

RAPORT ANUAL

PRIVIND ACTIVITATEA AUTORITĂȚII NAȚIONALE
DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

2020

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE.....	2
I. STATUTUL ȘI ROLUL ANRE, OBIECTIVE STRATEGICE	7
II. ACTIVITATEA DE REGLEMENTARE - PIAȚA DE ENERGIE	9
III. MONITORIZARE ȘI REMIT	128
IV. TARIFE REGLEMENTATE ȘI MONITORIZAREA INVESTIȚIILOR.....	181
V. LICENȚE, AUTORIZAȚII ȘI ATESTATE.....	252
VI. SURSE REGENERABILE DE ENERGIE, COGENERARE DE ÎNALTĂ EFICIENȚĂ ȘI ENERGIE TERMICĂ	270
VII. ACTIVITATEA DE CONTROL ȘI SOLUȚIONAREA PLÂNGERILOR.....	338
VIII. INVESTIGAȚII	345
IX. DIRECȚIA GENERALĂ ACTIVITĂȚI SUPORT	347
Cooperare internațională.....	347
Surse de finanțare și execuție bugetară.....	349
Achiziții publice și IT	358
Aspecte juridice, ordine și decizii ale ANRE	359
Managementul resurselor umane	360
Transparența decizională și informarea consumatorilor	362
Audit	364
X. ANEXE	366

CUVÂNT ÎNAINTE

Anul 2020 a fost un an al provocărilor și al situațiilor neprevăzute, dar și un an în care am avut cu toții multe de analizat, învățat și aplicat.

Privind retrospectiv, anul 2020, chiar dacă a fost unul atipic, ne-a demonstrat că, prin lucrul bine făcut în echipă, orice obstacol poate fi depășit. Provocările au fost multe, dar am identificat soluțiile optime chiar și în condiții de distanțare socială. Astfel, începând cu luna martie a anului 2020, ANRE a luat toate măsurile necesare de prevenție în contextul pandemiei reușind să treacă rapid în sistem de telemuncă modul de organizare a activității angajaților, pentru siguranța acestora, ca urmare a procesului de digitalizare accelerată început încă din anul 2018 și care a contribuit la optimizarea activităților interne, fluxurilor și procedurilor de lucru în mediul online.

Gradul de adaptare a experților ANRE la provocările aduse de anul 2020 a fost unul foarte ridicat, autoritatea reușind să inițieze și să parcurgă în scurt timp cel mai amplu și complex proces de revizuire a legislației secundare incidente din ultimii ani, în vederea actualizării reglementărilor emise pentru a fi în conformitate cu modificările suferite de legislația primară. Modificările și completările aduse Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr.123/2012 prin Legea nr. 155/2020 au avut un impact major și asupra activității reglementatorului, ANRE având obligația de a elabora cadrul de reglementare aferent în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a acesteia, mai precis de la data de 30 iulie 2020. Acest lucru a însemnat un adevărat tur de forță pentru angajați, mai ales în contextul măsurilor luate pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei.

Printre reglementările cele mai importante, în sectorul energiei electrice, se regăsesc: modificarea Regulamentului de furnizare a energiei electrice la clienții finali; modificarea și completarea Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public; aprobarea Procedurii privind racordarea la rețelele electrice de interes public a locurilor de consum aparținând utilizatorilor de tip clienți finali noncasnici prin instalații de racordare cu lungimi de până la 2.500 metri; modificarea și completarea Metodologiei pentru evaluarea condițiilor de finanțare a investițiilor pentru electrificarea localităților ori pentru extinderea rețelelor de distribuție a energiei electrice; modificarea Procedurii de racordare a prosumatorilor la rețelele electrice de interes public; modificarea Regulilor de comercializare a energiei electrice produse în centrale electrice din surse regenerabile aparținând prosumatorilor; aprobarea Metodologiei de monitorizare a sistemului de promovare a energiei electrice din surse regenerabile de energie prin certificate verzi; avizarea

Metodologiei pentru prognozarea ieșirilor contorizate cu o frecvență care nu este zilnică ale utilizatorilor de rețea; aprobarea Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea – preț unic de dezechilibru; aprobarea Regulamentului privind soluționarea plângerilor în sectorul energiei; aprobarea Procedurii privind soluționarea reclamațiilor părților interesate în sectorul energiei.

Din evoluția cadrului de reglementare în sectorul gazelor naturale, în cursul anului 2020, amintim: aprobarea Regulamentului privind furnizarea de ultimă instanță a gazelor naturale; modificarea Regulamentului privind furnizarea gazelor naturale la clienții finali; modificarea Regulamentului de racordare la conducta din amonte; aprobarea Regulamentului de racordare la sistemul de transport al gazelor naturale; aprobarea Regulamentului de racordare la sistemul de distribuție a gazelor naturale; elaborarea Ghidului de bună practică privind modalitatea de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție dintr-un sistem de distribuție închis.

În contextul liberalizării pieței de gaze naturale de la 1 iulie 2020, respectiv a pieței de energie electrică de la 1 ianuarie 2021 și în vederea adoptării cadrului de reglementare necesar aplicării principiilor europene, ANRE a urmărit implementarea unui sistem de reglementări care să răspundă exigențelor unei piețe de energie cu adevărat funcționale, dar orientată către consumator, care să ofere suportabilitatea costurilor și formarea unor prețuri corecte.

Un rol important, determinant chiar, cu impact semnificativ asupra gradului de dezvoltare a unei piețe concurențiale funcționale îl reprezintă informarea și participarea activă a clienților finali. Astfel, în sectorul gazelor naturale, au fost stabilite măsuri privind furnizarea gazelor naturale la clienții casnici în perspectiva eliminării prețurilor reglementate, astfel încât să fie asigurată furnizarea gazelor naturale clienților care nu au încheiat contracte pe piața concurențială până la data liberalizării. În sectorul energiei electrice, ANRE a completat cadrul de reglementare în vederea creșterii gradului de informare a clienților casnici cu privire la ofertele aplicabile pentru a oferi acestora posibilitatea de a beneficia de o perioadă mai lungă de timp în vederea alegerii unei oferte de furnizare a energiei electrice potrivită nevoilor lor. În acest sens, au fost instituite în sarcina furnizorilor de ultimă instanță a obligațiilor de informare a clienților casnici, ce se impun ca urmare a liberalizării pieței de energie electrică de la data de 1 ianuarie 2021 și, de asemenea, au fost stabilite principii privind contractele aplicabile clienților casnici și noncasnici beneficiari ai serviciului universal și principiile de stabilire a prețului aplicat clienților casnici și noncasnici din portofoliul propriu care beneficiază de serviciul universal.

Pentru îndeplinirea reglementărilor europene privind reducerea duratei maxime a procesului tehnic de schimbare a furnizorului la 24 h până în anul 2026, ANRE a început, în anul 2020, implementarea Proiectului *”Dezvoltarea capacității instituționale a Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei pentru simplificarea procesului de schimbare a furnizorului de energie electrică și de gaze naturale”*, finanțat din fonduri nerambursabile în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020. Prin acest proiect se va realiza o platformă informatică unică la nivel național dedicată procesului de schimbare a furnizorului de energie electrică și de gaze naturale, care să contribuie la dezvoltarea unei piețe de energie dinamice și competitive.

Nu în ultimul rând, în anul 2020, ANRE a pus accentul pe activitatea de monitorizare, investigații și control, cu scopul identificării și gestionării practicilor anticoncurențiale care pot afecta siguranța sistemului energetic național, în vederea asigurării bunei funcționări a pieței de energie în condiții de eficiență și transparență, cu beneficii notabile asupra clienților finali prin asigurarea siguranței în alimentarea cu energie la prețuri corecte.

Pentru crearea unui sector energetic modern, corespunzător principiilor Uniunii Europene de liberalizare a piețelor de energie electrică și gaze naturale capabil să satisfacă cererea consumatorilor, în anul 2020, ANRE a elaborat și emis 241 de ordine, 2512 decizii și 114 avize, în conformitate cu obligațiile ce derivă din legislația primară și cea europeană.

Dumitru Chiriță

Președinte

ABREVIERI

ACB - analiză cost beneficiu
ACER - Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei
ARRF - abaterea de reglaj la restabilirea frecvenței
ATC - capacitatea disponibilă de transport
BRM - Bursa Română de Mărfuri
CCM SEE - Metodologia de calcul a capacităților aplicată „ Sud estul Europei”
CPC - Componentă Piață Concurențială
CPT - Consum Propriu Tehnologic
CORE - regiunea de calcul a capacităților
DCC - Regulamentul (UE) 2016/1388 de stabilire a unui cod de rețea privind racordarea consumatorilor
ENTSO - E - Rețeaua europeană a operatorilor de transport și sistem din domeniul energiei electrice
ENTSO-G - Rețeaua europeană a operatorilor sistemului de transport din domeniul gazelor
ER - Regulamentul (UE) 2017/2196 de stabilire a unui cod de rețea privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic
FUI - furnizor de ultimă instanță
GLDPM - metodologia de furnizare a datelor privind producția și consumul
HG - Hotărârea Guvernului
HHI - indicele Herfindahl-Hirschman
HVDC - Regulament (UE) 2016/1447 de instituire a unui cod de rețea a sistemelor de înaltă tensiune în curent continuu și a modulelor generatoare din centrală conectate în curent continuu
IT - înaltă tensiune
JT - joasă tensiune
KORR - cerințe organizatorice, rolurile și responsabilitățile în ceea ce privește schimbul de date conform art. 40.6 din Codul de rețea privind operarea sistemului (Propunerea tuturor operatorilor de transport și de sistem privind cerințele organizaționale cheie, rolurile și responsabilitățile)
MGCCC - centrale electrice formate din module generatoare noi, racordate la rețelele electrice de interes public prin intermediul sistemelor de înaltă tensiune în curent continuu
MT - medie tensiune
OD - operator de distribuție
OR - Operator de Rețea
OTS - operatorul de transport și de sistem
OUG - Ordonanță de urgență a Guvernului
PRE - Parte Responsabilă cu Echilibrarea
PC-OTC - piața centralizată a contractelor bilaterale cu negociere dublă continuă
PCCB - piața centralizată a contractelor bilaterale
PCCB-NC - piața centralizată a contractelor bilaterale cu negociere continuă
PCR - cuplare prin preț a regiunilor
PE - piața de echilibrare
PI - piață în cursul zilei

PZU - piața pentru ziua următoare
RFP - reglaj frecvență-putere
RRF - rezerva de restabilire a frecvenței
RI - rezerva de înlocuire
RfG - Regulament (UE) 2016/631 de instituire a unui cod de rețea a instalațiilor de generare
RCC SEE - Regiunea de calcul a capacităților „Sud estul Europei”
RSF - rezervă pentru stabilizarea frecvenței
REL- rezervoare de energie cu capacitate limitată
SEN – sistemul electroenergetic național
SNT - sistemul național de transport al gazelor naturale
SO GL - Regulamentul (UE) 2017/1485 de stabilire a unei linii directoare privind operarea sistemului de transport al energiei electrice
UD - unitate dispecerizabilă
URS - utilizatorii de rețea semnificativi

I. STATUTUL ȘI ROLUL ANRE, OBIECTIVE STRATEGICE

Misiune și responsabilități

Competențele de reglementare ale ANRE sunt expres identificate de legislația primară incidentă sectorului energiei electrice, gazelor naturale, eficienței energetice și energiei termice, respectiv Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare și Legea serviciului public de alimentare cu energie termică nr. 325/2006, cu modificările ulterioare.

Raportul anual de activitate pentru anul 2020 este realizat de Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei - ANRE în vederea îndeplinirii obligațiilor de raportare cuprinse în prevederile art. 1, alin. (4) din Legea nr. 160/2012 pentru aprobarea OUG nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea ANRE.

ANRE este o autoritate administrativă autonomă, cu personalitate juridică, sub control parlamentar, finanțată integral din venituri proprii, independentă decizional, organizatoric și funcțional, având ca obiect de activitate elaborarea, aprobarea și monitorizarea aplicării ansamblului de reglementări obligatorii la nivel național necesar funcționării sectorului și pieței energiei electrice, termice și a gazelor naturale în condiții de eficiență, concurență, transparență și protecție a consumatorilor, precum și de a implementa și monitoriza măsurile de eficiență energetică la nivel național.

ANRE dezvoltă sistemul de reglementări pentru a răspunde atât exigențelor impuse de liberalizarea piețelor de energie, realizarea pieței interne, cât și cerințelor privind asigurarea unui cadru de reglementare predictibil și a unui climat investițional stabil, pentru asigurarea continuității în aprovizionarea cu energie, în condiții de siguranță și la prețuri accesibile. Principalele atribuții conferite prin legislația primară sunt:

- emiterea, modificarea sau retragerea de autorizații și licențe;
- emiterea de reglementări tehnice și comerciale, asigurarea accesului și racordarea la rețelele de energie electrică și gaze naturale;
- emiterea și aprobarea de metodologii de stabilire a prețurilor și tarifelor, aprobarea de prețuri și tarife;
- asigurarea monitorizării funcționării piețelor de energie electrică și gaze naturale;
- promovarea producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie și cogenerare de înaltă eficiență;
- crearea cadrului legal pentru elaborarea și aplicarea politicii naționale în domeniul eficienței energetice în vederea atingerii obiectivului național de creștere a eficienței energetice.

ANRE colaborează cu autoritățile de reglementare ale statelor din regiune, inclusiv prin acorduri de cooperare, cu Agenția de Cooperare a Reglementatorilor în Domeniul Energiei - ACER și Comisia Europeană, pentru armonizarea cadrului de reglementare pentru dezvoltarea pieței

regionale, a regulilor privind schimburile transfrontaliere de energie electrică și gaze naturale, a celor privind gestionarea și alocarea capacităților de interconexiune, fără a aduce atingere atribuțiilor și competențelor acestora.

În îndeplinirea atribuțiilor și competențelor sale, ANRE contribuie la realizarea următoarelor obiective generale:

- promovarea unei piețe interne europene de energie electrică și gaze naturale sigure, competitive și durabile din punct de vedere al mediului și al unei deschideri efective a acesteia în beneficiul tuturor clienților și furnizorilor din Uniunea Europeană, precum și garantarea condițiilor adecvate pentru funcționarea eficientă și sigură a rețelelor de energie electrică și gaze, având în vedere obiectivele pe termen lung;
- dezvoltarea piețelor regionale competitive și funcționale, integrate în piața internă europeană de energie electrică;
- eliminarea restricțiilor privind comerțul transfrontalier cu energie electrică și gaze naturale, pentru a satisface cererea și a îmbunătăți integrarea pieței naționale în piața internă europeană de energie electrică și gaze naturale;
- dezvoltarea unui sistem energetic național sigur, fiabil și eficient, orientat către consumator, care să permită promovarea eficienței energetice și integrarea surselor regenerabile de energie, precum și a producției distribuite atât în rețeaua de transport, cât și în rețeaua de distribuție;
- facilitarea accesului la rețea pentru capacitățile noi de producție, în special prin eliminarea obstacolelor care împiedică accesul noilor participanți la piața de energie electrică și gaze naturale sau utilizarea surselor regenerabile de energie;
- asigurarea acordării de stimulente operatorilor de rețea electrică/sisteme de gaze naturale și celorlalți utilizatori de rețele electrice/sisteme de gaze naturale, pentru a crește eficiența funcționării sistemelor de transport și distribuție a energiei și pentru a accelera integrarea în piață;
- protecția consumatorului, prin asigurarea unei piețe concurențiale eficiente, prin sprijinirea clienților vulnerabili, prin impunerea unor standarde de calitate a serviciilor publice din sectorul energiei electrice și gazelor naturale, prin facilitarea accesului clienților finali la datele proprii de consum necesare în procesul de schimbare a furnizorului de energie electrică sau gaze naturale, precum și prin informarea cât mai corectă și completă a consumatorilor;
- garantarea respectării de către operatorii economici din sectorul energiei și gazelor naturale a obligațiilor ce le revin în ceea ce privește transparența.

II. ACTIVITATEA DE REGLEMENTARE - PIATA DE ENERGIE

Energie Electrică

Preambul

La data de 04.07.2019 a intrat în vigoare Regulamentul (UE) 943/2019 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică (*Regulament (UE) 943/2019*), act de directă aplicabilitate potrivit dreptului comunitar. Dispozițiile acestui Regulament se aplică începând cu data de 01.01.2020.

În aplicarea prevederilor art. 10 (5) din cadrul Regulamentului, act de directă aplicabilitate potrivit dreptului comunitar, instituțiile statului (Guvern, Parlament) au elaborat un calendar de eliminare a prețurilor reglementate pentru perioada 1 ianuarie 2020 - 30 iunie 2021, prin reducerea succesivă a cantităților de energie electrică alocate pe contractele reglementate, astfel:

- pentru perioada de livrare 01.01.2020 – 30.06.2020, 60% din consumul clienților casnici care beneficiază de tarife reglementate;
- pentru perioada de livrare 01.07.2020 – 31.12.2020, 40% din consumul clienților casnici care beneficiază de tarife reglementate;
- pentru perioada de livrare 01.01.2021 – 30.06.2021, 20% din consumul clienților casnici care beneficiază de tarife reglementate.

Acest calendar este cuprins atât în scrisoarea nr. 121565/27.09.2019 transmisă de Guvernul României către Comisia Europeană, cât și în Raportul nr. XXI/100/02.10.2019 al Comisiei pentru energie, infrastructură energetică și resurse minerale din Senat (<https://www.senat.ro/legis/lista.aspx#ListaDocumente>).

Cele două documente stabilesc și faptul că, pentru cele 3 perioade de livrare menționate anterior, se stabilesc obligații de vânzare a energiei electrice pe bază de contracte reglementate numai pentru producătorii care dețin/exploatează comercial unități/grupuri nuclearelectrice și/sau hidroelectrice dispecerizabile, proporțional cu cantitățile de energie electrică previzionate, la un nivel maxim de 40% din acestea.

ANRE a analizat cadrul legal și reglementările subsecvente și a identificat atât neconcordanțe cât și prevederi incomplete, care nu permit aplicarea pe deplin a prevederilor *Regulamentului*, ce pot avea consecințe directe sau indirecte asupra formării prețurilor pe piața angro de energie electrică.

Regulamentul prevede la art. 10 (5): "În cazul în care o autoritate de reglementare a identificat o politică sau o măsură care ar putea contribui la restricționarea formării prețurilor angro, aceasta ia toate măsurile adecvate pentru eliminarea politicii sau a măsurii respective sau, dacă nu este posibil, pentru atenuarea impactului politicii sau a măsurii respective asupra comportamentului de ofertare."

Prin *Ordinul ANRE nr. 236/2019 pentru aprobarea regulilor pentru eliminarea și/sau atenuarea impactului unor măsuri sau politici care pot contribui la restricționarea formării prețurilor pe piața angro de energie electrică* a fost fixat termenul pentru modificarea reglementărilor

privind piața de energie electrică în vederea implementării unor prevederi din Regulamentul (UE) 943/2019 și în vederea eliminării/atenuării restricțiilor identificate.

Regulile prevăzute în cadrul Ordinului președintelui ANRE nr. 236/2019 au inclus prevederi privind:

- alinierea terminologiei specifice;
- clarificarea categoriilor de participanți la piață;
- accesul la piață a unor categorii de participanți, regimul autorizării acestora;
- obligațiile furnizorilor de servicii de echilibrare, responsabilitatea echilibrării;
- eliminarea prețurilor reglementate, inclusiv privind asigurarea energiei de la producători în acest scop;
- stabilirea caracterului tranzacțiilor pe piața angro concurențială de energie electrică și stabilirea de derogări care să permită activitatea de agregare;
- participarea clienților finali și agregatorilor la piață - suspendarea regulilor de funcționare a pieței în condițiile aplicării regulamentelor UE incidente;
- obligațiile producătorilor, etc.

Ordinul ANRE nr. 236/2019 a stat la baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2020 prin care a fost fixat calendarul de dereglementare a piețelor de energie electrică și gaze naturale precum și a raportului prevăzut la art.10 (5) din Regulament.

Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri a transmis Directoratului General pentru Energie în data de 30.12.2019, **raportul prevăzut la art.10 (5) din Regulament**, în care se precizează că *"(...) ANRE a elaborat deja un set de acțiuni și reguli generale care au stat la baza modificării cadrului de reglementare specific"* și *"ca principal element identificat de ANRE în legislația internă care contribuie la restricționarea formării prețurilor angro, avem în vedere problema prețurilor reglementate la producători (OUG 114/2018, cu modificările și completările ulterioare). Având în vedere impactul pe care l-ar putea avea aplicarea directă a Regulamentului, începând cu data de 1 ianuarie 2020, respectiv un preț de achiziție angro la nivelul pieței concurențiale și dereglementarea totală a clienților casnici, considerăm că sunt necesare măsuri de atenuare, respectiv reducerea perioadei de reglementare a prețurilor până la data de 31 decembrie 2020, prin menținerea unor valori rezonabile și ușor comparabile ale tarifelor/prețurilor reglementate aplicate clienților casnici, precum și menținerea tarifelor/prețurilor reglementate aplicate clienților casnici în perioada 1 ianuarie 2020-31 decembrie 2020 la un nivel relativ constant"*.

Începând cu a doua parte a anului 2020 s-a început pregătirea cadrului de reglementare în vederea **liberalizării pieței de energie electrică începând cu 1 ianuarie 2021**, aceasta fiind un obiectiv asumat de România, încă dinaintea aderării la Uniunea Europeană. Dereglementarea pieței de energie este o revenire la principiile care stau la baza unei economii de piață, în care se iau în considerare eforturile investiționale și care corespunde raportului cerere-ofertă, cu riscurile de piață aferente. Prin liberalizare se exclude și tendința de monopol a pieței, ducând la o concurență reală între furnizori, cu accent pe servicii de calitate și pe o politică de preț concurențială, liberalizarea reprezentând și o conformare cu legislația Uniunii Europene, cu scopul final de a asigura prețuri de piață competitive, în beneficiul consumatorului final.

Liberalizarea va conduce în timp și la responsabilizarea clienților finali cu privire la deciziile luate în ceea ce privește furnizarea energiei și a prețului pentru aceasta, iar creșterea gradului de conștientizare va contribui la crearea unui mediu concurențial mai puternic. Pe termen lung, liberalizarea reprezintă un avantaj pentru întreaga piață de energie, iar cu o informare corectă și permanentă a clienților finali, piața se va putea maturiza în mod competitiv, cu beneficii atât pentru furnizori, dar mai ales pentru clienți.

Astfel, prin *Ordinul președintelui ANRE nr. 171/2020 pentru aprobarea condițiilor de furnizare a energiei electrice de către furnizorii de ultimă instanță*, ANRE a instituit în sarcina **furnizorilor de ultimă instanță obligația de a informa clienții casnici din portofoliul propriu cu privire la liberalizarea pieței interne de energie electrică și eliminarea tarifelor reglementate pentru această categorie de clienți finali începând cu data de 1 ianuarie 2021.**

Conform prevederilor Ordinului ANRE nr. 171/2020, furnizarea energiei electrice la clienții casnici, la clienții noncasnici beneficiari de serviciu universal și la clienții casnici și noncasnici preluați pentru că nu au asigurată furnizarea energiei electrice din nicio altă sursă, se realizează de către furnizorii de ultimă instanță în baza contractelor încheiate în conformitate cu prevederile contractului-cadru de furnizare a energiei electrice la clienții casnici, respectiv la clienții noncasnici ai furnizorilor de ultimă instanță, aprobate prin ordin al președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei.

Pentru a adapta cadrul de reglementare existent la o piață de energie electrică liberalizată a fost necesară elaborarea/modificarea/completarea unor reglementări, cu aplicabilitate de la 1 ianuarie 2021. Astfel, au fost modificate reglementările:

- *Regulamentul prin care se desemnează furnizorii de ultimă instanță de energie electrică (FUI), furnizori care asigură furnizarea energiei electrice la clienții casnici și la clienții noncasnici beneficiari de serviciu universal*

ANRE desemnează la nivel național un număr de cel puțin 5 FUI. Calitatea de FUI dă dreptul furnizorului de energie electrică respectiv, pentru oricare zonă de rețea, de a:

- a) asigura serviciul universal (SU) clienților beneficiari de SU;
- b) asigura furnizarea energiei electrice clienților finali noncasnici care nu au uzat de eligibilitate și nu îndeplinesc condițiile sau nu au solicitat să beneficieze de SU;
- c) prelua în regim de ultimă instanță (UI) clienții noncasnici pentru care nu mai este asigurată furnizarea energiei electrice din nicio altă sursă.

Desemnarea unui furnizor în calitate de FUI se realizează de către ANRE:

- d) la solicitarea de desemnare în calitate de FUI a unui titular al licenței pentru activitatea de furnizare a energiei electrice;
- e) prin organizarea unui proces de selecție, în cazul în care, în urma solicitărilor primite conform lit. a), numărul FUI desemnați este mai mic de 5.

Prețurile aplicate de către FUI se stabilesc pentru fiecare zonă de rețea conform reglementărilor aplicabile, iar fiecare FUI publică pe pagina proprie de internet prețurile în conformitate cu reglementările aplicabile.

- *Contractele-cadru de furnizare a energiei electrice care se aplică în relația dintre furnizorii de ultimă instanță și clienții casnici și noncasnici*

În acest sens, Ordinul președintelui ANRE nr. 88/2015 pentru aprobarea contractelor - cadru de furnizare a energiei electrice la clienții casnici și noncasnici ai furnizorilor de ultimă instanță, a condițiilor generale pentru furnizarea energiei electrice la clienții finali ai furnizorilor de ultimă instanță, a modelului facturii de energie electrică și a modelului convenției de consum energie electrică, utilizate de furnizorii de ultimă instanță, cu modificările și completările ulterioare, s-a modificat în concordanță cu prevederile legislației în vigoare.

- *Regulamentul de preluare a clienților care nu au asigurată furnizarea energiei electrice din nicio altă sursă*

Regulamentul asigură:

- f) schimbul de date și informații între operatorii de distribuție concesionari și operatorii de distribuție neconcesionari;
- g) stabilirea condițiilor, termenelor și etapelor de parcurs în situațiile în care clienții finali nu mai au asigurată furnizarea energiei electrice;
- h) predictibilitatea acțiunilor pentru toți participanții la piață implicați în acest proces, prin includerea modului de acțiune în cazul încetării contractului de furnizare a energiei electrice, prin stabilirea clară a tuturor etapelor care trebuie parcurse până la finalizarea procesului;
- i) reducerea expunerii furnizorilor de ultimă instanță la riscurile financiare generate prin includerea în portofoliu a unor clienți temporari;
- j) reducerea termenului în care are loc informarea clienților finali cu privire la preluarea de către furnizorii de ultimă instanță și implicit crearea posibilității trecerii într-un timp mai scurt a acestor clienți de la furnizorul de ultimă instanță la un furnizor concurențial, având ca posibil efect reducerea prețului energiei electrice consumate, având în vedere faptul că prețurile de vânzare a energiei electrice pentru clienții preluați au un nivel mai ridicat, din cauza condițiilor specifice.

Reglementările au fost elaborate în anul 2020 cu aplicabilitate din anul 2021.

DIRECTIVA (UE) 2019/944 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică conține prevederi referitoare la obligația statelor membre de a se asigura că cel puțin clienții casnici și microîntreprinderile cu un consum anual preconizat mai mic de 100 000 kWh au acces gratuit la cel puțin un instrument de comparare a ofertelor furnizorilor, inclusiv a ofertelor de contracte de furnizare a energiei electrice cu prețuri dinamice.

ANRE a implementat în avans încă din anul 2015 instrumente de comparare atât pentru piața de energie electrică cât și pentru piața de gaze naturale.

Aceste instrumente de comparare au fost dezvoltate în mod continuu, în anul 2020 fiind introduse și alte facilități, respectiv posibilitatea încărcării de către furnizori, în comparator, a unor

informații privind modul de încheiere a contractelor și documentele necesare în vederea încheierii contractelor.

În același timp, pentru a asigura accesul clienților la informațiile privind prețurile practicate de către furnizorii de energie, ca urmare a eliminării prețurilor/tarifelor reglementate, **au fost modificate comparatoarele de oferte-tip de furnizare.**

Pentru a da posibilitatea clientului final de a compara mai multe oferte și de a avea acces la cât mai multe informații în vederea adoptării unei decizii informate la momentul încheierii unui contract aferent furnizării energiei electrice în regim concurențial, ANRE a pus la dispoziție, pe pagina proprie de internet, o aplicație web denumită "Comparator oferte-tip de furnizare a energiei electrice". Acest instrument, independent și necomercial, al cărui scop este să permită compararea prețurilor de furnizare și a condițiilor oferite de furnizorii de energie electrică, înainte de a alege un anume furnizor sau o anume ofertă-tip, poate fi accesat folosind link-ul: <https://www.anre.ro/ro/info-consumatori/comparator-de-tarife> sau prin descărcarea aplicației ANRE pe dispozitivele mobile.

Ofertele-tip de furnizare a energiei electrice, introduse în baza de date a comparatorului, **precum și informațiile de contractare și modalitățile de transmitere a documentelor necesare încheierii contractului de furnizare a energiei electrice, conțin elementele prevăzute în Anexa la Ordinul ANRE nr. 73/2020.**

De asemenea furnizorii au posibilitatea de a:

- nominaliza documentele necesare încheierii contractelor de furnizare;
- încărca modele de cereri/documente necesare încheierii contractelor de furnizare;
- completa informații legate de modalitatea de transmitere a documentelor necesare încheierii contractelor de furnizare și au obligația încărcării modelului de contract aferent ofertelor – tip.

Astfel, în scopul creșterii gradului de informare a clienților finali și în vederea selectării furnizorului de energie electrică, ANRE a actualizat aplicația web pentru compararea ofertelor-tip de furnizare a energiei electrice, astfel încât să ofere clienților finali posibilitatea de a accesa, în mod direct și centralizat, informații privind documentele necesare încheierii contractelor de furnizare a energiei electrice. Aceștia pot vizualiza sau descărca modelul de contract de furnizare sau documentele necesare încheierii contractelor, pot să se informeze cu privire la modalitatea de transmitere către furnizori a documentelor necesare încheierii contractelor de furnizare și pot vizualiza cu ușurință principalele informații cuprinse în oferta-tip.

De asemenea, s-a atașat fiecărui criteriu de selecție explicații detaliate, accesibile utilizatorului prin plasarea cursorului pe simbolul ⓘ, situat în partea dreaptă a criteriului de selecție.

Luând în considerare faptul că regulamentele europene sunt de directă aplicare la nivel național, ANRE a analizat cadrul legal național și **a identificat prevederi care nu permiteau aplicarea întocmai a prevederilor Regulamentului (UE) 943/2019 în privința formării prețurilor pe piața angro de energie electrică.** Aceste prevederi se refereau în special la reglementarea tranzacțiilor pe piața concurențială de energie electrică, reglementarea obligațiilor

producătorilor de energie electrică, utilizarea unor limite de preț, reglementarea prețurilor dintre producători și furnizorii de ultimă instanță.

Ca urmare, ANRE a elaborat un set de **acțiuni și reguli generale**, obligatorii, privind piața de energie electrică, necesare în vederea **eliminării și/sau atenuării impactului unor măsuri sau politici care pot contribui la restricționarea formării prețurilor pe piața angro de energie electrică** și aplicării/respectării prevederilor regulamentului menționat. Acestea au avut în vedere statuarea la nivel principial a următoarelor aspecte de reglementare: clarificarea categoriilor de participanți la piață, accesul participanților la piață în mod individual sau prin agregare, inclusiv stabilirea de drepturi pentru clienții finali în acest sens, stabilirea piețelor pe care poate avea loc tranzacționarea energiei electrice, cu menționarea piețelor nereglementate (extrabursiere), eliminarea limitelor prețului angro al energiei electrice, intrarea și ieșirea pe/de pe piață a participanților pe baza evaluării proprii cu privire la viabilitatea economică și financiară a operațiunilor lor.

În continuarea demersului de aliniere a cadrului de reglementare la prevederile Regulamentului (UE) 943/2019 și de **flexibilizare și modernizare a modelului de piață din România**, ANRE a aprobat un set de ordine prin care au fost implementate măsurile necesare.

De departe cea mai importantă măsură, solicitată în ultimii ani de mediul de afaceri din România, a fost clarificarea **posibilității de a fi încheiate tranzacții pe termen lung pe piețe extrabursiere**. În acest sens, în baza Regulamentului (UE) 943/2019, **au fost definite contractele de furnizare pe termen lung**.

O altă măsură a vizat crearea **posibilității participării tuturor categoriilor de participanți la piață prevăzute în Regulamentul (UE) 943/2019 pe piețele la termen și pe cele pe termen scurt** (piața pentru ziua următoare și piața intra-zilnică), suplimentar față de titularii de licență prevăzuți în legislația națională. Principalele modificări au constat în: definirea agregatorului, precum și a participării agregate la piața de energie electrică, stabilirea modului de participare prin agregare la piețele de energie electrică sus-menționate și a modului de aplicare a regulilor privind decontarea în cadrul unei părți responsabile cu echilibrarea (PRE).

O altă măsură importantă s-a concentrat pe punerea în acord cu Regulamentul (UE) 943/2019 a reglementărilor privitoare la **programarea resurselor de echilibrare și la funcționarea pieței de echilibrare și a celor privitoare la calculul și decontarea dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea**. Modificările cadrului de reglementare au vizat, în principal, subiectele descrise în continuare:

- 1. Posibilitatea participării voluntare la piața de echilibrare;**
- 2. Introducerea posibilității participării agregate la piața de echilibrare**, inclusiv prin intermediul unui agregator, a unităților de producere, a celor de consum sau a instalațiilor de stocare, care pot forma unități dispecerizabile, consumuri dispecerizabile sau instalații de stocare dispecerizabile în urma agregării;
- 3. Eliminarea oricăror măsuri cu efect de limitare a prețului de ofertă pe piața de echilibrare;** în regulament era cuprinsă obligația ca prețul de ofertă pe piața de echilibrare să nu depășească valoarea PIP+450 lei/MWh, prețul de ofertă având o valoare totdeauna pozitivă

(minim 0,1 lei/MWh). În prezent prețurile pot fi și negative, singurele limitări fiind cele tehnice, adoptate prin decizii ACER la nivel european;

4. **Adoptarea prețului marginal ca preț de decontare a tranzacțiilor pe piața de echilibrare;**
5. **Implementarea și utilizarea de la 1 februarie 2021 a intervalului de decontare a dezechilibrelor de 15 minute;**
6. **Decontarea dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea pe baza metodei de stabilire a unui preț unic de decontare în loc de un preț de excedent și unul de deficit.**

Introducerea acestor măsuri vine în sprijinul producătorilor de energie și în primul rând al celor din surse regenerabile care se confruntă cu un risc mare de prognoză a producției. Utilizarea mai bună a resurselor, stabilitatea economică crescută a participanților necesari SEN, creșterea predictibilității funcționării SEN ar trebui să conducă, pe termen mediu-lung, la reducerea costurilor suportate de consumatorii finali, în condițiile manifestării concurenței pe piața cu amănuntul.

În continuarea demersului de **flexibilizare și modernizare a modelului de piață din România**, în cazul piețelor la termen, ANRE a modificat modalitatea de încheiere a contractelor bilaterale de energie electrică prin licitație extinsă, prin introducerea posibilității de utilizare a produselor care să asigure flexibilitatea tranzacționării prin licitație extinsă numită **PCCB-LE-FLEX**.

În scopul **promovării investițiilor** necesar a fi realizate în domeniul energiei electrice, pentru dezvoltarea unui cadru de reglementare care să stimuleze încheierea și derularea de contracte bancabile pe termen lung de către operatorii economici, care își propun realizarea de proiecte de investiții **în capacități de producere a energiei electrice** utilizând soluții bazate pe mecanisme de piață, în condiții de concurență, transparență, predictibilitate și nediscriminare, a fost elaborat și aprobat de ANRE un **regulament privind cadrul organizat de tranzacționare pe piața centralizată destinată atribuirii contractelor de energie electrică pentru perioade lungi de livrare**.

Principalele elemente de diferențiere ale pieței de energie electrică reglementate prin acest regulament sunt: posibilitatea tranzacționării de energie electrică de către producători care nu dețin încă licență de producere a energiei electrice, permițând astfel companiilor ce intenționează să investească în capacități de producție să încheie contracte de vânzare a energiei electrice care să stea la baza atragerii finanțării necesare; aceste companii vor trebui să obțină licență de producere a energiei electrice cel mai târziu cu 60 de zile înainte de data prevăzută în contract pentru demararea livrărilor; perioada semnificativă de timp ce se va scurge între data realizării tranzacției și data demarării livrărilor de energie electrică, perioadă ce va trebui să permită obținerea finanțării și realizarea investiției; perioada lungă de livrare a energiei electrice.

Se apreciază că modificările aprobate au un impact pozitiv asupra pieței de energie în ansamblul ei, deoarece:

- clarifică modul de participare activă la piața a consumatorilor, permițând și participarea acestora prin agregare, nu doar individual, inclusiv prin intermediul unui participant diferit de furnizorul propriu și anume prin agregator, ceea ce ar trebui să conducă la reducerea necesității existenței unor instalații de producere care să asigure cu precădere vârfurile de

- consum și care din această cauză ar induce costuri mai mari pentru sistem, în general; aceste beneficii sunt cu atât mai utile în condițiile dezvoltării producerii pe bază de surse regenerabile de energie, care au volatilitate mare și ca urmare necesită existența în paralel a resurselor flexibile, dar a căror funcționare nu este necesară decât pe perioade relativ mici, în care trebuie să-și acopere atât costurile de investiție, cât și pe cele de operare, fixe și variabile;
- permit reflectarea în preț a tuturor costurilor corespunzătoare oricărui tip de resursă (producere, consum, stocare), ceea ce deschide perspectiva unor analize corecte pentru fundamentarea noilor investiții în producere și stocare și pentru participarea consumului, precum și pentru reducerea acestuia prin creșterea eficienței energetice, ceea ce ar trebui să conducă la o utilizare optimă a resurselor; totodată, este de așteptat ca pe termen mediu-lung, prin apariția de noi participanți, să crească competiția și în consecință, să se reducă prețurile;
  - permit participarea nediscriminatorie pe baza propriilor analize de eficiență economică a tuturor tipurilor de resurse, prin eliminarea caracterului obligatoriu de participare doar pentru cele de producere;
  - elimină sau reduc posibilele distorsiuni ale funcționării pieței de energie electrică induse de necorelarea limitelor de preț pe piețele de energie electrică în succesiunea lor sau de prioritățile în dispecerizare nebazate pe piață;
  - cresc transparența informațiilor puse în timp aproape de cel real la dispoziția participanților, pentru ca aceștia să reacționeze informat, cât mai util, la semnalele pieței.

Măsurile ANRE pentru eficientizarea procesului tehnic de schimbare a furnizorilor

În scopul sprijinirii dezvoltării pieței de energie electrică și pentru îndeplinirea reglementărilor europene privind reducerea duratei maxime a procesului tehnic de schimbare a furnizorului la 24 h până în anul 2026, ANRE implementează în perioada 02.07.2020 – 30.07.2022 un proiect cod SMIS 129990/705, finanțat din fonduri nerambursabile în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020, cu o valoare totală a proiectului de 19.923.503,70 lei.

Prin acest proiect se va realiza o platformă informatică unică la nivel național, dedicată procesului de schimbare a furnizorului de energie electrică și de gaze naturale, care să contribuie la dezvoltarea unei piețe de energie dinamice și competitive.

Adoptarea acestor măsuri de simplificare a procedurilor administrative pentru toți consumatorii și operatorii implicați în procesul de schimbare a furnizorului de energie electrică și de gaze naturale prin implementarea unei soluții informatice intuitive și inovative, va conduce la realizarea interoperabilității datelor necesare schimbării furnizorului precum și la îndeplinirea noilor cerințe europene referitoare la reducerea duratei maxime a procesului tehnic de schimbare a furnizorului.

Racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public

Modificările și completările actelor normative specifice, generate de modificările legislației primare, au avut în vedere în anul 2020 **revizuirea cadrului de reglementare privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public** pentru eficientizarea activităților de racordare a locurilor de consum și/sau de producere deținute de utilizatori la rețelele electrice de interes public prin reducerea birocrăției și a termenelor aferente lucrărilor de realizare a instalațiilor de racordare, precum și prin introducerea obligativității ca operatorul de distribuție concesionar să finanțeze și să realizeze instalațiile de racordare ale categoriilor de utilizatori specificați, aceștia din urmă având obligația de a achita operatorului de rețea exclusiv componenta tarifului de racordare corespunzătoare verificării dosarului instalației de utilizare și punerii sub tensiune a acestei instalații.

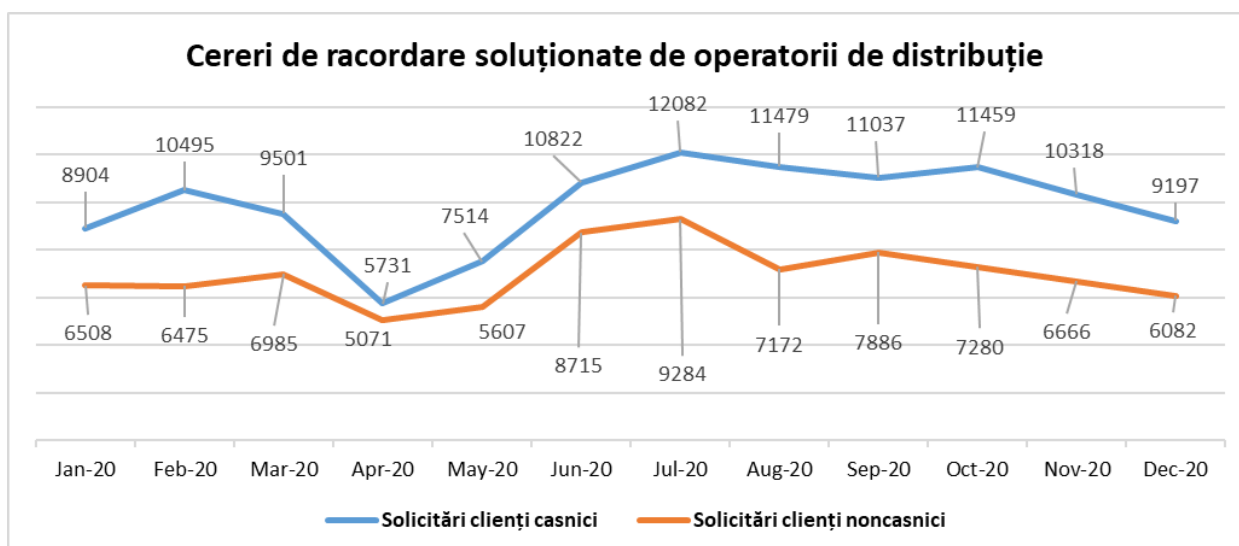
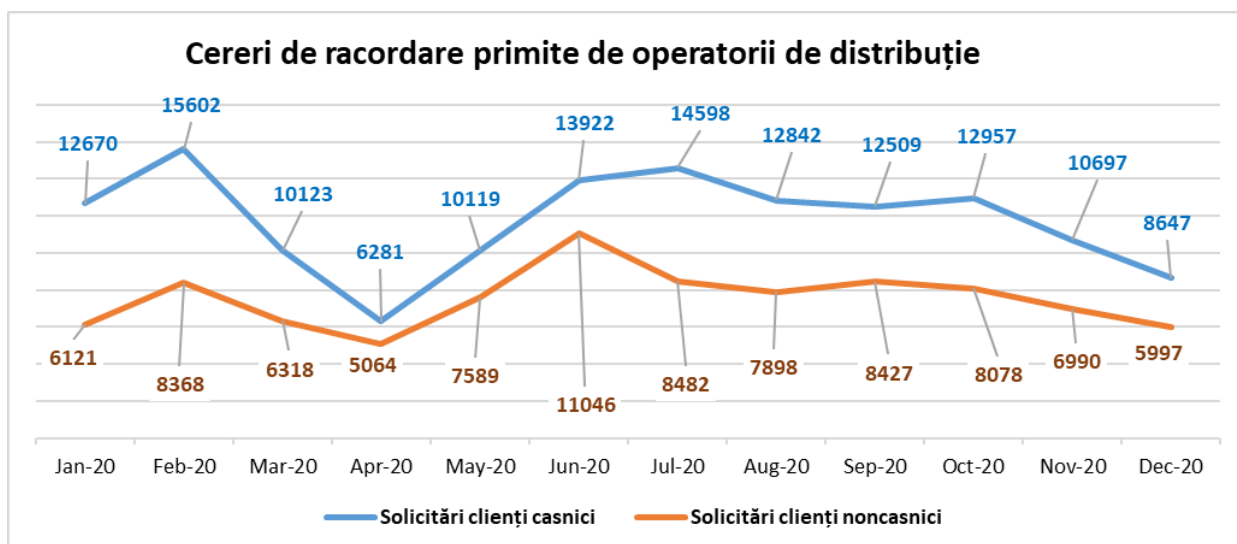
Termenul de realizare a racordării, inclusiv recepția și punerea în funcțiune a instalației de racordare este de maximum 90 de zile de la data obținerii acordului/autorizației pentru instalația de racordare.

În vederea stabilirii impactului modificărilor legislative asupra activității operatorilor de distribuție concesionari referitoare la soluționarea cererilor de racordare, ANRE a analizat numărul cererilor de racordare înregistrate la operatori, de utilizatorii de tip clienți casnici și cei de tip clienți finali noncasnici, în cursul anului 2020, pe baza datelor transmise de operatorii de distribuție concesionari (Tabelul nr.1).

Tabelul nr.1

Număr total cereri de racordare înregistrate la/soluționate de operatorii de distribuție concesionari pe categoriile de utilizatori:				
2020	client casnic		client noncasnic	
luna	cereri primite	din care soluționate	cereri primite	din care soluționate
ian	12,670	8,904	6,121	6,508
feb	15,602	10,495	8,368	6,475
mar	10,123	9,501	6,318	6,985
apr	6,281	5,731	5,064	5,071
mai	10,119	7,514	7,589	5,607
iun	13,922	10,822	11,046	8,715
iul	14,598	12,082	8,482	9,284
aug	12,842	11,479	7,898	7,172
sept	12,509	11,037	8,427	7,886
oct	12,957	11,459	8,078	7,280
nov	10,697	10,318	6,990	6,666
dec	8,647	9,197	5,997	6,082
TOTAL	140,967	118,539	90,378	83,731

Pe baza datelor transmise de operatorii de distribuție concesionari, prezentate în Tabelul nr.1 de mai sus, a fost analizată situația cererilor de racordare primite de operatorii de distribuție și a celor soluționate, corespunzătoare celor două categorii de utilizatori de tip clienți, rezultând graficele de mai jos.

REGLEMENTĂRI ELABORATE ÎN CURSUL ANULUI 2020

ORDINE ANRE

1. Ordinul ANRE nr. 12 din 30.01.2020 privind modificarea și completarea Regulamentului de selecție concurențială în vederea desemnării furnizorilor de ultimă instanță, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 26/2018

Necesitatea modificării prevederilor Regulamentului de selecție concurențială în vederea desemnării furnizorilor de ultimă instanță, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 26/2018, cu modificările și completările ulterioare, a rezultat atât ca urmare a modificărilor aduse cadrului de reglementare (Metodologia de stabilire a tarifelor reglementate și a prețurilor aplicate de furnizorii de ultimă instanță clienților finali, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 217/2019), cât și din preocuparea de a aduce clarificări suplimentare privind modul de aplicare a prevederilor referitoare la contul Escrow (constituire, returnare sume, utilizare sume).

S-au introdus prevederi noi referitoare la revocarea FUI opționali și s-au modificat/completat prevederile referitoare la consecințele retragerii FUI opționali, prevederi care pot conduce la creșterea numărului de furnizori participanți la procesul de selecție. Acest lucru a impus emiterea, pentru fiecare FUI opțional, a unei decizii pentru fiecare zonă de rețea în care acesta este desemnat.

De asemenea, au fost introduse prevederi noi, în vederea creșterii responsabilității FUI și pentru o cât mai bună înțelegere, de către clienții finali beneficiari de serviciu universal (casnici și noncasnici), a modului în care relaționează cu FUI.

2. Ordinul ANRE nr. 22 din 11.03.2020 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 59/2013

Pentru clientul casnic care nu deține un act de proprietate pentru imobil sau un contract care îi dă drept de folosință asupra imobilului s-a stabilit ca acesta să prezinte, ca documente anexate cererii de racordare, o adeverință eliberată de administrația publică locală în a cărei rază teritorială este situat imobilul din care să rezulte că solicitantul este cunoscut că deține imobilul sub nume de proprietar și o declarație pe proprie răspundere a solicitantului, autentificată notarial, prin care acesta declară că posedă imobilul ca un adevărat proprietar și nu a înstrăinat sau grevat imobilul.

De asemenea, regulile specifice pentru realizarea racordării ocazionale la rețeaua electrică de distribuție a unei instalații aparținând autorităților judiciare și de aplicare a legii prevăd un proces de racordare simplificat, corespunzător specificului acestei categorii de utilizatori.

3. Ordinul ANRE nr. 61 din 31.03.2020 pentru aprobarea Regulamentului de programare a unităților de producție dispecerizabile, a consumatorilor dispecerizabili și a instalațiilor de stocare dispecerizabile, a Regulamentului de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare și a Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea

Modificarea regulamentelor menționate a avut drept scop încorporarea în reglementările aplicabile funcționării pieței de echilibrare și decontării dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea a prevederilor obligatorii cuprinse în *Regulamentul (UE) 943/2019*, aplicabile începând cu 2020. Ca urmare, principalele modificări au vizat:

- participarea voluntară a tuturor tipurilor de resurse (producători, consumatori dispecerizabili, instalații de stocare) la piața de echilibrare, inclusiv a celor pentru care legea nu stabilește obligația deținerii unei licențe;
- eliminarea oricăror limite, fixe sau alunecătoare, ale prețurilor de închidere pe piața de echilibrare și corespunzător, ale prețurilor de dezechilibru;
- decontarea tuturor produselor tranzacționate pe piața de echilibrare la prețuri marginale;
- excluderea tranzacțiilor utilizate pentru redispecerizare în vederea rezolvării congestiilor de rețea din cele care stabilesc prețul energiei de echilibrare;
- decalarea orei de închidere a pieței de echilibrare cu 50 de minute înainte de intervalul de dispecerizare astfel încât să fie ulterioară celei de închidere a pieței intrazilnice interzonale;

- stabilirea modelului de integrare în piață a participării consumatorilor la aceasta prin intermediul agregatorilor independenți de furnizorul acestora (fiind ales modelul contractual, cu includerea unui mecanism de soluționare a litigiilor prin care să aibă loc transferul de energie între furnizor și agregator pe perioada de activare a participării active a consumului la prețul energiei din contractul de furnizare din care să fi fost excluse orice tarife, taxe sau contribuții), inclusiv stabilirea obligației acestora de a-și asuma responsabilitatea echilibrării și a regulilor de determinare a dezechilibrelor lor, cu introducerea noțiunii de consum de referință, modul de determinare a căruia a făcut obiectul unei reglementări distincte;
- eliminarea prevederilor de aplicare a dispecerizării prioritare cu excepția celei acordate anterior intrării în vigoare a Regulamentului (UE) 943/2019 producătorilor existenți și a celei permise în continuare de acesta;
- publicarea de către OTS în cel târziu 30 de minute după intervalul de livrare a echilibrului actual al sistemului, a prețurilor de dezechilibru estimate și a prețurilor estimate ale energiei de echilibrare;
- eliminarea regulii privind oferta unică pe PE și înlocuirea acesteia cu două oferte, o ofertă unică pe toate tipurile de reglaj la creștere și o ofertă unică pentru toate tipurile de reglaj la reducere, pentru corelarea cu modul obligatoriu prevăzut de Regulamentul (UE) 943/2019 pentru achiziția capacității de echilibrare, și anume separat pe sens.

Unele dintre aceste modificări au necesitat recurgerea la principiul constituțional conform căruia prevederile legislației europene prevalează celor ale legislației naționale, dacă acestea sunt contrare sau restrictive.

4. Ordinul ANRE nr. 62 din 31.03.2020 privind aprobarea Regulilor comerciale privind colectarea, prelucrarea și transmiterea valorilor măsurate de energie electrică

Reglementarea a fost actualizată pentru conformarea cu prevederile Regulamentului (UE) 2019/943, în speță pentru a permite participarea la piață a mai multor categorii de participanți. Au fost introduși termenii *agregator*, *participanți deținători de instalații de stocare și clienți finali care participă la piața angro*, precum și includerea tuturor categoriilor de participanți de piață în procesul de determinare de către fiecare operator de rețea a valorilor măsurate de energie electrică.

5. Ordinul ANRE nr. 63 din 31.03.2020 privind aprobarea programului de implementare a măsurilor necesare în scopul asigurării condițiilor de decontare la un interval de 15 minute

Programul constituie un scenariu de bază în atingerea obiectivului de aplicare a intervalului de decontare a dezechilibrului de 15 minute la termenul prevăzut în Regulamentul (UE) 943/2019 la Art. 8 (4).

6. Ordinul ANRE nr. 64 din 31.03.2020 privind aprobarea Regulamentului privind modalitatea de încheiere a contractelor bilaterale de energie electrică prin licitație extinsă și utilizarea produselor care să asigure flexibilitatea tranzacționării

Reglementarea a înlocuit modalitatea de tranzacționare stabilită în cadrul *Regulamentului privind modalitățile de încheiere a contractelor bilaterale de energie electrică prin licitație extinsă și negociere continuă și prin contracte de procesare*, aprobat cu Ordinul ANRE nr. 78/2014, cu păstrarea principalelor caracteristici ale tranzacționării pe piața centralizată a contractelor bilaterale conform căreia contractele sunt atribuite prin licitație extinsă, în același timp fiind pusă la dispoziția participanților o modalitate de tranzacționare cu un grad sporit de flexibilitate, care să răspundă necesităților de tranzacționare a acestora: introducerea și a altor profiluri de livrare zilnică, și anume orice perioadă din zi formată din minim 3 ore succesive de livrare la putere constantă, opțiunea privind utilizarea unei formule de ajustare a prețului de atribuire a contractului/contractelor (prețul de închidere a licitației) în funcție de evoluția unui indice bursier public din domeniul energiei electrice, opțiunea privind procentul de variație maximă a cantității orare față de valoarea prevăzută în ofertă, care nu poate depăși 25%.

7. Ordinul ANRE nr. 65 din 31.03.2020 privind modificarea și completarea unor ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei

Deoarece începând cu 1 ianuarie 2020 sunt aplicabile prevederile Regulamentului (UE) 943/2019, a fost necesar ca reglementările în domeniul energiei electrice să fie conforme cu aceste prevederi, iar ordinul are drept scop clarificarea posibilității participării, suplimentar față de titularii de licență prevăzuți în legislația națională, și a altor categorii de participanți la piață (conform art. 2 pct. 25 din Regulamentul (UE) 2019/943). Modificările necesare au fost numeroase fiind afectate numeroase articole din 4 reglementări aprobate de președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, respectiv din Ordinul nr. 49/2013, cu modificările și completările ulterioare, Ordinul nr. 82/2014, cu modificările și completările ulterioare, Ordinul nr. 76/2017, cu modificările și completările ulterioare și Ordinul nr. 50/2019.

Totodată ordinul a introdus un articol nou care se referă la perioada de livrare prevăzută în contractele de furnizare pe termen lung, și anume definirea duratei minime a acestei perioade la un an de zile.

8. Ordinul ANRE nr. 67 din 15.04.2020 privind modificarea Ordinului ANRE nr. 239/2019 pentru aprobarea Normei tehnice privind delimitarea zonelor de protecție și de siguranță aferente capacităților energetice

Modificarea formulei prevăzute în Anexa 6, Capitolul III, punctul 3.24.3., litera b) din Normă, respectiv $D_{ae} = 3x D_e$ cu formula $D_{ae} = 3x D_e/2$.

Prin aplicarea formulei inițiale, respectiv $D_{ae} = 3x D_e$, rezultau întotdeauna valori ale D_{ae} foarte mari (cca de două ori mai mari) față de cele obținute prin aplicarea formulei $D_{ae} = H_p + D_e/2 + 3m$. Practic, nu se justifică o comparație a valorilor rezultate prin aplicarea celor două formule.

9. Ordinul ANRE nr. 68 din 15.04.2020 pentru modificarea Ordinului ANRE nr. 59/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public

A fost inclusă situația posibilă de reducere a puterii evacuate de un loc de producere/loc de consum și de producere în categoria celor pentru care utilizatorul are obligația de a solicita actualizarea avizului tehnic de racordare/certificatului de racordare.

S-a înlocuit obligația operatorului de rețea de obținere a autorizației de construire a instalației de racordare cu cea privind obținerea acordului/autorizației administratorului drumului pentru lucrările de branșamente și racorduri executate pe domeniul public la infrastructura tehnico-edilitară, așa cum este prevăzut la art. 11 alin. (7) lit. e) din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

10. Ordinul ANRE nr. 69 din 15.04.2020 pentru aprobarea Procedurii privind racordarea la rețelele electrice de interes public a locurilor de consum și de producere aparținând prosumatorilor, care dețin instalații de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu puterea instalată de cel mult 27 kW pe loc de consum

Prin acest act normativ s-a realizat punerea în aplicare a prevederilor art. 2 lit. x¹) și cele ale art. 14 alin. (6⁵) din *Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care stabilesc ca operatorii de distribuție să racordeze prosumatorii care dețin instalații de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu puteri electrice instalate de cel mult 27 kW pe loc de consum conform reglementărilor specifice emise de ANRE.

Având în vedere prevederile art. 25 alin. (1¹) și alin (2) lit. b) și c) din *Legea nr. 220/2008* menționată anterior cu privire la accesul cu prioritate la rețeaua electrică de distribuție a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie, în măsura în care nu este afectată siguranța Sistemului Electroenergetic Național, precum și la obligația operatorilor de rețea de a pune la dispoziția oricărui nou producător de energie din surse regenerabile care dorește să se conecteze la sistem termene rezonabile și precise pentru primirea și analizarea cererii de racordare la rețeaua electrică, precum și un calendar orientativ rezonabil pentru orice racordare propusă la rețeaua electrică, au fost prevăzute în procedură durate reduse aferente etapelor de racordare, cereri de racordare tip, precum și cerințe relevante cu privire la datele și documentele necesare racordării, astfel încât procesul să se desfășoare cât mai rapid pentru această categorie de utilizatori și, în același timp, în condiții de siguranță în funcționare a instalațiilor electrice.

De asemenea, elaborarea documentului a avut în vedere și categoria **prosumatorilor** care accesează programul privind instalarea sistemelor fotovoltaice pentru producerea de energie electrică în vederea acoperirii necesarului de consum și livrării surplusului în rețeaua națională derulat prin Administrația Fondului pentru Mediu, precum și alinierea la prevederile *Ghidului de finanțare a Programului privind instalarea sistemelor de panouri fotovoltaice pentru producerea de energie electrică, în vederea acoperirii necesarului de consum și livrării surplusului în rețeaua națională* aprobat de Ordinul viceprim-ministrului, ministrul mediului nr.1287/2018.

11. Ordinul ANRE nr. 70 din 15.04.2020 privind modificarea Anexei la Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 12/2017 pentru aprobarea Regulamentului de preluare de către furnizorii de ultimă instanță a locurilor de

consum ale clienților finali care nu au asigurată furnizarea energiei electrice din nicio altă sursă și pentru modificarea unor reglementări din sectorul energiei electrice

Având în vedere numeroasele și diversele situații cu care ANRE s-a confruntat de la începutul anului 2017, în care a fost necesară preluarea clienților finali de către furnizorii de ultimă instanță, precum și problemele formale, procedurale și de reglementare constatate cu aceste ocazii, a rezultat ca fiind necesară revizuirea Regulamentului de preluare de către furnizorii de ultimă instanță a clienților finali care nu au asigurată furnizarea energiei electrice din nicio altă sursă.

Astfel, raportat la Regulamentul în vigoare, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 12/2017, Regulamentul revizuit asigură:

- schimbul de date și informații între operatorul de distribuție concesionar și operatorul de distribuție neconcesionar;
- stabilirea condițiilor, termenelor și etapelor de parcurs în situația încetării contractului de furnizare încheiat de un furnizor cu clientul final.

12. Ordinul ANRE nr. 73 din 29.04.2020 pentru modificarea Anexei la Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 189/2018 privind obligația de informare a clienților finali prin intermediul aplicației informatice „Comparator al ofertelor – tip de furnizare a energiei electrice”

Pentru a duce la îndeplinire prevederile legale în vigoare, prin Ordinul președintelui ANRE nr. 189/2018 a fost introdusă obligativitatea furnizorilor cu activitate pe piața cu amănuntul de a completa aplicația informatică dezvoltată de către ANRE, denumită „Comparator al ofertelor-tip de furnizare a energiei electrice” (*Comparator*), cu ofertele-tip publicate pe paginile proprii de internet.

În scopul creșterii gradului de informare a clienților finali, în vederea selectării furnizorului de energie electrică, s-a dezvoltat/actualizat aplicația web „*Comparator al ofertelor – tip de furnizare a energiei electrice*”, astfel încât să ofere clienților finali posibilitatea de a accesa, în mod direct și centralizat, informații **privind documentele necesare încheierii contractelor de furnizare, de a descărca documentele necesare încheierii contractelor de furnizare și de a fi informați cu privire la modalitatea de transmitere către furnizori a documentelor necesare încheierii contractelor de furnizare.**

Prin Ordinul ANRE nr. 73/2020 s-a modificat anexa la Ordinul președintelui ANRE nr. 189/2018 prin introducerea în interfața cu furnizorii a unor elemente referitoare la „*Informații contractare*”. Astfel, interfața furnizor/aplicație a fost modificată prin introducerea unui modul nou denumit „*Documente Necesare Contracte*” în care furnizorii au posibilitatea de a:

- nominaliza documentele necesare încheierii contractelor de furnizare a energiei electrice;
- încărca modele de cereri/documente necesare încheierii contractelor de furnizare;
- completa informații legate de modalitatea de transmitere a documentelor necesare încheierii contractelor de furnizare, atât pentru clienții casnici cât și pentru clienții noncasnici.

Prin intermediul *Comparatorului*, în urma introducerii de către furnizori a datelor solicitate, clienții finali pot descărca documentele necesare încheierii contractului, specifice situației în care se află clientul final la momentul contractării.

Ulterior descărcării documentelor și după completarea acestora, clientul final transmite furnizorului, prin oricare din căile de comunicare, introduse de către furnizor în baza de date a aplicației, documentele solicitate.

13. Ordinul ANRE nr. 88 din 12.06.2020 de aprobare a Metodologiei de stabilire a tarifelor reglementate și a prețurilor aplicate de furnizorii de ultimă instanță clienților finali pentru perioada 1 iulie – 31 decembrie 2020 și pentru modificarea și completarea Contractului-cadru de vânzare-cumpărare a energiei electrice încheiat între producătorii de energie electrică și furnizorii de ultima instanță, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 34/2019

Metodologia de stabilire a tarifelor reglementate și a prețurilor aplicate de furnizorii de ultimă instanță clienților finali pentru perioada 1 iulie – 31 decembrie 2020 (*Metodologie*) a fost elaborată de ANRE având în vedere modificarea legislației primare (OUG 74/2020), pentru stabilirea:

- tarifelor reglementate aplicate de furnizorii de ultimă instanță clienților casnici din portofoliul propriu;
- prețului pentru energia electrică activă aplicat de furnizorii de ultimă instanță clienților finali noncasnici din portofoliul propriu care beneficiază de serviciul universal;
- prețului pentru energia electrică activă aplicat de furnizorii de ultimă instanță obligați clienților finali noncasnici din portofoliul propriu care nu au uzat de eligibilitate și nu îndeplinesc condițiile sau nu au solicitat să beneficieze de serviciul universal;
- prețului pentru energia electrică activă aplicat de către furnizorii de ultimă instanță obligați clienților finali noncasnici din portofoliul propriu preluați pentru că nu au asigurată furnizarea energiei electrice din nicio altă sursă.

Principalele prevederi ale *Metodologiei* se referă la:

- modul de stabilire a cantităților lunare/orare din contractele reglementate încheiate între FUI și producători;
- modul de stabilire a costurilor justificate, a veniturilor și prețurilor reglementate pentru producători;
- modul de stabilire a costurilor/veniturilor suplimentar înregistrate de către producători și modul de recuperare/plată a acestora, în perioada 1 iulie-31 decembrie 2020;
- stabilirea unui profit reglementat de 5% din costurile considerate justificate pentru activitatea de producere a energiei electrice;
- modul de stabilire a tarifelor reglementate și a componentelor acestora (componenta de achiziție, componenta de furnizare și componenta de ajustare);
- modul de stabilire a prețurilor aplicate clienților noncasnici;
- stabilirea modului/calendarului de transmitere a datelor și informațiilor între entitățile pentru care se aplică metodologia.

Precizăm faptul că, prin *Metodologie* s-au menținut și principiile/prevederile din *Metodologia aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 216/2019*, după cum urmează:

- stabilirea unui profit reglementat de 5% din costurile considerate justificate;
- modul de stabilire a costurilor/veniturilor suplimentar înregistrate de producători, dar cu formule redactate simplificat.

14. Ordinul ANRE nr. 132 din 24.06.2020 privind modificarea și completarea Normei tehnice "Condiții tehnice de racordare la rețelele electrice de interes public pentru prosumatorii cu injecție de putere activă în rețea", aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 228/2018

Deoarece operatorii de distribuție aplicau cerințele pentru prosumatori în mod propriu, fără să țină cont de cheltuielile minime pentru prosumatori, Ordinul ANRE nr. 132/24.06.2020 a clarificat problema echipamentelor (întreruptoare/protecții) necesare racordării, securității reglajelor (introducerea parole) în funcție de nivelul de tensiune la care sunt racordați. Totodată s-au adus precizări pentru prosumatorii fără injecție în rețea.

15. Ordinul ANRE nr. 134 din 29.06.2020 de aprobare a tarifelor reglementate de energie electrică aplicate clienților casnici de către furnizorul de ultimă instanță CEZ Vânzare S.A.

Prin prezentul ordin au fost aprobate tarifele reglementate de energie electrică aplicate de furnizorul de ultimă instanță CEZ Vânzare S.A., începând cu data de 1 iulie 2020, la facturarea consumului de energie electrică activă la locurile de consum ale clienților casnici cu care are încheiate contracte de furnizare a energiei electrice în regim reglementat.

16. Ordinul ANRE nr. 135 din 29.06.2020 de aprobare a tarifelor reglementate de energie electrică aplicate clienților casnici de către furnizorul de ultimă instanță Enel Energie S.A.

Prin prezentul ordin au fost aprobate tarifele reglementate de energie electrică aplicate de furnizorul de ultimă instanță Enel Energie S.A., începând cu data de 1 iulie 2020, la facturarea consumului de energie electrică activă la locurile de consum ale clienților casnici cu care are încheiate contracte de furnizare a energiei electrice în regim reglementat.

17. Ordinul ANRE nr. 136 din 29.06.2020 de aprobare a tarifelor reglementate de energie electrică aplicate clienților casnici de către furnizorul de ultimă instanță Enel Energie Muntenia S.A.

Prin prezentul ordin au fost aprobate tarifele reglementate de energie electrică aplicate de furnizorul de ultimă instanță Enel Energie Muntenia S.A., începând cu data de 1 iulie 2020, la facturarea consumului de energie electrică activă la locurile de consum ale clienților casnici cu care are încheiate contracte de furnizare a energiei electrice în regim reglementat.

18. Ordinul ANRE nr. 137 din 29.06.2020 de aprobare a tarifelor reglementate de energie electrică aplicate clienților casnici de către furnizorul de ultimă instanță E.ON Energie România S.A.

Prin prezentul ordin au fost aprobate tarifele reglementate de energie electrică aplicate de furnizorul de ultimă instanță E.ON Energie România S.A., începând cu data de 1 iulie 2020, la facturarea consumului de energie electrică activă la locurile de consum ale clienților casnici cu care are încheiate contracte de furnizare a energiei electrice în regim reglementat.

19. Ordinul ANRE nr. 138 din 29.06.2020 de aprobare a tarifelor reglementate de energie electrică aplicate clienților casnici de către furnizorul de ultimă instanță Electrica Furnizare S.A.

Prin prezentul ordin au fost aprobate tarifele reglementate de energie electrică aplicate de furnizorul de ultimă instanță Electrica Furnizare S.A., începând cu data de 1 iulie 2020, la facturarea consumului de energie electrică activă la locurile de consum ale clienților casnici cu care are încheiate contracte de furnizare a energiei electrice în regim reglementat.

20. Ordinul ANRE nr. 139 din 29.06.2020 de aprobare a tarifelor reglementate de energie electrică aplicate clienților casnici de către furnizorul de ultimă instanță Engie România S.A.

Prin prezentul ordin au fost aprobate tarifele reglementate de energie electrică aplicate de furnizorul de ultimă instanță Engie România S.A., începând cu data de 1 iulie 2020, la facturarea consumului de energie electrică activă la locurile de consum ale clienților casnici cu care are încheiate contracte de furnizare a energiei electrice în regim reglementat.

21. Ordinul ANRE nr. 140 din 29.06.2020 de aprobare a tarifelor reglementate de energie electrică aplicate clienților casnici de către furnizorul de ultimă instanță Tinmar Energy S.A.

Prin prezentul ordin au fost aprobate tarifele reglementate de energie electrică aplicate de furnizorul de ultimă instanță Tinmar Energy S.A., începând cu data de 1 iulie 2020, la facturarea consumului de energie electrică activă la locurile de consum ale clienților casnici cu care are încheiate contracte de furnizare a energiei electrice în regim reglementat.

22. Ordinul ANRE nr. 141 din 29.06.2020 de aprobare a tarifelor generice pentru energie electrică aplicate începând cu 01 iulie 2020

Prin prezentul ordin au fost aprobate tarifele generice pentru energia electrică, aplicate începând cu data de 1 iulie 2020. Tarifele generice prevăzute, aferente unei zone de rețea se aplică de către furnizorii de ultimă instanță desemnați, care la data de 12 iunie 2020 nu aveau, în această calitate, clienți casnici în portofoliu în acea zonă de rețea, la facturarea consumului de energie electrică activă la locurile de consum ale clienților casnici cu care încheie contracte de furnizare a energiei electrice în regim reglementat, aflate în acea zonă de rețea.

23. Ordinul ANRE nr. 152 din 24.08.2020 pentru aprobarea regulilor de compensare financiară a resurselor dispencerizabile angajate în scopul redispecerizării sau comercializării în contrapartidă coordonată care nu se bazează pe piață și pentru modificarea unor reguli din domeniul energiei electrice

Regulile aprobate cu acest ordin au avut drept scop integrarea în reglementări a posibilității, prevăzute atât de Regulamentul (UE) 943/2019, cât și de *Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directe privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor (Regulamentul CACM)* și de *Regulamentul (UE) 2017/1485 al Comisiei din 2 august 2017 de stabilire a unei linii directe privind operarea sistemului de transport al energiei electrice (Regulamentul SOGL)* de a fi utilizate pentru redispecerizare sau comercializare în contrapartidă (în vederea rezolvării restricțiilor/congestiilor de rețea) sau ca măsură de remediere pentru menținerea siguranței sistemului și resurse, în ultimă instanță, aflate în afara pieței, și anume pe bază de costuri, efective sau de oportunitate, care să fie oferite acestor resurse drept compensație financiară în cazul utilizării. Astfel, a fost stabilită obligația tuturor producătorilor cu unități dispescerizabile de a furniza către operatorul de transport și de sistem (OTS) costurile variabile unitare (costul cu combustibilul), numărul de certificate verzi aferent fiecărei unități de producere E-SRE beneficiare a sistemului de sprijin, precum și reguli de determinare a compensației financiare corespunzătoare fiecărei categorii de resurse, inclusiv cele relaționate la prețul de închidere pe piața pentru ziua următoare, în cazul resurselor pentru care costurile nu pot fi determinate, rezonabilitatea lor nu poate fi evaluată de operatorul de transport și de sistem (ex.: consumatori, stocare) sau acestea sunt inferioare prețului pieței pentru ziua următoare (PZU).

24. Ordinul ANRE nr. 160 din 03.09.2020 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 59/2013

Prin Ordinul ANRE nr. 160/03.09.2020 s-a avut în vedere, în principal:

- eficientizarea activităților de racordare a locurilor de consum și/sau de producere deținute de utilizatori la rețelele electrice de interes public prin reducerea birocrăției și a termenelor aferente lucrărilor de realizare a instalațiilor de racordare, precum și prin introducerea posibilității pentru utilizator de a încheia direct contractul pentru proiectarea și/sau execuția lucrărilor pentru realizarea instalației de racordare cu un operator economic atestat ales de către utilizator;
- respectarea dreptului de proprietate al utilizatorului asupra instalației de racordare, utilizatorul având calitatea de finanțator al lucrărilor de realizare a acestor instalații;
- eliminarea din responsabilitatea utilizatorului a cheltuielilor pentru achiziția și montarea grupurilor de măsurare a energiei electrice și a celor pentru realizarea sistemelor de comandă și de achiziție de date (SCADA) prevăzute în cadrul de soluției de racordare pentru racordarea locurilor de consum la rețele electrice având tensiunea nominală mai mică de 110 kV.

De asemenea, s-a creat cadrul de reglementare pentru racordarea la rețelele electrice de interes public a instalațiilor de stocare, a sistemelor de înaltă tensiune în curent continuu (HVDC), în conformitate cu dispozițiile:

- *Regulamentului (UE) 2016/631 al Comisiei din 14 aprilie 2016 de instituire a unui cod de rețea privind cerințele pentru racordarea la rețea a instalațiilor de generare;*
- *Regulamentului (UE) 2016/1447 al Comisiei din 26 august 2016 de instituire a unui cod de rețea privind cerințele pentru racordarea la rețea a sistemelor de înaltă tensiune în curent continuu și a modulelor generatoare din centrală conectate în curent continuu;*
- *Regulamentului (UE) 2016/1388 al Comisiei din 17 august 2016 de stabilire a unui cod de rețea privind racordarea consumatorilor.*

Modificările și completările din acest ordin au avut în vedere revizuirea întregului cadru de reglementare privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public și au intrat în vigoare începând cu data de 1 ianuarie 2021 potrivit dispozițiilor prevăzute în conținutul acestuia, cu excepția prevederilor referitoare la obligația operatorilor economici de a întreprinde toate măsurile necesare punerii în aplicare a prevederilor ordinului.

25. Ordinul ANRE nr. 161 din 09.09.2020 pentru modificarea Regulamentului privind modalitatea de încheiere a contractelor bilaterale de energie electrică prin licitație extinsă și utilizarea produselor care să asigure flexibilitatea tranzacționării, aprobat prin Ordinul Președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 64/2020

Regulamentul aprobat cu Ordinul ANRE nr. 64/2020 a fost modificat odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 155/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, respectiv completările aduse art. 23, care prevedeau faptul că produsele specifice utilizate în cadrul modalității de tranzacționare cu grad sporit de flexibilitate au fost definite inclusiv printr-o variație a puterii orare față de cantitatea ofertată în contract, în limita unui procent maxim, dar nu mai mult de +/-100% pentru producătorii de energie din surse regenerabile. A fost astfel necesar precizarea majorării procentului, de la variație de 25% la o variație maximă de 100%.

26. Ordinul ANRE nr. 162 din 09.09.2020 pentru modificarea și completarea Ordinului ANRE nr. 74/2014 pentru aprobarea Conținutului-cadru al avizelor tehnice de racordare

Scopul actului normativ se referă la alinierea prevederilor acestuia cu cele ale Ordinului ANRE nr. 160/03.09.2020 pentru modificarea și completarea *Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 59/2013, asigurându-se astfel, utilizatorilor și operatorilor de rețea, un cadru de reglementare armonizat pentru desfășurarea procesului de racordare la rețelele electrice de interes public.

Totodată, modificările și completările din acest ordin au și rolul de a clarifica și actualiza unele cerințe privind datele energetice și tehnice conform ultimelor dispoziții ale regulamentelor europene privind racordarea la rețelele electrice de interes public a instalațiilor de stocare, a sistemelor de înaltă tensiune în curent continuu (HVDC).

Modificările și completările din acest ordin au intrat în vigoare începând cu data de 1 ianuarie 2021 potrivit dispozițiilor prevăzute în conținutul acestuia, cu excepția prevederilor referitoare la obligația operatorilor economici de a întreprinde toate măsurile necesare punerii în aplicare a prevederilor ordinului.

27. Ordinul ANRE nr. 163 din 09.09.2020 pentru modificarea și completarea Ordinului ANRE nr. 5/2014 pentru aprobarea Conținutului-cadru al certificatelor de racordare

Scopul actului normativ se referă la alinierea prevederilor acestuia cu cele ale Ordinului ANRE nr. 160/03.09.2020 pentru modificarea și completarea *Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 59/2013, asigurându-se astfel, utilizatorilor și operatorilor de rețea, un cadru de reglementare armonizat pentru desfășurarea procesului de racordare la rețelele electrice de interes public.

Totodată, modificările și completările din acest ordin au și rolul de a clarifica și actualiza unele cerințe privind datele energetice și tehnice conform ultimelor dispoziții ale regulamentelor europene privind racordarea la rețelele electrice de interes public a instalațiilor de stocare, a sistemelor de înaltă tensiune în curent continuu (HVDC).

Modificările și completările din acest ordin au intrat în vigoare începând cu data de 1 ianuarie 2021, potrivit dispozițiilor prevăzute în conținutul acestuia cu excepția prevederilor referitoare la obligația operatorilor economici de a întreprinde toate măsurile necesare punerii în aplicare a prevederilor ordinului.

28. Ordinul ANRE nr. 164 din 09.09.2020 pentru aprobarea contractelor-cadru de racordare la rețelele electrice de interes public și de abrogare a Ordinului ANRE nr. 11/2015 pentru aprobarea contractului-cadru de racordare la rețelele electrice de interes public

Ordinul ANRE nr. 164/09.09.2020 a fost elaborat în mod corelativ cu prevederile:

- Ordinului ANRE nr. 160/03.09.2020 pentru modificarea și completarea *Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public*, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 59/2013;
- Ordinului ANRE nr. 69/2020 pentru aprobarea *Procedurii privind racordarea la rețelele electrice de interes public a locurilor de consum și de producere aparținând prosumatorilor care dețin instalații de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu puterea instalată de cel mult 27 kW pe loc de consum.*

În conținutul contractelor-cadru de racordare la rețelele electrice de interes public au fost introduse modificările și completările regulamentului și prevederile specifice racordării prosumatorilor.

Modificările și completările din acest ordin au intrat în vigoare începând cu data de 1 ianuarie 2021, potrivit dispozițiilor prevăzute în conținutul acestuia, cu excepția prevederilor referitoare la obligația operatorilor economici de a întreprinde toate măsurile necesare punerii în aplicare a prevederilor ordinului.

29. Ordinul ANRE nr. 170 din 23.09.2020 privind aprobarea Metodologiei de stabilire a prețului de vânzare a energiei electrice livrată clienților racordați într-un sistem electroenergetic izolat

Pentru a duce la îndeplinire modificările aduse Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr.123/2012, cu modificările și completările ulterioare (*Lege*), prin prevederile art. I pct. 38 din Legea nr. 155/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 și privind modificarea și completarea altor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 665/27.07.2020, a fost elaborat Ordinul pentru aprobarea Metodologiei de stabilire a prețului de vânzare a energiei electrice livrată clienților racordați într-un sistem electroenergetic izolat.

Metodologia de stabilire a prețului de vânzare a energiei electrice livrată clienților racordați într-un sistem electroenergetic izolat prevede:

- modul de determinare a prețului de vânzare a energiei electrice livrată clienților racordați într-un sistem electroenergetic izolat, cu precizarea principalelor categorii de cheltuieli luate în considerare în costurile justificate, necesare desfășurării activității de către operatorul economic și a cheltuielilor care nu vor fi incluse în costurile justificate;
- posibilitatea ajustării prețului de vânzare în interiorul perioadei de tarifare, în cazul în care nu se asigură cel puțin profitul minim reglementat;
- etapele și procedura de stabilire a prețului de vânzare.

Prețul de vânzare urmărește respectarea principiilor stabilite prin art. 51 alin. (6) din *Lege*; astfel, prețul de vânzare se stabilește pe baza costurilor justificate aferente activității desfășurate de către operator pentru punerea în funcțiune și operarea sistemului electroenergetic izolat și pentru furnizarea energiei electrice în sistemele electroenergetice izolate, la care se adaugă o cotă rezonabilă de profit, egală cu maximumul dintre rata dobânzii de politică monetară stabilită prin hotărâre a Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României anterior solicitării de stabilire a prețului de vânzare și publicată pe pagina proprie de internet a BNR și o rată de 5% din costurile totale justificate ale operatorului economic.

30. Ordinul ANRE nr. 171 din 23.09.2020 privind aprobarea condițiilor de furnizare a energiei electrice de către furnizorii de ultimă instanță

Având în vedere liberalizarea pieței interne de energie electrică pentru clienții casnici la data de 1 ianuarie 2021, prin prezentul ordin se stabilesc principiile privind formarea prețurilor la clienții casnici și modul de desfășurare a relației dintre furnizorii de ultimă instanță și clienții acestora și de asemenea se instituie un set de măsuri de ordin legislativ cu privire la informarea și asigurarea furnizării energiei electrice clienților casnici aflați în segmentul reglementat al pieței, în perspectiva eliminării tarifelor reglementate pentru această categorie de clienți.

Schimbările preconizate prin reglementare sunt următoarele:

- asigurarea furnizării energiei electrice de către furnizorii de ultimă instanță pentru:
  - clienții casnici și clienții noncasnici care au dreptul la serviciul universal;
  - clienții noncasnici din portofoliul propriu care nu au uzat de eligibilitate și nu îndeplinesc condițiile sau nu au solicitat să beneficieze de serviciul universal;
  - clienții noncasnici preluați pentru că nu au asigurată furnizarea energiei electrice din nicio altă sursă.
- stabilirea măsurilor de informare a clienților, ce se impun ca urmare a liberalizării pieței de energie electrică de la data de 1 ianuarie 2021, precum și stabilirea raporturilor contractuale între furnizorii de ultimă instanță și:
  - clienții casnici și clienții noncasnici beneficiari de serviciu universal;
  - clienții noncasnici preluați pentru că nu au asigurată furnizarea energiei electrice din nicio altă sursă;
  - clienții noncasnici din portofoliul propriu care nu au uzat de eligibilitate și nu îndeplinesc condițiile sau nu au solicitat să beneficieze de serviciul universal.

31. Ordinul ANRE nr. 183 din 21.10.2020 pentru aprobarea Procedurii privind racordarea la rețelele electrice de interes public a locurilor de consum aparținând utilizatorilor de tip clienți finali noncasnici prin instalații de racordare cu lungimi de până la 2.500 metri

Procedura a fost elaborată în baza prevederilor art. 51 alin. (3²) – (3⁴) din *Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012*, cu modificările și completările ulterioare. Conform prevederilor legii și implicit ale actului normativ, operatorul de distribuție concesionar are obligația de a finanța și realiza instalațiile de racordare ale categoriile de utilizatori specificați, aceștia din urmă având obligația de a achita operatorului de rețea exclusiv componenta tarifului de racordare corespunzătoare verificării dosarului instalației de utilizare și punerii sub tensiune a acestei instalații. Termenul de realizare a racordării, inclusiv recepția și punerea în funcțiune a instalației de racordare este de maximum 90 de zile de la data obținerii acordului/autorizației pentru instalația de racordare. Utilizatorul client final noncasnic, al cărui loc de consum este alimentat printr-o instalație de racordare realizată în conformitate cu prevederile procedurii, are obligația de a utiliza locul de consum și de a păstra destinația acestuia pe o perioadă de 5 ani de la data punerii în funcțiune a instalației de racordare. În cazul nerespectării celor menționate, utilizatorul este obligat să restituie operatorului de distribuție concesionar contravaloarea lucrărilor de proiectare și execuție a instalației de racordare suportate de operator, modalitatea de restituire și calculul a sumelor respective fiind detaliate în procedură și incluse în contractul de racordare. Procedura include și modelul contractului-cadru de racordare utilizat la racordarea locurilor de consum menționate.

32. Ordinul ANRE nr. 184 din 21.10.2020 privind modificarea și completarea Metodologiei pentru emiterea avizelor de amplasament de către operatorii de rețea, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 25/2016

S-a stabilit modul în care se vor suporta costurile lucrărilor ocazionate de construirea, modernizarea, modificarea, întreținerea sau exploatarea drumurilor publice, respectiv pentru protejarea, devierea, mutarea sau dezafectarea rețelelor electrice aflate în zonele afectate de trasee de autostrăzi și drumuri naționale, în conformitate cu prevederile Legii nr. 189/2019 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Au fost preluate termenele pentru emiterea avizelor de amplasament de către operatorii de rețea, stabilite prin Legea nr.193/2019 pentru modificarea și completarea Legii nr.50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

33. Ordinul ANRE nr. 187 din 21.10.2020 pentru modificarea și completarea unor Ordine ale Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei și de abrogare a Ordinului Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 14/2020 privind aprobarea Metodologiei pentru stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată și de aprobare a prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale

Ordinul urmărește armonizarea prevederilor Regulamentului de furnizare a energiei electrice la clienții finali, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 235/2019 și ale Regulamentului privind furnizarea gazelor naturale la clienții finali, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 29/2016, cu

prevederile Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr.123/2012, cu modificările și completările ulterioare, așa cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 155/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 și privind modificarea și completarea altor acte normative.

34. Ordinul ANRE nr. 188 din 21.10.2020 pentru aprobarea Regulamentului de desemnare a furnizorilor de ultimă instanță de energie electrică

În contextul liberalizării pieței de energie electrică începând cu data de 01.01.2021, s-a identificat necesitatea adaptării procesului de desemnare a furnizorilor de ultimă instanță la noile condiții.

ANRE a elaborat Regulamentul de desemnare a furnizorilor de ultimă instanță de energie electrică în scopul simplificării procesului de desemnare a furnizorilor de ultimă instanță și a creșterii gradului de participare a furnizorilor de energie electrică la acest proces.

Principalele măsuri propuse prin ordin sunt:

- eliminarea noțiunilor de FUI obligat și FUI opțional;
- desemnarea unui furnizor în calitate de FUI se realizează la nivel național și nu pe zone de rețea, cum este prevăzut în reglementarea actuală;
- la desemnarea FUI nu se mai aplică criteriul de eligibilitate bazat pe deservirea unui număr de cel puțin 2000 de locuri de consum la nivel național într-o anumită perioadă, anterior desemnării;
- FUI sunt desemnați pe perioadă nedeterminată;
- se asigură în permanență un număr de minimum 5 FUI;
- desemnarea în calitate de FUI se realizează:
  - la solicitarea furnizorului;
  - prin organizarea unui proces de selecție, în cazul în care, în urma solicitărilor de desemnare primite din partea furnizorilor de energie electrică, numărul FUI desemnați este mai mic de 5.
- furnizorii pot transmite în orice moment o solicitare de desemnare în calitate de FUI;
- nu se mai solicită deschiderea unui cont escrow;
- FUI are dreptul de a solicita în orice moment retragerea acestei calități, prin transmiterea unei cereri către ANRE cu cel puțin 45 de zile anterior datei de la care solicită retragerea desemnării;
- selectarea furnizorilor care vor fi desemnați FUI, în cazul în care nu se asigură în mod voluntar numărul minim, se face de către ANRE, luând în considerare ordinea descrescătoare a cotei totale maxime de piață a furnizorilor de energie electrică, din punct de vedere al numărului de clienți și al cantității de energie electrică vândută clienților finali în ultimele 3 luni pentru care există date, calculată după formula:

Cotă piață_Fz = cotă piață vânzări_Fz * 0,5 + cotă piață număr locuri de consum_Fz * 0,5, unde:

- *cotă piață vânzări_Fz - cota de piață a unui furnizor, în funcție de cantitatea de energie electrică vândută clienților finali;*
- *cotă piață număr locuri de consum_Fz - cota de piață a unui furnizor, în funcție de numărul de locuri de consum deservite, comunicat la solicitarea ANRE.*

- numărul de locuri de consum deservite la nivel național se transmite de către furnizori la solicitarea ANRE;
- furnizorii desemnați de către ANRE în urma organizării procesului de selecție pe baza cotei totale maxime de piață nu pot solicita retragerea voluntară a acestei calități.

35. Ordinul ANRE nr. 190 din 28.10.2020 de aprobare a Procedurii privind stabilirea consumului de energie electrică în sistem pașal

Ordinul reprezintă o actualizare a Procedurii privind determinarea consumului de energie electrică în caz de înregistrare eronată și în sistem pașal, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 121/2015, concomitent cu propunerea de abrogare a Ordinului ANRE nr. 121/2015, cu modificările ulterioare.

Reglementarea urmărește armonizarea legislației secundare cu prevederile Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr.123/2012, cu modificările și completările ulterioare, fiind implementate măsurile cuprinse în Legea nr. 155/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 și privind modificarea și completarea altor acte normative, respectiv elaborarea și aprobarea reglementării prevăzute la articolului 65 alin. (7) punctul (iii):

„Stabilirea consumului de energie electrică în sistem pașal este permisă doar în următoarele situații:

(...) (iii) în cazul înregistrării eronate sau al defectării grupurilor de măsurare, conform reglementărilor ANRE.”

36. Ordinul ANRE nr. 192 din 28.10.2020 pentru modificarea unor ordine ale Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei

Având în vedere prevederile art. 14 alin. (6) din *Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, republicată*, cu modificările și completările ulterioare, privind modificarea puterii instalate pe loc de consum de la 27 kW la 100 kW pentru prosumatorii care pot vinde energia electrică produsă și livrată în rețeaua electrică, furnizorilor de energie electrică cu care aceștia au încheiate contracte de furnizare a energiei electrice, conform reglementărilor ANRE, a fost aprobat Ordinul ANRE nr. 192/28.10.2020 care dispune modificarea pragului de putere de la 27 kW la 100 kW în următoarele documentele:

- Ordinul ANRE nr. 227/2018 pentru aprobarea *Contractului-cadru de vânzare-cumpărare a energiei electrice produse de prosumatorii care dețin centrale electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu puterea instalată de cel mult 27 kW pe loc de consum și pentru modificarea unor reglementări din sectorul energiei electrice;*
- Ordinul ANRE nr. 69/2020 pentru aprobarea *Procedurii privind racordarea la rețelele electrice de interes public a locurilor de consum și de producere aparținând prosumatorilor care dețin instalații de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu puterea instalată de cel mult 27 kW pe loc de consum.*

37. Ordinul ANRE nr. 213 din 25.11.2020 pentru aprobarea Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea - preț unic de dezechilibru

și pentru modificarea unor ordine ale Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei

În baza prevederilor art. 52 din Regulamentul (UE) 2195/2017, luând în considerare faptul că în România se va implementa intervalul de decontare de 15 minute începând cu data de 1 ianuarie 2021 și ținând seama și de solicitările participanților la piața de energie de a adopta metoda de decontare a dezechilibrelor PRE cu preț unic de decontare, a fost reglementată implementarea metodei de decontare a dezechilibrelor PRE cu preț unic de decontare cu dată de aplicare corelată cu data de implementare a intervalului de decontare de 15 minute, respectiv 1 ianuarie 2021.

De asemenea, ordinul conține și mai multe modificări ale altor ordine deja emise de autoritate, pentru a corela prevederile acestora cu implementarea intervalului de decontare de 15 minute și de asemenea, abrogarea Ordinului ANRE nr. 76/2017.

38. Ordinul ANRE nr. 224 din 09.12.2020 privind modificarea Ordinului Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 88/2015 pentru aprobarea contractelor - cadru de furnizare a energiei electrice la clienții casnici și noncasnici ai furnizorilor de ultimă instanță, a condițiilor generale pentru furnizarea energiei electrice la clienții finali ai furnizorilor de ultimă instanță, a modelului facturii de energie electrică și a modelului convenției de consum energie electrică, utilizate de furnizorii de ultimă instanță

Principalele modificări aduse prin ordin se referă la:

- restrângerea categoriilor de clienți noncasnici cu care furnizorii de ultimă instanță încheie contracte pe baza contractului-cadru de furnizare a energiei electrice de la clienții noncasnici care beneficiază de serviciu universal și alți clienți noncasnici care sunt deserviți/preluați de furnizorii de ultimă instanță, conform prevederilor legale în vigoare la clienți noncasnici care beneficiază de serviciu universal și clienți noncasnici preluați pentru că nu au asigurată furnizarea energiei electrice din nicio altă sursă.
- referitor la *Contractul-cadru de furnizare a energiei electrice la clienții casnici ai furnizorilor de ultimă instanță*:
  - facturarea energiei electrice active consumate se face la prețul din oferta de serviciu universal comunicată de către FUI sau la prețul final de ultimă instanță (se aplică în cazul clienților casnici preluați de către FUI pentru că nu au asigurată furnizarea energiei electrice din nicio altă sursă pentru o perioadă limitată de maxim 2 luni după sfârșitul lunii în care au fost preluați);
  - prețul din oferta de serviciu universal va include costul unitar al energiei electrice achiziționate (inclusiv tariful de transport componenta de injecție a energiei electrice în rețea TG), costul unitar al activității de furnizare, costul participării pe piețele centralizate, profitul, tariful de transport componenta de extragere a energiei electrice din rețea (TL), tariful pentru serviciul de sistem, și tariful pentru serviciul de distribuție aferent nivelului de tensiune. Prețul nu va include TVA, accize, contravaloarea certificatelor verzi și contribuția pentru cogenerarea de înaltă eficiență;
  - prețul final de ultimă instanță va include prețul de ultimă instanță stabilit conform reglementărilor în vigoare la care se adaugă tariful de transport componenta de extragere a energiei electrice din rețea (TL), tariful pentru serviciul de sistem și tariful pentru serviciul de

distribuție aferent nivelului de tensiune. Prețul nu include TVA, accize, contravaloarea certificatelor verzi și contribuția pentru cogenerarea de înaltă eficiență;

- prețul din oferta de serviciu universal se aplică în perioada prevăzută în oferta comunicată de către FUI;
- prețul final de ultimă instanță se aplică de la data preluării de către FUI până în ultima zi a celei de a doua luni ulterioare celei de preluare;
- cu cel puțin 30 de zile anterior datei de încetare a valabilității prețului, FUI transmite clientului noua ofertă pentru serviciul universal sau în cazul clienților preluați o ofertă pentru serviciul universal, care se va aplica automat, fără a fi necesară încheierea unui act adițional. În cazul în care clientul nu acceptă oferta transmisă de FUI, acesta are dreptul de a denunța unilateral contractul.

• referitor la *Contractul-cadru de furnizare a energiei electrice la clienții noncasnici ai furnizorilor de ultimă instanță:*

- facturarea energiei electrice active consumate se face la prețul din oferta de serviciu universal comunicată de către FUI pentru clienții noncasnici beneficiari de serviciu universal sau la prețul final de ultimă instanță, aplicat clienților noncasnici preluați de către FUI pentru că nu au asigurată furnizarea energiei electrice din nicio altă sursă;
- prețul din oferta de serviciu universal comunicată de către FUI include costul unitar al energiei electrice achiziționate (inclusiv tariful de transport componenta de injecție a energiei electrice în rețea TG), costul unitar al activității de furnizare, costul unitar al participării pe piețele centralizate, profitul, tariful de transport componenta de extragere a energiei electrice din rețea (TL), tariful pentru serviciul de sistem și tariful pentru serviciul de distribuție aferent nivelului de tensiune. Prețul nu include TVA, accize, contravaloarea certificatelor verzi și contribuția pentru cogenerarea de înaltă eficiență;
- prețul final de ultimă instanță include prețul de ultimă instanță stabilit conform reglementărilor în vigoare la care se adaugă tariful de transport componenta de extragere a energiei electrice din rețea (TL), tariful pentru serviciul de sistem și tariful pentru serviciul de distribuție aferent nivelului de tensiune. Prețul nu include TVA, accize, contravaloarea certificatelor verzi și contribuția pentru cogenerarea de înaltă eficiență;
- perioada de valabilitate a prețului pentru serviciul universal este cea prevăzută în oferta pentru serviciul universal comunicată de către FUI;
- prețul de ultimă instanță se aplică de la data de preluării până la data încetării contractului;
- cu cel puțin 30 zile anterior datei de încetare a valabilității prețului în vigoare pentru serviciul universal, FUI transmite clientului noua ofertă pentru serviciul universal, care se va aplica automat, fără a fi necesară încheierea unui act adițional; în cazul în care clientul nu acceptă oferta transmisă de FUI, acesta are dreptul de a denunța unilateral contractul;
- în cazul în care facturarea energiei electrice active consumate se face la prețul final de ultimă instanță perioada de facturare este de 1 lună.

39. Ordinul ANRE nr. 225 din 09.12.2020 pentru modificarea Ordinului ANRE nr. 239/2019 pentru aprobarea Normei tehnice privind delimitarea zonelor de protecție și de siguranță aferente capacităților energetice

Prin introducerea punctului 2.11 la Capitolul II al Anexei nr. 6 s-a asigurat corelarea cu prevederile punctului 5.9.1.2 - RO.1 Lățimea culoarului de trecere, CT, din standardul SR EN 50341-2-24:2019 - Linii electrice aeriene de tensiune alternativă mai mare de 1 kV. Partea 2-24: Aspectele normativelor naționale (NNA) pentru România (pe baza EN 50341-1:2012).

Prin modificările alineatelor (4) și (5) ale punctului 3.9.1. din Anexa nr. 6 s-au clarificat cerințele aplicabile LEA cu tensiuni nominale mai mari de 1 kV, existente și noi, echipate cu conductoare neizolate, în ceea ce privește condițiile de coexistență (traversări și apropieri) față de clădiri.

Abrogarea punctului 3.9.2. a eliminat restricțiile impuse în cazul realizării obiectivelor noi și respectiv a LEA noi.

Modificarea adusă Tabelului nr. 13 din Anexa nr. 6 a adus clarificări referitoare la măsurile de siguranță și protecție ce se impun clădirilor locuite în cazul apropierii acestora de LEA cu tensiuni nominale mai mari de 1 kV, echipate cu conductoare neizolate.

40. Ordinul ANRE nr. 230 din 16.12.2020 privind prorogarea unor termene prevăzute în ordine ale Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei

Reglementarea a prorogat termenul prevăzut la punctul nr. 25 din Programul de implementare a măsurilor necesare în scopul asigurării condițiilor de decontare la un interval de 15 minute aprobat cu Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 63 din 31 martie 2021, de la 31 decembrie 2020 la 1 februarie 2021, precum și a termenelor de intrare în vigoare a prevederilor art. 1, art.3 – 6, precum și ale art. 14 (2) din Regulamentul de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea – preț unic de dezechilibru și pentru modificarea unor ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobat cu Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 213 din 25 noiembrie 2020, de la 1 ianuarie 2021 la 1 februarie 2021, în vederea implementării în siguranță a condițiilor de decontare la un interval de 15 minute.

41. Ordinul ANRE nr. 231 din 16.12.2020 privind modificarea și completarea Ordinului ANRE nr. 213/2020 pentru aprobarea Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea - preț unic de dezechilibru și pentru modificarea unor ordine ale Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei și pentru modificarea Regulamentului de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 61/2020

Având în vedere rezultatele obținute din simulările efectuate cu noua metodă de calcul, aprobată în cadrul Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea – preț unic de dezechilibru, Ordinul ANRE nr. 213/2020, pentru lunile septembrie și octombrie 2020, respectiv obținerea unor prețuri de dezechilibru cu mult peste prețurile de ofertă ale participanților care au oferit servicii de echilibrare în anumite intervale de decontare, când a fost activată energia de echilibrare atât pentru creștere de putere cât și pentru reducere de putere în cadrul aceluiași interval de decontare, s-a considerat necesar ca pentru aceste intervale de decontare să se

considere aplicarea metodei de determinare a două prețuri, un preț pentru dezechilibrele pozitive și un preț pentru dezechilibrele negative.

Prin urmare, ordinul se referă la completarea Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea – preț unic de dezechilibru, cu descrierea metodei de calcul a două prețuri de dezechilibru și, de asemenea, la completarea art. 215 din cadrul Regulamentului de funcționare și decontare a pieței de echilibrare cu formulele de calcul pentru penalitățile specifice pentru livrarea parțială a energiei de echilibrare pentru creștere de putere, respectiv pentru reducere de putere pentru intervalele de decontare în care se va aplica metoda prețului unic de dezechilibru, respectiv metoda prețurilor duale.

42. Ordinul ANRE nr. 232 din 16.12.2020 de aprobare a Procedurii pentru determinarea și utilizarea profilului rezidual de consum

Procedura pentru determinarea și utilizarea profilului rezidual de consum (Procedură) se aplică de către operatorii de distribuție concesionari pentru determinarea cantităților de energie electrică corespunzătoare intervalelor de decontare, cantități corespunzătoare locurilor de consum racordate la rețeaua de distribuție a respectivului operator, pentru care operatorul de rețea nu asigură repartizarea pe fiecare interval de decontare a consumului prin măsurare sau prin utilizarea unui profil specific de consum.

Scopul principal al revizuirii Procedurii a fost acela de a elimina din aceasta termenul de oră cu privire la intervalul de decontare și înlocuirea sa cu termenul de interval de decontare (ID) de 15 minute.

De asemenea, au fost actualizate toate referințele la reglementări/prevederi din reglementări care sunt abrogate/modificate/completate în prezent, în consecință nemaifiind de actualitate.

Procedura stabilește modul de determinare a profilului rezidual de consum la nivelul unui operator de distribuție concesionar, precum și modul de utilizare a acestuia pentru determinarea pe fiecare interval de decontare a consumului de energie electrică a locurilor de consum din portofoliul unui furnizor racordate la rețeaua operatorului de distribuție concesionar.

43. Ordinul ANRE nr. 233 din 16.12.2020 pentru aprobarea Procedurii pentru determinarea valorilor măsurate pe interval de decontare ale consumului propriu tehnologic în rețelele electrice de distribuție

Întrucât în conformitate atât cu prevederile Regulamentului (UE) 943/2019, cât și cu cele ale Regulamentului (UE) 2017/2195 al Comisiei din 23 noiembrie 2017 de stabilire a unei linii directoare privind echilibrarea sistemului de energie electrică (Regulamentul EBGL), a fost redusă mărimea intervalului de decontare a dezechilibrelor la 15 minute (realizată, conform prevederilor altor reglementări, începând cu 1 februarie 2021), a fost necesară modificarea și a prevederilor Procedurii pentru determinarea consumului propriu tehnologic în rețelele de distribuție, aprobată cu Ordinul ANRE nr. 15/2014, care stabilea modalitatea prin care valorile consumului propriu tehnologic (CPT) al rețelelor de distribuție, cunoscute la nivel lunar din formula de bilanț pe contur (deoarece în prezent locurile de consum nu sunt dotate în totalitate cu grupuri de măsurare cu rezoluție la nivel de interval de decontare și nici nu există profiluri specifice de consum pentru toate), trebuiau

repartizate pe fiecare interval de decontare a dezechilibrelor, care era de o oră. Astfel, scopul revizuirii a fost acela de a elimina referirile la oră ca interval elementar la nivelul căruia trebuie repartizată profilat valoarea CPT determinat pentru o lună și înlocuirea cu noțiunea generică de interval de decontare (ID), cu precizarea în corpul ordinului că acesta este de 15 minute.

44. Ordinul ANRE nr. 234 din 16.12.2020 de aprobare a venitului reglementat aferent activității reglementate desfășurate de către operatorul pieței de energie electrică

Având în vedere prevederile cadrului de reglementare și ale art. 19 (5) al Metodologiei de stabilire a venitului reglementat aferent activității reglementate desfășurate de către operatorul pieței de energie electrică, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 192/2019, ANRE aprobă venitul reglementat al operatorului pieței de energie electrică până la data de 10 decembrie a perioadei tarifare t-1, iar ordinul de aprobare a venitului reglementat se publică în Monitorul Oficial, partea I.

Metodologia stabilește modul de determinare a venitului reglementat al operatorului pieței de energie electrică, precum și principiile pentru stabilirea de către operatorul pieței de energie electrică a tarifului reglementat practicat de acesta. Metoda prin care se stabilește venitul reglementat este de tipul ”cost +”, venitul reglementat reprezentând suma dintre costurile totale justificate și o cotă rezonabilă de profit, calculată ca procent din aceste costuri.

Prin acest ordin a fost aprobat venitul reglementat aferent activității reglementate desfășurate de către operatorul pieței de energie electrică în anul 2020.

45. Ordinul ANRE nr. 241 din 23.12.2020 privind modificarea Ordinului Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 171/2020 pentru aprobarea condițiilor de furnizare a energiei electrice de către furnizorii de ultimă instanță

Prin acest ordin au fost introduse:

- posibilitatea clienților casnici de a alege oferta de furnizare aplicabilă de la data de 1 ianuarie 2021 inclusiv în cursul lunii ianuarie 2021;
- obligația furnizorilor de ultimă instanță de a transmite clienților casnici odată cu oferta pentru serviciul universal și cel puțin o ofertă concurențială, atât în cursul lunii decembrie 2020 cât și în luna ianuarie 2021;
- precizări suplimentare privind categoriile de clienți cărora li se aplică prețul de ultimă instanță;
- o nouă formulă de calcul a prețului de ultimă instanță.

46. Ordinul ANRE nr. 242 din 23.12.2020 privind Regulamentul de preluare de către furnizorii de ultimă instanță a locurilor de consum ale clienților finali care nu au asigurată furnizarea energiei electrice din nicio altă sursă

Conform *Regulamentului* clienții care beneficiază de serviciu universal al căror contract de furnizare a energiei electrice încetează, pot încheia un contract de furnizare a energiei electrice cu un *furnizor de ultimă instanță*, la prețul din oferta pentru serviciu universal, în cazul în care solicitarea acestora este anterioară datei de intrare în vigoare a contractului de furnizare a energiei electrice cu

furnizorul de ultimă instanță. În caz contrar, clientul este preluat de către furnizorul de ultimă instanță la prețul de ultimă instanță, conform reglementărilor în vigoare.

Furnizorii de ultimă instanță au obligația de a pune la dispoziția clienților finali, pe pagina proprie de internet, un model de solicitare de încheiere a unui contract de furnizare a energiei electrice, care conține cel puțin următoarele elemente:

- a) denumirea clientului;
- b) tipul de client (casnic, noncasnic, beneficiar de serviciu universal, inclusiv care sunt documentele prevăzute de legislația aplicabilă, care fac dovada dreptului de a beneficia de serviciu universal);
- c) adresa locului de consum;
- d) denumirea furnizorului actual;
- e) data și motivul încetării contractului cu furnizorul actual;
- f) data de la care se solicită încheierea contractului de furnizare a energiei electrice;
- g) o informare cu privire la faptul că în lipsa unui contract de furnizare, locul de consum va fi deconectat pe toată perioada cuprinsă între data încetării contractului actual și data intrării în vigoare a contractului cu furnizorul de ultimă instanță, precum și cu privire la faptul că clientul va suporta costurile aferente.

Clienții noncasnici care solicită să beneficieze de serviciul universal, odată cu transmiterea solicitării de încheiere a contractului, trebuie să transmită și documentele prevăzute de legislația aplicabilă, care fac dovada dreptului de a beneficia de serviciu universal.

DECIZII ANRE

1. Decizia ANRE nr. 89 din 22.01.2020 privind modificarea unor decizii emise de președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei;
2. Decizia ANRE nr. 119 din 04.02.2020 privind Procedura pentru elaborarea și aplicarea profilurilor specifice de consum pentru zona de licență a SDEE Muntenia Nord S.A.;
3. Decizia ANRE nr. 120 din 04.02.2020 privind Procedura pentru elaborarea și aplicarea profilurilor specifice de consum pentru zona de licență a societății Delgaz Grid S.A.;
4. Decizia ANRE nr. 121 din 04.02.2020 privind Procedura pentru elaborarea și aplicarea profilurilor specifice de consum pentru zona de licență a SDEE Transilvania Nord S.A.;
5. Decizia ANRE nr. 122 din 04.02.2020 privind Procedura pentru elaborarea și aplicarea profilurilor specifice de consum pentru zona de licență a SDEE Transilvania Sud S.A.;
6. Decizia ANRE nr. 123 din 04.02.2020 privind Procedura pentru elaborarea și aplicarea profilurilor specifice de consum pentru zona de licență a societății Distribuție Energie Oltenia S.A.;
7. Decizia ANRE nr. 124 din 04.02.2020 privind Procedura pentru elaborarea și aplicarea profilurilor specifice de consum pentru zona de licență a E-Distribuție Banat S.A.;

8. Decizia ANRE nr. 125 din 04.02.2020 privind Procedura pentru elaborarea și aplicarea profilurilor specifice de consum pentru zona de licență a E-Distribuție Dobrogea S.A.;
9. Decizia ANRE nr. 126 din 04.02.2020 privind Procedura pentru elaborarea și aplicarea profilurilor specifice de consum pentru zona de licență a E-Distribuție Muntenia S.A.;
10. Decizia ANRE nr. 213 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății CEZ Vânzare S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Banat;
11. Decizia ANRE nr. 214 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății CEZ Vânzare S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Moldova;
12. Decizia ANRE nr. 215 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății CEZ Vânzare S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Muntenia Sud;
13. Decizia ANRE nr. 216 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății CEZ Vânzare S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Transilvania Nord;
14. Decizia ANRE nr. 217 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății Electrica Furnizare S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Banat;
15. Decizia ANRE nr. 218 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății Electrica Furnizare S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Dobrogea;
16. Decizia ANRE nr. 219 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății Electrica Furnizare S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Moldova;
17. Decizia ANRE nr. 220 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății Electrica Furnizare S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Muntenia Sud;
18. Decizia ANRE nr. 221 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății Electrica Furnizare S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Oltenia;
19. Decizia ANRE nr. 222 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății Enel Energie S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Moldova;
20. Decizia ANRE nr. 223 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății Enel Energie S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Muntenia Nord;
21. Decizia ANRE nr. 224 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății Enel Energie S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Oltenia;
22. Decizia ANRE nr. 225 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății Enel Energie S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Transilvania Nord;
23. Decizia ANRE nr. 226 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății Enel Energie S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Transilvania Sud;

24. Decizia ANRE nr. 227 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății Enel Energie Muntenia S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Moldova;
25. Decizia ANRE nr. 228 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății Enel Energie Muntenia S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Muntenia Nord;
26. Decizia ANRE nr. 229 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății Enel Energie Muntenia S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Oltenia;
27. Decizia ANRE nr. 230 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății Enel Energie Muntenia S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Transilvania Nord;
28. Decizia ANRE nr. 231 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății Enel Energie Muntenia S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Transilvania Sud;
29. Decizia ANRE nr. 232 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății Engie România S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Muntenia Sud;
30. Decizia ANRE nr. 233 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății E.ON Energie România S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Banat;
31. Decizia ANRE nr. 234 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății E.ON Energie România S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Transilvania Nord;
32. Decizia ANRE nr. 235 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății E.ON Energie România S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Transilvania Sud;
33. Decizia ANRE nr. 236 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății Tinmar Energy S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Banat;
34. Decizia ANRE nr. 237 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății Tinmar Energy S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Dobrogea;
35. Decizia ANRE nr. 238 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății Tinmar Energy S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Moldova;
36. Decizia ANRE nr. 239 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății Tinmar Energy S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Muntenia Nord;
37. Decizia ANRE nr. 240 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății Tinmar Energy S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Muntenia Sud;
38. Decizia ANRE nr. 241 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății Tinmar Energy S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Oltenia;
39. Decizia ANRE nr. 242 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății Tinmar Energy S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Transilvania Nord;

40. Decizia ANRE nr. 243 din 19.02.2020 pentru desemnarea societății Tinmar Energy S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță opțional pentru zona de rețea Transilvania Sud;

41. Decizia ANRE nr. 855 din 27.05.2020 privind încetarea aplicabilității unor decizii emise de președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei;

42. Decizia ANRE nr. 892 din 03.06.2020 privind stabilirea costurilor suplimentar înregistrate în perioada contractuală 1 martie 2019 - 31 decembrie 2019 de către OMV Petrom S.A.;

43. Decizia ANRE nr. 947 din 10.06.2020 pentru aprobarea documentului “Propunerea tuturor OTS din Europa continentală pentru reguli comune de decontare pentru toate schimburile neplanificate de energie în conformitate cu articolul 51(1) din Regulamentul (UE) 2017/2195 de stabilire a unei linii directe privind echilibrarea energiei electrice”.

Documentul “Propunerea tuturor OTS din Europa continentală pentru reguli comune de decontare pentru toate schimburile neplanificate de energie în conformitate cu articolul 51(1) din Regulamentul (UE) 2017/2195 de stabilire a unei linii directe privind echilibrarea energiei electrice” a fost elaborat de către toți operatorii de transport și de sistem (OTS) din Europa continentală, în baza prevederilor articolului 51 din Regulamentul (UE) 2017/2195 de stabilire a unei linii directe privind echilibrarea energiei electrice, respectiv elaborarea unei metodologii armonizate pentru decontarea energiei de echilibrare rezultate din schimburile neplanificate de energie electrică dintre OTS din zona sincronă Europa Continentală. Prin aprobarea regulilor comune de decontare a schimburilor neplanificate între OTS din zona sincronă Europa Continentală se asigură cadrul legal de implementare al acestor reguli la nivelul fiecărui OTS relevant.

44. Decizia ANRE nr. 948 din 10.06.2020 privind Propunerea de norme comune în materie de decontare aplicabile tuturor schimburilor planificate de energie din zona sincronă Europa Continentală, ca rezultat al unuia sau a mai multora dintre procesele în temeiul articolelor 142 și 136 din Regulamentul (UE) 2017/1485, conform art 50.3 din EBGL;

Documentul prevede regulile de decontare comune pentru schimburile planificate de energie în zona sincronă Europa Continentală care rezultă din procesul de menținere a frecvenței și din perioada de încărcare. Aceasta include metodologia de calculare a volumelor de schimburi planificate de energie și prețurile relevante precum și procesul de decontare comună între OTS.

45. Decizia ANRE nr. 979 din 17.06.2020 pentru aprobarea documentului “A treia modificare a structurii regionale a drepturilor de transport pe termen lung a OTS din RCC Core în baza articolului 4 (12) din Regulamentul Comisiei (EU) 2016/1719”;

Documentul privind propunerea de amendare a structurii regionale a drepturilor de transport pe termen lung identifică o gamă bine definită de drepturi de transport pe termen lung care pot fi oferite pe granițele zonei de ofertare. Al treilea amendament introduce drepturi financiare de transport pe termen lung - opțiuni pe toate granițele zonelor de ofertare din regiune, cu excepția graniței Serbia-Croația. Drepturile financiare de transport - opțiuni permit deținătorilor lor să primească o compensație financiară egală cu diferența pozitivă de preț (dacă este cazul) dintre două zone de ofertare, în timpul unei perioade de timp specificate, într-o anumită direcție.

46. Decizia ANRE nr. 1074 din 29.06.2020 de aprobare privind stabilirea prețului reglementat pentru energia electrică livrată și a cantităților de energie electrică vândute pe bază de contracte reglementate în perioada 1 iulie - 31 decembrie 2020 de societatea Complexul Energetic Oltenia S.A.;

47. Decizia ANRE nr. 1075 din 29.06.2020 de aprobare privind stabilirea prețului reglementat pentru energia electrică livrată și a cantităților de energie electrică vândute pe bază de contracte reglementate în perioada 1 iulie - 31 decembrie 2020 de SPEEH Hidroelectrică S.A.;

48. Decizia ANRE nr. 1076 din 29.06.2020 de aprobare privind stabilirea prețului reglementat pentru energia electrică livrată și a cantităților de energie electrică vândute pe bază de contracte reglementate în perioada 1 iulie - 31 decembrie 2020 de OMV Petrom SA;

49. Decizia ANRE nr. 1077 din 29.06.2020 privind stabilirea prețului reglementat pentru energia electrică livrată și a cantităților de energie electrică vândute pe bază de contracte reglementate în perioada 1 iulie - 31 decembrie 2020 de S.N. Nuclearelectrică S.A.;

50. Decizia ANRE nr. 1329 din 29.07.2020 pentru aprobarea documentului “Metodologia de împărțire a capacității interzonale pe termen lung a OTS din RCC Core în conformitate cu Articolul 16 din Regulamentul (UE) 2016/1719 al Comisiei din 26 septembrie 2016 de stabilire a unor orientări privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung”;

Metodologia referită a fost elaborată de către operatorii de transport și de sistem din regiunea de calcul al capacității CORE, în baza prevederilor articolului 16 din Regulamentul (UE) 2016/1719 din 26 septembrie 2016 de stabilire a unor orientări privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung și are în vedere împărțirea capacității interzonale pe termen lung într-o manieră coordonată între perioade de timp pe termen lung pentru frontierele zonelor de ofertare ale regiunii CORE.

Principiile stabilite în Metodologie se aplică pentru împărțirea capacității pe termen lung între intervalele anuale și lunare, conform articolului 6 din „Propunerea tuturor OTS-urilor din regiunea de calcul al capacităților CORE pentru structura regională a drepturilor de transport pe termen lung în conformitate cu articolul 31 din Regulamentul (UE) 2016/1719 al Comisiei”.

Documentele sus referite (Deciziile nr. 947, 948, 979, 1329) au fost elaborate și sunt actualizate anual în vederea respectării prevederilor Regulamentului (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică – ulterior al Regulamentului (UE) nr. 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică, care prevede faptul că *operatorii de transport și de sistem promovează acorduri operaționale, în vederea asigurării unei gestionări optime a rețelei, precum și dezvoltarea schimburilor de energie, alocarea coordonată de capacitate transfrontalieră prin soluții nediscriminatorii bazate pe mecanismele pieței, acordând o atenție deosebită meritelor speciale ale licitațiilor implicite pentru alocările pe termen scurt, precum și integrarea mecanismelor de echilibrare și a celor privind rezerva de putere.*

Regulile de alocare a capacității de interconexiune sus referite au în vedere organizarea unor proceduri transparente de licitație pentru capacitățile de transport al energiei electrice disponibile pe

liniile de interconexiune astfel încât aceste capacități să fie în totalitate accesibile participanților la piață, într-o manieră nediscriminatorie.

51. Decizia ANRE nr. 1843 din 14.10.2020 privind respingerea derogării de la armonizarea intervalului de decontare a dezechilibrului de 15 minute în conformitate cu Articolul 62 din Regulamentul (UE) 2017/2195 al Comisiei din 23 noiembrie 2017 de stabilire a unei linii directoare privind echilibrarea sistemului de energie electrică și a Articolului 8 (4) din Regulamentul (UE) 2019/943 din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică (reformare);

Art. 53 din Regulamentul EBGL prevede armonizarea intervalului de decontare a dezechilibrului la 15 minute în Uniunea Europeană iar art. 8 alin. (4) din Regulamentul 943 impune termenul de implementare de 01.01.2021. Trecerea la intervalul de decontare de 15 minute creează oportunitatea participanților la piață de a-și ajusta pozițiile contractuale cu o mai mare acuratețe, astfel încât dezechilibrele înregistrate în piața de echilibrare și implicit costurile echilibrării, ca urmare a diminuării abaterilor față de poziția contractuală, să scadă.

Pentru un interval de decontare de 15 minute, probabilitatea de a utiliza energie de echilibrare în ambele sensuri scade semnificativ, una din direcții având cantități neglijabile datorită timpului de activare a rezervei comparativ cu intervalul de decontare.

52. Decizia ANRE nr. 1844 din 14.10.2020 pentru aprobarea documentului “Acorduri privind transferul tranzitului pentru schimbul de energie și decontarea financiară care rezultă din cuplarea piețelor intrazilnice de energie electrică în toate zonele de ofertare ale Europei, convenite într-un mod coordonat de către toate autoritățile de reglementare europene în conformitate cu art. 68, alin. (6) din Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor”;

Decizia ANRE reprezintă o soluție provizorie pentru activitatea de transfer al tranzitului aplicabilă până la implementare soluției permanente, opțiune care permite continuarea proiectului de cuplare a piețelor intrazilnice de energie electrică (SDIC).

53. Decizia ANRE nr. 2063 din 11.11.2020 pentru aprobarea documentului „Raportul privind congestiile structurale în conformitate cu prevederile art. 14 alin. (7) din Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă pentru energie electrică (reformare)”;

În conformitate cu prevederile art. 16 alin. (8) din *Regulamentul (UE) 2019/943*, operatorul de transport și de sistem nu limitează volumul capacității de interconectare care urmează să fie pusă la dispoziția participanților la piața de energie electrică pentru a rezolva o congestie internă în interiorul propriei zone de ofertare sau ca modalitate de a gestiona fluxurile din tranzacțiile interne ale zonelor de ofertare.

În urma rezultatelor analizei efectuate de către C.N.T.E.E. Transelectrica S.A., corelate cu rezultatele raportului realizat la nivelul ENTSO – E (*ENTSO – E Bidding Zone Configuration Technical Report 2018*), s-a constatat că elementele critice din rețeaua electrică de transport istorice au reprezentat în mod frecvent o restricție în determinarea capacității disponibile pentru comerțul

transfrontalier. Mai mult decât atât, această analiză arată că C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. nu poate respecta prevederile art. 16 alin. (8) din *Regulament* referitoare la atingerea cerinței de 70% din capacitatea de interconectare, pentru toate elementele critice din rețeaua de transport.

Prin acest act normativ sunt enumerate congestiile de natură structurală în rețeaua electrică de transport în contextul aplicării capacității minime în conformitate cu prevederile art. 16 alin. (8) din *Regulament*. Ministerul Energiei (Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, la momentul aprobării raportului) a decis, în conformitate cu prevederile art. 14 alin. (7) din *Regulament*, elaborarea unui plan de acțiuni.

54. Decizia ANRE nr. 2064 din 11.11.2020 pentru aprobarea documentului „Propunerea operatorilor de transport și de sistem din regiunea de calcul al capacităților SEE privind metodologia comună de calcul al capacităților pentru intervalul de timp al pieței pe termen lung în conformitate cu prevederile art. 10 din Regulamentul (UE) 2016/1719 al Comisiei din 26 septembrie 2016 de stabilire a unei orientări privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung”;

Pentru a se asigura fiabilitatea calculului capacităților pe termen lung pentru intervalele de timp ale pieței pentru anul următor și pentru luna următoare, precum și punerea la dispoziție pe piață a capacității optime, este necesar un calcul coordonat al acestora. Prevederile actului normativ se aplică strict calculului comun al capacităților pentru intervalele de timp ale pieței pentru anul următor și pentru luna următoare în cadrul regiunii de calcul al capacităților Sud-Estul Europei. La calculul capacităților pe termen lung, operatorii de transport și de sistem aplică metoda bazată pe capacitatea netă de transport coordonată.

55. Decizia ANRE nr. 2119 din 18.11.2020 pentru desemnarea societății CEZ Vânzare S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță de energie electrică;

56. Decizia ANRE nr. 2120 din 18.11.2020 pentru desemnarea societății Enel Energie S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță de energie electrică;

57. Decizia ANRE nr. 2121 din 18.11.2020 pentru desemnarea societății Enel Energie Muntenia S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță de energie electrică;

58. Decizia ANRE nr. 2122 din 18.11.2020 pentru desemnarea societății E.ON Energie România S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță de energie electrică;

59. Decizia ANRE nr. 2123 din 18.11.2020 pentru desemnarea societății Electrica Furnizare S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță de energie electrică;

60. Decizia ANRE nr. 2124 din 18.11.2020 pentru desemnarea societății Tinmar Energy S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță de energie electrică;

61. Decizia ANRE nr. 2125 din 18.11.2020 privind retragerea încadrării ca tehnologie emergentă a tehnologiei utilizate de unitățile generatoare produse de societatea ÖkoFEN Forschungs-und Entwicklungs Ges.m.b.H.;

Firma Microgen (Olanda) nu a mai produs UG Stirling de 1 kW. Ca urmare autoritățile de reglementare au decis coordonat să emită decizii de retragere a statutului de tehnologie emergentă.

62. Decizia ANRE nr. 2126 din 18.11.2020 privind retragerea încadrării ca tehnologie emergentă a tehnologiei utilizate de unitățile generatoare produse de societatea Remeha B.V.;

Firma Microgen (Olanda) nu a mai produs UG Stirling de 1 kW. Ca urmare autoritățile de reglementare au decis coordonat să emită decizii de retragere a statutului de tehnologie emergentă.

63. Decizia ANRE nr. 2289 din 09.12.2020 privind aprobarea derogării de la achiziția și activarea în ordinea de merit a capacităților pentru echilibrare de creștere și de reducere în cazul rezervelor pentru restabilirea frecvenței activată automat;

Derogarea permite ca pentru intervalul solicitat să funcționeze piața de RRFa prin participarea grupurilor generatoare și a unităților dispecerizabile calificate la acest moment pentru acest serviciu de sistem. Conform informațiilor furnizate de C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. această situație se datorează modului de funcționare a procesului de restabilire a frecvenței bazat pe un regulator central capabil să emită ordine de încărcare/descărcare pro-rata de tip procent dintr-o bandă de reglaj simetrică (de tipul $0 \div 100\%$, unde 50% este semnalul neutru). În consecință, toate unitățile generatoare calificate au echipamente capabile să primească și să execute doar acest tip de semnal tip procent care se aplică unei rezerve simetrice. Trecerea la cerința de activare a unor rezerve independente pe sens, în ordine de merit, impune lucrări și înlocuiri de echipamente atât la nivel central (EMS – SCADA și platforma PE) cât și la nivel local. Termenul de conformare asigură respectarea termenului de integrare în platforma europeană pentru schimbul de energie de echilibrare pentru restaurarea frecvenței activată automat (PICASSO) și respectarea sarcinilor care revin C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. în cadrul ENTSO-E.

AVIZE ANRE

1. Avizul nr. 31 din 15.04.2020 - Metodologia de determinare lunară a cantităților de energie electrică în cazul locurilor de consum la care măsurarea se face la intervale mai mari de o lună sau decalat față de începutul lunii, în zona de licență a Societății de Distribuție a Energiei Electrice Muntenia Nord S.A.;

2. Avizul nr. 32 din 15.04.2020 - Metodologia de determinare lunară a cantităților de energie electrică în cazul locurilor de consum la care măsurarea se face la intervale mai mari de o lună sau decalat față de începutul lunii, în zona de licență a Societății de Distribuție a Energiei Electrice Transilvania Nord S.A.;

3. Avizul nr. 33 din 15.04.2020 - Metodologia de determinare lunară a cantităților de energie electrică în cazul locurilor de consum la care măsurarea se face la intervale mai mari de o lună sau decalat față de începutul lunii, în zona de licență a Societății de Distribuție a Energiei Electrice Transilvania Sud S.A.;

4. Avizul nr. 34 din 15.04.2020 - Sistem de codificare a punctelor de măsurare aferente locurilor de consum din zona de licență a societății PETROTEL-LUKOIL S.A.

Gaze Naturale

Preambul

Începând cu data de 1 iulie 2020, piața de gaze naturale s-a liberalizat complet, furnizarea gazelor naturale realizându-se în regim concurențial inclusiv pentru categoria clienților casnici care au beneficiat în perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 de prețuri reglementate. Fiecare client casnic trebuie să își aleagă un furnizor în funcție de nevoile specifice și de ofertele concurențiale puse la dispoziție de către aceștia.

În acest context, ca premisă pentru succesul liberalizării pieței și pentru a veni în sprijinul clienților casnici, ANRE a elaborat un cadru de reglementare, respectiv **Ordinul ANRE nr. 27/2020**, prin care s-au stabilit în sarcina furnizorilor măsurile de informare ce se impun în vederea liberalizării pieței interne a gazelor naturale la data de 1 iulie 2020, precum și regulile privitoare la derularea raporturilor contractuale în care sunt implicați clienții casnici, pe fondul trecerii acestora de pe piața reglementată pe piața concurențială, în scopul asigurării furnizării gazelor naturale clienților casnici aflați în segmentul reglementat al pieței la data de 30 iunie 2020 și care nu și-au exercitat dreptul de eligibilitate prin încheierea unui contract aferent furnizării gazelor naturale în regim concurențial cu furnizorul ales.

Succesul **liberalizării pieței interne de gaze naturale pentru clienții casnici** a fost favorizat și de **programul de ofertare de gaze naturale** pe piețele centralizate din România **elaborat și aprobat de ANRE prin Ordinul ANRE nr. 143/2020** privind obligația de a oferta gaze naturale pe piețele centralizate a producătorilor de gaze naturale a căror producție anuală realizată în anul anterior depășește 3.000.000 MWh, respectiv **Ordinul ANRE nr. 144/2020** privind obligația participanților la piața de gaze naturale de a oferta pe piețele centralizate. Aceste reglementări au condus la impulsivitatea dezvoltării mediilor transparente de comercializare, prin creșterea lichidității și tranzacționarea unor cantități de gaze naturale suficiente pentru a transmite semnale relevante de preț.

Din datele publice puse la dispoziție de operatorii de piață centralizată reiese faptul că, ulterior intrării în vigoare a programului de ofertare, numărul tranzacțiilor încheiate a crescut semnificativ. **Astfel, în perioada iulie – decembrie 2020 s-au încheiat 15.521 de tranzacții față de aceeași perioadă a anului 2019, când s-a încheiat un număr de 8.261 de tranzacții. Prețul mediu ponderat de vânzare în perioada iulie – decembrie 2020 a fost de 61,32 lei/MWh, preț mai mic cu 44% decât cel înregistrat în aceeași perioadă a anului 2019, respectiv 109,53 lei/MWh.**

Luna	2019		2020	
	Nr. tranzacții	Pret mediu ponderat (lei/MWh)	Nr. tranzacții	Pret mediu ponderat (lei/MWh)
Iulie	1.360	110,99	2.090	51,86
August	1.339	114,6	2.279	55,59
Septembrie	1.294	114,6	2.615	60,61
Octombrie	1.806	100,89	2.594	63,99
Noiembrie	946	97,24	2.787	65,06
Decembrie	1.516	100,94	3.156	67,30
Iulie - Decembrie	8.261	109,53	15.521	61,32

De asemenea, prin obligația de ofertare gaze naturale se asigură accesul, prin intermediul unor cantități de gaze naturale oferite de către principalii producători autohtoni în mod continuu pe piețele centralizate din România, a unui număr cât mai ridicat de participanți (furnizori, consumatori noncasnici, traderi, operatori de distribuție, de transport și de înmagazinare), care au astfel la dispoziție posibilitatea ofertării la prețuri competitive, către clienții finali, a întregului necesar de gaze naturale.

La momentul liberalizării, respectiv la data de 30 iunie 2020, din numărul total de clienți casnici de 3.844.474, 12% erau în piața concurențială, ajungând ca până la finalul anului 2020, 26,4% din totalul clienților casnici din România să aibă încheiate contracte aferente furnizării gazelor naturale în regim concurențial.

Anticipând că, odată cu liberalizarea totală a pieței de gaze naturale, ofertele-tip ale furnizorilor se vor diversifica și vor fi adaptate nevoilor clienților, întrucât concurența reprezintă un stimulent care încurajează companiile să acționeze la potențial maxim pentru a furniza servicii de calitate și la prețuri accesibile, în scopul informării cât mai corecte și complete a clienților finali, ANRE a avut în vedere dezvoltarea continuă a aplicației web „**Comparator oferte-tip de furnizare a gazelor naturale**”.

Astfel, în scopul creșterii gradului de informare a clienților finali, în vederea selectării furnizorului de gaze naturale, ANRE a actualizat aplicația web pentru compararea ofertelor-tip de furnizare a gazelor naturale astfel încât să ofere clienților finali posibilitatea de a accesa, în mod direct și centralizat, informații privind documentele necesare încheierii contractelor de furnizare a gazelor naturale, de a vizualiza sau descărca modelul de contract de furnizare sau documentele necesare încheierii contractelor, de a se informa cu privire la modalitatea de transmitere către furnizori a documentelor necesare încheierii contractelor de furnizare și de a vizualiza cu ușurință principalele informații cuprinse în oferta-tip.

De asemenea, s-a atașat fiecărui criteriu de selecție explicații detaliate, accesibile utilizatorului prin plasarea cursorului pe simbolul ⓘ, situat în partea dreaptă a criteriului de selecție.

Totodată, s-a creat posibilitatea ca furnizorii de gaze naturale să introducă în baza de date a *Comparatorului* și ofertele-tip care au caracteristici particulare, ca de exemplu cele destinate doar clienților din anumite sisteme de distribuție a gazelor naturale, cele care cuprind anumite reduceri pe o perioadă de timp sau cele care au un preț fix al gazelor naturale pe anumită perioadă de timp.

Astfel, ofertele-tip introduse de furnizorii de gaze naturale au acum un grad mai mare de personalizare, iar utilizatorii pot selecta ofertele-tip introduse în baza de date a *Comparatorului*, în funcție de noi criterii de selecție precum tipul prețului gazelor naturale din oferta-tip care poate fi preț fix sau preț variabil sau existența/inexistența unei componente fixe (abonament) în prețul ofertelor-tip respective.

De asemenea, în tabelul de rezultate, ofertele-tip afișate conform criteriilor de selecție introduse de utilizator, pot fi ordonate descrescător sau crescător după fiecare valoare afișată, ca de exemplu în funcție de prețul gazelor naturale, de prețul de furnizare, de estimarea valorii facturii lunare, de valoarea economiei/costului suplimentar.

În contextul liberalizării pieței de gaze naturale, în vederea protejării clienților casnici și noncasnici care la un moment dat nu au asigurată furnizarea din nicio altă sursă prin asigurarea furnizării gazelor naturale în regim de ultimă instanță, a fost aprobat **Ordinul ANRE nr. 173/2020 privind aprobarea Regulamentului privind furnizarea de ultimă instanță a gazelor naturale.**

Astfel, pentru asigurarea furnizării în regim de ultimă instanță clienților finali care ajung în situația de a nu avea asigurată furnizarea gazelor naturale din nicio altă sursă, ANRE desemnează un număr de cel puțin 3 furnizori de ultimă instanță (FUI), prin organizarea unui proces de selecție.

Toți furnizorii de gaze naturale, care îndeplinesc criteriile de eligibilitate stabilite prin Regulament, au posibilitatea de a desfășura activitatea de furnizare a gazelor naturale în regim de ultimă instanță.

Astfel, clienții finali sunt protejați prin asigurarea furnizării gazelor naturale în regim de ultimă instanță, în condițiile stabilite prin Regulament și, în același timp, se promovează și se asigură concurența între furnizorii de gaze naturale pentru a fi desemnați FUI și pentru a asigura clienților preluați furnizarea gazelor naturale în regim de ultimă instanță.

Valorile componentelor prețurilor aplicate se publică de către FUI în secțiunea dedicată de pe pagina proprie de internet.

În cazul apariției uneia dintre situațiile în care furnizorul nu mai poate asigura clienților săi furnizarea gazelor naturale, clienții finali în cauză vor fi preluați de către un FUI stabilit de către ANRE dintre furnizorii desemnați FUI, pe baza criteriului „costul cel mai mic”.

În cazul în care clientul final nu-și găsește la un moment dat un furnizor pe piața concurențială, clientul în cauză va fi preluat, la solicitarea sa, de către un FUI ales în mod liber de către client, dintre cei desemnați de către ANRE.

În cazul apariției unei noi situații care nu a fost identificată prin Regulament, clienții finali în cauză vor fi preluați de către un FUI stabilit de către ANRE dintre furnizorii desemnați FUI, în funcție de specificul situației identificate.

De asemenea, prin Regulament au fost detaliate etapele de preluare de către FUI a locurilor de consum ale clienților finali care nu mai au asigurată furnizarea gazelor naturale, precum și modalitățile de informare a clienților preluați, fiind astfel creată implicit posibilitatea trecerii într-un timp cât mai scurt a acestor clienți la un alt furnizor prin încheierea unui contract aferent furnizării gazelor naturale în regim concurențial.

În vederea transparentizării informațiilor, s-a creat o nouă secțiune pe pagina principală de internet a ANRE, la *INFORMAȚII DE INTERES PUBLIC*, după *Informații consumatori de energie electrică*, cu denumirea „Furnizare de Ultimă Instanță”, ce cuprinde alte două subsecțiuni: Energie Electrică și Gaze Naturale.

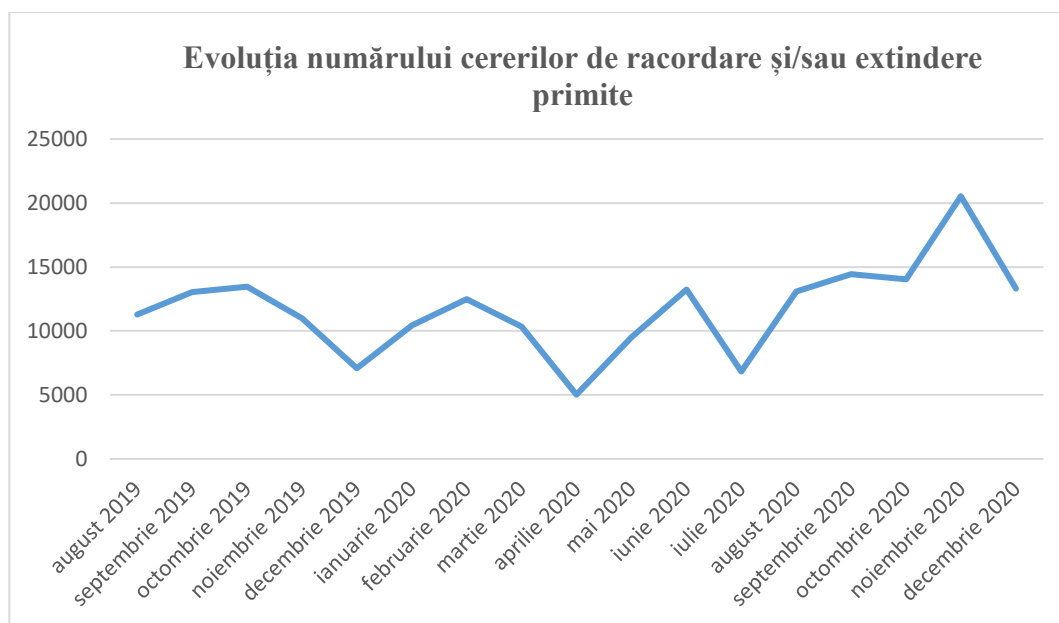
În secțiunea nou creată *“Furnizare de Ultimă Instanță/Gaze Naturale”* este publicată *„LISTA furnizorilor de ultimă instanță de gaze naturale desemnați”*, deciziile de desemnare FUI și valorile componentelor prețului de FUI aferente lunilor de facturare.

În anul 2020 ANRE a adoptat **Regulamentul privind racordarea la sistemul de distribuție a gazelor naturale**, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 178/2020, care urmărea alinierea legislației secundare elaborată și aprobată de ANRE cu modificările și completările aduse legislației primare prin adoptarea Legii nr. 155/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 și privind modificarea și completarea altor acte normative, respectiv prin prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 128/2020.

Principalele modificări transpuse s-au referit la următoarele aspecte:

- operatorul de distribuție nu poate refuza racordarea la sistem și este obligat să finanțeze lucrările pentru realizarea obiectivelor/conductelor necesare racordării consumatorilor aflați în perimetrul unității administrativ-teritoriale pentru care a fost concesionat serviciul public de distribuție. Termenul de extindere și/sau branșare a consumatorilor nu poate depăși termenul de 90 de zile de la data obținerii autorizației de construire;
- operatorul de distribuție are obligația să racordeze toți solicitanții, viitori clienți finali casnici la sistemul de distribuție, în termen de 90 zile de la data obținerii autorizației de construire;
- recuperarea costurilor privind racordarea clienților casnici se realizează prin tarifele de distribuție.

Pentru analizarea impactului asupra procesului de racordare la sistemul de distribuție a gazelor naturale survenit în urma modificărilor legislative menționate mai sus, a fost analizată evoluția numărului cererilor de racordare și/sau extindere la sistemele de distribuție primite de către operatorii de distribuție a gazelor naturale în perioada 01.08.2019 - 31.12.2020. Informațiile sunt prezentate graficul de mai jos:

Conform celor prezentate în grafic, **numărul cererilor de racordare și/sau de extindere înregistrate** după intrarea în vigoare a Legii nr. 155/2020 și a Legii nr. 290/2020 a avut o creștere de 35% față de perioada similară a anului anterior.

Având în vedere noul cadru european de reglementare creat prin adoptarea *Regulamentului (UE) 2017/459 al Comisiei din 16 martie 2017 de stabilire a unui cod al rețelei privind mecanismele de alocare a capacității în sistemele de transport al gazelor și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 984/2013*, care se aplică punctelor de interconectare, a fost elaborat **Ordinul ANRE nr. 130/2020** privind stabilirea unor măsuri pentru rezervarea capacității de transport în punctele de interconectare a Sistemului național de transport al gazelor naturale din România (SNT) cu sistemele de transport al gazelor naturale din statele membre ale Uniunii Europene învecinate României. Adoptarea acestui ordin asigură funcționarea în mod corespunzător a pieței interne de gaze naturale, prin alocarea capacității în punctele de interconectare între SNT și sistemele de transport al gazelor naturale din statele membre ale Uniunii Europene învecinate României, sub forma unui proces standard de alocare în cadrul unei licitații organizate în cadrul Platformei Regionale de Rezervare de Capacitate operată de „Földgázaszállító Zártkörűen Működő Részvénytársaság” — FGSZ Ltd., pe ambele direcții de transport al gazelor naturale.

Procedurile de nominalizare/renominalizare a cantităților de gaze naturale în punctele de interconectare sunt stabilite în conformitate cu prevederile *Regulamentului (UE) nr. 312 al Comisiei din 26 martie 2014 de stabilire a unui cod de rețea privind echilibrarea rețelelor de transport de gaz și se aplică în baza contractului-cadru și a acordurilor de interconectare*, iar procedurile de corelare, regulile de alocare a cantităților de gaze naturale și de echilibrare operațională, precum și procedurile de comunicare în caz de evenimente excepționale în punctele de interconectare sunt stabilite în conformitate cu prevederile *Regulamentului (UE) nr. 703/2015 al Comisiei din 30 aprilie 2015 de stabilire a unui cod de rețea pentru normele privind interoperabilitatea și schimbul de date*, și se aplică de către operatorul de transport și de sistem în baza prevederilor acordurilor de interconectare.

De asemenea, în luna octombrie 2020, ANRE a demarat procedura de consultare publică în vederea modificării cadrului de reglementare în vederea punerii în aplicare a prevederilor *Directivei (UE) 2019/692 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 de modificare a Directivei 2009/73/CE privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale*, prin care se urmărește să se asigure faptul că normele aplicabile conductelor de transport al gazelor naturale ce leagă două sau mai multe state membre se aplică totodată, pe teritoriul Uniunii și conductelor de transport al gazelor înspre și dinspre țări terțe.

REGLEMENTĂRI ELABORATE ÎN CURSUL ANULUI 2020

ORDINE ANRE

1. Ordinul ANRE nr. 14 din 05.02.2020 privind aprobarea Metodologiei pentru stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată și de aprobare a prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale

Metodologia a fost elaborată în concordanță cu prevederile O.U.G. nr. 1/2020 referitoare la data de 30 iunie 2020 ca dată până la care să se realizeze furnizarea gazelor naturale la preț reglementat și în baza contractelor-cadru, pentru clienții casnici.

2. Ordinul ANRE nr. 15 din 05.02.2020 privind modificarea Metodologiei de calculare a tarifelor de neutralitate pentru echilibrare, inclusiv repartizarea lor în rândul utilizatorilor rețelei de transport al gazelor naturale aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 85/2017 și a Codului rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 16/2013

Obiectivele principale ale Ordinului ANRE nr. 15/27.02.2019 au fost următoarele:

- modificarea Metodologiei de calculare a tarifelor de neutralitate pentru echilibrare, inclusiv repartizarea lor în rândul utilizatorilor rețelei de transport al gazelor naturale, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 85/2017, în ceea ce privește aspectele legate de facturarea tarifelor de neutralitate, astfel: operatorul de transport și de sistem facturează tarifele de neutralitate în situația în care rezultatul activității de echilibrare este negativ în timp ce în situația în care rezultatul activității de echilibrare este pozitiv utilizatorul rețelei este cel care emite factura;
- modificarea prevederilor Codului rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 16/2013, cu modificările și completările ulterioare, ca urmare a modificării metodologiei menționate anterior, precum și a unor prevederi referitoare la modalitatea de alocare în punctele de interconectare Medieșu Aurit – Isaccea și Isaccea 1, pentru asigurarea continuității importului de gaze naturale din direcția Ucraina și desfășurarea operațiilor și procedurilor comerciale aferente, până la finalizarea acordurilor de interconectare în aceste puncte fizice.

3. Ordinul ANRE nr. 16 din 05.02.2020 pentru aprobarea Metodologiei de regularizare a diferențelor dintre alocări și cantitățile de gaze naturale distribuite

Obiectivul principal al Ordinului ANRE nr. 16/05.02.2020 este de a regulariza diferențele existente între cantitățile alocate în scopul determinării serviciilor de transport prestate de operatorul de transport și cantitățile determinate de operatorul de distribuție, în scopul stabilirii cantităților pentru care acesta a prestat serviciul de distribuție în luna respectivă, pentru fiecare utilizator al rețelei.

4. Ordinul ANRE nr. 19 din 26.02.2020 privind modificarea Ordinului ANRE nr. 162/2014 pentru aprobarea punctelor relevante ale Sistemului național de transport al gazelor naturale

Acest ordin a modificat anexele nr. 2 și 3 ale Ordinului ANRE nr. 162/2014 pentru aprobarea punctelor relevante ale Sistemului național de transport al gazelor naturale, cu modificările ulterioare, prin:

- introducerea unor punctelor noi de intrare/ieșire în/din Sistemul național de transport al gazelor naturale;
- modificarea punctelor virtuale rezultate în urma fuziunii/preluării unor distribuții de gaze naturale.

5. Ordinul ANRE nr. 20 din 26.02.2020 privind Regulamentul de programare, funcționare și dispecerizare a depozitelor de înmagazinare subterană a gazelor naturale

Prin acest ordin a fost abrogată Decizia președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Gazelor Naturale nr. 1353/2004 pentru aprobarea Regulamentului de programare, funcționare și dispecerizare a depozitelor de înmagazinare subterană a gazelor naturale.

Obiectul acestui ordin vizează:

- principiile generale pentru întocmirea programelor de înmagazinare subterană a gazelor naturale;
- stabilirea programelor de înmagazinare subterană a gazelor naturale și responsabilitățile părților implicate;
- principiile de funcționare a depozitelor de înmagazinare subterană a gazelor naturale;
- tratarea abaterilor de la programul de înmagazinare subterană a gazelor naturale;
- obligațiile și drepturile operatorului de înmagazinare și a utilizatorilor sistemului de înmagazinare subterană a gazelor naturale;
- activitatea de dispecerizare a depozitelor de înmagazinare subterană a gazelor naturale;
- prezentarea restricțiilor de natură comercială, tehnică sau de forță majoră declarată în conformitate cu prevederile legale, în activitatea de înmagazinare subterană a gazelor naturale.

6. Ordinul ANRE nr. 23 din 18.03.2020 privind modificarea și completarea Ordinului președintelui ANRE nr. 52/2019 și de modificare și completare a Codului rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 16/2013, pentru modificarea Ordinului președintelui ANRE nr. 40/2019 pentru aprobarea Contractului-cadru de vânzare – cumpărare a gazelor naturale, încheiat între producătorii de gaze naturale și furnizorii de gaze naturale sau clienții finali eligibili, precum și pentru modificarea Codului rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 16/2013

Ordinul ANRE nr. 23/18.03.2020 a fost elaborat ca urmare a modificărilor și completărilor aduse Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2020 privind unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative.

Obiectivul principal al Ordinului ANRE nr. 23/18.03.2020 a fost de adaptare a cadrului de reglementare cu privire la obligația producătorilor care desfășoară atât activități de extracție, cât și activități de vânzare a gazelor naturale extrase de pe teritoriul României, de a vinde cu prețul de 68 lei/MWh, până la data de 30.06.2020, cantitățile de gaze naturale rezultate din activitatea de producție internă curentă și/sau din depozitele de înmagazinare, către furnizorii clienților casnici și ai producătorilor de energie termică, numai pentru cantitatea de gaze naturale utilizată la producerea de energie termică în centralele de cogenerare și în centralele termice destinată consumului populației.

Această reglementare a răspuns și solicitărilor exprimate de Comisia Europeană prin avizul motivat suplimentar din data de 25 iulie 2019, adresat României în cauza nr. 2012/2114, prin care se consideră că România a încălcat art. 35 și art. 36 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și a art. 40 lit. c) din Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE, existând riscul de a se transmite cauza la Curtea Europeană de Justiție și, pe

cale de consecință, impunerea unor amenzi în sarcina statului român ca urmare a neîndeplinirii obligațiilor sale în calitate de stat membru al Uniunii Europene.

7. Ordinul ANRE nr. 27 din 23.03.2020 pentru stabilirea unor măsuri privind furnizarea gazelor naturale la clienții casnici în perspectiva eliminării prețurilor reglementate

Prin promovarea Ordinului nr. 27/2020, ANRE a urmărit stabilirea măsurilor de informare impuse de liberalizarea totală a pieței interne a gazelor naturale la data de 1 iulie 2020, precum și stabilirea regulilor privind derularea raporturilor contractuale în care sunt implicați clienții casnici, pe fondul trecerii acestora de pe piața reglementată pe piața concurențială, în scopul asigurării furnizării gazelor naturale clienților casnici aflați la data de 30 iunie 2020 în segmentul reglementat al pieței și care nu și-au exercitat dreptul de eligibilitate prin încheierea unui contract aferent furnizării gazelor naturale în regim concurențial cu un furnizor ales.

8. Ordinul ANRE nr. 28 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea AMARAD DISTRIBUȚIE - S.R.L.

9. Ordinul ANRE nr. 29 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea B.E.R.G. SISTEM GAZ - S.A.

10. Ordinul ANRE nr. 30 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea CPL CONCORDIA FILIALA CLUJ ROMÂNIA - S.R.L.

11. Ordinul ANRE nr. 31 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea CORDUN GAZ - S.A.

12. Ordinul ANRE nr. 32 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea DESIGN PROIECT - S.R.L.

13. Ordinul ANRE nr. 33 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea DISTRIGAZ VEST - S.A.

14. Ordinul ANRE nr. 34 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru

aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea E.ON GAZ FURNIZARE S.A.

15. Ordinul ANRE nr. 35 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea ENGIE ROMÂNIA - S.A.

16. Ordinul ANRE nr. 36 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea EURO SEVEN INDUSTRY - S.R.L.

17. Ordinul ANRE nr. 37 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea GAZ EST - S.A.

18. Ordinul ANRE nr. 38 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea GAZ NORD EST - S.A.

19. Ordinul ANRE nr. 39 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea GAZ VEST - S.A.

20. Ordinul ANRE nr. 40 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea GAZMIR IAȘI - S.R.L.

21. Ordinul ANRE nr. 41 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea HARGAZ HARGHITA GAZ - S.A.

22. Ordinul ANRE nr. 42 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea INSTANT CONSTRUCT COMPANY - S.A.

23. Ordinul ANRE nr. 43 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru

aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea MĂCIN GAZ - S.R.L.

24. Ordinul ANRE nr. 44 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea MEGACONSTRUCT - S.A.

25. Ordinul ANRE nr. 45 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea MEHEDIŢI GAZ - S.A.

26. Ordinul ANRE nr. 46 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea MIHOC OIL - S.R.L.

27. Ordinul ANRE nr. 47 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea M.M. DATA - S.R.L.

28. Ordinul ANRE nr. 48 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea NORD GAZ - S.R.L.

29. Ordinul ANRE nr. 49/23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea NOVA POWER & GAS - S.R.L.

30. Ordinul ANRE nr. 50 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea OLIGOPOL - S.R.L.

31. Ordinul ANRE nr. 51 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea PREMIER ENERGY - S.R.L.

32. Ordinul ANRE nr. 52 din 23.03.2020 privind aprobarea prețurilor reglementate pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale în regim reglementat, realizată de Societatea PREMIER ENERGY - S.R.L. în calitate de operator desemnat să preia operarea sistemului de

distribuție a gazelor naturale din localitatea Zimnicea, aparținătoare municipiului Zimnicea, județul Teleorman.

33. Ordinul ANRE nr. 53 din 23.03.2020 privind aprobarea prețurilor reglementate pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale în regim reglementat, realizată de Societatea PREMIER ENERGY - S.R.L. în calitate de operator desemnat să preia operarea sistemului de distribuție a gazelor naturale din localitatea Otopeni, aparținătoare orașului Otopeni, județul Ilfov.

34. Ordinul ANRE nr. 54 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea PRISMA SERV COMPANY - S.R.L.

35. Ordinul ANRE nr. 55 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea PROGAZ P&D - S.A.

36. Ordinul ANRE nr. 56 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea Națională de Gaze Naturale “ROMGAZ”- S.A.

37. Ordinul ANRE nr. 57 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea SALGAZ - S.A.

38. Ordinul ANRE nr. 58 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea TEHNOLOGICA RADION - S.R.L.

39. Ordinul ANRE nr. 59 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea TULCEA GAZ - S.A.

40. Ordinul ANRE nr. 60 din 23.03.2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea VEGA 93 - S.R.L.

41. Ordinul ANRE nr. 66 din 08.04.2020 privind modificarea și completarea Metodologiei de calcul al consumului tehnologic din sistemele de distribuție a gazelor naturale, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 18/2014

Modificările și completările principale aduse prin acest act normativ se referă la următoarele aspecte:

- eliminarea tabelului cu informațiile referitoare la volumele de gaze naturale care nu se încadrează în consumul tehnologic din sistemul de distribuție a gazelor naturale la sfârșitul anului, având în vedere faptul că în Metodologia de calcul al consumului tehnologic din sistemele de distribuție a gazelor naturale, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 18/2014, cu modificările și completările ulterioare, nu există o metodă de estimare/calcul al acestor volume;
- introducerea măsurilor privind reducerea consumului tehnologic anual din sistemele de distribuție a gazelor naturale prin impunerea operatorului sistemului de distribuție de a lua în considerare, la stabilirea programului anual de mentenanță a rețelelor de distribuție și în planurile de investiții aferente sistemelor de distribuție pe 5 ani aprobate de ANRE, reducerea cantităților de gaze naturale care trebuie să fie consumate pentru asigurarea parametrilor tehnologici necesari desfășurării activității de distribuție a gazelor naturale.

42. Ordinul ANRE nr. 71 din 23.04.2020 pentru modificarea și completarea Procedurii privind verificările și reviziile tehnice ale instalațiilor de utilizare a gazelor naturale, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 179/2015

Principalele modificări și completări aduse Ordinului ANRE nr. 179/2015 se referă la:

- stabilirea aplicabilității prevederilor procedurii în funcție de regimul de presiune al gazelor naturale din instalațiilor de utilizare;
- realizarea verificărilor sau reviziilor tehnice periodice a instalațiilor de utilizare a gazelor naturale în perioada stării de urgență;
- revizuirea și actualizarea prevederilor referitoare la detectoarele automate de gaze naturale;
- specificarea curățării și verificării coșurilor și a canalelor de evacuare a gazelor de ardere de către personal specializat în activități de coșerit, respectiv personal calificat în curățarea coșurilor de fum, având în vedere corelarea prevederilor cu cele din Regulamentul pentru autorizarea persoanelor fizice care desfășoară activități în sectorul gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 83/2014, cu modificările și completările ulterioare.

43. Ordinul ANRE nr. 76 din 13.05.2020 privind Modificarea și completarea Procedurii privind desemnarea unui operator de distribuție a gazelor naturale pentru preluarea operării unui sistem de distribuție a gazelor naturale, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 2/2017

Modificările și completările aduse prin acest ordin cuprind informații referitoare la:

- detalierea situațiilor în care are loc desemnarea de către ANRE a unui operator de distribuție a gazelor naturale, respectiv în situația în care operatorului de distribuție inițial i-a fost retrasă licența, sau în situația în care operatorului de distribuție inițial i-a fost reziliat contractul de concesiune;

- stabilirea duratei procesului de desemnare corelată cu perioada prevăzută în procedura de desemnare a furnizorului de ultimă instanță stabilită prin Regulamentul privind furnizarea de ultimă instanță a gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 174/2018;
- introducerea dispozițiilor privind cazul în care, până la data emiterii deciziei de desemnare a operatorului de distribuție, motivele care au stat la baza emiterii deciziei de retragere a licenței nu mai subzistă, aceasta îşi încetează aplicabilitatea. În această situație procesul de desemnare se anulează;
- detalierea obligațiilor și drepturilor operatorului de distribuție a gazelor naturale desemnat;
- introducerea dispozițiilor privind transferarea în totalitate a tarifelor/sumelor încasate în baza contractelor de racordare la sistemul de distribuție, a contractelor de cofinanțare și/sau a contractelor de prestări servicii pentru proiectarea și execuția lucrărilor necesare racordării la sistemul de distribuție, aflate în derulare, în care operatorul de distribuție inițial avea calitatea de distribuitor de gaze naturale.

44. Ordinul ANRE nr. 78 din 13.05.2020 privind aprobarea Contractului-cadru de distribuție a gazelor naturale și a Condițiilor generale de contractare pentru prestarea serviciului de distribuție a gazelor naturale

Ordinul ANRE nr. 78/13.05.2020 a fost elaborat având în vedere noul cadru de reglementare creat prin intrarea în vigoare a Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, precum și a reglementărilor subsecvente, respectiv a Regulamentului privind furnizarea gazelor naturale la clienții finali, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 29/2016, cu modificările ulterioare, a Regulamentului privind accesul la sistemele de distribuție a gazelor naturale, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 97/2018, cu modificările ulterioare, a Codul rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 16/2013, cu modificările și completările ulterioare, a Procedurii privind schimbarea furnizorului de energie electrică/gaze naturale de către clientul final, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 234/2019 și a Metodologiei de regularizare a diferențelor dintre alocări și cantitățile de gaze naturale distribuite aprobată prin Ordinul ANRE nr. 16/2020.

45. Ordinul ANRE nr. 79 din 13.05.2020 privind obligația de a oferta gaze naturale pe piețele centralizate din România

Ordinul ANRE nr. 79/13.05.2020 a fost elaborat în aplicarea și executarea prevederilor art. 177 din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, și a reglementat obligația producătorilor de gaze naturale, a căror producție anuală realizată în anul anterior depășește 3.000.000 MWh, de a oferta vânzarea unor cantități de gaze naturale, cu livrare în perioada 1 iulie 2020 – 31 decembrie 2022, în mod transparent, public și nediscriminatoriu, pe piețele centralizate din România, în cotă procentuală anuală de 30 %.

Obiectivele principale ale Ordinului ANRE nr. 79/13.05.2020 au fost:

- impulsivarea dezvoltării mediilor transparente de comercializare, respectiv a piețelor centralizate de gaze naturale, prin creșterea lichidității și tranzacționarea unor cantități de gaze naturale suficiente pentru a transmite semnale relevante de preț, inclusiv pentru segmentul

majoritar al pieței de gaze naturale reprezentat de contractele bilaterale (semnalele de preț trebuie să reflecte condițiile pieței interne);

- asigurarea accesului la sursele de gaze naturale, prin intermediul unor cantități de gaze naturale oferite lunar pe piețele centralizate din România de către principalii producători autohtoni (ROMGAZ și OMV Petrom), a unui număr cât mai ridicat de participanți (furnizori, consumatori noncasnici, traderi, operatori de distribuție, de transport și de înmagazinare).

46. Ordinul ANRE nr. 80 din 20.05.2020 pentru modificarea și completarea Regulamentului de măsurare a cantităților de gaze naturale tranzacționate în România, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 62/2008

Ordinul modifică conținutul minim în procente molare a componentei metan din compoziția gazelor naturale tranzacționate în România de la 70% la 85%, cu trei excepții, respectiv la:

- a) punctele de intrare în SNT: PM0296 Mamu (Crețeni), PM0083 Abrămuț, PM0079 Cărani, PM0017 Scăieni Compressoare 54;
- b) punctele fizice de ieșire din Sistemul national de transport al gazelor naturale, prin care sunt vehiculate și gaze naturale provenite din punctele prevăzute la lit. a);
- c) punctele de predare-preluare comercială unde se predau gazele naturale către clienții racordați direct în conductele de alimentare în amonte, precum și către sistemele de distribuții.

47. Ordinul ANRE nr. 81 din 26.05.2020 pentru modificarea Ordinului președintelui ANRE nr. 79/2020 privind obligația de a oferta gaze naturale pe piețele centralizate din România

Ordinul ANRE nr. 81/26.05.2020 a fost elaborat în urma observațiilor și propunerilor primite din partea participanților la piața gazelor cu privire la modificarea Ordinului ANRE nr. 79/2020 privind obligația de a oferta gaze naturale pe piețele centralizate din România.

Obiectivele principale ale Ordinului ANRE nr. 81/26.05.2020 au fost:

- introducerea unor modificări referitoare la stabilirea prețului maxim de pornire al ofertelor de produse standardizate care va fi introdus în platforma de tranzacționare la lansarea ordinelor de vânzare de către titularii obligației de ofertare;
- recalcularea cantităților pe care S.N.G.N. Romgaz S.A. are obligația să le oferteze pe piețele centralizate din România.

48. Ordinul ANRE nr. 84 din 03.06.2020 privind modificarea Regulilor generale privind piețele centralizate de gaze naturale aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 105/2018

Ordinul ANRE nr. 84/03.06.2020 a fost elaborat în vederea diversificării produselor disponibile pe piața centralizată, cu scopul de a pune la dispoziție produse noi ale căror caracteristici să corespundă cerințelor și nevoilor participanților la piață.

Principalele modificări se referă la:

- diversificarea produselor disponibile pe piața centralizată, prin înlocuirea pieței „produselor flexibile pe termen lung” cu cea a „produselor flexibile pe termen mediu și lung”;
- în cadrul pieței produselor flexibile pe termen mediu și lung au fost modificate următoarele elemente din oferta inițiatore de vânzare/cumpărare:

- cantitatea este exprimată în MWh/zi și, dacă este cazul, se precizează sensul și valoarea limitei maxime de variație a cantității totale contractate;
- durata livrării este de minimum 1 lună (față de minimum 12 luni conform prevederilor actuale).

49. Ordinul ANRE nr. 85 din 03.06.2020 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind racordarea la sistemul de distribuție a gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 32/2017

Principalele modificări și completări aduse Ordinului ANRE nr. 32/2017 vizează următoarele aspecte:

- reformularea obligației operatorului de distribuție a gazelor naturale de verificare și emitere a avizului tehnic de racordare pentru situațiile în care este necesară redimensionarea racordului și/sau a stației de reglare-măsurare/stației de reglare/stației de măsurare/postului de reglare măsurare/postului de reglare/postului de măsurare;
- actualizarea etapelor necesare a fi parcurse pentru racordarea la sistemul de distribuție a gazelor naturale prin prisma introducerii celei de a treia variante, respectiv cea prin care solicitantul își alege operatorul economic autorizat ANRE și verificatorul de proiecte atestat ANRE, și încheie contractele de prestări servicii direct cu aceștia fără intermedierea operatorului de distribuție a gazelor naturale;
- încetarea valabilității avizului tehnic de racordare în situația încetării valabilității acordurilor/autorizațiilor și/sau a aprobărilor legale în baza cărora a fost emis;
- introducerea obligațiilor operatorului economic autorizat ANRE care va executa extinderea și/sau redimensionarea obiectivului/conductei de distribuție a gazelor naturale, racordul și/sau stația de reglare-măsurare/stația de reglare/stația de măsurare/postul de reglare măsurare/postul de reglare/postul de măsurare;
- precizarea valorilor componentelor de tarif de către operatorii economici autorizați ANRE, respectiv de către verificatorii de proiecte atestați ANRE.

50. Ordinul ANRE nr. 86 din 03.06.2020 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind racordarea la sistemul de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 82/2017

Modificările și completările aduse prin acest act normativ cuprind informații referitoare la:

- actualizarea prevederilor referitoare la racordarea la sistemul de transport al gazelor naturale care se adresează solicitanților, prin prisma dispozițiilor aferente procesului de acces la sistem;
- introducerea unei noi categorii de solicitant, respectiv a unităților administrativ teritoriale și/sau asocierile acestora, pentru înființarea sistemului/sistemelor de distribuție a gazelor naturale, în conformitate cu prevederile art. 104 alin. (21) și ale alin. (61) din Legea nr. 123/2012;
- stabilirea lungimii racordului, aceasta fiind mai mică sau egală cu limita distanței de siguranță a conductei de transport, în care se realizează racordarea; excepție face racordul și SRMP aferente producătorilor de gaze naturale care se amplasează cât mai aproape de facilitățile de producție ale perimetrului exploatat;

- precizarea că în situația în care modalitatea de finanțare a lucrărilor de extindere și/sau redimensionare a obiectivului/conductei de transport al gazelor naturale necesare racordării, precum și/sau de racordare la sistemul de transport, se realizează din fonduri private, solicitantul are posibilitatea să selecteze operatorii economici autorizați ANRE și verificatorii de proiecte atestați ANRE, pentru aceste lucrări;
- detalierea tarifului de racordare pentru cele trei variante de execuție a racordului și/sau a stației de reglare măsurare predare.

51. Ordinul ANRE nr. 87 din 10.06.2020 privind modificarea și completarea Metodologiei de calcul al consumului tehnologic din sistemul de transport al gazelor naturale, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 115/2018

Principalele modificări și completări aduse Ordinului ANRE nr. 115/2018 vizează următoarele aspecte:

- revizuirea formulei aferente volumului de gaze naturale, în condiții standard, (V_s) precum și reevaluarea zonei de calitate din care provine puterea calorică superioară necesară conversiei în unități de energie a V_s ;
- extinderea aplicabilității formulei aferente calculului volumului de gaze naturale, în condiții standard;
- conversia în unități de energie a volumului de gaze naturale disipat în atmosferă prin defecte ale obiectivelor din cadrul sistemului de transport;
- introducerea obligației operatorului de transport și de sistem de înregistrare a informațiilor care au stat la baza estimării volumelor de gaze naturale disipate la ruperea parțială a conductei;
- revizuirea condiției pentru care ANRE nu ia în considerare cantitățile de gaze naturale aferente consumului tehnologic din sistemul de transport, la stabilirea tarifelor reglementate pentru activitatea de transport al gazelor naturale;
- introducerea prevederilor cu privire la faptul că procentele prezentate în planul de reducere a consumurilor tehnologice în corelare cu programul anual de mentenanță a conductelor sistemului de transport și cu planurile de investiții și de dezvoltare a sistemului de transport pe 10 ani aprobate de ANRE sunt revizuite în funcție de gradul de implementare al planurilor respective.

52. Ordinul ANRE nr. 130 din 24.06.2020 privind stabilirea unor măsuri pentru rezervarea capacității de transport în punctele de interconectare a Sistemului național de transport al gazelor naturale din România cu sistemele de transport al gazelor naturale din statele membre ale Uniunii Europene învecinate României

Ordinul ANRE nr. 130/24.06.2020 a fost elaborat în vederea alinierii la cadrul european de reglementare creat prin adoptarea *Regulamentului (UE) 2017/459 al Comisiei din 16 martie 2017 de stabilire a unui cod al rețelei privind mecanismele de alocare a capacității în sistemele de transport al gazelor și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 984/2013*. Obiectivul principal al acestui ordin este stabilirea unor măsuri pentru rezervarea capacității de transport în punctele de interconectare a Sistemului național de transport al gazelor naturale din România cu sistemele de transport al gazelor

naturale din statele membre ale Uniunii Europene învecinate României, care vor asigura accesul nediscriminatoriu și în condiții egale la capacitatea disponibilă în aceste puncte de interconectare.

53. Ordinul ANRE nr. 143 din 17.07.2020 privind obligația de a oferta gaze naturale pe piețele centralizate a producătorilor de gaze naturale a căror producție anuală realizată în anul anterior depășește 3.000.000 MWh

Ordinul ANRE nr. 143/17.07.2020 a fost elaborat ca urmare a adoptării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 106/2020 prin care au fost aduse modificări și completări ale Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, precum și ale Legii nr. 256/2018 privind unele măsuri necesare pentru implementarea operațiunilor petroliere de către titularii de acorduri petroliere referitoare la perimetre petroliere offshore.

Obiectivul principal al ordinului este de a reglementa obligația producătorilor de gaze naturale a căror producție anuală realizată în anul anterior depășește 3.000.000 MWh, de a oferta transparent, public și nediscriminatoriu, pe piețele centralizate din România pentru vânzarea unor cantități minime de gaze naturale.

Principalele măsuri prevăzute în acest act normativ se referă la următoarele aspecte:

- în perioada 1 iulie 2020 – 31 decembrie 2022 producătorii de gaze naturale a căror producție anuală realizată în anul anterior depășește 3.000.000 MWh au obligația să oferteze vânzarea unor cantități de gaze naturale;
- cantitățile de gaze naturale aferente obligației de ofertare se stabilesc prin aplicarea cotei procentuale anuale de 40% la volumul producției de gaze naturale realizat de fiecare titular al obligației în anul calendaristic anterior ofertării, din care se scade consumul tehnologic avizat de ANRM pentru anul anterior ofertării și consumul propriu declarat pe proprie răspundere de fiecare producător, pentru anul anterior ofertării;
- defalcarea cotei anuale pe produse standardizate (lunare, trimestriale, semestriale, sezoniere și anuale, stabilită pe perioade);
- cantitățile de gaze naturale rezultate se stabilesc prin decizie a președintelui ANRE și se comunică de către ANRE fiecărui titular al obligației de ofertare;
- calendarul de ofertare, raportat la luna de livrare a produsului;
- condițiile minime obligatorii de ofertare și tranzacționare a cantităților de gaze naturale care fac obiectul acestui ordin.

54. Ordinul ANRE nr. 144 din 17.07.2020 privind obligația participanților la piața de gaze naturale de a oferta pe piețele centralizate

Ordinul ANRE nr. 144/17.07.2020 a fost elaborat ca urmare a adoptării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 106/2020 prin care au fost aduse modificări și completări ale Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012.

Obiectivul principal al ordinului este de a reglementa obligația participanților la piața de gaze naturale de a oferta transparent, public și nediscriminatoriu, pe piețele centralizate din România pentru vânzarea/cumpărarea unor cantități minime de gaze naturale, în conformitate cu prevederile

art. 177 alin. (3¹⁵) și (3¹⁷) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare. Acest act normativ a fost elaborat în scopul:

- impulsivării dezvoltării mediilor transparente de comercializare, respectiv a piețelor centralizate de gaze naturale, prin creșterea lichidității și tranzacționarea unor cantități de gaze naturale suficiente pentru a transmite semnale relevante de preț, inclusiv pentru segmentul pieței de gaze naturale reprezentat de contractele bilaterale;
- asigurării accesului, în condiții de competiție transparentă și nediscriminatorie a tuturor participanților la piața de gaze naturale;
- Principalele măsuri propuse prin acest ordin se referă la următoarele aspecte:
- stabilirea cantităților de gaze naturale aferente obligației de ofertare a participantului la piața gazelor naturale, în calitate de vânzător;
- stabilirea cantităților de gaze naturale aferente obligației de ofertare a participantului la piața gazelor naturale, în calitate de cumpărător;
- stabilirea condițiilor minime obligatorii de ofertare și tranzacționare a cantităților de gaze naturale care fac obiectul prezentului ordin;
- stabilirii produselor luate în calcul pentru îndeplinirea obligației de ofertare.

55. Ordinul ANRE nr. 145 din 17.07.2020 privind modificarea anexei la Ordinul ANRE nr. 16/2020 pentru aprobarea Metodologiei de regularizare a diferențelor dintre alocări și cantitățile de gaze naturale distribuite, modificarea și completarea Ordinului ANRE nr. 78/2020 privind aprobarea Contractului-cadru de distribuție a gazelor naturale și a Condițiilor generale de contractare pentru prestarea serviciului de distribuție a gazelor naturale precum și modificarea Codului rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 16/2013

Obiectivele principale ale Ordinul ANRE nr. 145/17.07.2020 au fost următoarele:

- stabilirea modalității de calcul a diferențelor între cantitățile alocate și cele distribuite aferente fiecărui utilizator al rețelei, pentru un an gazier și pentru perioada rămasă până la sfârșitul acestui an gazier, ajustarea prețului la care se face această regularizare, precum și corelarea termenelor în care se emit și se plătesc facturile aferente;
- modificarea unor prevederi din Codul rețelei referitoare la piața de echilibrare ca urmare a liberalizării pieței de gaze naturale începând cu data de 1 iulie 2020;
- introducerea în cadrul contractului de distribuție a garanțiilor pe care utilizatorii SD au obligația de a le constitui în vederea garantării plăților efectuate pentru regularizare.

56. Ordinul ANRE nr. 150 din 29.07.2020 pentru aprobarea Regulamentului privind cadrul organizat de tranzacționare pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de Operatorul Pieței de Energie Electrică și Gaze Naturale OPCOM S.A.

Regulamentul a fost elaborat în conformitate cu prevederile Ordinului ANRE nr. 105/2018 pentru aprobarea Regulilor generale privind piețele centralizate de gaze naturale, cu modificările și completările ulterioare și specifică segmentele pieței centralizate de gaze naturale pe care OPCOM SA urmează să își desfășoare activitatea, mecanismele de tranzacționare utilizate, descrie produsele destinate tranzacționării, mecanismele de garantare a tranzacțiilor încheiate, cadrul de organizare și

desfășurare a ședințelor de tranzacționare, cu și fără utilizarea serviciilor unei case de clearing/contrapărți, precum și informațiile publicate/actualizate.

Aspectele cu caracter de noutate se referă, în principal, la:

- introducerea unui segment nou pe piața centralizată de gaze naturale – piața produselor flexibile pe termen mediu și lung;
- introducerea opțiunii de a fi oferite cantități de gaze naturale al căror preț să poată fi exprimat și în valute (EURO/MWh și USD/MWh).

57. Ordinul ANRE nr. 151 din 29.07.2020 pentru aprobarea Regulamentului privind cadrul organizat de tranzacționare pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de TRADEX PLATFORM S.R.L.

Regulamentul privind cadrul organizat de tranzacționare a produselor standardizate pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de TRADEX PLATFORM S.R.L. a fost elaborat în conformitate cu prevederile Ordinului președintelui ANRE nr. 105/2018 pentru aprobarea Regulilor generale privind piețele centralizate de gaze naturale, cu modificările și completările ulterioare.

Regulamentul specifică segmentele pieței centralizate de gaze naturale pe care operatorul acesteia urmează să își desfășoare activitatea, mecanismele de tranzacționare utilizate, descrie produsele destinate tranzacționării, mecanismele de garantare a tranzacțiilor încheiate, cadrul de organizare și desfășurare a ședințelor de tranzacționare, fără utilizarea serviciilor unei case de clearing/contrapărți, precum și informațiile publicate/actualizate.

58. Ordinul ANRE nr. 156 din 27.08.2020 pentru aprobarea Procedurii privind proiectarea, verificarea proiectului tehnic, execuția, recepția tehnică și punerea în funcțiune a instalației de utilizare a gazelor naturale

Ordinul abrogă Ordinului ANRE nr. 32/2012 pentru aprobarea Procedurii privind proiectarea, verificarea, execuția, recepția și punerea în funcțiune a instalațiilor de utilizare a gazelor naturale este un act administrativ cu caracter normativ, emis în temeiul și în executarea dispozițiilor Legii gazelor nr. 351/2004.

Ordinul are în vedere informații referitoare la:

- stabilirea și detalierea etapelor necesare punerii în funcțiune a instalației de utilizare a gazelor naturale;
- stabilirea domeniului de aplicabilitate a procedurii, atât pentru producătorii de gaze naturale, operatorul de transport și de sistem, operatorii de distribuție a gazelor naturale cât și pentru operatorii sistemelor de distribuție închise.

59. Ordinul ANRE nr. 157 din 27.08.2020 privind aprobarea Regulamentului de stabilire a cerințelor minime de realizare și exploatare a instalațiilor de utilizare a gazelor naturale de înaltă presiune

Prin acest ordin s-au prevăzut, în principal, următoarele:

- actualizarea prevederilor regulamentului prin prisma dispozițiilor legale actuale din sectorul gazelor naturale;
- stabilirea cerințelor minime de realizare și exploatare în condiții de siguranță a instalațiilor de utilizare a gazelor naturale de înaltă presiune.

60. Ordinul ANRE nr. 167 din 23.09.2020 privind abrogarea Ordinului ANRE nr. 44/2013 pentru aprobarea Procedurii privind alimentarea cu gaze naturale a consumatorului izolat tip B

Obiectivul Ordinului ANRE nr. 167/23.09.2020 este de abrogare a prevederilor Procedurii privind alimentarea cu gaze naturale a consumatorului izolat tip B, aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 44/2013, ca urmare a modificărilor și completările aduse Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 prin Legea nr. 155/2020.

61. Ordinul ANRE nr. 168 din 23.09.2020 privind abrogarea Ordinului ANRE nr. 37/2013 pentru aprobarea Metodologiei privind elaborarea studiilor de fezabilitate și solicitarea avizului ANRE în vederea inițierii procesului de atribuire a concesiunii serviciului public de distribuție a gazelor naturale

Obiectivul Ordinului ANRE nr. 168/23.09.2020 este de abrogare a prevederilor Metodologiei privind elaborarea studiilor de fezabilitate și solicitarea avizului ANRE în vederea inițierii procesului de atribuire a concesiunii serviciului public de distribuție a gazelor naturale, aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 37/2013, ca urmare a modificărilor și completările aduse Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 prin Legea nr. 155/2020.

62. Ordinul ANRE nr. 169 din 23.09.2020 privind abrogarea Ordinului ANRE nr. 104/2015 pentru aprobarea Procedurii privind elaborarea studiului tehnico-economic în vederea realizării obiectivelor din sectorul gazelor naturale

Obiectivul Ordinului ANRE nr. 169/23.09.2020 este de abrogare a prevederilor Procedurii privind elaborarea studiului tehnico-economic în vederea realizării obiectivelor din sectorul gazelor naturale, aprobate prin Ordinul ANRE nr. 104/2015, ca urmare a modificărilor și completările aduse Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 prin Legea nr. 155/2020. Prin acest ordin se înlătură obligația operatorilor economici de a întocmi studiul tehnico-economic aferent lucrărilor din sectorul gazelor naturale, conform dispozițiilor ANRE.

63. Ordinul ANRE nr. 172 din 25.09.2020 pentru aprobarea Regulamentului privind racordarea la sistemul de transport al gazelor naturale

Regulamentul a fost emis în vederea alinierii legislației secundare elaborată și aprobată de ANRE la modificările și completările aduse legislației primare prin adoptarea Legii nr. 155/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 și privind modificarea și completarea altor acte normative, respectiv prin prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 128/2020 privind unele măsuri pentru instituirea Programului național de racordare a populației și clienților noncasnici la sistemul inteligent de distribuție a gazelor naturale.

Principalele modificări transpuse se referă la următoarele aspecte:

- precizarea categoriilor de solicitanți cărora le este permisă racordarea la sistemele de transport al gazelor naturale, în conformitate cu Legii nr. 123/2012, respectiv ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 128/2020;
- stabilirea etapelor și a condițiilor privind racordarea solicitanților la sistemul de transport, față de hotărârea de Guvern care reglementa inclusiv condițiile de acces al solicitanților/utilizatorilor la sistemul de transport;
- finanțarea lucrărilor de către operatorul de transport și de sistem în condițiile art. 130 alin. (1) lit. e) și art. 151 din Legea nr. 123/2012;
- introducerea posibilității de proiectare, execuție a racordului și a SRMP pentru unitatea administrativ teritorială (UAT), asocieri ale acestora și pentru asociații de dezvoltare intercomunitară, cu finanțare din fonduri europene nerambursabile;
- introducerea obligativității operatorului de transport și de sistem de a întocmi și publica pe pagina proprie de internet o procedură internă, care să permită evaluarea și eșalonarea lucrărilor de investiții necesare realizării obiectivelor/conductei necesare racordării;
- precizarea faptului că racordul și stația de reglare-măsurare predare, respectiv obiectivul/conducta de transport necesară racordării, intră în patrimoniul operatorului de transport și de sistem și sunt operate/exploatate de operatorul de transport și de sistem, cu excepția celor care sunt finanțate din fonduri europene nerambursabile, caz în care operatorul de transport și de sistem doar operează aceste obiective.

64. Ordinul ANRE nr. 173 din 30.09.2020 pentru aprobarea Regulamentului privind furnizarea de ultimă instanță a gazelor naturale

ANRE a elaborat și aprobat Ordinul privind aprobarea Regulamentului privind furnizarea de ultimă instanță a gazelor naturale în scopul ducerii la îndeplinire a prevederilor art. 10 alin. (1) lit. z), ale art. 5 alin. (1) lit. b) și c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 144, 175, 178 și 179 din Legea energiei electrice și a gazelor naturale, cu modificările și completările ulterioare.

Obiectivul principal al ordinului este de a stabili procedura de desemnare de către Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei a furnizorilor de ultimă instanță, condițiile de desfășurare și de încetare a activității de furnizare de ultimă instanță, principiile de stabilire a prețurilor aplicate de către furnizorii de ultimă instanță clienților preluați, precum și procedura de preluare a locurilor de consum ale clienților finali care nu au asigurată furnizarea gazelor naturale din nicio altă sursă.

65. Ordinul ANRE nr. 178 din 09.10.2020 pentru aprobarea Regulamentului privind racordarea la sistemul de distribuție a gazelor naturale

Regulamentul a fost elaborat în vederea alinierii legislației secundare elaborată și aprobată de ANRE la modificările și completările aduse legislației primare prin adoptarea Legii nr. 155/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 și privind

modificarea și completarea altor acte normative, respectiv prin prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 128/2020 privind unele măsuri pentru instituirea Programului național de racordare a populației și clienților noncasnici la sistemul inteligent de distribuție a gazelor naturale.

Principalele modificări transpuse se referă la următoarele aspecte:

- operatorul de distribuție nu poate refuza racordarea la sistem și este obligat să finanțeze lucrările pentru realizarea obiectivelor/conductelor necesare racordării consumatorilor aflați în perimetrul unității administrativ-teritoriale pentru care a fost concesionat serviciul public de distribuție. Termenul de extindere și/sau branșare a consumatorilor nu poate depăși termenul de 90 de zile de la data obținerii autorizației de construire;
- operatorul de distribuție are obligația să racordeze toți solicitanții, viitori clienți finali casnici la sistemul de distribuție, în termen de 90 zile de la data obținerii autorizației de construire. Recuperarea costurilor privind racordarea clienților casnici se realizează prin tarifele de distribuție;
- în cazul clientului final noncasnic, operatorul de distribuție are obligația să asigure finanțarea și realizarea lucrărilor de proiectare și execuție a instalației de extindere și branșare până la 2500 metri. Solicitantul, viitor client final non-casnic, are obligația să utilizeze locul de consum și să păstreze destinația acestuia pe o perioadă de 5 ani de la data punerii în funcțiune a instalației de racordare. În situația în care instalația de extindere și branșare este mai mare de 2500 metri, operatorul de distribuție are obligația să asigure finanțarea lucrărilor de proiectare și execuție în vederea realizării obiectivelor/conductelor părți componente ale sistemului de distribuție necesare racordării indiferent de lungime, urmând ca instalația de racordare să fie finanțată de clientul final noncasnic.

66. Ordinul ANRE nr. 185 din 21.10.2020 pentru aprobarea Regulamentului privind accesul la conductele de alimentare din amonte

Ordinul ANRE nr. 185/21.10.2020 a fost elaborat ca urmare a modificărilor și completărilor aduse Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 prin Legea nr. 155/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 și privind modificarea și completarea altor acte normative.

Obiectivul principal al ordinului este de a stabili condițiile de utilizare de către solicitanți a conductelor de alimentare din amonte, mai puțin partea utilizată în procesele de producție a gazelor naturale. Prin adoptarea acestui ordin s-a creat un cadru reglementat pentru solicitanții accesului la conductele de alimentare din amonte, prin stabilirea cerințelor generale privind accesul la conductele din amonte, a etapelor procesului de acces la conductele din amonte și a modalității de informare a solicitanților.

67. Ordinul ANRE nr. 186 din 21.10.2020 pentru modificarea Regulamentului privind racordarea la conducta de alimentare din amonte, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 60/2016

Ordinul ANRE nr. 186/21.10.2020 a fost elaborat ca urmare a modificărilor și completărilor aduse Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 prin Legea nr. 155/2020 pentru

modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 și privind modificarea și completarea altor acte normative.

Modificările și completările aduse prin acest ordin constau în eliminarea din prevederilor referitoare la posibilitatea emiterii, de către operatorul conductei de alimentare din amonte, a refuzului de racordare.

68. Ordinul ANRE nr. 187 din 21.10.2020 pentru modificarea și completarea unor Ordine ale Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei și de abrogare a Ordinului ANRE nr. 14/2020 privind aprobarea Metodologiei pentru stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată și de aprobare a prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale

Prin Ordinul nr. 187/21.10.2020 s-a urmărit armonizarea prevederilor Regulamentului de furnizare a energiei electrice la clienții finali, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 235/2019, și ale Regulamentului privind furnizarea gazelor naturale la clienții finali, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 29/2016, cu prevederile Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr.123/2012, cu modificările și completările ulterioare, așa cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 155/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 și privind modificarea și completarea altor acte normative.

În vederea unei abordări unitare a reglementărilor din domeniul energiei electrice cu cele din domeniul gazelor naturale și pentru simplificarea procesului de încheiere a contractelor de furnizare, au fost modificate în ambele regulamente prevederile referitoare la documentele necesare încheierii contractului de furnizare, astfel încât să se țină cont de situațiile în care solicitantul nu deține acte de proprietate/folosință asupra spațiului pentru care se solicită încheierea de contracte de furnizare.

Astfel, documentul din care rezultă deținerea în proprietate sau în folosință a spațiului care face obiectul locului de consum poate fi orice act care atestă dreptul de proprietate sau de folosință, la alegerea solicitantului, inclusiv adeverința eliberată de administrația publică locală în a cărei rază teritorială este situat imobilul din care rezultă că solicitantul este cunoscut că deține imobilul sub nume de proprietar.

În cazul în care documentul atestă un drept de folosință temporară asupra acestui spațiu printr-un act încheiat cu proprietarul, solicitantul trebuie să prezinte acordul scris al proprietarului de drept pentru încheierea contractului de furnizare, dacă această mențiune nu se regăsește înscrisă în actul doveditor al dreptului de folosință.

În cazul în care solicitantul nu deține un document care să ateste dreptul de proprietate sau de folosință asupra acestui spațiu sau documentul respectiv nu are caracter definitiv, dar acesta declară în scris pe propria răspundere ca folosește legal spațiul respectiv, atâta timp cât locul de consum nu este revendicat de altcineva, furnizorul poate încheia un contract de furnizare a energiei electrice/gazelor naturale pe durată limitată de timp, de cel mult un an, cu posibilitatea de prelungire.

Totodată, au fost introduse în cele două regulamente de furnizare, a energiei electrice și a gazelor naturale, noi obligații ale furnizorului și noi drepturi ale clientului final, în concordanță cu

prevederile art. 62 alin. (1) lit. h5), art. 143 alin. (1) lit. s) și art. 145 alin. (4) lit. g) din Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, așa cum au fost modificate/completate prin Legea nr. 155/24.06.2020.

Pentru evitarea paralelismelor legislative în procesul de implementare a acestor noi prevederi, în cele două regulamente au fost folosite norme de trimitere cu caracter general având în vedere faptul că soluțiile propuse de legiuitor pentru restituirea sumei plătite în plus de către client, care depășește valoarea de 100 de lei, respectiv pentru informarea clienților casnici, erau deja detaliate în lege.

De asemenea, având în vedere faptul că, în urma liberalizării pieței interne de gaze naturale, de la data de 1 iulie 2020 doar activitatea de furnizare în regim de ultimă instanță mai este activitate aferentă pieței reglementate, conform art. 179 alin. (2) lit. c) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, au fost eliminate din cuprinsul Regulamentului privind furnizarea gazelor naturale la clienții finali prevederile referitoare la furnizarea gazelor naturale la preț reglementat și în baza contractelor-cadru și a fost abrogat în mod expres Ordinul ANRE nr. 14/2020 privind aprobarea Metodologiei pentru stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată și de aprobare a prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale.

69. Ordinul ANRE nr. 191 din 28.10.2020 pentru modificarea și completarea Procedurii privind desemnarea unui operator de distribuție a gazelor naturale pentru preluarea operării unui sistem de distribuție a gazelor naturale, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 2/2017

Ordinul ANRE nr. 191/28.10.2020 a fost elaborat ca urmare a modificărilor și completărilor aduse Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 prin Legea nr. 155/2020.

Modificările și completările aduse prin acest ordin cuprind informații referitoare la:

- modificarea perioadei de desemnare, în sensul că aceasta se încheie la momentul obținerii licenței pentru operarea sistemului de distribuție de către noul concesionar, față de o perioadă de maximum 2 ani, potrivit prevederilor actuale;
- completarea situațiilor în care se poate realiza desemnarea de către ANRE a unui operator de distribuție pentru preluarea operării unui sistem de distribuție.

70. Ordinul ANRE nr. 193/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind soluționarea plângerilor în sectorul energiei

Ordinul ANRE nr. 193/28.10.2020 a fost elaborat ca urmare a modificărilor și completărilor aduse Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 prin Legea nr. 155/2020.

Prin prezentul proiect de ordin s-a avut în vedere, emiterea unui regulament care să identifice plângerile, indiferent de titulatură, care sunt în sarcina ANRE spre soluționare și să trateze modul de soluționare a acestora.

71. Ordinul ANRE nr. 194/2020 pentru aprobarea Procedurii privind soluționarea reclamațiilor părților interesate în sectorul energiei

Ordinul ANRE nr. 194/28.10.2020 a fost elaborat ca urmare a modificărilor și completărilor aduse Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 prin Legea nr. 155/2020.

Prin prezentul proiect de ordin s-a avut în vedere, emiterea unei proceduri care să stabilească mecanismul de soluționare a reclamațiilor formulate de părțile interesate în sectorul energiei.

72. Ordinul ANRE nr. 226/2020 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea comisiei pentru soluționarea disputelor pe piața angro și cu amănuntul apărute între participanții la piața de energie electrică și gaze naturale aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 61/2013

Prin prezentul proiect de ordin s-a avut în vedere modificarea și completarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea comisiei pentru soluționarea disputelor pe piața angro și cu amănuntul apărute între participanții la piața de energie electrică și gaze naturale în sensul introducerii unor responsabilități suplimentare Comisiilor în activitatea de soluționare și urmărirea punerii în aplicare a prevederilor hotărârii pe care o emite, armonizării reglementării cu noile prevederi ale Legii nr. 155/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 și privind modificarea și completarea altor acte normative și extinderii termenelor de soluționare a disputelor.

73. Ordinul ANRE nr. 227/2020 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea comisiilor pentru soluționarea disputelor/divergențelor privind accesul la rețelele/sistemele din domeniul energiei, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 85/2014

Prin prezentul proiect de ordin s-a avut în vedere modificarea și completarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea comisiilor pentru soluționarea disputelor/divergențelor privind accesul la rețelele/sistemele din domeniul energiei în sensul introducerii unor responsabilități suplimentare Comisiilor în activitatea de soluționare și urmărirea punerii în aplicare a prevederilor deciziei/hotărârii pe care o emite, armonizării reglementării cu noile prevederi ale Legii nr. 155/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 și privind modificarea și completarea altor acte normative și extinderii termenelor de soluționare a disputelor/divergențelor.

74. Ordinul ANRE nr. 235 din 16.12.2020 privind abrogarea Ordinului ANRE nr. 35/2016 pentru aprobarea Metodologiei privind determinarea anuală a nivelului stocului minim de gaze naturale pentru titularii licențelor de furnizare a gazelor naturale

Ordinul ANRE nr. 235/16.12.2020 a fost elaborat ca urmare a modificărilor și completărilor aduse Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 106/2020 și prin Legea nr. 155/2020, prin care au fost abrogate prevederile potrivit cărora cantitățile de gaze naturale reprezentând stocurile minime ce urmează a fi înmagazinate de fiecare furnizor se stabilesc anual, prin decizie a președintelui ANRE, în conformitate cu reglementările specifice ANRE.

DECIZII ANRE

I. În aplicarea prevederilor Ordinului ANRE nr. 173/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind furnizarea de ultimă instanță a gazelor naturale, în cursul anului 2020 au fost emise următoarele decizii:

1. Decizia ANRE nr. 1988 din 29.10.2020 de desemnare a societății CEZ VÂNZARE S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță de gaze naturale;
2. Decizia ANRE nr. 1989 din 29.10.2020 de desemnare a societății CIS GAZ S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță de gaze naturale;
3. Decizia ANRE nr. 1990 din 29.10.2020 de desemnare a societății ELECTRICA FURNIZARE S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță de gaze naturale;
4. Decizia ANRE nr. 1991 din 29.10.2020 de desemnare a societății ENGIE ROMÂNIA S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță de gaze naturale;
5. Decizia ANRE nr. 1992 din 29.10.2020 de desemnare a societății PREMIER ENERGY S.R.L. în calitate de furnizor de ultimă instanță de gaze naturale;
6. Decizia ANRE nr. 1993 din 29.10.2020 de respingere a solicitării de desemnare în calitate de furnizor de ultimă instanță de gaze naturale a societății GAZ EST S.A.;
7. Decizia ANRE nr. 1994 din 29.10.2020 de respingere a solicitării de desemnare în calitate de furnizor de ultimă instanță de gaze naturale a societății TINMAR ENERGY S.A.;
8. Decizia ANRE nr. 2062 din 11.11.2020 de desemnare a societății TINMAR ENERGY S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță de gaze naturale;

II. În conformitate cu prevederile Ordinului ANRE nr. 105/2018 pentru aprobarea Regulilor generale privind piețele centralizate de gaze naturale, cu modificările și completările ulterioare, în cursul anului 2020 au fost emise următoarele decizii:

9. Decizia ANRE nr. 244 din 19.02.2020 privind Lista centralizată a produselor standardizate tranzacționabile în cadrul pieței de gaze naturale a produselor standardizate pe termen scurt, al pieței produselor standardizate pe termen mediu și lung, precum și în cadrul pieței de gaze naturale a produselor flexibile pe termen lung;
10. Decizia ANRE nr. 1330 din 29.07.2020 privind modificarea Deciziei ANRE nr. 244/2020 pentru aprobarea Listei centralizate a produselor standardizate tranzacționabile în cadrul pieței de gaze naturale a produselor standardizate pe termen scurt, al pieței produselor standardizate pe termen mediu și lung, precum și în cadrul pieței de gaze naturale a produselor flexibile pe termen lung;
11. Decizia ANRE nr. 2458 din 23.12.2020 privind modificarea și completarea Deciziei președintelui ANRE nr. 1397/2019 pentru aprobarea Listei centralizate a produselor standardizate tranzacționabile în cadrul pieței de gaze naturale a produselor standardizate pe termen scurt, al pieței

produselor standardizate pe termen mediu și lung, precum și în cadrul pieței de gaze naturale a produselor flexibile pe termen lung;

III. În conformitate cu prevederile Metodologiei de stabilire a cantităților de gaze naturale pe care producătorii au obligația să le vândă cu prioritate pentru asigurarea întregului necesar de consum al clienților casnici și al producătorilor de energie termică, numai pentru cantitatea de gaze naturale utilizată la producerea de energie termică în centralele de cogenerare și în centralele termice destinată consumului populației, din producția internă și/sau din depozitele de înmagazinare, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 52/2019, cu modificările și completările ulterioare, în anul 2020 a fost emisă următoarea decizie:

12. Decizia ANRE nr. 463 din 23.03.2020 privind stabilirea cantităților de gaze naturale pe care producătorii au obligația să le vândă cu prioritate pentru asigurarea întregului necesar de consum al clienților casnici și al producătorilor de energie termică, numai pentru cantitatea de gaze naturale utilizată la producerea de energie termică în centralele de cogenerare și în centralele termice destinată consumului populației, din producția internă curentă și/sau din depozitele de înmagazinare;

IV. În conformitate cu prevederile Ordinului ANRE nr. 143/2020, privind obligația de a oferta gaze naturale pe piețele centralizate a producătorilor de gaze naturale a căror producție anuală realizată în anul anterior depășește 3.000.000 MWh, în cursul anului 2020 au fost emise următoarele decizii:

13. Decizia ANRE nr. 1294 din 21.07.2020 privind cantitățile de gaze naturale pe care S.N.G.N. ROMGAZ S.A. are obligația de a le oferta pe piețele centralizate în perioada 1 iulie 2020-31 decembrie 2020;

14. Decizia ANRE nr. 1295 din 21.07.2020 privind cantitățile de gaze naturale pe care S.C. OMV PETROM S.A. are obligația de a le oferta pe piețele centralizate în perioada 1 iulie 2020-31 decembrie 2020;

15. Decizia ANRE nr. 2437 din 18.12.2020 privind cantitățile de gaze naturale pe care S.C. OMV PETROM S.A. are obligația de a le oferta pe piețele centralizate în perioada 1 ianuarie 2021-31 decembrie 2021;

16. Decizia ANRE nr. 2438 din 18.12.2020 privind cantitățile de gaze naturale pe care S.N.G.N. ROMGAZ S.A. are obligația de a le oferta pe piețele centralizate în perioada 1 ianuarie 2021-31 decembrie 2021;

V. În conformitate cu prevederile art. 124 alin. (2) lit. a) și c) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, în cursul anului 2020 au fost emise următoarea decizie:

17. Decizia ANRE nr. 696 din 29.04.2020 privind aprobarea Normelor tehnice de mentenanță a conductelor din domeniul producției gazelor naturale, specifice activității S.N.G.N. ROMGAZ S.A.;

Prin această decizie au fost aprobate **Normele tehnice de mentenanță** ce urmează a fi utilizate de S.N.G.N. ROMGAZ S.A. pentru realizarea activităților specifice procesului de mentenanță.

AVIZE ANRE

În executarea prevederilor cuprinse în cadrul Ordinului ANRE nr. 105/2018, cu modificările și completările ulterioare, a fost emis următorul aviz:

1. Aviz nr. 111 din 23.09.2020 privind completarea „Metodologiei de stabilire a tarifelor practicate de administratorul pieței de echilibrare a gazelor naturale”, avizată de ANRE prin Avizul nr. 24/2019

ANRE a elaborat și aprobat Avizul nr. 111/23.09.2020 având în vedere solicitarea de completare a Metodologiei, transmisă de către SNTGN TRANSGAZ S.A. MEDIAȘ, și pentru a duce la îndeplinire prevederile art. 10 alin. (1) lit. a) și ale art. 5 alin. (1) lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 130 alin. (1) lit. s) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale, cu modificările și completările ulterioare.

În executarea prevederilor cuprinse în cadrul Ordinului ANRE nr. 160/2018 privind desemnarea părții responsabile cu prognoza în zona de echilibrare a sistemului național de transport al gazelor naturale și a modelului de furnizare de informații privind ieșirile contorizate cu o frecvență care nu este zilnică, a fost emis următorul aviz:

2. Aviz nr. 113 din 11.11.2020 – „Metodologia pentru prognozarea ieșirilor contorizate cu o frecvență care nu este zilnică ale utilizatorilor de rețea” elaborată de operatorul Sistemului național de transport S.N.T.G.N. Transgaz S.A.

INDICATORI DE PERFORMANȚĂ

Indicatori de performanță pentru activitatea de furnizare a energiei electrice

Standardul de performanță pentru activitatea de furnizare a energiei electrice, (Standard), aprobat prin Ordinul ANRE nr. 6/2017, reglementează calitatea activității de furnizare a energiei electrice stabilind:

- prevederi referitoare la calitatea activității de furnizare;
- indicatori de performanță ce caracterizează calitatea activității de furnizare;
- nivelurile garantate ale indicatorilor de performanță garantați;
- compensațiile pe care furnizorii de ultimă instanță le plătesc clienților finali beneficiari ai serviciului universal, în cazul nerespectării nivelurilor garantate ale indicatorilor de performanță.

Indicatorii de performanță pentru activitatea de furnizare a energiei electrice reprezintă expresia cantitativă și calitativă a activității unui furnizor de energie electrică în raport cu clienții pe care îi deservește, cu care se află în proces de contractare sau cu care relaționează pentru oferirea de informații, oferte-tip sau pentru gestionarea reclamațiilor, precum și a modului de intermediere a relației cu operatorul de rețea, furnizorul reprezentând, în majoritatea cazurilor, unica interfață fizică și contractuală între aceste două părți: clientul și operatorul de rețea, cu excepția cazurilor prevăzute

de cadrul legal și de reglementare în vigoare, în care clientul alege să încheie direct contractul de rețea cu operatorul de rețea.

Condițiile care trebuie îndeplinite, precum și compensațiile pe care furnizorii de ultimă instanță au obligația să le plătească automat clienților finali beneficiari ai serviciului universal, potrivit prevederilor *Standardului* sunt următoarele:

Nr. crt.	Indicator de performanță	Nivelul garantat	Compensația în caz de nerealizare a nivelului garantat
0	1	2	3
1.	Termenul de emitere a ofertei de furnizare	15 zile lucrătoare	100 lei, la care se adaugă 50 lei pentru fiecare zi de întârziere, începând cu prima zi de întârziere
2.	Termenul de răspuns la plângerea CF privind factura de energie electrică	5 zile lucrătoare	100 lei la care se adaugă 50 lei pentru fiecare zi de întârziere, începând cu prima zi de întârziere
3.	Termenul de comunicare către OR a solicitării de reluare a furnizării energiei electrice pentru un loc de consum deconectat pentru neplată	4 ore	100 lei, la care se adaugă 50 lei pentru fiecare zi de întârziere începând cu prima zi de întârziere
4.	Termenul de răspuns la plângerile CF privind deconectarea locurilor de consum pentru neplata facturii de energie electrică	5 zile lucrătoare de la primirea plângerii de către furnizor	100 lei, la care se adaugă 50 lei pentru fiecare zi de întârziere începând cu prima zi de întârziere
5.	Termenul de soluționare a solicitării de modificare a tarifului reglementat de furnizare/a plângerilor privind schimbarea tarifului reglementat la energia electrică	10 zile lucrătoare	100 lei la care se adaugă 50 lei pentru fiecare zi de întârziere, începând cu prima zi de întârziere
6.	Termenul de răspuns la solicitările/plângerile CF, altele decât cele tratate explicit în standard	15 zile lucrătoare, respectiv 30 zile cu informarea în prealabil a CF în termenul inițial de 15 zile lucrătoare	100 lei la care se adaugă 50 lei pentru fiecare zi de întârziere, începând cu prima zi de întârziere
7.	Termenele prevăzute în Procedura privind acordarea despăgubirilor clienților casnici pentru receptoarele electrocasnice deteriorate ca efect al unor supratensiuni accidentale produse din culpa operatorului de rețea, în vigoare.		100 lei la care se adaugă 50 lei pentru fiecare zi de întârziere, începând cu prima zi de întârziere
8.	Termenul de transmitere către OR a unei solicitări/plângeri referitoare la activitatea și obligațiile OR, respectiv către CF a răspunsului primit de la OR	Ziua lucrătoare imediat următoare, pentru solicitări/plângeri primite de la CF prin poștă electronică sau centru de telefonie.	100 lei la care se adaugă 50 lei pentru fiecare zi de întârziere, începând cu prima zi de întârziere.
3 zile lucrătoare, pentru solicitări/plângeri primite de la CF în scris pe hârtie/fax.			
3 zile lucrătoare pentru comunicarea către CF a răspunsului primit de la OR.			

Conform prevederilor *Standardului* furnizorii de energie electrică au obligația de a urmări un număr de 53 de indicatori, dintre care prezentăm mai jos:

- IP1** - numărul de plângeri privind facturarea (acest indicator cuprinde atât plângerile întemeiate, cât și pe cele neîntemeiate, indiferent dacă au implicat sau nu verificarea datelor măsurate de către operatorul de măsură – OM);
- IP2** - numărul de plângeri întemeiate privind facturarea (acest indicator cuprinde toate plângerile întemeiate , indiferent dacă au implicat sau nu verificarea datelor măsurate de către OM);
- IP3** - numărul de plângeri privind facturarea ce implică verificarea datelor măsurate;
- IP4** - numărul de solicitări/plângeri primite de la clienții finali referitoare la activitatea operatorului de rețea (OR);
- IP5** - numărul de solicitări ale clienților casnici de a primi despăgubiri pentru deteriorarea receptoarelor electrocasnice ca efect al unor supratensiuni accidentale produse în rețeaua electrică a OR;
- IP6** - numărul de compensații acordate ca urmare a nerespectării termenelor prevăzute în Standard;
- IP7** - numărul de compensații plătite clienților finali ca urmare a nerespectării de către OR a indicatorilor de performanță prevăzuți în standardul de performanță pentru serviciul de rețea, în vigoare.

În urma informațiilor transmise de furnizorii de ultimă instanță: CEZ VÂNZARE SA, ELECTRICA FURNIZARE SA, ENEL ENERGIE SA, ENEL ENERGIE MUNTENIA SA și E.ON ENERGIE ROMÂNIA SA, pentru activitatea de furnizare a energiei electrice desfășurată de aceștia la toți clienții lor finali (beneficiari ai serviciului universal, inactivi, ultimă instanță și eligibili), în perioada 01.01.2020 – 31.12.2020, s-au înregistrat următoarele valori ale indicatorilor de performanță precizați mai sus:

IP	TIP Client final	CEZ VÂNZARE	ELECTRICA FURNIZARE	ENEL ENERGIE	ENEL ENERGIE MUNTENIA	E.ON ENERGIE ROMÂNIA	TOTAL
IP1	casnic	4.071	11.011	8.216	10.147	8.843	42.288
	noncasnic mic	593	1.365	2.489	1.472	1.086	7.005
	noncasnic mare	85	61	106	28	0	280
	total	4.749	12.437	10.811	11.647	9.929	49.573
IP2	casnic	1.898	7.116	8.188	10.036	1.531	28.769
	noncasnic mic	225	895	2.413	1.468	316	5.317
	noncasnic mare	29	33	102	25	0	189
	total	2.152	8.044	10.703	11.529	1.847	34.275
IP3	casnic	3.264	4.567	4.384	5.131	4.772	22.118
	noncasnic mic	365	649	1.635	983	553	4.185
	noncasnic mare	52	30	71	14	0	167
	total	3.681	5.246	6.090	6.128	5.325	26.470
IP4	casnic	34.951	23.128	37.371	41.847	18.972	156.269
	noncasnic mic	1.483	1.994	6.946	4.776	1.607	16.806
	noncasnic mare	81	118	409	221	0	829
	total	36.515	25.240	44.726	46.844	20.579	173.904

IP5	casnic	486	526	807	810	485	3.114
IP6	casnic	0	1	703	1.257	0	1.969
	noncasnic mic	0	0	83	29	0	112
	noncasnic mare	0	0	0	1	0	1
	total	0	1	786	1.287	0	2.074
IP7	casnic	1.764	16.718	229.887	139.812	11.470	399.651
	noncasnic mic	592	1.567	21.678	11.085	1.087	36.009
	noncasnic mare	282	442	1.950	1.555	90	4.319
	total	2.683	18.727	253.515	152.452	12.647	440.024

Se observă din tabel că cel mai mare număr de compensații plătite clienților finali se regăsește la furnizorii de energie electrică din grupul ENEL respectiv: ENEL ENERGIE S.A. și ENEL ENERGIE MUNTENIA S.A.

În ceea ce privește situația indicatorilor de performanță realizați de furnizorii de energie electrică care au încheiate contracte de furnizare cu clienții finali pe piața concurențială, precizăm că au fost analizate informațiile primite de la 48 de furnizori care au avut clienți finali pe tot parcursul anului 2020.

Valorile indicatorilor de performanță realizate de furnizorii concurențiali în anul 2020 au fost centralizate și sunt prezentate în tabelul mai jos :

	Valori IP realizați de furnizorii concurențiali în anul 2020			
	casnic	noncasnic mic	noncasnic mare	total
IP1	6.057	455	107	6.619
IP2	3.000	238	53	3.291
IP3	2.948	264	46	3.258
IP4	11.074	376	243	11.693
IP5	79	nu se aplică	nu se aplică	79
IP6	9	0	1	10
IP7	5.509	2.295	1.572	9.376

Totodată, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, compensațiile se plătesc de către furnizorii de ultimă instanță clienților finali beneficiari ai serviciului universal în mod automat clienților casnici și clienților finali noncasnici mici și la cererea scrisă în cazul clienților finali noncasnici mari. În cazul contractelor de furnizare a energiei electrice încheiate pe piața concurențială compensațiile se plătesc de către furnizori conform clauzelor acestora.

Indicatori de performanță pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale

Standardul de performanță pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale (denumit în continuare *Standard*), aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 37/2007, reglementează calitatea activității de furnizare a gazelor naturale, stabilind:

- indicatori de performanță ce caracterizează calitatea activității de furnizare;
- nivelurile minime ale indicatorilor de performanță garantați;

- compensațiile pe care furnizorii de gaze naturale le plătesc clienților finali în cazul nerespectării nivelurilor indicatorilor de performanță garantați.

Indicatorii de performanță garantați, condițiile care trebuie îndeplinite, precum și compensațiile pe care furnizorii de gaze naturale au obligația să le plătească automat solicitanților/clienților finali, potrivit prevederilor *Standardului* sunt următoarele:

Nr. crt.	Indicatorul de performanță garantat	Penalități	
		Descriere	Valoare
1.	IPG1 - Contractarea gazelor naturale	Depășirea termenului de 15 zile de la data primirii solicitării	30 lei
		fiecare zi suplimentară	5 lei
2.	IPG2 - Solicitări privind facturile	Depășirea termenului de 15 zile de la data primirii solicitării	30 lei
		fiecare zi suplimentară	5 lei
3.	IPG3 - Calitatea gazelor naturale	Depășirea termenului de 15 zile de la data primirii solicitării	50 lei
		fiecare zi suplimentară	10 lei
4.	IPG4 - Solicitări privind măsurarea	Depășirea termenului de 30 de zile de la data primirii solicitării	30 lei
		fiecare zi suplimentară	5 lei
5.	IPG5 - Penalități datorate pentru neîndeplinirea obligațiilor de plată ale furnizorului	Depășirea termenului de 20 de zile de la data la care obligațiile furnizorului au devenit scadente	150 lei

ANRE a urmărit realizarea indicatorilor de performanță garantați – IPG pe baza raportărilor furnizorilor de gaze naturale, în perioada 01.01.2020 – 31.12.2020 înregistrându-se un număr total de 836.654 solicitări ale clienților finali, conform următorului tabel:

Indicatorul de performanță garantat	Număr de solicitări primite		Numărul solicitărilor rezolvate în termenele impuse prin IPG		Număr de solicitanți/clienți finali cărora li s-au plătit penalități		Cuantumul penalităților achitate (lei)	
	casnic	noncasnic	casnic	noncasnic	casnic	noncasnic	casnic	noncasnic
IPG1-Contractarea gazelor naturale	653.962	83.897	653.948	83.897	14	0	1.800	0
IPG2-Solicitări privind facturile	75.401	16.291	75.274	16.267	127	24	48.565	7.630
IPG3-Calitatea gazelor naturale	155	56	155	56	0	0	0	0
IPG4-Solicitări privind măsurarea	6.071	817	6.071	817	0	0	0	0

IPG5-Penalități datorate pentru neîndeplinirea obligațiilor de plată ale furnizorului	3	1	0	1	3	0	460	0
Total	735.592	101.062	735.448	101.038	144	24	50.825	7.630

Din analiza informațiilor transmise de către furnizorii de gaze naturale, s-a constatat faptul că, pentru nerespectarea indicatorilor de performanță garantați, în anul 2020, furnizorii de gaze naturale au plătit penalități la 144 clienți casnici și 24 clienți noncasnici, în valoare totală de 58.455 lei, după cum urmează:

- pentru nerespectarea IPG 1 - *Contractarea gazelor naturale*, au fost plătite penalități la 14 clienți casnici, în valoare totală de 1.800 lei;
- pentru nerespectarea IPG 2 - *Solicitări privind facturile*, au fost plătite penalități la 127 clienți casnici și 24 clienți noncasnici, în valoare totală de 56.195 lei;
- pentru nerespectarea IPG 5 - *Penalități datorate pentru neîndeplinirea obligațiilor de plată ale furnizorului*, au fost plătite penalități la 3 clienți casnici în valoare de 460 lei.

Gradul de îndeplinire de către furnizorii de gaze naturale a indicatorilor de performanță garantați în anul 2020, defalcat pe clienți casnici și clienți noncasnici, este ilustrat în tabelul următor:

Indicatorul de performanță garantat - IPG	Gradul de îndeplinire a indicatorilor de performanță garantați %	
	clienți casnici	clienți noncasnici
IPG1-Contractarea gazelor naturale	99,998	100,000
IPG2-Solicitări privind facturile	99,832	99,853
IPG3-Calitatea gazelor naturale	100,000	100,000
IPG4-Solicitări privind măsurarea	100,000	100,000
IPG5-Penalități datorate pentru neîndeplinirea obligațiilor de plată ale furnizorului	0,000	100,000
Total	99,980	99,976

Indicatorii de performanță pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale reprezintă expresia cantitativă și calitativă a activității unui furnizor de gaze naturale în raport cu clienții finali pe care îi deservește, cu care se află în proces de contractare sau cu care relaționează pentru oferirea de informații, oferte-tip sau pentru gestionarea reclamațiilor, precum și a modului de intermediere a relației cu operatorul de sistem.

DETERMINAREA ȘI EVOLUȚIA TARIFELOR ȘI PREȚURILOR REGLEMENTATE

Energie Electrică

Contracte reglementate de vânzare-cumpărare energie electrică încheiate între producători și furnizorii de ultimă instanță

Ordinul ANRE nr. 236/2019 pentru aprobarea regulilor pentru eliminarea și/sau atenuarea impactului unor măsuri sau politici care pot contribui la restricționarea formării prețurilor pe piața angro de energie electrică, prevede la art. 7 că pentru perioada 1 ianuarie 2020-31 decembrie 2020 producătorii de energie electrică au obligația de a livra furnizorilor de ultimă instanță:

- a) în semestrul I 2020, maximum 75% din necesarul de consum al clienților casnici pentru care se aplică tarife reglementate;
- b) în semestrul II 2020, maximum 60% din necesarul de consum al clienților casnici pentru care se aplică tarife reglementate.

În baza *Metodologiei de stabilire a prețurilor pentru energia electrică vândută de producători pe bază de contracte reglementate și a cantităților de energie electrică din contractele reglementate încheiate de producători cu furnizorii de ultimă instanță și de stabilire a cantităților maxime de energie electrică ce pot fi impuse ca obligații de vânzare pe bază de contracte reglementate* (Metodologie), aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 216/2019, s-au determinat cantitățile de energie electrică vândute și prețurile reglementate pentru energia electrică livrată de producători pe bază de contracte reglementate în perioadele 1 ianuarie - 30 iunie 2020 precum și cantitățile maxime ce pot fi impuse ca obligații de vânzare pe bază de contracte reglementate pentru perioada 1 iulie – 31 decembrie 2020, care au fost aprobate prin Deciziile Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 2213 - 2230 din 23.12.2019.

Cantitatea de energie electrică totală alocată pe contracte reglementate pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 este de 3.034 TWh, aportul producătorilor fiind următorul:

- Hidroelectrică: 60,63%
- Nuclearelectrică: 35,82%
- Producători în cogenerare: 3,55%

În tabelul următor se prezintă cantitățile și prețurile reglementate pentru fiecare dintre cei 9 producători:

Nr. crt.	Producător	Cantitate (MWh)	Preț (lei/MWh)
		1 ian-30 iun 2020	1 ian-30 iun 2020
1	S.N. Nuclearelectrica S.A.	1.086.596,545	188,47
2	S.P.E.E.H. Hidroelectrică S.A.	1.839.325,067	102,54
3	Societatea Centrală Electrică de Termoficare Arad S.A.	6.224,004	239,21

4	Veolia Energie Prahova S.R.L.	23.124,403	239,21
5	Termoficare Oradea S.A.	2.751,942	239,21
6	Societatea Electrocentrale București S.A.	22.495,593	239,21
7	CET Govora S.A.	1.649,541	239,21
8	Societatea Complexul Energetic Hunedoara S.A.	1.641,032	239,21
9	Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A.	50.085,597	239,21

La stabilirea cantităților de energie electrică pentru perioada contractuală 1 ianuarie – 30 iunie 2020 s-au avut în vedere:

- menținerea unor valori rezonabile și ușor comparabile ale tarifelor aplicate clienților casnici de către furnizorii de ultimă instanță;
- menținerea tarifelor aplicate clienților casnici de către furnizorii de ultimă instanță pentru perioada 1 ianuarie 2020-31 decembrie 2020, la un nivel relativ constant;
- stabilirea cantităților în ordine ascendentă a prețurilor, pentru cele 3 categorii de producători pentru care se stabilesc obligații de vânzare pe bază de contracte reglementate.

Pentru perioada 1 iulie-31 decembrie 2020 au fost impuse pentru producătorii pentru care se stabilesc obligații de vânzare pe bază de contracte reglementate cantități maxime de energie electrică, care s-au determinat în funcție de necesarul de consum reglementat al furnizorilor de ultimă instanță și de cantitățile estimate a fi livrate, rezultate din rularea programului PowrSym pentru SN Nuclearelectrica SA și pentru SPEEH Hidroelectrică SA, respectiv cantitățile disponibile transmise de producătorii în cogenerare care beneficiază de schema de sprijin de tip bonus.

În tabelul următor se prezintă cantitățile maxime impuse producătorilor ca obligații de vânzare pe bază de contracte reglementate pentru perioada 1 iulie-31 decembrie 2020.

Nr. crt.	Producător	Cantități maxime (MWh)
		1 iulie -31decembrie 2020
1	S.N. Nuclearelectrica S.A.	1.095.026,028
2	S.P.E.E.H. Hidroelectrică S.A.	1.316.325,660
3	Societatea Centrala Electrică de Termoficare Arad S.A.	4.023,586
4	Veolia Energie Prahova S.R.L.	15.568,996
5	Veolia Energie Iași S.A.	2.633,043
6	Societatea Electrocentrale București S.A.	643,380
7	CET Govora S.A.	667,060
8	Societatea Complexul Energetic Hunedoara S.A.	3.362,743
9	Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A.	12.155,489

Având în vedere prevederile OUG 74/2020, ANRE a elaborat Metodologia de stabilire a tarifelor reglementate și a prețurilor aplicate de furnizorii de ultimă instanță clienților finali pentru perioada 1 iulie-31 decembrie 2020, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 88/2020.

Pe baza datelor și informațiilor din documentația transmisă de producătorii care se încadrează în prevederile legii și a Metodologiei, au fost preluate pe contracte reglementate pentru perioada 1 iulie – 31 decembrie 2020 următoarele cantități de energie electrică și stabilite prețurile reglementate:

Nr. crt.	Producător	Cantitate (MWh)	Preț (lei/MWh)
1.	S.P.E.E.H. Hidroelectrică S.A.	1.315.119,450	115,99
2.	S.N. Nuclearelectrică S.A.	1.095.005,088	182,63
3.	OMV Petrom S.A.	181.167,461	222,78
4.	Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A.	1.392.651,051	249,60

TARIFE/PREȚURI APLICATE ÎN 2020 CLIENȚILOR FINALI AI FURNIZORILOR DE ULTIMĂ INSTANȚĂ

Tarife reglementate aplicate clienților casnici

Prin intrarea în vigoare a OUG 114/2018 începând cu data de 1 martie 2019, concomitent cu introducerea obligației producătorilor de energie electrică de a livra energie electrică furnizorilor de ultimă instanță (FUI), a fost introdusă și obligația FUI de a furniza energie electrică clienților casnici la tarife reglementate, conform reglementărilor ANRE.

Intrarea în vigoare a Regulamentului (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică (Regulamentul (UE) 2019/943) începând cu data de 1 ianuarie 2020, potrivit căruia: prețurile se formează în funcție de cerere și ofertă, normele pieței încurajează formarea liberă a prețurilor și evită acțiunile care împiedică formarea prețurilor în funcție de cerere și ofertă, autoritățile de reglementare identifică politicile și măsurile aplicate pe teritoriul lor care ar putea contribui în mod indirect la restricționarea formării prețurilor angro, inclusiv limitarea ofertelor legate de activarea energiei de echilibrare, a determinat ANRE să ia măsuri care au în vedere dereglementarea furnizării energiei electrice la clienții casnici cu finalizare la 31 decembrie 2020.

În acest context Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei a elaborat *Metodologia de stabilire a tarifelor reglementate și a prețurilor aplicate de furnizorii de ultimă instanță clienților finali*, aprobată prin ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 217/2019. În baza acestei metodologii au fost elaborate de către Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei două tipuri de tarife reglementate aplicate de furnizorii de ultimă instanță clienților casnici în perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020, respectiv:

- **tarife „nominale”** aplicate de către fiecare din furnizorii de ultimă instanță desemnați anterior datei de 1 ianuarie 2020 care aveau în portofoliu clienți casnici;
- **tarife „generic”** aplicate de către furnizorii care la data aprobării tarifelor reglementate au calitatea de furnizori de ultimă instanță dar nu au în această calitate clienți casnici în portofoliu și de către furnizorii care dobândesc calitatea de furnizori de ultimă instanță ulterior datei de 1 ianuarie 2020.

Tarifele nominale au fost stabilite pentru fiecare FUI și pentru fiecare zonă de rețea luând în considerare următoarele elemente:

- a) consumul de energie electrică previzionat pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020.
- b) valoarea componentei de achiziție aferentă unei zone de rețea, stabilită luând în considerare:
  - i. consumul de energie electrică previzionat;
  - ii. cantitatea de energie electrică, alocată prin contracte reglementate încheiate în baza deciziilor ANRE;
  - iii. prețul mediu ponderat al energiei electrice achiziționate prin contractele reglementate încheiate în baza deciziilor ANRE;
  - iv. un coeficient de 1,03 aplicat prețului din contractele reglementate, pentru asigurarea dezechilibrelor între prognoză și consum;
  - v. valoarea tarifului de transport - componenta de introducere în rețea, aplicată prețului din contractele reglementate;
  - vi. diferența între prognoza de consum și cantitatea alocată prin contracte reglementate, la prețul mediu ponderat al PZU aferent perioadei mai – octombrie 2019, stabilit pe baza prețului mediu ponderat și a volumului total tranzacționat, aferente fiecărei luni a perioadei, prezentate în rapoartele de piață lunare publicate de OPCOM pe pagina proprie de internet, pentru cantitatea achiziționată din piețele centralizate;
  - vii. un coeficient de 1,07 aplicat prețului mediu ponderat al PZU pentru asigurarea profilării consumului și asigurarea dezechilibrelor între prognoză și consum.
- c) componenta de furnizare a energiei electrice, stabilită luând în considerare:
  - i. valoarea componentei de furnizare specifice de 5,57 lei/loc de consum/lună;
  - ii. consumul de energie electrică previzionat de către furnizorul de ultimă instanță aferent clienților casnici din zona de rețea;
  - iii. numărul mediu al locurilor de consum aparținând clienților casnici din zona de rețea;
  - iv. valoarea previzionată a contribuției ANRE stabilită prin aplicarea procentului de 2% la valoarea componentei de furnizare.
- d) componenta de ajustare aferentă fiecărui furnizor de ultimă instanță pe zonă de rețea. În conformitate cu prevederile Metodologiei s-a luat în considerare:
  - i. soldul corecțiilor aferente perioadei anterioare datei de 01.03.2019;
  - ii. corecția estimată pentru perioada 01.03.2019 – 31.12.2019, rezultată din aplicarea tarifelor reglementate, determinată în conformitate cu reglementările aplicabile;
  - iii. consumul de energie electrică al clienților casnici și noncasnici ai furnizorilor de ultimă instanță previzionat pentru anul 2020.
- e) costuri servicii conexe:
  - i. tariful pentru serviciul de transport, componenta de extragere;
  - ii. tariful pentru serviciul de sistem;
  - iii. tariful pentru serviciul de distribuție aferent zonei de rețea și nivelului de tensiune;
  - iiii. costul previzionat al participării pe PC.

Tarifele generice au fost stabilite pentru fiecare zonă de rețea ca sumă între:

- a) componenta de achiziție aferentă zonei de rețea, egală cu valoarea componentei de achiziție aferentă FUIob din zona de rețea;

- b) componenta de furnizare aferentă zonei de rețea, care include costul activității de furnizare și profitul, egală cu valoarea componentei de furnizare aferentă FUIob din zona de rețea;
- c) costurile serviciilor conexe:
- i. tariful pentru serviciul de transport, componenta de extragere;
  - ii. tariful pentru serviciul de sistem;
  - iii. tariful pentru serviciul de distribuție aferent zonei de rețea i și nivelului de tensiune;
- d) costul previzionat al participării pe PC.

Valorile tarifelor nominale aprobate pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020, pentru fiecare furnizor de ultimă instanță și zonă de rețea sunt prezentate în tabelul următor:

FUI	Zona de rețea	Ordin ANRE nr.	Tarif medie tensiune (lei/kWh)	Tarif joasă tensiune (lei/kWh)
Enel Energie SA	Banat	242/2019	0,34399	0,45353
	Dobrogea		0,33146	0,46548
Enel Energie Muntenia SA	Muntenia Sud	243/2019	0,30111	0,41678
E.ON Energie România SA	Moldova	244/2019	0,35805	0,49029
	Banat		0,42787	0,53741
	Muntenia Sud		0,43025	0,54592
	Transilvania Nord		0,44483	0,55133
	Transilvania Sud		0,44636	0,55288
Electrica Furnizare SA	Muntenia Nord	241/2019	0,34453	0,47059
	Transilvania Nord		0,35846	0,46496
	Transilvania Sud		0,35249	0,45901
	Muntenia Sud		0,33034	0,44601
CEZ Vânzare SA	Oltenia	240/2019	0,36373	0,48665
Engie România SA	Muntenia Sud	245/2019	0,35029	0,46596
SPEEH Hidroelectrică SA	Muntenia Sud	246/2019	0,33012	0,44579
MET România Energy SA	Muntenia Sud	247/2019	0,34063	0,45630
Restart Energy One SRL	Banat	248/2019	0,78016	0,88970
	Moldova		0,57986	0,71210
	Oltenia		0,65155	0,77447
Tinmar Energy SA	Muntenia Nord	249/2019	0,37094	0,49700
	Muntenia Sud		0,35910	0,47477

Valorile tarifelor generice aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 250/2019, pentru perioada **1 ianuarie - 30 iunie 2020**, pentru fiecare zonă de rețea, sunt prezentate în tabelul următor:

Zona de rețea	Tarif medie tensiune (lei/kWh)	Tarif joasă tensiune (lei/kWh)
Banat	0,31968	0,42922
Dobrogea	0,30556	0,43958
Muntenia Sud	0,28406	0,39973
Moldova	0,33373	0,46597
Muntenia Nord	0,31531	0,44137
Transilvania Nord	0,32821	0,43471
Transilvania Sud	0,31597	0,42249
Oltenia	0,34818	0,47110

Având în vedere modificarea legislației primare (OUG nr. 74/2020), ANRE a elaborat Metodologia de stabilire a tarifelor reglementate și a prețurilor aplicate de furnizorii de ultimă instanță clienților finali pentru perioada 1 iulie – 31 decembrie 2020, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 88/2020.

Tarifele nominale pentru perioada 1 iulie – 31 decembrie 2020 au fost stabilite pentru fiecare furnizor de ultimă instanță și pentru fiecare zonă de rețea luând în considerare următoarele:

- a) consumul de energie electrică al clienților casnici și noncasnici ai furnizorilor de ultimă instanță, previzionat pentru anul 2020;
- b) componenta de achiziție a energiei electrice determinată pentru fiecare zonă de rețea luând în considerare următoarele elemente:
  - i. necesarul de consum al clienților casnici pentru perioada 1 iulie – 31 decembrie 2020;
  - ii. cantitatea de energie electrică, alocată prin contracte reglementate încheiate în baza deciziilor ANRE;
  - iii. prețul mediu ponderat al energiei electrice achiziționată prin contractele reglementate încheiate în baza deciziilor ANRE, care include costul serviciului de transport - componenta de introducere a energiei electrice în rețea;
  - iv. diferența între prognoza de consum și cantitatea alocată prin contracte reglementate, la prețul mediu ponderat al energiei electrice achiziționate prin contracte bilaterale încheiate pe piețele centralizate administrate de OPCOM, după data de 11 decembrie 2019 până la intrarea în vigoare a OUG nr. 74/2020, respectiv în perioada 12 decembrie 2019 – 19 mai 2020, cu livrare în perioada 1 iulie – 31 decembrie 2020, comunicat de către OPCOM.
- c) componenta de furnizare determinată luând în considerare următoarele elemente:
  - i. valoarea componentei de furnizare specifice de 5,57 lei/loc de consum/lună valoare stabilită la calculul tarifelor reglementate aplicate în perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020;
  - ii. numărul mediu al locurilor de consum aparținând clienților casnici din portofoliu, previzionat pentru perioada 1 iulie – 31 decembrie 2020, comunicat de către FUI;
  - iii. necesarul de consum al clienților casnici previzionat pentru perioada 1 iulie – 31 decembrie 2020, aferent zonei de rețea;
  - iv. valoarea previzionată a contribuției către ANRE, determinată pentru anul 2020 conform reglementărilor în vigoare, prin aplicarea unui procent de 2% asupra cifrei de afaceri pentru

perioada 01.01 - 14.01.2020 și de 0,1% pentru perioada 15.01.2020 – 31.12.2020, aferentă perioadei 1 iulie – 31 decembrie 2020, conform datelor transmise de către FUI.

- d) componenta de ajustare determinată luând în considerare:
- i. soldul final al corecțiilor din perioadele anterioare datei de 1 martie 2019 aferent clienților casnici de recuperat prin tarifele reglementate aplicate clienților casnici;
  - ii. consumul de energie electrică al clienților, din zona de rețea, calculat ca sumă între consumul estimat pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 (include valori realizate pentru perioadele pentru care există date realizate) și consumul previzionat pentru perioada 1 iulie – 31 decembrie 2020;
  - iii. consumul de energie electrică al clienților casnici ai FUI, din zona de rețea, calculat ca sumă între consumul estimat pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020 (include valori realizate pentru perioadele pentru care există date realizate) și consumul previzionat pentru perioada 1 iulie – 31 decembrie 2020;
  - iv. soldul corecțiilor aferente perioadelor ulterioare datei de 1 martie 2019, rezultate din aplicarea tarifelor reglementate, ce include corecția finală pentru perioada 1 martie – 31 decembrie 2019 și corecția estimată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020.
  - v. necesarul de consum al clienților casnici ai FUI pentru perioada 1 iulie – 31 decembrie 2020;
- e) costuri suplimentare înregistrate în perioada 1 martie – 31 decembrie 2019 de către producătorii de energie electrică cu obligații de vânzare pe bază de contracte reglementate - au fost stabilite prin Decizia președintelui ANRE nr. 892/2020;
- f) costuri servicii conexe.

Valorile tarifelor nominale aprobate pentru perioada 1 iulie – 31 decembrie 2020, pentru fiecare furnizor de ultimă instanță și zonă de rețea sunt prezentate în tabelul următor:

Furnizorul de ultimă instanță	Zona de rețea	Ordin ANRE nr.	Tarif medie tensiune (lei/kWh)	Tarif joasa tensiune (lei/kWh)
Enel Energie SA	Banat	135/2020	0,33570	0,44326
	Dobrogea		0,32500	0,45671
Enel Energie Muntenia SA	Muntenia Sud	136/2020	0,29360	0,40727
E.ON Energie România SA	Moldova	137/2020	0,35160	0,48149
	Banat		0,30520	0,41276
	Transilvania Nord		0,34896	0,45356
	Transilvania Sud		0,32023	0,42479
Electrica Furnizare SA	Muntenia Nord	138/2020	0,33866	0,46256
	Transilvania Nord		0,35204	0,45664
	Transilvania Sud		0,34659	0,45115
	Muntenia Sud		0,30864	0,42231
CEZ Vânzare SA	Oltenia	134/2020	0,35531	0,47605
Engie România SA	Muntenia Sud	139/2020	0,34347	0,45714

Furnizorul de ultimă instanță	Zona de rețea	Ordin ANRE nr.	Tarif medie tensiune (lei/kWh)	Tarif joasa tensiune (lei/kWh)
Tinmar Energy SA	Moldova	140/2020	0,29381	0,42370
	Muntenia Nord		0,24789	0,37179
	Muntenia Sud		0,24117	0,35484
	Oltenia		0,29489	0,41563
	Transilvania Sud		0,31570	0,42026

Tarifele generice au fost stabilite ca sumă între:

- componenta de achiziție a energiei electrice, aferentă fiecărei zone de rețea, care include costul serviciului de transport - componenta de introducere a energiei electrice în rețea, egală cu valoarea componentei de achiziție aferentă FUIob din zona de rețea;
- componenta de furnizare aferentă fiecărei zone de rețea, care include costul activității de furnizare și profitul, egală cu valoarea componentei de furnizare aferentă FUIob din zona de rețea;
- tarifele reglementate pentru serviciul de transport componenta de extragere, serviciul de sistem și serviciul de distribuție;
- costul previzionat de către FUIob din zona de rețea aferent participării pe piețele centralizate.

Valorile tarifelor generice aprobate prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 141/2020, pentru perioada 1 iulie – 31 decembrie 2020, pentru fiecare zonă de rețea, sunt prezentate în tabelul următor:

Zonă de rețea	Tarif medie tensiune (lei/kWh)	Tarif joasă tensiune (lei/kWh)
Banat	0,32224	0,42980
Dobrogea	0,30165	0,43336
Muntenia Sud	0,28852	0,40219
Moldova	0,31845	0,44834
Muntenia Nord	0,32797	0,45187
Transilvania Nord	0,34254	0,44714
Transilvania Sud	0,33537	0,43993
Oltenia	0,35203	0,47277

Valoarea tarifului generic dintr-o zonă de rețea este mai mică decât valoarea tarifului nominal aplicat în aceeași zonă de rețea, diferența între aceste două tarife fiind dată de lipsa corecțiilor în calculul tarifului generic.

Diferențele procentuale între valorile aprobate pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și perioada 1 iulie - 31 decembrie 2020, pentru tarifele nominale și pentru tarifele generice sunt prezentate în tabelele următoare.

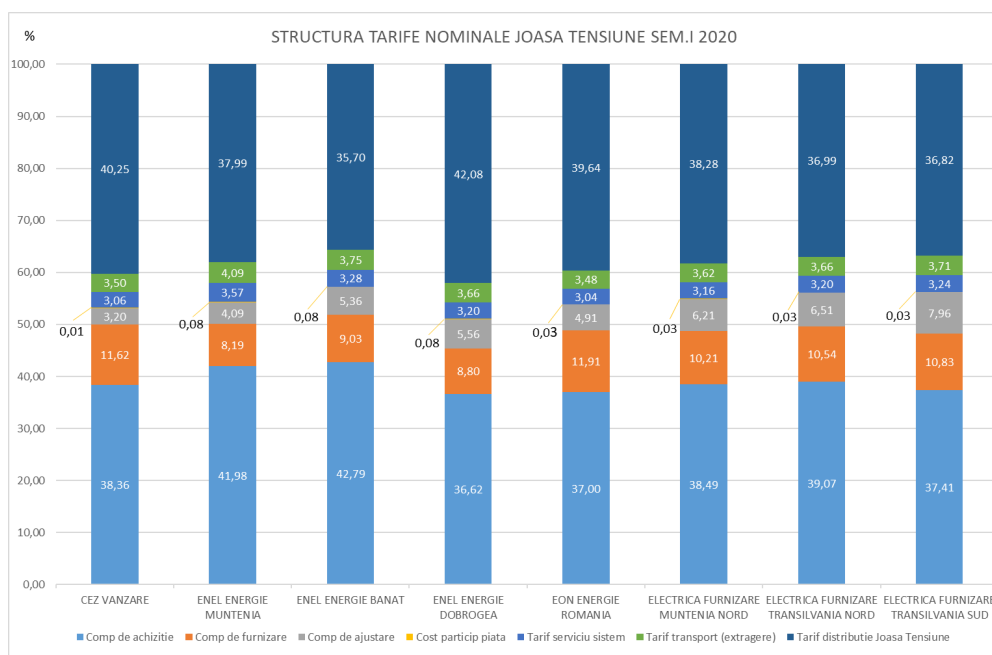
FUI	Zona de retea	Diferenta tarife nominale sem I 2020 -sem II 2020	
		MT	JT
		lei/MWh	lei/MWh
CEZ Vanzare	Oltenia	-2,31%	-2,18%
Enel Energie Muntenia	Muntenia Sud	-2,49%	-2,28%
Enel Energie	Banat	-2,41%	-2,26%
	Dobrogea	-1,95%	-1,88%
EON Energie	Moldova	-1,80%	-1,79%
	Banat	-28,67%	-23,19%
	Transilvania Nord	-21,55%	-17,73%
	Transilvania Sud	-28,26%	-23,17%
Electrica Furnizare	Muntenia Nord	-1,70%	-1,71%
	Transilvania Nord	-1,79%	-1,79%
	Transilvania Sud	-1,67%	-1,71%
	Muntenia Sud	-6,57%	-5,31%
Engie Romania	Muntenia Sud	-1,95%	-1,89%
Tinmar Energy	Moldova	-11,96%	-9,07%
	Muntenia Nord	-33,17%	-25,19%
	Muntenia Sud	-32,84%	-25,26%
	Oltenia	-15,31%	-11,77%
	Transilvania Sud	-0,09%	-0,53%

Zona de retea	Diferenta tarife generice sem I 2020 - sem II 2020	
	MT	JT
	%	
Oltenia	1,11%	0,35%
Muntenia Sud	1,57%	0,62%
Banat	0,80%	0,14%
Dobrogea	-1,28%	-1,41%
Moldova	-4,58%	-3,78%
Muntenia Nord	4,02%	2,38%
Transilvania Nord	4,37%	2,86%
Transilvania Sud	6,14%	4,13%

Structura tarifelor reglementate pentru perioada 1 ianuarie - 30 iunie 2020, este prezentată în tabelele următoare:

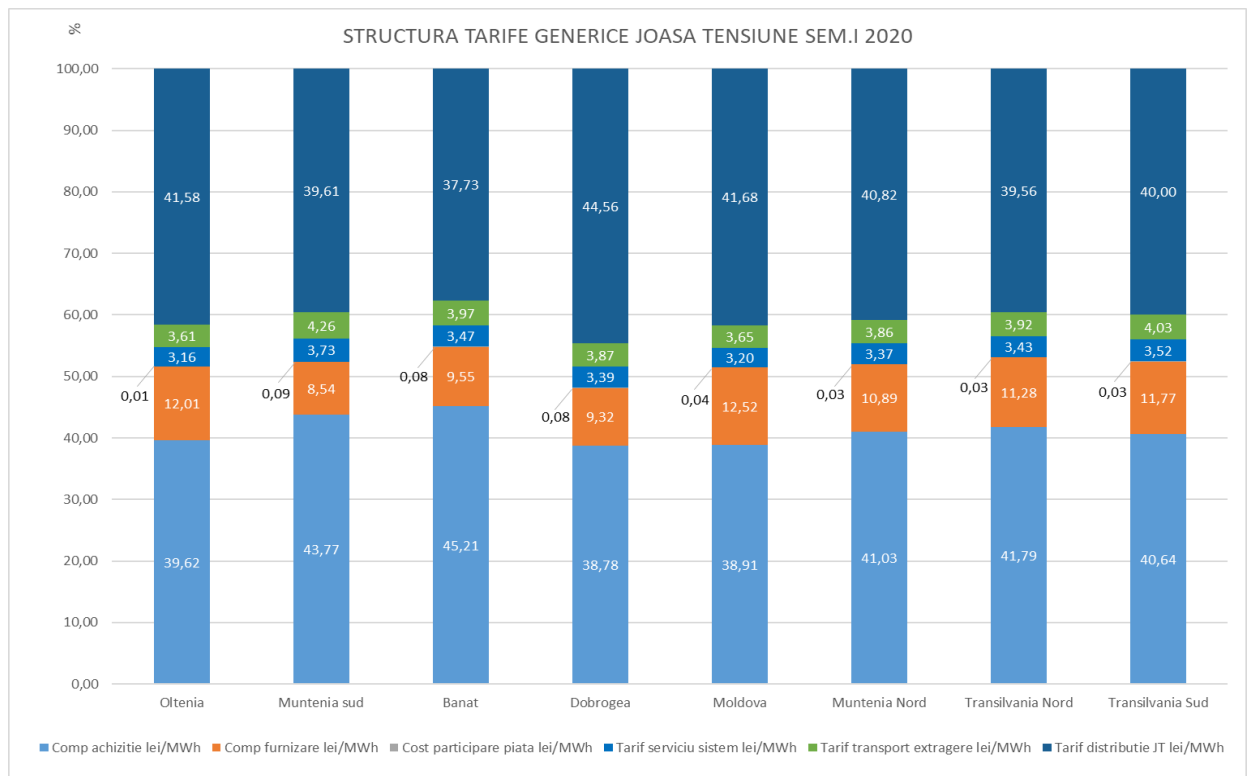
Tarife nominale – Semestrul I 2020

Furnizorul de ultimă instanță	Comp de achiziție	Comp de furnizare	Comp de ajustare	Cost particip piață	Tarif serviciu sistem	Tarif transport (extragere)	Tarif distrib. MT	Tarif distrib. JT	Tarife nominale	
	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh	MT	JT
CEZ Vânzare	186,66	56,56	15,55	0,06	14,89	17,03	72,98	195,90	363,73	486,65
Enel Energie Muntenia	174,98	34,14	17,05	0,35	14,89	17,03	42,67	158,34	301,11	416,78
Enel Energie - Banat	194,05	40,97	24,31	0,35	14,89	17,03	52,39	161,93	343,99	453,53
Enel Energie Dobrogea	170,47	40,97	25,90	0,35	14,89	17,03	61,85	195,87	331,46	465,48
EON Energie România	181,31	58,34	24,03	0,17	14,89	17,03	61,99	194,23	357,76	490,00
Electrica Furnizare Muntenia Nord	181,11	48,06	29,22	0,13	14,89	17,03	54,09	180,15	344,53	470,59
Electrica Furnizare Transilvania Nord	181,66	49,02	30,25	0,13	14,89	17,03	65,48	171,98	358,46	464,96
Electrica Furnizare Transilvania Sud	171,71	49,72	36,52	0,13	14,89	17,03	62,49	169,01	352,49	459,01

Tarife generice – Semestrul I 2020

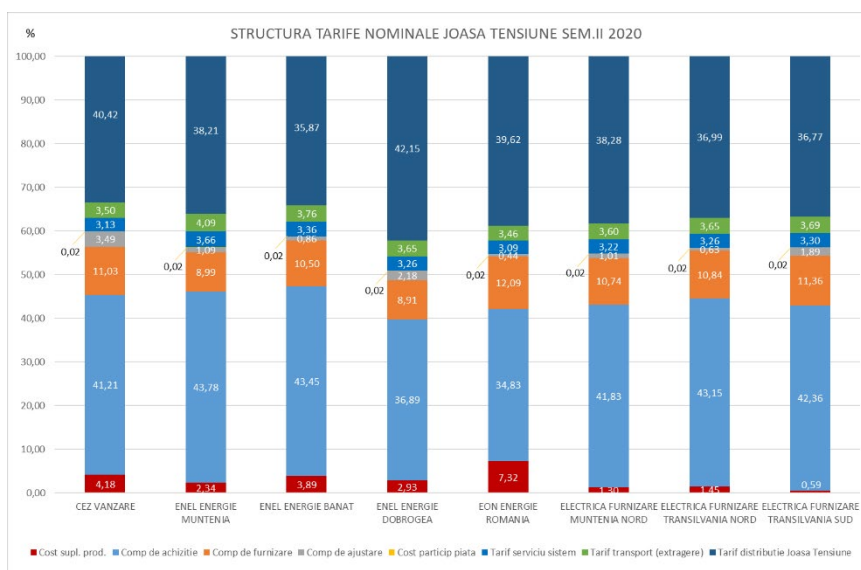
Zona de rețea	Comp de achiziție	Comp de furnizare	Cost particip piață	Tarif serviciu sistem	Tarif transport (extrgere)	Tarif distrib MT	Tarif distrib JT	Tarife generice	
								MT	JT
	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh
Oltenia	186,66	56,56	0,06	14,89	17,03	72,98	195,90	348,18	471,10
Muntenia Sud	174,98	34,14	0,35	14,89	17,03	42,67	158,34	284,06	399,73
Banat	194,05	40,97	0,35	14,89	17,0,3	52,39	161,93	319,68	429,22
Dobrogea	170,47	40,97	0,35	14,89	17,03	61,85	195,87	305,56	439,58
Moldova	181,31	58,34	0,17	14,89	17,03	61,99	194,23	333,73	465,97
Muntenia Nord	181,11	48,06	0,13	14,89	17,03	54,09	180,15	315,31	441,37
Transilvania Nord	181,66	49,02	0,13	14,89	17,03	65,48	171,98	328,21	434,71
Transilvania Sud	171,71	49,72	0,13	14,89	17,03	62,49	169,01	315,97	422,49

Structura tarifelor reglementate pentru perioada 1 iulie-31 decembrie 2020 este prezentată în tabelele următoare:

Tarife nominale – Semestrul II 2020

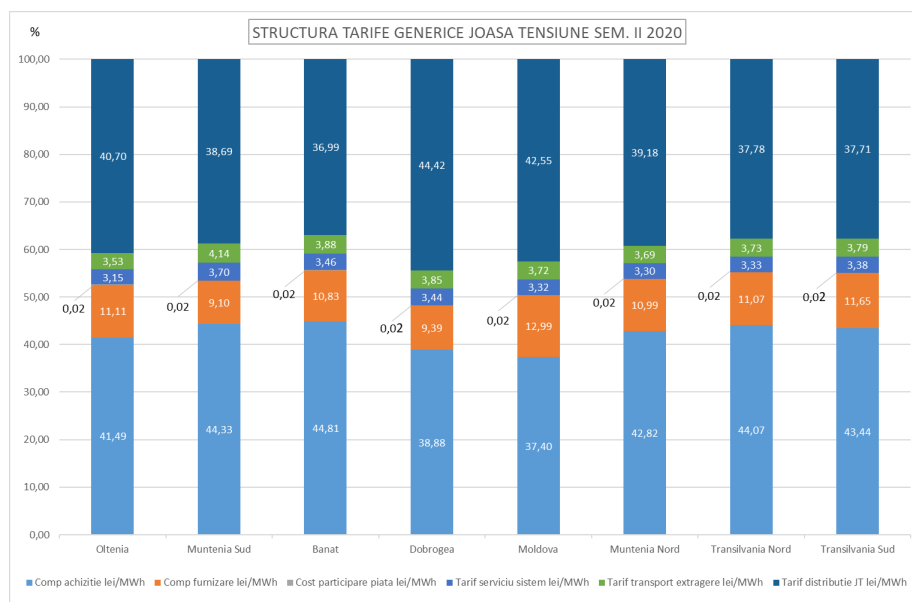
FUI	Cost supl. Prod. lei/MWh	Comp de achiziție lei/MWh	Comp de furnizare lei/MWh	Comp de ajustare lei/MWh	Cost particip piață lei/MWh	Tarif serviciu sistem lei/MWh	Tarif transport (extragere) lei/MWh	Tarif distrib MT lei/MWh	Tarif distrib JT lei/MWh	Tarife nominale	
										MT lei/MWh	JT lei/MWh
CEZ Vânzare	19,90	196,16	52,52	-16,62	0,10	14,89	16,67	71,69	192,43	355,31	476,05
Enel Energie Muntenia	9,53	178,30	36,61	-4,45	0,10	14,89	16,67	41,95	155,62	293,60	407,27
Enel Energie - Banat	17,25	192,58	46,56	-3,79	0,10	14,89	16,67	51,44	159,00	335,70	443,26
Enel Energie Dobrogea	13,38	168,49	40,71	9,97	0,10	14,89	16,67	60,79	192,50	325,00	456,71
EON Energie România	35,26	167,68	58,23	-2,11	0,10	14,89	16,67	60,88	190,77	351,60	481,49
Electrica Furnizare Muntenia Nord	6,01	193,48	49,67	4,69	0,10	14,89	16,67	53,16	177,06	338,66	462,56
Electrica Furnizare Transilvania Nord	6,64	197,05	49,52	2,87	0,10	14,89	16,67	64,31	168,91	352,04	456,64
Electrica Furnizare Transilvania Sud	2,68	191,12	51,25	8,54	0,10	14,89	16,67	61,34	165,90	346,59	451,15

Tarife generice – Semestrul II 2020

Zona de rețea	Comp de achiziție lei/MWh	Comp de furnizare lei/MWh	Cost particip piață lei/MWh	Tarif serviciu sistem lei/MWh	Tarif transport (extrgere) lei/MWh	Tarif distrib MT lei/MWh	Tarif distrib JT lei/MWh	Tarife generice	
								MT lei/MWh	JT lei/MWh
Oltenia	196,162	52,52	0,1	14,89	16,67	71,69	192,43	352,03	472,77
Muntenia Sud	178,299	36,61	0,1	14,89	16,67	41,95	155,62	288,52	402,19
Banat	192,583	46,56	0,1	14,89	16,67	51,44	159	322,24	429,8
Dobrogea	168,487	40,71	0,1	14,89	16,67	60,79	192,5	301,65	433,36
Moldova	167,684	58,23	0,1	14,89	16,67	60,88	190,77	318,45	448,34
Muntenia Nord	193,475	49,67	0,1	14,89	16,67	53,16	177,06	327,97	451,87
Transilvania Nord	197,045	49,52	0,1	14,89	16,67	64,31	168,91	342,54	447,14
Transilvania Sud	191,12	51,25	0,1	14,89	16,67	61,34	165,9	335,37	439,93

Rolul furnizorilor de ultimă instanță

Furnizorii de ultimă instanță sunt desemnați de ANRE, dintre furnizorii existenți pe piața de energie, prin mecanisme concurențiale, pe baza unui regulament care stabilește modalitățile și criteriile de selecție a acestora și au obligația să asigure furnizarea energiei electrice în regim de serviciu universal următoarelor categorii de clienți:

- clienților casnici care nu și-au exercitat dreptul la eligibilitate;
- clienților noncasnici care nu și-au exercitat dreptul de eligibilitate și care îndeplinesc condițiile impuse de legislație pentru serviciu universal (număr mediu scriptic de salariați mai mic de 50 și o cifră de afaceri anuală sau o valoare totală a activelor din bilanțul contabil anual care nu depășește 10 milioane de euro);
- clienților casnici și clienților noncasnici care îndeplinesc condițiile impuse de legislație pentru serviciul universal și care, după ce au uzat de eligibilitate, solicită revenirea la FUI pentru a beneficia de serviciul universal;

- clienților casnici și clienților noncasnici care îndeplinesc condițiile impuse de legislație pentru serviciul universal și al căror furnizor se află în situația de a i se retrage licența de furnizare în cursul desfășurării activității sau în orice altă situație identificată de autoritatea competentă în care clienții finali nu au asigurată furnizarea de energie electrică din nicio altă sursă, cu excepția clienților deconectați pentru sustragere de energie electrică ori neplată.

Desemnarea furnizorilor de ultimă instanță pentru anul 2020 s-a realizat în baza *Regulamentului de selecție concurențială în vederea desemnării furnizorilor de ultimă instanță și pentru modificarea unor reglementări din sectorul energiei electrice*, (Regulament), aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 26/2018, cu modificările și completările ulterioare.

Prin *Regulament*, se desemnează două categorii de furnizori de ultimă instanță, respectiv furnizori de ultimă instanță obligați și furnizori de ultimă instanță opționali, definiți după cum urmează:

- furnizor de ultimă instanță obligat** – furnizor de ultimă instanță desemnat pentru o perioadă de 4 ani (cu posibilitate de prelungire, în condițiile *Regulamentului*), pe criterii de eligibilitate și capabilitate și care asigură:
  - serviciul universal clienților casnici și clienților noncasnici care îndeplinesc condițiile impuse de legislație pentru serviciu universal;
  - furnizarea de energie electrică clienților care nu și-au exercitat dreptul la eligibilitate;
  - furnizarea energiei electrice clienților finali al căror furnizor se află în situația de a i se retrage licența de furnizare în cursul desfășurării activității sau în orice altă situație identificată de autoritatea competentă în care clienții finali nu au asigurată furnizarea de energie electrică din nicio altă sursă, cu excepția clienților deconectați pentru sustragere de energie electrică ori neplată, conform reglementărilor emise de autoritatea competentă.
- furnizor de ultimă instanță opțional** – furnizor de ultimă instanță desemnat, pentru o perioadă de 1 an (cu posibilitate de prelungire, în condițiile *Regulamentului*), pe criterii de eligibilitate, capabilitate și disponibilitate, care asigură serviciul universal clienților casnici și clienților noncasnici care îndeplinesc condițiile impuse de legislație pentru serviciu universal.

Furnizorii de ultimă instanță aplică următoarele categorii de tarife/prețuri:

- tarife reglementate aplicate clienților casnici din portofoliul propriu; acestea pot fi *nominale*, respectiv tarife aplicate clienților casnici de către furnizorii care la data aprobării de către ANRE a tarifelor reglementate pentru o perioadă de aplicare au calitatea de furnizor de ultimă instanță și au în această calitate clienți casnici în portofoliu sau *generice*, respectiv tarife aplicate clienților casnici de către furnizorii care la data aprobării tarifelor reglementate:
  - au calitatea de furnizori de ultimă instanță dar nu au în această calitate clienți casnici în portofoliu;
  - nu au calitatea de furnizor de ultimă instanță dar dobândesc această calitate ulterior, în urma parcurgerii procesului de desemnare pe criterii concurențiale.

În acest caz furnizorul de ultimă instanță aplică tarifele reglementate aprobate de ANRE aferente acestei categorii de furnizor de ultimă instanță de la data intrării în vigoare a deciziei de desemnare.

- b) preț pentru serviciul universal aplicat clienților noncasnici din portofoliul propriu care beneficiază de serviciul universal.

De asemenea, furnizorii de ultimă instanță obligați aplică și următoarele categorii de prețuri:

- a) preț pentru clienții inactivi aplicat clienților noncasnici din portofoliul propriu care nu au uzat de eligibilitate și nu îndeplinesc condițiile sau nu au solicitat să beneficieze de serviciul universal;
- b) preț de ultimă instanță aplicat clienților noncasnici din portofoliul propriu preluați pentru că nu au asigurată furnizarea energiei electrice din nicio altă sursă.

Conform prevederilor *Regulamentului*, ANRE desemnează, la nivel național, un număr de cel puțin 5 furnizori de ultimă instanță de energie electrică (FUI), fie *la solicitarea de desemnare transmisă de către un furnizor*, fie prin **organizarea unui proces de selecție**, în cazul în care în urma solicitărilor de desemnare primite din partea furnizorilor de energie electrică, numărul FUI desemnați este mai mic de 5.

Pentru perioada 1 martie 2020 – 28 februarie 2021 au fost desemnați următorii furnizori de ultimă instanță opționali:

Nr crt.	zona de rețea								perioada de desemnare
	Banat	Dobrogea	Moldova	Muntenia Nord	Muntenia Sud	Oltenia	Transilvania Nord	Transilvania Sud	
1	CEZ Vanzare Decizia ANRE 213/2020	-	CEZ Vanzare Decizia ANRE 214/2020	-	CEZ Vanzare Decizia ANRE 215/2020	-	CEZ Vanzare Decizia ANRE 216/2020	-	1 martie 2020- 28 februarie 2021
2	Electrica Furnizare Decizia ANRE 217/2020	Electrica Furnizare Decizia ANRE 218/2020	Electrica Furnizare Decizia ANRE 219/2020	-	Electrica Furnizare Decizia ANRE 220/2020	Electrica Furnizare Decizia ANRE 221/2020	-	-	1 martie 2020- 28 februarie 2021
3	-	-	Enel Energie Decizia ANRE 222/2020	Enel Energie Decizia ANRE 223/2020	-	Enel Energie Decizia ANRE 224/2020	Enel Energie Decizia ANRE 225/2020	Enel Energie S.A. Decizia ANRE 226/2020	1 martie 2020- 28 februarie 2021
4	-	-	Enel Energie Muntenia Decizia ANRE 227/2020	Enel Energie Muntenia Decizia ANRE 228/2020	-	Enel Energie Muntenia Decizia ANRE 229/2020	Enel Energie Muntenia Decizia ANRE 230/2020	Enel Energie Muntenia Decizia ANRE 231/2020	1 martie 2020- 28 februarie 2021
5	-	-	-	-	Engie Romania Decizia ANRE 232/2020	-	-	-	1 martie 2020- 28 februarie 2021
6	E.ON Energie Romania Decizia ANRE 233/2020	-	-	-	-	-	E.ON Energie Romania Decizia ANRE 234/2020	E.ON Energie Romania Decizia ANRE 235/2020	1 martie 2020- 28 februarie 2021
7	Tinmar Energy Decizia ANRE 236/2020	Tinmar Energy Decizia ANRE 237/2020	Tinmar Energy Decizia ANRE 238/2020	Tinmar Energy Decizia ANRE 239/2020	Tinmar Energy Decizia ANRE 240/2020	Tinmar Energy Decizia ANRE 241/2020	Tinmar Energy Decizia ANRE 242/2020	Tinmar Energy Decizia ANRE 243/2020	1 martie 2020- 28 februarie 2021

Conform prevederilor art. 10 alin. (1) lit. b) din *Regulament*, procesul de desemnare se declanșează după cum urmează:

- prin transmiterea documentelor de desemnare în termen de 10 zile de la intrarea în vigoare a *Regulamentului*, în cazul furnizorilor care, la data intrării în vigoare a *Regulamentului*, sunt desemnați în calitate de FUI, și care doresc să fie desemnați în continuare în această calitate;
- prin transmiterea documentelor de desemnare cu cel puțin 30 de zile anterior datei de la care solicită desemnarea în calitate de FUI, în cazul celorlalți furnizori. Un FUI poate pierde această calitate în următoarele cazuri:
  - a) dacă pierde calitatea de furnizor ca urmare a retragerii/expirării licenței de furnizare;
  - b) dacă ajunge în situația de a i se suspenda licența de furnizare, dacă în decizia de suspendare nu este prevăzut dreptul furnizorului de a continua activitatea de furnizare în regim controlat;
  - c) dacă nu mai îndeplinește criteriile de eligibilitate prevăzute la art. 6 alin. (1), sau ajunge în situația de a avea fapte înscrise în cazierul fiscal al contribuabililor;
  - d) la cerere, ca urmare a renunțării la statutul de FUI în condițiile prezentului *Regulament*.

Furnizorii de ultimă instanță au obligația de a publica pe pagina proprie de internet, prețul pentru serviciul universal și, după caz, prețul pentru clienții inactivi, precum și perioada de aplicare a acestora.

În cazul în care în interiorul perioadei 1 iulie – 31 decembrie 2020 este desemnat un nou furnizor de ultimă instanță obligat, pentru perioada cuprinsă între data intrării în vigoare a deciziei de desemnare a noului furnizor de ultimă instanță obligat și data de 31 decembrie 2020, noul furnizor de ultimă instanță obligat aplică clienților finali preluați tarifele reglementate aplicate de către vechiul furnizor de ultimă instanță obligat.

Prețul pentru serviciul universal aplicat de către furnizorii de ultimă instanță și prețul pentru clienții inactivi aplicat de către furnizorii de ultimă instanță obligați

Metodologia de stabilire a tarifelor reglementate și a prețurilor aplicate de furnizorii de ultimă instanță clienților finali, aprobată prin ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 217/2019, reglementează principiile de stabilire a prețurilor pentru serviciul universal și a prețurilor pentru clienții inactivi.

Astfel, conform art. 8 și art. 10 din metodologie, prețul pentru serviciul universal se stabilește de către fiecare furnizor de ultimă instanță, pe criterii concurențiale, având în vedere ca prețul să fie rezonabil, competitiv, ușor comparabil, transparent și nediscriminatoriu, iar prețul pentru clienții inactivi se stabilește de către fiecare furnizor de ultimă instanță, pentru fiecare zonă de rețea, pe criterii concurențiale.

Prețul de ultimă instanță ($P_{UI,i}$), se determină de către FUI_{ob} pentru fiecare lună calendaristică, zonă de rețea și loc de consum, cu următoarea formulă:

$$P_{UI,i} = 1,3 \times p_{pzu} + p_f^{NC} \quad [\text{lei/MWh}]$$

unde:

p_{pzu} - prețul mediu ponderat de achiziție din PZU aferent lunii calendaristice, calculat pentru zilele de luni până vineri, luând în considerare prețul de închidere a pieței PZU și volumul tranzacționat în PZU, publicate de către OPCOM pe pagina proprie de internet [lei/MWh];

p_f^{NC} – componenta de furnizare stabilită de către FUI_{ob}, (include costul activității de furnizare, costul participării în piețele centralizate administrate de OPCOM și profitul) [lei/MWh].

Pentru un loc de consum preluat, FUI_{ob} aplică $P_{UI,i}$ de la data preluării până în ultima zi a lunii în care FUI_{ob} a fost informat cu privire la preluarea locului de consum. Începând cu data de 1 a lunii următoare, FUI_{ob} aplică prețul pentru clienții inactivi.

Valoarea p_f^{NC} aplicabilă unei perioade și perioada pentru care este aplicabilă, se publică de către FUI_{ob} pe pagina proprie de internet.

În cel mult 10 zile de la sfârșitul unei luni, FUI_{ob} publică pe pagina proprie de internet valoarea ($P_{UI,i}$) aferentă acelei luni.

În facturile emise clienților preluați în regim de UI, FUI_{ob} aplică prețul final de ultimă instanță compus din $P_{UI,i}$ la care se adaugă tarifele reglementate pentru serviciul de transport - componenta de extragere a energiei electrice din rețea, serviciul de sistem și serviciul de distribuție, în vigoare în perioada de aplicare.

În facturile emise clienților noncasnici beneficiari de serviciu universal și ale clienților inactivi, FUI_{ob} aplică, după caz, prețul pentru serviciu universal sau prețul pentru clienți inactivi, la care se adaugă tarifele reglementate pentru serviciul de transport - componenta de extragere a energiei electrice din rețea, serviciul de sistem și serviciul de distribuție, în vigoare în perioada de aplicare.

Furnizorii de ultimă instanță au obligația de a publica pe pagina proprie de internet prețul pentru serviciul universal și, după caz, prețul pentru clienții inactivi, precum și perioada de aplicare a acestora.

În tabelele de mai jos sunt prezentate structurile prețurilor de serviciu universal și prețurilor pentru clienții inactivi pentru perioada 1 ianuarie - 31 decembrie 2020, așa cum au fost publicate de furnizorii de ultimă instanță obligați pe pagina proprie de internet.

Furnizor de ultima instanță obligat	ENEL ENERGIE SA		ENEL ENERGIE MUNTENIA SA	CEZ VANZARE SA	ELECTRICA FURNIZARE SA			EON ENERGIE ROMANIA SA
	Banat	Dobrogea	Muntenia	Oltenia	Muntenia Nord	Transilvania Nord	Transilvania Sud	Moldova
UM	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh
Componenta de achiziție - paSU	339,890	339,890	337,714	324,200	322,440	322,440	322,440	332,880
Componenta de furnizare p _f NC	335,200	288,770	133,590	17,427	55,290	55,290	55,290	26,560
Componenta de ajustare - pajSU	255,590	322,494	47,972		51,290	22,450	72,390	36,100
Pret serviciu universal [PSU _{ob} = paSU + p _f NC + pajSU]	930,681	951,154	519,276	341,627	429,020	400,180	450,120	395,540

Furnizor de ultima instanta obligat	ENEL ENERGIE SA		ENEL ENERGIE MUNTENIA SA	CEZ VANZARE SA	ELECTRICA FURNIZARE SA			EON ENERGIE ROMANIA SA
	Banat	Dobrogea	Muntenia	Oltenia	Muntenia Nord	Transilvania Nord	Transilvania Sud	Moldova
UM	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh
Componenta de achizitie - paI	368,057	368,057	337,714	372,600	335,790	335,790	335,790	332,880
Componenta de furnizare pfNC	430,790	272,610	133,590	17,430	55,290	55,290	55,290	26,560
Componenta de ajustare - pajI	70,016	90,924	47,972		51,290	22,450	72,390	40,150
Pret inactivi [PIob]	868,863	731,591	519,276	390,030	442,370	413,530	463,470	399,590

Pentru **furnizorii de ultimă instanță opționali** prețurile pentru serviciul universal sunt prezentate în tabelul următor:

Furnizor de ultimă instanță opțional	Zona de rețea	Prețul pentru serviciu universal 1 martie -30 iunie 2020		Prețul pentru serviciu universal 1 iulie -31 decembrie 2020	
		Valoare lei/kWh	Decizia ANRE	Valoare lei/kWh	Decizia ANRE
CEZ Vânzare SA	Banat	0,40000	213/2020		
	Moldova	0,4000	214/2020		
	Muntenia Sud	0,4000	215/2020		
	Transilvania Nord	0,4000	216/2020		
Electrica Furnizare SA	Banat	0,34097	217/2020	0,34097	217/2020
	Dobrogea	0,34097	218/2020	0,34097	218/2020
	Moldova	0,34097	219/2020	0,34097	219/2020
	Muntenia Sud	0,34097	220/2020	0,34097	220/2020
	Oltenia	0,34097	221/2020	0,34097	221/2020
Enel Energie SA	Moldova	0,36391	222/2020		
	Muntenia Nord	0,39367	223/2020		
	Oltenia	0,31803	224/2020		
	Trasilvania Nord	0,36304	225/2020		
	Transilvania Sud	0,41256	226/2020		
Enel Energie Muntenia SA	Moldova	0,36391	227/2020		
	Muntenia Nord	0,39367	228/2020		
	Oltenia	0,31803	229/2020		
	Transilvania Nord	0,36304	230/2020		
	Transilvania Sud	0,41256	231/2020		
Engie România SA	Muntenia Sud	0,33994	232/2020	0,33994	232/2020
EON Energie România SA	Banat	0,36500	234/2020	0,36500	234/2020
	Transilvania Sud	0,36500	235/2020	0,36500	235/2020
Tinmar Energy SA	Banat	0,29800	236/2020		
	Dobrogea	0,29800	237/2020		
	Moldova	0,29800	238/2020		

	Muntenia Nord	0,29800	239/2020		
	Muntenia Sud	0,29800	240/2020		
	Oltenia	0,29800	241/2020		
	Transilvania Nord	0,29800	242/2020		
	Transilvania Sud	0,29800	243/2020		

Pentru perioada **1 ianuarie -29 februarie 2020** prețurile pentru serviciul universal aplicate de furnizorii de ultimă instanță opționali au fost publicate pe paginile proprii de internet.

Pentru perioada **1 iulie-31 decembrie 2020** prețurile pentru serviciul universal aplicate de furnizorii de ultimă instanță opționali CEZ Vânzare SA, Enel Energie SA, Enel Energie Muntenia SA au fost publicate pe paginile proprii de internet conform deciziilor ANRE precizate în tabel.

În facturile emise clienților preluați în regim de ultimă instanță, furnizorii de ultimă instanță aplică prețul final de ultimă instanță la care se adaugă tarifele reglementate pentru serviciul de transport - componenta de extragere a energiei electrice din rețea, serviciul de sistem și serviciul de distribuție, în vigoare în perioada de aplicare.

În facturile emise clienților noncasnici beneficiari de serviciu universal și ale clienților inactivi, furnizorii de ultimă instanță aplică, după caz, prețul pentru serviciu universal sau prețul pentru clienți inactivi, la care se adaugă tarifele reglementate pentru serviciul de transport - componenta de extragere a energiei electrice din rețea, serviciul de sistem și serviciul de distribuție, în vigoare în perioada de aplicare.

Venitul reglementat aferent activității reglementate desfășurate de către operatorul pieței de energie electrică

Începând cu anul 2020 ANRE aprobă doar venitul reglementat aferent activității reglementate desfășurate de Societatea Operatorul Pieței de Energie Electrică și de Gaze Naturale - OPCOM S.A. în calitate de operator al pieței de energie electrică, urmând ca operatorul să stabilească tariful reglementat pe baza venitului reglementat aprobat de ANRE pentru perioada tarifară și să îl publice pe pagina de internet proprie.

Modurile de fundamentare și de stabilire a venitului reglementat al operatorului pieței de energie electrică, precum și principiile privind stabilirea tarifului reglementat pentru activitatea reglementată desfășurată de operator pentru participanții la piețele centralizate de energie electrică și de certificate verzi sunt prevăzute în Metodologia de stabilire a venitului reglementat aferent activității reglementate desfășurate de către operatorul pieței de energie electrică (Metodologie), aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 192/2019.

Pentru perioada tarifară 2020 venitul aprobat este de 34.042.061 lei și a fost aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 231/2019.

Valoarea venitului reglementat aprobată pentru perioada tarifară 2020 este cu cca. 0.27 % mai mică față de valoarea venitului reglementat al operatorului de 34.134,41 lei, revizuită pentru perioada tarifară 2019.

Pe baza venitului reglementat aprobat de ANRE pentru perioada tarifară 2020 operatorul pieței de energie electrică a stabilit valoarea componentelor tarifului reglementat, aferent acestei perioade tarifare, conform prevederilor metodologiei, și le-a publicat, în data de 17.12.2019, pe pagina proprie de internet, la adresa https://www.opcom.ro/anunturi_stiri/anunturi_fpa.php?lang=ro&id_piata=10, în documentul „*INFORMARE privind TARIFUL REGLEMENTAT pentru activitatea reglementată desfășurată de operator în piețele centralizate de energie electrică și de certificate verzi în anul 2020*”.

Gaze Naturale

Evoluția prețului de achiziție a gazelor naturale din producția internă

În luna decembrie 2018 a fost aprobată Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, în perioada 1 aprilie 2019 – 28 februarie 2022, care, prin prevederile art. 61 pct. 12, a impus producătorilor obligația de a vinde cu prețul de 68 lei/MWh cantitățile de gaze naturale rezultate din activitatea de producție internă curentă către furnizori și către clienții eligibili. Totodată, în sarcina producătorilor a fost stabilită obligația de a vinde cu prioritate către furnizori, în condiții reglementate de ANRE, pentru asigurarea întregului necesar de consum al clienților casnici din producția curentă și/sau din depozitele de înmagazinare subterană a gazelor naturale.

Ulterior, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 19/2019 privind modificare și completarea unor acte normative, a fost modificată data de la care s-a instituit obligația producătorilor de a vinde cu prețul de 68 lei/MWh cantitățile de gaze naturale rezultate din activitatea de producție internă curentă către furnizorii clienților casnici și ai producătorilor de energie termică, numai pentru cantitatea de gaze naturale utilizată la producerea de energie termică în centralele de cogenerare și în centralele termice destinată consumului populației, respectiv data de 1 mai 2019.

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2020 privind unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative, s-a revenit asupra datei până la care *”producătorii, inclusiv filialele acestora și/sau afiliații aparținând aceluiași grup de interes economic, care desfășoară atât activități de extracție, cât și activități de vânzare a gazelor naturale extrase de pe teritoriul României, au obligația să vândă cu prețul de 68 lei/MWh, în condițiile reglementate de ANRE, cantitățile de gaze naturale rezultate din activitatea de producție internă curentă și/sau din depozitele de înmagazinare, către furnizorii clienților casnici și ai producătorilor de energie termică, numai pentru cantitatea de gaze naturale utilizată la producerea de energie termică în centralele de cogenerare și în centralele termice destinată consumului populației”*, respectiv data de 28 februarie 2022 a devenit **30 iunie 2020**.

Prețurile reglementate la care s-a realizat furnizarea gazelor naturale în regim reglementat la clienții casnici care nu și-au exercitat dreptul de eligibilitate, valabile până la data de 30 iunie 2020

Având în vedere prevederile O.U.G. nr. 1/2020, prin care s-a stabilit ca:

1. furnizarea gazelor naturale la preț reglementat și în baza contractelor-cadru, pentru clienții casnici, să se realizeze până la data de 30 iunie 2020,

2. diferențele de costuri de achiziție ale furnizorilor, nerecuperate prin prețurile practicate, să se recupereze până la data de 30 iunie 2020,

3. ANRE să elaboreze cadrul de reglementare, în concordanță cu prevederile ordonanței, în termen de 90 zile de la data intrării în vigoare a acesteia,

ANRE a efectuat modificări la metodologia de stabilire a venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată și de aprobare a prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, astfel încât să asigure recuperarea costurilor realizate de către furnizori prin stabilirea și aprobarea tuturor diferențelor istorice. În acest sens, a fost elaborată *Metodologia pentru stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată și de aprobare a prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale* (denumită în continuare *Metodologie*), aprobată prin Ordinul ANRE nr. 14/2020 și aplicabilă pentru perioada rămasă până la liberalizarea totală a pieței gazelor naturale, respectiv în perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020.

Noua Metodologie a adus, ca principale modificări, următoarele:

- referitor la stabilirea și aprobarea venitului unitar pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020:
  - stabilirea și aprobarea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată doar pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020, având în vedere noile prevederi introduse de OUG nr. 1/2020;
  - din formula de calcul a venitului aferent perioadei 1 ianuarie – 30 iunie 2020, permis pentru desfășurarea activității de furnizare reglementată, a fost eliminată componenta CCA(n), reprezentând contribuția bănească anuală datorată ANRE de către titularii de licență, introdusă prin prevederile O.U.G. nr. 114/2018, cu modificările și completările ulterioare, prevederi abrogate prin O.U.G. nr. 1/2020;
  - având în vedere abrogarea, începând cu data de 30 aprilie 2020, a prevederilor referitoare la valoarea de 6,99% pentru rata reglementată a rentabilității, introdusă prin O.U.G. nr. 114/2018, actualizată, calculul RRRfr(2019) și RRRfr(2020) a luat în considerare această modificare.
- în formula prețului reglementat și în cea a capitalului de lucru s-a introdus un coeficient de 1,0155 care să acopere dezechilibrele dintre prognoză și consum;
- s-a introdus regularizarea venitului pentru primele 3 luni ale anului 2020.
- componenta delta CUG din formula de preț s-a calculat separat, pentru două perioade:
  - delta CUG stabilit până la data de 31 decembrie 2019 și
  - delta CUG estimat pentru trimestrul I 2020.

Prețurile reglementate s-au stabilit diferențiat pentru fiecare titular al licenței de furnizare, pe fiecare categorie de clienți, în raport cu consumul anual și cu tipul sistemelor prin care s-a realizat furnizarea reglementată a gazelor naturale.

Prețurile reglementate s-au stabilit diferențiat pentru fiecare titular de licență de furnizare, astfel:

a. pentru societățile comerciale care și-au separat legal activitatea de furnizare de activitatea de distribuție a gazelor naturale, pe categorii de clienți pentru care furnizarea de gaze naturale s-a realizat în regim reglementat, amplasați în zonele delimitate unde întreprinderea afiliată deține licența de distribuție a gazelor naturale, în funcție de consumul anual și de tipul sistemelor (transport/distribuție) prin care s-a realizat furnizarea gazelor naturale;

b. pentru societățile comerciale care nu și-au separat legal activitatea de furnizare de activitatea de distribuție a gazelor naturale, pe categorii de clienți pentru care furnizarea de gaze naturale s-a realizat în regim reglementat, amplasați în aria de distribuție deservită în calitate de operator licențiat al sistemului de distribuție, în funcție de consumul anual și de tipul sistemelor (transport/distribuție) prin care s-a realizat furnizarea gazelor naturale.

Prețurile reglementate, de tip monom, au cuantificat atât costurile aferente achiziționării și comercializării gazelor naturale ca marfă în sine, costurile aferente desfășurării activității de furnizare reglementată, cât și toate costurile aferente serviciilor de transport, înmagazinare și distribuție, precum și costurile aferente dezechilibrelor generate de clienții care au beneficiat de furnizarea reglementată a gazelor naturale, în conformitate cu prevederile legale în vigoare. Prețurile reglementate nu au inclus accize și T.V.A.

Prețul reglementat pentru clienții casnici care nu și-au exercitat dreptul de eligibilitate a avut următoarele componente:

- Costul unitar de achiziție a gazelor naturale (CUG), reprezentând costurile estimate pentru acoperirea achiziției gazelor naturale, inclusiv serviciile aferente de înmagazinare și transport, destinate revânzării în cadrul activității de furnizare reglementată;
- Venitul unitar permis pentru desfășurarea activității de furnizare reglementată a gazelor naturale;
- Tariful de distribuție stabilit pentru categoria respectivă de clienți;
- Delta CUG, reprezentând componenta unitară de corecție pentru diferența dintre CUG stabilit de ANRE și costurile unitare efectiv realizate și recunoscute de către ANRE furnizorului care a desfășurat activitate de furnizare reglementată;
- ESNT - componenta de neutralitate a activității de echilibrare desfășurată de către operatorul de transport și de sistem (OTS).

Cea mai importantă componentă a prețului reglementat a fost suma fixă unitară pentru acoperirea costurilor legate de achiziția gazelor naturale, în cadrul acesteia ponderea cea mai mare fiind reprezentată de prețul gazului achiziționat ca marfă.

La data de 1 iulie 2019 a fost recalculată suma fixă unitară pentru acoperirea costurilor de achiziție a gazelor naturale pentru clienții casnici reglementați, pentru perioada iulie 2019 - iunie 2020, valoarea acesteia fiind stabilită la 80,35 lei/MWh.

Prin noua Metodologie aprobată prin Ordinul nr. 14/2020, în vederea acoperirii dezechilibrelor dintre prognoză și consum, a fost introdus coeficientul supraunitar 1,0155 reprezentând costul suplimentar luat în considerare în scopul precizat. Astfel, în formula prețurilor reglementate aferente anului 2020 până la data liberalizării, **pentru acoperirea costurilor legate de achiziția gazelor naturale s-a luat în considerare valoarea 1,0155*80,35 lei/MWh, respectiv valoarea de 81,60 lei/MWh.**

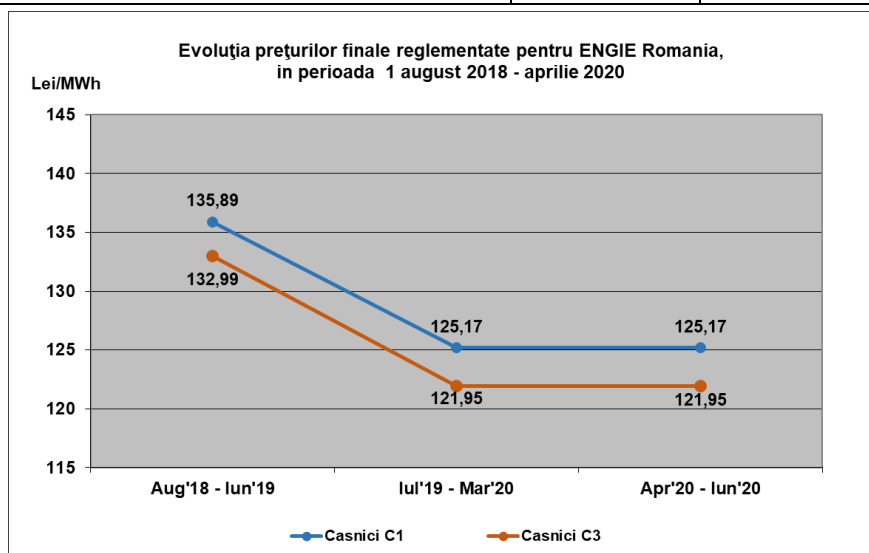
Ca urmare a modificării componentei CUG, a aprobării veniturilor reglementate aferente activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2020, a componentelor delta CUG și a componentei de neutralitate ESNT, și având în vedere formula de calcul a prețului reglementat pentru clienții casnici, prevăzută în *Metodologie*, ANRE a aprobat în data de 23.03.2020 noile prețuri reglementate cu aplicabilitate de la **data de 1 aprilie 2020** pentru un număr de 31 furnizori, care desfășurau activitatea de furnizare a gazelor naturale în regim reglementat la data intrării acestora în vigoare, prin Ordinele președintelui ANRE cu numărul: 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60.

Astfel, începând cu data de 1 aprilie 2020, prețurile reglementate aferente clienților casnici, categoria C1 (cu consum de până la 280 MWh/an), **având aplicabilitate până la data de 30 iunie 2020, au scăzut în medie cu un procent de circa 0,13%.**

Pentru furnizorii cu o cotă de piață reprezentativă, prețurile reglementate intrate în vigoare la data de 1 aprilie 2020 au fost următoarele:

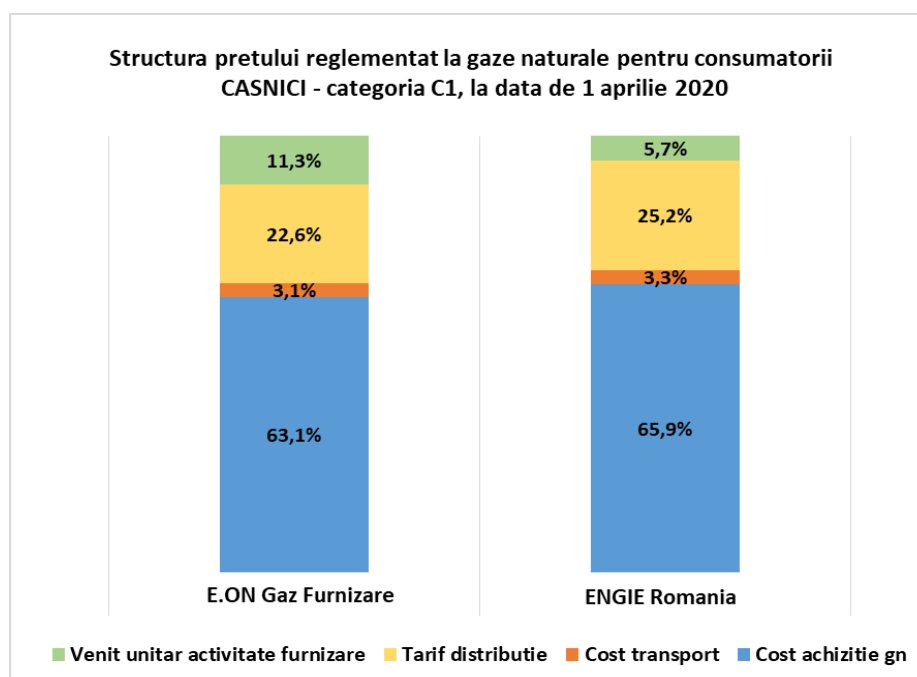
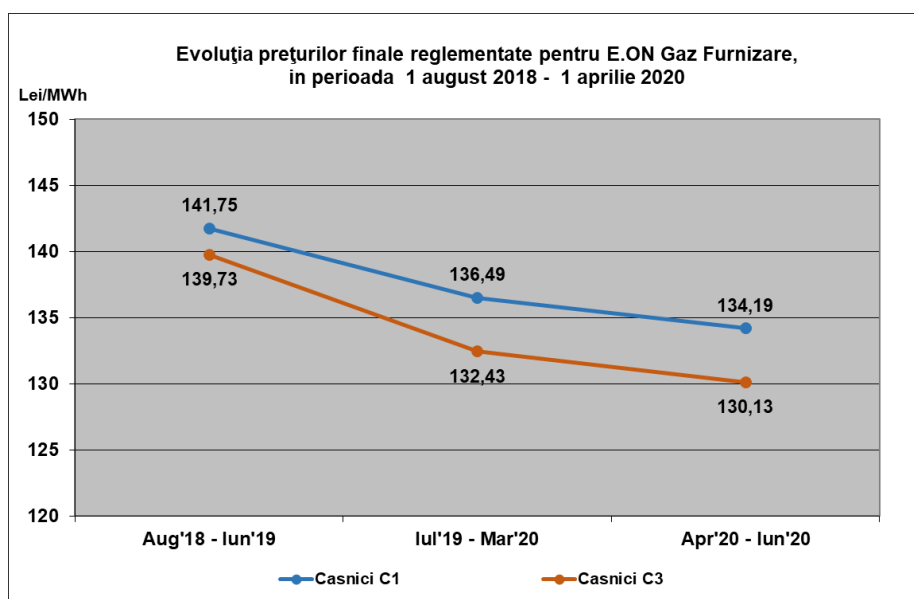
- Prețurile reglementate pentru furnizarea gazelor naturale în regim reglementat realizată de Societatea ENGIE ROMÂNIA S.A. pentru clienții casnici care nu și-au exercitat dreptul de eligibilitate:

Categorie de clienți	Consum anual (MWh)		Lei/MWh
	Minim	Maxim	
Clienții finali conectați în sistemul de distribuție:			
C.1		≤ 280	125,17
C.2	> 280	≤ 2.800	123,34
C.3	> 2.800	≤ 28.000	121,95

- Prețurile reglementate pentru furnizarea gazelor naturale în regim reglementat realizată de Societatea E.ON GAZ FURNIZARE S.A. pentru clienții casnici care nu și-au exercitat dreptul de eligibilitate:

Categorie de clienți	Consum anual (MWh)		Lei/MWh
	Minim	Maxim	
Clienții finali conectați direct la sistemul de transport			103,92
Clienții finali conectați în sistemul de distribuție:			
C.1		≤ 280	134,19
C.2	> 280	≤ 2.800	132,51
C.3	> 2.800	≤ 28.000	130,13

Pentru 15 dintre cei 31 furnizori (17 ordine de prețuri aprobate de către ANRE), prețurile reglementate la clienții casnici care ar fi trebuit aplicate la data de 1 aprilie 2020 au fost majorate față de cele în vigoare la data de 29 martie 2020. Însă, ca urmare a publicării în Monitorul Oficial a Ordonanței Militare nr. 4/29.03.2020, în care s-a prevăzut, la art. 8 alin (1), că „ *prețurile la energie electrică și termică, gaze naturale, alimentare cu apă, salubritate și carburanți nu pot fi majorate peste nivelul practicat la data emiterii prezentei ordonanțe*”, furnizorii respectivi au aplicat, începând cu data de 1 aprilie 2020, aceleași prețuri care erau în vigoare la data de 29 martie 2020.

Rolul furnizorilor de ultimă instanță

Ordinul ANRE nr. 173/2020 privind aprobarea Regulamentului privind furnizarea de ultimă instanță a gazelor naturale a stabilit procedura de desemnare de către ANRE a furnizorilor de ultimă instanță (FUI), condițiile de desfășurare și de încetare a activității de furnizare de ultimă instanță, principiile de stabilire a prețurilor aplicate de către furnizorii de ultimă instanță clienților preluați, precum și procedura de preluare a locurilor de consum ale clienților finali care nu au asigurată furnizarea gazelor naturale din nicio altă sursă.

Pentru a asigura furnizarea în regim de ultimă instanță clienților finali care nu au asigurată furnizarea din nicio altă sursă, prin Regulament s-a stabilit ca ANRE să desemneze un număr de cel puțin 3 furnizori de ultimă instanță, denumiți în continuare FUI, iar desemnarea în această în calitate să se realizeze, după caz, astfel:

- a) prin organizarea de către ANRE a unui proces de selecție;
- b) la solicitarea de desemnare în calitate de FUI a unui titular al licenței pentru activitatea de furnizare de gaze naturale.

Pentru a putea fi desemnat FUI, furnizorul de gaze naturale trebuie să îndeplinească condițiile de eligibilitate prevăzute în Regulament, iar pentru a putea participa la procesul de selecție organizat de ANRE pentru desemnarea FUI, respectiv pentru a solicita să fie desemnat în calitate de FUI, furnizorul de gaze naturale interesat depune/transmite la ANRE o cerere prin care își exprimă disponibilitatea, însoțită de documentația care atestă îndeplinirea condițiilor de eligibilitate.

Procedura de desemnare a FUI în urma unui proces de selecție organizat de ANRE se desfășoară astfel:

- a) prima etapă – atribuirea statutului de FUI furnizorilor interesați, prin selecție bazată pe disponibilitate și eligibilitate. Disponibilitatea se exprimă prin completarea unei cereri, de către furnizorul interesat pentru a fi desemnat FUI;
- b) a doua etapă - atribuirea statutului de FUI furnizorilor stabiliți de către ANRE prin selecție bazată pe eligibilitate și capabilitate, în situația în care procesul de selecție nu se poate finaliza în etapa prevăzută la lit. a).

În situația în care niciun furnizor de gaze naturale nu a fost interesat să participe la procesul de selecție organizat de către ANRE sau în situația în care procesul de selecție nu se poate finaliza, selectarea furnizorilor care vor fi desemnați FUI, cu respectarea condițiilor de eligibilitate, se face de către ANRE prin aplicarea unui criteriu de capabilitate, respectiv în ordinea descrescătoare a cotei totale maxime de piață a furnizorilor de gaze naturale, calculată după formula:

Cotă piațăFz = cotă piață vânzăriFz *0,5 + cotă piață număr clienți finaliFz *0,5, unde:

- *cotă piață vânzăriFz – cota de piață a unui furnizor în funcție de cantitatea de energie vândută clienților finali în ultimele 12 luni, pentru care ANRE dispune de date în urma activității de monitorizare a pieței gazelor naturale;*
- *cotă piață număr clienți finaliFz - cota de piață a unui furnizor în funcție de numărul de clienți finali din ultimele 12 luni, pentru care ANRE dispune de date în urma activității de monitorizare a pieței gazelor naturale.*

Un proces de selecție se consideră finalizat dacă Lista FUI desemnați conține cel puțin 3 furnizori. Totodată, orice furnizor de gaze naturale interesat poate fi desemnat FUI, la cerere, indiferent de momentul în care face solicitarea.

În vederea desemnării a cel puțin 3 FUI, ANRE a organizat un proces de selecție în termen de maximum 10 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a Regulamentului. ANRE organizează un nou proces de selecție doar în situația în care, în componența Listei FUI desemnați, rămân mai puțin de 3 furnizori.

Desemnarea în calitate de FUI, respingerea solicitării de desemnare, precum și constatarea încetării calității de FUI se realizează prin decizie emisă de către președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei.

ANRE publică/actualizează pe pagina proprie de internet Lista FUI desemnați, precum și deciziile de desemnare în calitate de FUI/deciziile de respingere a solicitării de desemnare în calitate de FUI.

Anual, în luna mai, ANRE verifică situația furnizorilor desemnați FUI din punctul de vedere al îndeplinirii condițiilor de eligibilitate. De asemenea, au fost identificate situațiile în care ANRE constată încetarea aplicabilității deciziei de desemnare în calitate de FUI și condițiile în care un furnizor poate renunța, la cerere, la statutul de FUI.

Prin Regulament, au fost identificate de către ANRE situațiile în care clientul final nu are asigurată furnizarea de gaze naturale, respectiv:

- a) în cazul în care furnizorul său actual își pierde calitatea de furnizor ca urmare a:
  - (i) retragerii licenței de furnizare a gazelor naturale;
  - (ii) expirării licenței de furnizare a gazelor naturale și neîndeplinirii condițiilor prevăzute de reglementările în vigoare pentru prelungirea duratei de valabilitate a acesteia sau pentru acordarea unei licențe noi până la data expirării licenței de furnizare existente.
- b) în cazul suspendării licenței de furnizare a gazelor naturale a furnizorului său actual;
- c) în cazul în care furnizorul actual al clientului final nu își respectă obligația de a deține un contract de echilibrare și acces în PVT încheiat cu OTS, respectiv în situația neîncheierii acestuia conform prevederilor legale în vigoare, precum și în cazul rezilierii sau suspendării contractului din cauza neîndeplinirii obligațiilor contractuale;
- d) în cazul în care furnizorul actual al clientului final nu își respectă obligația de a deține contractul pentru prestarea unui SR, încheiat cu OR în vederea vehiculării gazelor naturale până la locul de consum al clientului final, respectiv în situația neîncheierii acestuia conform

prevederilor legale în vigoare, precum și în cazul rezilierii acestuia din cauza neîndeplinirii obligațiilor contractuale;

e) în cazul în care clientul final nu își găsește un furnizor.

De asemenea, un client final poate fi în situația de a nu avea asigurată furnizarea gazelor naturale și în alte cazuri decât cele prevăzute anterior. Astfel de cazuri sunt identificate de către ANRE ca urmare a unor sesizări primite de la participanții la piața de gaze naturale (clienți finali, furnizori, OR etc.).

Astfel, în condițiile apariției uneia din situațiile menționate anterior, clienților finali în cauză li se asigură furnizarea gazelor naturale, după cum urmează:

- a) pe o durată de 3 luni de la data preluării, în cazul clienților finali cu un consum anual mai mic sau egal cu 28.000 MWh, care ajung în una dintre situațiile prevăzute la lit. a), c) și d), aceștia fiind preluați automat;
- b) pe o durată de 1 lună de la data preluării, în cazul clienților finali cu un consum anual mai mare de 28.000 MWh, care ajung în una dintre situațiile prevăzute la lit. a), c) și d), aceștia fiind preluați automat;
- c) de la data preluării și până la data încetării suspendării licenței de furnizare a gazelor naturale a FA, în cazul clienților finali care ajung în situația prevăzută la lit. b), aceștia fiind preluați automat; în cazul în care FA cu licența de furnizare a gazelor naturale suspendată pierde calitatea de furnizor în condițiile prevăzute la lit. a), FUI va asigura în continuare clienților preluați furnizarea gazelor naturale în regim de UI, cu respectarea condițiilor prevăzute pentru respectivele situații;
- d) pe o durată de 3 luni de la data preluării, în cazul clientului final cu un consum anual mai mic sau egal cu 28.000 MWh, care ajunge în situația prevăzută la lit. e), acesta fiind preluat la cerere;
- e) pe o durată de 1 lună de la data preluării, în cazul clientului final cu un consum anual mai mare de 28.000 MWh, care ajunge în situația prevăzută la lit. e), acesta fiind preluat la cerere;
- f) pe o durată stabilită de către ANRE, în cazul clientului final aflat într-o altă situație identificată ulterior, acesta fiind preluat la solicitarea ANRE.

FUI nu are obligația de a furniza gaze naturale clienților finali care la data preluării au întreruptă alimentarea cu gaze naturale pentru neplată, până la prezentarea de către clienții finali respectivi a dovezii achitării integrale a sumelor datorate, sau din motive tehnice, până la remedierea situației respective.

Furnizarea gazelor naturale în regim de UI este asigurată de către FUI clienților preluați în baza și cu respectarea contractului-cadru de furnizare a gazelor naturale în regim de UI, care a fost prevăzut ca anexă la Regulament, și pe care FUI are obligația să-l publice pe pagina proprie de internet, în termen de maximum 2 zile lucrătoare de la data publicării deciziei de desemnare în Monitorul Oficial al României.

Totodată, în termen de maximum 5 zile lucrătoare de la data publicării deciziei de desemnare a FUI în Monitorul Oficial al României, FUI are obligația de a solicita fiecărui OSD în parte

încheierea unui contract de distribuție a gazelor naturale, distinct de alte contracte de distribuție încheiate cu OSD respectiv, dacă acestea există. Prin derogare de la Regulamentul privind accesul la sistemele de distribuție a gazelor naturale aprobat de ANRE, fiecare OSD are obligația de a acorda accesul FUI la SD în termen de maximum 3 zile lucrătoare de la data înregistrării solicitării, prin încheierea unui contract de distribuție a gazelor naturale pe durată nedeterminată, cu respectarea contractului-cadru de distribuție a gazelor naturale aprobat de ANRE. Contractul de distribuție a gazelor naturale menționat anterior își va produce efectele doar de la data preluării clienților finali, în vederea prestării serviciului de distribuție doar pe durata desfășurării de către FUI a activității de furnizare a gazelor naturale în regim de UI pentru clienții preluați.

Desfășurarea activității de furnizare a gazelor naturale în regim de UI pentru clienții preluați automat se face cu respectarea contractului-cadru de furnizare a gazelor naturale în regim de UI, astfel:

- a) fără a fi necesară existența unui contract încheiat cu FUI, pentru clienții finali cu un consum anual mai mic sau egal cu 28.000 MWh;
- b) în baza unui contract de furnizare încheiat cu FUI, pentru clienții finali cu un consum anual mai mare de 28.000 MWh.

Desfășurarea activității de furnizare a gazelor naturale în regim de UI pentru clienții finali care solicită preluarea de către FUI se face doar în baza unui contract de furnizare pe care clienții finali au obligația să îl încheie cu FUI, cu respectarea contractului-cadru de furnizare a gazelor naturale în regim de UI.

Având în vedere faptul că se asigură furnizarea în regim de ultimă instanță și clientului final cu un consum anual mai mare de 28.000 MWh, pentru acoperirea riscului de neplată, în Regulament a fost prevăzut dreptul FUI de a solicita acestuia constituirea unei garanții financiare înainte de încheierea unui contract pentru furnizarea gazelor naturale în regim de UI, clientul final având obligația de a o constitui în termen de maximum 5 zile de la data primirii solicitării. Clientul final poate înlătura opțiunea de a constitui o garanție financiară prin plata în avans a consumului estimat de gaze naturale, care se va compensa cu factura finală de regularizare.

În prima zi lucrătoare a fiecărei luni, FUI publică, în secțiunea dedicată de pe pagina proprie de internet, prețurile pentru furnizarea gazelor naturale în regim de UI pentru luna calendaristică anterioară.

Prețurile pentru furnizarea gazelor naturale în regim de UI sunt obligatorii și se aplică de către FUI clienților preluați, cu notificarea clientului prin intermediul facturii, fără a fi necesară îndeplinirea altor formalități.

În cazul apariției uneia dintre situațiile în care furnizorul nu mai poate asigura clienților săi furnizarea gazelor naturale, clienții finali în cauză vor fi preluați de către un FUI stabilit de către ANRE dintre furnizorii desemnați FUI, pe baza criteriului „costul cel mai mic”, prin compararea valorilor cumulate ale componentelor CUach-FUI, CUfz-FUI și CUtr-FUI publicate de către fiecare FUI pe pagina proprie de internet.

În cazul în care, în urma clasamentului efectuat în ordinea crescătoare a valorilor cumulate prevăzute anterior, există doi sau mai mulți furnizori clasați pe primul loc, ANRE va stabili ca FUI care va prelua clienții în cauză, pe cel care are cea mai mare cotă de piață din punctul de vedere al vânzărilor de gaze naturale la clienții finali și al numărului de clienți finali, calculată după formula:

Cotă piață_{Fz} = cotă piață vânzări_{Fz} *0,5 + cotă piață număr clienți finali_{Fz} *0,5, unde:

- *cotă piață vânzări_{Fz} – cota de piață a unui furnizor în funcție de cantitatea de energie vândută clienților finali în ultimele 12 luni, pentru care ANRE dispune de date în urma activității de monitorizare a pieței gazelor naturale;*
- *cotă piață număr clienți finali_{Fz} - cota de piață a unui furnizor în funcție de numărul de clienți finali din ultimele 12 luni, pentru care ANRE dispune de date în urma activității de monitorizare a pieței gazelor naturale.*

În cazul în care clientul final nu-și găsește la un moment dat un furnizor pe piața concurențială, clientul în cauză va fi preluat, la solicitarea sa, de către un FUI ales în mod liber de către client, dintre cei desemnați de către ANRE.

În cazul apariției unei noi situații care nu a fost identificată prin Regulament, clienții finali în cauză vor fi preluați de către un FUI stabilit de către ANRE dintre furnizorii desemnați FUI, în funcție de specificul situației identificate.

De asemenea, prin Regulament au fost detaliate etapele de preluare de către FUI a locurilor de consum ale clienților finali care nu mai au asigurată furnizarea gazelor naturale, precum și modalitățile de informare a clienților preluați, respectiv etapele trecerii clienților preluați de la FUI la un furnizor în regim concurențial.

Astfel, în cazul apariției uneia dintre situațiile în care furnizorul nu mai poate asigura clienților săi furnizarea gazelor naturale, ANRE transmite tuturor operatorilor și FUI care a fost stabilit conform prevederilor Regulamentului, precum și spre știință furnizorului în cauză, o informare cu privire la necesitatea preluării locurilor de consum din portofoliul acestuia și data de la care e necesară această preluare. Operatorii în sistemul cărora există racordați clienți finali ai furnizorului în cauză întocmesc lista locurilor de consum care nu mai au asigurată furnizarea gazelor naturale și o transmit FUI și spre știință ANRE.

După primirea listelor, FUI are obligația de a solicita, în mod corespunzător, adiționarea contractului de distribuție a gazelor naturale, după caz, și de a transmite clienților preluați informarea de preluare, care trebuie să conțină cel puțin elementele prevăzute în anexa nr. 4 la Regulament.

În cel mult 7 zile de la data informării de preluare, clientul preluat automat poate transmite FUI dezacordul cu privire la preluare, în scris, prin oricare dintre modalitățile menționate în informarea de preluare. În perioada cuprinsă între data preluării de către FUI și data-limită până la care clientul preluat poate transmite dezacordul cu privire la preluare, clientul final poate trece la alt furnizor cu o notificare transmisă FUI cu cel puțin 2 zile lucrătoare înaintea datei la care contractul încheiat cu acel furnizor intră în vigoare

Pentru situația în care clientul final nu-și găsește la un moment dat un furnizor pe piața concurențială, preluarea de către FUI se va face doar la solicitarea acestuia, prin completarea unei

cereri al cărei model este prevăzut în anexa nr. 5 la Regulament și pe care FUI îl publică în secțiunea dedicată de pe pagina proprie de internet. Dacă data solicitată pentru preluare este data încetării contractului de furnizare cu furnizorul actual, i se asigură continuitatea în alimentarea cu gaze naturale. Dacă data de la care se solicită preluarea este ulterioară datei de încetare a contractului de furnizare a gazelor naturale încheiat cu furnizorul actual, FUI va informa clientul final cu privire la faptul că, în lipsa unui contract de furnizare, va fi întreruptă alimentarea cu gaze naturale a locului de consum de către operator, pe toată perioada cuprinsă între data încetării contractului și data de la care locul de consum se preia de către FUI.

În perioada în care se asigură de către FUI furnizarea gazelor naturale în regim de UI, clientul preluat poate opta pentru încheierea unui contract aferent furnizării în regim concurențial, cu respectarea procedurii de schimbare a furnizorului, aprobată de către ANRE.

Totodată, prin Regulament au fost stabilite și obligațiile operatorilor de gaze naturale referitoare la alimentarea cu gaze naturale a locurilor de consum ale clienților preluați. Astfel, fiecare operator trebuie să asigure continuitatea în alimentarea cu gaze naturale a locurilor de consum ale clienților preluați, care sunt amplasate în zona sa de operare. Costurile gazelor naturale livrate și ale serviciilor reglementate aferente clienților preluați vor fi suportate de către aceștia, prin intermediul prețurilor aplicate de FUI. În cazul în care există un contract încheiat direct între clientul și preluat operator, costurile serviciilor reglementate sunt suportate de către clientul preluat prin intermediul tarifelor reglementate aplicate de operatorul respectiv.

Organizarea primului proces de selecție al ANRE pentru desemnarea furnizorilor de ultimă instanță de gaze naturale

În aplicarea prevederilor Regulamentului privind furnizarea de ultimă instanță gazelor naturale, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 173/2020, în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1), a fost organizat primul proces de selecție pentru desemnarea furnizorilor de ultimă instanță de gaze naturale, prin care furnizorii interesați au fost invitați să își depună candidatura.

În urma derulării procesului de selecție, au fost emise 5 decizii de desemnare în calitate de furnizor de ultimă instanță de gaze naturale a societăților CEZ VÂNZARE S.A., CIS GAZ S.A., ELECTRICA FURNIZARE S.A., ENGIE ROMÂNIA S.A. și PREMIER ENERGY S.R.L. și 2 decizii de respingere a solicitării de desemnare în calitate de furnizor de ultimă instanță de gaze naturale a societăților GAZ EST S.A. și TINMAR ENERGY S.A. Ulterior, societatea TINMAR ENERGY S.A. a revenit cu solicitarea de desemnare în calitate de furnizor de ultimă instanță de gaze naturale, aceasta fiind admisă ca urmare a îndeplinirii condițiilor de eligibilitate, astfel că a fost emisă Decizia nr. 2062/11.11.2020 de desemnare a societății TINMAR ENERGY S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță de gaze naturale.

Având în vedere noile prevederi ale Regulamentului privind furnizarea de ultimă instanță a gazelor naturale, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 173/2020, care implică publicarea mai multor informații aferente furnizării de ultimă instanță, **s-a creat o nouă secțiune pe pagina principală de internet a ANRE, în *INFORMAȚII DE INTERES PUBLIC*, după *Informații consumatori de***

energie electrică, cu denumirea „Furnizare de Ultimă Instanță”, conținând alte două subsecțiuni: Energie Electrică și Gaze Naturale.

În aplicarea prevederilor art. 15 alin. (6) din Regulament, a fost elaborat documentul „LISTA furnizorilor de ultimă instanță de gaze naturale desemnați”, în secțiunea nou creată „Furnizare de Ultimă Instanță/Gaze Naturale”.

Prețurile pentru furnizarea de ultimă instanță a gazelor naturale

Pentru clienții preluați în regim de UI, FUI aplică, pentru fiecare lună calendaristică, începând cu data preluării, prețul pentru furnizarea gazelor naturale în regim de UI, determinat astfel:

a) pentru clienții preluați care sunt racordați la sistemul de transport al gazelor naturale:

$$PFUI = CUach-FUI + CUfz-FUI + CUtr-FUI$$

b) pentru clienții preluați care sunt racordați la sistemul de distribuție a gazelor naturale:

$$PFUI = CUach-FUI + CUfz-FUI + CUtr-FUI *) + Tdx$$

*) în cazul unui sistem de distribuție a gazelor naturale conectat la o conductă de alimentare din amonte aferentă producției gazelor naturale, CUtr-FUI se va înlocui cu Tam

c) pentru clienții preluați care sunt racordați la conductele de alimentare din amonte aferente producției gazelor naturale:

$$PFUI = CUach-FUI + CUfz-FUI + Tam**)$$

***) în funcție de soluția tehnică de alimentare a clientului preluat, dacă este cazul, la formula de preț se va adăuga și CUtr-FUI

d) pentru clienții preluați care au contract/contracte pentru prestarea SR încheiat/încheiate direct cu OR

$$PFUI = CUach-FUI + CUfz-FUI , unde:$$

- PFUI – prețul pentru furnizarea gazelor naturale în regim de UI (lei/MWh);
- CUach-FUI – costul unitar al achiziției de gaze naturale în vederea desfășurării activității de furnizare a gazelor naturale în regim de UI, aferent lunii de facturare (lei/MWh);
- CUfz-FUI – componenta unitară de furnizare a gazelor naturale în regim de UI, aplicabilă în luna de facturare (lei/MWh);
- CUtr-FUI – costul unitar aferent serviciului de transport al gazelor naturale, aplicabil în luna de facturare (lei/MWh);
- Tdx – tariful reglementat pentru prestarea serviciului de distribuție a gazelor naturale de către OSD în sistemul căruia este racordat locul respectiv de consum, pentru categoria "x" de clienți finali în care este încadrat clientul respectiv, în vigoare în perioada de aplicare (lei/MWh);
- Tam – tariful pentru accesul terților la conductele de alimentare din amonte stabilit de către OCA, în vigoare în perioada de aplicare (lei/MWh).

Valoarea componentei CUach-FUI, aplicată de către FUI clienților preluați, este stabilită de către acesta pentru fiecare lună calendaristică, cu respectarea următoarei condiții:

$$CUach-FUI \leq 1,1 \times Ppzu \text{ [lei/MWh]}, \text{ unde:}$$

- Ppzu - prețul mediu ponderat de achiziție din PZU determinat pe baza prețurilor de închidere a pieței PZU, ponderate cu volumele zilnice tranzacționate aferente lunii calendaristice de facturare, calculate pentru

fiecare zi de tranzacționare, luând în considerare datele publicate pe pagina proprie de internet de către operatorii piețelor centralizate care înregistrează tranzacții pentru acest produs [lei/MWh].

Valoarea CUfz-FUI este stabilită de către FUI și include costul aferent desfășurării activității de furnizare, costul participării în piețele centralizate și profitul.

Valoarea componentei CUtr-FUI este determinată de către FUI pe baza tarifelor reglementate de ANRE pentru activitatea de transport al gazelor naturale.

Toate aceste valori se publică de către FUI în secțiunea dedicată de pe pagina proprie de internet.

COMPARATOARE DE OFERTE-TIP

ANRE a dezvoltat și îmbunătățit un instrument prin care clienții finali pot compara ofertele-tip de furnizare a energiei electrice și a gazelor naturale din România, sub forma unor aplicații web interactive, una pe energie electrică și una pe gaze naturale, ce pot fi accesate în cadrul site-ului ANRE.

Totodată, în anul 2019, ANRE a realizat o suită de aplicații mobile care transpun cele două Comparatoare în aplicații accesibile gratuit pentru dispozitivele mobile care dețin sisteme de operare IOS și Android.

Comparator al ofertelor – tip de furnizare a energiei electrice

Ordinul ANRE nr. 189 din 07.11.2018 privind obligația de informare a clienților finali prin intermediul aplicației informatice „*Comparator al ofertelor – tip de furnizare a energiei electrice*” a introdus obligația pentru toți furnizorii de energie electrică care desfășoară activitate de furnizare a energiei electrice la clienții finali de a introduce în baza de date a Comparatorului ofertele - tip publicate pe paginile proprii de internet.

În anul 2020, Comparatorul a fost accesat de un număr de 921.483 utilizatori care au petrecut în cadrul acestei aplicații un timp mediu 3 minute și 38 secunde.

Astfel, comparativ cu anul 2019, se constată o creștere substanțială, a numărului de utilizatori de la 107.810 în 2019 la 921.843 în 2020 confirmând faptul că importanța procesului de liberalizare a fost înțeleasă de o bună parte a clienților finali.

În scopul creșterii gradului de informare a clienților finali, în vederea selectării furnizorului de energie electrică, ANRE a dezvoltat/actualizat aplicația web „*Comparator al ofertelor – tip de furnizare a energiei electrice*”, astfel încât să ofere clienților finali posibilitatea de a accesa, în mod direct și centralizat, informații privind documentele necesare încheierii contractelor de furnizare, de a descărca documentele necesare încheierii contractelor de furnizare și de a fi informați cu privire la modalitatea de transmitere către furnizori a documentelor necesare încheierii contractelor de furnizare.

Astfel, prin Ordinul președintelui ANRE nr. 73/2020 s-a modificat anexa la Ordinul președintelui ANRE nr. 189/2018, prin introducerea în interfața cu furnizorii a unor elemente referitoare la ”*Informații contractare*”, prin care furnizorii au posibilitatea de a:

- nominaliza documentele necesare încheierii contractelor de furnizare;
- încărca modele de cereri/documente necesare încheierii contractelor de furnizare;
- completa informații legate de modalitatea de transmitere a documentelor necesare încheierii contractelor de furnizare.

De asemenea, încărcarea modelului de contract aferent ofertelor - tip devine obligatorie.

Pe parcursul anului 2020, ANRE a urmărit respectarea prevederilor Ordinului ANRE nr. 189/2018, cu modificările ulterioare, prin monitorizarea ofertelor-tip introduse în aplicație de către furnizorii de energie electrică. Monitorizarea a avut în vedere și respectarea de către furnizori a prevederilor art. 39 din Regulamentul de furnizare a energiei electrice la clienții finali, aprobat prin ordinul ANRE nr. 235/2019, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la ofertele - tip.

Astfel, au fost efectuate 3 campanii de monitorizare în perioadele: 21.06-07.08.2020, 20.08-21.08.2020, 17.10-28.10.2020, iar pe parcursul fiecărei campanii au fost monitorizați 81 de furnizori care desfășoară activitate de furnizare a energiei electrice la clienții finali.

În procesul de monitorizare ANRE a urmărit:

- precizarea perioadelor de valabilitate a ofertelor – tip introduse în baza de date a aplicației și publicare pe pagina de internet a furnizorilor;
- existența ofertelor - tip pe pagina de internet a furnizorului;
- introducerea în baza de date a aplicației a ofertelor - tip publicate pe pagina de internet a furnizorului;
- actualizarea ofertelor-tip din baza de date a Comparatorului;
- asigurarea de către furnizori a ofertelor - tip cel puțin pentru clienții casnici și clienții finali noncasnici mici;
- accesul la pagina de internet a furnizorilor;
- completarea paginii ”*informații contractare*” a aplicației cu cel puțin elementele cu caracter obligatoriu prevăzute în anexa la Ordinul ANRE nr. 73/2020.

ANRE a transmis prin poșta electronică informări asupra monitorizării, furnizorilor la care au fost constatate neconformități, cu solicitarea ca aceștia să asigure conformitatea ofertelor - tip cu reglementările în vigoare.

Comparator al ofertelor-tip de furnizare a gazelor naturale

”*Comparator oferte-tip de furnizare a gazelor naturale*” poate fi accesat în cadrul site-ului ANRE, folosind link-ul <http://www.anre.ro/ro/info-consumatori/comparator-oferte-tip-de-furnizare-a-gn> sau din aplicația ”ANRE” disponibilă gratuit în magazinele online de aplicații App Store și Google Play.

Această aplicație web interactivă este implementată ca urmare a prevederilor art. 5 din Ordinul ANRE nr. 106/2014 privind modalitățile de informare a clienților finali de către furnizorii

de gaze naturale cu privire la condițiile comerciale de furnizare a gazelor, care a creat premisele necesare pentru ca Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei să realizeze și să pună la dispoziția persoanelor interesate un instrument independent și necomercial care să permită compararea prețurilor de furnizare și a condițiilor oferite de furnizorii de gaze naturale, înainte de a alege un anume furnizor sau o anume ofertă-tip.

Potrivit acestui act normativ, toți furnizorii de gaze naturale care elaborează și publică prin mijloace proprii oferte-tip, au obligația să introducă informații referitoare la acestea și în baza de date a acestei aplicații. Totodată, furnizorii au obligația să introducă în această bază de date orice nouă ofertă-tip și orice modificare a ofertelor-tip existente în termen de 5 zile lucrătoare de la data lansării sau a modificării acesteia.

Utilizarea Comparatorului este intuitivă și se face foarte simplu, în doar doi pași: utilizatorii aleg criteriile de selecție și primesc o listă cu ofertele-tip. Dintre toate ofertele-tip introduse de furnizori în baza de date, Comparatorul le afișează pe acelea care respectă criteriile introduse de utilizator și le ordonează în ordinea crescătoare a prețului de furnizare a gazelor naturale aferent fiecărei oferte-tip.

În momentul afișării rezultatelor utilizatorii pot afla și alte detalii relevante despre oferte, respectiv câteva condiții asociate ofertei-tip (termenul de plată, modalitatea de transmitere a facturii, durata contractului și informații privind garanțiile solicitate, după caz), precum și perioada de valabilitate a ofertei-tip. Suplimentar, utilizatorul are posibilitatea introducerii unor date pentru comparare, respectiv prețul de furnizare din contractul actual și consumul anual, situație este efectuată o comparație cu costurile sale actuale.

În anul 2020, Comparatorul pus la dispoziția clienților pe pagina de internet a ANRE a fost accesat de un număr de 649.700 utilizatori, care au petrecut un timp mediu de aprox. 4 minute și 11 secunde pentru consultarea ofertelor. Dintre aceștia, aproximativ 93% au fost utilizatori din România, iar restul de 7% din afara țării, dintre care amintim 2,51% din Germania, 0,92% din Marea Britanie, 0,72% din SUA și 0,61% din Austria.

Astfel, comparativ cu anul 2019, se constată o creștere substanțială, atât a numărului de utilizatori (de la 50.244 la 649.700), cât și a timpului mediu petrecut în cadrul aplicației, confirmând faptul că importanța procesului de liberalizare a fost înțeleasă de o bună parte a clienților finali.

Pe parcursul anului 2020, ANRE a urmărit respectarea prevederilor Ordinului ANRE nr. 106/2014, prin monitorizarea ofertelor-tip introduse în aplicație de către 68 de furnizori de gaze naturale.

În procesul de monitorizare, ANRE a urmărit:

- asigurarea de către furnizori a ofertelor - tip cel puțin pentru clienții finali (casnici și noncasnici) cu un consum anual de gaze naturale mai mic sau egal cu 28.000 MWh;
- valabilitatea ofertelor - tip pe pagina de internet a furnizorului;
- valabilitatea ofertelor – tip introduse în baza de date a aplicației;
- introducerea în baza de date a aplicației a ofertelor - tip publicate pe pagina de internet a furnizorului;

- respectarea setului minim de informații, pe care trebuie să le conțină o ofertă-tip.

În cazul în care au fost constatate neconformități, au fost transmise informații furnizorilor respectivi, cu solicitarea ca aceștia să asigure conformitatea ofertelor - tip cu reglementările în vigoare.

LIBERALIZAREA PIETELOR DE ENERGIE ELECTRICĂ ȘI GAZE NATURALE

Energie Electrică

Măsurile întreprinse de ANRE în vederea liberalizării

Acțiuni/reglementări/informări în perioada 30 iunie - 31 decembrie 2020

La data de 1 ianuarie 2021 tarifele reglementate reintroduse de către Guvernul României prin OUG nr. 114/28.02.2018 *privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene*, s-au eliminat.

Această măsură întreprinsă la nivel național a fost necesară în scopul aplicării unor prevederi ale Regulamentului (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 *privind piața internă de energie electrică (Regulament)*.

Începând cu data de 01.01.2021, urmare a eliminării tarifelor reglementate, în conformitate cu prevederile Legii, achiziția de energie electrică pentru asigurarea necesarului de consum a clienților finali se realizează de către furnizorii de ultimă instanță la prețul pieței, la fel cum procedează toți furnizorii de energie electrică care au încheiate contracte de furnizare cu clienți finali, de pe piețele centralizate, administrate de către Operatorul pieței de energie electrică și gaze naturale – OPCOM SA, respectiv: Piața pentru Ziua Următoare (PZU), Piața Intrazilnică (PI), Piața centralizată a Contractelor Bilaterale de energie electrică -PCCB-LE, PCCB-LE-FLEX. PCCB-NC, Piața centralizată cu negociere dublă continuă a contractelor bilaterale de energie electrică (PC-OTC), Piața Centralizată pentru Serviciul Universal (PCSU), Piața Centralizată pentru energie electrică din surse regenerabile susținută prin certificate verzi (PC-ESRE-CV) și ca dezechilibru prin intermediul Pieței de Echilibrare (PE).

Urmare a modificărilor legislative privind piața de energie electrică, ANRE a procedat la informarea consumatorilor cu privire la drepturilor lor, inclusiv cu privire la eliminarea tarifelor reglementate de la 1 ianuarie 2021, pe două paliere, concomitent:

- 1. informarea directă, prin informații puse la dispoziție de ANRE prin canalele proprii de comunicare (ținând cont de limitările existente ca urmare a faptului că pentru angajarea unor cheltuieli din bugetul propriu este necesar să existe prevederi în legea de organizare și funcționare a ANRE sau în Legea nr. 123/2012 care să permită aceste cheltuieli, prevederi care nu există la acest moment);**
- 2. obligații de informare impuse furnizorilor prin reglementările aprobate de ANRE.**

Astfel, încă din data de 29 iunie 2020, odată cu aprobarea tarifelor reglementate aplicate în perioada 1 iulie – 31 decembrie 2020, ANRE a anunțat public prin intermediul unui comunicat, următoarele: *“Având în vedere prevederile REGULAMENTULUI (UE) 2019/943 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică, precum și ale DIRECTIVEI (UE) 2019/944 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE, perioada 1 iulie 2020 – 31 decembrie 2020 este ultima perioadă de aplicare a tarifelor reglementate pentru clienții casnici și de stabilire a prețurilor pentru energia electrică livrată și a cantităților de energie electrică vândute de producători furnizorilor de ultimă instanță pe bază de contracte reglementate(...)*” (versiunea integrală a comunicatului: <https://www.anre.ro/ro/presa/comunicate/comunicat-29-06-2020-privind-stabilirea-pretului-reglementat-pentru-energia-electrica-livrata-si-a-cantitatilor-de-energie-electrica-vandute-pe-baza-de-contracte-reglementate-in-perioada-1-iulie-31-decembrie-2020>).

Astfel, ANRE a început campania de informare a opiniei publice încă din data stabilirii ultimelor tarife reglementate, în speță luna iunie 2020.

Totodată, în vederea punerii la dispoziția clienților casnici a unor mijloace de informare în legătură cu opțiunile pe care le au în procesul trecerii lor de pe piața reglementată pe piața concurențială și pentru realizarea unei comunicări rapide și eficiente, ANRE a publicat pe pagina de internet proprie și a comunicat public următoarele:

- **Materialul “LIBERALIZAREA PIETEI DE ENERGIE ELECTRICĂ – Recomandări pentru clientul casnic”,** afișat pe pagina principală a site-ului ANRE, www.anre.ro realizat prin parteneriatul pe care ANRE îl are în desfășurare, la nivel național, cu Asociația Națională de Protecția Consumatorilor – INFOCONS, în vederea diseminării materialului informativ sub formă de pliante printate și afișate la punctele de contact ale instituțiilor de interes major de pe întreg teritoriul țării. De asemenea, pentru construirea unei percepții corecte asupra tuturor aspectelor legate de procesul de liberalizare, ANRE a solicitat furnizorilor în conformitate cu prevederile Articolul 57 din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 să distribuie clienților casnici materialul informativ cu recomandări elaborat de ANRE și să îl afișeze la punctul unic de contact, în centrele de relații cu clienții și pe pagina principală a propriilor pagini de internet;
- **29 iunie 2020 – INFORMARE privind stabilirea prețului reglementat pentru energia electrică livrată și a cantităților de energie electrică vândute pe bază de contracte reglementate în perioada 1 iulie-31 decembrie 2020,** în care se precizează următoarele: *„Având în vedere prevederile REGULAMENTULUI (UE) 2019/943 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică, precum și ale DIRECTIVEI (UE) 2019/944 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE, perioada 1 iulie 2020 – 31 decembrie 2020 este ultima perioadă de aplicare a tarifelor reglementate pentru clienții casnici și de stabilire a prețurilor pentru energia electrică livrată și a cantităților de energie electrică vândute de producători furnizorilor de ultimă instanță pe bază de contracte reglementate. Astfel, începând cu data de 1 ianuarie 2021 piața de energie electrică se liberalizează*

complet, furnizarea energiei electrice urmând a se realiza în regim concurențial inclusiv pentru categoria clienților casnici care beneficiază în perioada 1 iulie – 31 decembrie 2020 de tarife reglementate. Fiecare client casnic va trebui să își aleagă un furnizor în funcție de nevoile specifice și de ofertele concurențiale puse la dispoziție de către aceștia. Pentru a veni în sprijinul clienților casnici în perioada următoare ANRE va elabora cadrul de reglementare necesar liberalizării complete a pieței de energie electrică, începând cu data de 1 ianuarie 2021, prin care se vor stabili inclusiv obligațiile furnizorilor de ultimă instanță și modalitățile de informare a clienților casnici cu privire la liberalizarea pieței de energie electrică (prin intermediul facturilor emise, paginii de internet, prin afișare la punctele de informare etc.). Vă reamintim că pentru a da posibilitatea clientului final de a compara mai multe oferte și de a avea acces la cât mai multe informații în vederea adoptării unei decizii informate la momentul încheierii unui contract aferent furnizării energiei electrice în regim concurențial, ANRE a pus la dispoziție, pe pagina proprie de internet, o aplicație web denumită **"Comparator oferte-tip de furnizare a energiei electrice"**. Acest instrument, independent și necomercial, al cărui scop este să permită compararea prețurilor de furnizare și a condițiilor oferite de furnizorii de energie electrică, înainte de a alege un anumit furnizor sau o anumită ofertă-tip, poate fi accesat folosind link-ul <https://www.anre.ro/ro/info-consumatori/comparator-de-tarife> sau prin descărcarea aplicației ANRE pe dispozitivele mobile."

- **8 iulie 2020 - INFORMARE privind aplicația informatică "Comparator al ofertelor - tip de furnizare a energiei electrice"**, în care se precizează următoarele: „În scopul creșterii gradului de informare a clienților finali, în vederea selectării furnizorului de energie electrică, ANRE a dezvoltat/actualizat aplicația web „Comparator al ofertelor – tip de furnizare a energiei electrice”, astfel încât să ofere clienților finali posibilitatea de a accesa, în mod direct și centralizat, informații privind documentele necesare încheierii contractelor de furnizare, de a descărca documentele necesare încheierii contractelor de furnizare și de a fi informați cu privire la modalitatea de transmitere către furnizori a documentelor necesare încheierii contractelor de furnizare. În aceste condiții reiterăm obligația furnizorilor de energie electrică de a respecta prevederile **Ordinului președintelui ANRE nr. 189/2018 privind obligația de informare a clienților finali prin intermediul aplicației informatice "Comparator al ofertelor - tip de furnizare a energiei electrice"**, respectiv a **Ordinului președintelui ANRE nr. 73/2020 pentru modificarea Anexei la Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 189/2018 privind obligația de informare a clienților finali prin intermediul aplicației informatice „Comparator al ofertelor – tip de furnizare a energiei electrice"**. Ofertele-tip de furnizare a energiei electrice, introduse în baza de date a comparatorului, precum și informațiile de contractare și modalitățile de transmitere a documentelor necesare încheierii contractului de furnizare a energiei electrice, conțin elementele prevăzute în Anexa la Ordinul ANRE nr. 73/2020”.
- **29 septembrie 2020 - COMUNICAT privind noile reguli de funcționare a piețelor de energie electrică în contextul aplicării prevederilor Regulamentului (UE) nr. 2019/943**, în care se precizează următoarele: „În vederea adoptării cadrului de reglementare necesar aplicării principiilor europene, ANRE a emis în această lună, **Ordinul pentru aprobarea condițiilor de furnizare a energiei electrice de către furnizorii de ultimă instanță**, începând cu data de 1 ianuarie 2021. Prin reglementarea menționată au fost instituite în sarcina

furnizorilor de ultimă instanță obligații de informare a clienților casnici, ce se impun ca urmare a liberalizării pieței de energie electrică de la data de 1 ianuarie 2021 și, de asemenea, se stabilesc principii privind contractele aplicabile clienților casnici și noncasnici beneficiari ai serviciului universal și principiile de stabilire a prețului aplicat clienților casnici și noncasnici din portofoliul propriu care beneficiază de serviciul universal”.

- **24 decembrie 2020 – COMUNICAT referitor la obligația furnizorilor de ultimă instanță de informare a clienților casnici cu privire la furnizarea energiei electrice;**
- **30 decembrie 2020 - COMUNICAT referitor la liberalizarea pieței de energie electrică începând cu data de 1 ianuarie 2021,** în care se precizează următoarele: „(...) Pentru a da posibilitatea clienților casnici care nu și-au exercitat dreptul de eligibilitate prin încheierea unor contracte concurențiale, ANRE a impus obligații suplimentare furnizorilor de ultimă instanță de a transmite clienților casnici informații care să cuprindă odată cu oferta pentru serviciul universal și cel puțin o ofertă concurențială, atât în cursul lunii decembrie 2020 cât și în luna ianuarie 2021. În urma analizei ofertelor concurențiale puse la dispoziția clienților casnici de către furnizori prin intermediul comparatorului se constată că diferența între media primelor 10 oferte care nu conțin componenta fixă (lei/zi), ordonate după valoarea facturii la un consum mediu lunar de 100 kWh, aplicabile în anul 2021 și media prețului din ofertele de serviciu universal este mai mică cu cca 6,7 lei (0,06 lei/kWh). Astfel ANRE recomandă clienților casnici să aleagă ofertele concurențiale, toți clienții casnici având dreptul să își schimbe furnizorul de energie electrică în luna ianuarie, precum și pe tot parcursul anului 2021, cu respectarea condițiilor contractuale, în termen de maxim 21 de zile de la data solicitării.(...)”.

Având în vedere eliminarea tarifelor reglementate la energia electrică începând cu data de 1 ianuarie 2021, Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE) a venit în sprijinul clienților casnici din piața de energie prin înființarea unui „Call-center” dedicat procesului de schimbare a furnizorului de energie electrică și gaze naturale, prin intermediul căruia experți acordă consiliere tuturor consumatorilor care întâmpină dificultăți în procesul de încheiere a unui nou contract în piața concurențială.

Referitor la obligațiile de informare impuse furnizorilor prin reglementările aprobate de ANRE acestea sunt:

a. obligații de informare periodice impuse furnizorilor prin reglementări anterioare anului 2020, respectiv:

- **Ordinul ANRE nr. 96/2015 pentru aprobarea Regulamentului privind activitatea de informare a clienților finali de energie electrică și gaze naturale;**
- **Ordinul ANRE nr. 235/2019 pentru aprobarea Regulamentului de furnizare a energiei electrice la clienții finali.**

În cursul anului 2020 pentru a veni în sprijinul clientului final de energie electrică, ANRE a îmbunătățit aplicația „Comparator oferte-tip de furnizare a energiei electrice” prin atașarea, fiecărui criteriu de selecție, a unor explicații detaliate, accesibile utilizatorului prin plasarea cursorului pe simbolul “i”, situat în partea dreaptă a criteriului de selecție.

În vederea facilitării procesului de contractare a fost introdusă obligația furnizorilor de a publica în comparator datele de contact în vederea transmiterii cererilor de încheiere a contractului de furnizare precum și informații privind documentele necesare în vederea încheierii contractului. ANRE urmărește permanent conținutul, actualizarea și modificările ofertelor-tip de furnizare a energiei electrice introduse de furnizori în baza de date a comparatorului din punct de vedere a respectării prevederilor ordinului menționat anterior.

b. obligații de informare suplimentare impuse furnizorilor prin reglementări în anul 2020

În conformitate cu prevederile **Ordinului ANRE nr. 171/2020 pentru aprobarea Condițiilor de furnizare a energiei electrice de către furnizorii de ultimă instanță (Condiții)**, în vederea realizării activității de informare a clienților casnici cu privire la eliminarea tarifelor reglementate, furnizorii de ultimă instanță aveau obligația de a transmite clienților casnici din portofoliul propriu:

- a) în perioada 1 octombrie 2020 - 1 decembrie 2020, o informare conform modelului prevăzut în anexa nr. 1 la Condiții;
- b) în luna decembrie 2020, după aprobarea de către Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei a tarifelor reglementate pentru serviciul de distribuție și în luna ianuarie 2021, câte o informare conform modelului prevăzut în anexa nr. 2 la Condiții, care are atașată o ofertă pentru serviciul universal, care conține cel puțin elementele prevăzute la art. 39 alin. (4) din Regulamentul de furnizare a energiei electrice la clienții finali, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 235/2019, cu modificările și completările ulterioare, și cel puțin o ofertă concurențială.

Ordinul ANRE nr. 241/2020 a vizat modificarea Ordinului ANRE nr. 171/2020 pentru aprobarea condițiilor de furnizare a energiei electrice de către furnizorii de ultimă instanță, emis în scopul completării cadrului de reglementare pentru a asigura o mai bună informare a clienților casnici cu privire la ofertele aplicabile și pentru a oferi acestora posibilitatea de a beneficia de o perioadă mai lungă de timp în vederea alegerii unei oferte de furnizare a energiei electrice potrivită nevoilor lor, respectiv pe toată perioada lunii ianuarie 2021, concomitent cu crearea unui mecanism tranzitoriu care să permită furnizorilor de ultimă instanță acordarea unei reduceri comerciale clienților casnici care aleg o ofertă concurențială din portofoliul acestora, care să acopere diferența între prețul din oferta de serviciu universal și prețul din oferta concurențială aferentă perioadei de aplicare a prețului din oferta de serviciu universal.

De asemenea, Ordinul a vizat și armonizarea prevederilor referitoare la prețurile aplicabile clienților beneficiari de serviciu universal, în condițiile încheierii unui contract la cererea acestora, respectiv în condițiile preluării acestora de către furnizorii de ultimă instanță.

Eliminarea tarifelor reglementate de către ANRE aplicate de furnizorii de ultimă instanță pentru vânzarea energiei electrice către clienții casnici și stabilirea de către aceștia a prețurilor de furnizare pentru clienții beneficiari de serviciu universal este în conformitate cu legislația națională și legislația europeană.

Astfel, orice client casnic are dreptul să își aleagă dintre ofertele tuturor furnizorilor de energie electrică de pe piață, cea ofertă care se potrivește cel mai bine nevoilor sale, în funcție de importanța pe care acesta o acordă criteriilor de departajare a ofertelor, fie semnând un contract concurențial, fie alegând să beneficieze de serviciul universal, în baza unui contract reglementat de către ANRE, la prețurile stabilite de către furnizorul de ultimă instanță, cu respectarea prevederilor legale în vigoare

Totodată, ANRE a înaintat în anul 2020 Consiliului Național al Audiovizualului (CNA), o solicitare prin care a solicitat aprobarea unui mesaj de interes public pe tema liberalizării piețelor de energie, mesaj care să fie difuzat gratuit prin mijloacele audiovizuale. Această solicitare a fost formulată în contextul în care, intenția ANRE a fost de a mijloci accesul la informările legate de liberalizarea piețelor, unui număr cât mai crescut de clienți finali. Mesajul de interes public pe tema liberalizării piețelor de energie formulat de ANRE a fost aprobat de CNA la finele lunii februarie 2021, astfel că difuzarea sa pe posturile de televiziune a fost posibilă.

Gaze Naturale

Măsurile întreprinse de ANRE în vederea liberalizării

Acțiuni/reglementări/informări până la data de 30 iunie 2020

➤ **Emiterea Ordinului ANRE nr. 27/2020 pentru stabilirea unor măsuri privind furnizarea gazelor naturale la clienții casnici în perspectiva eliminării prețurilor reglementate**

Prin promovarea Ordinului nr. 27/2020, ANRE a urmărit stabilirea măsurilor de informare ce se impuneau în vederea liberalizării pieței interne a gazelor naturale la data de 1 iulie 2020, precum și stabilirea regulilor privind derularea raporturilor contractuale în care sunt implicați clienții casnici, pe fondul trecerii acestora de pe piața reglementată pe piața concurențială, **în scopul asigurării furnizării gazelor naturale clienților casnici aflați în segmentul reglementat al pieței la data de 30 iunie 2020 și care nu-și exercită dreptul de eligibilitate prin încheierea unui contract aferent furnizării gazelor naturale în regim concurențial cu furnizorul ales.**

ANRE a informat cu privire la acest demers atât Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, cât și Consiliul Concurenței. Astfel, în procesul de consultare publică desfășurat pe marginea acestui proiect de ordin au fost primite observații/proponeri și de la Consiliul Concurenței, iar la ședința publică în care au fost discutate și analizate observațiile/proponerile primite a participat și un reprezentant ANPC.

Luând în considerare termenul scurt până la momentul liberalizării (introdus prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2020, publicată în Monitorul Oficial din data de 6 ianuarie 2020), prin Ordinul ANRE nr. 27/2020 s-a introdus o perioadă de tranziție de un an, în care clientului casnic inactiv (care nu întreprinde nici o acțiune în sensul încheierii unui contract aferent furnizării în regim concurențial până la data liberalizării) i s-a asigurat continuarea furnizării de către furnizorul lui actual, începând cu data de 1 iulie 2020, în baza contractelor de furnizare a gazelor naturale în vigoare la data menționată (contracte încheiate conform contractului-cadru de furnizare reglementat de către ANRE), cu excepția prevederilor privind prețul final reglementat. Având în vedere faptul că, începând cu data liberalizării, potrivit

Legii nr. 123/2012, prețurile se formează liber, prin mecanisme concurențiale, până la data încheierii de către clientul casnic a unui contract aferent furnizării în regim concurențial, prețul facturat în perioada de inactivitate nu mai poate fi un preț reglementat de ANRE, **ci un preț stabilit în condiții libere de piață, conform prevederilor legale în vigoare.**

În vederea pregătirii liberalizării, **în sarcina furnizorilor de gaze naturale** care la data de 30 iunie 2020 aveau în portofoliu clienți casnici care nu și-au exercitat dreptul de eligibilitate, au fost introduse, prin Ordinul ANRE nr. 27/2020, **următoarele obligații:**

- transmiterea unei **informări lunare, în perioada 1 mai – 30 iunie 2020**, către clienții casnici din portofoliul propriu care nu și-au exercitat dreptul de eligibilitate și nu au optat pentru furnizarea gazelor naturale în regim concurențial, **având atașată o ofertă cu prețul propus pentru furnizarea gazelor naturale începând cu data de 1 iulie 2020**, precum și o referință clară și explicită cu privire la locul unde clientul casnic poate consulta propunerea de contract aferent furnizării gazelor naturale în regim concurențial;
- respectarea specificațiilor cu privire la prețul concurențial aferent ofertei comunicate clientului casnic prevăzute prin acest ordin, pentru a înlesni clienților comparația cu prețul de furnizare reglementat de ANRE până la data de 30 iunie 2020. **Prețul din oferta furnizorului trebuie să fie transparent și rezonabil, exprimat în (lei/MWh) și trebuie să cuprindă toate costurile aferente furnizării gazelor naturale în regim concurențial, cu servicii de transport și distribuție incluse.** În cazul în care furnizorul de gaze naturale își rezervă dreptul de a ajusta, pe parcursul perioadei de tranziție, prețul de furnizare aferent ofertei comunicate clientului casnic, acesta trebuie să indice în mod complet și transparent motivele care pot conduce la variația prețului, precum și să descrie în mod explicit metoda prin care prețul respectiv variază. **Furnizorul are obligația să notifice clientului noul preț prin modalitatea de comunicare convenită cu acesta, într-un mod transparent și ușor de înțeles, cu cel puțin 30 de zile** calendaristice înainte de data modificării, cu precizarea dreptului clientului de a denunța contractul în cazul în care nu acceptă acest preț.
- respectarea modelului de informare prevăzut prin acest ordin, cu informații privind:
  - eliminarea prețurilor reglementate începând cu data de 1 iulie 2020;
  - necesitatea încheierii contractului aferent furnizării gazelor naturale în regim concurențial cu oricare furnizor de gaze naturale ales de client dintre cei licențiați de către ANRE;
  - oferta propusă de furnizorul actual, cu noul preț de furnizare a gazelor naturale valabil începând cu data de 1 iulie 2020, și locul unde poate fi consultat contractul aferent furnizării gazelor naturale în regim concurențial;
  - opțiunile pe care clientul casnic le are în cazul în care nu dorește să accepte oferta primită de la furnizorul actual;
  - modalitatea prin care se realizează furnizarea gazelor naturale începând cu 1 iulie 2020 în cazul în care clientul nu-și alege un furnizor și nu încheie cu acesta până atunci un contract, respectiv la prețul concurențial din oferta primită de la furnizorul actual.
- **afișarea, începând cu data de 1 mai 2020, la punctul unic de contact și pe pagina principală a propriului site, la un loc vizibil, a informării privind eliminarea prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale la clienții casnici, a ofertei transmise clientului împreună cu informarea, precum și a propunerii de contract aferent furnizării gazelor naturale în regim concurențial și a condițiilor generale de furnizare a**

gazelor naturale, în situația în care cadrul general aplicabil relațiilor contractuale derulate între furnizor și clienții finali este înscris într-o anexă separată care completează contractul propus;

- pentru perioada **1 mai – 30 iunie 2020**, transmiterea la ANRE, în maximum 10 zile calendaristice de la sfârșitul lunii pentru care se întocmește raportarea, a **documentelor justificative din care să rezulte îndeplinirea obligației de informare** către toți clienții casnici din portofoliul propriu care nu au încheiat un contract aferent furnizării gazelor naturale în regim concurențial.

Încă de la publicarea Ordinului nr. 27/2020, ANRE a atras atenția furnizorilor cu privire la necesitatea respectării obligațiilor și termenelor prevăzute în acest ordin.

În perioada **mai - iunie 2020**, ANRE a urmărit îndeplinirea de către toți cei **31 de furnizori a obligațiilor ce le revin**, astfel:

- **a fost verificată îndeplinirea de către aceștia a obligației de publicare pe site-ul propriu, la un loc vizibil, a informării** privind eliminarea prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale la clienții casnici, **a ofertei și a contractului aferent** furnizării gazelor naturale în regim concurențial propuse de fiecare dintre acești furnizori. Cei care la momentul respectiv nu-și îndepliniseră în totalitate respectiva obligație au fost atenționați de ANRE prin transmiterea unei adrese care a cuprins și un termen de conformare;
- **a fost analizată oferta de preț făcută clienților casnici în baza acestui ordin și afișată pe site-ul fiecăruia dintre acești furnizori, din punct de vedere al conformării cu obligațiile impuse prin acest ordin, în special în ceea ce privește transparența.** Astfel, s-a urmărit în principal ca acele clauze introduse de unii furnizorii în ofertă, care permit o ajustare de preț, să respecte cerințele de bună credință, de echilibru și de transparență, astfel încât clientul interesat să aibă posibilitatea să prevadă, pe baza unor criterii clare și inteligibile, eventualele modificări ale prețului de furnizare. Cei care la momentul respectiv nu-și îndepliniseră în totalitate respectiva obligație au fost atenționați de ANRE prin transmiterea unei adrese prin care s-a solicitat clarificarea ofertei cu celeritate, astfel încât clienții să primească toate detaliile necesare înțelegerii acesteia și luării, în cunoștință de cauză, a unei decizii cât mai avantajoase – unul dintre scopurile pentru care a fost emis Ordinul președintelui ANRE nr. 27/2020.

De asemenea, în luna iunie, ANRE a urmărit îndeplinirea de către furnizori a **obligațiilor de informare către toți clienții casnici care nu încheie contracte aferente furnizării gazelor naturale în regim concurențial, pe baza documentelor justificative primite de la furnizori aferente informării clienților din luna mai.** Procesul de urmărire a îndeplinirii acestei obligații a continuat și în luna iulie, pe baza documentelor justificative primite de la furnizori aferente informării clienților din luna iunie.

➤ **Informarea clienților casnici realizată de către ANRE, suplimentar emiterii Ordinului nr. 27/2020**

Activitatea de informare a ANRE în privința liberalizării s-a concentrat și pe **furnizarea de clarificări solicitate de clienții casnici fie telefonic, fie în scris, în format electronic și pe suport de hârtie.**

În plus, ANRE a pus la dispoziția tuturor celor interesați o linie telefonică gratuită dedicată informării clienților finali de gaze naturale și energie electrică **021 9782.**

Totodată, în vederea punerii la dispoziția clienților casnici a unor mijloace de informare în legătură cu opțiunile pe care le au în procesul trecerii lor de pe piața reglementată pe piața concurențială și pentru realizarea unei comunicări rapide și eficiente, **ANRE a publicat pe pagina de internet proprie și a transmis presei următoarele materiale informative:**

• *INFORMARE privind prețurile pentru furnizarea gazelor naturale la clienții casnici începând cu data de 1 iulie 2020*”, afișată, începând cu data de 18 mai 2020, la secțiunea *Presă/Comunicate*, cât și la secțiunea *Gaze naturale/Consumatori/Rolul ANRE în informarea consumatorilor de gaze naturale*;

• *LIBERALIZAREA PIEȚEI DE GAZE NATURALE – Recomandări pentru clientul casnic*, afișată pe pagina principală a site-ului.

ANRE are în desfășurare, la nivel național, un parteneriat cu **Asociația Națională de Protecția Consumatorilor – INFOCONS**, în vederea diseminării materialului **”LIBERALIZAREA PIEȚEI DE GAZE NATURALE – Recomandări pentru clientul casnic”** sub formă de pliante printate și afișate la punctele de contact ale instituțiilor de interes major de pe întreg teritoriul țării.

De asemenea, pentru construirea unei percepții corecte asupra tuturor aspectelor legate de procesul de liberalizare, **ANRE a solicitat furnizorilor care au portofoliul propriu clienți casnici care nu și-au exercitat dreptul de eligibilitate și nu au optat pentru furnizarea gazelor naturale în regim concurențial, să distribuie acestora, în 30 zile de la primire, respectiv în perioada 18 iunie – 18 iulie 2020, materialul informativ cu recomandări elaborat de ANRE și să îl afișeze la punctul unic de contact, în centrele de relații cu clienții precum și pe pagina principală a propriilor pagini de internet.**

Acțiuni/reglementări/informări după data de 30 iunie 2020

➤ **Obligațiile furnizorilor rezultate din Ordinul ANRE nr. 27/2020**

Ulterior datei de **1 iulie 2020**, potrivit prevederilor acestui ordin, în sarcina furnizorilor de gaze naturale care au în portofoliul clienți casnici care nu și-au exercitat dreptul de eligibilitate au fost introduse **următoarele obligații:**

- **afișarea** în continuarea și după data liberalizării, respectiv **până la data de 30 iunie 2021, la punctul unic de contact, în centrele de relații cu clienții și pe pagina principală a propriului site, la loc vizibil, a informării privind liberalizarea pieței de gaze naturale, precum și a propunerii de contract aferent furnizării gazelor naturale în regim concurențial.**

- afișarea, în perioada de tranziție 1 iulie 2020 – 30 iunie 2021, la punctul unic de contact și pe pagina principală a propriului site, la un loc vizibil, a prețurilor la care se realizează furnizarea gazelor naturale pentru clienții casnici care nu au încheiat un contract aferent furnizării gazelor naturale în regim concurențial, în vedere transparentizării acestora;
- transmiterea, în perioada 1 iulie 2020 – 31 martie 2021, a unor **informări trimestriale** clienților casnici din portofoliul propriu care nu au încheiat un contract aferent furnizării gazelor naturale în regim concurențial, care trebuie să conțină cel puțin următoarele informații:
  - a) informații privind încetarea aplicabilității prețurilor finale reglementate pentru clienții casnici începând cu data de 1 iulie 2020;
  - b) informații privind drepturile conferite de calitatea de client eligibil, cu precizarea expresă a dreptului de a încheia un contract aferent furnizării gazelor naturale în regim concurențial cu furnizorul actual sau cu oricare alt furnizor de gaze naturale ales de către clientul casnic, precum și a faptului că schimbarea furnizorului de gaze naturale este un proces simplu, gratuit, care nu implică modificări de ordin tehnic, indiferent de furnizorul de gaze naturale ales de către clientul casnic;
  - c) informații privind modalitățile de încheiere a unui contract aferent furnizării gazelor naturale în regim concurențial;
  - d) informații privind modalitatea prin care clientul poate efectua o analiză comparativă a ofertelor-tip de furnizare a gazelor naturale existente pe piață, respectiv prin intermediul aplicației „Comparator oferte-tip de furnizare a gazelor naturale“, care poate fi accesată online pe pagina de internet a ANRE, la adresa: <http://www.anre.ro/ro/info-consumatori/comparator-oferte-tip-de-furnizare-a-gn>, sau prin descărcarea aplicației ANRE pe dispozitivele mobile;
  - e) informații referitoare la modalitatea prin care i se asigură clientului casnic care nu își exercită dreptul de eligibilitate furnizarea gazelor naturale în perioada 1 iulie 2020 - 30 iunie 2021.
- transmiterea, pentru perioada 1 iulie 2020 – 30 iunie 2021, a unei raportări lunare la ANRE, în maximum 15 zile calendaristice de la sfârșitul lunii pentru care se întocmește raportarea, cu datele referitoare la activitatea de furnizare desfășurată la clienții inactivi în condițiile acestui ordin.

➤ **Îmbunătățirea aplicației Comparator oferte-tip de furnizare a gazelor naturale**

În scopul informării cât mai corecte și complete a clienților finali ANRE are în vedere dezvoltarea continuă a aplicației web „Comparator oferte-tip de furnizare a gazelor naturale”. Anticipând că, odată cu liberalizarea totală a pieței de gaze naturale, ofertele-tip ale furnizorilor se vor diversifica și vor fi adaptate nevoilor clienților, întrucât concurența reprezintă un stimulent care încurajează companiile să acționeze la potențial maxim pentru a furniza servicii de calitate și la prețuri accesibile, ANRE a dezvoltat o versiune îmbunătățită a acestui *Comparator*.

Îmbunătățirile urmărite au avut ca scop, în principal:

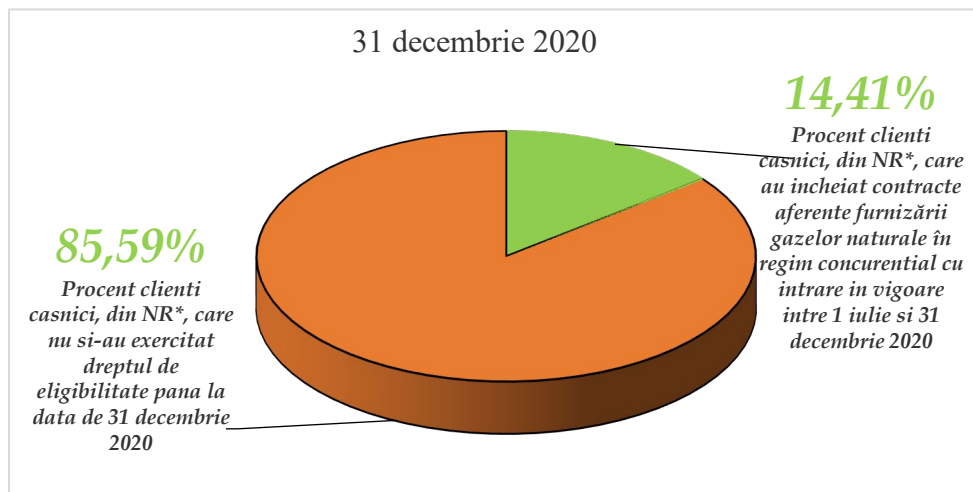
- posibilitatea **introducerii de către furnizori a mai multor detalii aferente ofertelor-tip care au caracteristici particulare, spre exemplu abonamentul sau reducerile oferite**, după caz;
- atașarea, fiecărui criteriu de selecție, a unor explicații detaliate, accesibile utilizatorului prin plasarea cursorului pe simbolul , situat în partea dreaptă a criteriului de selecție;
- oferirea clienților finali a posibilității **de a accesa, în mod direct și centralizat, informații privind documentele necesare încheierii contractelor de furnizare, de a descărca documentele necesare încheierii contractelor de furnizare și de a fi informați** cu privire la modalitatea de transmitere către furnizori a documentelor necesare încheierii contractelor de furnizare.

De asemenea, având în vedere solicitările de clarificare privind criteriile de selecție aferente funcționării acestui *Comparator*, primite de către ANRE, pe interfața utilizatorului au fost preselectate câteva opțiuni, după cum urmează:

- câmpul *Alege tipul de client final* * - afișează preselectată opțiunea: *Casnic*, întrucât 95% dintre clienții finali sunt clienți casnici;
- câmpul *Alege modalitatea de racordare* * - afișează preselectată opțiunea: *Sistem de distribuție*, întrucât 99% dintre clienții finali sunt racordați într-un sistem de distribuție a gazelor naturale;
- câmpul *Alege consumul anual* * - afișează preselectată opțiunea: *Client cu un consum anual mai mic sau egal cu 280 MWh*, întrucât 99% dintre clienții finali au un consum anual de până la 280 MWh;
- câmpul *Alege tipul pretului unitar de furnizare* * - afișează preselectată opțiunea: *Cu servicii reglementate incluse*, întrucât 99% dintre clienții finali au serviciile reglementate de distribuție și transport incluse în prețul de furnizare.

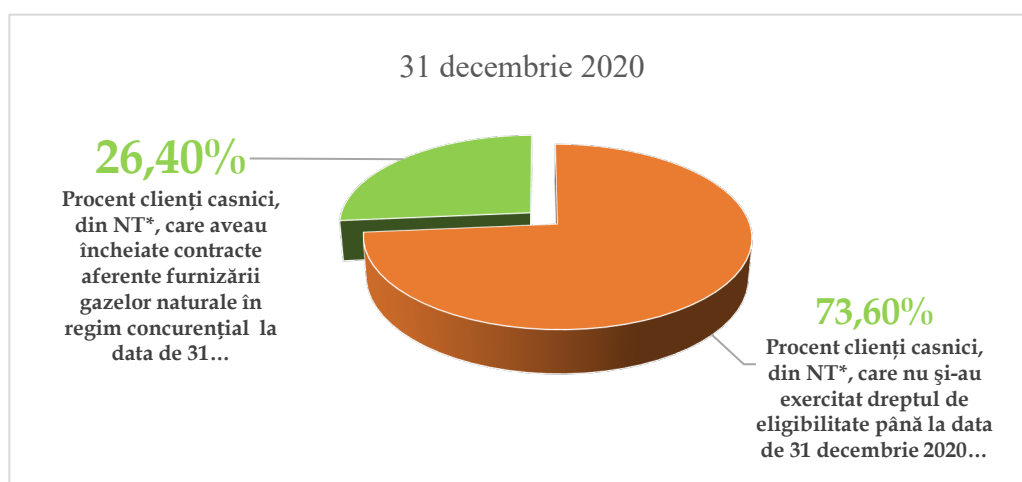
Stadiul încheierii de către clienții casnici a contractelor aferente furnizării gazelor naturale în regim concurențial la data de 31 decembrie 2020

Pe baza datelor raportate de către cei 31 de furnizori care, până la data liberalizării au avut în portofoliul propriu clienți casnici pentru care furnizarea gazelor naturale se realiza în regim reglementat, din numărul clienților casnici care nu își exercitaseră dreptul de eligibilitate la data de 30 iunie 2020 (NR*), 14,41% au încheiat până la data de 31 decembrie 2020 contracte aferente furnizării gazelor naturale în regim concurențial, rezultatele fiind prezentate în graficul de mai jos:

*NR - număr clienți casnici la care furnizarea gazelor naturale se desfășura în regim reglementat la 30 iunie 2020

Astfel, până la data de 31 decembrie 2020, din numărul total al clienților casnici (NT*), aproximativ 26,4% aveau încheiate contracte aferente furnizării gazelor naturale în regim concurențial, situație reflectată în graficul de mai jos:

*NT - număr total clienți casnici estimat la data de 31 decembrie 2020

Structura pe tipuri de surse primare de energie a producției de energie electrică din România și valorile indicatorilor de mediu asociați energiei electrice produse la nivel național, pentru fiecare tip de sursă primară

În conformitate cu prevederile Regulamentului de etichetare a energiei electrice, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 61/2016, cu modificările și completările ulterioare, pe baza declarațiilor producătorilor de energie electrică referitoare la cantitatea totală de energie electrică produsă s-a calculat structura pe tipuri de surse primare de energie a producției de energie electrică din România, prezentată mai jos.

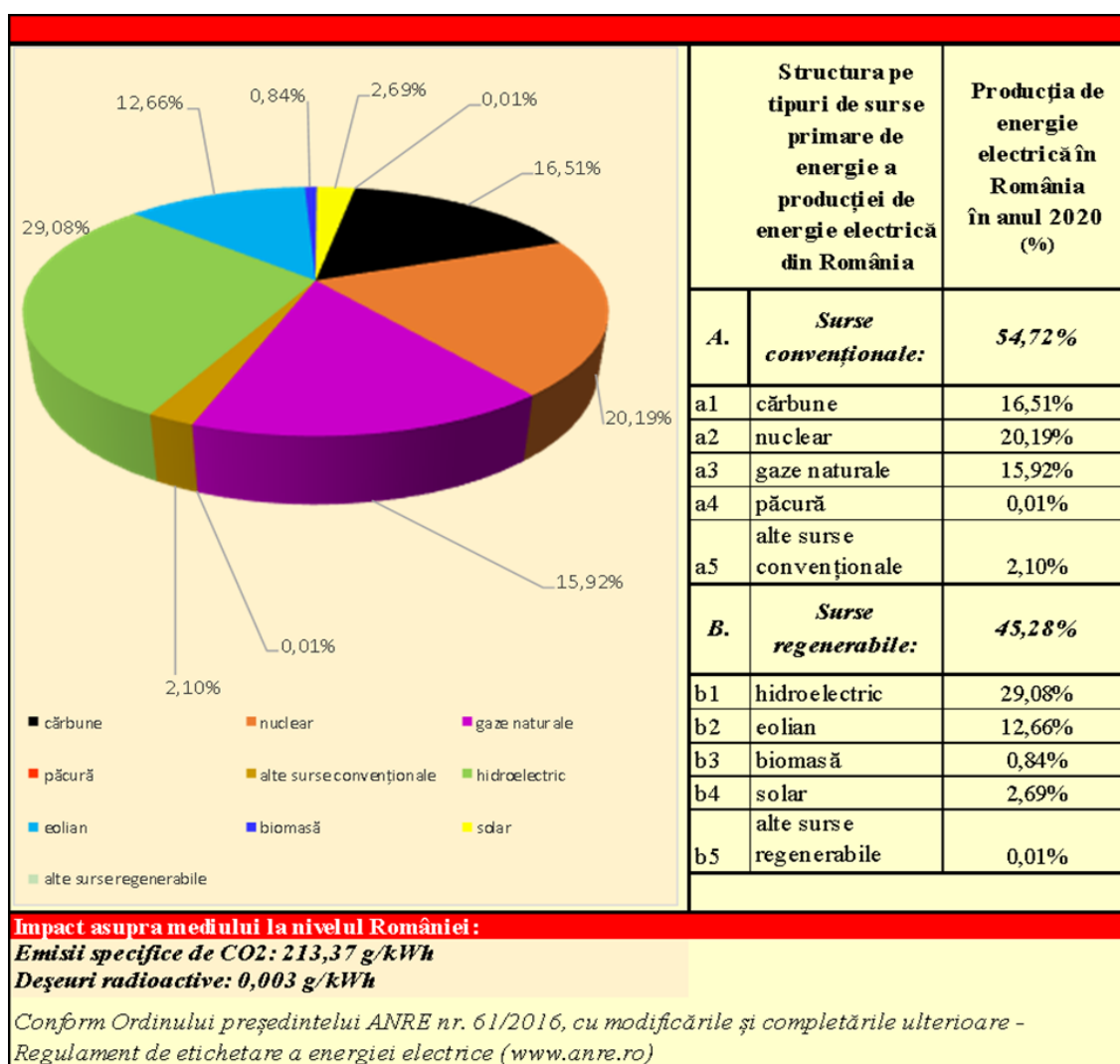
În anul 2020, valorile specifice medii la nivel național ale emisiilor de CO₂ și ale deșeurilor radioactive rezultate din producerea energiei electrice au fost de 213,37 g/kWh, respectiv de 0,003

g/kWh. Prin raportarea la aceste valori, furnizorii de energie electrică vor specifica în etichetele pe care le vor elabora dacă energia electrică pe care au furnizat-o clienților finali în anul 2020 a avut impact asupra mediului înconjurător sub/peste media națională.

Pornind de la datele obținute în procesul de elaborare a etichetei naționale, în graficul următor este prezentată structura energiei electrice produse în unități de producere dispecerizabile și nedispecerizabile, raportată de 570 titulari de licență pentru exploatarea comercială a capacităților de producere a energiei electrice, calculată pe tipuri de resurse convenționale și neconvenționale.

<i>Sursă primară de energie</i>	<i>Emisii specifice CO2 [g/kWh]</i>
Cărbune	853,76
Gaze naturale	388,78
Păcură	728,84
Alte surse convenționale	498,07
Surse regenerabile	0
Media sectorială	213,37

Valorile specifice medii ale emisiilor de CO2 pe tipuri de surse primare de energie, prezentate în tabelul următor, sunt determinate ca medie ponderată a emisiei specifice realizate și a energiei electrice produse de fiecare producător pe fiecare tip de sursă primară:

Activitatea comisiilor de soluționare a disputelor/divergențelor privind accesul la rețelele/sisteme de alimentare cu energie electrică/gaze naturale

Comisia și-a desfășurat activitatea în baza prevederilor Regulamentului privind organizarea și funcționarea comisiilor pentru soluționarea disputelor/divergențelor privind accesul la rețelele/sistemele din domeniul energiei, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 85/2014.

Pe parcursul anului 2019 au fost primite 4 cereri de soluționare a disputelor. În urma analizării dosarelor și a parcurgerii etapelor pentru soluționarea disputelor, *Comisia* a emis în anul 2019, 2 decizii de soluționare, care au fost semnate de președintele ANRE, conform prevederilor regulamentului menționat. Celelalte 2 solicitări au fost soluționate la începutul anului 2020.

Activitatea Comisiei pentru soluționarea disputelor pe piața angro și cu amănuntul apărute între participanții la piața de energie electrică

*Comisia își desfășoară activitatea în baza prevederilor Regulamentului privind organizarea și funcționarea comisiei pentru soluționarea disputelor pe piața angro și cu amănuntul apărute între participanții la piața de energie electrică și gaze naturale, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 61/2013, cu modificările și completările ulterioare. Pe parcursul anului 2020 au fost primite 6 cereri de soluționare a disputelor apărute pe piața de energie electrică. În urma analizării dosarelor și a parcurgerii etapelor pentru soluționarea disputelor, *Comisia* a emis 5 hotărâri, iar o dispută s-a încheiat prin înțelegerea părților înainte de începerea procedurii de soluționare.*

Activitatea comisiei pentru soluționarea disputelor pe piața angro și cu amănuntul apărute între participanții la piața de gaze naturale

*Comisia își desfășoară activitatea în baza prevederilor Regulamentului privind organizarea și funcționarea comisiei pentru soluționarea disputelor pe piața angro și cu amănuntul apărute între participanții la piața de energie electrică și gaze naturale, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 61/2013, cu completările ulterioare. Pe parcursul anului 2020 au fost primite 2 cereri de soluționare a disputelor apărute pe piața de gaze naturale. În urma analizării dosarelor și a parcurgerii etapelor pentru soluționarea disputelor, *Comisia* a respins cele 2 dosare.*

III. MONITORIZARE ȘI REMIT

MONITORIZAREA FUNCȚIONĂRII PIETELOR DE ENERGIE ELECTRICĂ ȘI DE GAZE NATURALE

Introducere

1. Rapoarte de monitorizare

Au fost elaborate rapoartele lunare de **monitorizare a pieței angro (PAN) și cu amănuntul (PAM) de energie electrică** (cu versiuni în limbile română și engleză), care conțin date agregate și de sinteză privind funcționarea sistemului electroenergetic național și a pieței de energie electrică, precum și informații cu privire la regulile de funcționare a pieței.

Au fost elaborate rapoartele lunare privind rezultatele **monitorizării pieței gazelor naturale**, conținând date agregate și de sinteză privind piața gazelor naturale.

Rapoartele trimestriale și cel anual de monitorizare a **pieței reglementate de energie electrică** au fost realizate pe baza datelor colectate de la furnizorii de ultimă instanță și conțin sinteza valorilor indicatorilor de monitorizare a pieței reglementate.

Au fost publicate pe pagina de internet www.anre.ro informații lunare publice conform art. 10 din Ordinul ANRE nr. 221/2018 *privind obligația participanților la piața de gaze naturale de a tranzacționa pe piețele centralizate din România*.

În 2020, ANRE a continuat să urmărească permanent modul de respectare de către participanții la piață a obligațiilor de raportare ale acestora, conform metodologiilor de monitorizare, participanții la piață fiind zilnic îndrumați și consiliați în vederea transmiterii în mod corect, complet și la timp a datelor solicitate pe bază de machete/formulare de monitorizare.

2. Analize specifice pieței de energie electrică

Au fost elaborate analize cu privire la evoluțiile constatate pe piața de energie electrică și cu privire la comportamentul unor participanți la piață, utilizate intern în vederea evaluării aspectelor identificate și luării măsurilor care se impun, după cum urmează:

- comportamentul de ofertare/tranzacționare pe piața de energie electrică a principalilor producători în perioada 2017-2019;
- comportamentul de ofertare/tranzacționare pe piața de energie electrică a FUI în perioada 2017-2019 și costurile de furnizare înregistrate;
- comportamentul unor furnizori concurențiali activi pe PAN și PAM;
- evoluția prețului de închidere a pieței pentru ziua următoare;
- evaluarea marjelor de trading/furnizare pentru anul 2020.

Principalele elemente ce caracterizează contextul de piață în 2020 sunt:

- aplicarea tarifelor reglementate pentru energia electrică vândută clienților casnici și a contractelor reglementate subsecvente, încheiate de furnizorii de ultimă instanță cu producătorii de energie electrică;

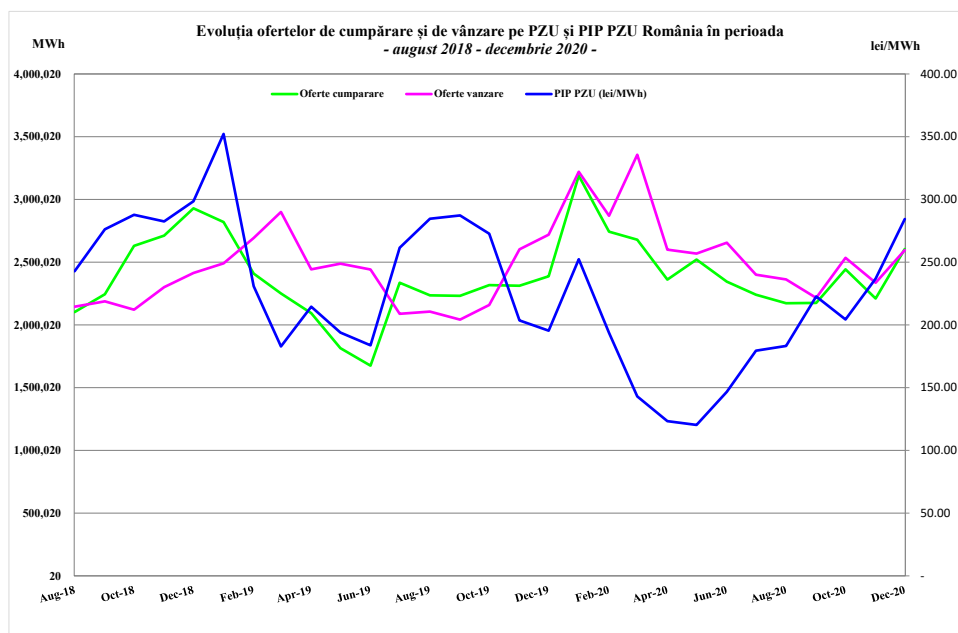
- declinul producției față de necesarul de consum, care s-a accentuat în 2020 comparativ cu anul anterior, chiar în condițiile scăderii consumului intern, ca urmare a opririi sau încetării unor activități economice și industriale pe fondul pandemiei de COVID 19;
- situația regională caracterizată de condiții meteorologice și economice similare celor din România;
- menținerea regulei instituite în anul 2018, potrivit căreia certificatele verzi se acordă corespunzător producției realizate, fără a se mai limita la cantitatea de energie electrică orară notificată către OTS;
- tehnologia de producție învechită, cu costuri de producere ridicate și randamente scăzute ale unor grupuri, existența unor capacități de producție cu durata de viață la limită sau depășită;
- hidraulicitatea redusă pe Dunăre și râuri înregistrată cu precădere în prima parte a anului, care a condus la reducerea ofertei cantitative de vânzare pe PZU, dar cu influențe minore asupra PIP PZU datorită suprapunerii cu perioada de lock-down provocată de pandemia COVID 19;
- subsecvent evoluției hidraulicității, producția zilnică medie anuală din sursă hidro a urmat o tendință descendentă, înregistrând valoarea minimă a ultimilor trei ani;
- schimbarea strategiei de ofertare a producătorilor de energie electrică pe bază de cărbune, pe fondul dificultăților financiare generate de creșterea prețului mediu al certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, corelat cu reducerea prețurilor de tranzacționare pe PZU și PCC, care a avut ca efect tranzacționarea unui procent redus din oferta de vânzare a acestor producători;
- reducerea ofertelor cantitative de cumpărare pe PZU și PCC ca urmare a opririi sau încetării unor activități economice și industriale pe fondul pandemiei de COVID 19.

Una dintre temele tratate a fost **evoluția prețului de închidere a pieței pentru ziua următoare**, deoarece PZU are o cotă mare în consumul intern al României, iar PIP se constituie într-o referință pentru prețurile pe piețele la termen.

În 2020, PIP PZU România a înregistrat o evoluție în V, cu o scădere de la 252,30 lei/MWh, media lunii ianuarie 2020, la 120,24 lei/MWh, media lunii mai 2020 reprezentând minimul anului 2020 și al ultimilor trei ani, pentru a crește la 284,32 lei/MWh, media lunii decembrie 2020 și maximul anului 2020; PIP a reflectat condițiile de piață, contextul regional, modificările cadrului legal și evenimentele cu caracter special, referindu-se aici la pandemia COVID 19, cu impact asupra funcționării sectorului energetic. Este de remarcat și faptul că, la fel ca în anul precedent, PIP PZU a înregistrat cele mai mari valori medii lunare dintre cele 4 țări membre ale pieței 4M MC. Și la nivelul celor patru burse cuplate se remarcă evoluția în V a valorilor medii lunare, cu minime înregistrate în lunile aprilie și mai, și cu valori maxime în luna decembrie.

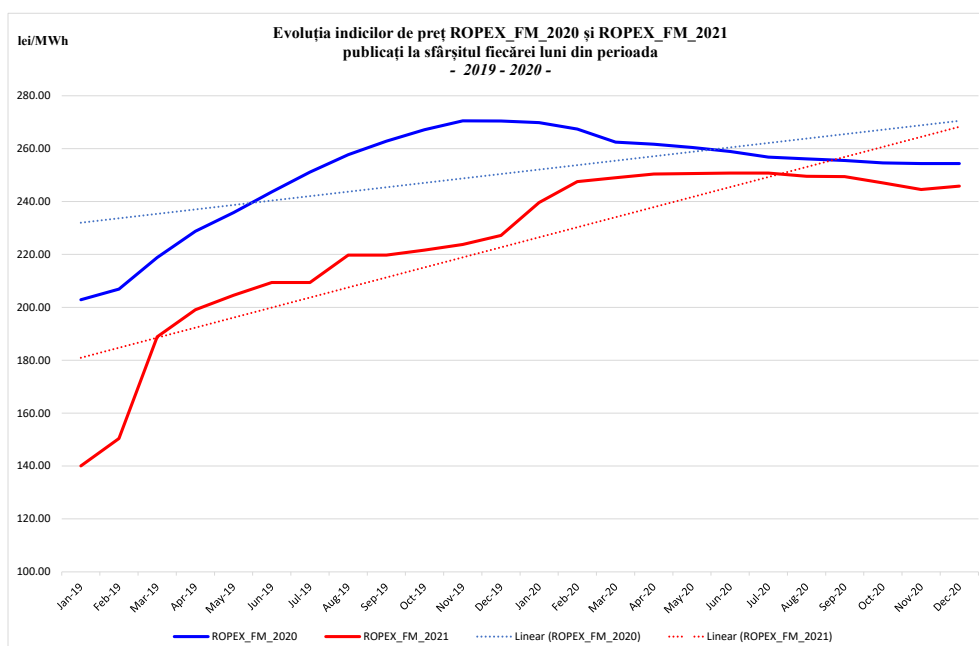
În ceea ce privește ofertele de tranzacționare pe PZU, la o analiză realizată pentru perioada august 2018 – decembrie 2020, se remarcă evoluția alternantă a perioadelor în care s-au înregistrat constant oferte cantitative de cumpărare mai mari decât cele de vânzare corelat cu creșteri ale PIP PZU (septembrie 2018 – ianuarie 2019, iulie – octombrie 2019 și decembrie 2020), cu perioade în care ecartul dintre ofertele de cumpărare și vânzare s-a inversat, înregistrându-se constant o cerere mai mică decât oferta de vânzare corelat cu scăderi ale PIP PZU sau cu un trend alternant al acestuia, dependent de ecartul dintre oferte (februarie – iunie 2019 și noiembrie 2019 – noiembrie 2020).

Este de menționat că, în contextul special al anului 2020, în condițiile creșterii ofertelor de vânzare și a situării acestora în mod constant la valori superioare ofertelor de cumpărare, prețul mediu ponderat de tranzacționare a scăzut cu cca. 21,7% față de anul anterior. Evoluția ofertelor de tranzacționare pe PZU și a PIP PZU România este prezentată în graficul următor:

În anul 2020, România a fost importator net de energie electrică, după ce, o lungă perioadă de timp a avut o capacitate de producție instalată mult superioară consumului mediu național și o structură de producție care i-a permis să fie exportator net de energie electrică.

În contextul de piață precizat, prețul mediu al cantităților de energie electrică tranzacționate pe **piețele la termen** pentru livrare în anul 2022 și 2021 și-a modificat trendul ascendent înregistrat în anul 2019, ajungând ca din luna martie 2020 să se situeze pe un trend descendent. În graficul următor este prezentată evoluția indicilor de preț calculați de Opcom pentru piețele la termen de

energie electrică, ROPEX_FM_2020 și ROPEX_FM_2021 publicați la sfârșitul fiecărei luni de tranzacționare din perioada ianuarie 2019-decembrie 2020.

Evaluarea calitativă a nivelului de performanță și eficiență a activității desfășurate de participanții la piață a fost realizată prin estimarea marjei de trading pentru activitatea de comercializare a energiei electrice pe PAN, respectiv marjei de furnizare pentru activitatea de furnizare a energiei către clienții finali alimentați în regim concurențial pe PAM. Analiza comparativă pentru anii 2020/2019 a evidențiat creșterea valorilor medii ale celor doi indicatori. Creșterea marjelor medii a fost influențată de scăderea prețurilor medii de achiziție, creșterea prețurilor medii de vânzare și de obținerea unor rezultate favorabile din activitatea desfășurată pe piața de echilibrare. În plus, s-a constatat o scădere a numărului furnizorilor activi pe piață care au înregistrat marjă de trading/furnizare negativă în condițiile în care numărul furnizorilor activi nu a suferit variații semnificative.

3. Analize specifice pieței gazelor naturale

În domeniul gazelor naturale au fost realizate analize referitoare, în principal, la:

- tranzacțiile realizate pe platformele de tranzacționare centralizată;
- consumul tehnologic raportat de distribuitorii de gaze naturale în anul 2020.

4. Stabilirea și urmărirea stocului minim de gaze naturale

În vederea determinării stocului minim de gaze naturale la nivel național pentru titularii licențelor de furnizare care asigură aprovizionarea cu gaze naturale a clienților finali, pentru ciclul de înmagazinare 2020–2021, la data de 09.03.2020 a fost publicată pe pagina de internet www.anre.ro, Lista inițială privind stocul minim de gaze naturale pe care fiecare titular al licenței de furnizare are obligația de a-l constitui în depozitele de înmagazinare subterană până la data de 31 octombrie 2020.

Ulterior, au fost centralizate și validate datele primite de la furnizori privind modificările portofoliilor de clienți finali intervenite în intervalul 01.01.2019–09.03.2020, în baza cărora au fost determinate noile cantități pentru clienții finali (PET și noncasnici. Astfel, a fost aprobată Decizia ANRE nr. 675/23.04.2020, publicată la aceeași dată pe pagina de internet www.anre.ro.

În ultima etapă, în vederea elaborării deciziei finale privind nivelul stocului minim pentru anul 2020, au fost centralizate și validate datele cu privire la modificările portofoliilor de clienți finali survenite în intervalul 09.03.2020 – 20.09.2020.

Urmare a prevederilor pct. 84 din *Legea 155 din 24 iulie 2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 și privind modificarea și completarea altor acte normative*, ultima etapă de recalculare a obligației de stoc pentru furnizorii afectați de modificări ale portofoliilor de clienți finali nu a mai fost parcursă.

Prin Decizia ANRE nr. 588/08.04.2020 a fost determinat nivelul stocului minim de gaze naturale pentru titularul licenței de operare a sistemului de transport al gazelor naturale S.N.T.G.N. TRANSGAZ S.A.

5. Colectarea și prelucrarea datelor necesare Raportului Național 2019 și Raportului de Monitorizare a Pieței Interne Europene de Electricitate și Gaze naturale în anul 2019

ANRE a colectat și prelucrat datele și informațiile cuprinse în Raportul Național 2019, integrate ulterior în Raportul de Monitorizare a Pieței Interne Europene de Electricitate și Gaze Naturale în anul 2019, elaborat de ACER/CEER pentru informarea Comisiei Europene.

ANRE a colaborat cu compartimentele de monitorizare de la nivelul Opcom SA și CNTEE Transelectrica SA pentru prezentarea sintetică a unui set semnificativ de indicatori pe toate componentele pieței de energie electrică din România, indicatori necesari evaluării stadiului în care se află România în realizarea pieței interne unice europene de energie.

6. Raportarea de date statistice către Eurostat și ERRA

Au fost colectate, în formatele stabilite de Eurostat, datele aferente consumului și prețurilor medii pentru energia electrică facturată clienților finali în anul 2020, de la operatorii economici titulari de licență de furnizare energie electrică, și ulterior prelucrate în vederea realizării raportărilor semestriale și anuale către Institutul Național de Statistică (INS), în virtutea Protocolului de cooperare dintre ANRE și INS.

De asemenea, au fost raportate către INS date statistice semestriale și anuale privind prețurile gazelor naturale pentru consumatorii casnici și noncasnici, pe grupe de consumatori, în conformitate cu prevederile aceluiași Protocol.

Colectarea și prelucrarea datelor s-a realizat cu respectarea prevederilor Regulamentului (UE) 2016/1952 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 octombrie 2016 privind statisticile europene referitoare la prețurile la gaze naturale și energie electrică și de abrogare a Directivei 2008/92/CE.

Totodată, ANRE a calculat indicatorii de concurență specifici segmentului de producere a energiei electrice și pieței cu amănuntul de energie electrică, incluși în chestionarul de raportare anual transmis de Eurostat. Au fost raportați și indicatori ai pieței de gaze naturale din România privind numărul operatorilor economici activi pe piața națională, precum și cotele de piață înregistrate de cei care furnizează gaze naturale clienților finali.

Către ERRA s-au raportat date statistice la nivel trimestrial privind prețurile energiei electrice și gazelor naturale furnizate clienților finali respectiv realizate pe piața angro.

7. Aplicarea prevederilor Regulamentului (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie

În cursul anului 2020, au continuat activitățile în vederea aplicării prevederilor REMIT și Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 1348/2014 al Comisiei privind raportarea de date, pentru punerea în aplicare a art. 8 alineatele (2) și (6) din REMIT:

- ANRE a elaborat politicile de securitate și fiabilitate operațională pentru a asigura confidențialitatea, integritatea și protecția informațiilor primite în temeiul REMIT. ACER a

evaluat politicile de securitate instituite de ANRE și a acordat acces ANRE la mecanismele instituite pentru a transmite informațiile pe care le primește în conformitate cu articolul 7 alineatul (1) și articolul 8 din REMIT.

- în baza prevederilor REMIT, Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 1348/2014, a Deciziei ACER nr. 1/2012 și Ordinului ANRE nr. 1/2015, ANRE a continuat verificarea și actualizarea informațiilor din Registrul național al participanților la piața angro de energie. În anul 2020 s-au înregistrat 37 participanți noi pe piețele angro de energie electrică și gaze naturale. La sfârșitul anului 2020, 703 participanți pe piața angro dețineau un cod ACER. ANRE a continuat să ofere îndrumare participanților la piață care au solicitat clarificări cu privire la procedura de acordare a codului ACER, de actualizare sau corectare a datelor de înregistrare. Datele de tranzacționare și cele fundamentale ale participanților la piață sunt transmise de 3 Mecanisme de raportare înregistrate - Opcom SA, Bursa Română de Mărfuri și Transgaz SA.
- participarea la ședințele grupurilor de lucru de la nivelul ACER și CEER pentru coordonarea aplicării prevederilor REMIT s-a realizat în format online. Activitățile desfășurate au vizat urmărirea fazelor de punere în aplicare la nivel național, pentru anul 2020, și îndeplinirea obligațiilor ce revin ANRE, participanților la piața angro și persoanelor care realizează tranzacții cu titlu profesional.
- au fost analizate suspiciunile de încălcare a prevederilor REMIT semnalate pe Platforma de notificare a ACER. ANRE a realizat analiza preliminară a notificărilor de tip STR transmise la ANRE în conformitate cu procedurile interne și cu principiile, criteriile și etapele descrise în documentele emise de ACER. În cursul anului 2020 au fost notificate 18 cazuri, din care pentru 17 cazuri analiza preliminară a fost finalizată și transmisă ierarhic cu propunerea de deschidere a unei investigații.

Abuzul de piață poate fi semnalat pe Platforma de notificare dezvoltată de ACER, prin intermediul Portalului REMIT (<https://www.acer-remit.eu/np/home>), utilizând formatul cadru de notificare stabilit de ACER - Suspicious Transaction Report (STR). Astfel, persoanele care efectuează tranzacții cu titlu profesional, autoritățile de reglementare în domeniul energiei, autoritățile financiare și orice altă parte interesată pot recurge la acest mijloc de notificare atunci când au argumente pentru a motiva în mod rezonabil o suspiciune de abuz de piață (respectiv încălcarea prevederilor art. 3 privind interzicerea tranzacțiilor bazate pe informații privilegiate și ale art. 5 din REMIT privind interzicerea manipulării pieței) sau orice alt tip de încălcare a obligațiilor prevăzute de REMIT (art. 4 privind publicarea informațiilor privilegiate, art. 8 privind raportarea datelor, art. 9 privind înregistrarea participanților la piață și art. 15 privind obligațiile persoanelor care efectuează tranzacții cu titlu profesional). În plus, Platforma de Notificare REMIT poate fi folosită de participanții la piața angro de energie pentru îndeplinirea obligațiilor pe care aceștia le au în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (4) pct. b) și art. 4. alin. (2) din REMIT.

PRINCIPALELE EVOLUȚII PE PIAȚA DE ENERGIE ELECTRICĂ ÎN ANUL 2020

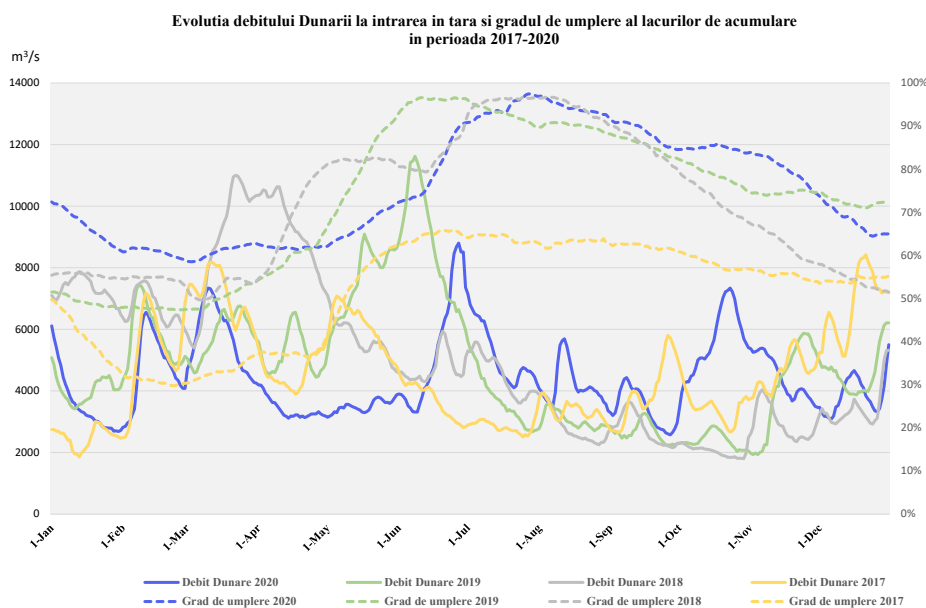
Structura energiei electrice produse în unități dispecerizabile

În baza prevederilor *Metodologiei de monitorizare a pieței angro de energie electrică*, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 67/2018 - *Metodologia de monitorizare PAN* - procesul de monitorizare lunară a sectorului de producere s-a axat pe activitatea titularilor de licență de exploatare comercială a capacităților de producere a energiei electrice deținători de unități dispecerizabile din surse de producere hidro, nucleară, termo, eoliană, fotovoltaică și biomasă, din perspectiva participării lor la piața de energie electrică.

Din datele colectate lunar de la cei 123 producători activi de energie electrică monitorizați reiese faptul că în anul 2020, în unitățile dispecerizabile s-a produs o cantitate de 53,74 TWh de energie electrică, în scădere cu 5,8% față de cea produsă în anul 2019. De asemenea, energia electrică livrată în rețele a fost de cca. 50,79 TWh, mai mică cu aproape 2,89 TWh față de cea livrată în anul precedent de aceiași producători dispecerizabili, determinată în principal de scăderea cu peste 30% (cca. 3,8 TWh) comparativ cu 2019 a producției pe bază de cărbune.

Dintre factorii cu influență asupra cantității totale de energie electrică produsă și livrată în SEN putem enumera măsurile luate pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei COVID 19 - declararea stării de urgență și a stării de alertă pe parcursul anului 2020-, scăderea semnificativă a consumului industrial, condițiile meteo defavorabile producției din sursă hidroenergetică din prima parte a anului, creșterea accelerată a prețului certificatelor de CO₂ (emisii de gaze cu efect de seră), problemele financiare ale unor producători de energie din surse clasice de producere.

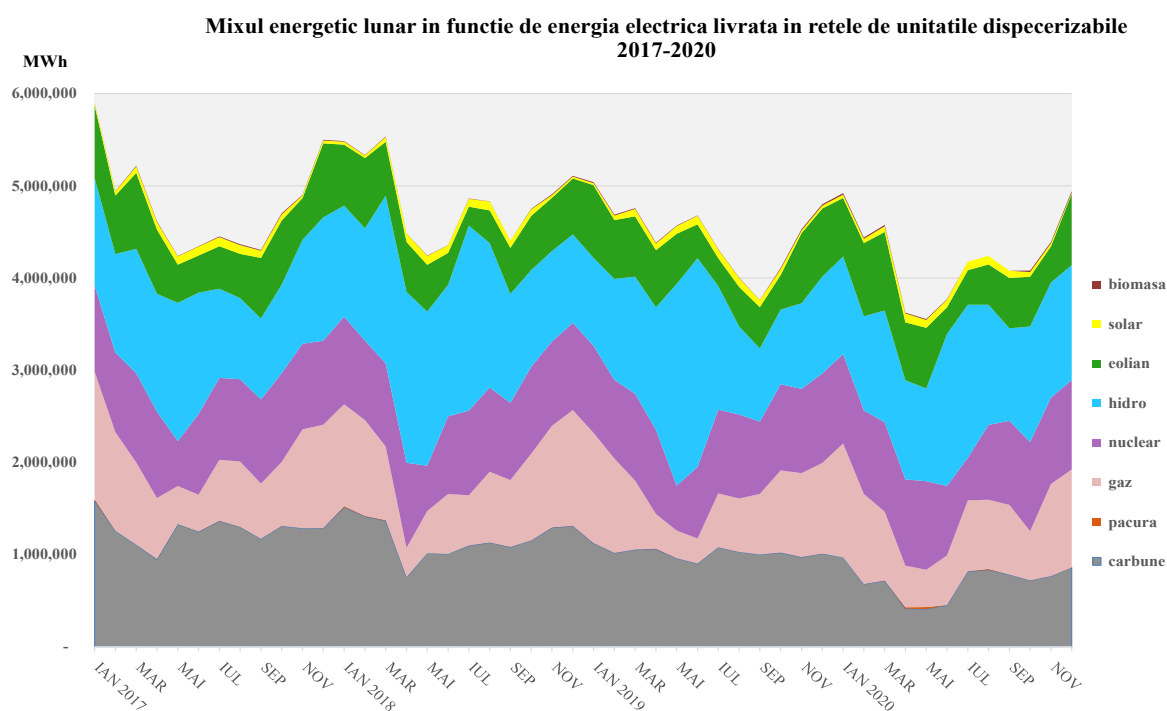
În graficul următor este prezentată evoluția lunară a indicatorilor care caracterizează gradul de hidraulicitate pentru perioada 2017-2020.

Sursa: Raportările zilnice ale CNTEE Transelectrica SA, informații INHGA
- prelucrare ANRE -

În primele luni din 2020, Dunărea a înregistrat debite semnificativ reduse față de valorile din aceeași perioadă din 2017-2019, compensate într-o anumită măsură de hidraulicitatea ridicată a râurilor interioare, cu consecințe pozitive asupra gradului de umplere a marilor amenajări hidroenergetice în special pentru a doua parte a anului.

Structura multianuală a cantității de energie electrică livrată lunar în rețele de unitățile dispecerizabile, în funcție de sursa de producere, este prezentată în următorul grafic și a fost obținută pe baza datelor lunare raportate de producătorii monitorizați. În *Rapoartele lunare privind rezultatele monitorizării pieței de energie electrică* publicate de ANRE pe site-ul propriu este prezentată structura la nivelul fiecărei luni.

*Sursa: Raportările lunare ale producătorilor dispecerizabili
- prelucrare ANRE -*

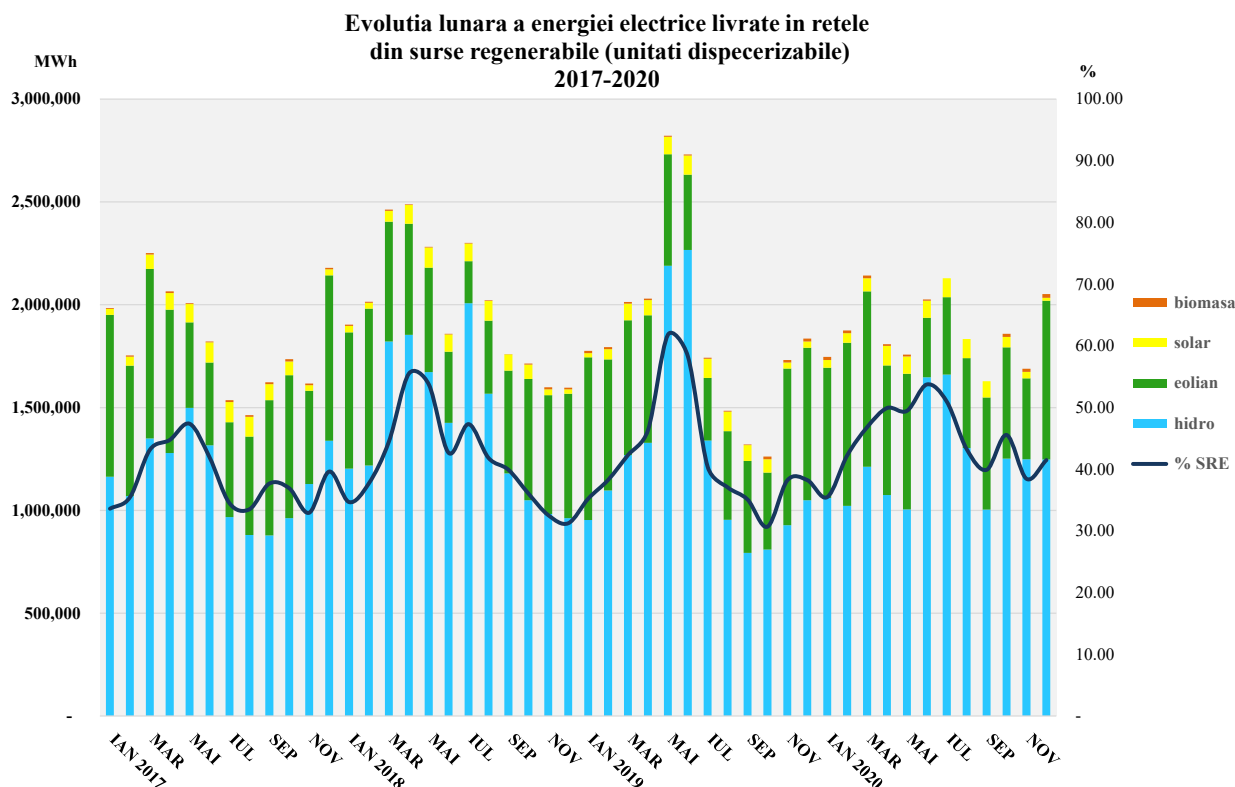
Energia electrică produsă pe bază de cărbune și livrată în SEN a fost lună de lună mai mică decât cea înregistrată în perioadele similare din anul 2019, determinată de dificultățile financiare generate de creșterea accelerată a prețului certificatelor de CO₂, peste care s-au suprapus efectele stării de urgență respectiv de alertă pe fondul declanșării pandemiei COVID 19 (reduceri drastice în perioada aprilie-iunie 2020).

Tot scăderi față de anul anterior, dar de nivel mai redus, au înregistrat energia electrică livrată din sursă hidro (pe fondul hidraulității reduse din primul semestru) și solară, în timp ce energia electrică livrată pe bază de gaz, vânt și biomasă au fost în creștere.

Similar situației din anul precedent, scăderea producției din surse termo și hidro a fost accentuată și de efectele modificărilor stabilite de Legea nr. 184/2018 de modificare și completare a Legii nr. 220/2008, care au determinat în continuare injectarea în rețele a unei cantități de energie eoliană mai mare decât cea notificată, corelat cu regulile de prioritate în dispecerizare acordată

producătorilor eolieni (cu dispoziții de reducere de putere pe PE aplicate producătorilor din surse hidro și termo).

La nivelul anului 2020, un procent de 44,4% din energia electrică injectată în rețele, reprezentând cca. 22,5 TWh, a fost energie verde, în creștere față de procentul de 42% înregistrat în anul precedent. În graficul următor este prezentată structura mixului de energie regenerabilă în perioada 2017-2020 și cota de piață a acesteia.

*Sursa: Raportările lunare ale producătorilor dispecerizabili
- prelucrare ANRE -*

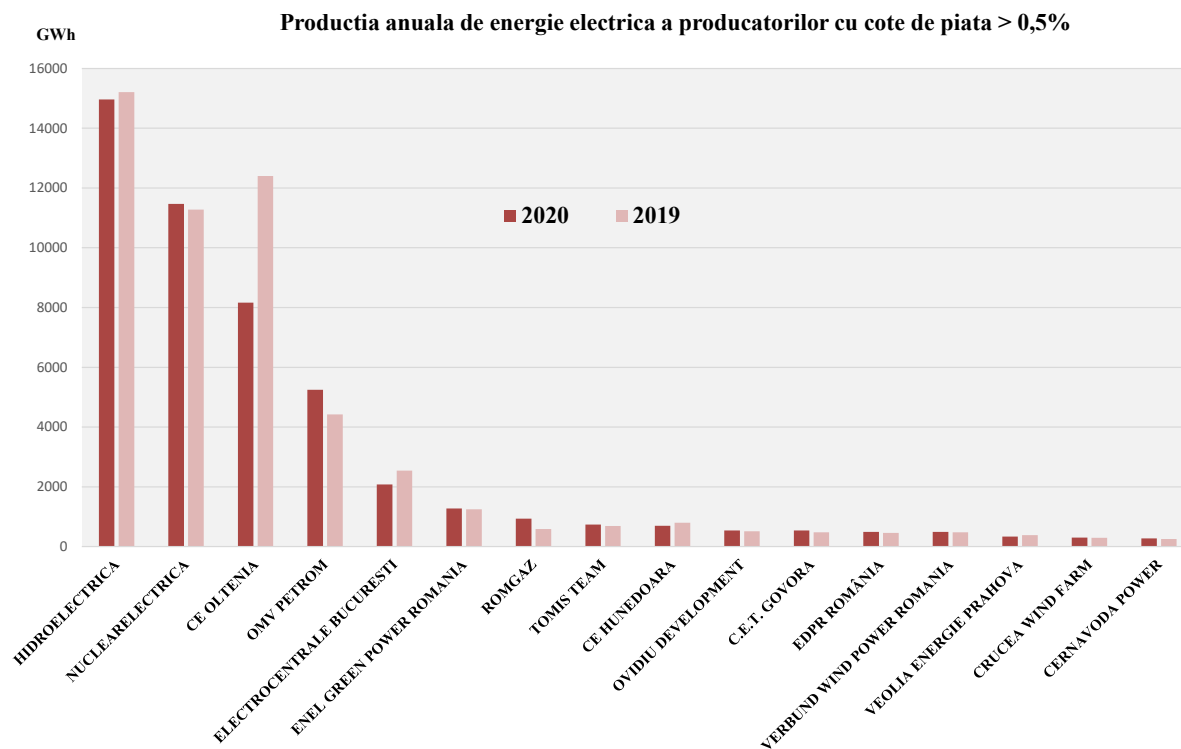
Evoluția energiei electrice livrate lunar în rețele de producătorii cu unități dispecerizabile cu surse regenerabile de producere a energiei (inclusiv din sursă hidro) și a cotei lunare de energie regenerabilă din totalul energiei electrice livrate, indică anul 2020 ca un an cu penetrare ridicată a energiei produse din SRE, în care preponderente au fost energia din sursă hidro (65% din total SRE) și cea din sursă eoliană (cca. 31% din total SRE).

Comparația cu cotele lunare de energie regenerabilă din totalul energiei livrate la nivelul țărilor membre UE prezentate grafic de Comisia Europeană în *Raportul trimestrial asupra piețelor de energie electrică (Quarterly Report on European Electricity Markets – Market Observatory for Energy, DG Energy volume 13 issue 4 fourth quarter of 2020, pagina 14)* indică faptul că în România ponderea energiei regenerabile din totalul energiei livrate a fost în cele mai multe luni peste nivelul ponderilor medii lunare înregistrate la nivelul UE de energia din SRE din totalul energiei electrice produse.

Scăderea cu cca. 240 GWh a energiei electrice livrate din sursă hidro și a celei fotovoltaice cu 23 GWh a fost compensată în cea mai mare parte, pe fondul condițiilor meteo favorabile, de

energia eoliană produsă în unitățile dispecerizabile, ajungând ca volumul de energie regenerabilă să înregistreze același nivel ca cel din 2019, în condițiile diminuării energiei totale livrate în SEN.

În graficul următor se prezintă comparativ producția de energie electrică – anul 2020 față de anul 2019 - a producătorilor dispecerizabili cu cota de piață în 2020 mai mare de 0,5%, indiferent de sursa de producere.

*Sursa: Raportările lunare ale producătorilor dispecerizabili de energie electrică
- prelucrare ANRE -*

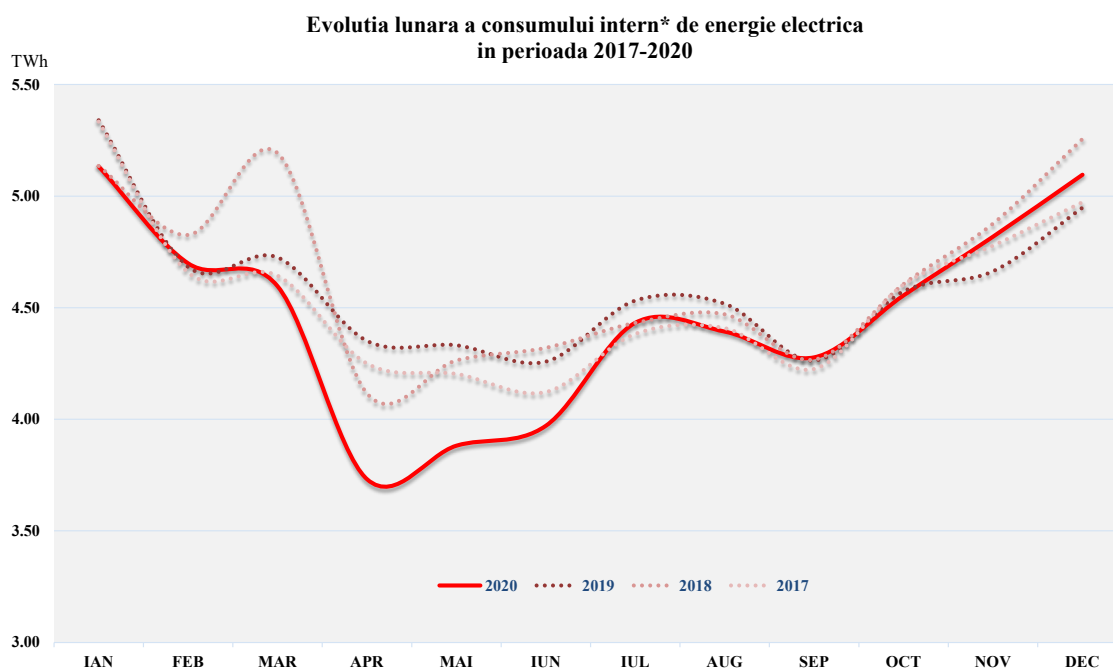
Valorile indicatorilor de concentrare calculați în funcție de energia electrică produsă situează în continuare sectorul de producere a energiei electrice în zona limitelor care despart piețele cu un grad moderat de concentrare de cele cu un grad de concentrare ridicat.

Indicatori de concentrare energie electrică produsă în UD	2020	2019	2018	2017
C1 (%)	27,85	26,67	27,81	24,35
C3 (%)	64,39	68,20	68,91	66,01
HHI	1591	1670	1725	1552

Cei 3 producători de energie electrică care domină an de an sectorul de producere sunt HIDROELECTRICA, NUCLEARELECTRICA și COMPLEXUL ENERGETIC OLTENIA (cu toate că a înregistrat o scădere cu 34% față de producția sa din 2019), care împreună au asigurat în anul 2020 peste 64% din energia electrică produsă în unități dispecerizabile. Poziția a patra a fost și în acest an ocupată de OMV PETROM, cu o cotă de piață în creștere. Principalii producători de

energie electrică din surse regenerabile din punct de vedere al cotei de piață și-au păstrat în general poziția în ierarhie, valoarea cotelor de piață variind nesemnificativ față de anul anterior.

Consumul intern de energie electrică (calculat pe baza energiei livrate în rețele de producători dispeceerizabili și a soldului comercial import-export) înregistrat la nivelul anului 2020 a fost cel mai mic din ultimii 4 ani, cu cca. 1,6 TWh mai mic decât cel din anul 2019 și cu peste 2 TWh mai redus față de cel din 2018, când s-a înregistrat cea mai mare valoare anuală a anilor comparați. Scăderea la nivel lunar corespunde declanșării contextului pandemic și intrării României în starea de urgență din lunile martie-mai 2020, urmată de o revenire treptată către valorile tipice trimestrului IV. Valorile lunare și comparația cu valorile din anul precedent sunt publicate lunar în *Rapoartele privind rezultatele monitorizării pieței de energie electrică* de pe site-ul www.anre.ro.

* include CPT RED și CPT RET

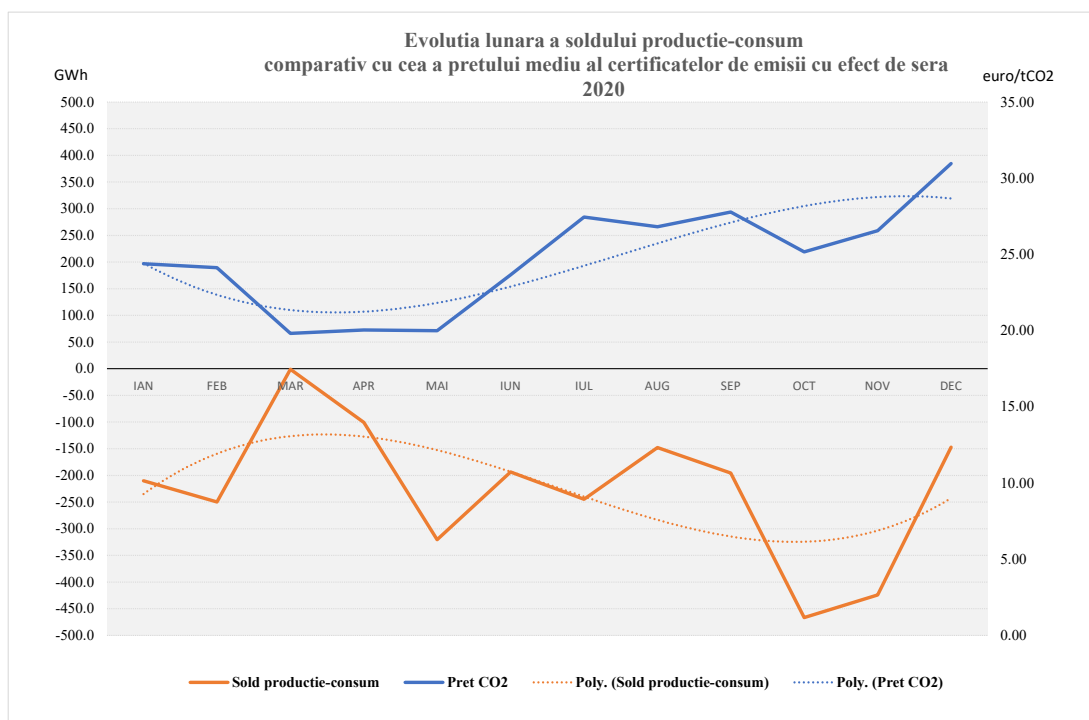
*Sursa: Raportările lunare ale producătorilor dispeceerizabili, CNTEE Transelectrica SA
- prelucrare ANRE -*

Chiar dacă în 7 luni din 2020 valorile lunare ale consumului intern au fost mai mici decât în ceilalți ani, posibilitățile de acoperire cu energie la costuri competitive ale capacităților interne de producere, concomitent cu scăderea disponibilului real de capacități de producere au generat necesitatea acoperirii necesarului de consum prin import de energie electrică pe parcursul întregului an. Valorile lunare ale soldului net import-export arată că România s-a menținut în 2020 în poziția de importator net.

Soldul lunar al balanței energetice a țării (diferența dintre producție și consum, calculată pe baza datelor orare publicate de CNTEE Transelectrica SA) s-a păstrat pe parcursul întregului an 2020 în registru negativ, cu excepția lunii martie 2020 când variațiile zilnice dintre producție și consum au fost reduse, ajungându-se la un sold lunar apropiat de zero.

În *Raportul trimestrial asupra piețelor de energie electrică (Quarterly Report on European Electricity Markets – Market Observatory for Energy, DG Energy volume 13 issue 3, third quarter of 2020, pagina 22)*, Comisia Europeană ilustrează evoluția balanței energetice a României în perioada 2016-2020 corelat cu evoluția prețului certificatelor de CO2 din aceeași perioadă.

Conform *Raportului trimestrial*, poziția netă a României s-a deteriorat semnificativ (în special începând cu luna iulie 2019) concomitent cu creșterea prețului certificatelor de CO2, indicând un anumit grad de corelare determinat de creșterea costurilor de operare a capacităților de producere pe bază de cărbune. În graficul următor este prezentată aceeași comparație la nivelul lunilor din 2020, pe baza mediilor orare de producție/consum publicate de CNTEE Transelectrica SA și a prețului zilnic *EUA Daily Future* al certificatelor de CO2 publicat pe site-ul www.theice.com.

Sursa: Raportările zilnice ale CNTEE Transelectrica SA, informații ICE – EUA Daily Future
- prelucrare ANRE -

Piața angro de energie electrică

Modificările de structură a pieței angro, intervenite o dată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 123/2012 a energiei electrice și a gazelor naturale (Legea), cu modificările și completările ulterioare au continuat. Începând cu luna aprilie 2020, se remarcă introducerea pieței centralizate a contractelor bilaterale de energie electrică - modalitatea de tranzacționare a contractelor prin licitație extinsă și utilizarea produselor care să asigure flexibilitatea tranzacționării (PCCB-LE-flex), concomitent cu abrogarea capitolului referitor la modalitatea de tranzacționare a contractelor prin licitație extinsă (PCCB-LE) din Regulamentul privind modalitățile de încheiere a contractelor bilaterale de energie electrică prin licitație extinsă și negociere continuă și prin contracte de procesare, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 78/2014. Tot în anul 2020, începând cu luna septembrie, a devenit funcțională piața centralizată destinată atribuirii contractelor de energie electrică pentru perioade lungi de livrare (PCTL), până la sfârșitul anului 2020 nefiind depusă, însă, nicio ofertă inițiatore.

Piața pentru ziua următoare (PZU) funcționează în regim cuplat în proiectul 4M MC, iar piața intrazilnică (PI) funcționează în regim cuplat cu piețele din alte 20 de state membre UE.

Prezentăm, în continuare, volumele anuale livrate pe fiecare dintre componentele pieței angro în perioada 2016 – 2020 și evoluția acestora față de valorile anului precedent.

Evoluția lunară a acestor volume, ponderea lor din consumul intern, precum și prețurile medii realizate pe respectivele componente ale pieței angro pot fi accesate pe site-ul ANRE, în cadrul *Rapoartelor lunare privind rezultatele monitorizării pieței de energie electrică*.

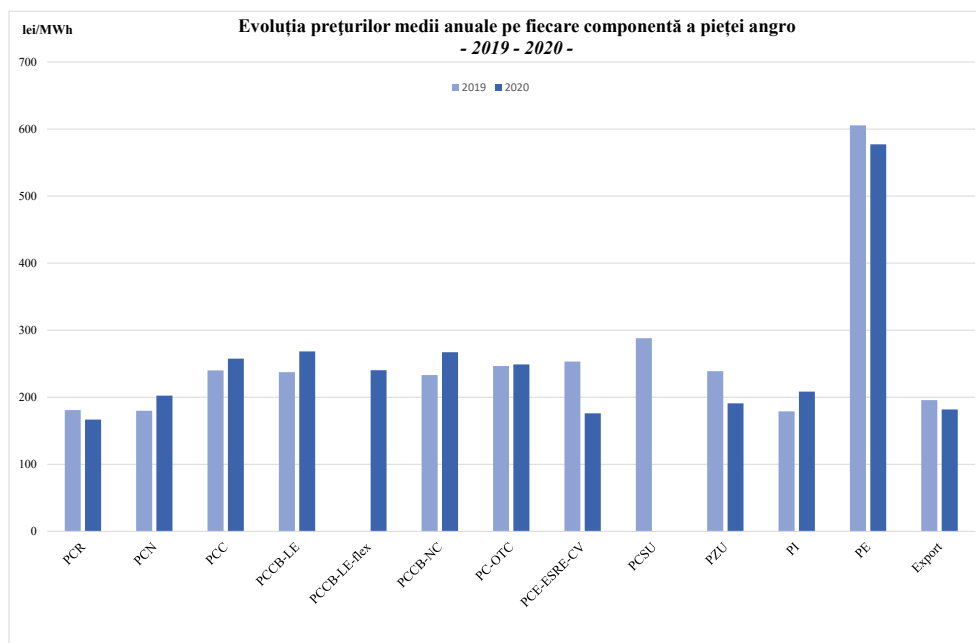
<i>Componentele pieței angro</i>	2016 (GWh)	2017 (GWh)	2018 (GWh)	2019 (GWh)	2020 (GWh)	Evoluție față de anul 2019 - % -	Pondere din consum intern 2020 - % -
<i>Piața contractelor reglementate (PCR)</i>	4.152	1.741	-	4.317	7.018	▲62,6	13,1
<i>Piața contractelor negociate direct (PCN)</i>	1.283	616	438	268	279	▲4,0	0,5
<i>Piețe centralizate de contracte bilaterale (PCC), din care:</i>	65.337	59.829	67.005	59.799	48.616	▼18,7	90,7
<i>PCCB-LE</i>	21.729	22.821	22.736	18.907	13.898	▼26,5	25,9
<i>PCCB-LE-flex</i>	-	-	-	-	438	-	0,8
<i>PCCB-NC</i>	12.718	11.474	15.273	15.832	8.917	▼43,7	16,6
<i>PC-OTC</i>	30.890	25.534	28.996	25.060	25.209	▲0,6	47,0
<i>PCE-ESRE-CV</i>	-	-	-	0,8	153	▲185,1	0,3
<i>Piața centralizată pentru serviciul universal (PCSU)</i>	8.046	5.601	2.208	612	-	▼100,0	-
<i>PZU</i>	25.810	24.716	23.541	23.133	24.924	▲7,7	46,5
<i>PI</i>	131	152	159	375	583	▲55,4	1,1
<i>PE</i>	4.001	4.497	3.305	3.280	3.223	▼1,7	6,0
<i>Export</i>	8.587	6.548	5.479	3.550	4.584	▲29,1	8,6

Sursa: Raportările lunare ale participanților la piața angro de energie electrică, Opcom SA și CNTEE Transelectrica SA

– prelucrare ANRE -

Notă: Cantitatea aferentă contractelor de export include atât cantitățile exportate de furnizori/traderi, cât și exportul realizat prin intermediul CNTEE Transelectrica, în calitate de agent de transfer pentru PZU și PI cuplat

Pentru o analiză comparativă cu valorile anului anterior, în graficul următor sunt prezentate prețurile medii anuale pe fiecare componentă a pieței angro:

Sursa: Raportările lunare ale participanților la piața angro de energie electrică, Opcom SA și CNTEE Transelectrica SA
– prelucrare ANRE –

Notă: cu excepția PZU și PE (preț de deficit), prețurile medii anuale sunt determinate ca medii ponderate, iar prețul mediu de export a luat în considerare și exportul realizat prin intermediul CNTEE Transelectrica SA, în calitate de agent de transfer pentru PZU/PI cuplat; toate prețurile includ componenta TG a tarifului de transport și nu conțin TVA, accize sau alte taxe.

Din analiza activității comerciale transfrontaliere cu energie electrică, prezentate în tabelul următor, se constată o intensificare în anul 2020, comparativ cu anul anterior, atât pe partea de export (cu cca. 29%), cât și pe cea de import (cu cca. 45,6%).

Tranzacții export/import	2017	2018	2019	2020
Export				
Volum (GWh)	6.548	5.479	3.550	4.584
Preț mediu (lei/MWh)	189,7	193,66	195,62	181,80
<i>din care, prin PZU cuplat</i>				
Volum (GWh)	804	1.399	990	1.194
Preț mediu (lei/MWh)	178,25	180,19	179,13	178,30
<i>din care, prin PI cuplat</i>				
Volum (GWh)	-	-	10,34	200
Preț mediu (lei/MWh)	-	-	203,47	219,03
Import				

Volum (GWh)	3.654	2.934	5.068	7.377
Preț mediu (lei/MWh)	242,53	248,66	273,07	223,01
<i>din care, prin PZU cuplat</i>				
Volum (GWh)	2.031	1.123	1.733	1.399
Preț mediu (lei/MWh)	252,70	253,40	285,58	199,13
<i>din care, prin PI cuplat</i>				
Volum (GWh)	-	-	19,84	240
Preț mediu (lei/MWh)	-	-	196,09	212,30

Sursa: Raportările lunare ale participanților la piața angro de energie electrică, OPCOM SA și CNTEE Transelectrica SA

- prelucrare ANRE -

Pe ansamblu, se poate constata faptul că, începând cu anul 2019, România și-a schimbat poziția de exportator net în regiune, devenind importator net, cu o evoluție descendentă semnificativă a soldului export – import, așa cum rezultă din analiza valorilor prezentate în continuare:

SOLD (Export – Import)	2017	2018	2019	2020
Volum (GWh)	2.894	2.545	-1.518	-2.792

Sursa: Raportările lunare ale participanților la piața angro de energie electrică, OPCOM SA și CNTEE Transelectrica SA

- prelucrare ANRE -

Caracterizarea activității pe piața angro a principalelor categorii de participanți

În anul 2020, volumul livrărilor de energie electrică aferente contractelor derulate pe piața concurențială a scăzut cu 7% comparativ cu anul 2019.

Se remarcă menținerea ponderii majoritare a livrărilor pe contracte tranzacționate pe PC-OTC, în paralel cu diminuarea ponderii PCCB-LE și cu reducerea semnificativă a ponderii PCCB-NC.

Pe ansamblu, livrările aferente vânzărilor producătorilor dispecerizabili pe piața concurențială au reprezentat o cantitate de aproape 53 TWh, tranzacționată la prețul mediu anual de 223,32 lei/MWh; comparativ cu valorile anului 2019, se remarcă o reducere cu 8,1% a cantităților de energie electrică vândute și scăderea cu 0,8% a prețului mediu anual. Cea mai mare parte din respectiva cantitate a fost vândută pe piețele centralizate de contracte bilaterale (cca. 28,1 TWh), iar din aceasta, preponderentă a fost vânzarea către furnizorii de energie electrică (25,1 TWh la prețul mediu de 253,99 lei/MWh). Cantități mari au fost vândute și prin intermediul piețelor pe termen scurt (PZU și PI) - cca. 17,6 TWh (creștere de 5,1% comparativ cu 2019), la prețul mediu anual de 195,48 lei/MWh (scădere de cca. 14% comparativ cu 2019). Față de anul precedent, structura de vânzare a producătorilor dispecerizabili a continuat să se modifice, prin creșterea cantităților livrate pe piața reglementată reintrodusă în 2019 (unde au fost vânduți cca. 7 TWh la prețul mediu de 166,55 lei/MWh) și prin creșterea cantității tranzacționate pe piețele cu livrare pe termen scurt PZU și PI în detrimentul PCSU (pe care nu s-au mai realizat livrări de energie electrică electrică după doi ani

consecutivi de reduceri consistente) și al piețelor centralizate cu livrare la termen, cu o scădere de 22%.

Cel mai mic preț mediu anual realizat de furnizori la vânzare este înregistrat pentru livrările de energie aferente contractelor tranzacționate pe PCCB-LE-flex (238,85 lei/MWh), iar cel mai mare - pentru contractele tranzacționate pe PCCB-LE (281,33 lei/MWh).

În 2020, prețul mediu anual la care furnizorii de ultimă instanță obligați au achiziționat energia electrică de pe piețele de tip PCC (254,76 lei/MWh) este mai mare decât cel la care au achiziționat energia electrică de pe PZU (201,30 lei/MWh), ambele achiziții fiind realizate la prețuri semnificativ mai mari decât prețul mediu anual la care au achiziționat energia electrică pe contracte reglementate (166,55 lei/MWh).

În calitate de participant la piața angro de energie electrică, CNTEE Transelectrica a achiziționat în anul 2020 cantitățile necesare acoperirii pierderilor de energie electrică în rețelele electrice proprii atât de pe piețele centralizate de contracte bilaterale, prin tranzacții încheiate cu furnizori și producători (PCCB-LE/PCCB-LE-flex și PCCB-NC), cât și de pe PZU, PI și PE.

Ponderea cea mai mare din achiziția de energie electrică pentru acoperirea pierderilor în rețea a reprezentat-o energia cumpărată pe PZU (cca. 450 GWh reprezentând 48,8% din totalul achiziționat), la un preț mediu anual de 210,66 lei/MWh. Achiziția pe contracte încheiate pe PCCB-LE/PCCB-LE-flex a reprezentat cca. 33% din totalul energiei cumpărate (aproape 305 GWh), iar cea de pe PCCB-NC, a fost de cca. 16,7% (peste 153 GWh). Din datele analizate se poate deduce că în 2020, OTS a achiziționat energie electrică pe piețele forward de contracte și de pe PZU în proporții aproape egale.

Dacă achiziția de pe piețele de contracte s-a realizat la prețuri care au variat în intervalul 242,50-291,62 lei/MWh (în cazul PCCB-LE/PCCB-LE-flex) sau în intervalul 268,75-291,12 lei/MWh (pe PCCB-NC), achiziția pe PZU s-a realizat la un preț mediu anual de doar 210,66 lei/MWh, depinzând de intervalele orare în care a fost achiziționată energia. Ajustarea înainte de momentul livrării a cantităților de energie necesare acoperirii pierderilor în rețea a fost realizată prin intermediul PI, piață pe care OTS a participat atât la cumpărare, cât și la vânzare. Soldul dezechilibrului înregistrat de operatorul de transport și sistem materializat prin achiziție de energie electrică din PE a scăzut cu 27,8% față de anul anterior.

Operatorii de distribuție au achiziționat 5,3 TWh energie electrică, în principal prin intermediul produselor existente pe PCCB-NC (35,9%) și PZU (23,2%), urmate de PCCB-LE (21,9%), PC-OTC (17,4%) și PCCB-LE-flex (1,5%).

Evoluția piețelor centralizate de contracte bilaterale

Prezentăm, în continuare, volumele anuale tranzacționate pe fiecare dintre componentele pieței centralizate de contracte bilaterale, prețurile medii ponderate de tranzacționare, numărul de contracte tranzacționate și evoluția acestora față de valorile anului precedent.

Tip piață	Volum tranzacționat		Preț mediu ponderat		Număr contracte tranzacționate	
	GWh	Evoluție față de 2019 (%)	Lei/MWh	Evoluție față de 2019 (%)	Număr	Evoluție față de 2019 (%)
PCCB-LE	4.213	▼67	261,48	▼9,7	108	▼75,6
PCCB-LE-flex	15.421	▲100,0	254,72	▲100,0	450	▲100,0
PCCB-NC	8.963	▲14,5	249,69	▼10,8	35.387	▲0,4
PC-OTC	35.611	▲58,0	236,05	▼12,4	4.756	▲22,5
PCE-SRE-CV	987	▲722,3	201,61	▼22,8	200	▲525,0

În tabelele următoare sunt prezentate valorile minime și maxime lunare ale indicatorilor de concentrare a pieței calculați de Opcom SA pe baza volumelor tranzacționate lunar de participanți pe PCC la vânzare și la cumpărare:

Tip piață /Indicatori vânzare	HHI		C1 (%)		C3 (%)	
	min	max	min	max	min	max
PCCB-LE	3.181	6.160	47,24	76,01	85,88	100,00
PCCB-LE-flex	2.949	8.210	44,83	90,37	80,17	99,60
PCCB-NC	888	3.560	15,32	55,18	40,12	82,06
PC-OTC	662	1.628	15,31	34,61	35,4	63,78
PCE-SRE-CV	909	4.300	17,05	59,13	42,46	100,00

Tip piață /Indicatori cumpărare	HHI		C1 (%)		C3 (%)	
	min	max	min	max	min	max
PCCB-LE	1.908	4.534	31,87	55,78	70,54	100,00
PCCB-LE-flex	1.051	2.410	16,22	39,42	44,29	79,83
PCCB-NC	765	2.193	11,68	40,56	34,29	68,47
PC-OTC	526	1.129	9,65	25,03	26,7	49,98
PCE-SRE-CV	2.362	9.547	29,07	97,68	73,69	100,00

Evoluția tranzacțiilor realizate în anul 2020 comparativ cu anul precedent, pe piețele la termen a fost următoarea:

- pe PC-OTC, volumul tranzacționat a crescut cu 58%, iar prețul mediu ponderat de tranzacționare a scăzut cu cca. 11,4%, respectiv de la 269,41 lei/MWh în 2019 la 236,05 lei/MWh în 2020;

- pe PCCB-LE, piață operațională până în data de 8 mai 2020, volumul tranzacționat a scăzut cu 65,1%, iar prețul mediu ponderat de tranzacționare a scăzut cu cca. 9,7%, respectiv de la 289,54 lei/MWh în 2019 la 261,48 lei/MWh în 2020;
- pe PCCB-LE-flex, operațională începând cu data de 8 mai 2020, s-a tranzacționat un volum de 15421 GWh, la prețul mediu ponderat de 254,72 lei/MWh;
- pe PCCB-NC, volumul tranzacționat a crescut cu cca. 14,5%, iar prețul mediu ponderat de tranzacționare a înregistrat o scădere de cca. 10,1%, de la 277,69 lei/MWh în 2019, la 249,69 lei/MWh în 2020;
- pe PCE-ESRE-CV, volumul tranzacționat a crescut cu cca. 722,3%, iar prețul mediu ponderat de tranzacționare a înregistrat o scădere de cca. 22,8%, de la 261,29 lei/MWh în 2019, la 201,61 lei/MWh în 2020.

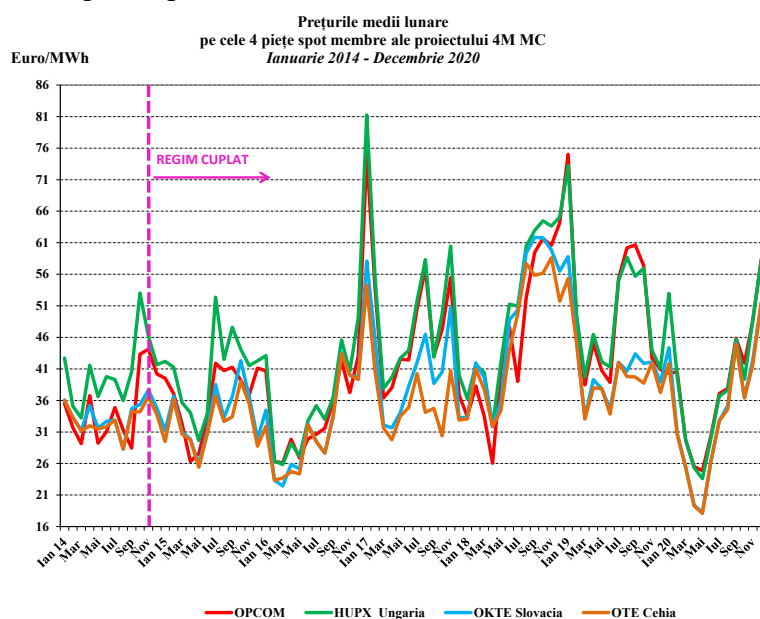
Evoluția Pieței pentru ziua următoare – PZU

Volumul de energie electrică tranzacționat pe PZU în 2020 a crescut cu cca. 7,7% față de anul anterior. Ponderea lunară a tranzacțiilor derulate pe PZU din consumul intern a variat între 37,1% (noiembrie 2020) și 55,6% (ianuarie 2020), la nivel de an înregistrându-se o creștere sensibilă față de anul 2019 (46,5% comparativ cu 41,9%).

Prețul mediu de închidere a PZU, de 190,92 lei/MWh, (calculat ca medie aritmetică a prețurilor zilnice de închidere a pieței) a scăzut cu cca. 20,1% față de media anului 2019.

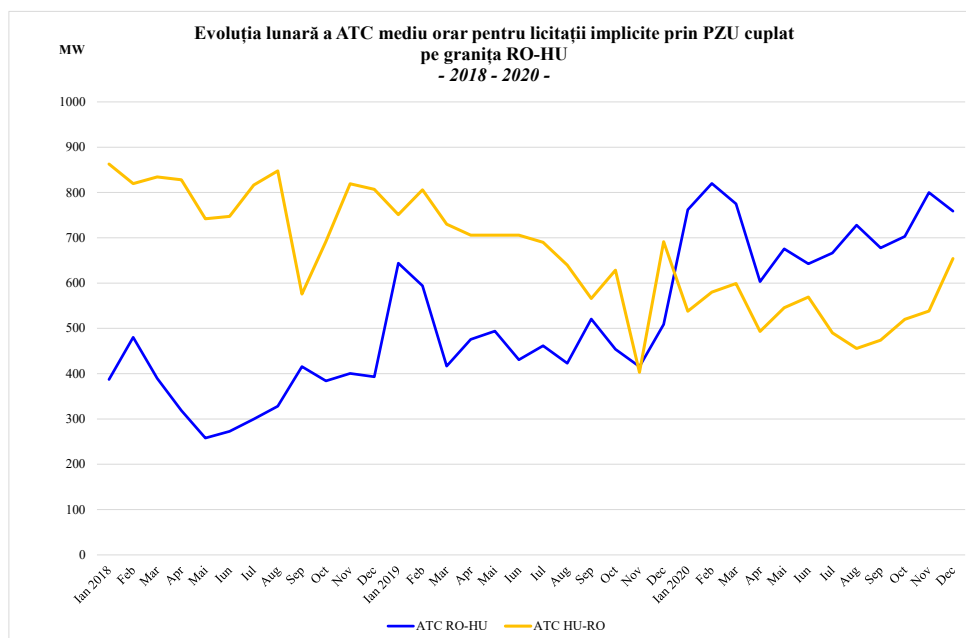
Calculul coordonat al capacității de alocare transfrontalieră se află sub guvernarea operatorilor de transport și sistem din cele 4 țări, în conformitate cu legislația europeană, iar modelul de alocare utilizat este cel de alocare implicită pe PZU a capacității disponibile de interconexiune.

În graficul următor sunt prezentate prețurile spot medii lunare ale celor 4 piețe pentru ziua următoare implicate în mecanismul de cuplare 4M MC începând cu 1 ianuarie 2014, înainte și după debutul funcționării în regim cuplat.

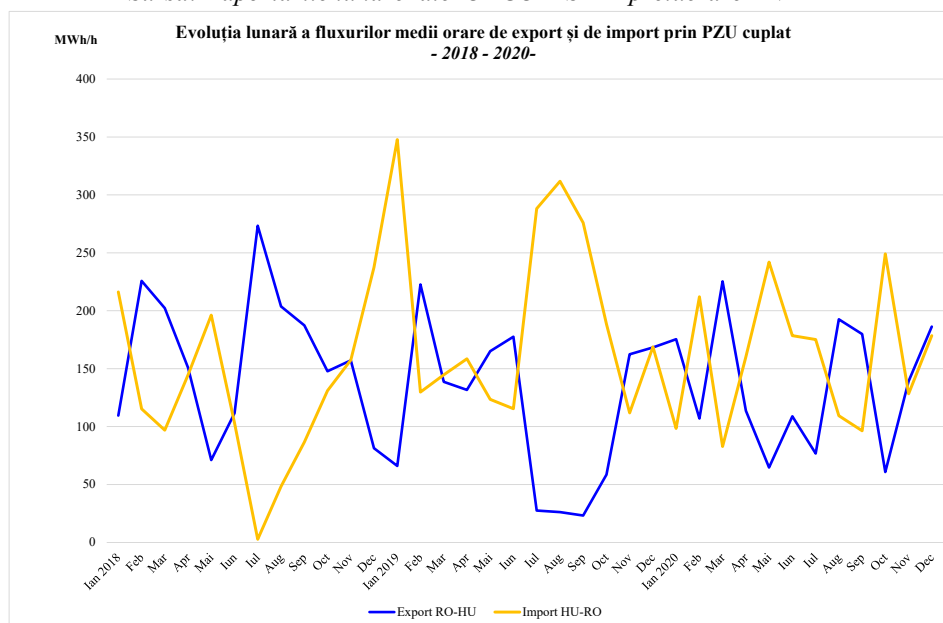

Sursa: Raportările lunare ale OPCOM SA – prelucrare ANRE -

În graficele următoare sunt prezentate valorile medii lunare ale capacității de transport disponibile orar pentru export și import pe PZU (primul grafic) și ale fluxurilor de export și import de energie electrică, determinate ca medii aritmetice ale fluxurilor orare realizate prin PZU cuplat (al doilea grafic), în anul 2020.

Sursa: Raportările lunare ale OPCOM SA – prelucrare ANRE –

Sursa: Raportările lunare ale OPCOM SA – prelucrare ANRE –

În fiecare an din perioada 2016 – 2020 s-au înregistrat creșteri ale ATC lunar pentru export pe PZU.

În anul 2020, comparativ cu anul precedent, au crescut atât ATC alocat pentru export pe PZU, cât și fluxul de energie electrică exportată pe granița RO-HU prin mecanismul de cuplare: primul cu cca. 48%, iar cel din urmă cu cca. 20,7%.

În ceea ce privește alocarea ATC pentru licitațiile implicite pe direcția import pe granița cu Ungaria, după aplicarea principiului de ”netting”, pentru anul 2020 au rezultat valori mai mici ale ATC pentru PZU cuplat. ATC alocat pentru import pe PZU s-a redus cu cca. 19,3% comparativ cu anul 2019, iar fluxul de energie electrică importată prin PZU cuplat a scăzut cu cca. 19,4%.

Similar anului precedent, și în anul 2020 au predominat fluxurile de import care au înregistrat o valoare anuală mai mare decât a celor de export. Gradul mediu de utilizare a capacității de interconexiune la nivelul anului 2020 a înregistrat o valoare de 29,6%, pe direcția de import, mai mare față de cea înregistrată pe direcția de export, de 19%.

În pofida gradului mediu de utilizare relativ redus a capacității de interconexiune, au existat și intervale orare în care valorile ATC stabilite pentru export/import nu au permis realizarea unor schimburi transfrontaliere la nivelul necesarului. În tabelul următor este prezentată situația numărului de intervale orare aferent anilor 2019 – 2020 în care schimburile realizate nu au putut anula diferența de preț dintre cele două zone (fluxul schimbat a fost egal cu ATC orar alocat, iar diferența dintre PIP PZU din România și PIP PZU Ungaria a fost diferită de zero).

Anul	Nr. intervale ATC insuficient export PZU (RO - HU)	Nr. intervale ATC insuficient import PZU (HU - RO)
2019	980	494
2020	392	929

Sursa: Date zilnice publicate de Opcom SA – prelucrare ANRE –

Evoluția la nivel orar a diferenței dintre prețurile de închidere a PZU cuplat pe aria România și respectiv aria Ungaria, corelată cu fluxurile transfrontaliere rezultate pe granița România-Ungaria, pe ambele direcții, pentru anul 2020 este prezentată în *Raportul lunar privind rezultatele monitorizării pieței de energie electrică*, publicat pe site-ul ANRE.

Prețul stabilit pe PZU în anul 2020 încorporează cu suficientă acuratețe informațiile disponibile privind nivelul resurselor și al necesarului de energie electrică corespunzătoare momentului, modificările cadrului legal și evenimentele cu caracter special cu impact asupra sectorului energetic, prezentând, totodată, volatilitatea ridicată specifică.

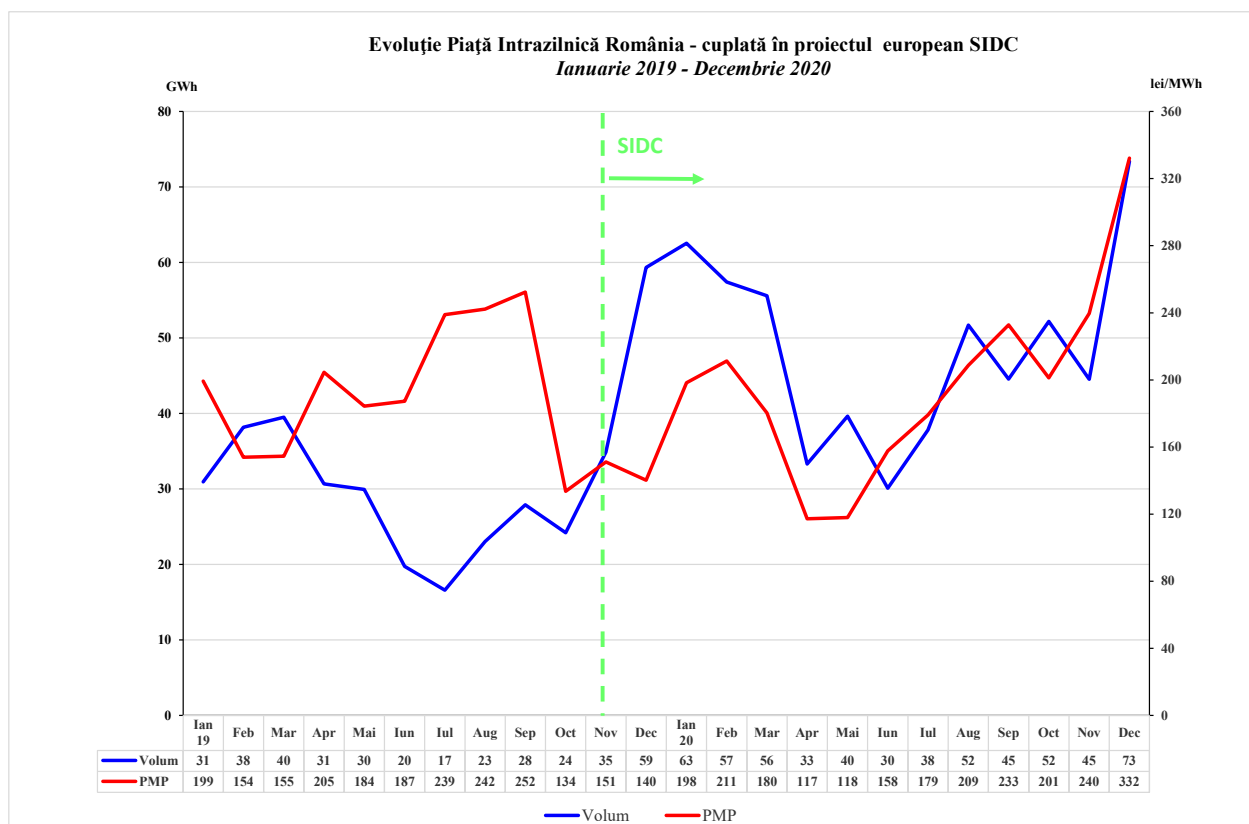
Piața intrazilnică – PI

PI este o piață voluntară care oferă participanților instrumente standard de tranzacționare, menite să faciliteze ajustarea portofoliului de contracte cât mai aproape de momentul livrării energiei electrice și o mai bună gestionare a posibilelor dezechilibre, contribuind astfel la menținerea în echilibru a producției și consumului.

PI a fost folosită insuficient de participanții la piață, situație care nu ar trebui să caracterizeze funcționarea piețelor cu producție de energie electrică din surse regenerabile în creștere. Odată cu începerea funcționării în regim cuplat în proiectul SIDC, se remarcă o creștere a volumului tranzacțiilor, volumul de energie electrică tranzacționat în anul 2020 pe PI fiind de 582,8 GWh, în creștere cu cca. 55% față de cel din anul anterior.

În graficul următor sunt prezentate: volumul tranzacționat lunar și prețul mediu ponderat pe piața intrazilnică începând cu 1 ianuarie 2019, înainte și după aderarea României la proiectul european SIDC.

Sursa: Date publice OPCOM SA – prelucrare ANRE

Piața de echilibrare

La sfârșitul anului 2020, pe piața de echilibrare (PE) erau înscriși 99 participanți, deținând 193 unități dispecerizabile în exploatare comercială. Pe aceeași piață operau 65 de Părți Responsabile cu Echilibrarea (PRE) din care 5 aparținând operatorului de transport și sistem (pentru compensarea schimburilor neplanificate cu țările vecine, achiziționarea energiei pentru acoperirea pierderilor în RET, achiziționarea energiei pentru consumul stațiilor proprii, în calitate de agent de transfer pentru PZU și PI).

În graficul următor sunt prezentate la nivel lunar volumele de energie electrică tranzacționate la creștere și scădere de putere pentru perioada 2018-2020.

Sursa: Raportările lunare ale OPCOM SA și CNTEE Transelectrica SA

- prelucrare ANRE -

Pe ansamblu, dimensiunea PE în 2020 a fost în scădere cu cca. 1,7% față de cea din anul 2019 și cu 2,5% mai mică decât cea din 2018. La nivel lunar, volumele totale înregistrate (suma volumelor la creștere și scădere) au variat între un minim de 190 GWh în luna noiembrie 2020 și un maxim de 481 GWh în luna mai 2020.

Similar lunilor din anul precedent, volumul la scădere a fost în fiecare lună mai mare decât cel la creștere, la nivel de an volumul tranzacționat la scădere ajungând să fie de 4 ori mai mare decât cel înregistrat la creștere de putere. Aceeași diferență între cele două tipuri de volume anuale a fost în 2019 de 3,3 ori.

Sunt de remarcat, de asemenea, volumele mari la scădere din perioada martie-mai 2020, variind între 300-400 GWh, cele mai mari la nivel lunar din perioada 2018-2020, concomitent cu volumele reduse la creștere (între 20-30 GWh lunar), cel mai probabil determinate de reducerile nenotificate ale consumului din perioada declarării stării de urgență (încetinirea sau chiar oprirea activității în unele sectoare industriale).

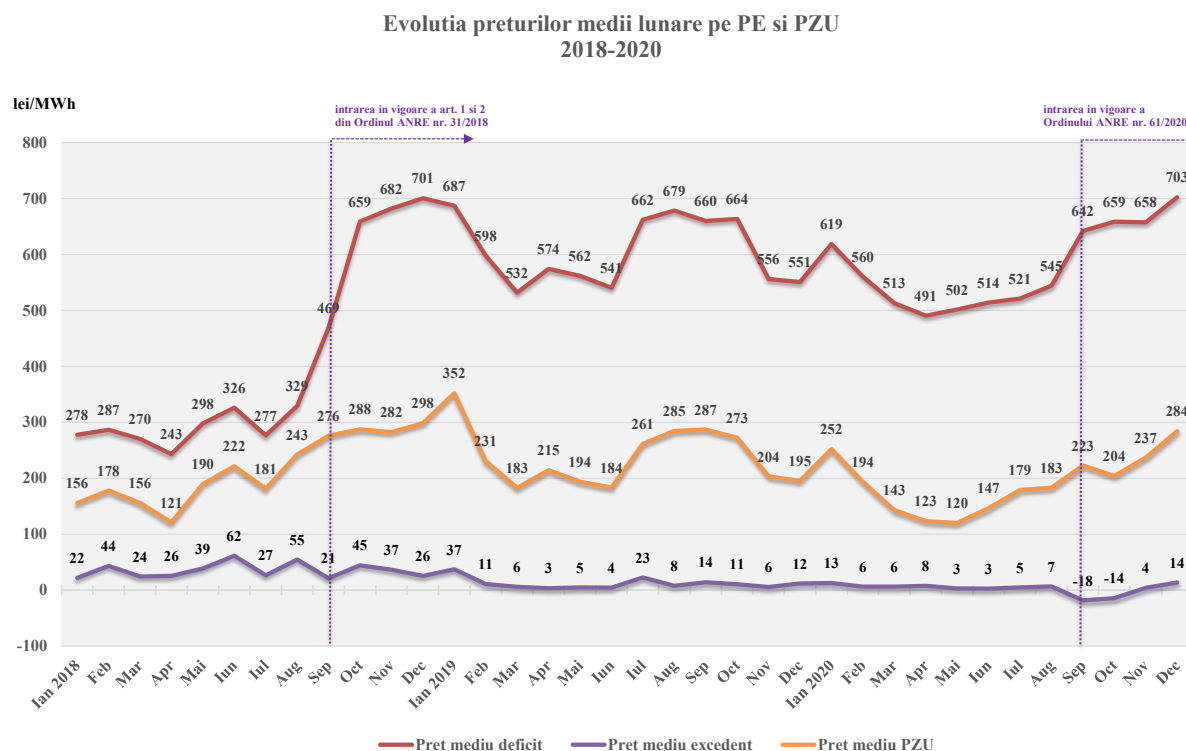
Din analiza ponderilor lunare ale volumelor tranzacționate pe PZU din consumul intern, comparativ cu cele ale corespunzătoare PE, se constată că, în timp ce în cazul PZU ponderile lunare au fost superioare celor din anul anterior, în cazul PE acestea s-au menținut la un nivel aproximativ egal; astfel, în 9 din 12 luni s-au situat la nivelul de 4-5% din consumul intern și doar în 3 luni (martie-mai) au depășit această valoare.

Valorile anuale ale indicatorilor de concentrare C1 și HHI în anul 2020 determinate pe baza energiei efectiv livrate de producători pentru fiecare tip de reglaj și sens, au rămas, ca și în anii anteriori, în plaja de valori specifică unei piețe cu concentrare ridicată.

Participanții la PE cu cote anuale de piață peste 20% au fost Hidroelectrică (la creștere și scădere pe reglaj secundar și terțiar rapid), Complexul Energetic Oltenia (la creștere și scădere pe toate tipurile de reglaje) și OMV Petrom (la creștere și scădere pe reglaj secundar și la scădere pe terțiar rapid).

Dintre aceștia, participanți dominanți (cota de piață >50%) au fost Hidroelectrică pe *reglaj secundar* la creștere (56%) și scădere (57%) și pe *terțiar rapid* la scădere (51%) și Complexul Energetic Oltenia pe *terțiar lent* la creștere (99%) și scădere (84%).

În graficul următor prezentăm evoluția celor două prețuri medii lunare de decontare a dezechilibrelor PRE în corelare cu prețul mediu lunar înregistrat pe PZU în perioada 2018-2020.

Sursa: Raportările lunare ale OPCOM SA și CNTEE Transelectrica SA
- prelucrare ANRE -

Începând cu luna septembrie 2020, când au intrat în vigoare modificările introduse prin Ordinul ANRE nr. 61/2020 pentru aprobarea *Regulamentului de programare a unităților de producție dispecerizabile, a consumatorilor dispecerizabili și a instalațiilor de stocare dispecerizabile, a Regulamentului de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare și a Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea*, prețul mediu de deficit a înregistrat în fiecare lună valori peste 600 lei/MWh. În același timp, în urma eliminării limitării prețului și a introducerii permisiunii de ofertare la preț negativ, se constată că în

lunile septembrie și octombrie 2020 s-au înregistrat valori negative ale prețului mediu de excedent la nivel lunar, un număr mare de participanți (în special producători din surse SRE) preferând să plătească decât să nu producă.

Prețul mediu anual de deficit (calculat ca medie aritmetică a valorilor lunare) a fost în 2020 de 577,17 lei/MWh, cu 4,6% mai mic decât cel din anul precedent, iar prețul mediu anual de excedent a atins o valoare minimă de 3 lei/MWh, ajungând la aproape un 1/4 din același preț înregistrat în 2019 (11,67 lei/MWh).

În perioadele caracterizate de condiții defavorabile din punct de vedere meteorologic sau hidrologic, care au determinat producții deficitare de energie electrică, producătorii au cerut prețuri mari pentru oferta disponibilă la creștere pe PE. O altă cauză care a determinat producătorii să introducă oferte la creștere cu prețuri mari au fost și disponibilitățile reduse pe fondul problemelor financiare cu care se confruntă producătorii de energie electrică în centrale termoelectrice.

Modificările cadrului de reglementare potrivit cărora certificatele verzi se acordă corespunzător producției realizate din surse regenerabile, fără a se mai limita la cantitatea de energie electrică orară notificată către CNTEE TRANSELECTRICA SA, au condus la o creștere sistematică a energiei produse față de cea notificată, producătorii eolieni nemaifiind interesați să notifice cât mai aproape de realitate. Astfel, pe fondul modificărilor legislative anterior menționate, injectarea în rețele a unei cantități de energie din surse eoliene mai mare decât cea notificată, corelat cu regulile de prioritate în dispecerizare acordată producătorilor eolieni, a avut ca efect emiterea unor dispoziții de reducere de putere pe PE aplicate producătorilor din surse hidro și termo, care au dus la scăderea suplimentară a cantităților de energie electrică livrate de aceștia în rețea.

Similar situației din anul precedent, și în 2020 soldul dezechilibrelor PRE la nivelul SEN a înregistrat lună de lună valori pozitive, cele mai mari valori înregistrându-se în perioada martie-mai (peste 300 GWh lunar). În ultimul trimestru din an valorile lunare ale dezechilibrelor au scăzut, una din explicații fiind probabil și creșterea prețurilor de deficit pe PE în contextul modificărilor cadrului de reglementare (intrarea în vigoare a Ordinului ANRE nr. 61/2020). Valoarea mare a prețurilor de deficit, cu un puternic caracter penalizator, a fost unul din motivele pentru care participanții au căutat să se echilibreze pe cât posibil în piețele anterioare PE, inclusiv prin creșterea cantității de energie electrică achiziționată din import. Comportamentul respectiv a generat o scădere a volumului selecțiilor la scădere și creștere pe reglajul terțiar lent și o micșorare a numărului pornirilor de grupuri termoenergetice și implicit a costurilor generate de acestea.

Valoarea suplimentară rezultată din redistribuirea veniturilor/costurilor suplimentare provenite din echilibrarea sistemului a avut lună de lună valori pozitive cu semnificație de venit pentru OTS (drepturi de încasat), iar valoarea suplimentară cumulată la nivel de an a depășit 115,4 milioane lei. Veniturile/costurile suplimentare lunare provenite din echilibrarea sistemului se redistribuie fiecărei PRE în funcție de contribuția la reducerea sau agravarea dezechilibrului sistemului (cu excepția PRE-urilor Schimburi neplanificate și agent transfer PZU și PI aparținând CNTEE Transelectrica SA).

Piața serviciilor de sistem

Participanții la PE care în anul 2020 au furnizat cel puțin un tip de serviciu de sistem au fost producătorii calificați Bepco, CE Hunedoara, CE Oltenia, Electrocentrale București, Electrocentrale Galați, Electro Energy Sud, Hidroelectrică, Romgaz, OMV Petrom, Veolia Energie Iași și Veolia Energie Prahova.

În vederea acoperirii necesarului de rezerve stabilit de UNO-DEN în scopul menținerii nivelului de siguranță în funcționarea SEN, CNTEE Transelectrica a achiziționat în anul 2020 rezerva de reglaj secundar frecvență-putere (RS) și cea corespunzătoare reglajului terțiar rapid (RTR) prin licitații. Achiziția rezervei de reglaj terțiar lent s-a realizat în principal prin încheierea de contracte reglementate cu CE Hunedoara (pentru întregul an 2020, în baza deciziei ANRE nr. 2047/2018 și deciziei ANRE nr. 1211/08.07.2020) și cu Electrocentrale Galați (pentru perioada ianuarie-martie 2020 conform deciziei ANRE nr. 1851/30.10.2019 emisă în baza HG 593/2019). În plus, au fost achiziționate cantități rezultate din licitații pentru perioada ianuarie-martie și primele 8 zile din luna iulie 2020 (până la emiterea unei noi decizii ANRE pentru CE Hunedoara, ca urmare a aplicării prevederilor OUG nr. 103/29.06.2020 prin care termenul de aplicare a măsurilor prevăzute în OUG nr. 26/04.04.2018 și anume obligația producătorului de a furniza servicii de sistem la putere electrică de cel puțin 400 MW, în condițiile reglementărilor emise de ANRE, s-a prorogată până la 31.12.2020).

Având în vedere prevederile art. 6 alin.(9) din Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața de energie electrică, începând cu luna februarie 2020, pentru achiziționarea serviciilor de sistem CNTEE Transelectrica a organizat licitații zilnice, din septembrie 2020 acestea desfășurându-se separat pe direcțiile de creștere și scădere de putere.

Necesarul de rezerve stabilit de UNO-DEN a fost acoperit integral în fiecare lună, cu 2 mici excepții (99,97% în mai și 99,88% în iulie),.

Începând din 1 martie 2020, pe fondul scăderii consumului intern la nivelul SEN din cauza declanșării pandemiei COVID-19 și a utilizării mai reduse a rezervelor la creștere concomitent cu folosirea cu preponderență a rezervelor la scădere în contextul notificărilor preponderent excedentare, CNTEE Transelectrica a evaluat tehnic posibilitatea funcționării sigure a SEN în condițiile diminuării cantității de rezerve necesare a fi achiziționate. Necesarul pentru RS a fost diminuat cu 50 hMW/h în fiecare interval orar. De asemenea, începând cu 25.03.2020, a fost diminuat și necesarul de RTR cu 150 hMW/h în intervalele 7–16, respectiv 200 hMW/h în intervalele 17–23, iar pentru RTL nu s-au mai organizat licitații, fiind achiziționată doar cantitatea reglementată de 400 hMW/h, cu o diminuare a cantității achiziționate de 300 hMW/h în toate intervalele orare.

În același context, începând cu 15.05.2020 cantitatea necesară a fi achiziționată pentru RTR a fost diminuată cu încă 100 hMW/h în intervalele orare 1 – 6 și 24. Din 25.11.2020, având în vedere tendința de creștere a consumului și utilizarea rezervelor la creștere, cantitățile necesare a fi achiziționate au crescut la nivelul celor utilizate înainte de 1 martie 2020.

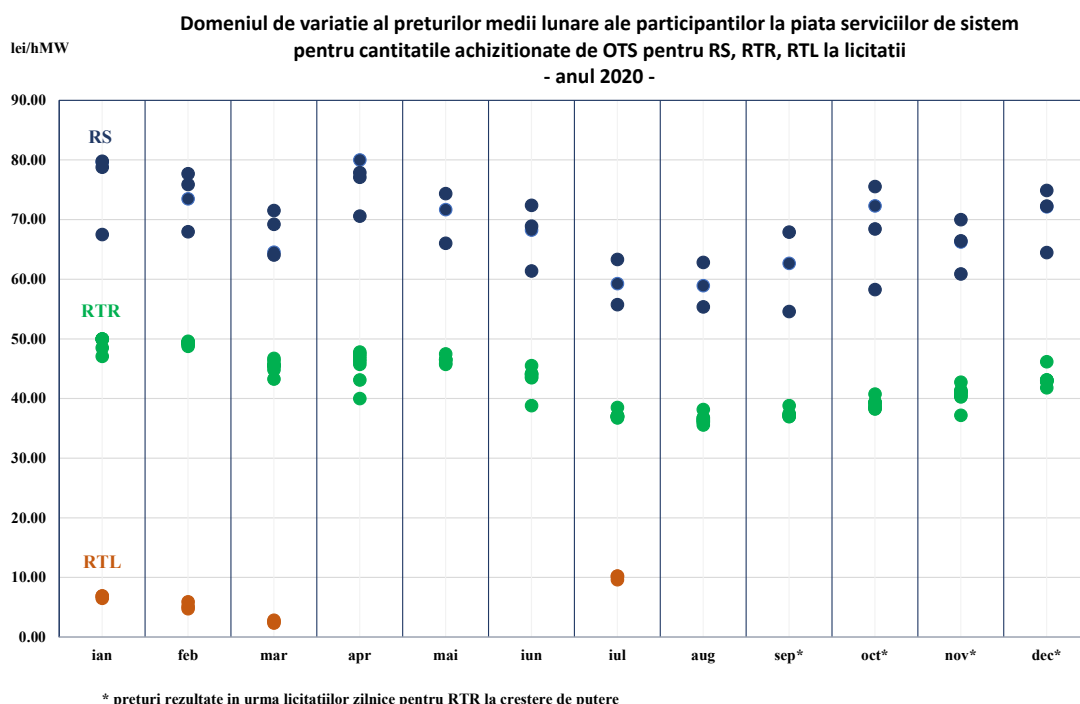
Din punct de vedere cantitativ, în 2020 achiziția de rezerve a fost aproximativ de același nivel comparativ cu 2019 pentru RS și cu 5% mai mare pentru RTR. În cazul RTL, achiziția anuală a scăzut până la 66% din nivelul celei din anul precedent, limitându-se în perioada aprilie-decembrie 2020 (cu excepția primelor 8 zile din iulie) la obligația stabilită prin OUG nr. 26/04.04.2018 a CE Hunedoara.

În a doua parte a anului au existat participanți care au cesionat o parte din cantitățile contractate pe RS sau RTR către Hidroelectrică.

Indicatorii de concentrare ce caracterizează piața de servicii de sistem în 2020, calculați pe baza datelor raportate lunar de CNTEE Transelectrica, referitoare la cantitățile contractate pe fiecare tip de rezervă, la nivelul întregii piețe și detaliat în regim reglementat și prin mecanisme de piață (cu luarea în considerare a cesionărilor de cantități), sunt prezentați în raportul de monitorizare a pieței de energie electrică pentru luna decembrie 2020. Din analiza acestora se constată, și în acest an, un grad ridicat de concentrare pe toate tipurile de rezerve de reglaj, în condițiile participării cu oferte a unui număr redus de producători calificați.

Ca și în anii precedenți, dominantă a fost achiziția de la Hidroelectrică pentru RS (56,7%) și RTR (71,4%) în timp ce în cazul rezervei de reglaj terțiar lent, producătorul cu cea mai mare cotă de piață (45,2%) a fost Electrocentrale Galați cea mai mare parte a cantității rezultând din licitațiile organizate în primele 3 luni, când avea și obligații conform deciziei ANRE nr. 1851/30.10.2019. Producătorii care au contribuit cu cele mai mari cantități de rezerve au fost Hidroelectrică (cu peste 4,28 TWh pe RTR și cca. 2,15 TWh pe RS) și CE Oltenia (peste 955 GWh pe RS și cca. 877 GWh pe RS).

Prezentăm în graficul următor plaja de variație a prețurilor medii la nivel lunar înregistrate de participanții care au câștigat licitațiile zilnice organizate de OTS pentru toate tipurile de rezerve la creștere de putere.

Cele mai mari prețuri medii la nivel lunar rezultate în urma participării la licitații le-au înregistrat producătorii pentru RS, acestea variind în intervalul 54,61 lei/hMW și 80 lei/hMW, în timp ce în urma participării la licitațiile pentru rezerva la creștere de RTR valorile prețului mediu lunar au fost între un minim de 35,57 lei/hMW și un maxim de 50 lei/hMW. În urma licitațiilor organizate pentru RTL la creștere, producătorii au obținut prețuri reduse, care nu au depășit la nivel de lună valoarea medie de 10,23 lei/hMW.

Prețurile medii înregistrate de producătorii care au câștigat licitațiile zilnice pentru RTR la scădere de putere, nereprezentate pe graficul de mai sus, au variat în intervalul 13,89-18,72 lei/MWh pentru perioada septembrie-decembrie 2020.

La nivel de an, Hidroelectrică a fost participantul care a determinat prețul de închidere la licitațiile zilnice (organizate începând cu luna februarie 2020) pentru rezerva de RS în aprox. 72% din intervalele orare, pentru RTR la creștere în aprox. 83% din intervalele orare, iar la licitațiile zilnice pentru rezerva RTR la scădere (organizate începând cu luna septembrie 2020) în aproximativ 65% din intervalele orare.

Detalii privind licitațiile organizate de CNTEE Transelectrica sunt publicate pe site-ul acesteia, la capitolul *Piața de Electricitate/Piața serviciilor tehnologice de sistem/Info*.

Alocarea capacităților pe liniile de interconexiune

Alocarea capacităților pe liniile de interconexiune ale SEN cu sistemele energetice vecine se desfășoară în vederea realizării tranzacțiilor de import/export și tranzit de energie electrică. Pe granițele României cu Ungaria, Bulgaria și Serbia alocarea capacităților se realizează prin mecanisme de piață, bilateral coordonat pe ambele direcții, pentru 100% din capacitatea de alocare, prin licitații pe termen lung, zilnice și intrazilnice.

Pe granițele cu Ungaria și Bulgaria, licitațiile pentru alocarea pe termen lung (anuale și lunare) sunt organizate explicit de Joint Allocation Office (JAO), platforma de alocare unică dedicată operatorilor de transport și sistem din statele membre UE care operează în concordanță cu legislația europeană în domeniu și care este deținută de 25 operatori de transport și sistem din 22 țări europene, printre care și România. Rezultatele licitațiilor sunt disponibile pe site-ul www.jao.eu.

Licitațiile de alocare a capacității pe orizontul de timp zilnic pe granița cu Ungaria se desfășoară prin mecanismul de cuplare prin preț 4M MC și sunt implicite, în timp ce pe granița cu Bulgaria sunt explicite, organizate de OTS-ul român.

Pe aceleași granițe, licitațiile pe orizontul de timp intrazilnic sunt implicite și se desfășoară prin intermediul soluției SIDC (Single Intra-Day Coupling), de introducere a tranzacționării tranzonale, în scopul creșterii eficienței tranzacționării pe acest orizont de timp la nivel pan-european.

Pe granița României cu Serbia alocarea de capacitate este de tip explicit pe toate orizonturile de timp. În timp ce licitațiile pe termen lung și intra-zilnic sunt realizate de CNTEE TRANSELECTRICA SA, licitațiile zilnice sunt organizate de EMS (OTS-ul sârb).

Pe granița cu Ucraina, alocarea capacităților de interconexiune se desfășoară prin licitații explicite doar pe termen lung, utilizarea acestor capacități fiind condiționată de acordul scris al Ukrenergo (OTS-ul din Ucraina). Pe granița cu Republica Moldova, exportul de energie electrică se poate realiza doar în insulă de consum, utilizarea capacității obținute prin licitații fiind posibilă cu acordul distribuitorului din zonă.

Granița	Licitații pe termen lung	Licitații zilnice	Licitații intrazilnice
RO - HU	JAO	4M MC (licitatii implicite)	SIDC (licitatii implicite)
RO - RS	TEL*	EMS	TEL*
RO - BG	JAO	TEL	SIDC (licitatii implicite)
RO - UA	TEL	---	---

*CNTEE TRANSELECTRICA S.A.

Sursa: Date publicate de CNTEE Transelectrica S.A.

Pe granițele cu Ungaria, Bulgaria și Serbia se utilizează principiul UIOSI („use it or sell it” – „ce nu folosești, vinzi”), în baza căruia capacitatea de interconexiune corespunzătoare drepturilor fizice de transport nenominalizate pentru ziua următoare se returnează OTS în schimbul unei remuneri.

Licitațiile organizate de Transelectrica se realizează utilizând platforma DAMAS, moneda de tranzacționare fiind euro. De asemenea, pe aceste granițe, notificarea drepturilor fizice de transport se realizează în conformitate cu principiul de nominalizare de tipul $m:n$ pentru toate orizonturile de timp, iar la alocarea zilnică și intrazilnică se aplică principiul de “netting”.

În cazul granițelor cu Ungaria și Bulgaria, capacitatea oferită la licitațiile lunare organizate de JAO este calculată ținând cont de rezervarea unui procent din capacitatea transfrontalieră pentru licitațiile zilnice; astfel capacitatea pentru licitațiile lunare este calculată ca 80% din minimul capacităților disponibile ale subperioadelor din fiecare lună.

În timp ce capacitatea scoasă la licitația anuală pe granița cu Ungaria (ambele direcții) a rămas la nivelul oferit la licitațiile din anii 2018-2019 (350 MW), pe granița cu Bulgaria a crescut cu 100 MW față de anul 2019, ajungând la 250 MW în ambele direcții, aceeași valoare atingând și capacitatea pe granița cu Serbia în ambele direcții (250 MW).

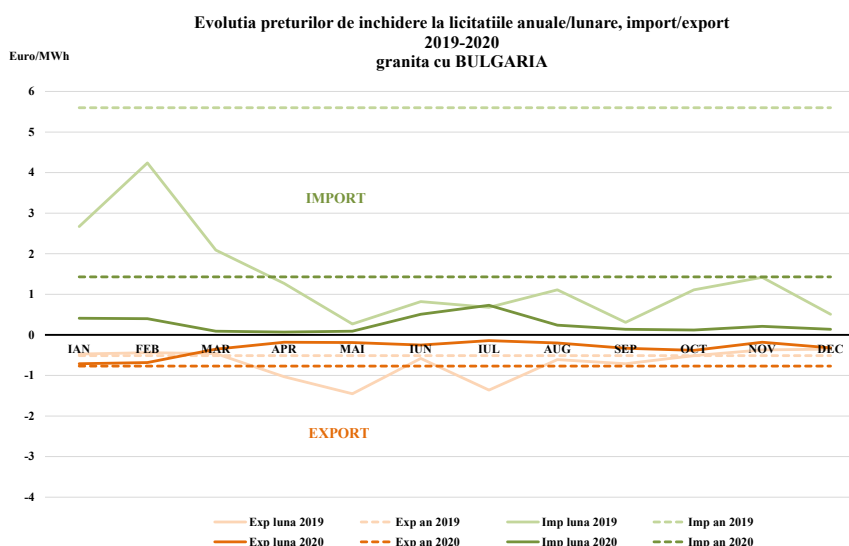
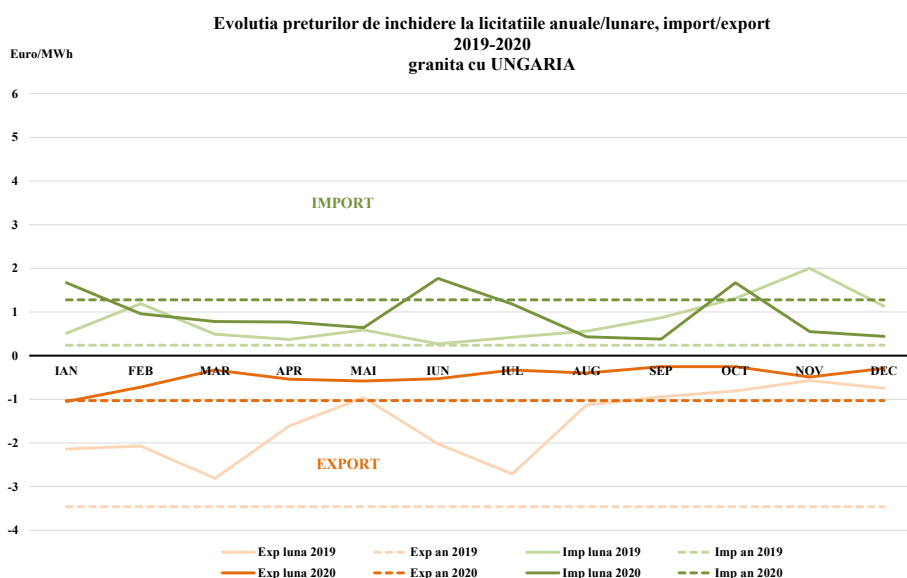
Capacitatea solicitată de participanți la licitația anuală pentru 2020 a crescut față de valorile solicitate în anul 2019 indiferent de graniță sau direcție, cu excepția direcției import din Ungaria pentru care cererea de capacitate a fost cu 27 MW mai mică. Cea mai mare creștere a cererii s-a înregistrat pe granița cu Bulgaria, unde participanții au solicitat de 2,4-2,6 ori mai multă capacitate pentru alocare comparativ cu cererea din anul anterior. Astfel, capacitatea solicitată pe granița cu Bulgaria a ajuns la 2218 MW pentru export și la 2275 MW pentru import, fiind de aprox. 9 ori mai mare decât capacitățile alocate pe direcțiile respective. Pe granița cu Serbia interesul participanților pentru licitația anuală a fost, de asemenea, în creștere, nedepășind însă 1000 MW pe direcție.

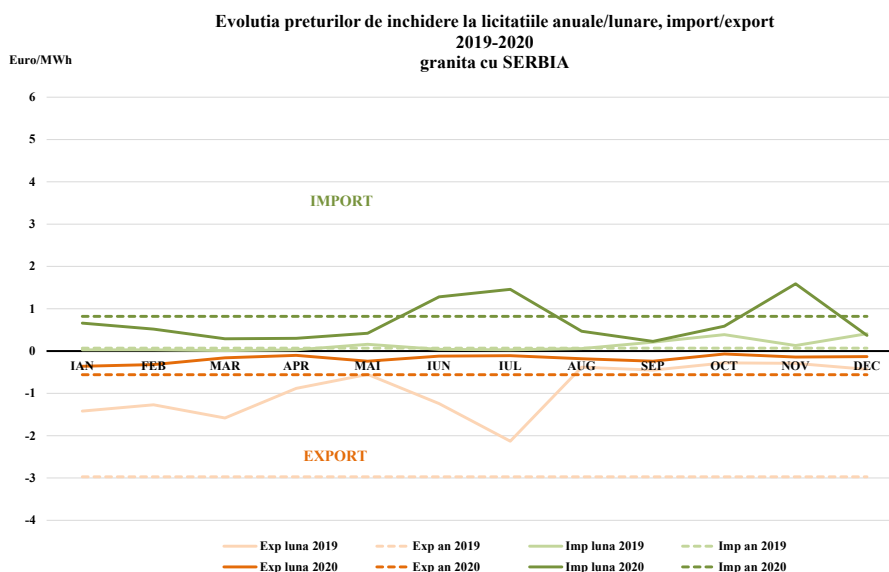

Gradul de utilizare a drepturilor totale de capacitate, indicator exprimat prin raportul dintre energia aferentă schimburilor comerciale notificate și energia corespunzătoare drepturilor totale de capacitate câștigate a fost calculat la nivelul fiecărei luni pentru fiecare graniță și direcție. Cea mai mare valoare medie anuală, exprimată procentual și calculată ca medie a valorilor lunare pe graniță și direcție, a fost pe granița cu Ungaria la import (38,64%), valorile lunare fiind situate în intervalul 31-52%.

Deși situația s-a îmbunătățit față de anul anterior pe unele granițe și direcții (Ungaria import și export, Bulgaria export, Serbia import), per ansamblu gradul de utilizare a fost destul de scăzut, ceea ce arată că mulți participanți au câștigat la licitații drepturi de capacitate pe diferite orizonturi de timp, dar nu au realizat schimburi comerciale pe măsura capacităților câștigate.

În graficele următoare sunt prezentate prețurile rezultate în 2020 la licitațiile pe termen lung (anuale și lunare) organizate pentru alocarea capacității în ambele direcții pe granițele României cu Ungaria, Bulgaria și Serbia comparativ cu valorile rezultate la licitațiile anilor 2018-2019.

*Sursa: Raportările lunare ale CNTEE Transelectrica SA
– prelucrare ANRE -*

În urma desfășurării licitațiilor anuale pentru 2020, pe granițele cu Ungaria (organizator JAO), Bulgaria (organizator JAO) și Serbia (organizator Transelectrica) în ambele direcții au rezultat prețuri de valori reduse, sub 1,5 euro/MWh, spre deosebire de situația din anul precedent constatându-se o convergență între rezultatele obținute pe cele 3 granițe, cu toate că volumul capacității solicitate de participanți l-a depășit cu mult pe cel al capacității scoase la licitație.

Prețurile rezultate din licitațiile lunare (sau pentru perioade mai scurte din lună) au urmărit o curbă sezonieră, cu vârfuri pe direcția import, în lunile iunie-iulie 2020 și lunile octombrie-noiembrie 2020, care însă s-au menținut sub 2 euro/MWh.

Pe tot parcursul anului și pe toate cele 3 granițe analizate, interesul participanților a fost îndreptat spre direcția import, valorile de preț rezultate fiind superioare celor din licitațiile pentru direcția export.

Cu excepția vârfurilor sezoniere pe direcția import din Ungaria și Serbia, prețurile la licitațiile lunare s-au menținut sub nivelul celor rezultate din licitațiile anuale, evoluția înregistrată după declanșarea pandemiei indicând faptul că, în general, oportunitățile de comerț transfrontalier identificate de participanți la data desfășurării licitației anuale nu s-au concretizat pe parcursul anului, pe fondul scăderii producției și consumului în regiune.

Veniturile înregistrate în anul 2020 de CNTEE TRANSELECTRICA SA din alocarea capacităților pe liniile de interconexiune ale SEN cu sistemele energetice vecine pe toate orizonturile de timp, au scăzut cu 30% față de aceeași valoare înregistrată în 2019, ajungând la 58,7 mil. lei.

Valorile înregistrate au rezultat după scăderea remunerării corespunzătoare returnărilor de capacitate de la licitațiile pe termen lung și a celei corespunzătoare aplicării principiului Use It Or Sell It (UIOSI) pentru capacitățile câștigate la licitațiile pe termen lung dar nenominalizate, în cazul realocării acestora pentru licitațiile zilnice. Din punct de vedere al granițelor, cele mai mari valori

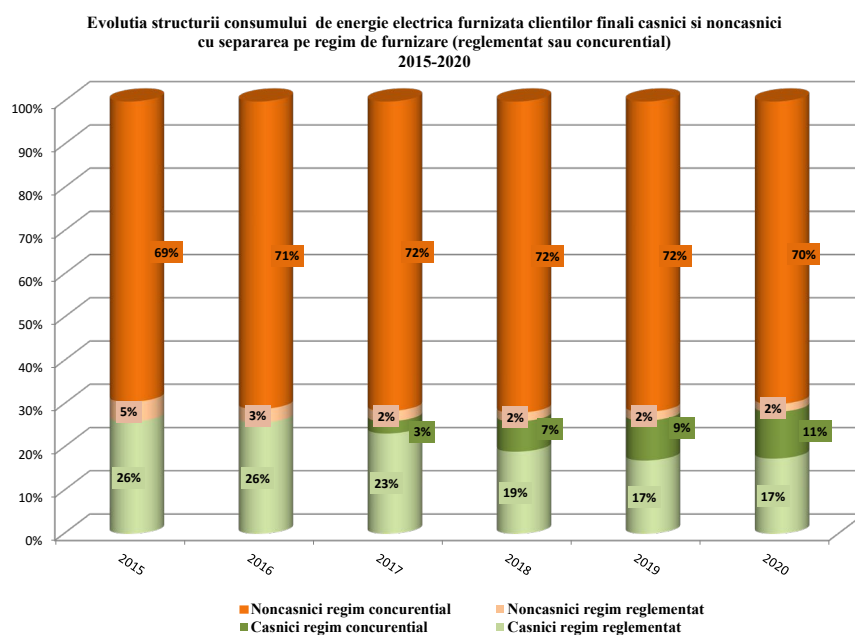
anuale ale veniturilor obținute din licitațiile pe toate orizonturile de timp au fost cele obținute pe granița cu Ungaria, în special pe direcția import.

Piața cu amănuntul de energie electrică

Pe parcursul anului 2020, pe piața cu amănuntul de energie electrică (PAM) au activat 89 titulari de licență pentru activitatea de furnizare a energiei electrice din care 22 sunt titulari ai unei licențe pentru exploatarea comercială a capacităților de producere a energiei electrice cu unități dispecerizabile.

Din punct de vedere al cadrului de reglementare aplicabil, anul 2020 poate fi caracterizat drept ultimul an al funcționării sistemului de tarife/prețuri reglementate stabilit de ANRE și aplicat de FUI (obligat sau opțional) clienților proprii care nu doresc să beneficieze de condițiile pieței concurențiale. Din punct de vedere al consumului final de energie electrică, acest an a fost marcat de impactul fără precedent al restricțiilor impuse de contextul pandemic declanșat în primul trimestru al anului, care au generat o scădere puternică a energiei electrice furnizate categoriei de clienți finali noncasnici.

Structura pieței cu amănuntul de energie electrică din punct de vedere al consumului final de energie electrică pe categorii de clienți finali și regim de furnizare, este prezentată în evoluție pentru perioada 2015-2020. Calculul a fost realizat pe baza datelor colectate în baza cadrului de reglementare în vigoare de la furnizorii activi pe piața cu amănuntul de energie electrică.

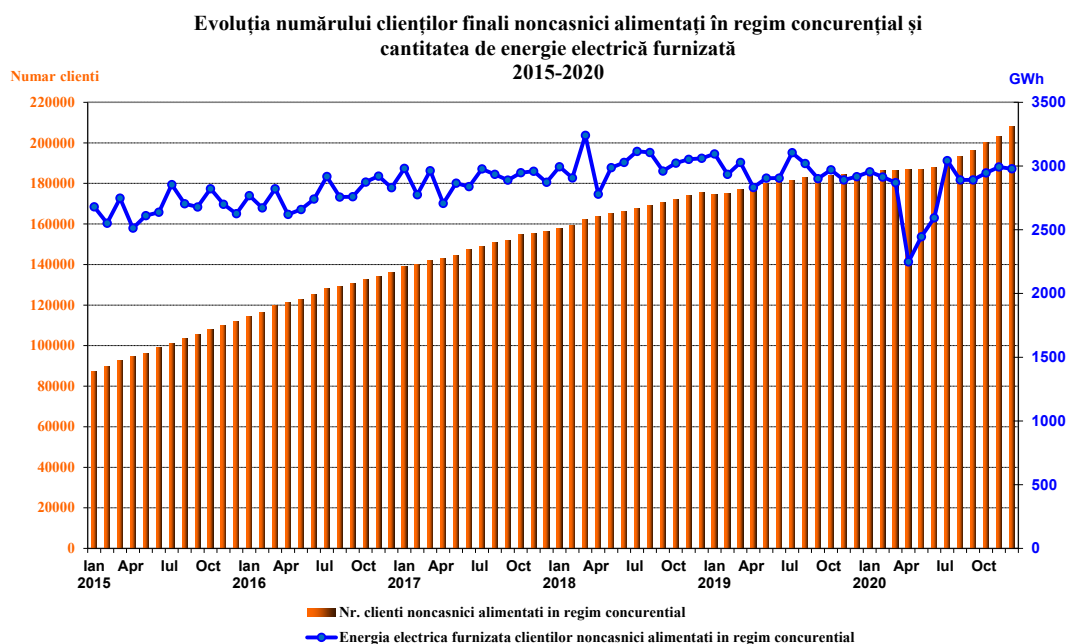

*Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor
– prelucrare ANRE -*

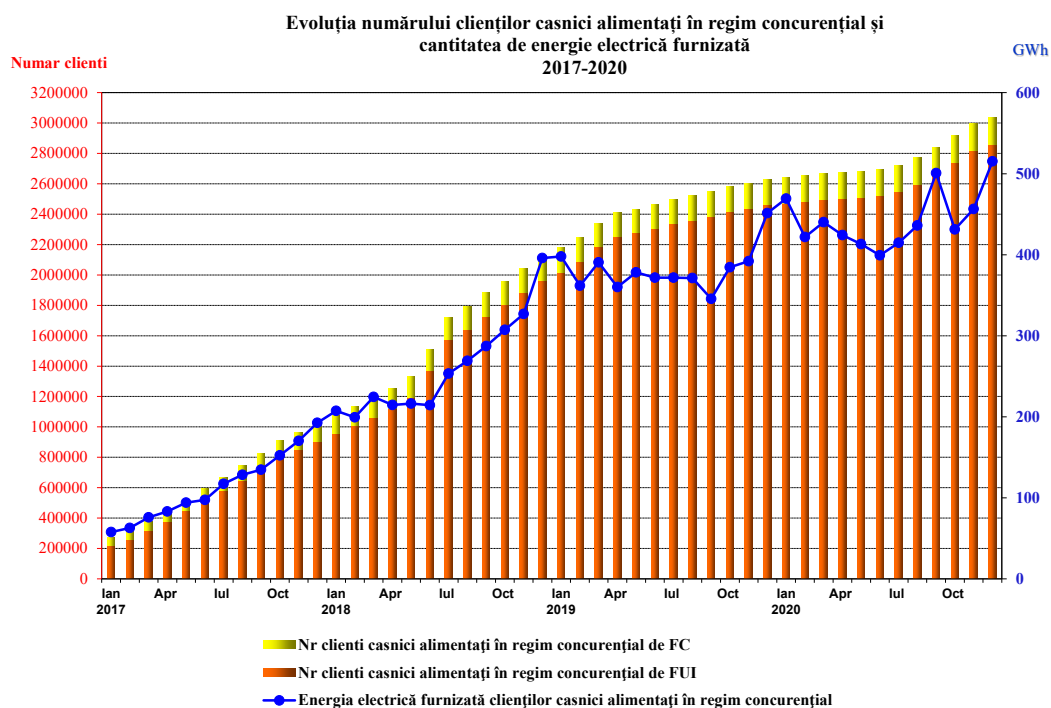
Scăderea cu peste 1,2 TWh a consumului final față de anul precedent a fost determinată de reducerea cu mai mult de 1,8 TWh a energiei electrice furnizate clienților noncasnici, care nu a putut fi compensată de creșterea cantității de energie electrică destinată clienților casnici. Față de același an de comparație, la nivelul segmentului concurențial este de remarcat o scădere a ponderii consumului noncasnic în favoarea celui casnic, în timp ce structura segmentului reglementat a rămas aproximativ aceeași.

Piața concurențială cu amănuntul de energie electrică

În graficele următoare este prezentată evoluția numărului de clienți noncasnici respectiv clienți casnici alimentați în regim concurențial și consumul final de energie electrică aferent fiecărei categorii. Pentru clienții noncasnici reprezentarea grafică este pentru perioada 2015-2020, în timp ce pentru clienții casnici, datele sunt disponibile începând cu ianuarie 2017, în perioada 2015-2016 această componentă având dimensiuni nesemnificative.

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor – prelucrare ANRE -

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor
– prelucrare ANRE -

Pe segmentul concurențial, 94% din totalul casnicilor sunt alimentați cu energie electrică tot de FUI obligați, alegând să migreze în piața concurențială fără schimbarea furnizorului, ci doar prin negocierea condițiilor contractuale cu același FUI. Numărul clienților casnici care au ales în 2020 să treacă la furnizarea la prețuri concurențiale a fost de peste 400 000.

În tabelele următoare sunt prezentați indicatorii specifici clienților finali noncasnici respectiv clienților casnici alimentați în regim concurențial, în funcție de tranșele de consum stabilite prin *Regulamentul (UE) 2016/1952 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 octombrie 2016 privind statisticile europene referitoare la prețurile la gaze naturale și energie electrică și de abrogare a Directivei 2008/92/CE*, comparativ cu anul 2019.

Tranșe consum clienți noncasnici	2020			2019		
	Consum anual (GWh)	Pret mediu (lei/MWh)	Nr. clienti	Consum anual (GWh)	Pret mediu (lei/MWh)	Nr. clienti
IA	1.196	486,74	155.136	1.808	453,85	136.243
IB	4.556	477,34	47.116	4.634	443,99	42.535
IC	3.277	417,62	3.828	3.764	396,67	3.449
ID	7.912	389,67	1.607	8.139	367,34	1.486
IE	4.429	355,24	136	4.814	345,86	135
IF	3.548	348,02	40	2.648	339,48	30
IG	8.873	279,57	25	9.779	279,07	27
Total	33.791	369,84	207.888	35.586	355,59	183.905

Tranșe consum clienți casnici	2020			2019		
	Consum anual (GWh)	Pret mediu (lei/MWh)	Nr. clienti	Consum anual (GWh)	Pret mediu (lei/MWh)	Nr. clienti
DA	1.084	585,22	1.578.715	1.572	484,61	1.434.246
DB	1.885	588,26	984.251	1.471	503,92	811.959
DC	1.296	566,27	325.066	808	500,76	264.996
DD	735	550,52	129.905	537	502,25	104.997
DE	227	529,84	16.973	188	490,69	12.543
Total	5.228	574,34	3.034.910	4.576	495,99	2.628.741

Sursa: Raportările semestriale ale furnizorilor colectate cfm. Regulamentului (UE) 2016/1952

– prelucrare ANRE –

Notă: datele sunt cele raportate la EUROSTAT; prețurile nu conțin TVA, accize sau alte taxe;

Tabelul următor detaliază intervalele de consum corespunzătoare fiecărei tranșe de consum în parte:

Tranșe de consum clienți noncasnici	Consum anual cuprins în intervalul (MWh):	
Transa - IA		<20
Transa - IB	>=20	<500
Transa - IC	>=500	<2000
Transa - ID	>=2000	<20000
Transa - IE	>=20000	<70000
Transa - IF	>=70000	<150000
Transa - IG	>=150000	

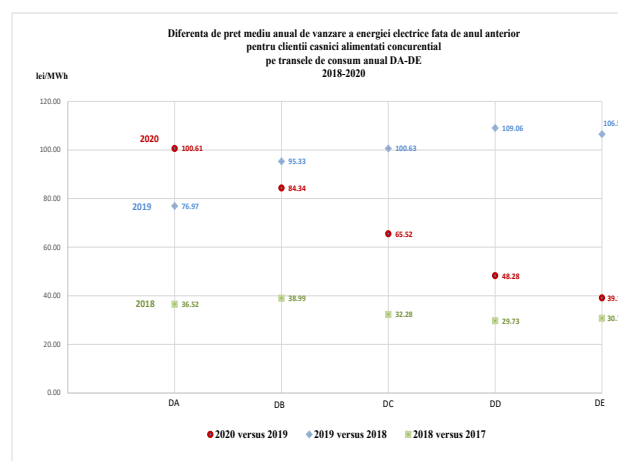
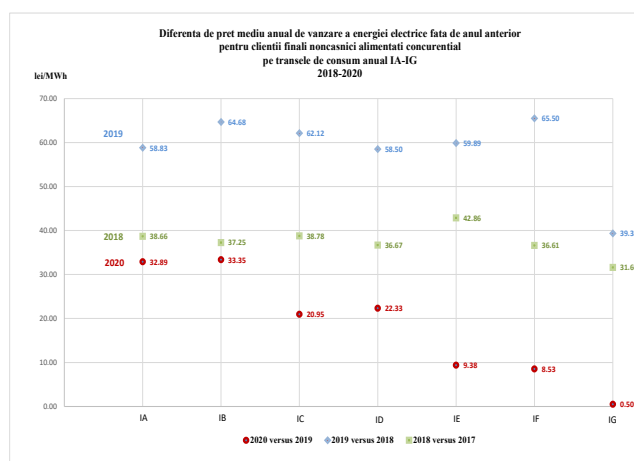
Tranșe de consum clienti casnici	Consum anual cuprins în interval (kWh):	
Transa - DA		<1000
Transa - DB	>=1000	<2500
Transa - DC	>=2500	<5000
Transa - DD	>=5000	<15000
Transa - DE	>=15000	

Energia electrică furnizată clienților noncasnici include și autofurnizarea producătorilor dispecerizabili la alte locuri de consum pentru care consumul anual depășește 200 GWh.

Determinat de restricțiile introduse pe fondul pandemiei cu COVID-19 (scăderea producției industriale, trecerea la regimul de telemuncă sau în șomaj tehnic) în 2020 s-a înregistrat o reducere a consumului anual concurențial al clienților noncasnici cu cca. 5% (mai mult de 1,7 TWh) față de anul anterior. Concomitent, cantitatea de energie electrică furnizată clienților casnici alimentați concurențial a fost în creștere cu cca. 14% față de aceeași perioadă.

Cu o singură excepție (categoria clienților noncasnici cu consum anual peste 150 GWh), numărul clienților finali alimentați concurențial a crescut în 2020 pe toate categoriile, în special pe categoria IA (cu aproape 24000). Aceeași tendință de creștere se menține și în cazul clienților casnici (cu peste 400.000 mai numeroși), aceștia provenind din racordări noi și trecerea din piața reglementată în cea concurențială.

În graficele următoare sunt prezentate creșterile în lei/MWh, de la an la an, ale prețului mediu de vânzare a energiei electrice în regim concurențial pe fiecare tranșă de consum pentru perioada 2018-2020.

Sursa: Raportările semestriale ale furnizorilor conform Ordinului ANRE 33/2013
– prelucrare ANRE –

Pentru toate categoriile de clienți noncasnici, creșterile de preț mediu din 2020 față de anul anterior au fost reduse comparativ cu creșterile înregistrate în perioadele anterioare (în 2019 față de 2018 sau în 2018 față de 2017) în timp ce la clienții casnici, același tip de creșteri au fost substanțiale, în special pe categoria de clienți DA (consum anual sub 1000 kWh), unde prețul mediu de vânzare din 2020 a fost cu peste 100 lei/MWh față de valoarea medie din 2019.

Valorile indicatorilor anuali de concentrare calculați la nivelul segmentului concurențial indică menținerea și în anul 2020 a PAM în domeniul unei piețe neconcentrate, ca urmare a numărului mare de furnizori activi și de divizarea acestora ca putere de piață.

Cotele de piață individuale ale furnizorilor activi pe piața cu amănuntul de energie electrică, determinate în funcție de energia furnizată clienților finali, sunt prezentate pe site-ul ANRE în *Rapoartele lunare privind rezultatele monitorizării pieței de energie electrică* și cuprind cumulativ la nivel de perioadă, situația furnizorilor atât pe ansamblul pieței, cât și separat pe componenta reglementată respectiv concurențială.

În anul 2020, cote de piață peste nivelul de 5% din cantitatea totală de energie electrică furnizată clienților finali noncasnici și casnici pe segmentul concurențial au avut 7 furnizori activi (5 FUI, TINMAR ENERGY – FUI opțional și GETICA 95 COM – furnizor concurențial, iar pe primele 2 luni din an și FUI opțional). Primul loc în ierarhia stabilită în funcție de cota de piață a fost ocupat, ca și în anii precedenți, de ELECTRICA FURNIZARE (10,86%), urmată de ENEL ENERGIE (9,52%) și GETICA 95 COM (9,36%, în ascensiune față de anul anterior).

PIAȚA DE ENERGIE ELECTRICĂ PENTRU CLIENȚII FINALI DESERVIȚI DE FURNIZORII DE ULTIMĂ INSTANȚĂ (FUI)

Pe piața de energie electrică pentru clienții finali deserviți de furnizorii de ultimă instanță (FUI) au fost desemnați de ANRE și au activat un număr de 5 FUI obligat (FUI_{ob}) și de 11 FUI opțional (FUI_{op}) pentru perioada 1 martie 2019 - 29 februarie 2020, respectiv 5 FUI obligat (FUI_{ob}) și 7 FUI opțional (FUI_{op}) pentru perioada 1 martie 2020 - 28 februarie 2021. De la aceștia, în principal, sunt colectate informații privind numărul de locuri de consum deservite, prețurile medii de achiziție a energiei electrice de pe piața angro, cantitățile de energie electrică vândute clienților finali și prețul mediu de vânzare.

Indicatorii specifici FUI obligat

Numărul de locuri de consum deservite de FUI obligat

În luna decembrie 2020, în cazul FUI obligat s-a menținut tendința de scădere a numărului de locuri de consum deservite față de luna decembrie 2019, înregistrându-se cu 206.023 locuri de consum mai puțin, din care 95,95% reprezintă locuri de consum ale clienților casnici și 4,05% reprezintă locuri de consum ale clienților noncasnici. Această evoluție este consecința campaniilor inițiate de furnizorii activi pe piața concurențială în vederea atragerii clienților din piața reglementată, dar și faptului că la 31 decembrie 2020 a încetat aplicarea tarifelor reglementate pentru clienții casnici alimentați de FUI obligat.

Datele prezentate fac referire la numărul de locuri de consum aferente fiecărui tip de client, și sunt cele raportate de FUI obligat pentru luna decembrie 2020, respectiv decembrie 2019.

Tip Client \ FUJob	CEZ Vanzare	E.ON Energie România	Electrica Furnizare	ENEL Energie	ENEL Energie Muntenia	TOTAL FUJob 2020	TOTAL FUJob 2019
Casnici	895.086	1.078.898	3.144.256	368.894	414.792	5.901.926	6.099.602
% clienți casnici din total clienți finali	99,33%	98,75%	96,20%	94,42%	97,43%	97,09%	97,06%
Noncasnici în regim de SU	789	114	24.990	763	350	27.006	31.232
Inactivi	5.239	13.492	99.269	20.955	10.529	149.484	153.253
Noncasnici preluați în regim UI	0	0	1	101	55	157	509
Noncasnici	6.028	13.606	124.260	21.819	10.934	176.647	184.994
% clienți noncasnici din total clienți finali	0,67%	1,25%	3,80%	5,58%	2,57%	2,91%	2,94%
Total clienți finali	901.114	1.092.504	3.268.516	390.713	425.726	6.078.573	6.284.596

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor de ultimă instanță obligați – prelucrare ANRE

Prețul mediu de achiziție a energiei electrice furnizate de FU obligat

Cantitățile de energie electrică achiziționate pentru a fi livrate către clienții finali pe parcursul anului 2020, respectiv prețurile medii de achiziție pe tipuri de piețe/contracte și tipuri de clienți finali, pentru fiecare FU obligat și total, sunt prezentate în tabelele următoare.

Tip tranzacție	Tip client Indic	[UM]	Client casnici	Clienți noncasnici regim de SU	Clienți inactivi	Clienți noncasnici regim de UI	Total clienți noncasnici	TOTAL clienți
cumpărare contracte reglementate	cantitate	[GWh]	7.017,06	0,00	0,00	0,00	0,00	7.017,06
	valoare	[mii lei]	1.168.635,51	0,00	0,00	0,00	0,00	1.168.635,51
	Pmed	[lei/MWh]	166,54	0,00	0,00	0,00	0,00	166,54
cumpărare PCC (incl neg.)	cantitate	[GWh]	874,84	107,62	661,46	7,62	776,70	1.651,54
	valoare	[mii lei]	209.804,76	28.846,71	180.022,60	2.066,52	210.935,82	420.740,58
	Pmed	[lei/MWh]	239,82	268,03	272,16	271,34	271,58	254,76
cumpărare PCSU+prosum	cantitate	[GWh]	0,70	0,01	0,08	0,00	0,09	0,79
	valoare	[mii lei]	176,60	2,58	20,22	0,00	22,80	199,39
	Pmed	[lei/MWh]	251,21	251,21	251,21	0,00	251,21	251,21
cumpărare PZU+PI	cantitate	[GWh]	768,02	22,02	150,19	4,57	176,78	944,80
	valoare	[mii lei]	152.113,16	4.535,71	32.759,34	922,87	38.217,93	190.331,09
	Pmed	[lei/MWh]	198,06	205,99	218,12	202,04	216,19	201,45
vânzare PZU+PI	cantitate	[GWh]	-156,63	-20,85	-76,48	-1,67	-99,00	-255,63
	valoare	[mii lei]	-30.388,51	-3.760,18	-12.588,75	-293,09	-16.642,02	-47.030,52
	Pmed	[lei/MWh]	194,01	180,37	164,60	175,31	168,10	183,98
activitate pe PE*	cantitate	[GWh]	-110,95	10,70	9,50	-1,82	18,39	-92,56
	valoare	[mii lei]	25.072,77	6.021,46	18.364,30	-160,39	24.225,36	49.298,13
Achiziție netă	cantitate	[GWh]	8.393,05	119,51	744,75	8,69	872,95	9.266,00
	valoare	[mii lei]	1.525.414,29	35.646,28	218.577,71	2.535,90	256.759,89	1.782.174,18
	Pmed	[lei/MWh]	181,75	298,28	293,49	291,67	294,13	192,33

*activitatea pe PE este reflectată de suma algebrică a cantităților respectiv valorilor corespunzătoare dezechilibrelor pozitive și negative alocate de FU obligat pe diferitele categorii de clienți finali

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor de ultimă instanță obligați – prelucrare ANRE

Tip tranzacție	FUIob	[UM]	CEZ Vânzare	E.ON Energie România	Electrica Furnizare	ENEL Energie	ENEL Energie Muntenia	TOTAL FUIob 2020	TOTAL FUIob 2019
	Tip Indic								
cumpărare contracte reglementate	cantitate	[GWh]	959,10	1.096,67	3.719,90	524,89	716,49	7.017,06	4.316,70
	valoare	[mii lei]	169.014,56	170.470,37	629.187,91	87.122,65	112.840,01	1.168.635,51	780.647,75
	Pmed	[lei/MWh]	176,22	155,44	169,14	165,98	157,49	166,54	180,84
cumpărare PCC (incl neg.)	cantitate	[GWh]	138,06	201,40	884,37	168,71	259,00	1.651,54	3.755,80
	valoare	[mii lei]	31.220,73	51.603,10	232.842,74	41.084,33	63.989,69	420.740,58	973.410,80
	Pmed	[lei/MWh]	226,14	256,22	263,29	243,52	247,06	254,76	259,18
cumpărare PCSU+prosum.	cantitate	[GWh]	0,01	0,00	0,64	0,10	0,05	0,79	612,68
	valoare	[mii lei]	1,72	0,00	161,11	24,75	11,81	199,39	176.387,26
	Pmed	[lei/MWh]	251,21	0,00	251,21	251,21	251,21	251,21	287,89
cumpărare PZU+PI	cantitate	[GWh]	166,15	94,91	432,76	113,18	137,79	944,80	1.346,05
	valoare	[mii lei]	30.371,26	21.581,73	89.907,63	21.653,44	26.817,02	190.331,09	390.349,19
	Pmed	[lei/MWh]	182,80	227,38	207,75	191,32	194,62	201,45	290,00
vânzare PZU+PI	cantitate	[GWh]	-63,27	-29,29	-64,58	-40,19	-58,29	-255,63	-657,378
	valoare	[mii lei]	-13.436,05	-4.852,95	-10.818,44	-7.027,52	-10.895,57	-47.030,52	-138.854,54
	Pmed	[lei/MWh]	212,35	165,66	167,52	174,86	186,92	183,98	211,22
activitate pe PE*	cantitate	[GWh]	-16,52	19,84	82,92	-135,19	-43,62	-92,56	32,61
	valoare	[mii lei]	2.761,47	11.920,36	50.251,98	-20.829,90	5.194,21	49.298,13	84.159,25
Achiziție netă	cantitate	[GWh]	1.183,53	1.383,53	5.056,02	631,49	1.011,43	9.266,00	9.406,47
	valoare	[mii lei]	219.933,69	250.722,62	991.532,94	122.027,75	197.957,18	1.782.174,18	2.266.099,72
	Pmed	[lei/MWh]	185,83	181,22	196,11	193,24	195,72	192,33	240,91

*activitatea pe PE este reflectată de suma algebrică a cantităților respectiv valorilor corespunzătoare dezechilibrelor pozitive și negative alocate de FUIob pe diferitele categorii de clienți finali

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor de ultimă instanță obligați – prelucrare ANRE

Analizând datele prezentate pentru anul 2020 comparativ cu anul 2019, se constată următoarele:

- achiziția netă de energie electrică a scăzut cu cca. 1,52%;
- prețul mediu al energiei electrice achiziționate (achiziția netă) a scăzut cu cca. 20,16% (48,58 lei/MWh);
- cantitatea de energie electrică achiziționată pe contracte reglementate a crescut cu 62,56%;
- prețul mediu al energiei electrice achiziționate în baza contractelor reglementate a scăzut cu cca. 7,91% (14,30 lei/MWh);
- o diminuare a cantității cumpărate pe PZU+PI de către FUIob cu cca. 30% și o scădere a prețului mediu de achiziție aferent cu 88,55 lei/MWh (30,53%);
- o diminuare a cantității cumpărate pe PCC (inclusiv contracte negociate) cu cca. 56% și o scădere a prețului mediu de achiziție aferent, cu 4,42 lei/MWh;
- cantitatea de energie electrică furnizată în anul 2020 în regim de UI clienților finali noncasnici a scăzut cu cca. 314%, iar numărul locurilor de consum corespunzător a scăzut cu 69% în decembrie 2020 față de luna decembrie din anul 2019.

Vânzarea de energie electrică la clienții finali deserviți de FUI obligat

În tabelul următor sunt prezentate vânzările de energie electrică ale fiecărui FUI obligat aferente celor două categorii de clienți finali și total, cu precizarea cantităților vândute și a prețului mediu de revenire rezultat.

FUI Tip clienți	Tip indicator	[UM]	CEZ Vânzare	E.ON Energie România	Electrica Furnizare	ENEL Energie	ENEL Energie Muntenia	TOTAL FUIob 2020	TOTAL FUIob 2019
casnici	cantitate	[GWh]	1.142,72	1.344,43	4.554,00	529,60	822,30	8.393,05	8.403,43
	valoare	[mii lei]	550.784,7 5	653.713,2 1	2.098.940,6 6	240.174,20	338.689,44	3.882.302,2 7	3.907.175,5 9
	Pmed	[lei/MWh]	482,00	486,24	460,90	453,50	411,88	462,56	464,95
noncasnici	cantitate	[GWh]	40,81	39,10	502,01	101,89	189,13	872,95	1.003,05
	valoare	[mii lei]	21.895,89	22.726,22	296.095,04	82.570,77	120.260,07	543.548,00	497.333,16
	Pmed	[lei/MWh]	536,50	581,21	589,81	810,38	635,86	622,66	495,82
Total clienți	cantitate	[GWh]	1.183,53	1.383,53	5.056,02	631,49	1.011,43	9.266,00	9.406,48
	valoare	[mii lei]	572.680,6 4	676.439,4 3	2.395.035,7 0	322.744,98	458.949,52	4.425.850,2 7	4.404.508,7 5
	Pmed	[lei/MWh]	483,88	488,92	473,70	511,08	453,76	477,64	468,24

Notă: Prețurile nu conțin TVA, accize sau alte taxe

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor de ultimă instanță obligați – prelucrare ANRE

Se remarcă scăderea consumului de energie electrică în anul 2020 față de anul 2019 în cazul clienților casnici cu 10,38 GWh, respectiv cu 130,10 GWh în cazul clienților noncasnici. Pentru clienții casnici prețul mediu de vânzare a energiei electrice a înregistrat o scădere cu 2,39 lei/MWh, respectiv o creștere cu 126,84 lei/MWh pentru clienții noncasnici.

Indicatorii specifici FUI opțional

În luna decembrie 2020, FUI opțional deserveau 401 de locuri de consum ale clienților casnici și nu aveau în portofoliu clienți noncasnici în regim de SU sau preluați în regim de UI.

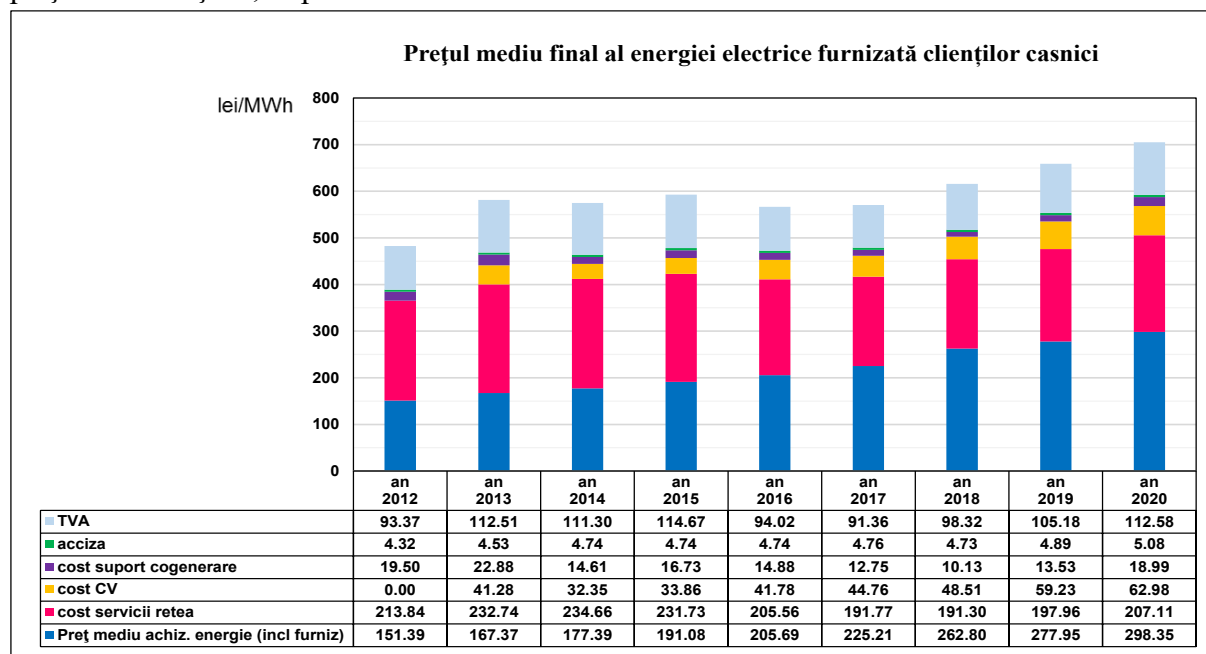
Achiziția netă de energie electrică destinată acoperirii consumului clienților finali deserviți de FUI opțional a fost de 0,90 GWh, cantitate nesemnificativă comparativ cu cea achiziționată de FUIob, datorită numărului mic de clienți casnici deserviți.

Prețul mediu de achiziție a fost de 218,27 lei/MWh. În anul 2020, FUI opțional au furnizat clienților casnici o cantitate de energie electrică de 0,90 GWh, la un preț mediu de 426,31 lei/MWh.

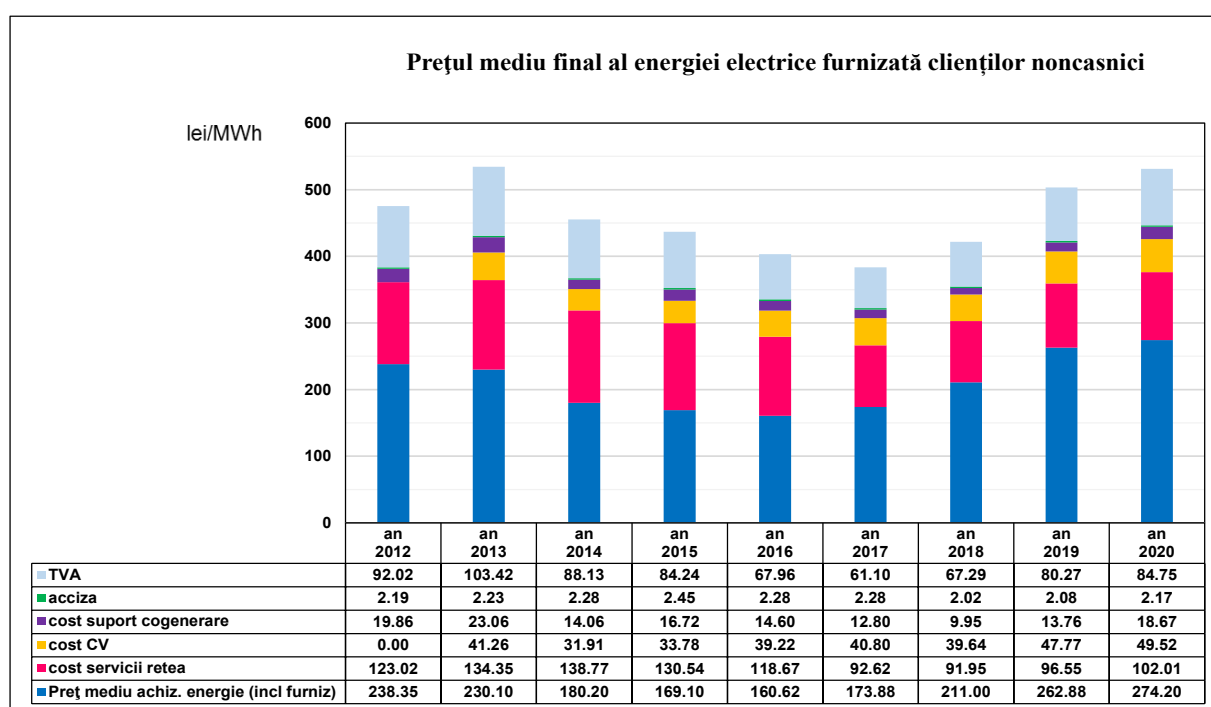
Evoluția prețului mediu de vânzare a energiei electrice la clienții finali

În această secțiune sunt prezentate prelucrări ale datelor colectate de ANRE în conformitate cu prevederile *Regulamentului (UE) 2016/1952 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 octombrie 2016 privind statisticile europene referitoare la prețurile la gaze naturale și energie electrică*, date care sunt transmise agregat, semestrial și către EUROSTAT.

În următoarele grafice este prezentată evoluția componentelor prețului mediu de vânzare a energiei electrice furnizate clienților finali casnici și noncasnici, atât din piața reglementată cât și din piața concurențială, în perioada 2012 - 2020.

Sursa: Raportările semestriale ale furnizorilor - prelucrare ANRE

Sursa: Raportările semestriale ale furnizorilor - prelucrare ANRE

Prețul mediu de vânzare a energiei la clienții finali, exclusiv taxe și TVA, a înregistrat o creștere în anul 2020 față de anul anterior cu 5,83% (22,73 lei/MWh). În cazul clienților noncasnici, creșterea a fost de 4,67%, iar în cazul celor casnici, de 6,2%, așa cum se constată din tabelul următor. Această evoluție a fost determinată de prețurile la care s-au încheiat tranzacțiile pe piețele centralizate

de contracte și pe PZU, dar și de creșterea valorii serviciilor de rețea și a contribuției la schema de cogenerare de înaltă eficiență.

Tip client	AN 2019			AN 2020		
	Pmed_ach & furn	Pmed (fara taxe & TVA)	Pmed (cu taxe & TVA)	Pmed_ach& furn	Pmed (fara taxe & TVA)	Pmed (cu taxe & TVA)
	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh	lei/MWh
casnici – piața concurențială	301,10	495,99	682,99	369,31	574,34	786,61
casnici - piața reglementată	265,35	464,98	645,55	254,16	462,56	654,31
Casnici	277,95	475,91	658,74	298.35	505.46	705.09
noncasnici - piața concurențială	261,44	355,59	498,35	270,04	369,84	523,28
noncasnici - piața reglementată	314,12	495,84	680,30	435,19	622,67	842,20
Noncasnici	262,88	359,43	503,34	274.20	376.21	531.31
Total clienți - piața concurențială	265,96	371,58	519,39	283,34	397,24	558,56
Total clienți - piața reglementată	270,55	468,27	549,25	271,21	477,64	672.01
Total clienți	266,83	389,94	544,04	281.01	412.67	580.34

Pentru clienții casnici, se constată o creștere foarte mică a ponderii prețului mediu de achiziție inclusiv serviciul de furnizare, în prețul mediu total de vânzare, de la 42,2% cât era în 2019 la 42,3% în anul 2020. În cazul clienților noncasnici, ponderea prețului mediu de achiziție inclusiv serviciul de furnizare în prețul mediu final de vânzare a scăzut în anul 2020 la 51,6% față de 52,2% cât era în anul 2019.

Totodată, în anul 2020, s-a înregistrat o creștere a prețului mediu final de vânzare (cu taxe & TVA) a energiei electrice facturate clienților casnici, ca și celor noncasnici, ca urmare a schimbărilor survenite pe piața de energie precum: creșterea prețului de achiziție al energiei electrice, a tarifelor serviciilor de rețea, modificarea în anii anteriori a cadrului de reglementare specific tranzacționării certificatelor verzi (CV amânate la tranzacționare).

PRINCIPALELE EVOLUȚII PE PIAȚA DE GAZE NATURALE ÎN ANUL 2020

Date generale

Consumul anual de gaze naturale a înregistrat o ușoară creștere, în comparație cu anul 2019, atingând nivelul de aproximativ 127,14 TWh, cu o creștere de 5,02% în 2020 față de 2019.

Numărul de participanți pe piața gazelor naturale din România s-a modificat constant pe măsură ce piața a fost liberalizată, mai ales în sectorul furnizării de gaze naturale, cuprinzând, în anul 2020:

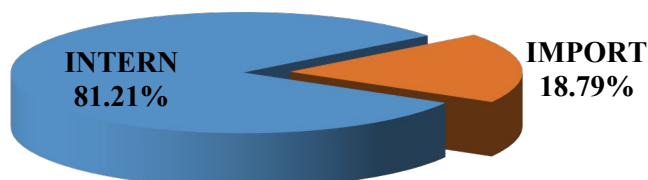
- un operator al Sistemului Național de Transport – Transgaz;

- 9 producători: Romgaz, OMV Petrom, Amromco Energy, Foraj Sonde, Hunt Oil Company Of România, Mazarine Energy România, Raffles Energy, Serinus Energy România, Stratum Energy România;
- furnizori externi care aduc gaze naturale din surse externe în România: AIK Energy Austria GmbH, AIK Energy Hungary Kft, Axpo Solutions AG, Axpo Bulgaria EAD, Dexia Bulgaria, ERU Management Services, Engie Franța, Gazprom Schweiz AG, Gazprom Export LLC, Imex Oil Limited, MET Austria Energy Trade GmbH, MET Energy Trading Bulgaria EAD, Kolmar NL BV, MET International AG, MOL Commodity Trading Kft, Mytilneos, OMV Gas Marketing&Trading GmbH, RWE Supply&Trading GmbH, Uniper Global Commodities SE, Vitol Gas and Power B.V. și Wierze Hungary Kft.
- 2 operatori de înmagazinare: Romgaz – Filiala de Înmagazinare de Gaze Naturale Depogaz Ploiești S.R.L. și Depomureș;
- 30 de operatori de distribuție - cei mai mari fiind Distrigaz Sud Rețele și Delgaz Grid;
- 90 de furnizori activi pe piața de gaze naturale.

Piața angro de gaze naturale

Producția internă de gaze naturale în anul 2020, producție curentă și extrasă din înmagazinare, ce a intrat în consum a reprezentat aproximativ 81,21% din totalul surselor. Primii doi producători (Romgaz și OMV Petrom) au acoperit împreună aproximativ 94,41% din această sursă.

Tipul surselor de gaze naturale intrate în consum în anul 2020

Producția extrasă din perimetrele de producție în cursul anului 2020 și cea injectată în depozitele de înmagazinare subterană sunt prezentate în tabelul de mai jos:

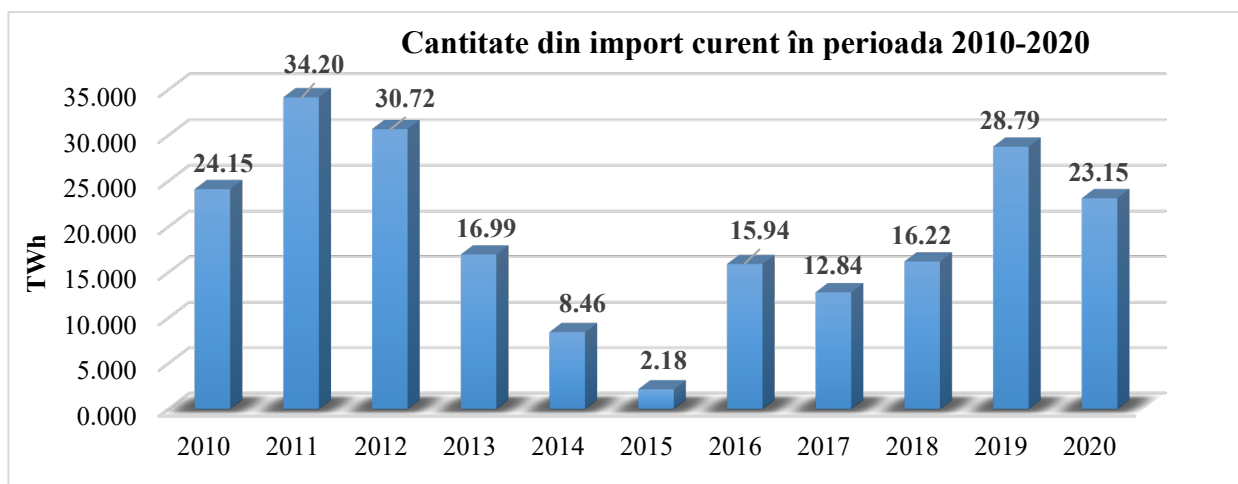
Luna	Producția curentă (MWh)	Cantitate injectată din producție internă (MWh)
Ianuarie	9.435.118,711	-
Februarie	8.646.266,842	-
Martie	9.196.630,761	336.355,761
Aprilie	8.174.036,966	1.627.371,797
Mai	7.041.205,032	1.995.784,370
Iunie	6.717.238,737	2.075.381,585
Iulie	6.920.988,504	1.698.017,298
August	7.138.641,259	1.938.736,698
Septembrie	7.861.301,224	1.868.656,004
Octombrie	8.562.136,911	1.077.120,869
Noiembrie	8.529.931,366	23.839,902
Decembrie	8.787.361,665	24.440,412
Total 2020	97.010.857,978	12.665.704,696

Cantitatea de gaze naturale produsă în anul 2020 a fost de 97,011TWh, după cum urmează:

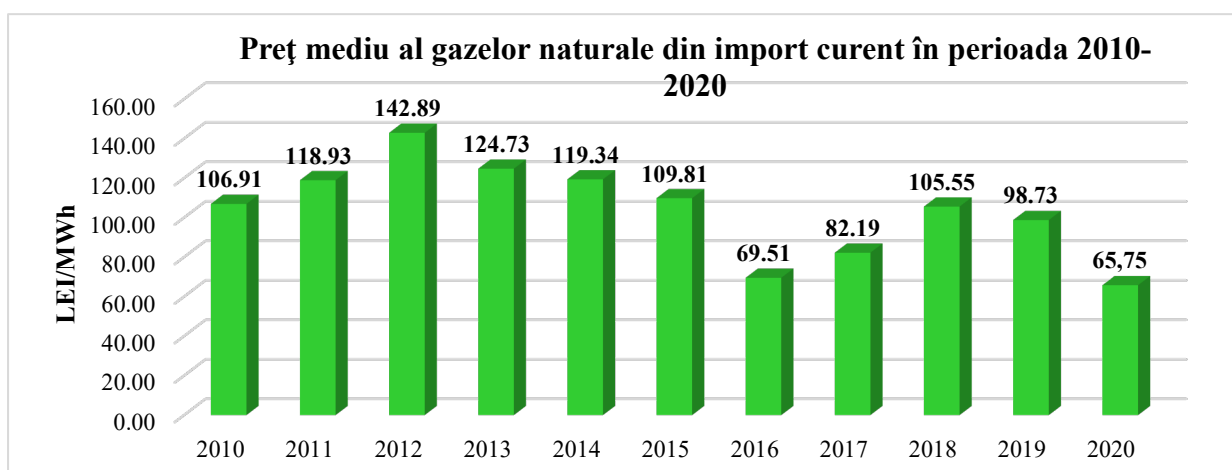
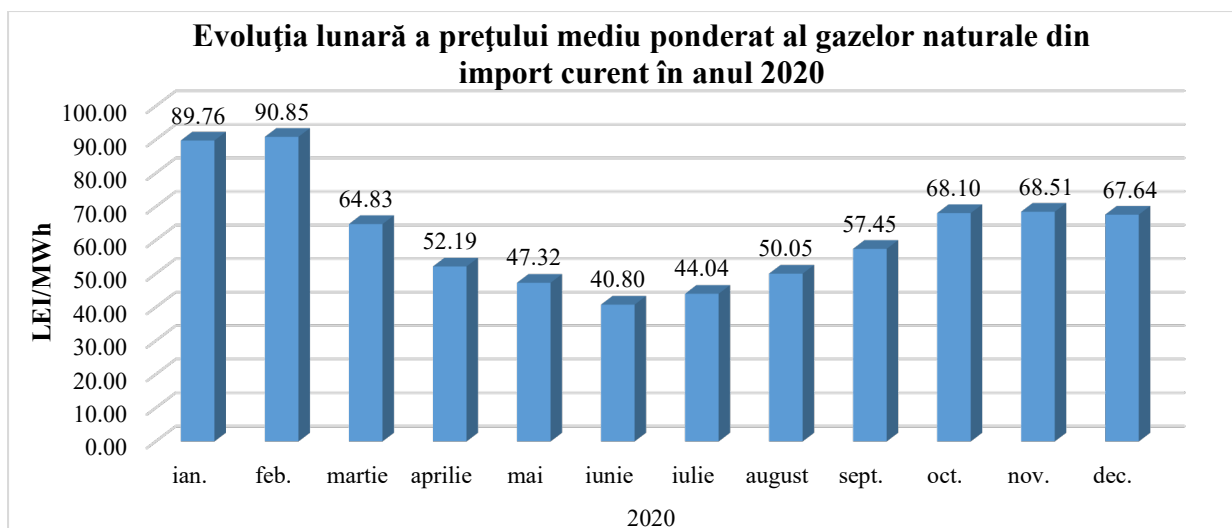
Amromco Energy	Foraj Sonde	Hunt Oil Company	Mazarine Energy Romania	OMV Petrom	Raffles Energy	Romgaz	Stratum Energy Romania	Serinus Energy	Total (TWh)
2,168	0,095	0,842	0,258	43,768	0,043	47,537	1,230	1,070	97,011

Importul curent ce a intrat în consum în 2020 a reprezentat 18,79% din totalul surselor. Primii trei importatori - furnizori interni - au realizat împreună aproximativ 64,38% din aceste cantități.

Luna	Import curent (MWh)
Ianuarie	3.397.402,070
Februarie	2.937.524,894
Martie	2.209.332,124
Aprilie	1.653.139,846
Mai	1.617.548,008
Iunie	1.844.852,562
Iulie	1.588.459,042
August	1.527.138,263
Septembrie	1.056.878,945
Octombrie	861.476,028
Noiembrie	1.994.207,724
Decembrie	2.460.768,371
Total 2020	23.148.727,878

În anul 2020, în pofida scăderii cantităților importate față de anul precedent, are loc o revigorare a importului curent, față de ultimii șase ani (așa cum se poate observa din grafic), rezultată pe fondul scăderii prețului gazelor naturale din import, comparativ cu prețul gazelor naturale din producție internă.

Referitor la prețurile gazelor naturale din import curent, facem precizarea că acestea sunt determinate prin ponderarea prețurilor cu cantitățile livrate lunar corespunzătoare tranzacțiilor de vânzare a gazelor naturale provenite din import, raportate de către participanții din piață, și nu conțin TVA, accize sau alte taxe.

Cantitățile exportate din producție internă în cursul anului 2020 au fost următoarele:

Luna	Cantitate exportată (MWh)
Ianuarie	22.025,218
Februarie	35.011,394
Martie	16.654,557
Aprilie	5.447,743
Mai	27.549,165
Iunie	78.196,563
Iulie	56.072,938
August	58.567,001
Septembrie	243.262,571
Octombrie	716.119,942
Noiembrie	333.626,792
Decembrie	42.009,574
Total 2020	1.634.543,408

Înmagazinarea gazelor naturale

Activitatea de înmagazinare a gazelor naturale în perioada de vară este necesară funcționării în condiții optime a pieței românești, datorită faptului că, producția curentă împreună cu importul curent nu reușesc să acopere necesarul de consum lunar din perioada de iarnă. Întrucât producția curentă este excedentară consumului în perioada de vară, înmagazinarea devine chiar o necesitate pentru producătorii de gaze naturale, peste nivelul obligației de stoc minim calculată anual de ANRE, în situația în care furnizorii nu achiziționează cantități pentru înmagazinare, necesare consumului din perioada rece.

Tip operator economic	Stoc la data de 31 octombrie 2020 (MWh)
Producători	9.294.872,103
Restul participanților la piață	21.410.976,078
Total înmagazinat	30.705.848,181

Ca urmare a aplicării prevederilor Ordinului ANRE nr. 35/2016, care aprobă metodologia privind determinarea anuală a nivelului stocului minim de gaze naturale pentru titularii licențelor de furnizare de gaze naturale, a fost calculată obligația de stoc minim pentru ciclul de înmagazinare 2020-2021, aferent fiecărui furnizor care deține în portofoliu clienți finali. În tabelul următor este prezentată evoluția anuală a stocului minim total, pe care titularii licențelor de furnizare a gazelor naturale trebuiau să îl dețină în depozitele de înmagazinare subterană până la data de 31 octombrie a fiecărui an:

Nivelul stocului minim anual de gaze naturale (MWh)	
2013	24.248.110,943
2014	19.765.212,051
2015	17.477.030,807
2016	18.340.862,385
2017	18.649.242,677
2018	21.361.797,373
2019	23.358.764,055
2020	20.542.060,180

În tabelul de mai jos este evidențiată evoluția lunară a stocului de gaze naturale existent în depozitele de înmagazinare subterană în cursul anului 2020:

Stoc 2020	Total (MWh)*
Ianuarie 2020	23.337.529,385
Februarie 2020	19.940.564,803
Martie 2020	18.878.818,284
Stoc la sfârșitul ciclului de extractie 2019-2020	18.878.818,284
Aprilie 2020	20.235.811,762
Mai 2020	22.374.089,145
Iunie 2020	24.774.234,575
Iulie 2020	26.625.255,530
August 2020	28.587.704,785
Septembrie 2020	30.476.544,912
Octombrie 2020	30.705.848,181

Stoc la sfarsitul ciclului de injectie 2020*	30.705.848,181
Noiembrie 2020	26.447.595,773
Decembrie 2020	20.887.037,208

*au fost luate în considerare și extracțiile realizate în cursul verii

Pe piața de gaze națională acționează doi operatori de înmagazinare subterană a gazelor naturale, Depomureș S.A. și S.N.G.N. Romgaz S.A. – Filiala de Înmagazinare de Gaze Naturale Depogaz Ploiești S.R.L. Capacitatea totală și evoluția utilizării acestei capacități este prezentată în tabelul de mai jos:

Operator înmagazinare subterană	An	Capacitate depozit (MWh)	Stoc după activitatea de extracție* (MWh)	Cantitate injectată (apr.-oct.) (MWh)
Romgaz	2013	29.503.400	6.704.018,854	21.188.550,748
	2014		8.141.654,008	18.077.373,958
	2015		5.611.283,576	17,869,463,343
	2016		8.521.425,916	14.894.617,259
	2017		5.311.927,379	16.121.839,816
	2018		3.486.578,156	18.095.856,140
	2019		3.350.173,024	26.183.951,444
	2020		17.632.619,755	11.510.603,344
Depomureș	2013	3.154.550	330.006,289	3.024.810,381
	2014		570.191,740	2.587.221,864
	2015		272.360,874	2.883.003,902
	2016		378.675,860	2.084.214,398
	2017		172.135,518	3.021.150,985
	2018		664.282,762	2.362.868,907
	2019		354.952,744	2.579.950,000
	2020		1.246.198,529	1.748.920,000

*nu cuprinde stocurile de gaze naturale rămase din ciclurile anterioare de injecție, după activitatea de extracție.

Structura tranzacțiilor pe piața angro de gaze naturale

În tabelul următor sunt prezentate cantitățile de gaze naturale livrate în anul 2020, comparativ cu anul 2019, ca urmare a tranzacțiilor încheiate pe fiecare tip de piață/platformă de tranzacționare și prețurile medii realizate:

TRANZACȚII PE PIAȚA ANGRO	TOTAL 2019	TOTAL 2020
1. CANTITĂȚI TRANZACȚIONATE CONFORM ART. 124 DIN LEGEA NR. 123/2012		
Cantități tranzacționate (MWh)	25.637.551,089	15.240.678,932
Preț (lei/MWh)	68,00	68,00
2. PIAȚA CONTRACTELOR NEGOCIATE BILATERAL		
Cantități tranzacționate (MWh)	47.648.014,462	28.831.158,899
Preț mediu (lei/MWh)	98,33	71,68
3. LICITAȚII PUBLICE (SEAP)		

Cantități tranzacționate (MWh)	691.329,575	596.386,577
Preț mediu (lei/MWh)	101,68	118,23
4. IMPORT		
Cantități tranzacționate (MWh)	27.341.292,558	23.148.727,878
Preț mediu (lei/MWh)	100,35	65,75
5. PIEȚE ORGANIZATE BRM	48.649.650,360	42.039.409,722
5.1. Modalitate de tranzacționare - platforma GAS -FORWARD SIMPLU COMPETITIVĂ		
Cantități tranzacționate (MWh)	28.673.762,003	21.769.569,468
Preț mediu (lei/MWh)	97,09	84,89
5.2. Modalitate de tranzacționare - platforma GAS -FORWARD DUBLU COMPETITIVĂ		
Cantități tranzacționate (MWh)	10.213.212,000	13.733.763,000
Preț mediu (lei/MWh)	102,17	65,62
5.3. Modalitate de tranzacționare - platforma GAS -FORWARD CONTRAPARTE CENTRALĂ		
Cantități tranzacționate (MWh)	560,000	49.560,000
Preț mediu (lei/MWh)	99,00	44,67
5.4. Modalitate de tranzacționare - platforma DAY AHEAD		
Cantități tranzacționate (MWh)	1.183.557,738	3.048.876,611
Preț mediu (lei/MWh)	92,43	56,08
5.5. Modalitate de tranzacționare - platforma WITHIN DAY		
Cantități tranzacționate (MWh)	2.057.392,916	3.312.266,643
Preț mediu (lei/MWh)	98,91	57,43
5.6. Modalitate de tranzacționare - platforma STEG		
Cantități tranzacționate (MWh)	6.521.165,703	125.374,000
Preț mediu (lei/MWh)	103,33	108,58
6. PIEȚE CENTRALIZATE OPCOM	12.406.087,000	21.024.675,001
6.1. Modalitate de tranzacționare -PZU-GN		
Cantități tranzacționate (MWh)	20.195,000	0,000
Preț mediu (lei/MWh)	126,34	
6.2. Modalitate de tranzacționare -PI-GN		
Cantități tranzacționate (MWh)	0,000	0,000
Preț mediu (lei/MWh)		
6.3. Modalitate de tranzacționare -PCGN-LN		
Cantități tranzacționate (MWh)	12.385.892,000	21.024.675,001
Preț mediu (lei/MWh)	105,89	103,82
6.4. Modalitate de tranzacționare -PCGN-LP		
Cantități tranzacționate (MWh)	0,000	0,000
Preț mediu (lei/MWh)		
6.5. Modalitate de tranzacționare -PCGN-OTC		
Cantități tranzacționate (MWh)	0,000	0,000
Preț mediu (lei/MWh)		
7. PIAȚA DE ECHILIBRARE A GAZELOR NATURALE	83.402,254	318.037,076
7.1. Ring PE_DA_CC		
Cantități tranzacționate (MWh)	2.163,920	4.727,633
Preț mediu (lei/MWh)	68,00	63,74

7.2. Ring PE_IMB_CC		
Cantități tranzacționate (MWh)	69.575,079	36.269,461
Preț mediu (lei/MWh)	67,68	66,77
7.3. Ring PE_IMB_PET		
Cantități tranzacționate (MWh)	6.632,174	30.045,499
Preț mediu (lei/MWh)	67,95	67,79
7.4. Ring PE_WD_CC		
Cantități tranzacționate (MWh)	277,283	68,400
Preț mediu (lei/MWh)	68,00	68,00
7.5. Ring PE_DA_PET		
Cantități tranzacționate (MWh)	4.750,238	16.831,263
Preț mediu (lei/MWh)	68,00	68,00
7.6. Ring PE_WD_PET		
Cantități tranzacționate (MWh)	3,559	5.129,258
Preț mediu (lei/MWh)	68,00	68,00
7.7. Ring PE_IMB		
Cantități tranzacționate (MWh)		224.965,562
Preț mediu (lei/MWh)		60,86

Situația comparativă cu anul precedent a cantităților și prețurilor aferente gazelor naturale vândute de către producătorii de gaze naturale, participanți la piața angro, pentru livrare în anul 2020, realizate pe fiecare tip de piață/platformă de tranzacționare/participant este următoarea:

Tip tranzacție	2019		2020	
	Cantitate (MWh)	Pret (Lei/MWh)	Cantitate (MWh)	Pret (Lei/MWh)
Cantități achiziționate conform art. 124 din Legea nr. 123/2012	25.637.551,089	68,00	15.241.086,931	68,00
Negociat, la producători	104.216,388	96,23	108.245,427	51,88
Negociat, la furnizori	19.406.376,945	90,92	6.701.569,570	61,34
Negociat, la OTS	488.537,133	85,29	408.262,079	51,13
Contracte pe piețele centralizate ale BRM din care:	24.320.148,492	96,34	29.614.058,363	75,21
Platforma gas forward simplu competitivă	21.295.073,973	93,40	16.936.001,952	83,89
Platforma STEG	1.057.259,000	97,27	89.116,346	107,96
Platforma day ahead market gas	323.764,633	89,10	556.486,459	58,92
Platforma within day market gas	606.939,257	96,86	1.227.813,428	58,89
Platforma gas forward dublu competitivă	1.478.891,000	110,62	10.777.646,586	64,02
Piața de echilibrare	-	-	30.424,268	61,56
Contracte pe piețele centralizate ale Opcom SA din care:	2.815.225,301	112,29	9.909.951,775	108,59
<i>PCCB-LN</i>	2.797.880,301	112,18	9.909.951,775	108,59
<i>PCCB-NC</i>	0,000	0,00	0,000	0,00
<i>PC-OTC</i>	0,000	0,00	0,000	0,00
<i>PZU</i>	17.345,000	129,16	0,000	0,00

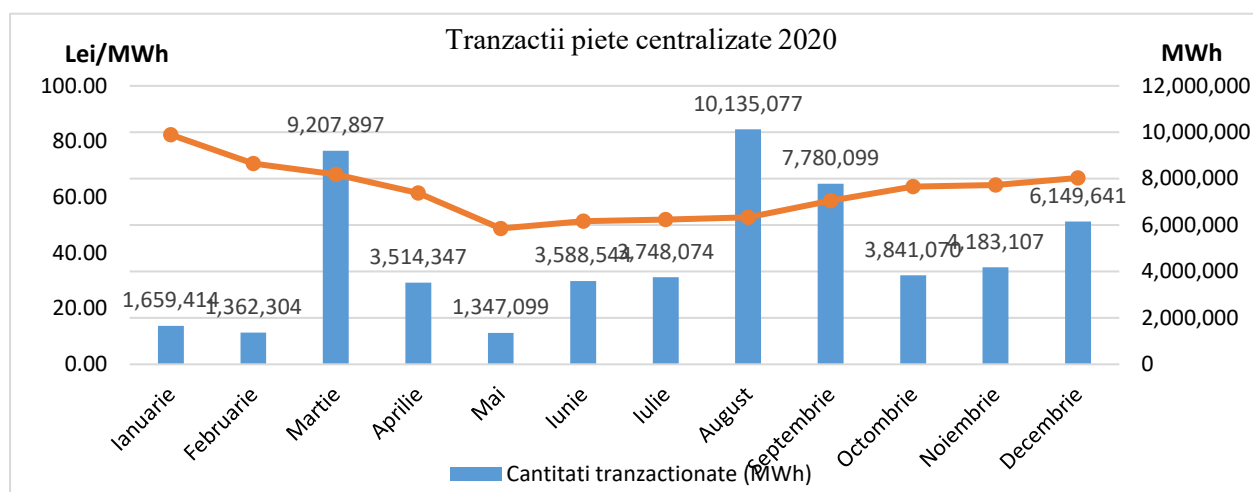
Piețe centralizate

În anul 2020, cantitățile tranzacționate pe piețele centralizate, pe platformele administrate de către operatorii OPCOM și BRM, au însumat 56,52 TWh.

Tabelul următor conține cantitățile tranzacționate în anul 2020, pe fiecare dintre platformele de tranzacționare ale BRM: Gas Forwad simplu și dublu competitivă, Gas Forward Contraparte Centrală, Piața Intra-zilnică și Piața pentru Ziua Următoare de Gaze Naturale, respectiv ale OPCOM: Piața Centralizată a contractelor bilaterale de Gaze Naturale - modalitatea de tranzacționare prin Licitatie și Negociere, împreună cu prețurile aferente, determinate ca medie ponderată a prețurilor cu cantitățile tranzacțiilor încheiate pe platformele respective, cantitățile tranzacționate urmând a fi livrate ulterior.

Evoluția lunară a cantităților totale tranzacționate pe piețele centralizate în anul 2020 și a prețurilor medii aferente este prezentată în graficul următor:

Luna	Gas Forwad simplu si dublu competitiv BRM (MWh)	Pret Gas Forwad simplu si dublu competitiv BRM (lei/MWh)	Gas Forward Contraparte centrala BRM (MWh)	Pret Gas Forward Contraparte centrala BRM (lei/MWh)	Day ahead BRM (MWh)	Pret day ahead BRM (lei/MWh)	Within day BRM (MWh)	Pret Within BRM (lei/MWh)	PCGN-LN OPCOM (MWh)	Pret PCGN-LN OPCOM (lei/MWh)
Total an 2020	45.908.901,000	60,76	49.560,00	44,67	3.060.582,611	56,06	3.319.063,643	57,41	4.178.565,000	69,20

Piața cu amănuntul de gaze naturale

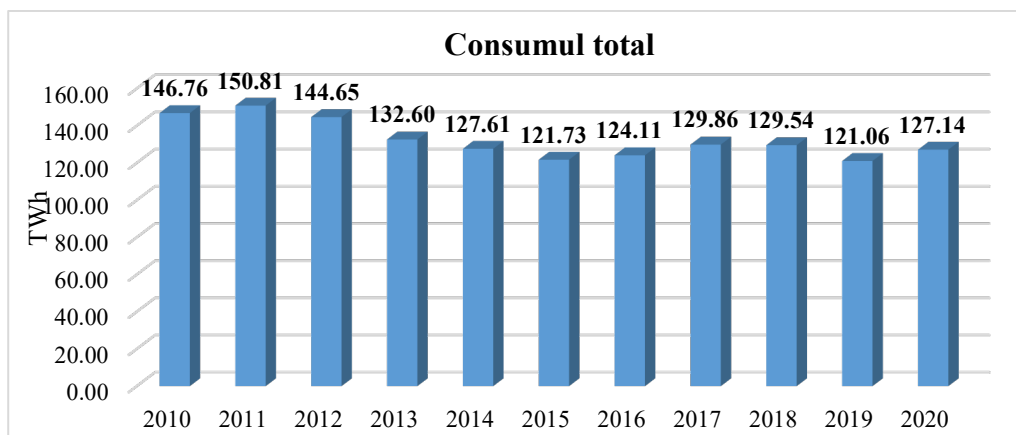
În anul 2020 pe piața cu amănuntul de gaze naturale au activat 88 de furnizori, din care:

- 31 de furnizori - pe piața cu amănuntul reglementată de gaze naturale; și
- 76 de furnizori - pe piața cu amănuntul concurențială de gaze naturale.

Numărul total de clienți finali de gaze naturale la nivelul lunii decembrie 2020 a fost de 4.171.782, din care 228.854 clienți noncasnici (cca. 5,49%) și 3.942.928 clienți casnici (cca. 94,51%).

Consumul total de gaze naturale înregistrat în 2020 a fost de aproximativ 127,14 TWh, înregistrând o creștere de 5,02% în 2020 față de 2019.

În cadrul consumului total al sectorului gazelor naturale, o parte este reprezentată de consumuri specifice activităților din sector sau consumuri ale operatorilor în legătură cu procesele tehnologice specifice: consum tehnologic, consum energetic și abaterile datorate instrumentelor de măsură.

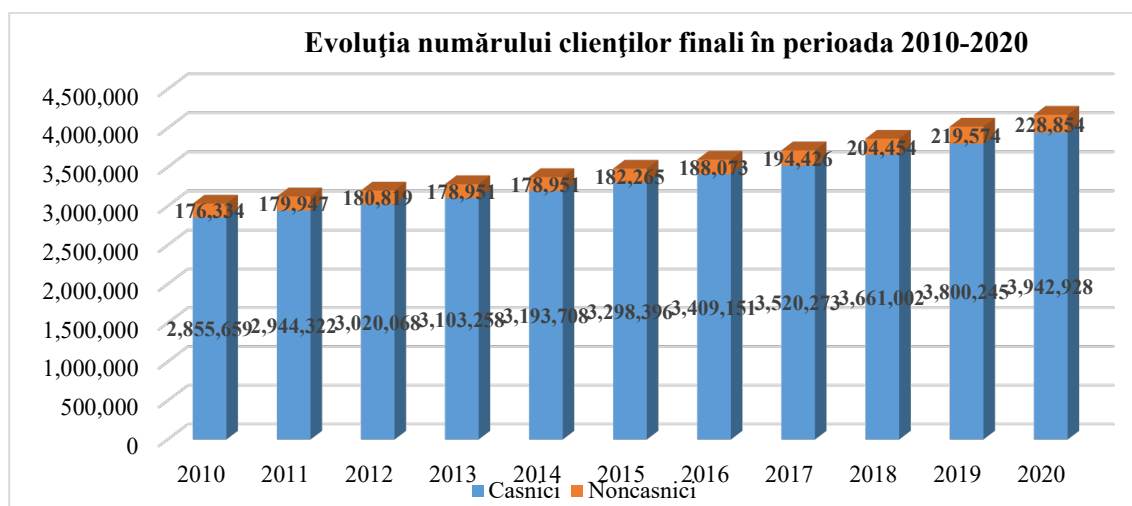
Exceptând consumurile specifice menționate, în anul 2020, consumul clienților finali asigurat de furnizori a fost de aproximativ 119 TWh, din care aprox. 83,29 TWh a reprezentat consumul noncasnic, iar 35,68 TWh consumul casnic, după cum urmează:

Clienți finali	Nr. clienți	Consum* (TWh)	Pondere în total consum
Casnici	3.942.928	35,68	29,99%
Clienți noncasnici	228.854	83,29	70,01%
Total	4.171.782	118,97	

În anul 2020, ponderea cantităților consumate de clienții casnici din totalul consumului final este de **29,99%**, iar numărul acestor clienți reprezintă **94,51%** din numărul total al clienților finali de gaze naturale. Deși numărul clienților noncasnici reprezintă doar **5,49%** din totalul clienților finali de gaze naturale, ponderea cantităților consumate de aceștia este de **70,01%** din consumul final total.

Luna	Nr. Clienți		Total nr. clienți	Consum total (MWh)
Ianuarie	Casnic	3.804.267	4.022.689	17.412.400,572
	Noncasnic	218.422		
Februarie	Casnic	3.789.079	4.000.296	14.545.566,888
	Noncasnic	211.217		
Martie	Casnic	3.822.459	4.041.314	12.013.292,540
	Noncasnic	218.855		
Aprilie	Casnic	3.829.361	4.051.074	8.448.180,677
	Noncasnic	221.713		
Mai	Casnic	3.835.783	4.057.846	6.169.576,159
	Noncasnic	222.063		
Iunie	Casnic	3.844.474	4.065.390	5.848.162,617
	Noncasnic	220.916		
Iulie	Casnic	3.860.485	4.082.665	6.210.290,553
	Noncasnic	222.180		
August	Casnic	3.874.817	4.096.642	6.260.097,644
	Noncasnic	221.825		

Septembrie	Casnic	3.887.192	4.107.440	6.376.055,355
	Noncasnic	220.248		
Octombrie	Casnic	3.906.646	4.132.025	7.510.474,091
	Noncasnic	225.379		
Noiembrie	Casnic	3.927.842	4.155.225	12.602.627,131
	Noncasnic	227.383		
Decembrie	Casnic	3.942.928	4.171.782	15.575.265,769
	Noncasnic	228.854		
Total 2020	-			118.971.989,997

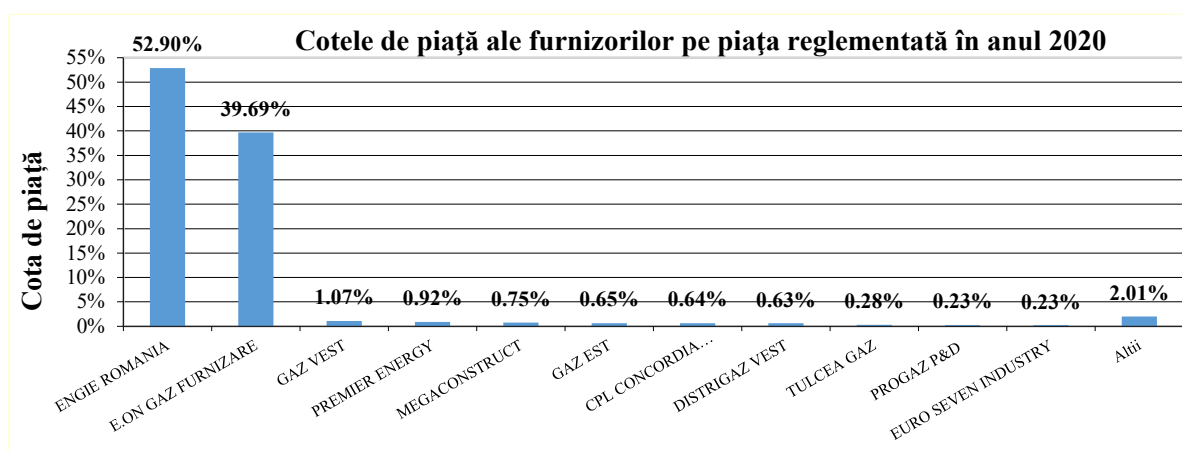

Prețurile de vânzare pe categorii de clienți finali, în funcție de sistemul de conectare și de clasa de consum se prezintă astfel; menționăm că prețul mediu de vânzare corespunzător fiecărei categorii de clienți finali nu conține TVA, accize sau alte taxe. Prețurile medii de vânzare aferente clienților finali nu includ tarifele aferente serviciilor de transport, distribuție și înmagazinare:

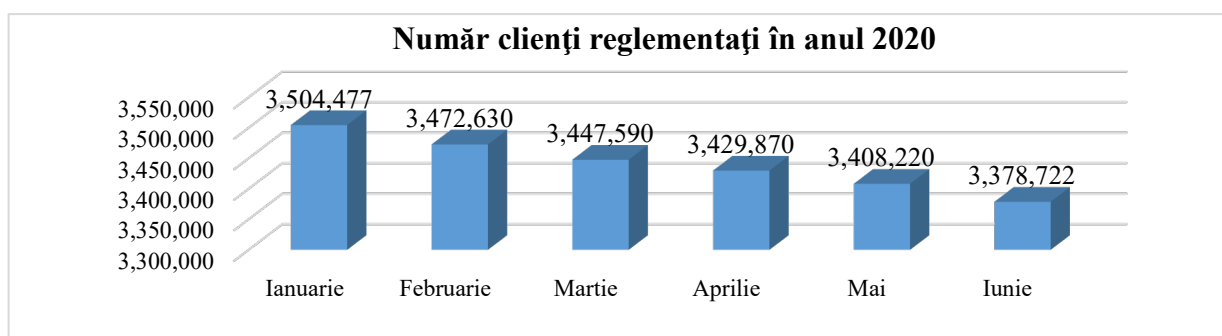
Tip client	Sistem de conectare	Clasa de consum	Preț (lei/MWh)
Clienți finali casnici	Clienți finali conectați la conductele din amonte	A1 Consum anual de până la 280.000,00 MWh	82,26
	Clienți conectați la SNT	B1 Consum anual de până la 280.000,00 MWh	95,46
	Clienți conectați în sistemul de distribuție	C1 Consum anual de până la 280,00 MWh	93,98
		C2 Consum anual între 280,01 MWh și 2.800,00 MWh	91,01
		C3 Consum anual între 2.800,01 MWh și 28.000,00 MWh	91,36
Clienți finali noncasnici	Clienți finali conectați la conductele din amonte	A1 Consum anual de până la 280.000,00 MWh	87,78
		A2 Consum anual de peste 280.000,01 MWh	90,01
	Clienți conectați la SNT	B1 Consum anual de până la 280.000,00 MWh	85,58
		B2 Consum anual de peste 280.000,01 MWh	61,85
	Clienți conectați în sistemul de distribuție	C1 Consum anual de până la 280,00 MWh	124,37
		C2 Consum anual între 280,01 MWh și 2.800,00 MWh	111,52
		C3 Consum anual între 2.800,01 MWh și 28.000,00 MWh	95,42
		C4 Consum anual între 28.000,01 MWh și 280.000,00 MWh	82,54
	C5 Consum anual peste 280.000,01 MWh	75,18	

Piața cu amănuntul reglementată

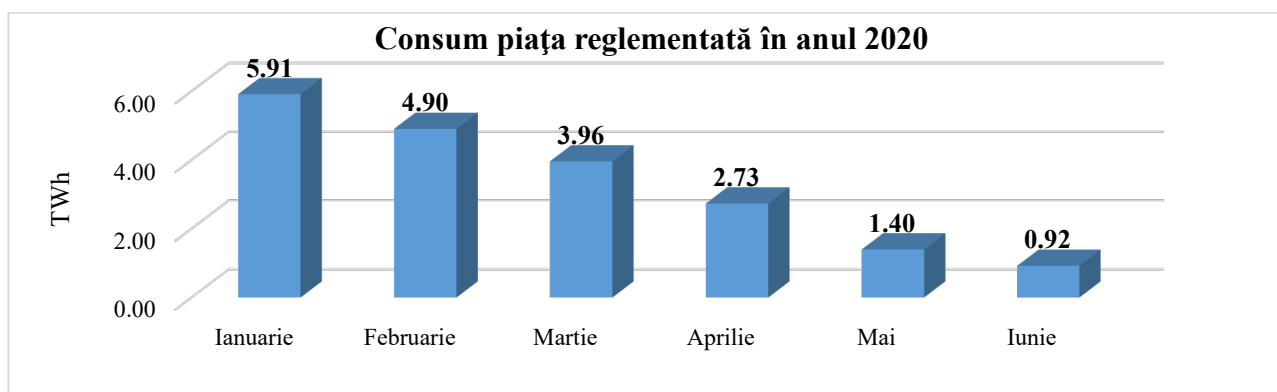
În perioada ianuarie - iunie 2020, pe piața reglementată de gaze naturale au activat 31 de furnizori, ale căror cote de piață sunt prezentate în graficul următor:

Numărul total de clienți reglementați la data de 1 iulie 2020 a fost de 3.378.722, aceștia reprezentând doar clienți casnici, iar evoluția lor în cursul anului 2020 este prezentată în graficul următor:

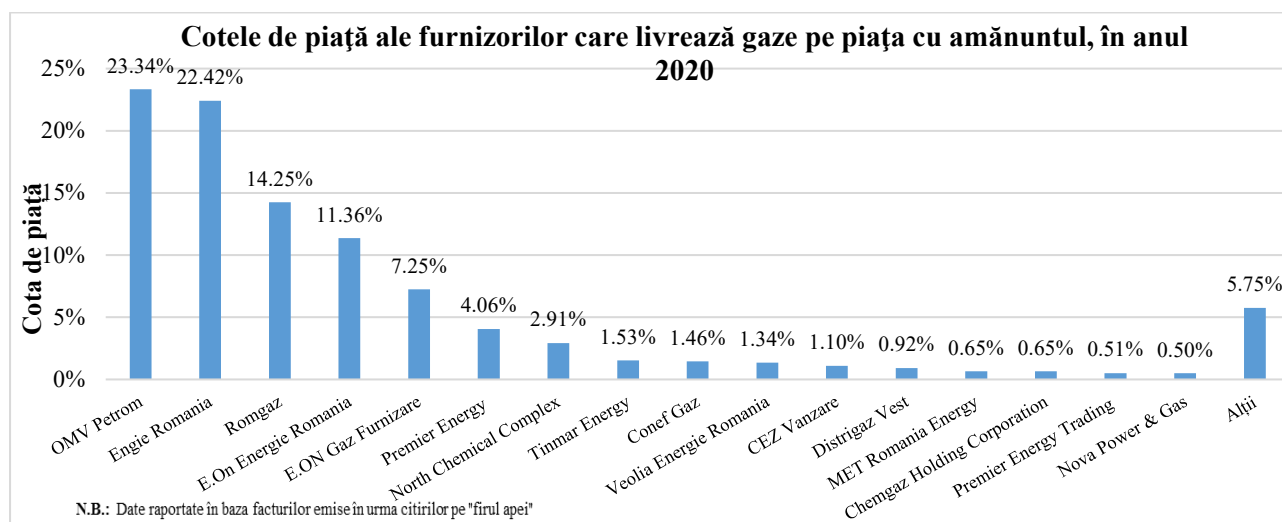

Consumul clienților reglementați în anul 2020 a fost de aproximativ 19,83 TWh și a evoluat conform graficului următor:

Piața concurențială cu amănuntul

În anul 2020, pe piața concurențială cu amănuntul de gaze naturale au activat 76 de furnizori ale căror cote de piață sunt prezentate în graficul următor:

* Categoria Alții cuprinde 65 de furnizori care dețin o cotă de piață sub 0,5% din totalul livrărilor pe piața cu amănuntul

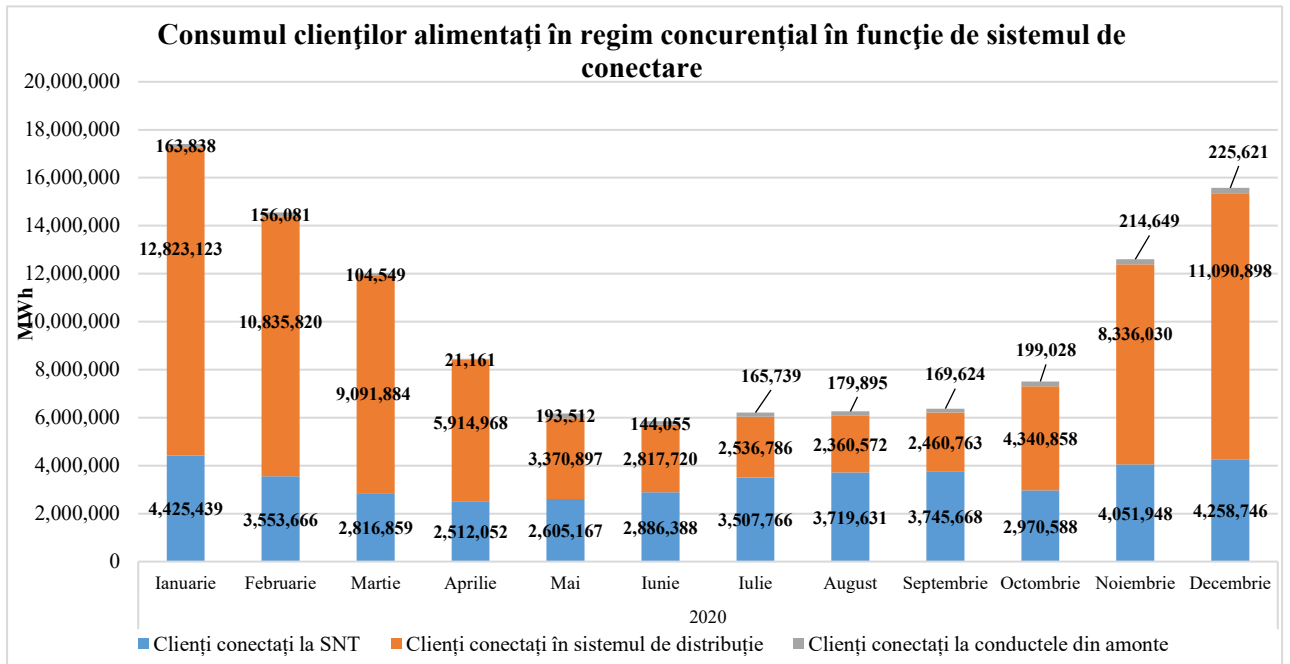
Consumul total al clienților alimentați în regim concurențial în anul 2020 a fost de 99.151.775,097 MWh.

Analizând graficul următor, care prezintă evoluția lunară a consumului de gaze naturale realizat de clienții finali alimentați în regim concurențial, în cursul anului 2020, evidențiat distinct în funcție de tipul de conectare, mai exact, în Sistemul Național de Transport, în Sistemele de distribuție și în Conducele din amonte, se poate observa o variație mai mică a consumului realizat de clienții conectați în SNT și în Conducele din amonte, comparativ cu cel realizat de clienții conectați în Sistemele de distribuție.

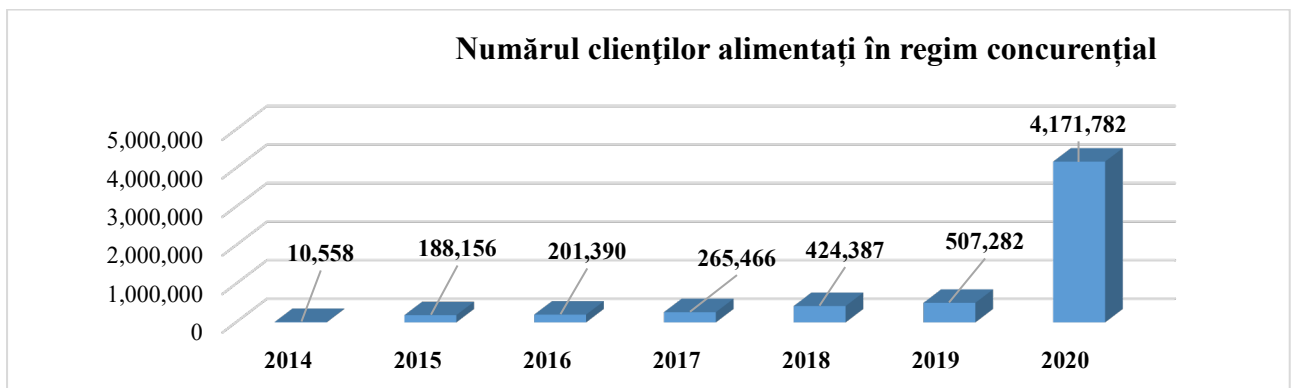
Precizăm că din totalul numărului de clienți conectați în SNT, cea mai mare pondere din consumul aferent acestora o au clienții industriali și o pondere mai mică o au alți clienți noncasnici care desfașoară activități economice.

Se poate observa o variație mai mare a consumului de gaze naturale aferent clienților conectați în Sistemele de distribuție față de celelalte sisteme de conectare, iar aceasta se datorează numărului mai mare de clienți conectați în sistemele de distribuție, printre aceștia numărându-se clienții casnici și noncasnici, din care clienți industriali și alți clienți noncasnici care desfașoară activități comerciale, profesionale și sociale.

Numărul total de clienți alimentați în regim concurențial la nivelul lunii decembrie 2020 a fost de 4.171.782. Având în vedere faptul că de la data de 1 iulie 2020, piața internă de gaze naturale a fost liberalizată total, în conformitate cu prevederile art. 179 alin. (2) lit. b) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, numărul total al acestor clienți a crescut considerabil față de anul anterior liberalizării, 2019. Prezentăm o evoluție anuală a numărului acestora, de la acel moment și până în prezent:

IV. TARIFE REGLEMENTATE ȘI MONITORIZAREA INVESTIȚIILOR

Energie electrică

TARIFE REGLEMENTATE

1. Evoluția cadrului de reglementare privind metodologiile de stabilire a tarifelor reglementate în domeniul energiei electrice în cursul anului 2020

1.1. Aprobarea Ordinului ANRE nr. 207/28.10.2020

Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice aprobată prin Ordinul ANRE nr. 169/2018, cu modificările și completările ulterioare, a intrat în vigoare în anul 2018, anul de referință al perioadei a patra de reglementare.

Prin Ordinul președintelui ANRE nr. 207/28.10.2020 s-a aprobat modificarea și completarea unor prevederi din Metodologie în scopul creșterii gradului de rigurozitate și pentru clarificarea unor dispoziții, precum și pentru armonizarea prevederilor Metodologiei cu reglementări ale ANRE emise ulterior aprobării Ordinului nr. 169/2018, referitoare la situația fuziunii operatorilor de distribuție în timpul unei perioade de reglementare, aplicabile grupului Electrica.

1.2. Aprobarea Ordinului ANRE nr. 177/07.10.2020 privind modificarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice de operatori, alții decât operatorii de distribuție concesionari, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 102/2016

Modul de calcul și de aplicare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice prestat de către un operator economic, deținător al unei rețele electrice de distribuție, dar care nu are încheiat contract de concesiune a serviciului de distribuție în condițiile legii este stabilit prin Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice de operatori, alții decât operatorii de distribuție concesionari, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 102/2016.

Prin Ordinul ANRE nr. 177/07.10.2020 s-a aprobat modificarea și completarea unor prevederi din Metodologie având în vedere noile modificări legislative introduse prin Legea nr. 155/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei și a gazelor naturale nr. 123/2012 și privind modificarea și completarea altor acte normative, cu referire la stabilirea tarifelor pentru serviciul de distribuție dintr-un sistem de distribuție închis.

1.3. Aprobarea Ordinului ANRE nr. 75/06.05.2020 pentru stabilirea ratei reglementate a rentabilității capitalului investit aplicate la stabilirea tarifelor pentru serviciile de distribuție, de transport și de sistem a energiei electrice și gazelor naturale până la sfârșitul perioadei a patra de reglementare și de modificare a unor acte normative emise de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei.

Prin Ordinul ANRE nr. 75/06.05.2020 a fost aprobată valoarea de 6,39% a ratei reglementate a rentabilității capitalului investit, aplicate la stabilirea tarifelor reglementate pentru serviciile de

distribuție, de transport și de sistem din domeniul energiei electrice și gazelor naturale prestate de operatorii de rețea/sistem.

1.4. Decizia ANRE nr. 1047 din 24.06.2020 pentru aprobarea machetelor de monitorizare a cheltuielilor și veniturilor operatorilor de distribuție a energiei electrice concesionari și a ghidului de completare a acestora

Prin Decizia ANRE nr. 1047/24.06.2020 au fost aprobate machetele prin care operatorii de distribuție raportează date relevante care reflectă activitatea acestora, respectiv cheltuieli, venituri, bilanț de energii. Revizuirea machetelor de monitorizare a activității operatorilor de distribuție a energiei electrice concesionari și a ghidului privind completarea acestora, aprobate prin Decizia ANRE nr. 1713/2014, a fost determinată de necesitatea adaptării raportărilor operatorilor de distribuție a energiei electrice concesionari la noile modificări ale reglementărilor ANRE, respectiv ale Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, aprobate prin Ordinul ANRE nr. 169/2018 cu modificările și completările ulterioare.

În procesul de revizuire a machetelor de monitorizare s-au urmărit următoarele obiective: asigurarea unui set de informații necesare, suficiente și concludente pentru o monitorizare eficientă, creșterea gradului de transparență în procesul de verificare a datelor utilizate pentru stabilirea tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, asigurarea unui mod de raportare unitară a informațiilor privind cheltuielile și veniturile operatorilor de distribuție a energiei electrice concesionari.

1.5. Aprobarea Ordinului ANRE nr. 153 din 27.08.2020 privind modificarea și completarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 171/2019

Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 171/2019, a intrat în vigoare în anul 2019, anul de referință al perioadei a patra de reglementare.

În vederea implementării noului pachet de reglementări europene, în mod special Regulamentul (UE) 2019/943 și Regulamentul (UE) 2017/2195, prin Ordinul 153/2020 s-au armonizat metodologiile de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice și a tarifului pentru serviciul de sistem, respectiv Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 171/2019 și Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de sistem, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 45/2017, cu modificările ulterioare, cu prevederile reglementărilor europene antemenționate.

În acest sens s-a procedat la integrarea, începând cu 1 ianuarie 2021, a componentei aferente serviciului funcțional de sistem în serviciul de transport, unificarea fiind posibilă datorită faptului că principiile și regulile de stabilire a veniturilor și a tarifelor sunt similare.

Totodată, ordinul cuprinde și modificări și completări ale Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 171/2019 în scopul creșterii gradului de rigurozitate și pentru clarificarea unor referitoare la

acceptarea unor costuri aferente serviciului, precum și pentru armonizarea prevederilor metodologiei cu ordinele ANRE emise ulterior Ordinului ANRE nr. 171/2019, respectiv abrogarea prevederilor referitoare la tratamentul investițiilor, care au fost incluse în Procedura privind fundamentarea și criteriile de aprobare a planurilor de investiții ale operatorului de transport și sistem și ale operatorilor de distribuție a energiei electrice.

1.6. Aprobarea Ordinului președintelui ANRE nr. 180 din 14.10.2020 privind modificarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de sistem, aprobată prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 45/2017

Corelat cu modificările prevăzute în Ordinul ANRE nr. 153/2020, prin ordin s-a modificat Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de sistem, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 45/2017, în sensul eliminării prevederilor referitoare la principiile și regulile de stabilire a tarifului pentru serviciul funcțional de sistem care au fost preluate în Ordinul ANRE nr. 153/2020. Astfel, începând cu 1 ianuarie 2021, tariful pentru serviciul de sistem prestat de OTS se va calcula numai pe baza venitului reglementat aprobat pentru achiziția serviciilor denumite servicii tehnologice de sistem. Totodată, Ordinul de modificare cuprinde și modificări și completări ale Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de sistem pentru clarificarea unor aspecte la modul de calcul al prețului reglementat pentru furnizarea de STS - energia reactivă necesară pentru reglajul tensiunii în RET și la stabilirea costurilor estimate cu serviciile tehnologice de sistem.

2. Aprobarea tarifelor reglementate aferente rețelelor electrice de interes public în cursul anului 2020

Tarifele reglementate de rețea, pe care ANRE le aprobă în domeniul energiei electrice conform prevederilor legale, se percep de operatorii de rețea pe baza contractelor reglementate pentru racordarea la rețea, respectiv pentru utilizarea rețelei și anume pentru serviciul de transport și de sistem și pentru serviciul de distribuție a energiei electrice.

2.1. Tarifele pentru serviciul de transport al energiei electrice

Potrivit prevederilor *Metodologiei de stabilire a tarifelor de transport al energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 171/2019*, cu modificările și completările ulterioare, în primul an al perioadei de reglementare (anul 2020) are loc reproiectarea tarifelor pentru perioada de reglementare în curs ca rezultat al reluării procedurii de liniarizare a veniturilor, urmare a actualizării venitului țintă inițial cu luarea în considerare a datelor aferente anului de referință, respectiv anul 2019.

Astfel, venitul țintă inițial pentru perioada a IV-a de reglementare s-a stabilit ca sumă între costurile și veniturile aferente serviciului de transport al energiei electrice, actualizate pe baza valorilor realizate în anul de referință și costurile și veniturile necesare OTS pentru realizarea serviciului funcțional de sistem.

Diferența de venituri pentru primul an al perioadei de reglementare reprezintă o corecție eșalonată pe perioada de reglementare în curs, prin includerea acesteia la stabilirea veniturilor liniarizate.

Totodată, pentru determinarea tarifelor de transport al energiei electrice pentru anul 2021 au fost calculate și aplicate corecțiile de închidere ale perioadei de tranziție (semestrul II 2019), corecția de inflație aferentă închiderii perioadei a treia de reglementare (1 iulie 2014 – 30 iunie 2019) și au fost revizuite valorile mijloacelor fixe incluse în baza reglementată a activelor.

Astfel, prin Ordinul președintelui ANRE nr. 214/09.12.2020, au fost aprobate următoarele tarife aplicabile în anul 2021:

Specificație:	U.M.	Nivel aprobat
Tarif mediu transport	lei/MWh	20,55
Tarif transport- componenta de introducere a energiei electrice în rețea (T_G)	lei/MWh	1,30
Tarif transport – componenta de extragere a energiei electrice din rețele (T_L)	lei/MWh	19,22

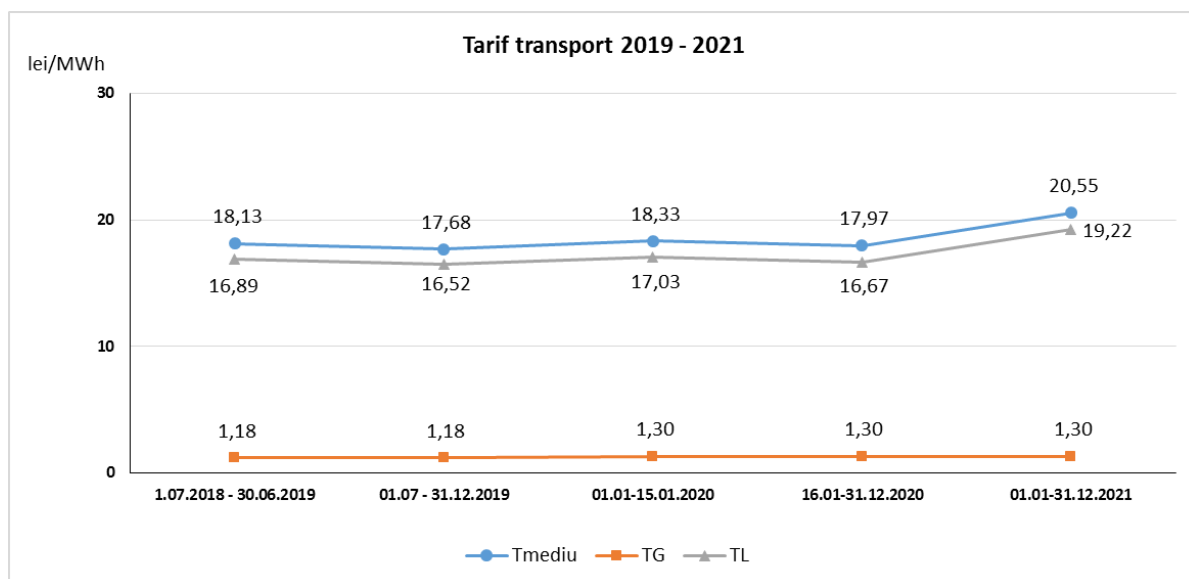
Față de tarifele în vigoare, tariful mediu de transport și tariful de transport – componenta de extragere a energiei electrice din rețele prezintă o creștere de 0,44%, respectiv 0,33% față de tarifele aprobate anterior, iar tariful de transport – componenta de introducere a energiei electrice în rețea a fost menținut la nivelul aprobat prin Ordinul ANRE nr. 218/11.12.2019.

Precizăm că majorarea celor două tarife se datorează includerii de la 1 ianuarie 2021 în serviciul de transport a costurilor cu serviciul funcțional de sistem după cum se prezintă în tabelul următor:

Specificație	U.M.	Tarife 2020	Tarife 2021
Tarif mediu transport	lei/MWh	17,97	20,55
Tarif transport – componenta de extragere a energiei electrice din rețele (T_L)	lei/MWh	16,67	19,22
Tarif serviciul funcțional de sistem	lei/MWh	2,49	-
Tarif mediu transport plus tarif serviciul funcțional de sistem	lei/MWh	20,46	20,55
Tarif transport – componenta de extragere a energiei electrice din rețele plus tarif serviciul funcțional de sistem	lei/MWh	19,16	19,22

Întrucât tariful de transport – componenta de introducere a energiei electrice în rețele se menține constantă pe toată perioada a IV-a de reglementare, costurile aferente serviciului funcțional de sistem au fost preluate în tariful de transport – componenta de extragere a energiei electrice în rețele.

Evoluția tarifului mediu de transport, a tarifului de transport – componenta de introducere a energiei electrice în rețele și a tarifului de transport – componenta de extragere a energiei electrice din rețele în perioada 2019 – 2021, se prezintă în figura următoare:

2.2. Tarifele pentru serviciul de sistem și prețurile reglementate pentru furnizarea de către producători a serviciilor tehnologice de sistem

2.2.1. Tarifele pentru serviciul de sistem

Tarifele pentru serviciul de sistem se determină pe baza Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de sistem, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 45/2017, cu modificările și completările ulterioare.

Conform Metodologiei menționate, până la data de 1 ianuarie 2021, tariful pentru serviciul de sistem a avut două componente: tariful pentru serviciile funcționale de sistem (SFS) și tariful pentru serviciile tehnologice de sistem (STS).

Acestea se revizuiuau începând cu data de 1 iulie a fiecărui an. Prin urmare, în perioada aprilie – iunie 2020, ANRE a analizat propunerea de fundamentare transmisă de OTS, a stabilit și a aprobat prin Ordinul ANRE nr. 142/29.06.2020 tarifele pentru perioada 1 iulie 2020 – 30 iunie 2021, după cum urmează:

Specificație	U.M	Nivel aprobat
Tariful pentru serviciul de sistem, din care:	lei/MWh	14,45
tariful pentru serviciile tehnologice de sistem	lei/MWh	11,96
tariful pentru serviciul funcțional de sistem	lei/MWh	2,49

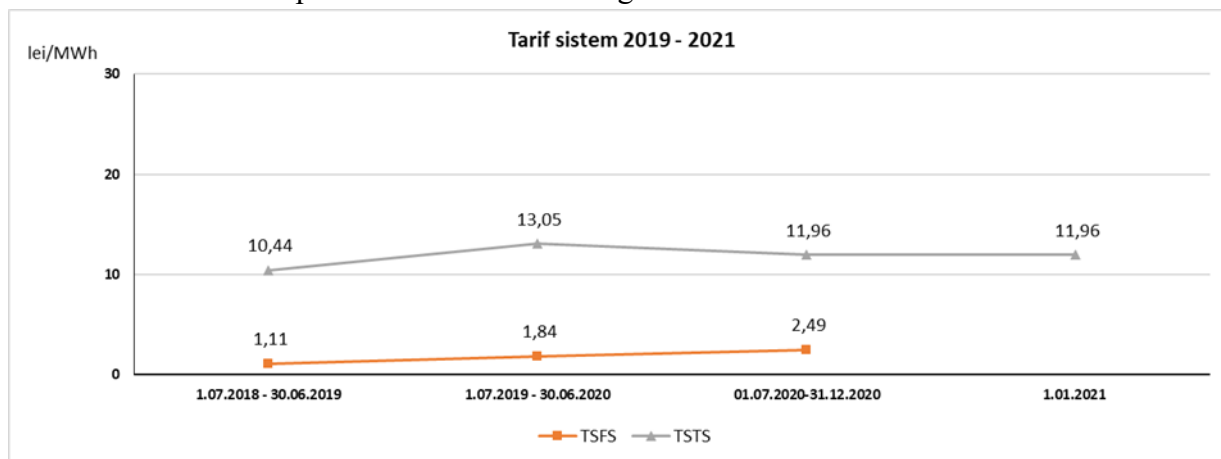
Precizăm că prin tariful pentru serviciile tehnologice de sistem se acoperă costurile de achiziție a rezervelor de putere de la producători, iar prin serviciul funcțional de sistem costurile proprii ale OTS cu acest serviciu.

Față de tariful aprobat anterior pentru perioada 2019-2020, suma celor două tarife propuse pentru serviciul de sistem (SFS+STS) a avut o ușoară scădere față de tarifele anterioare, determinată de reducerea tarifului pentru STS, ca urmare a reducerii prețurilor de achiziție a rezervelor necesare

în vederea asigurării siguranței în funcționare a sistemului electroenergetic național, dar și a cantităților de rezerve.

Prin Ordinul ANRE nr. 214/09.12.2020, s-a aprobat tariful pentru serviciul de sistem care a rezultat la nivelul anterior, aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 142/29.06.2020.

În figura următoare se prezintă evoluția tarifului pentru serviciul de sistem în perioada 2019-2021, exprimat în termeni nominali ai fiecărui an, care reflectă modificările componentelor tarifului pentru serviciul de sistem prevăzute de cadrul de reglementare:

2.2.2. Prețurile pentru furnizarea serviciilor tehnologice de sistem

În conformitate cu prevederile *Metodologiei de stabilire a tarifului pentru serviciul de sistem*, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 45/2017, cu modificările și completările ulterioare, serviciile tehnologice de sistem se achiziționează în regim concurențial, cu excepția celor furnizate în conformitate cu prevederile stabilite prin acte normative specifice, precum și de către producătorii selecționați de OTS astfel încât să fie evitată transformarea poziției dominante pe piața concurențială de energie electrică în abuz de poziție dominantă pe segmentul respectiv.

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 26/2018 privind adoptarea unor măsuri pentru siguranța alimentării cu energie electrică s-a stabilit că pentru menținerea nivelului de siguranță a Sistemului Electroenergetic Național, Societatea Complexul Energetic Hunedoara S.A. are obligația de a furniza servicii tehnologice de sistem către Operatorul de transport și sistem la o valoare a puterii electrice de cel puțin 400 MW.

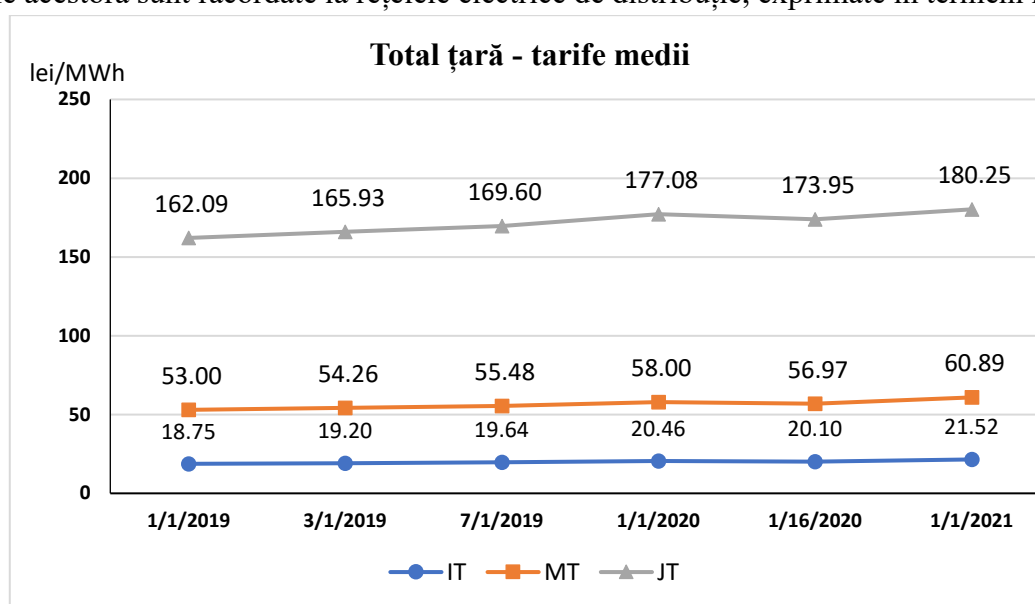
Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 565/29.06.2020, termenul de aplicare a măsurilor prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 26/2018 privind adoptarea unor măsuri pentru siguranța alimentării cu energie electrică s-au prorogată până la data de 31 decembrie 2020.

Astfel, prin punerea în aplicare a prevederilor legale menționate mai sus, în anul 2020 ANRE a aprobat achiziția serviciilor tehnologice de sistem furnizate în regim reglementat, cu precizarea volumelor și a prețurilor reglementate, după cum urmează:

- prin Decizia ANRE nr. 1078/29.06.2020 privind prețul reglementat pentru achiziția serviciilor tehnologice de sistem-energie reactivă, furnizate de Societatea de Producere a Energiei Electrice în Hidrocentrale "Hidroelectrica" S.A.;
- prin Decizia ANRE nr. 1211/08.07.2020 privind prețul reglementat de achiziție a serviciului tehnologic- rezervă terțiară lentă furnizat de Societatea Complexul Energetic Hunedoara S.A, pentru perioada iulie –decembrie 2020.

2.3. Tarifele pentru serviciul de distribuție a energiei electrice

În figura următoare se prezintă evoluția tarifelor medii de distribuție a energiei electrice aplicate în perioada 2019-2021 clienților finali, în funcție de nivelurile de tensiune la care locurile de consum ale acestora sunt racordate la rețelele electrice de distribuție, exprimate în termeni nominali:

În trimestrul IV al anului 2020 ANRE a analizat solicitările fundamentate ale operatorilor și a aprobat, **prin Ordinele ANRE nr. 215 până la 222 din 9 decembrie 2020, tarifele specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, aplicate de către operatorii de distribuție concesionari începând cu data de 01 ianuarie 2021.**

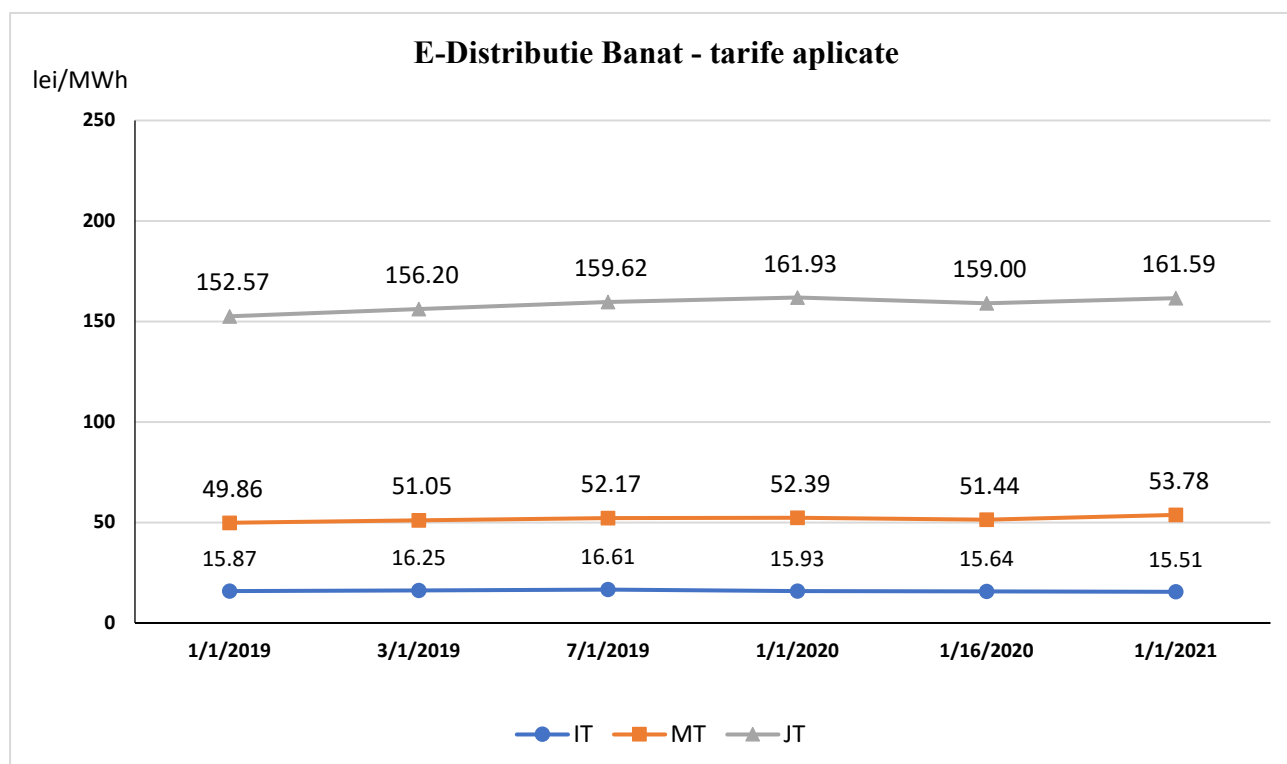
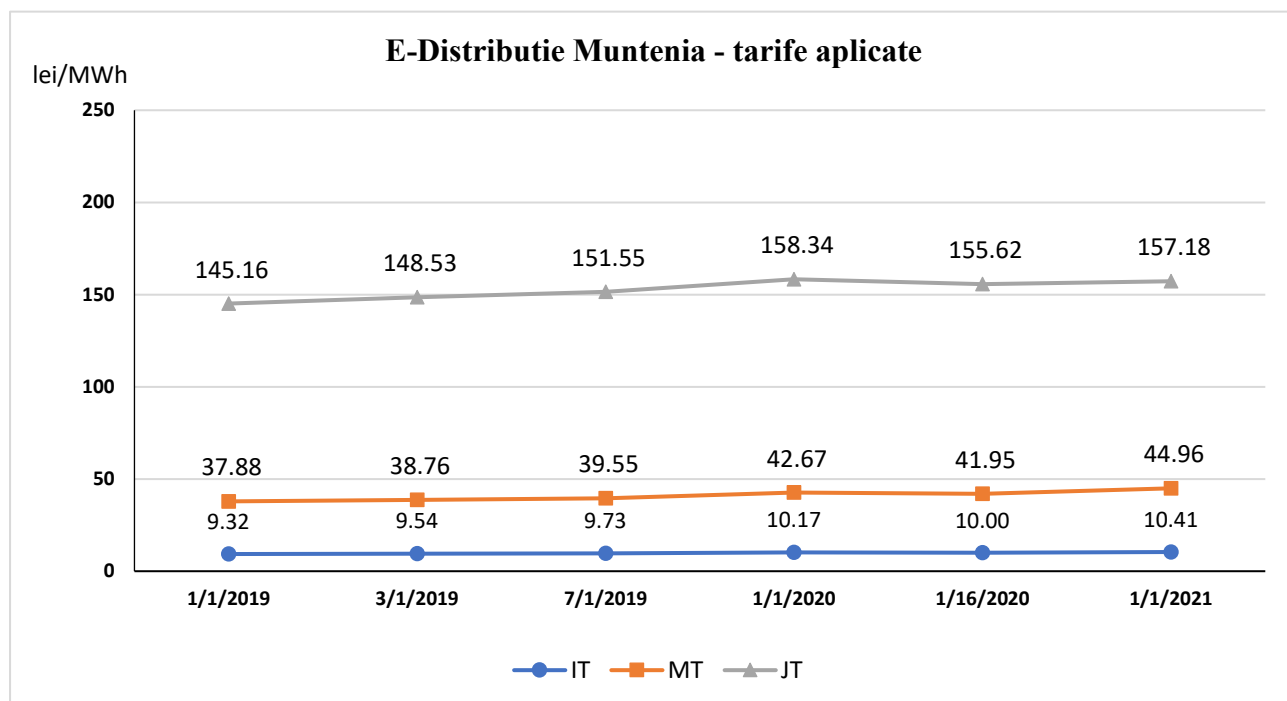
Astfel, tarifele specifice medii pe țară, pe niveluri de tensiune, calculate ca medie ponderată a tarifelor specifice aprobate pentru operatorii de distribuție a energiei electrice concesionari aplicabile de la 01 ianuarie 2021 cu cantitățile distribuite de energie electrică sunt următoarele:

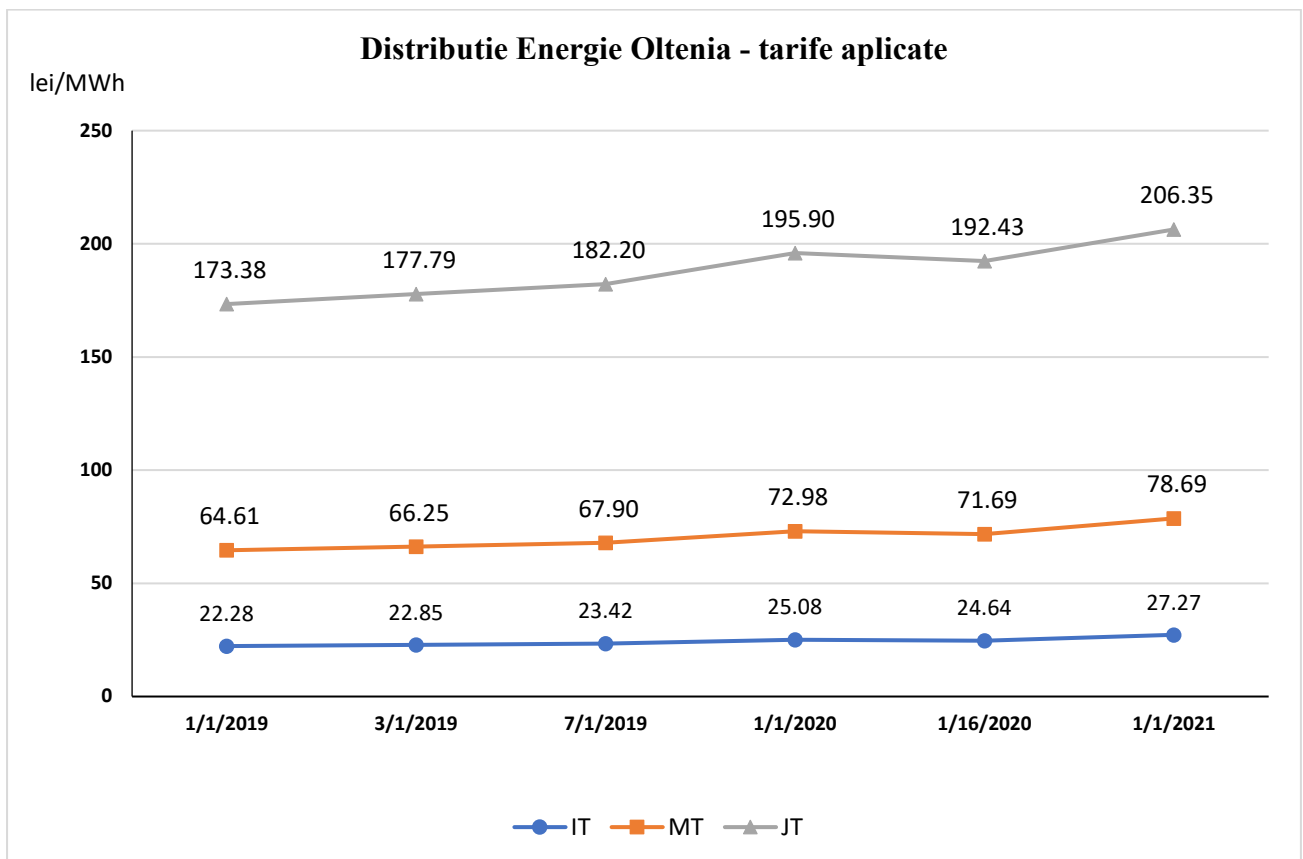
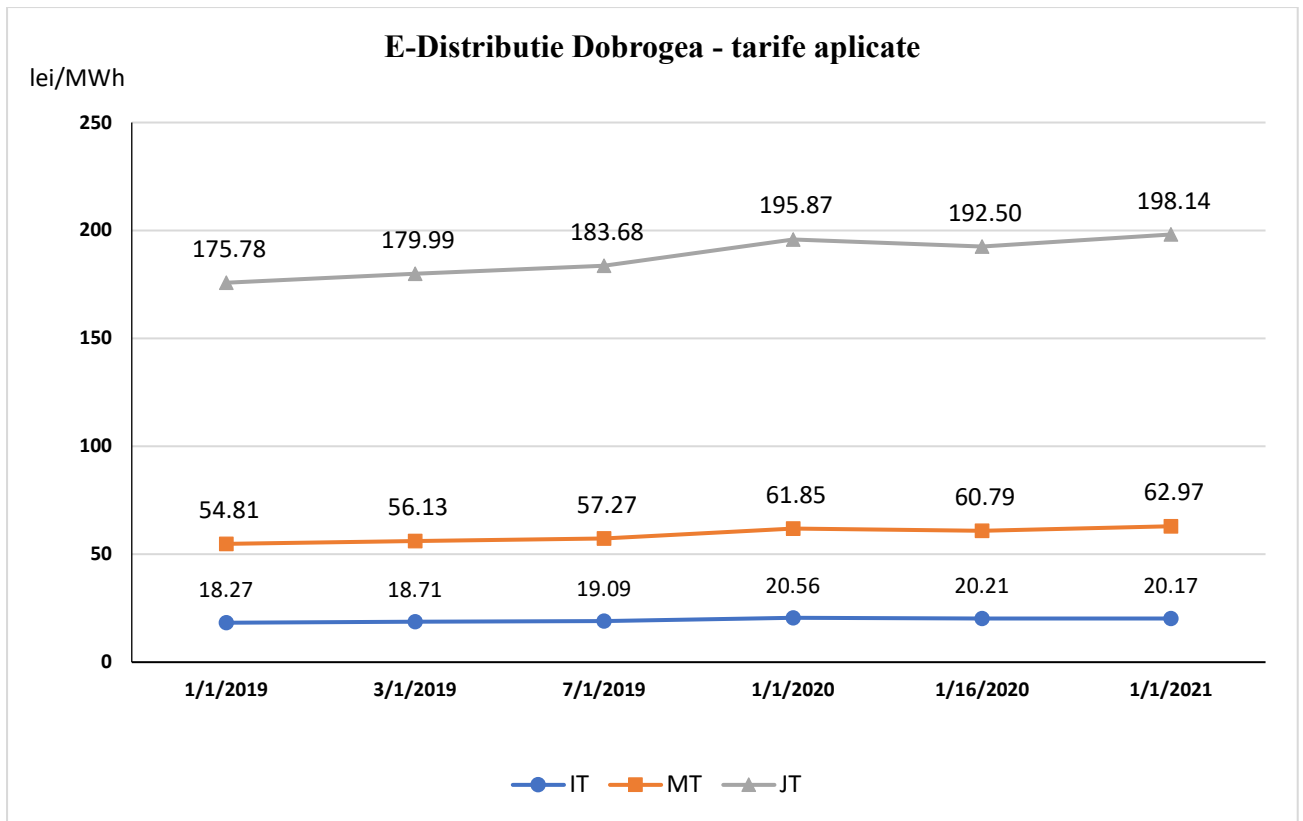
- tariful specific mediu pentru înaltă tensiune – 21,52 lei/MWh,
- tariful specific mediu pentru medie tensiune – 39,37 lei/MWh,
- tariful specific mediu pentru joasă tensiune – 119,36 lei/MWh.

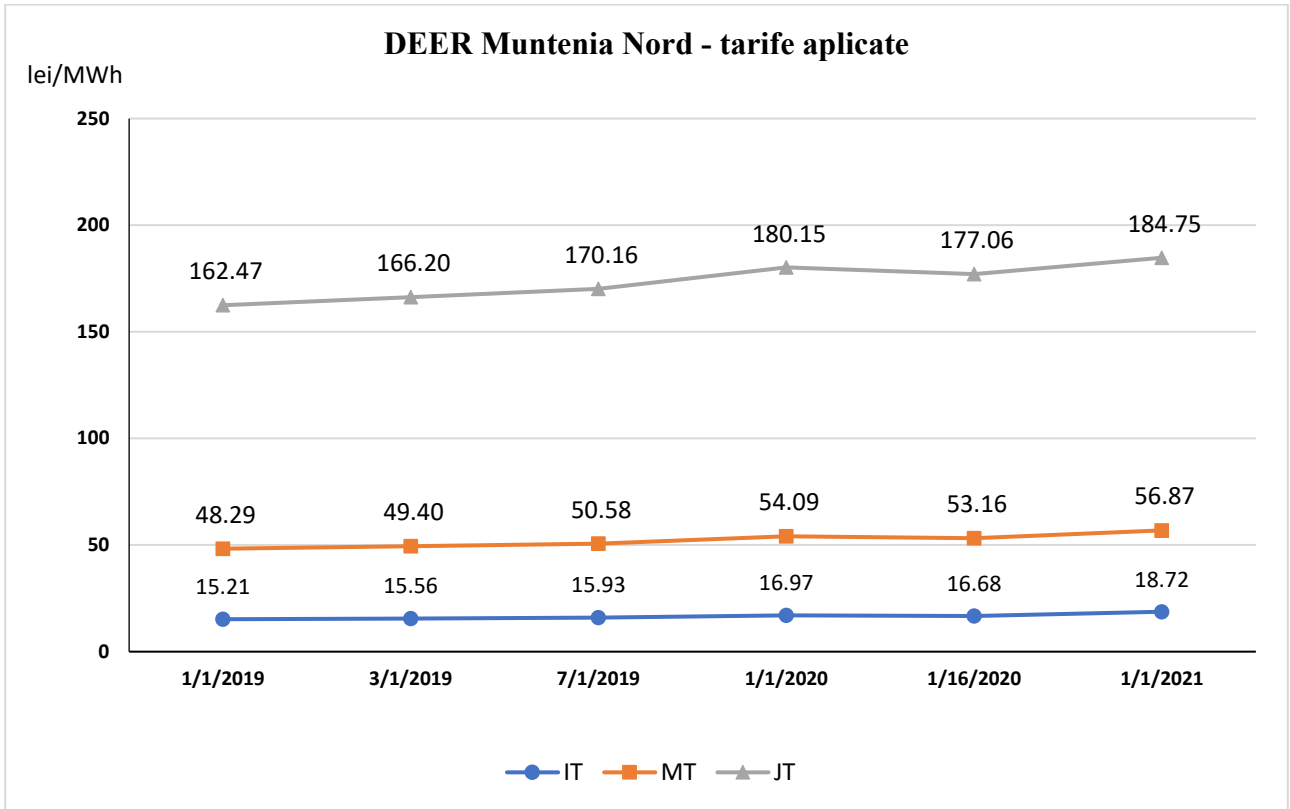
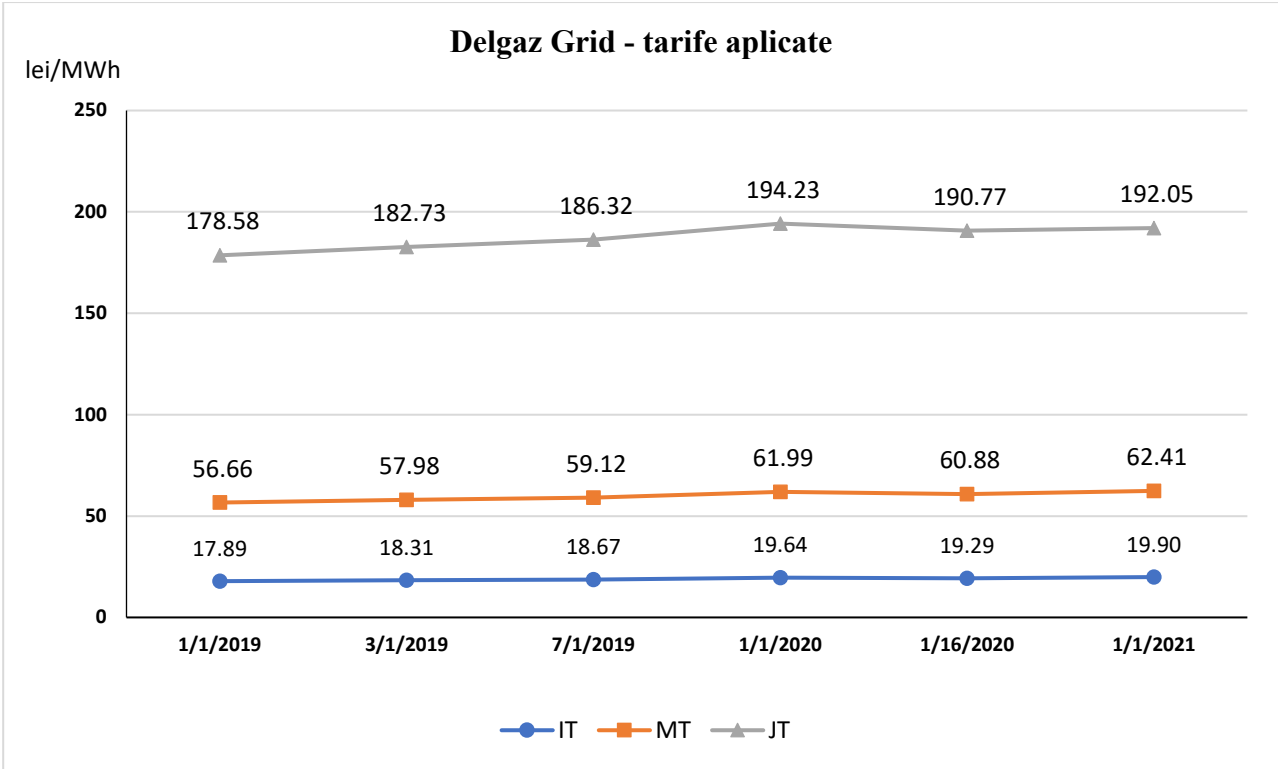
Față de valorile tarifelor medii specifice aplicabile de la 16 ianuarie 2020, tarifele medii au înregistrat o creștere de 7,07 % la înaltă tensiune, 6,77 % la medie tensiune și 2,04 % la joasă tensiune, care se aplică inclusiv pentru clienții casnici. Astfel, tarifele de distribuție aprobate se situează la un nivel comparabil cu cel al tarifelor aplicate în anul 2016, în termeni nominali.

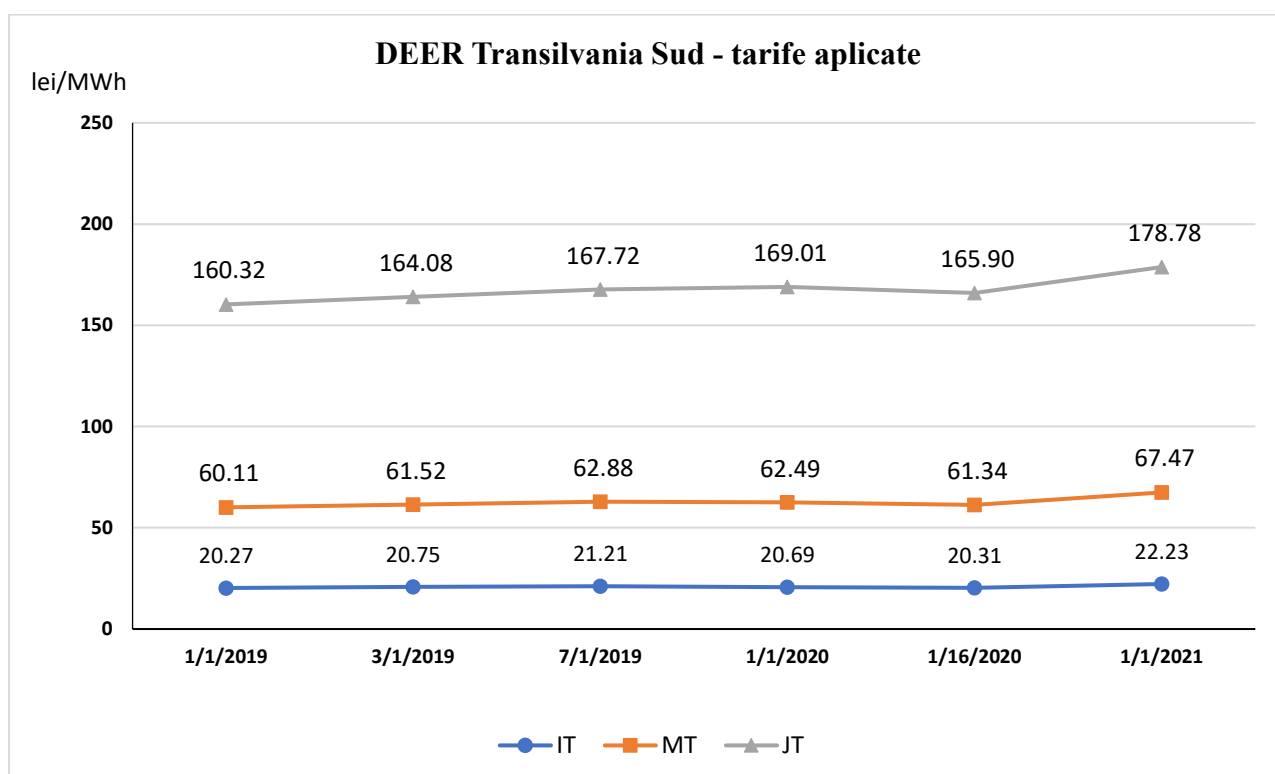
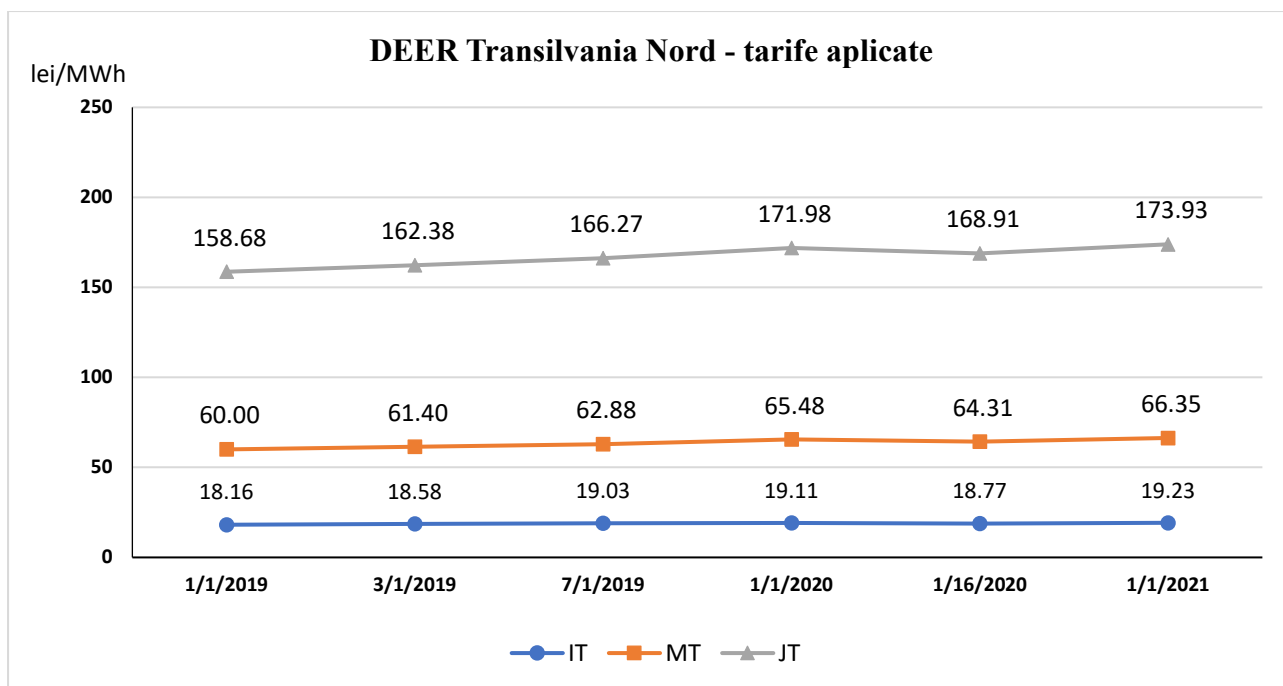

În figurile următoare se prezintă evoluția tarifelor de distribuție aplicate de fiecare operator de distribuție concesionar în perioada 2019-2020, în care valorile sunt exprimate în termeni nominali și rezultă prin însumarea tarifelor specifice aprobate de ANRE, reprezentând tarifele pe care le plătesc clienții finali în funcție de nivelul de tensiune la care sunt racordate instalațiile pe care le dețin.

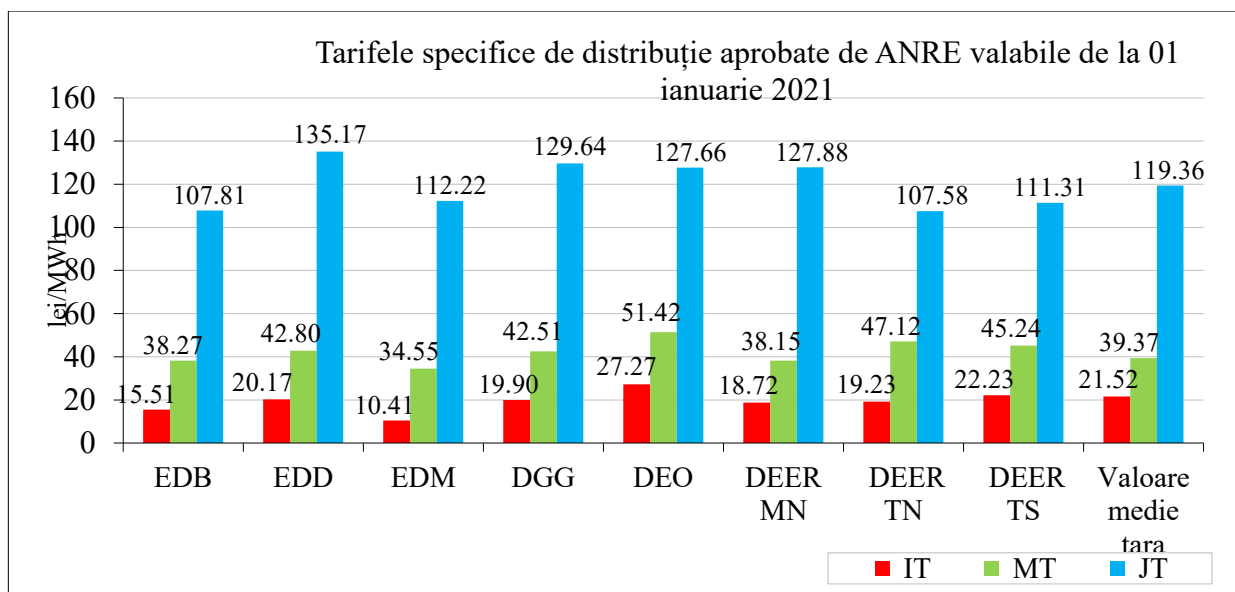

Comparația tarifelor specifice de distribuție aprobate de ANRE cu aplicabilitate de la 01.01.2021, pentru cei opt operatori de distribuție a energiei electrice concesiionari, se prezintă în figura următoare, în care valorile sunt exprimate în termenii nominali ai anului 2021.

2.4. Tarifele pentru serviciul de distribuție a energiei electrice prestat de operatorii de distribuție, alții decât operatorii concesionari

Tarifele pentru serviciul de distribuție a energiei electrice prestat de operatorii de distribuție alții decât operatorii concesionari sunt aprobate de ANRE la solicitarea operatorilor de distribuție care dețin, operează, întrețin și dezvoltă rețele de distribuție în cadrul parcurilor și platformelor industriale sau al unor zone delimitate patrimonial și care au racordați utilizatori – beneficiari ai serviciului de distribuție.

Tarifele sunt determinate pe baza *Metodologiei de stabilire a tarifului pentru serviciul de distribuție a energiei electrice de operatori, alții decât operatorii de distribuție concesionari, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 102/2016*, cu modificările și completările ulterioare.

În cursul anului 2020, au fost aprobate patru decizii privind aprobare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice prestat de operatori de distribuție, alții decât operatorii concesionari și două decizii de încetare a aplicabilității deciziilor privind aprobarea unor astfel de tarife.

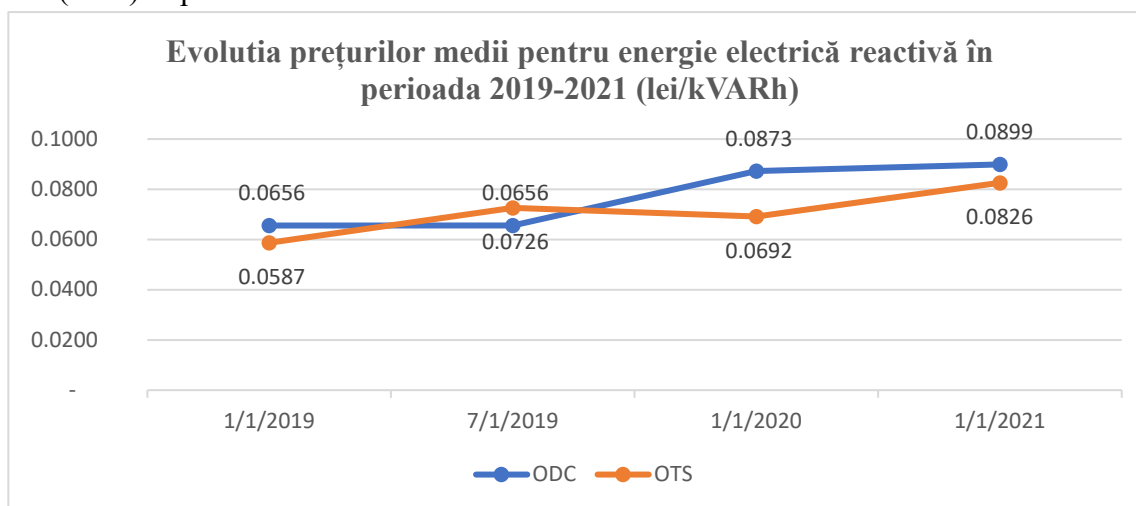
2.5. Prețurile reglementate pentru energia electrică reactivă

Prin Ordinul ANRE nr. 33/2014, cu modificările și completările ulterioare a fost aprobată *Metodologia privind stabilirea obligațiilor de plată a energiei electrice reactive și a prețului reglementat pentru energia electrică reactivă*, care a intrat în vigoare la data de 1 ianuarie 2015. În conformitate cu prevederile metodologiei, prețul reglementat al energiei electrice reactive se stabilește la nivelul de 30 % din prețul reglementat de achiziție a energiei electrice active pentru acoperirea pierderilor proprii tehnologice ale rețelelor electrice deținute de operatorul de transport și de sistem, respectiv de operatorii de distribuție concesionari.

Prețul reglementat pentru energia electrică reactivă aplicat în anul 2021 de către operatorul de transport și de sistem a fost aprobat Ordinul ANRE nr. 214 din 09 decembrie 2020.

Prețurile reglementate pentru energia electrică reactivă aplicate de operatorii rețelelor electrice de distribuție în anul 2021 au fost aprobate prin Ordinele președintelui ANRE nr. 215 până la nr. 222 din 09 decembrie 2020.

În figura următoare se prezintă evoluția prețurilor medii pentru energia electrică reactivă aprobate pentru operatorii de distribuție concesionari (ODC) și pentru operatorul de transport și sistem (OTS) în perioada 2019-2021.

MONITORIZAREA INVESTIȚIILOR ÎN REȚELELE ELECTRICE *(extinderi de rețea, planuri de investiții, rețele inteligente, corelarea între planurile pe 10 ani, pci-uri și planurile naționale)*

Evoluția cadrului de reglementare privind monitorizarea stării tehnice a rețelelor electrice de interes public în cursul anului 2020

Cadrul de reglementare în baza căruia ANRE și-a îndeplinit în anul 2020 atribuțiile legale de monitorizare a lucrărilor de investiții și a lucrărilor de mentenanță pentru menținerea rețelelor electrice la un nivel înalt de siguranță, fiabilitate și eficiență, precum și a stării tehnice a rețelelor electrice de interes public, a fost completat prin aprobarea următoarelor reglementări:

- **Ordinul ANRE nr. 155/27.08.2020** pentru modificarea și completarea *Procedurii privind fundamentarea și criteriile de aprobare a planurilor de investiții ale operatorului de transport și de sistem și ale operatorilor de distribuție a energiei electrice*, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 204/2019, prin care au fost aduse modificări și completări care să contribuie la facilitarea lucrărilor de investiții și de mentenanță asupra rețelelor electrice. S-a prelungit termenul de recuperare a lucrărilor nerealizate la 12 luni pentru cele planificate în 2019, la 10 luni pentru cele planificate în 2020 și la 6 luni pentru cele planificate începând cu 2021. S-a modificat termenul de elaborare și de transmitere a planurilor de investiții și de mentenanță ale OTS de la 1 februarie a anului de plan la data de 15 noiembrie a anului anterior. S-a introdus obligația operatorilor de distribuție de a repartiza valoarea planului anual al investițiilor în rețea pe zonele de rețea aferente fiecărui județ în funcție de volumul de instalații și necesarul de dezvoltare a zonei.

- **Ordinul ANRE nr. 206/28.10.2020** pentru completarea *Procedurii privind fundamentarea și*

criteriile de aprobare a planurilor de investiții ale operatorului de transport și de sistem și ale operatorilor de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 204/2019, prin care s-au introdus cerințele privind structura programului de investiții, existente în Metodologia privind reglementarea condițiilor pentru preluarea de capacități energetice de distribuție a energiei electrice aprobată prin Ordinul ANRE nr. 31/3013, respectiv a condiției ca valoarea anuală cumulată a tuturor capacităților energetice de distribuție preluate prin contract de vânzare-cumpărare să nu depășească 10% din valoarea investițiilor prevăzute în programul de investiții al anului respectiv, pentru nivelul de tensiune aferent capacităților preluate. S-a introdus acceptarea depășirii acestui plafon în cazul preluărilor realizate conform art. 46 alin. (22) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, astfel cum a fost această modificată prin Legea nr. 155/2020. Au fost precizate condițiile pentru recunoașterea în BAR a mijloacelor fixe aferente capacităților energetice preluate și s-a precizat modul de stabilire a duratei reglementate de amortizare a acestora.

- **Ordinul ANRE nr. 159/2.09.2020** de modificare și completare a *Metodologiei pentru evaluarea condițiilor de finanțare a investițiilor pentru electrificarea localităților ori pentru extinderea rețelelor de distribuție a energiei electrice*, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 36/2019 prin care au fost incluse prevederi în vederea facilitării realizării lucrărilor de dezvoltare de rețele electrice de distribuție, inclusiv în situațiile în care autoritățile publice locale nu pot participa la cofinanțarea lucrărilor, precum și pentru corelarea cu modificările și completările Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 aduse de Legea nr. 155/2020.

- **Ordinul ANRE nr. 147/17.07.2020** de modificare a *Normei tehnice energetice privind determinarea consumului propriu tehnologic în rețelele electrice de interes public - NTE 013/16/00*, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 26/2016. S-a realizat eliminarea obligației operatorului de transport și de sistem și a operatorilor de distribuție a energiei electrice concesionari de la art. 40 al Normei, care se referă realizarea studiilor pentru determinarea prognozei de CPT prin intermediul unei terțe părți independente în termen de cinci ani de la data intrării în vigoare a normei, precum și obligația de avizare a acestor studii în cadrul unei ședințe de avizare la care participă un reprezentant al ANRE.

- **Ordinul ANRE nr. 205/28.10.2020** pentru aprobarea *Metodologiei privind reglementarea condițiilor pentru preluarea în proprietate de capacități energetice de distribuție a energiei electrice* reglementează condițiile de preluare de capacități energetice în situațiile prevăzute de art. 44 alin. (8) și art. 46 alin. (2²) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere modificările aduse prin Legea 155/2020 și abrogarea Ordinului nr. 31/2013 pentru aprobarea Metodologiei privind reglementarea condițiilor pentru preluarea de capacități energetice de distribuție a energiei electrice.

- **Decizia nr. 2287/09.12.2020** de aprobare a Planului de dezvoltare a rețelei electrice de transport pentru perioada 2020-2029. Acest plan se actualizează la fiecare doi ani, se aprobă de ANRE și se publică pe pagina de internet a CNTEE Transelectrica S.A. în calitate de operator de transport și de sistem al energiei electrice (OTS).

Monitorizarea investițiilor în rețelele electrice

Monitorizarea investițiilor în rețelele electrice se prezintă în Raportul privind realizarea indicatorilor de performanță pentru serviciile de transport, de sistem și de distribuție a energiei electrice și starea tehnică a rețelelor electrice de transport și de distribuție - 2020 -, publicat pe site-ul ANRE la adresa: <https://www.anre.ro/ro/energie-electrica/rapoarte/rapoarte-indicatori-performanta>.

Monitorizarea proiectelor de investiții în capacități de interconexiune transfrontalieră

România face parte din coridorul prioritar nr. 3 privind energia electrică "Interconexiuni nord-sud privind energia electrică din Europa Centrală și din Europa de Sud-Est "NSI East Electricity": interconexiuni și linii interne în direcțiile nord-sud și est-vest pentru finalizarea pieței interne și pentru integrarea producției provenite din surse regenerabile".

În Regulamentul (UE) nr. 347/2013 sunt definite criteriile de selectare și evaluare a proiectelor de interes comun (PCI) pentru a fi eligibile pentru includerea de către Comisia Europeană pe listele următoare ale Uniunii; propunerile de proiecte privind transportul și depozitarea energiei electrice trebuie să facă parte din cel mai recent plan decenal de dezvoltare a rețelei pentru energia electrică, elaborat de ENTSO-E.

Valoarea capacității de interconexiune a rețelei electrice de transport (RET) este în prezent de 10-11 %, în urma actualizării puterilor instalate în SEN ale grupurilor incluse în licențele de exploatare comercială și creșterii valorilor NTC pe granița cu Bulgaria de la valori de 25-300 MW la 900 MW prin eliminarea unor congestii interne în rețeaua de transport a OTS bulgar, ESO-EAD.

În ceea ce privește atingerea obiectivului de interconectare de 15 % pentru anul 2030 propus în Comunicarea Comisiei Europene nr. 330/2014 (Strategia Energetică Europeană) și operaționalizat prin Comunicarea Comisiei Europene nr. 718/2017 privind consolidarea rețelelor energetice europene, acesta ar trebui să fie îndeplinit în principal prin implementarea PCI-urilor și realizarea celorlalte proiecte incluse în Planul de dezvoltare a RET.

În lista a patra europeană de Proiecte de Interes Comun (PCI), sunt incluse următoarele PCI:

Proiectul 138 „Black Sea Corridor”, format din:

- LEA 400 kV d.c. Smârdan – Gutinaș;
- LEA 400 kV d.c. Cernavodă - Stâlpu, cu un circuit intrare/ieșire în Gura Ialomiței;

Proiectul 144 „Mid Continental East Corridor”, format din:

- LEA 400 kV d.c. Reșița (RO) – Pancevo (Serbia);
- LEA 400 kV Porțile de Fier – Reșița și extinderea stației 220/110 kV Reșița prin construcția stației noi de 400 kV;
- trecere la 400 kV a LEA 220 kV d.c. Reșița – Timișoara – Săcălaz – Arad, inclusiv construirea stațiilor de 400 kV Timișoara și Săcălaz.

Aceste proiecte se regasesc de asemenea ca proiecte candidate pe lista a 5-a de Proiecte de Interes Comun (PCI).

Pe baza raportărilor periodice ale OTS, în conformitate cu prevederile art. 45 alin. (3) din *Procedura privind fundamentarea și criteriile de aprobare a planurilor de investiții ale operatorului de transport și de sistem și ale operatorilor de distribuție a energiei electrice*, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 204/2019, stadiul actual al proiectelor de interes comun cuprinse în Planul de dezvoltare a RET pentru perioada 2020-2029, este următorul:

Cod PDRET 2020-2029	Cod TYNDP 2018	Cod PCI	Descriere	Programat PIF	Etape restante
F.4	138.275	3.8.5	LEA 400 kV Smârdan-Gutinaș	2024	Emiterea Hotărârii de Guvern pentru transferul dreptului de administrare și de schimbare a folosinței; Emiterea Hotărârii de Guvern pentru scoaterea temporară sau definitivă din circuitul agricol; Emiterea Hotărârii de Guvern pentru scoaterea temporară sau definitivă din Fondul forestier național; Finalizarea procedurii de expropriere; Derularea procedurii de achiziție și semnarea contractului de execuție; Execuția lucrărilor propusă în Planul de dezvoltare 2020-2029: 2022-2024
F.5+ F.6+ F.7+ F.8	138.273	3.8.4	LEA 400 kV Cernavodă – Stâlp, cu un circuit intrare/ieșire în stația Gura Ialomiței	2023	Obținerea de către executant a Autorizației de Construire pentru lucrările de extindere cu două celule 400 kV a stației Gura Ialomiței; Emiterea Ordinului de Ministru pentru scoaterea definitivă și temporară din Fondul forestier național a suprafeței de 6,513 ha; Execuția lucrărilor propusă în Planul de dezvoltare 2020-2029: 2020-2023.
-	144.238	3.22.1	LEA 400 kV Reșița – Pancevo	2018	Lucrările de execuție s-au finalizat în data de 30.03.2018. Exploatarea comercială va începe după finalizarea stației 400kV Reșița.
F.1.1+ F.1.2	144.269	3.22.2	LEA 400 kV Porțile de Fier – Anina – Reșița	2025	Execuția lucrărilor propusă în Planul de dezvoltare 2020-2029: 2020-2025.
F.2.1+ F.2.2	144.270	3.22.3	Trecerea la tensiunea de 400 kV a LEA 220 kV Reșița – Timișoara/Săcălaz, inclusiv construirea stației de 400 kV Timișoara	2025	Completarea și depunerea dosarului de candidatură la Ministerul Energiei-ACPIC, conform prevederilor Regulamentului UE 347/2013, art. 10 pct.1; Obținerea Avizelor Direcțiilor județene de Cultură Caraș Severin și Timișoara; Obținerea Acordului de mediu; Obținerea Autorizațiilor de construire; Obținerea HG aprobare amplasament și declanșarea procedurii de expropriere a imobilelor proprietate privată care constituie coridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică de interes național – documentația este în lucru; Execuția lucrărilor (LEA 400 kV Reșița – Timișoara/Săcălaz) propusă în Planul de dezvoltare RET 2020-2029: 2021-2025;

					Execuția lucrărilor (stațiile 400kV și 110kV Timișoara) propusă în Planul de dezvoltare RET 2020-2029: 2020-2025.
F.3.1+ F.3.2+ F.3.3	144.270	3.22.4	Trecerea la tensiunea de 400 kV a LEA 220kV Arad - Timisoara/Sacalaz, inclusiv construirea stației de 400kV Sacalaz și extinderea stației Arad	2027	Este în curs de elaborare proiect tehnic și caietul de sarcini. Sunt în curs de obținere acordurile solicitate în certificatele de urbanism; Execuția lucrărilor propusă în Planul de dezvoltare RET 2020-2029: 2022-2027

Monitorizarea realizării planului de dezvoltare a rețelei electrice de transport pe 10 ani

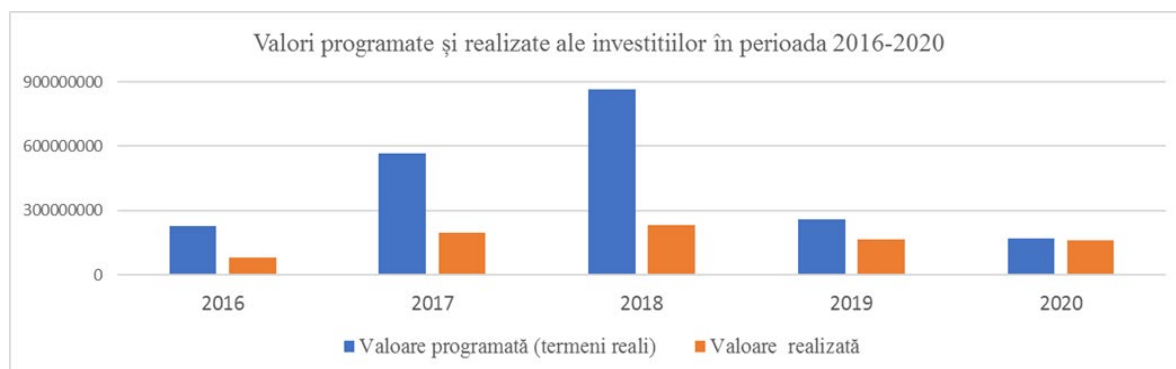
Planul de dezvoltare a RET se actualizează la fiecare doi ani, astfel încât la data elaborării actualului Raport de activitate, este în vigoare Planul de dezvoltare a RET pentru perioada 2020-2029, care a fost aprobat prin Decizia ANRE nr. 3387/9.12.2020, document publicat pe pagina de internet a CNTEE Transelectrica SA la adresa: <https://www.transelectrica.ro/ro/web/tel/planului-de-dezvoltare-ret-2020-2029>.

Categoriile de lucrări cuprinse în Planul de dezvoltare a RET pentru perioada 2020-2029 în vigoare și stadiul acestora la sfârșitul anului 2020 sunt prezentate în tabelul următor:

Categorie de investiții	Stadiu lucrărilor de investiții din PDRET 2020-2029			
	Total lucrări	Finalizat	În termen	Întârziat
A - Retehnologizarea RET existente	55	2	49	4
C - Siguranța alimentării consumului	8		8	
D - Integrarea producției din centrale noi - Dobrogea și Moldova	8		7	1
E - Integrarea producției din centrale - alte zone	2		1	1
F - Creșterea capacității de interconexiune	14	1	12	1
G - Platforma integrată de conducere operativă a SEN + Înlocuire componente sistem EMS SCADA Areva + Înlocuire componente suport ale platformei Pieței de Echilibrare	2	1	1	
H - Sistem de contorizare și management date de măsurare a energiei electrice pe piața angro	1		1	
J - Management sisteme informatice și telecomunicații	1		1	
K - Infrastructură critică	1	1		
TOTAL	92	5	80	7

Monitorizarea realizării planului de investiții al OTS pentru anul 2020

Evoluția valorilor investițiilor planificate/realizate *din surse proprii* în perioada 2016-2020 se prezintă astfel:

	2016	2017	2018	2019	2020
Plan [lei] ¹⁾	256.300.431	587.335.286	887.058.261	259.947.721	179.916.000 ²⁾
PIF 2020 [lei]	81.392.087	197.358.724	235.739.485	165.411.524	169.198.004 ²⁾

Notă:

1) Valorile programate sunt exprimate în termeni nominali ai anului respectiv

2) Valorile programate și realizate includ proiectele suplimentare: Retehnologizarea stațiilor 110 kV Bacău Sud și Roman Nord și Retehnologizare stația 220 / 110 kV Iaz

Conform prevederilor Procedurii, OTS avea obligația de a realiza în anul 2020 din surse proprii investiții care au ca rezultat mijloace fixe aparținând rețelei în valoare de cel puțin 95 % din valoarea totală prognozată a acestora cuprinsă în planul aprobat de ANRE, cu posibilitatea de recuperare a investițiilor întârziate în primele 10 luni ale anului 2021.

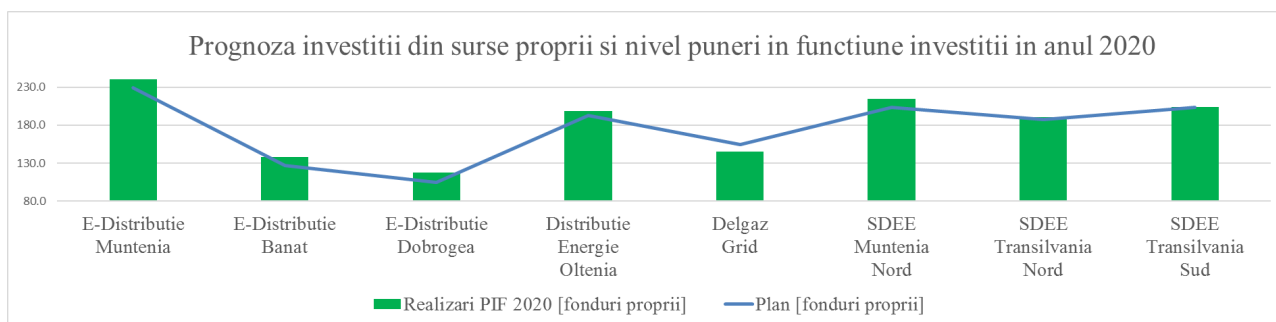
Principalele lucrări finalizate în anul 2020 au fost retehnologizarea stației 220/110 kV Oțelărie Hunedoara și retehnologizarea parțială a stațiilor 440/110/20 kV Domnești, 400(220)/110/20 kV Munteni, 220/110/20 kV Ungheni, 220/110 kV Craiova Nord și 220/110 kV Iaz, înlocuiri de unități de transformare în stațiile 220/110 kV Baia Mare 3, Alba Iulia, Târgoviște, FAI, precum și instalări de bobine de compensare în stațiile 400kV București Sud, Arad, Bradu și Domnești.

Monitorizarea realizării planurilor de investiții ale OD pentru anul 2020

Stabilirea necesarului de lucrări de investiții și de mentenanță în rețelele electrice de distribuție la un nivel astfel dimensionat încât să se asigure siguranța, fiabilitatea și eficiența acestora este responsabilitatea exclusivă și obligația legală a operatorilor de distribuție. Aceștia stabilesc programe de investiții și de mentenanță fundamentate pe analize și evaluări efectuate în cadrul activității de management al activelor.

Valoarea investițiilor realizate din surse proprii de operatorii de distribuție concesionari și puse în funcțiune în anul 2020, în milioane lei, se prezintă astfel:

	E-Distribuție Muntenia	E-Distribuție Banat	E-Distribuție Dobrogea	Distribuție Energie Oltenia	Delgaz Grid	SDEE Muntenia Nord	SDEE Transilvania Nord	SDEE Transilvania Sud	TOTAL
Plan	229,3	126,6	104,8	192,8	154,5	203,2	187,1	203,2	1401,5
PIF 2020	240,5	138,2	117,5	198,6	145,4	214,6	190,2	204,3	1449,2

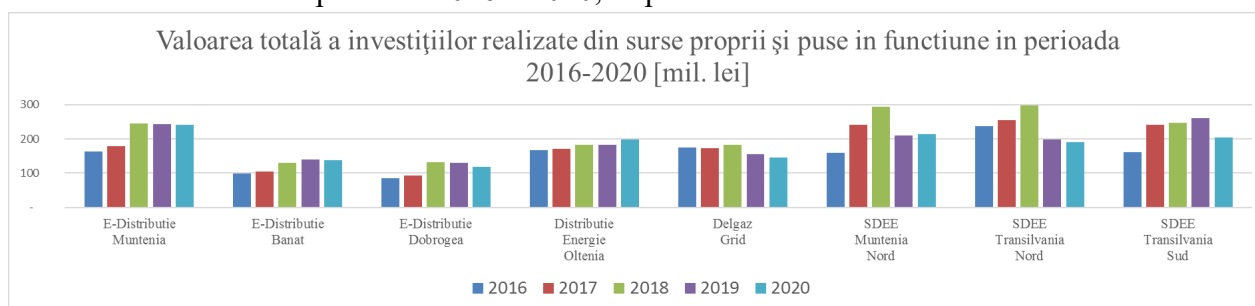

Tipul lucrărilor realizate în rețelele electrice de distribuție în anul 2020 se prezintă în tabelul următor:

Tip	Denumire categorie	Valoare totală realizată [lei]	din care surse proprii:
	TOTAL, din care:	2.088.466.221	1.449.235.902
A	ESENTIALE - Total (A1+A2+A3+A4)	390.573.637	386.990.026
A1	Retehnologizarea și modernizarea liniilor/stațiilor și posturilor de transformare existente care sunt supraîncărcate, considerate locuri de muncă cu condiții deosebite din punct de vedere al securității muncii, care au parametri tehnici necorespunzători	306.074.725	302.491.114
A2	Înlocuirea echipamentelor existente uzate fizic și moral pentru care nu există piese de schimb și pentru care nu mai pot fi executate lucrări de mentenanță corespunzătoare, înlocuirea echipamentelor pentru a se respecta condițiile de mediu	84.498.912	84.498.912
A3	Instalații pentru compensarea factorului de putere	0	0
B	NECESARE - Total (B1+B2+B3+B4+B5+B6)	1.456.005.049	820.358.339
B1	Înlocuirea echipamentelor existente amortizate, ai căror parametri tehnici nu mai corespund cu normativele în vigoare și care nu mai asigură respectarea parametrilor de performanță și calitate prevăzuți în legislație	3.928.130	3.928.130
B2	Înlocuirea de echipamente, lucrări de retnologizare și modernizare pentru reducerea CPT, înlocuirea grupurilor de măsurare	225.674.090	225.674.090
B3	Îmbunătățirea calității serviciului de distribuție	306.533.581	302.000.305
B4	Realizarea de capacități noi, extinderea rețelei existente pentru alimentarea noilor utilizatori	113.675.196	96.194.182
B5	Implementarea sistemelor de măsurare inteligentă	98.872.226	238.483.748
B6	Noi racordări, inclusiv cele impuse de legislația primară, întărirea rețelei pentru noile racordări, precum și cota parte neacoperită de tariful de racordare	707.321.827	96.435.386
C	JUSTIFICABILE - Total (C1+C2+C3+C4+C5)	241.887.535	241.887.535
C1	Achiziția de echipamente pentru asigurarea securității muncii și achiziția de echipamente de lucru	82.977.812	82.977.812
C2	Îmbunătățire condiții de muncă	53.070.088	53.070.088
C3	Preluări capacități energetice de distribuție a energiei electrice de la terți	1.908.108	1.908.108
C4	Înlocuirea grupurilor de măsurare și înlocuiri ale unor părți componente ale mijloacelor fixe	94.671.598	94.671.598
C5	Înlocuiri în urma incidentelor	9.259.930	9.259.930

Se constată că din valoarea totală a lucrărilor de investiții realizate în anul 2020, lucrările de investiții realizate din surse proprii reprezintă 71 %.

Evoluția volumului investițional din surse proprii ale operatorilor de distribuție a energiei electrice concesionari în perioada 2016 – 2020, se prezintă astfel:

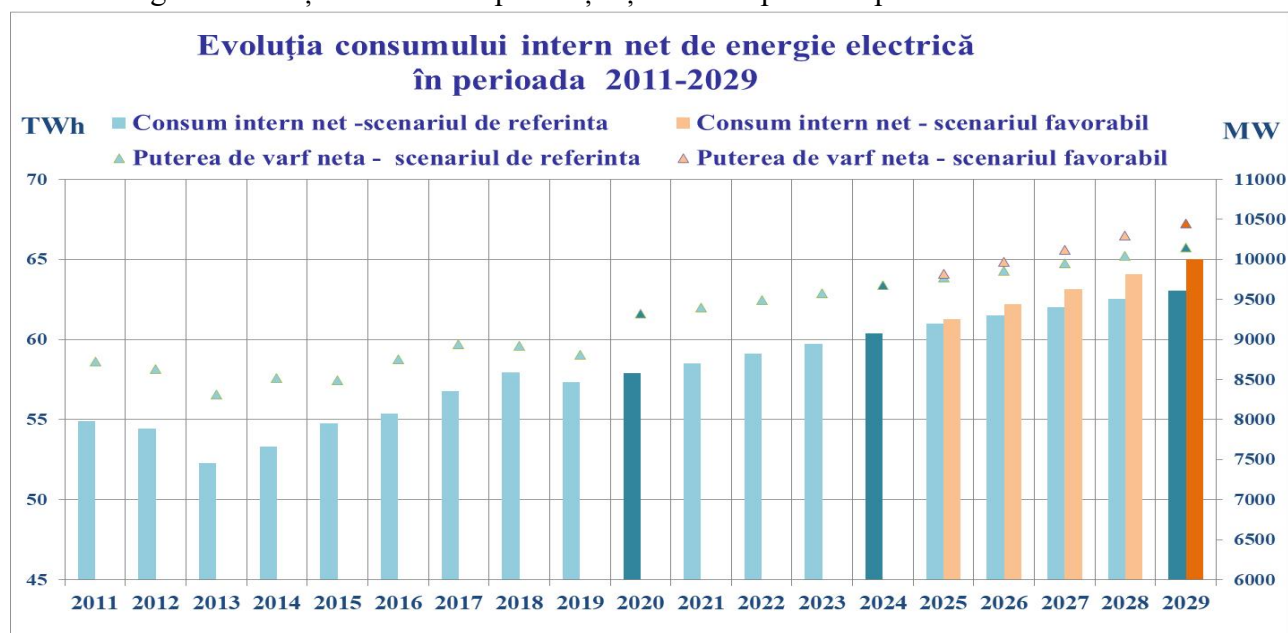
ASPECTE PRIVIND FUNCȚIONAREA TEHNICĂ

(managementul congestiilor de rețea, standarde de performanță, securitatea rețelei, racordarea la rețea, cooperarea tehnică a OTS cu terții, realizarea investițiilor în capacități de producere în raport cu siguranța în funcționare)

Monitorizarea prognozei balanței dintre resursele și consumul de energie electrică pentru următorii 5 ani și estimarea evoluției siguranței alimentării cu energie electrică pentru o perioadă cuprinsă între 5 și 15 ani

ANRE monitorizează prognoza balanței dintre resursele și consumul de energie electrică pentru următorii 5 ani și estimarea evoluției siguranței alimentării cu energie electrică pentru o perioadă cuprinsă între 5 și 15 ani, implicând planificarea punerii în funcțiune de noi capacități de producere în baza informațiilor și analizelor prezentate de OTS în cadrul planului de dezvoltare a RET pe 10 ani și a planului de investiții în RET.

Prognoza balanței SEN dintre producție și consum pentru o perioadă de 10 ani:

Proгноза consum-produție de energie electrică pentru perioada 2020-2029:

	U.M.	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
		realizari								estimari	proгноza									
SCENARIUL DE REFERINTA																				
Consum intern net de energie electrica	TWh	54.9	54.4	52.3	53.3	54.8	55.4	56.8	57.9	57.3	57.9	58.5	59.1	59.7	60.4	61.0	61.5	62.0	62.5	63.0
ritm anual de crestere	%	2.9	-0.9	-3.9	1.9	2.7	1.1	2.5	2.1	-1.1	1.0	1.1	1.1	1.1	1.1	1.0	0.9	0.9	0.8	0.8
Puterea de varf neta - consum	MW	8724	8627	8312	8522	8488	8752	8940	8920	8813	9325	9400	9490	9580	9680	9770	9860	9950	10050	10150
SCENARIUL FAVORABIL																				
Consum intern net de energie electrica	TWh	54.9	54.4	52.3	53.3	54.8	55.4	56.8	57.9	57.3	57.9	58.5	59.1	59.7	60.4	61.3	62.2	63.1	64.1	65.0
ritm anual de crestere	%	2.9	-0.9	-3.9	1.9	2.7	1.1	2.5	2.1	-1.1	1.0	1.1	1.1	1.1	1.1	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
Puterea de varf neta - consum	MW	8724	8627	8312	8522	8488	8752	8940	8920	8813	9325	9400	9490	9580	9680	9820	9970	10125	10300	10450

Analiza adecvanței parcului de producție din SEN în perioada 2020-2024-2029

Adecvanța sistemului urmărește măsura în care capacitățile de producere din sistemul electroenergetic național (SEN) pot acoperi cererea de energie electrică în toate regimurile staționare în care se poate afla sistemul.

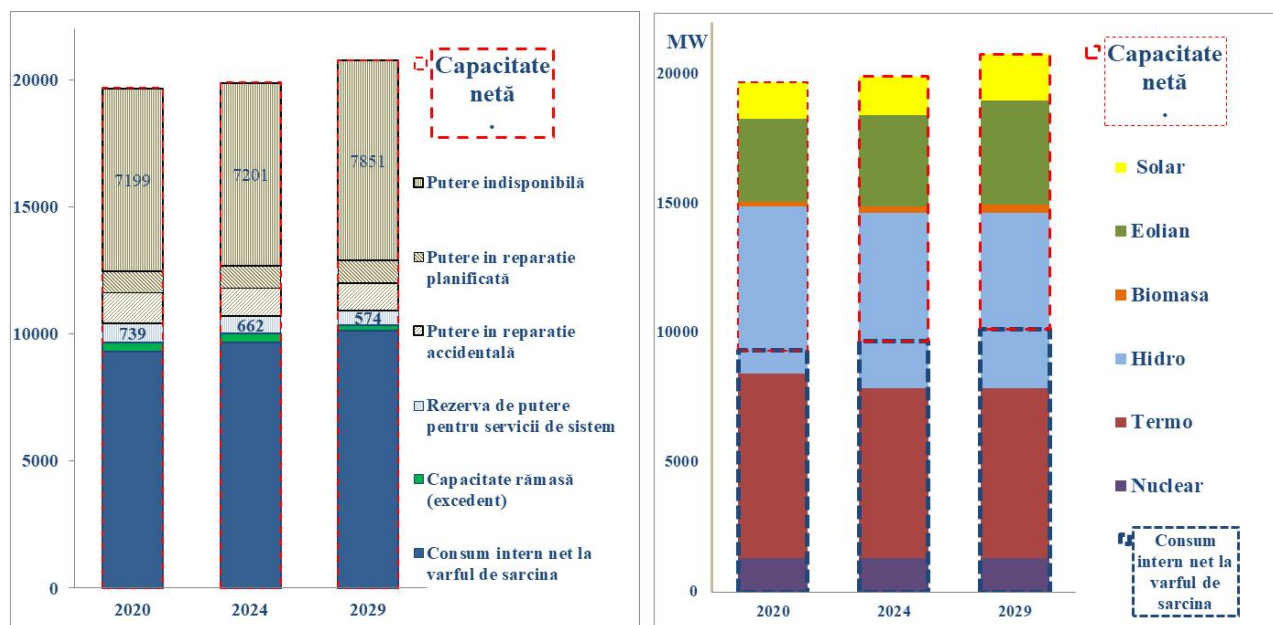
S-a verificat această condiție pentru momentul din an când se atinge valoarea maximă a consumului în SEN și anume la vârful de seară iarna, utilizând metodologia aplicată la nivel european în cadrul ENTSO-E, pentru studiile sezoniere de adecvanță.

Metodologia stabilește măsura în care capacitatea de producere netă efectiv disponibilă în SEN poate acoperi consumul intern net la palierul de vârf de sarcină de iarnă pornind de la capacitatea netă instalată în SEN, din care s-au scăzut capacitățile aflate în reparații planificate și accidentale, capacitățile care au restricții tehnice, de mediu și legale, respectiv indisponibilități ale sursei primare de energie, inclusiv rezervele pentru servicii tehnologice de sistem.

Tabelul de mai jos prezintă estimarea adecvanței sistemului de producere pentru orizonturile analizate, 2020-2024-2029, în *Scenariul de Referință* privind variația consumului și a capacităților de producere:

Adecvanța parcului de producere din SEN - Scenariul de Referință:

		MW		
Putere netă în SEN		2020	2024	2029
1	centrale nucleare	1325	1325	1325
2	centrale termoelectrice conventionale	7101	6544	6544
	• pe lignit	3112	3112	3112
	• pe huila	1050	430	430
	• pe gaze naturale / hidrocarburi	2939	3002	3002
3	resurse energetice regenerabile	4779	5249	6119
	• eoliene	3200	3500	4000
	• fotovoltaice	1400	1500	1800
	• biomasa	180	250	320
4	centrale hidroelectrice	6471	6778	6778
	• CHEAP	0	0	0
5	Capacitatea de producție netă [5=1+2+3+4]	19676	19896	20766
6	Putere indisponibilă totală (inclusiv restricții tehnice, de mediu, legale și indisponibilitatea sursei primare de energie)	9992	9850	10393
7	Puterea efectiv disponibilă [7=5-6]	9684	10046	10373
8	Consum intern net la varful de sarcină	9325	9680	10150
9	Capacitate rămasă (fără considerarea schimburilor cu alte sisteme) [9=7-8]	359	366	223
10	Capacitate simultană de import	1800	3000	3600
11	Capacitate simultană de export	2000	3200	3900

Balanțe de putere - Scenariul de Referință

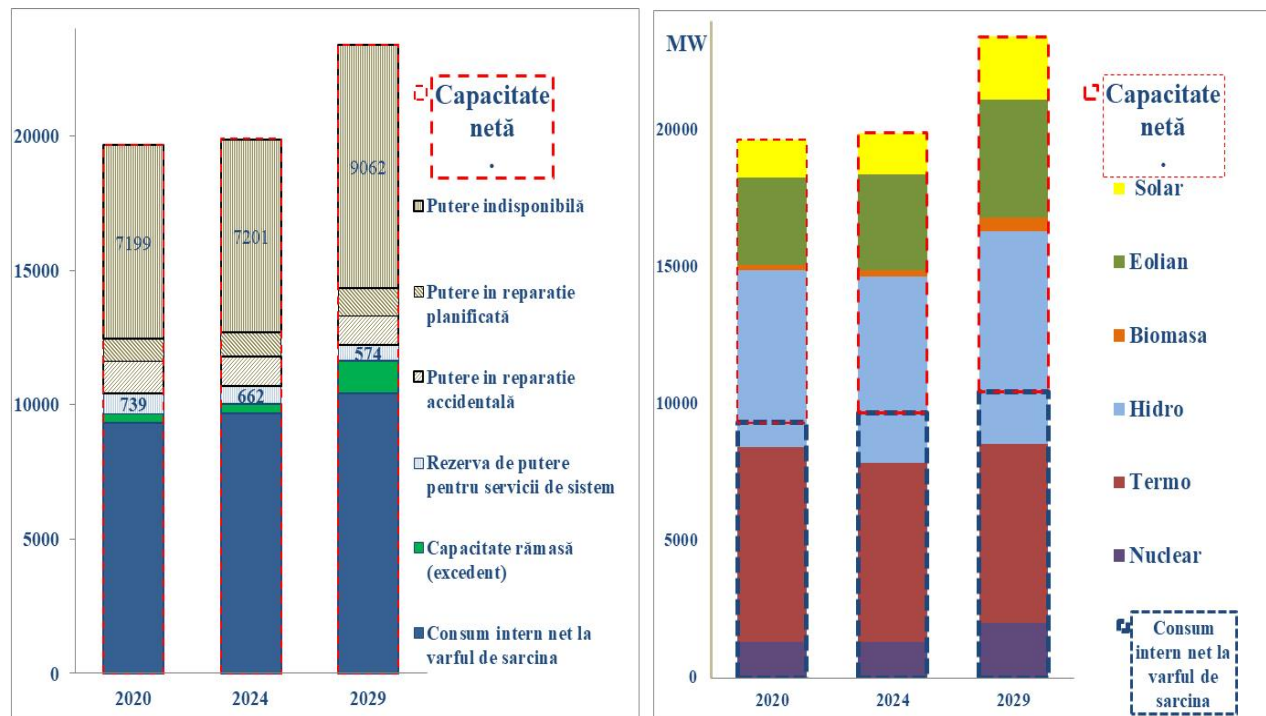
În acest scenariu excedentul de putere netă disponibilă în sistem este de circa 2% din capacitatea netă de producere în 2020, valoare ce se menține cvasiconstantă.

Tabelul de mai jos include estimarea adecvanței sistemului de producere pentru orizonturile 2020-2024-2029, în *Scenariul favorabil* de variație a consumului și *Scenariul „verde”* de evoluție a capacităților de producere.

Adecvanța parcului de producere din SEN - Scenariul Favorabil consum/Scenariul „verde”

		MW		
Putere netă in SEN		2020	2024	2029
1	centrale nucleare	1325	1325	1990
2	centrale termoelectrice conventionale	7101	6544	6544
	• pe lignit	3112	3112	3112
	• pe huila	1050	430	430
	• pe gaze naturale / hidrocarburi	2939	3002	3002
3	resurse energetice regenerabile	4779	5249	7100
	• eoliene	3200	3500	4300
	• fotovoltaice	1400	1500	2300
	• biomasa	180	250	500
4	centrale hidroelectrice	6471	6778	7778
	• CHEAP	0	0	1000
5	Capacitatea de producție netă [5=1+2+3+4]	19676	19896	23412
6	Putere indisponibilă totala (inclusiv restricții tehnice, de mediu, legale și indisponibilitatea sursei primare de energie)	9992	9850	11747
7	Puterea efectiv disponibilă [7=5-6]	9684	10046	11664
8	Consum intern net la varful de sarcina	9325	9680	10450
9	Capacitate rămasă (fără considerarea schimburilor cu alte sisteme) [9=7-8]	359	366	1214
10	Capacitate simultana de import	1800	3000	3600
11	Capacitate simultana de export	2000	3200	3900

Balanțe de putere - Scenariul favorabil

În acest scenariu, excedentul de putere netă disponibilă în sistem crește de la circa 2% în 2020 și 2024, la circa 5% în 2029, din capacitatea netă de producere, datorită ipotezei de punere în funcțiune a unității 3 de la Cernavodă și a centralei cu acumulare prin pompaj Tarnița. Creșterea de

putere neutilizabilă se datorează componentei impredictibile asociată producției crescute din surse regenerabile, în special eoliene și fotovoltaice.

Prognoza adecvanței a avut în vedere faptul că instalarea de centrale eoliene și solare are drept consecință creșterea ponderii puterii indisponibile, ca o consecință a specificului funcționării intermitente a acestor centrale, caracterizate printr-un număr mic de ore de utilizare a puterii maxime.

Integrarea CEE și CEF în SEN impune ca centralele convenționale să asigure funcția de reglaj de frecvență pentru compensarea variațiilor puterii produse de acestea ca urmare a variațiilor energiei primare. Este, deci, necesară instalarea în sistem de centrale de vârf, deoarece acest mod de funcționare are implicații negative asupra costurilor de producție și a duratei de viață a grupurilor destinate funcționării în regim de bază.

Adecvanța sistemului la vârful de sarcină – analiză de sensibilitate în raport cu disponibilitatea unităților de producere care funcționează pe bază de combustibili fosili și în raport cu probabilitatea de nerealizare a capacităților noi de producere prognozate

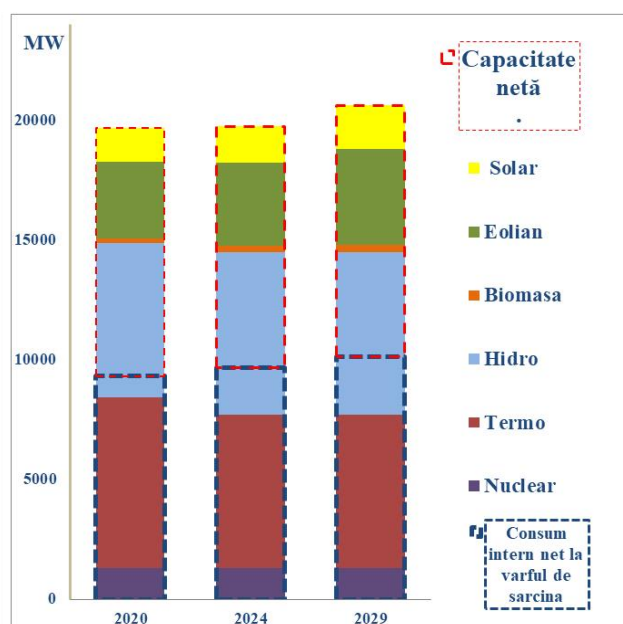
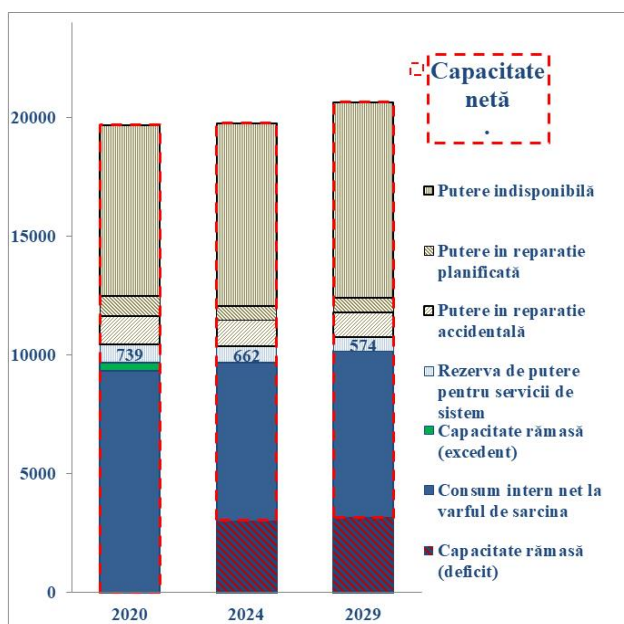
În cadrul evaluării adecvanței sistemului la vârf de sarcină OTS a realizat o analiză de sensibilitate în raport cu nerealizarea unor capacități de producere noi prognozate. În cazul în care nu se vor putea realiza până în 2024 proiectele de grupuri noi pe gaz natural incluse în scenariul de referință, cu o puterea totală netă disponibilă de **145 MW** (63 MW la Oradea, 44 MW la Govora și 38 MW la Palas Constanța) și de asemenea, ar putea fi închise în avans capacități existente totalizând **3579 MW**, respectiv:

- 2906 MW pe lignit la Complexul Energetic Oltenia S.A (4 grupuri la Turceni = 1196 MW, 3 grupuri la Rovinari = 888 MW, 2 grupuri la Ișalnița = 582 MW, 2 grupuri la Craiova = 240 MW), ca o consecință a evoluției prețului certificatelor de CO₂ asupra situației financiare a acestuia,
- 190,7 MW pe lignit la CET Govora, din considerente financiare, dar și datorită faptului că centrala este dependentă de resursa primară provenită de la CE Oltenia,
- 130 MW pe ulei la Complexul Energetic Hunedoara (grupul 4 Paroșeni), care, din cauza dificultăților financiare și restricțiilor impuse de conformarea la cerințele de mediu, poate rămâne cu un singur grup disponibil (la Deva),
- 352 MW pe gaze la CET Galați, datorită situației de insolvență cu care se confruntă centrala, cu riscul de a intra în faliment.

Rezultatele modelării acestui scenariu arată că, în lipsa unor măsuri cum ar fi piața de capacitate, **capacitatea lipsă la vârful de sarcină estimată** ajunge la **3 GW în 2024 și respectiv 3,2 GW în 2029**, la limita capacității de import a RET, ce va crește în timp, pe măsură ce se finalizează proiectele de investiții de interconexiune ale CNTEE Transelectrica SA, de la o valoare NTC de 3 GW în 2024, la 3,6 GW în 2029.

Adecvața parcului de producție din SEN - Analiza de sensibilitate (scenariul critic)

		MW	
Putere netă în SEN		2024	2029
1	centrale nucleare	1325	1325
2	centrale termoelectrice conventionale	6399	6399
	• pe lignit	3112	3112
	• pe huila	430	430
	• pe gaze naturale / hidrocarburi	2857	2857
3	resurse energetice regenerabile	5249	6119
	• eoliene	3500	4000
	• fotovoltaice	1500	1800
	• biomasa	250	320
4	centrale hidroelectrice	6778	6778
5	Capacitate netă de producere [5=1+2+3+4]	19751	20621
6	Putere indisponibilă totală (inclusiv restricții tehnice, de mediu, legale și indisponibilitatea sursei primare de energie)	13089	13633
7	Puterea efectiv disponibilă [7=5-6]	6662	6988
8	Consum intern net la varful de sarcină	9680	10150
9	Capacitate rămasă (fără considerarea schimburilor cu alte sisteme) [9=7-8]	-3018	-3162
10	Capacitate simultană de import	3000	3600
11	Capacitate simultană de export	3200	3900

Balanțe de putere - Analiza de sensibilitate (scenariul critic)

Acoperirea unei părți importante a consumului intern net prin import implică riscuri majore legate de potențiala lipsă de resurse regionale în ceea ce privește capacitățile de producere a energiei electrice, ținând cont de soldul anual al țărilor din regiune, care, cu excepția Bulgariei și Cehiei, sunt net importatoare (Ungaria, Polonia, Croația, Serbia).

În concluzie, închiderea unor grupuri existente (în special pe cărbune) nerentabile la nivelul anilor 2024 – 2029, corelată cu nerealizarea unor grupuri noi care să înlocuiască această capacitate, are impact negativ asupra adecvanței sistemului și securității energetice la nivel național și chiar regional, efect multiplicat în ipotezele unor condiții meteorologice severe care ar conduce la o creștere a consumului intern net și de lipsa resursei primare pentru centralele electrice (vânt/apă) și eventuale indisponibilități în rețeaua de transport gaze naturale. Într-o astfel de situație capacitatea lipsă la vârful de sarcină depășește capacitatea de import a RET.

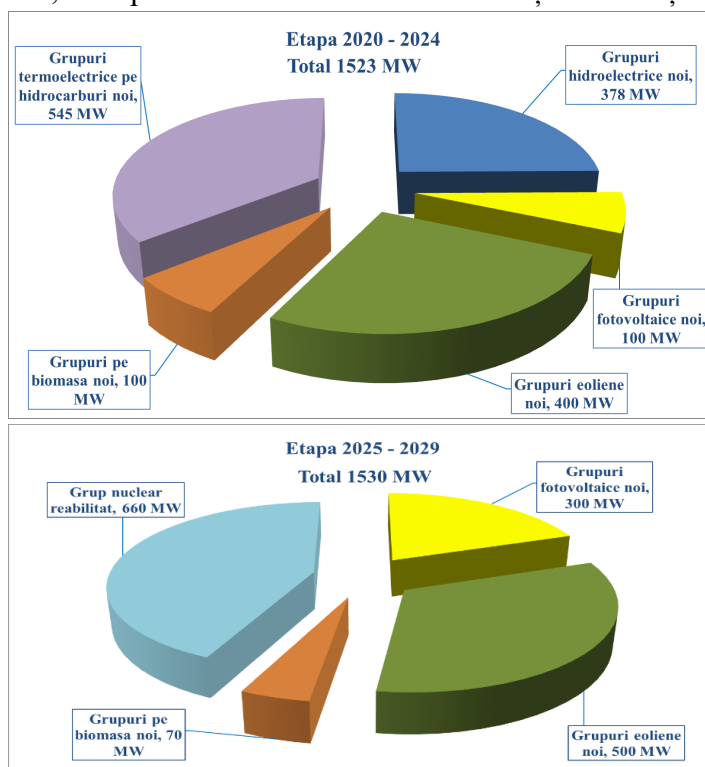
Scenarii privind evoluția parcului de producție

Scenariile referitoare la evoluția parcului de centrale electrice, analizate, sunt corelate cu scenariile corespunzătoare orizonturilor 2025 și 2030 utilizate în cadrul ENTSO-E pentru studiile de modelare a pieței de energie electrică la nivelul pan-european din *Planul de dezvoltarea a rețelei electrice de transport europene* (TYNDP 2020) și Studiul de adecvanță pe termen mediu (MAF2019).

Astfel, pentru perioada 2020-2029, s-a considerat un *Scenariu de Referință* de evoluție a capacităților de producere, ce include un program de **retrageri definitive din exploatare ale unor grupuri termoelectrice**, la atingerea duratei de viață sau cauzate de neîncadrarea în cerințele Uniunii Europene privind poluarea, **totalizând 1094 MW** putere netă disponibilă.

Conform acestui scenariu, în aceeași perioadă va fi repus în funcțiune, după reabilitare, grupul 1 nuclearelectric la Cernavodă (oprit în rețehnologizare pentru prelungirea duratei de viață), cu o putere netă disponibilă de 660 MW.

În figura de mai jos sunt evidențiate proiectele de reabilitare și grupuri noi, pentru etapele 2020-2024, respectiv 2025-2029, corespunzătoare scenariului de referință de evoluție a parcului de producere.

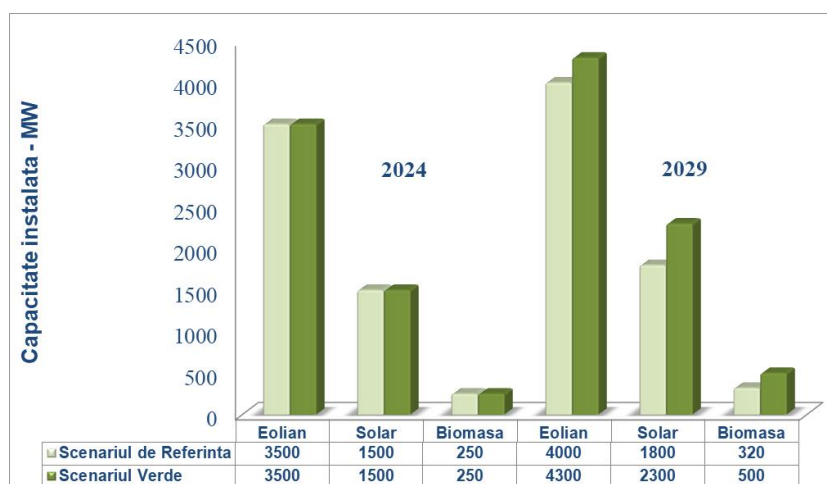

Proiecte de reabilitare și grupuri noi

În ceea ce privește intențiile de **instalare de grupuri noi**, conform informațiilor primite de OTS de la producătorii existenți, acestea însumează o putere netă disponibilă de **circa 545 MW**, exclusiv proiectele bazate pe surse regenerabile. **Proiectele de grupuri noi includ** o centrală pe gaze naturale cu ciclu combinat la Iernut, centrale de cogenerare la Oradea, Govora, Palas, centrale hidroelectrice aflate în diferite stadii de execuție, CEF și CEE, precum și grupuri noi RES pe biomasă.

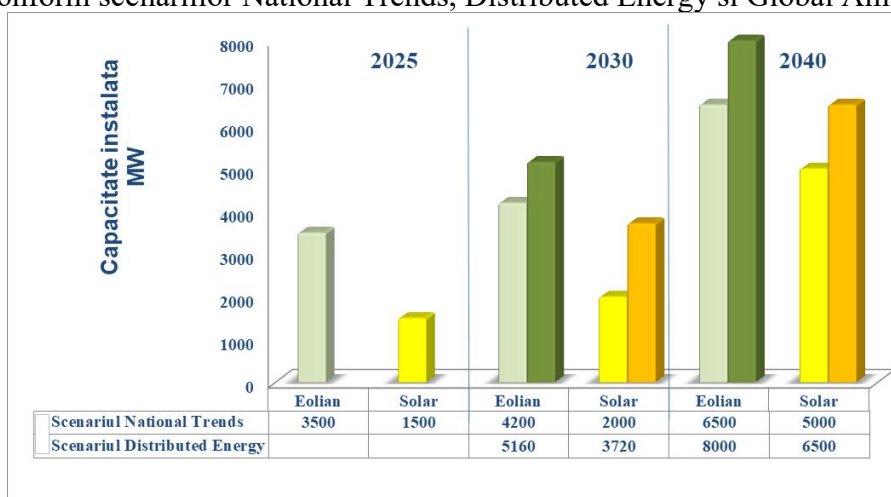
Suplimentar față de *Scenariul de Referință* de evoluție a capacităților, s-a analizat și un *Scenariu alternativ*, („verde”), ce corespunde *Scenariului Favorabil* de evoluție a consumului, caracterizat prin condiții economice și financiare favorabile implementării politicilor energetice promovate la nivelul UE.

În acest scenariu, la nivelul anului 2029 se consideră pus în funcțiune grupul 3 nuclear la Cernavodă și o capacitate de stocare de 1000 MW (centrala hidroelectrică cu acumulare prin pompaj Tarnița), capacitatea totală din surse regenerabile (exclusiv hidro), ajungând la 7100 MW.

Evoluția capacităților de producere din surse regenerabile (exclusiv hidro)

Pentru orizontul de timp 2029, s-au avut în vedere următoarele capacități din surse regenerabile conform scenariilor National Trends, Distributed Energy și Global Ambition.

Evoluția capacității din surse regenerabile intermitente în scenariile ENTSO-E

Monitorizarea stării tehnice și a nivelului de mentenanță a rețelei de transport al energiei electrice

Monitorizarea stării tehnice a rețelelor electrice se prezintă în *Raportul privind realizarea indicatorilor de performanță pentru serviciile de transport, de sistem și de distribuție a energiei electrice și starea tehnică a rețelelor electrice de transport și de distribuție - 2020 -*, raport publicat pe site-ul ANRE la adresa: <https://www.anre.ro/ro/energie-electrica/rapoarte/rapoarte-indicatori-performanta>.

Starea tehnică a rețelelor electrice este monitorizată de ANRE prin urmărirea anuală a duratei de funcționare a instalațiilor, în raport cu volumul de lucrări de investiții și mentenanță realizate de operatorii de rețea, precum și prin indicatorii de performanță ai serviciului.

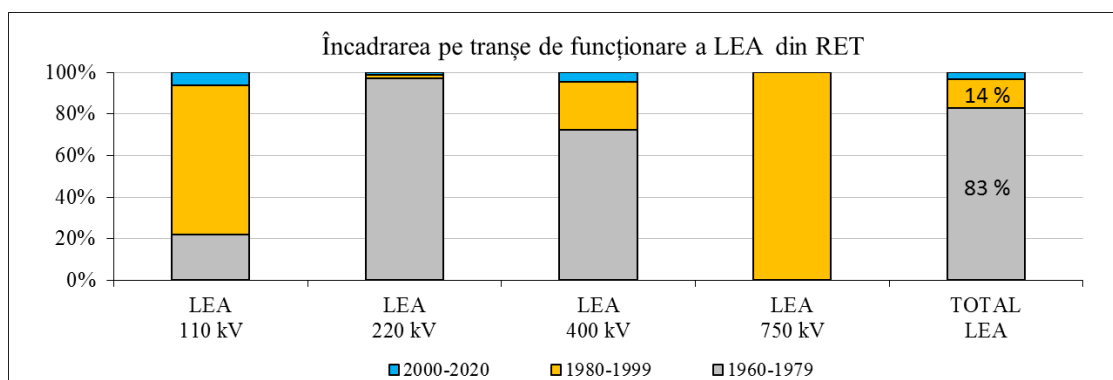
Volumul și durata de funcționare a rețelei electrice de transport

Rețeaua electrică de transport al energiei electrice (RET) cuprinde: linii electrice aeriene (LEA) cu tensiunea nominală de 750 kV, 400 kV, 220 kV, 110 kV și stații electrice având tensiunea superioară de 400 kV și 220 kV.

Lungimea totală a rețelei electrice de transport este de 8.904,26 km, din care liniile de interconexiune au lungimea de 489,04 km. iar distribuția pe niveluri de tensiune este următoarea:

	Perioada PIF	Categorie LEA				
		110 kV	220 kV	400 kV	750 kV	TOTAL
LEA Lungime traseu [km]	1960-1979	8,9	3.764,28	3.613,67	-	7386,85
	1980-1999	29,1	61,12	1.144,42	3,11	1237,75
	2000-2020	2,42	50,55	226,52	-	269,19
	TOTAL	40,42	3.875,95	4.984,61	3,11	8.904,26

Încadrarea liniilor electrice aeriene pe tranșe de durate de funcționare se prezintă astfel:

Din lungimea totală a LEA, 83 % a fost pusă în funcțiune în perioada 1960 – 1979 și 14 % între anii 1980 și 1999. O mare parte a LEA au o durată de utilizare la limita duratei de viață, cu un nivel tehnologic uzat fizic, cu un procent redus de puneri în funcțiune după anul 2000, de numai 3 %.

Gradul de utilizare a LEA reprezintă raportul procentual între durata de funcționare a acestora și durata de viață normată (48 ani conform ultimei editii a *Catalogului privind clasificarea și duratele normale de funcționare ale mijloacelor fixe* stabilit prin HG 2139/2004) și este prezentat în tabelul următor:

	Perioada PIF	Categorie LEA				
		110 kV	220 kV	400 kV	750 kV	TOTAL
Grad mediu de utilizare (%)	1960-1979	116,67	102,22	101,68	-	101,97
	1980-1999	67,47	81,25	75,87	70,83	75,93
	2000-2019	14,58	24,47	20,13	-	21,12

Notă: Au fost luate în considerare tensiunile constructive ale LEA. În cazul în care aceeași LEA include stâlpi dimensionați pentru tensiuni constructive diferite, a fost luată în considerare tensiunea cea mai mică.

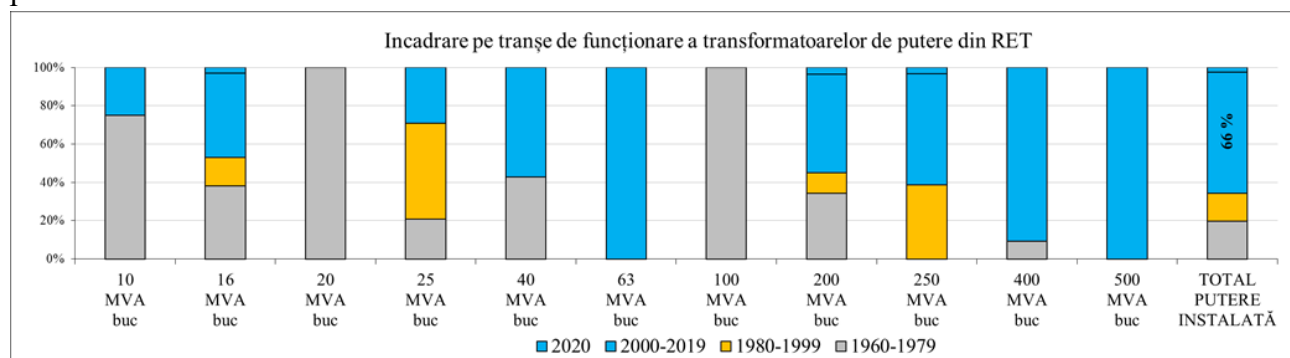
Gradul mediu de utilizare pe nivel de tensiune s-a calculat ca medie ponderată cu lungimea a gradelor de utilizare ale LEA funcționând la acel nivel de tensiune.

Se remarcă un grad mediu de utilizare peste 100 % pentru LEA puse în funcțiune până în anul 1979, în condițiile în care acestea reprezintă 83 % din totalul liniilor electrice aeriene din gestiunea OTS

Numărul și puterea instalată a transformatoarelor/autotransformatoarelor din stațiile electrice sunt prezentate în tabelul următor:

	Perioada PIF	Puterea aparentă a trafo [MVA]											TOTAL [MVA/%]	
		10	16	20	25	40	63	100	200	250	400	500		
Număr Trafo [buc]	1960-1979	6	13	1	5	3		1	28		2		7.033	19,7 %
	1980-1999		5		12				9	12			5.180	14,5 %
	2000-2019	2	15		7	4	2		42	18	20	2	22.621	63,4 %
	2020		1						3	1			866	2,4 %

Încadrarea transformatoarelor și autotransformatoarelor pe tranșe de durate de funcționare se prezintă astfel:

Se constată că din puterea totală instalată în transformatoare/autotransformatoare, cca. 66% sunt puse în funcțiune după anul 2000.

Gradul de utilizare a transformatoarelor/autotransformatoarelor reprezintă raportul procentual între durata de funcționare a acestora și durata de viață normată (24 de ani conform ultimei editii a Catalogului privind clasificarea și duratele normale de funcționare ale mijloacelor fixe stabilit prin HG 2139/2004.) și este prezentat în tabelul următor:

	Perioada PIF	Puterea aparentă a trafo [MVA]											Total
		10	16	20	25	40	63	100	200	250	400	500	
Grad de utilizare [%]	1960-1979	195	187	242	184	192		183	192		194		>
	1980-1999		152		150				154	133			100%
	2000-2019	25	24		26	38	33		39	48	56	73	46%
	2020												

Se constată că majoritatea transformatoarelor/autotransformatoarelor puse în funcțiune înainte de anul 2000 (cca. 34 % din puterea totală instalată în transformatoare și autotransformatoare) au durata de funcționare depășită .

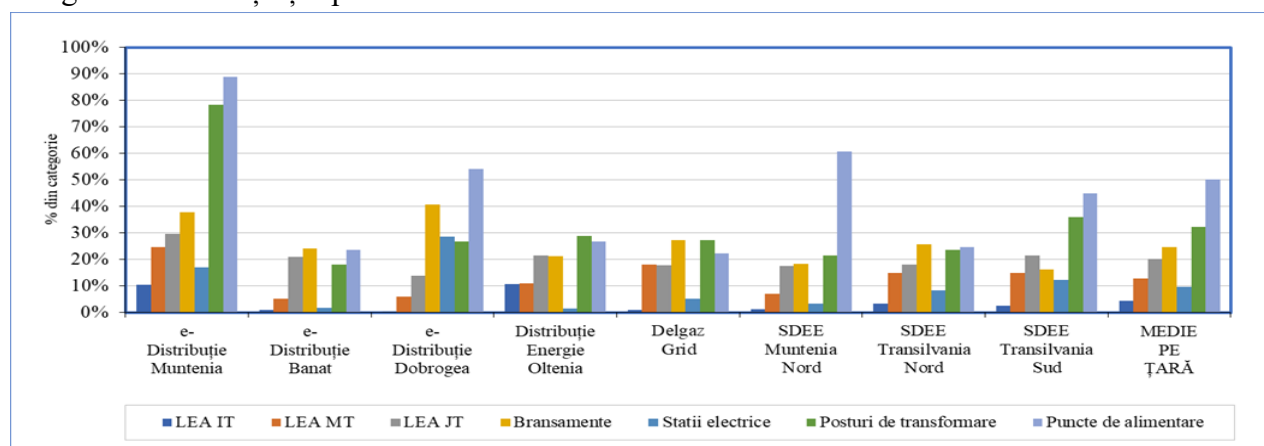
Volumul și durata de funcționare a rețelelor de distribuție a energiei electrice

La nivelul întregii țări se constată următoarea încadrare pe tranșe de durate de funcționare a instalațiilor:

PIF	LEA+LES IT [km traseu]	LEA+LES MT [km traseu]	LEA+LES JT [km traseu]	bransamente JT [km traseu]	Stații electrice [buc]	Posturi de transformare [buc]	Puncte de alimentare [buc]
înainte de 1960	1.628	9.897	7.941	7.935	38	2.011	23
1960-1979	14.592	72.751	88.358	70.004	720	29.049	346
1980-1999	5.049	23.292	51.468	49.962	301	18.885	197
2000-2020	950	15.536	37.644	42.143	113	23.903	569
TOTAL	22.219	121.476	185.411	170.045	1.172	73.848	1.135

Mare parte a instalațiilor aferente rețelelor electrice de distribuție aflate în prezent în funcțiune are durată de funcționare îndelungată, preponderent mai mare de 35 de ani.

Ponderea capacităților energetice puse în funcțiune în perioada 2000-2020 din total, pe categorii de instalații și operatori este următoarea:

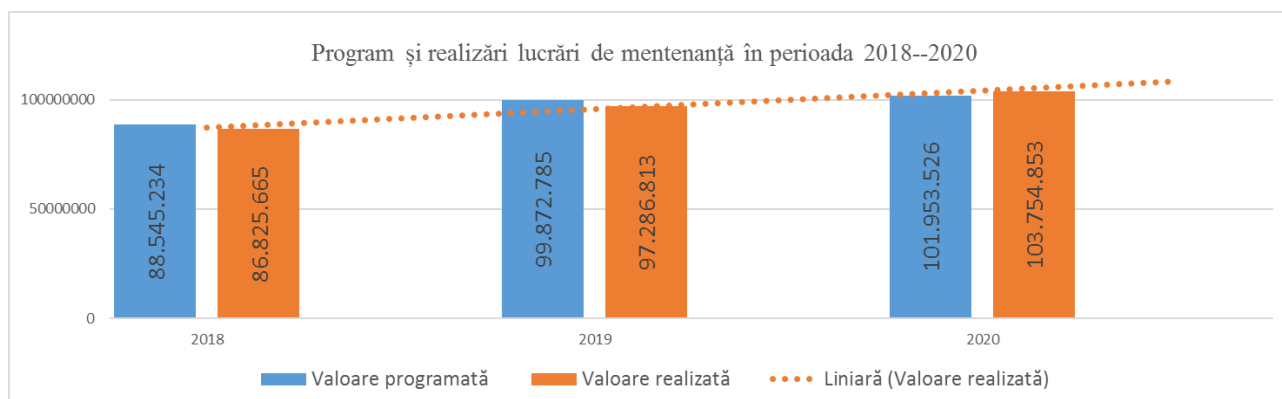

Se impune în continuare intensificarea și eficientizarea activităților de mentenanță pentru menținerea instalațiilor electrice în parametrii de funcționare nominali, realizarea de monitorizări și evaluări adecvate a stării rețelelor, precum și aplicarea unor programe consistente de rețehnologizare și modernizare ale acestor instalații.

Realizarea planurilor anuale de mentenanță

Gradul de realizare a planului de mentenanță în RET al OTS în perioada 2018-2020, se prezintă în tabelul următor:

	2018	2019	2020
Valoare programată [lei]	88.545.234	99.872.785	101.953.526
Valoare realizată [lei]	86.825.665	97.286.813	103.754.853
Grad de realizare [%]	98%	97,41%	101,8%

Ponderea valorilor programate și realizate ale lucrărilor de mentenanță pe tipuri de mentenanță se prezintă în tabelul următor:

	Program		Realizat	
	Mentenanță Preventivă	Mentenanță Corectivă	Mentenanță Preventivă	Mentenanță Corectivă
Tip Mentenanță	80.272.901	18.918.088	56.372.550	47.382.303
% din total	80,9 %	19,1 %	54,3 %	45,7 %

Se constată că deși planul prezintă o pondere semnificativă a mentenanței preventive, valorile realizate scot în evidență realizarea de lucrări de mentenanță corectivă semnificativă cu impact asupra performanței serviciului de transport al energiei electrice. Deoarece mentenanța corectivă se realizează în urma incidentelor în rețea, cu impact în alimentarea consumatorilor, înrăutățirea indicatorilor de performanță și scăderea calității serviciului prestat, este necesară aplicarea integrală a programelor de mentenanță preventivă.

Gradul de realizare a planului de mentenanță pe categorii de lucrări în rețelele electrice de distribuție se prezintă, pentru fiecare operator concesionar în tabelul următor:

	E-Distribuție Muntenia	E-Distribuție Banat	E-Distribuție Dobrogea	Distribuție Energie Oltenia	Delgaz Grid	SDEE Muntenia Nord	SDEE Transilvania Nord	SDEE Transilvania Sud
Programat [Mil. lei]	84,931	58,315	51,280	142,009	219,804	108,774	102,243	96,727
Realizat [Mil. lei]	92,370	59,669	47,332	145,924	235,361	107,407	105,857	92,031
din care % mentenanță preventivă	36,4 %	42,2 %	50,7 %	68,4 %	65,8 %	70,0 %	74,9 %	65,9 %
Grad Realizare	109,8%	102,3%	92,3%	102,8%	107,1%	98,7%	103,5%	95,1%

În anul 2020, a fost îndeplinită de către toți operatorii condiția prevăzută la art. 36, alin. (5) al *Procedurii*, privitoare la obligația de realizare de lucrări de mentenanță în valoare de cel puțin 90 % din valoarea totală a planului anual.

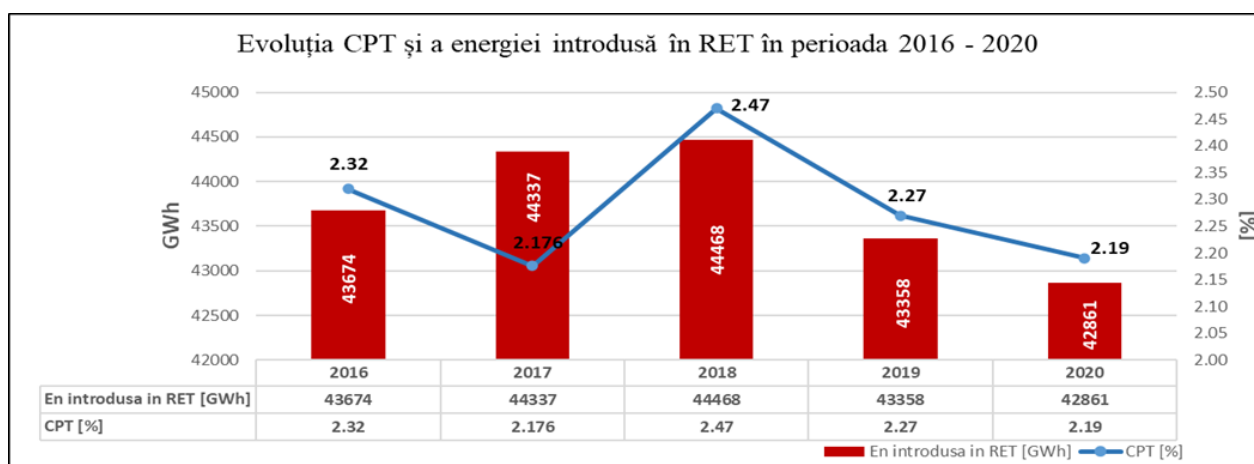
Monitorizarea indicatorilor de performanță a serviciului de transport, de sistem și de distribuție a energiei electrice, a duratei de reconectare după reparațiile planificate și după întreruperile neplanificate

Monitorizarea indicatorilor de performanță se prezintă în *Raportul privind realizarea indicatorilor de performanță pentru serviciile de transport, de sistem și de distribuție a energiei electrice și starea tehnică a rețelelor electrice de transport și de distribuție - 2020* -, publicat pe site-ul ANRE la adresa: <https://www.anre.ro/ro/energie-electrica/rapoarte/rapoarte-indicatori-performanta>.

Indicatorii de performanță generali și de continuitate a serviciului de transport al energiei

Consumul propriu tehnologic în RET, determinat ca fiind diferența dintre energia electrică introdusă în RET și energia electrică extrasă din RET, raportată la energia electrică introdusă în RET.

În figura următoare este prezentată o situație comparativă a CPT în perioada 2016-2020:

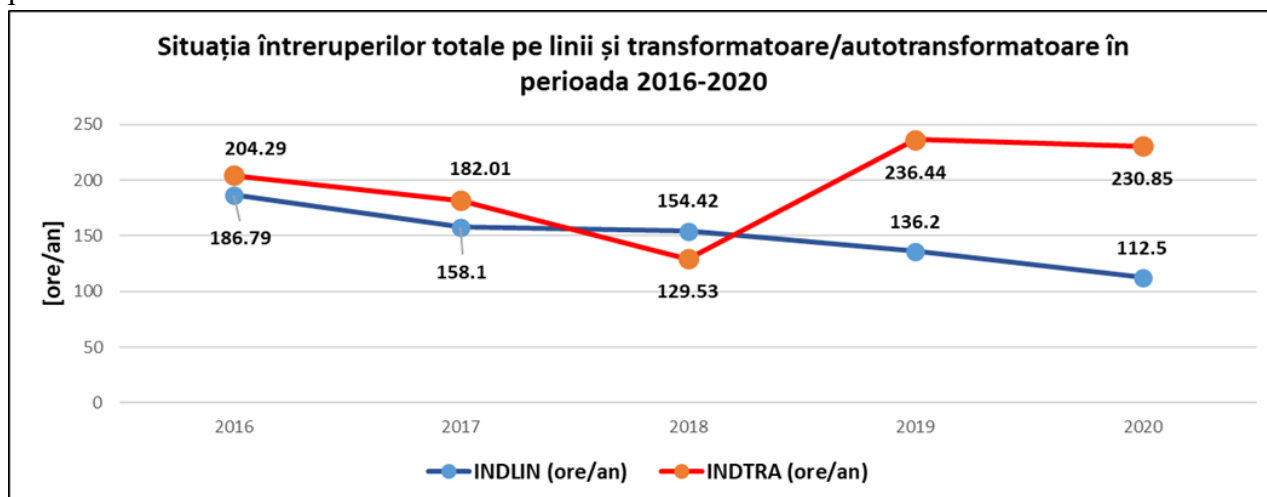

CPT-ul înregistrat în RET în anul 2020 a fost de 937,50 GWh, cu 4,87 % mai mic decât cel din anul 2019. Raportat la energia intrată în conturul RET s-a înregistrat un procent de 2,19 %, în scădere față de valoarea de 2,27 % corespunzătoare anului precedent.

Scăderea pierderilor s-a datorat în special distribuției mai avantajoase a fluxurilor fizice pe liniile de interconexiune și a repartiției mai favorabile a producției față de locurile de consum, dar și energiei mai reduse intrate în RET. Condițiile meteorologice (precipitații și vânt) au fost mai dezavantajoase în anul 2020 decât în anul anterior.

Energia intrată în conturul RET a scăzut în anul 2020 cu 1,15 % față de anul 2019, în condițiile în care consumul intern net, influențat semnificativ de măsurile restrictive luate în perioada pandemiei, în special în cea corespunzătoare stării de urgență, a înregistrat o scădere de cca. 3 %. Evoluția energiei intrate în RET a fost influențată de centralele electrice care debitează direct în RET, care au produs cu cca. 4,9 % mai puțină energie și de energia intrată din RED în RET, care a scăzut cu cca. 2,5 %, în condițiile în care importul SEN a crescut cu cca. 23 %.

Indisponibilitatea medie în timp a instalațiilor INDLIN și INDTRA care se determină în funcție de evenimentele planificate sau neplanificate (accidentale) și se raportează la lungimea exprimată în km pentru LEA din RET sau la puterea aparentă exprimată în MVA pentru transformatoarele și autotransformatoarele din stațiile RET, este prezentată în figura de mai jos pentru perioada 2016-2020.

În anul 2020 acești indicatori au înregistrat valori în scădere față de valorile înregistrate în anul 2019, astfel:

- Valoarea totală a INDLIN înregistrată în anul 2020 a fost cu aproximativ 17 % mai mică decât valoarea înregistrată în anul 2019, reducerea majoră fiind înregistrată de indisponibilitatea determinată de evenimentele neplanificate, respectiv cu aproximativ 41% față de valoarea înregistrată în anul 2019.. Valoarea indisponibilității determinate de evenimentele programate a fost cu aproximativ 16 % mai mică decât valoarea înregistrată în anul 2019. Factorii care au stat la baza evoluției acestui indicator au fost numărul scăzut de evenimente accidentale, precum și încadrarea în perioadele de retragere aprobate.
- În anul 2020 s-a înregistrat o indisponibilitate medie în timp a transformatoarelor (INDTRA) cu 2,36 % mai mică față de cea înregistrată în anul 2019. Modernizarea sistemelor de protecții și automatizări, instalarea sistemelor de monitorizare a parametrilor unităților de transformare precum și calitatea lucrărilor de mentenanță preventivă au condus la reducerea duratei de indisponibilitate accidentală a unităților de transformare.

Energia nelivrată utilizatorilor/neprodusă în centrale ENS și Timpul Mediu de Întrerupere – AIT reprezintă indicatori de calitate privind continuitatea serviciului. În tabelul următor sunt sintetizate valorile ENS și AIT în perioada 2016-2020:

Indicator		2016	2017	2018	2019	2020
ENS (MWh)	- întreruperi planificate	0	0	0	0	0
	- întreruperi neplanificate determinate de condiții meteorologice deosebite	38,62	0	0 / 476,66	8,983 / 0,249	0
	- întreruperi neplanificate determinate de alți operatori, utilizatori, producători	0	11,85/ 2,05	0	0	0
	- întreruperi neplanificate cauzate de OTS	224,69/ 264,70	289,46/ 1105,55	118,81/ 3088,83	91,784 / 6,532	287,98/ 0

Indicator		2016	2017	2018	2019	2020
AIT (min/ an)	- întreruperi planificate	0	0	0	0	0
	- întreruperi neplanificate determinate de condiții meteorologice deosebite	0,36	0	0 / 4,52	0,0885 / 0,00245	0
	- întreruperi neplanificate determinate de alți operatori, utilizatori, producători	0	0.113 / 0.019	0	0	0
	- întreruperi neplanificate cauzate de OTS	2,11/ 2,49	2,762/ 10,55	1,127 / 29,302	0,9047 / 0,0643	2,8374/ 0

Notă: Standardul de performanță pentru serviciul de transport al energiei electrice și pentru serviciu de sistem, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 12/2016 impune înregistrarea valorilor pentru energia nelivrată la utilizatori, respectiv pentru energia nelivrată din centrale din cauza întreruperilor de lungă durată. Prima valoare reprezintă ENS/AIT înregistrată la utilizatori iar a doua reprezintă ENS/AIT înregistrată la producători din cauza întreruperilor de lungă durată.

În anul 2020 se constată o deteriorare a indicatorilor de performanță privind continuitatea serviciului de transport al energiei electrice comparativ cu anul 2019, ce are la bază atât creșterea numărului de incidente cu energie nelivrată cât și creșterea cantității de energie nelivrată la consumatori.

Aceste valori au fost influențate în mare măsură de evenimentul accidental din data de 07.08.2020 din stația 400/110/20 kV Domnești, aflată în proces de re tehnologizare, eveniment în urma căruia s-a înregistrat o energie nelivrată consumatorilor de 190 MWh.

Indicatorii de performanță generali ai serviciului de sistem

În anul 2020 nu s-a solicitat/acordat *ajutor de avarie*.

Abaterea soldului SEN cu corecția de frecvență ACE este prezentată în tabelul următor:

Abaterea soldului SEN cu corecția de frecvență ACE [MWh/h]			
An	2018	2019	2020
ACE valoare medie	1,01	2,74	3,43
ACE valoare maximă	300	256	350
ACE valoare minimă	-206	-218	-102
Deviația standard	12,98	13,5	14,4

Valorile abaterii soldului cu corecția de frecvență se încadrează în cerințele impuse de regulamentele europene în vigoare.

Congestiile și restricțiile de rețea care au cauzat aceste congestii în anul 2020 sunt prezentate în tabelul următor:

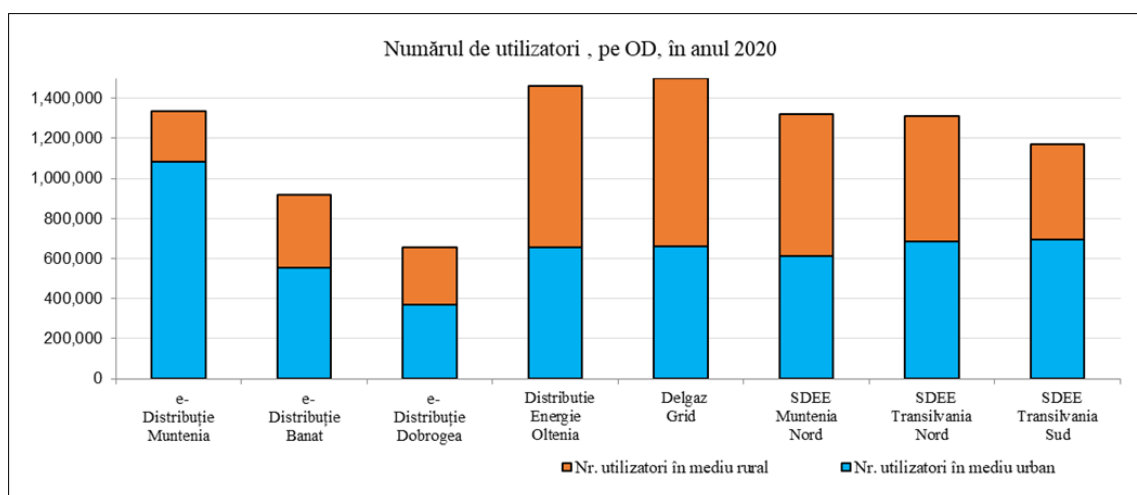
	Congestiile determinate de restricții de rețea apărute			
	în schema cu N elemente în funcțiune în RET și în rețeaua de 110kV a RED	ca urmare a retragerii din exploatare a elementelor RET	ca urmare a retragerii din exploatare a elementelor RED	la selecția eronată pe Piața de Echilibrare
Cantitatea de energie electrică utilizată pentru managementul congestiilor de rețea [MWh]	-	-	-	21,217

	Congestii determinate de restricții de rețea apărute			
	în schema cu N elemente în funcțiune în RET și în rețeaua de 110kV a RED	ca urmare a retragerii din exploatare a elementelor RET	ca urmare a retragerii din exploatare a elementelor RED	la selecția eronată pe Piața de Echilibrare
Costul congestiilor [lei]	-	-	-	1.650,42

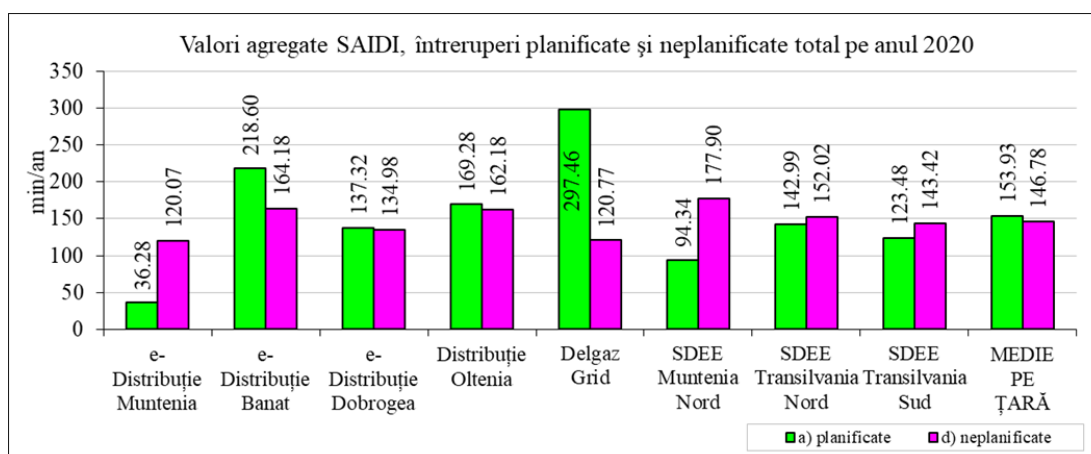
Dintr-o eroare , în ziua de 04.09.2020, în intervalul orar 15:35 – 16:00 s-a dispus, în afara ordinii de merit pentru reglajul terțiar rapid, reduceri de putere la unitățile dispecerizabile TA3 și TA6 Rovinari și respectiv TA5 și TA7 Turceni. Situația a fost corectată în vederea decontării, selecțiile fiind marcate ulterior ca utilizate pentru managementul congestiilor.

Indicatorii de continuitate a serviciului de distribuție a energiei electrice

La sfârșitul anului 2020 s-a înregistrat un număr de 9.673.106 utilizatori racordați la rețelele electrice din patrimoniul celor opt operatori de distribuție (OD) concesionari ai serviciului de distribuție a energiei electrice, în creștere față de anii anteriori (9.673.106 în 2019, 9.448.823 în 2018, 9.332.511 în anul 2017, 9.260.396 în anul 2016), din care 5.315.561 în mediul urban (54,95% din total), respectiv 4.357.545 în mediul rural.

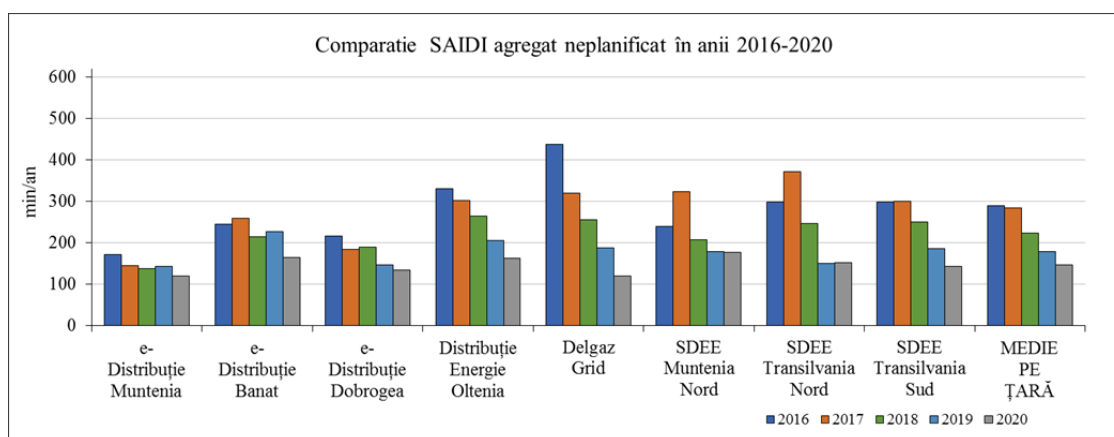
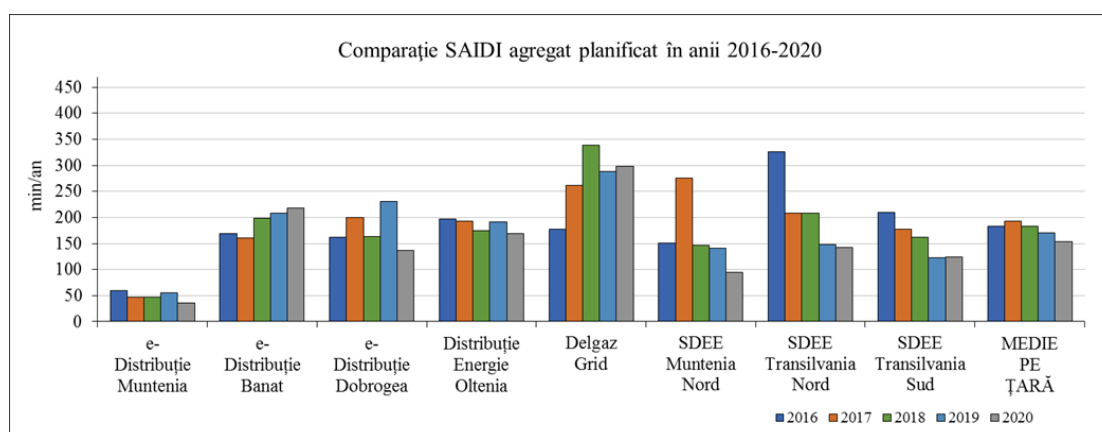
Indicatorul de continuitate în alimentare a utilizatorilor SAIDI, a înregistrat următoarele valori pentru 2020:

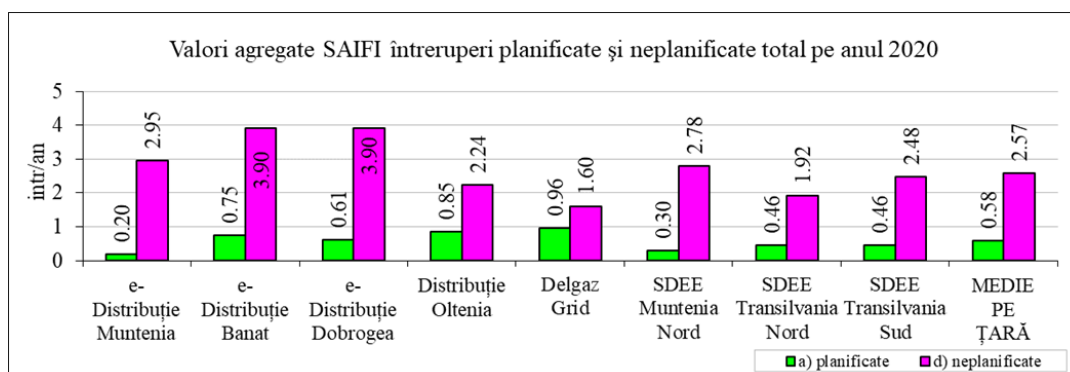
SAIDI întreruperi planificate înregistrează o scădere a valorii medii la 153,93 min/an față de valoarea de 171,1 min/an în anul 2019. Totuși, valoarea obținută se situează peste valoarea de circa 40 – 150 min/an înregistrată în țările europene avansate. Tot la nivel de țară, SAIDI întreruperi neplanificate înregistrează o scădere la valoarea de 146,78 min/an față de 178,9 min/an în 2019, de asemenea mult peste valoarea de cca. 20 - 100 min/an în țările europene avansate.

Conform analizei realizate, în perioada 2016 – 2020 se observă o ușoară îmbunătățire a valorilor SAIDI pentru întreruperi planificate și neplanificate.

Indicator	2016	2017	2018	2019	2020
SAIDI intreruperi planificate (a) [min/an]	183,5	193,1	183,6	171,1	153,93
SAIDI intreruperi neplanificate (d) [min/an]	289,9	283,9	224,1	178,9	146,78

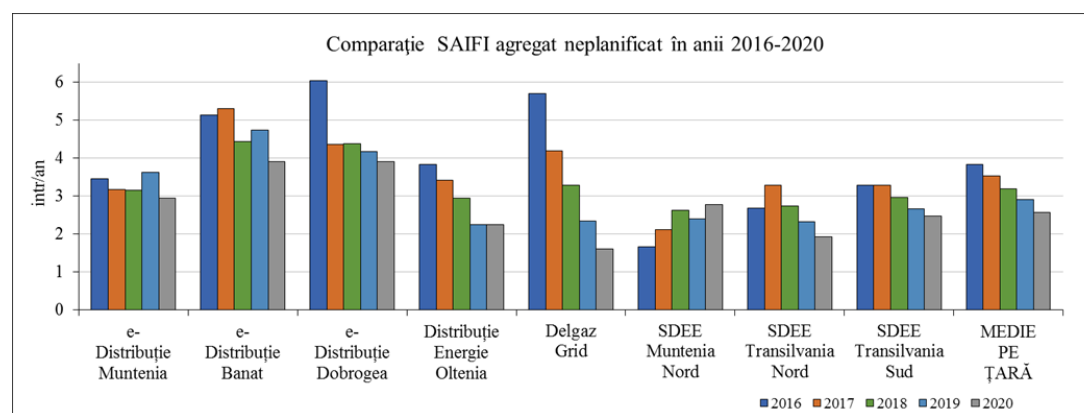
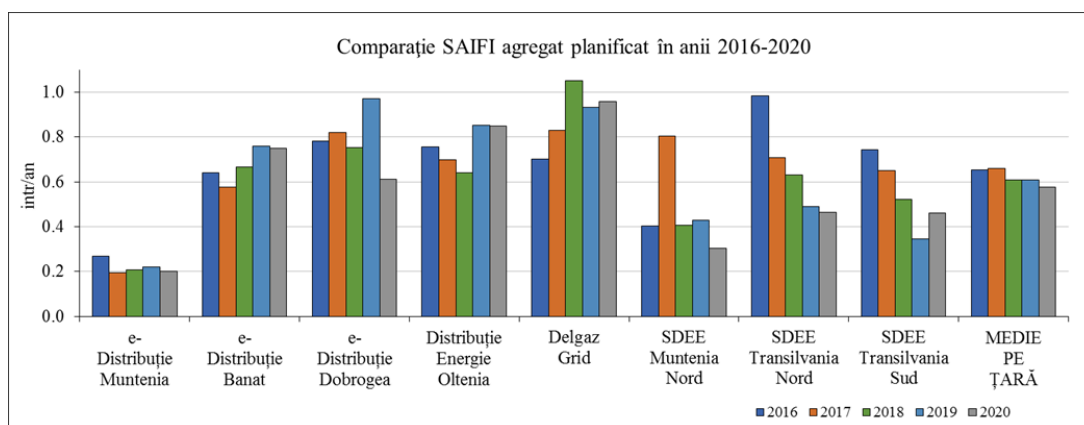
Indicatorul de continuitate în alimentare a utilizatorilor SAIFI, a înregistrat următoarele valori pentru 2020:

SAIFI întreruperi planificate (cazul a) a înregistrat o valoare medie de 0,58 într/an (similar valorii de 0,61 înregistrate în anul 2019) și se încadrează în valoarea medie de circa 0,1 - 1 într/an în țările europene avansate. Tot la nivel de țară, SAIFI întreruperi neplanificate (cazul d) a înregistrat o valoare medie pe țară de 2,57 într/an (față de 2,9 într/an în anul 2019), peste valoarea medie de cca. 1 - 2 într/an în țările europene avansate.

Conform analizei realizate, în perioada 2016 – 2020 se observă îmbunătățire ne semnificativă a valorilor SAIFI.

Indicator	2016	2017	2018	2019	2020
SAIFI intreruperi planificate (a) [într/an]	0,65	0,66	0,61	0,61	0,58
SAIFI intreruperi neplanificate (d) [într/an]	3,83	3,54	3,2	2,9	2,57

Monitorizarea duratei de realizare și a costului racordărilor la rețeaua de distribuție a energiei electrice

Durata medie a procesului de racordare, care reprezintă timpul dintre data depunerii cererii de racordare cu documentația de justificare completă până la data punerii sub tensiune a instalației de utilizare, are următoarea repartizare pe OD:

OD		E-Distribuție Muntenia	E-Distribuție Banat	E-Distribuție Dobrogea	Distribuție Energie Oltenia	Delgaz Grid	SDEE Muntenia Nord	SDEE Transilvania Nord	SDEE Transilvania Sud	MEDIE PE ȚARĂ
Durata medie a procesului de racordare [zile]	JT	92	146	130	90	53	81	47	59	87
	MT	509	446	377	171	167	67	152	89	247
	IT	0	470	0	-	-	-	-	-	470

Durata medie a procesului de racordare la JT a avut o valoare de 87 zile la nivelul întregii țări (față de 96 în anul 2019 și 89 zile în anul 2018), situându-se între 47 zile la SDEE Transilvania Nord și 146 zile la E-Distribuție Banat. Se înregistrează performanțele cele mai scăzute, comparativ cu media pe țară, în cazul operatorilor E-Distribuție Banat, E-Distribuție Dobrogea (similar situației anului 2019).

Durata medie a procesului de racordare la MT a avut o valoare de 247 zile la nivelul întregii țări (față de 254 în anul 2019 și 235 zile în anul 2018), cu o valoare minimă de 67 zile la SDEE Muntenia Nord și o valoare maximă de 509 zile la E-Distribuție Muntenia. Se remarcă o performanță scăzută a operatorilor E-Distribuție Muntenia, E-Distribuție Banat și E-Distribuție Dobrogea (similar situației anului 2019).

Costul mediu al procesului de racordare are următoarea repartizare pe OD:

OD		E-Distribuție Muntenia	E-Distribuție Banat	E-Distribuție Dobrogea	Distribuție Energie Oltenia	Delgaz Grid	SDEE Muntenia Nord	SDEE Transilvania Nord	SDEE Transilvania Sud	MEDIE PE ȚARĂ
Costul mediu de racordare [lei] ¹⁾	JT	900	2.313	1.514	1.383	2.996	3.649	2.580	2.000	2.167
	MT	155.005	230.154	65.370	37.299	104.741	114.690	113.276	118.730	117.408
	IT	-	-	-	-	-	7.280.482 ²⁾	-	6.308.469 ³⁾	6.794.475

1) Cost mediu de racordare pe utilizator racordat, achitat operatorului de distribuție (tarif pentru emitere ATR + cost studiu de soluție + tarif de racordare);

2) Lucrare stație de transformare 110/27,5kV pentru consumatorul CFR SA București – SRCF Galați, lucrare în derulare

3) Lucrare eliberare amplasament Autostrada Brașov-Cluj-Borș secțiunea 1C-Sighișoara-Târgu Mureș Subsecțiunile 2 și 3 Târgu Mureș-Ungheni-Ogra și drum de legătură –Subsecțiunea 2 Târgu Mureș –Ungheni km 0+000-km 4+500 și drum de legătură –Mutări și protejări instalații electrice 110 kV. Lucrarea în cauza încă nu a fost finalizată.

Costul mediu de racordare la JT a fost de 2.167 lei la nivelul întregii țări (față de 2.415 în anul 2019, 1.775 lei în 2018 și 1.884 lei în 2017) cu o valoare minimă de 900 lei la E-Distribuție Muntenia și o valoare maximă de 3.649 lei la SDEE Muntenia Nord.

Costul mediu de racordare la MT a fost de 117.408 lei la nivelul întregii țări (față de 98.272 în anul 2019, 92.033 lei în 2018 și 68.645 lei în 2017) cu o valoare minimă de 37.299 lei la Distribuție Energie Oltenia și o valoare maximă de 155.005 lei la E-Distribuție Muntenia.

Sisteme de măsurare inteligentă a energiei electrice

Pe baza datelor transmise de către OD cu privire la stadiul implementării SMI până la sfârșitul anului 2020, au rezultat situațiile sintetice care reflectă stadiul implementării SMI și rezultatele obținute prin implementarea SMI în zonele de concesiune a serviciului de distribuție a energiei electrice, începând cu primele proiecte pilot realizate în anul 2015, până la sfârșitul anului 2020. Raportul privind stadiul implementării sistemelor de măsurare inteligentă a energiei electrice la data de 31.12.2020, conform Calendarului de implementare a sistemelor de măsurare inteligentă a energiei electrice la nivel național pentru perioada 2019-2028, aprobat prin Decizia ANRE nr. 778/08.05.2019, este publicat pe pagina de internet a ANRE, la adresa

Situația numărului de locuri de consum integrate în SMI până la 31.12.2020 în fiecare zonă de concesiune

În tabelul de mai jos este prezentată situația numărului de utilizatori integrați în SMI până la 31.12.2020. Situația include locurile de consum integrate în SMI ca urmare a realizării proiectelor pilot în condițiile prevederilor Ordinului ANRE nr. 145/2014 și a implementării SMI conform prevederilor Calendarului de implementare a sistemelor de măsurare inteligentă a energiei electrice la nivel național pentru perioada 2019-2028, (aprobat prin Decizia ANRE nr. 778/08.05.2019, aferente anului 2020.

OD	Numărul total de utilizatori integrați în SMI la sfârșitul anului 2020, din care:	Numărul total de clienți finali casnici integrați în SMI	Numărul total de clienți finali noncasnici integrați în SMI	Numărul total de prosumatori integrați în SMI	Numărul total de producători integrați în SMI
E-Distributie Muntenia	435.632	417.367	18.195	40	30
E-Distribuție Banat	261.318	245.730	15.480	67	41
E-Distributie Dobrogea	235.161	221.692	13.414	40	15
Distribuție Energie Oltenia	76.244	70.418	4.862	964	0
Delgaz Grid	324.630	309.327	15.265	33	5
SDEE Muntenia Nord	50.539	47.795	2.744	0	0
SDEE Transilvania Nord	21.300	20.244	1.056	0	0
SDEE Transilvania Sud	27.767	25.005	2.762	0	0
Total țară	1.432.591	1.357.578	73.778	1.144	91

Notă: SDEE Muntenia Nord, SDEE Transilvania Nord și SDEE Transilvania Sud sunt integrați în prezent în cadrul DEER – Distribuție Energie Electrică România

Gradul de implementare a SMI până la 31.12.2020 pentru fiecare zonă de concesiune

Tabelul de mai jos prezintă situația realizării obligațiilor de implementare a SMI prevăzute în Calendarului de implementare a sistemelor de măsurare inteligentă a energiei electrice la nivel național pentru perioada 2019-2028, aprobat prin Decizia ANRE nr. 778/2019, pentru anul 2020.

OD	Numărul de locuri de consum propuse a fi integrate în SMI în cursul anului 2020 conform calendarului aprobat	Numărul de locuri de consum integrate în SMI în cursul anului 2020	Gradul de realizare a numărului de utilizatori integrați în SMI aferent anului 2020
E-Distributie Muntenia	80 425	101 998	127%
E-Distribuție Banat	49 311	59 689	121%
E-Distributie Dobrogea	40 944	59 400	145%
Distribuție Energie Oltenia	70 805	41 465	59%
Delgaz Grid	58 538	3 475	6%
SDEE Muntenia Nord	32 109	37 448	117%

OD	Numărul de locuri de consum propuse a fi integrate în SMI în cursul anului 2020 conform calendarului aprobat	Numărul de locuri de consum integrate în SMI în cursul anului 2020	Gradul de realizare a numărului de utilizatori integrați în SMI aferent anului 2020
SDEE Transilvania Nord	31 465	7 639	24%
SDEE Transilvania Sud	30 875	500	2%
Total țară	394 472	311 614	79%

Informarea utilizatorilor cu privire la desfășurarea procesului de implementare a SMI realizată de către OD în conformitate cu prevederile reglementărilor în vigoare

Un obiectiv major al legislației europene, aplicabile în toate statele membre, atunci când este vorba de implementarea sistemelor de măsurare inteligentă, este crearea condițiilor pentru a permite și a sprijini participarea activă a consumatorilor finali la piața de energie cu scopul de a obține beneficii. Ca urmare, Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE conține prevederi care conferă consumatorilor dreptul de a beneficia de contorizare inteligentă, de a avea acces în timp aproape real la datele de consum și de a participa activ la piața de energie și, implicit, obligații ale autorităților de reglementare și ale operatorilor de rețea privind asigurarea condițiilor prin care consumatorii să poată obține beneficii prin valorificarea funcționalităților puse la dispoziție de SMI implementate. În acest scop, ANRE a inclus în cadrul de reglementare prevederi referitoare la obligațiile OD pentru informarea utilizatorilor. Stadiul realizării acestor obligații de către fiecare OD este detaliat în raportul anual de monitorizare a procesului de implementare a SMI publicat pe pagina de internet a ANRE.

Gaze naturale

EVOLUȚIA TARIFELOR DE REȚEA

1. Evoluția cadrului de reglementare privind metodologiile de stabilire a tarifelor reglementate în domeniul gazelor naturale în cursul anului 2020

În conformitate cu prevederile *Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012*, cu modificările și completările ulterioare și a *Legii petrolului nr. 238/2004*, sistemele de prețuri și tarife pe piața reglementată a gazelor naturale se stabilesc de către ANRE.

Activitățile reglementate aferente sistemelor de gaze naturale pentru care ANRE a emis acte normative și/sau a stabilit tarife reglementate în anul 2020 sunt următoarele:

- transportul gazelor naturale,
- înmagazinarea subterană a gazelor naturale,
- distribuția gazelor naturale,

În vederea implementării prevederilor Legii nr. 155/2020, care a adus modificări și completări semnificative *Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012*, în cadrul metodologiilor de tarifare din sectorul gazelor naturale, ANRE a aprobat **Ordinul nr. 202/2020 pentru modificarea și**

completarea Metodologiei de stabilire a tarifelor reglementate pentru serviciile de distribuție în sectorul gazelor naturale aprobată prin Ordinul ANRE nr. 217/2018 și **Ordinul nr. 203/2020** privind modificarea Metodologiei de stabilire a tarifelor reglementate pentru serviciile de transport al gazelor naturale, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 41/2019, prin care au fost introduse prevederi referitoare la:

- recunoașterea costurilor cu racordarea solicitanților la sistemele de distribuție, respectiv de transport al gazelor naturale, în cadrul tarifelor reglementate corespunzătoare celor două activități;
- eliminarea din categoria costurilor recunoscute în cadrul tarifelor reglementate de distribuție, și respectiv, transport al gazelor naturale, a costurilor cu redevențele prevăzute în contractele de concesiune a serviciilor de distribuție, respectiv de transport al gazelor naturale și/sau a bunurilor aferente aflate în proprietatea publică a statului sau a unei unități administrativ-teritoriale, începând cu data intrării în vigoare a prevederilor Legii nr. 155/2020.

2. Activitatea de transport a gazelor naturale

2.1. Tarifele pentru serviciile de transport al gazelor naturale prin Sistemul Național de Transport al gazelor naturale (SNT)

Aceste tarife se stabilesc conform prevederilor Metodologiei de stabilire a tarifelor reglementate pentru serviciile de transport al gazelor naturale, aprobate prin Ordinul ANRE 41/2019 și cuprind un set de tarife de tipul "intrare/ieșire" stabilite pentru grupul punctelor de intrare, respectiv pentru grupul punctelor de ieșire în/din SNT în care se rezervă capacitatea, precum și un tarif volumetric pentru utilizarea SNT determinat ca un tarif de tip timbru poștal.

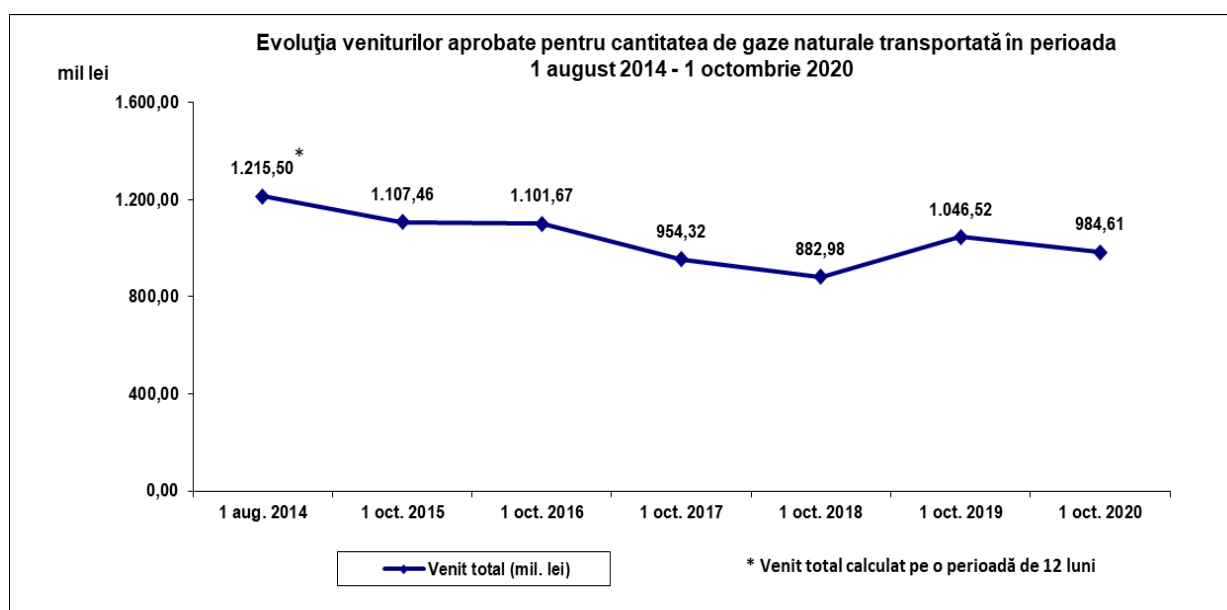
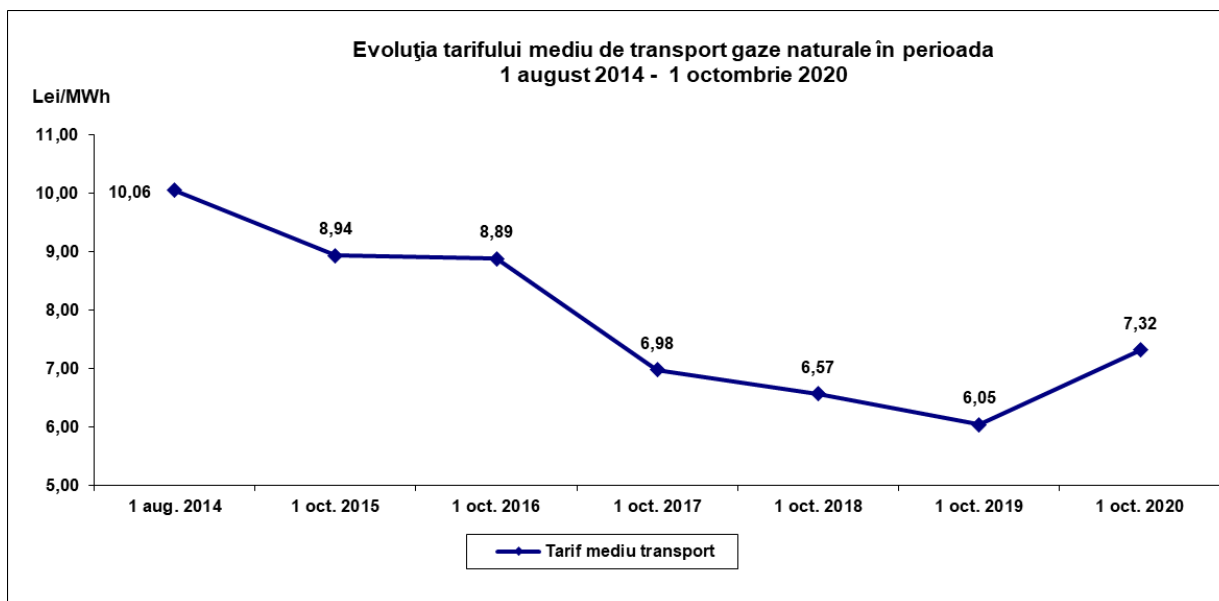
Prin acest sistem de tarife se asigură realizarea venitului permis de ANRE operatorului de transport și de sistem, în vederea acoperirii costurilor justificate ca fiind necesare desfășurării activității de transport al gazelor naturale într-un an al perioadei de reglementare.

Tarifele pentru serviciile de transport al gazelor naturale prin SNT (cu excepția conductelor de transport Isaccea – Negru Vodă, pentru care se aplică tarife distincte) practicate în perioada 1 octombrie 2020 – 30 septembrie 2021 de către SNTGN Transgaz S.A., au fost calculate pe baza prevederilor metodologice și aprobate prin Ordinul ANRE nr. 83/27.05.2020, fiind valabile până la data de 30 septembrie 2021.

Astfel, au fost aprobate următoarele tarife:

- a) tarifele de rezervare de capacitate aferente serviciilor de transport, ferme și întreruptibile, pe termen lung și scurt, defalcate pe grupul punctelor de intrare și grupul punctelor de ieșire, inclusiv pentru punctele de intrare/ieșire în/din sistemele de înmagazinare, însoțite de coeficienții de multiplicare, pentru cel de-al doilea an de reglementare, respectiv 1 octombrie 2020 – 30 septembrie 2021, al celei de-a patra perioade de reglementare;
- b) tariful volumetric pentru utilizarea SNT, la valoarea de 1,46 lei/MWh transportat.

În tabelele următoare este prezentată evoluția anuală a tarifului mediu de transport și a venitului reglementat pentru serviciul de transport al gazelor naturale aprobate în perioada 1 august 2014 - 1 octombrie 2020:

2.2. Tarife pentru serviciul de transport al gazelor naturale prin conducta de transport al gazelor naturale Isaccea 2 - Negru Vodă 2

ANRE a aprobat prin Ordinul ANRE nr. 149/2020 venitul total și tarifele de transport pentru activitatea de transport al gazelor naturale prin conducta de transport al gazelor naturale Isaccea 2 - Negru Vodă 2, pentru SNTGN Transgaz S.A.

Aplicarea acestor tarife a fost condiționată de respectarea prevederilor art. 3 din Ordinul președintelui ANRE nr. 34/2016 privind aprobarea Metodologiei de rezervare a capacității de transport și de stabilire a tarifelor pentru activitatea de prestare a serviciilor de transport al gazelor naturale prin conductele de transport Isaccea-Negru Vodă, respectiv de încheierea acordurilor de interconectare cu operatorii sistemelor de transport adiacente.

Tarifele de transport pentru rezervarea capacității de transport în punctele de intrare/ieșire în/din conducta de transport gaze naturale Isaccea 2 - Negru Vodă 2, aprobate prin Ordinul ANRE nr. 149/2020, sunt *tarife de rezervare de capacitate aferente serviciilor de transport, ferme și întreruptibile, pe termen lung și scurt, defalcate pe grupul punctelor virtuale de intrare Isaccea 2 și 3 și grupul punctelor virtuale de ieșire Negru Vodă 2 și 3, însoțite de coeficienții de multiplicare, pentru cel de-al doilea an, respectiv 1 octombrie 2020 – 30 septembrie 2021, al celei de-a patra perioade de reglementare.*

2.3. Tarife de racordare la sistemul de transport al gazelor naturale

Pâna la data de 29 iulie 2020, tarifele de racordare la sistemul de transport al gazelor naturale au fost calculate de către operatorul sistemului de transport al gazelor naturale conform prevederilor **Metodologiei de calcul al tarifelor aferente procesului de racordare la sistemele de transport și distribuție din sectorul gazelor naturale**, aprobate prin Ordinul ANRE nr. 71/2018, cu modificările și completările ulterioare.

Începând cu data de 30 iulie 2020, racordarea la SNT este gratuită, costurile aferente fiind incluse în tarifele reglementate de transport, conform prevederilor Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 cu modificările și completările ulterioare, astfel cum au fost modificate și completate de Legea nr. 155/2020.

3. Activitatea de înmagazinare

Evoluția tarifelor de înmagazinare

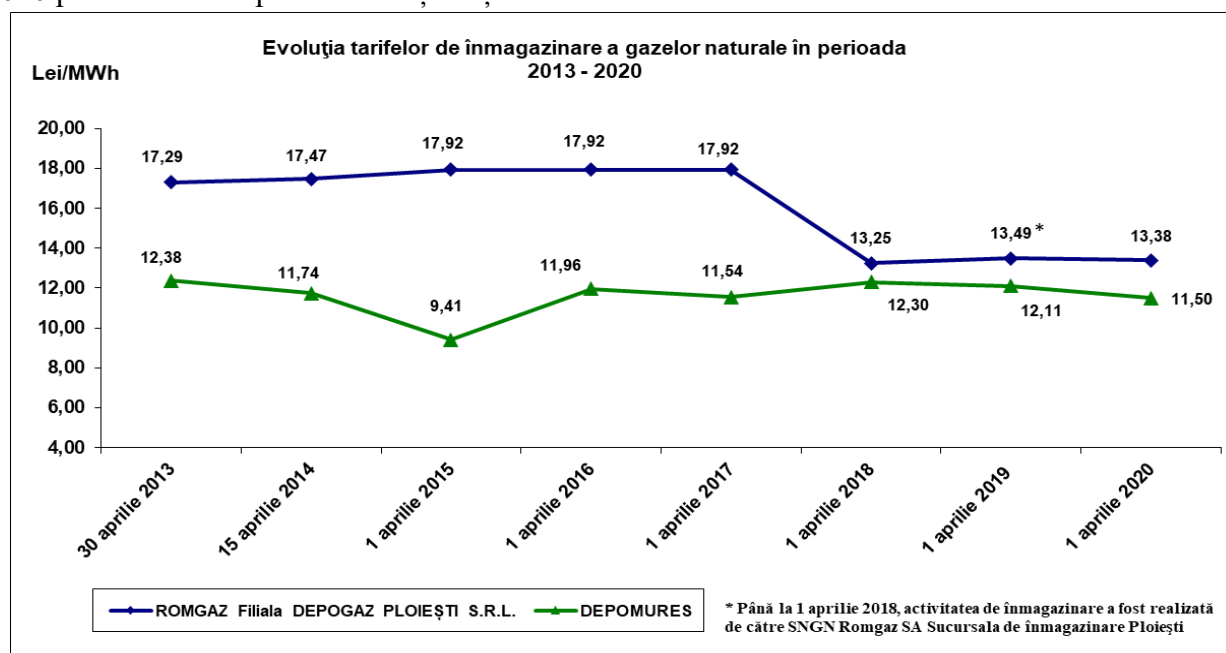
Pentru ciclul de înmagazinare 1 aprilie 2020 – 30 martie 2021, tarifele de înmagazinare subterană a gazelor naturale au fost stabilite conform prevederilor Metodologiei de stabilire a tarifelor reglementate pentru serviciile de înmagazinare subterană a gazelor naturale, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 14/2019.

În aplicarea prevederilor metodologice, ANRE a aprobat prin **Ordinul ANRE nr. 24/2020** tarifele de înmagazinare subterană aferente activității de înmagazinare subterană a gazelor naturale desfășurate de către Societatea Națională de Gaze Naturale Romgaz S.A. – **Filiala de Înmagazinare Gaze Naturale DEPOGAZ PLOIEȘTI S.R.L.** și prin **Ordinul ANRE nr. 25/2020** tarifele de înmagazinare subterană aferente activității de înmagazinare subterană a gazelor naturale desfășurate de către **Societatea DEPOMUREȘ S.A. Târgu Mureș.**

Astfel, tarifele pentru prestarea serviciului de înmagazinare subterană în **ciclul complet de înmagazinare subterană cuprins în intervalul de timp 1 aprilie 2020 – 31 martie 2021**, sunt următoarele:

Componenta de tarif	U.M.	S.N.G.N. Romgaz S.A. – Filiala de Înmagazinare Gaze Naturale DEPOGAZ PLOIEȘTI S.R.L.	Societatea DEPOMUREȘ - S.A. Târgu Mureș
Tarif de rezervare de capacitate aferent serviciilor de înmagazinare subterană a gazelor naturale	lei / MWh / ciclu anual de înmagazinare subterană	7,58	4,29
Tarif de injecție a gazelor naturale	lei / MWh	3,67	6,92
Tarif de extracție a gazelor naturale	lei / MWh	2,03	0,29

În figura următoare se prezintă evoluția tarifului mediu de înmagazinare în perioada 2013-2020 pentru cei doi operatori menționați:

4. Activitatea de distribuție a gazelor naturale

Sistemul tarifar pentru **activitatea de distribuție** a gazelor naturale cuprinde tarife diferențiate pe categorii de clienți, pentru fiecare dintre operatorii licențiați de distribuție, stabilite în baza **Metodologiei de stabilire a tarifelor reglementate pentru serviciile de distribuție în sectorul gazelor naturale**, aprobate prin **Ordinul ANRE nr. 217/2018**.

În anul 2020, categoriile de clienți pentru care s-au stabilit diferențiat tarifele de distribuție, tariful de tranzit și tariful de distribuție de proximitate au fost următoarele:

1. Clienți diferențiați în funcție de consumul anual de gaze naturale:

Categorie de clienți	Consum anual de gaze naturale (MWh)	
	Minim	Maxim
C.1		≤ 280
C.2	> 280	≤ 2.800
C.3	> 2.800	≤ 28.000
C.4	> 28.000	≤ 280.000
C.5	> 280.000	

2. Clienți care beneficiază de tarif de distribuție de proximitate – C.6;

3. Clienți care beneficiază de tarif de distribuție de tranzit – C.7.

Evoluția tarifelor de distribuție a gazelor naturale

În conformitate cu prevederile metodologiei în vigoare, un număr de 31 de operatori au înaintat ANRE documentele conținând datele de ajustare a veniturilor reglementate, precum și propunerile de tarife reglementate pentru anul 2020, în vederea analizării acestora și aprobării tarifelor pentru perioada 1 iulie 2020 - 30 iunie 2021.

Astfel, au fost stabilite tarife reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție reglementată a gazelor naturale pentru operatorii economici din sectorul gazelor naturale prin emiterea ordinelor ANRE de la 96 la 127/24.06.2020.

Pentru cei doi operatori mari de distribuție a gazelor naturale, Societatea DISTRIGAZ SUD REȚELE S.R.L. și Societatea DELGAZ GRID S.A., au intrat în vigoare, începând cu data de 1 iulie 2020, tarifele de distribuție aprobate prin:

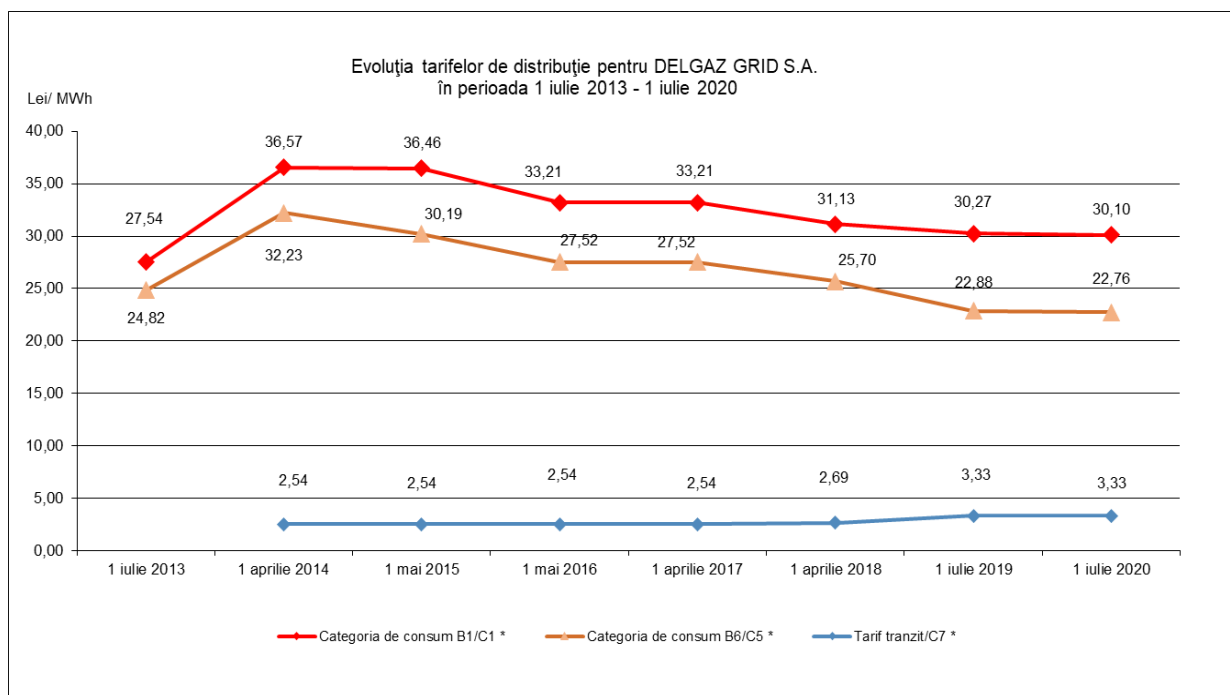
- Ordinul ANRE nr. 125/2020 privind stabilirea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție a gazelor naturale realizat de Societatea DISTRIGAZ SUD REȚELE S.R.L., după cum urmează:

Categoria de clienți	Consum minim anual MWh	Consum maxim anual MWh	Tarife de distribuție lei/ MWh
C.1.		≤ 280	30,24
C.2.	> 280	≤ 2.800	28,49
C.3.	> 2.800	≤ 28.000	27,16
C.4.	> 28.000	≤ 280.000	20,94
C.5.	> 280.000		14,18
C.6.	Clienți care beneficiază de tarif de distribuție de proximitate		4,00

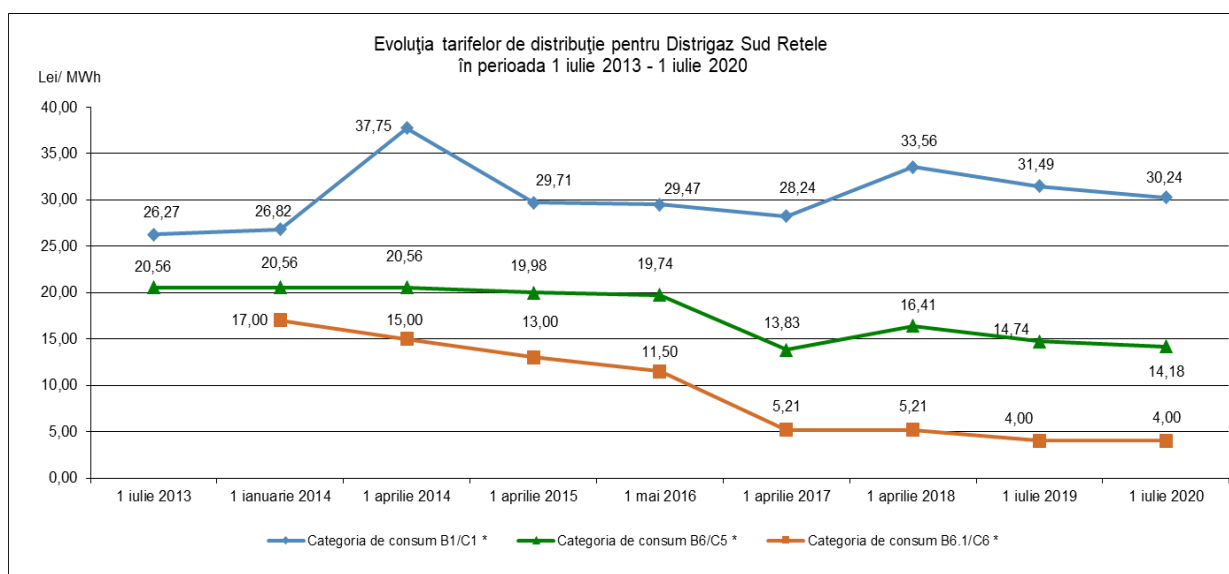
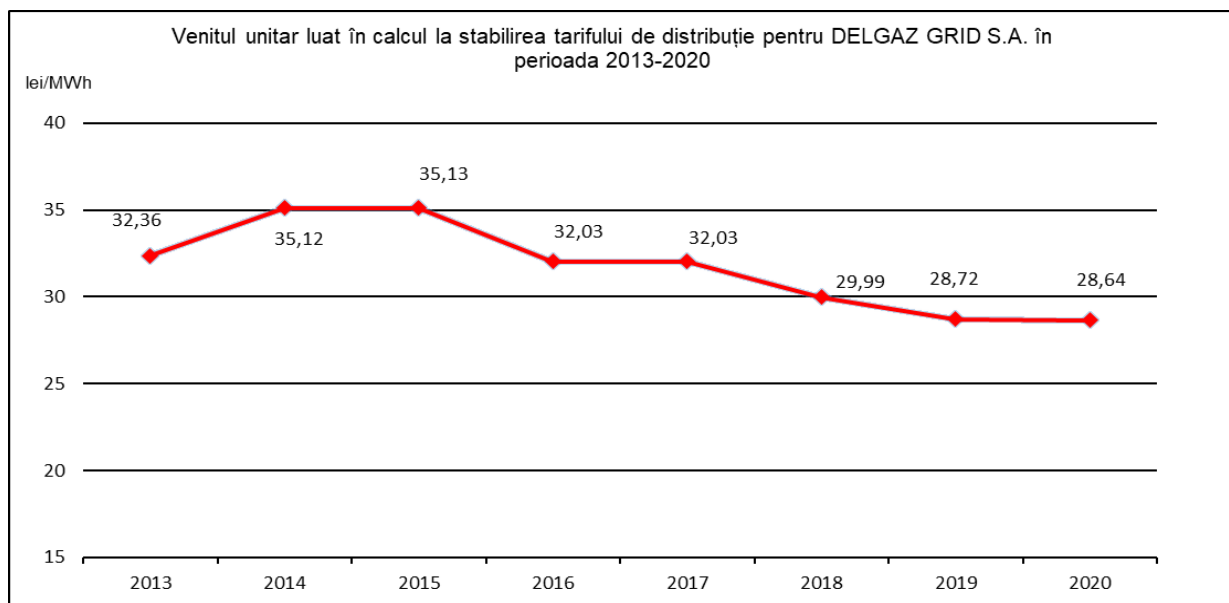
- Ordinul ANRE nr. 124/2020 privind stabilirea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție a gazelor naturale realizat de Societatea DELGAZ GRID S.A., după cum urmează:

Categoria de clienți	Consum minim anual MWh	Consum maxim anual MWh	Tarife de distribuție lei/ MWh
C.1.		≤ 280	30,10
C.2.	> 280	≤ 2.800	28,44
C.3.	> 2.800	≤ 28.000	26,07
C.4.	> 28.000	≤ 280.000	24,10
C.5.	> 280.000		22,76
C.7.	Clienți care beneficiază de tarif de distribuție de tranzit		3,33

Graficele de mai jos prezintă evoluția anuală a tarifelor de distribuție a gazelor naturale și a veniturilor reglementate pentru cei doi operatori licențiați care distribuie gaze naturale pentru mai mult de 100.000 de clienți, în perioada 1 iulie 2013 până în prezent.

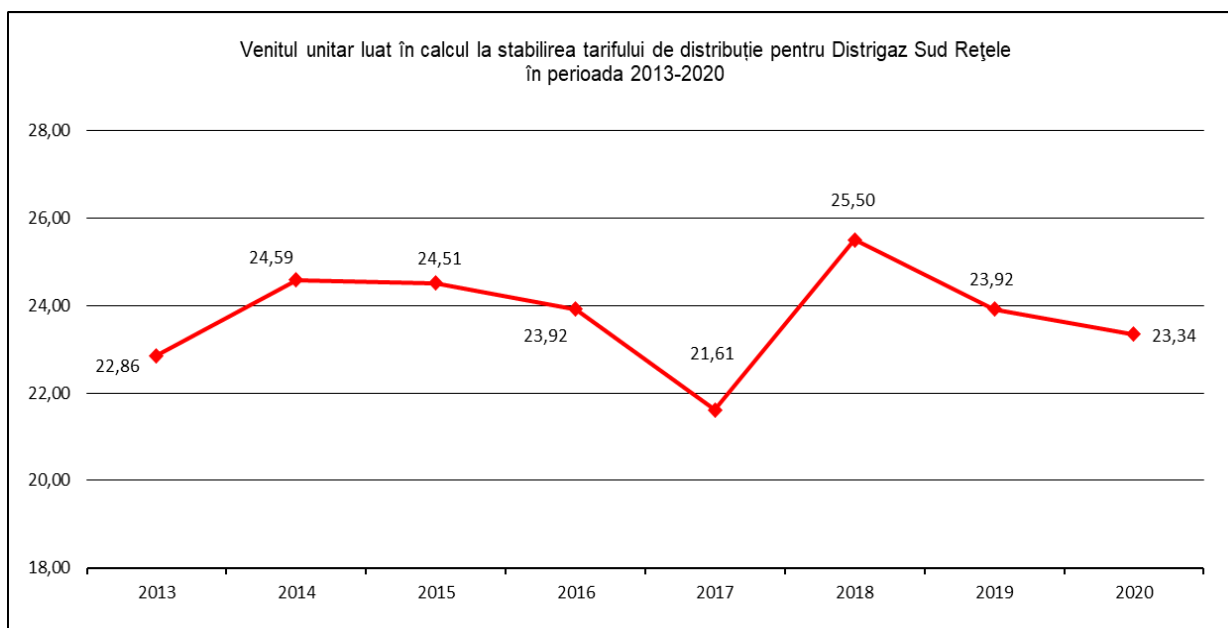

* Începând cu 1 iulie 2019 au fost modificate categoriile de clienți pentru care se aprobă tarife de distribuție, astfel încât acestea să se apropie de tranșele de consum prevăzute în Regulamentul (UE) 2016/1952 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 octombrie 2016 privind statisticile europene referitoare la prețurile la gazele naturale.

* Începând cu 1 iulie 2019 au fost modificate categoriile de clienți pentru care se aprobă tarife de distribuție, astfel încât acestea să se apropie de tranșele de consum prevăzute în Regulamentul (UE) 2016/1952 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 octombrie 2016 privind statisticile europene referitoare la prețurile la gaze naturale.

5. Activitatea de racordare la sistemele de distribuție

Tarifele de racordare la sistemul de distribuție a gaze naturale aprobate prin ordinul ANRE 165/2018, stabilite în baza Metodologiei de calcul al tarifelor aferente procesului de racordare la sistemele de transport și distribuție din sectorul gazelor naturale, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 71/2018 au fost aplicate până la data de 29 iulie 2020.

Începând cu data de 30 iulie 2020, odată cu intrarea în vigoare a prevederilor Legii nr. 155/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 și privind modificarea și completarea altor acte normative, racordarea solicitanților la sistemele de distribuție a gazelor naturale este gratuită, cu excepția racordării clientului final noncasnic, de pe teritoriul unității administrativ-teritoriale pentru care OD are concesiunea de serviciu public de distribuție, a cărui lungime a instalației de extindere și branșare depășește 2.500 metri.

În situațiile în care racordarea este gratuită, costurile aferente lucrărilor pentru realizarea obiectivelor/ conductelor necesare racordării consumatorilor aflați în perimetrul unității administrativ-teritoriale pentru care a fost concesionat serviciul public de distribuție sunt finanțate de operatorii de distribuție și se includ în tarifele de distribuție reglementate.

MONITORIZAREA INVESTIȚIILOR ÎN REȚELELE DE GAZE NATURALE

(extinderi de rețea, planuri investiții, corelarea între planurile pe 10 ani, PCI-uri și planurile naționale)

Evoluția cadrului de reglementare în cursul anului 2020

În cursul anului 2020 Parlamentul României a emis Legea nr. 155, care a adus modificări și completări semnificative *Legii energiei electrice și a gazelor naturale* nr. 123/2012. În ceea ce privește activitatea investițională a operatorilor sistemelor de gaze naturale, prin legea menționată au

fost incluse obligații suplimentare referitoare la investițiile pe care aceștia trebuie să le realizeze. Astfel, operatorii nu pot refuza racordarea la sistem și sunt obligați să finanțeze lucrările de extindere a conductelor și racordurile necesare racordării consumatorilor aflați în perimetrul unității administrativ-teritoriale pentru care a fost concesionat serviciul. Autoritățile publice locale nu mai au dreptul să participe la cofinanțarea cotei ineficiente a extinderii sistemului în zonele concesionate de operator, deoarece legea atribuie în sarcina operatorilor suportarea integrală din surse proprii a costului cu racordarea consumatorilor. În același timp, zona concesionată se extinde pentru toate localitățile aparținând unei unități administrativ-teritoriale. Recuperarea costurilor privind racordarea la sistemul de transport, respectiv racordarea la sistemul de distribuție a clienților casnici și noncasnici având lungimea instalației de racordare mai mică de 2500 m se realizează prin tarifele de transport, respectiv de distribuție conform reglementărilor ANRE. În cazul utilizării bunurilor proprietate a terților pentru realizarea serviciului de transport sau de distribuție, operatorul are dreptul, cu acordul proprietarului, să preia aceste bunuri în proprietatea sa în limita cotei de eficiență a acestora stabilită conform reglementărilor ANRE.

Pentru a armoniza cadrul de reglementare cu noile prevederi ale legislației primare menționate anterior, prin **Ordinul ANRE nr. 204/2020** a fost aprobată *Procedura privind preluarea în proprietate a bunurilor din sectorul gazelor naturale*. Procedura are scopul de a stabili condițiile de eficiență în care pot fi preluate în proprietate de către operatorul de transport și de sistem sau de către operatorul de distribuție a bunurilor din sectorul gazelor naturale prin care se asigură livrarea de gaze naturale către clienți, aflate în proprietatea unor terți. Simultan a fost abrogată *Procedura privind preluarea în folosință a obiectivelor/conductelor necesare racordării din sectorul gazelor naturale finanțate în cotă-parte sau în totalitate de unitatea administrativ-teritorială și/sau de solicitanți și recuperarea de către aceștia a sumei investite*, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 37/2019, prin care erau stabilite condițiile de cofinanțare a lucrărilor de extindere a sistemelor pe principii de eficiență economică.

Prin **Decizia ANRE nr. 2288/2020**, a fost aprobat modelul de calcul al eficienței investițiilor în domeniul gazelor naturale cu ocazia preluării de către operatorul sistemului de transport sau de către operatorul sistemului de distribuție a bunurilor din sectorul gazelor naturale care se află în proprietatea unor persoane fizice, juridice sau administrației publice din cadrul unităților administrativ-teritoriale și care se utilizează sau sunt necesare pentru prestarea serviciului.

În cursul anului 2020 au fost aprobate modificări și completări ale *Procedurii privind fundamentarea și criteriile de aprobare a planurilor de investiții ale operatorilor de transport și de sistem, de distribuție și de înmagazinare a gazelor naturale precum și ai terminalelor GNL*, aprobate prin Ordinul ANRE nr. 38/2019, care să contribuie la facilitarea realizării lucrărilor de investiții și de mentenanță asupra sistemelor de gaze naturale, în scopul asigurării siguranței, performanței serviciului și continuității alimentării. Astfel, prin **Ordinul ANRE nr. 95/2020**, s-au inclus prevederi referitoare la nivelul minim valoric și termenul de depunere a planului anual de investiții elaborat de operatorul de transport și de sistem, precum și la durata perioadei de recuperare a investițiilor întârziate, nefinalizate în anul în care au fost planificate. Termenul de recuperare a fost stabilit la 12 luni pentru investițiile planificate în anul 2019, 10 luni pentru investițiile planificate în anul 2020 și 6 luni pentru investițiile planificate începând cu anul 2021.

Prin **Decizia ANRE nr. 2210/2020** a fost aprobat Planul de investiții și de dezvoltare a sistemului național de transport al gazelor naturale pentru perioada 2020-2029, elaborat de S.N.T.G.N. Transgaz. S.A. în calitate de operator de transport și de sistem al gazelor naturale (OTS) în baza prevederilor art. 125 alin. (6) și (7) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012.

Monitorizarea investițiilor în rețelele de gaze naturale și a stării tehnice a sistemelor se prezintă în Raportul privind realizarea indicatorilor de performanță pentru serviciile de transport și de distribuție a gazelor naturale și starea tehnică a rețelelor de gaze naturale - 2020 -, publicat pe site-ul ANRE la adresa: <https://www.anre.ro/ro/gaze-naturale/rapoarte/rapoarte-indicatori-de-performanta>.

Monitorizarea planului de dezvoltare pentru sistemul național de transport al gazelor naturale

Operatorul de transport și de sistem (OTS) elaborează planul de dezvoltare și de investiții pe zece ani, în baza strategiei naționale și a planului european de dezvoltare elaborat de ENTSOG, în concordanță cu stadiul actual și evoluția viitoare a consumului de gaze naturale și a surselor, inclusiv importurile și exporturile de gaze naturale, cu respectarea principiilor enunțate în *Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE*, cu includerea investițiilor aferente proiectelor de interes comun. Acestea au impact transfrontalier și beneficiază de anumite facilități, inclusiv de finanțări, acordate la nivel național și european.

OTS a efectuat o evaluare la nivel național referitoare la adecvarea capacităților sistemului de transport, în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (4) din *Regulamentul (CE) nr. 715/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1775/2005*. Astfel, s-a confirmat necesitatea proiectelor majore transfrontaliere și modul de integrare a acestora în rețeaua europeană. Realizarea acestor proiecte se decide în corelare cu evoluția surselor de gaze naturale și a cererii de consum.

Planul de dezvoltare a sistemului național de transport al gazelor naturale pentru perioada 2020-2029 (PDSNT 2020-2029) elaborat de S.N.T.G.N. Transgaz S.A., în calitate de OTS, a fost aprobat de ANRE prin Decizia nr. 2210/25.11.2020.

PDSNT 2020-2029 a fost actualizat prin includerea lucrărilor de investiții privind dezvoltarea și modernizarea SNT intern în perioada 2020-2029 și prin actualizarea stadiului proiectelor, a valorilor și a termenelor de punere în funcțiune a acestora. Operatorul a identificat și inclus în plan 3 proiecte noi pentru dezvoltarea SNT, după cum urmează:

1. Modernizarea SMG Isaccea 2 și SMG Negru Vodă 2 în vederea realizării curgerii bidirecționale pe conducta de transport internațional T2;
2. Modernizare SMG Isaccea 3 și Negru Vodă 3 în vederea realizării curgerii bidirecționale pe conducta de transport internațional T3;
3. Interconectarea SNT la Terminalul GNL amplasat la malul Mării Negre.

Scenariile analizate în cadrul *PDSNT 2020-2029* au fost corelate cu scenariile de dezvoltare la nivel european și regional utilizate de ENTSOG la elaborarea Planului european de dezvoltare a rețelei pe 10 ani. Planul european elaborat de ENTSOG cuprinde proiectele europene, din care unele au statut de proiecte de investiții de interes comun (PCI), cu impact asupra capacității de interconectare a sistemului.

Valoarea totală a proiectelor majore/strategice ale SNT care ar urma să fie realizate în perioada 2020-2029 este de aproximativ 4,12 miliarde Euro, din care: proiectele majore cu statut FID au o valoare totală de 766,34 milioane Euro, proiectele majore cu statut A non FID au o valoare totală de 502,31 milioane Euro, iar proiectele majore cu statut LA non FID au o valoare totală de 2,852 miliarde Euro. Finanțarea acestora va fi asigurată în procent de cca. 32 % din surse proprii și cca. 68 % din surse împrumutate și nerambursabile.

Proiectele de interes comun românești cuprinse în Planul de dezvoltare a rețelei europene de transport gaze naturale TYNDP 2020 au o valoare totală estimată de cca. 1,13 miliarde Euro.

Stadiul proiectelor majore de transport al gazelor naturale cuprinse în *PDSNT 2020-2029* transmis de OTS conform Raportului privind stadiul realizării proiectelor din planul de investiții și de dezvoltare pe 10 ani aprobat de ANRE, conform prevederilor art. 40 alin. (2) din *Procedura privind fundamentarea și criteriile de aprobare a planurilor de investiții ale operatorilor de transport și de sistem, de distribuție și de înmagazinare a gazelor naturale, precum și ai terminalelor GNL*, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 38/2019, cu modificările și completările ulterioare se prezintă în tabelul următor:

Denumirea proiectului	Lucrari incluse	Stadiu
<i>Dezvoltarea pe teritoriul României a SNT pe Coridorul Bulgaria - România - Ungaria – Austria BRUA - Faza 1</i>	Construirea a 479 km conductă pe traseul Podișor–Recaș și a 3 stații de comprimare Podișor, Bibești și Jupa, cu asigurarea fluxului bidirecțional de gaze naturale.	Proiect finalizat
<i>Dezvoltarea pe teritoriul României a SNT pe Coridorul Bulgaria - România - Ungaria – Austria BRUA - Faza 2 (proiect A non FID)</i>	Construirea a 50 km conductă pe traseul Recaş - Horia și amplificarea capacității celor 3 stații de comprimare de la Podișor, Bibești și Jupa și a stației SMG Horia.	Proiectul Tehnic și documentația tehnică pentru obținerea autorizațiilor de construire au fost finalizate Realizarea Fazei II depinde de derularea cu succes a unui proces de testare piață, conform prevederilor Codului rețelei privind mecanismele de alocare a capacității (CAM NC).
<i>Dezvoltarea Coridorului Sudic de transport pentru preluarea gazelor naturale de la țărmul Mării Negre, în corelare cu graficele de realizare ale proiectelor off-shore din amonte. (proiect FID)</i>	Construirea a 308,3 km conductă pe direcția Tuzla – Podișor, care face legătura între sursele de gaze naturale disponibile de la țărmul Mării Negre și coridorul BRUA.	A fost luată decizia finală de investiție. Termenul de finalizare a fost amânat până în anul 2022.

Interconectarea SNT cu conducta de transport internațional al gazelor naturale T1 și reverse flow Isaccea	Lucrări de interconectare a SNT la conducta de tranzit internațional T1, în zona SMG Isaccea și lucrări de reparații a conductei de 66 km Cosmești – Onești. Lucrări de modernizare a stațiilor Siliștea, Onești, Șendreni.	Proiect finalizat
Dezvoltări în zona de Nord - Est a României în scopul îmbunătățirii aprovizionării cu gaze naturale și a asigurării capacităților de transport spre/dinspre Republica Moldova. (proiect FID).	Construirea unei conducte de transport pe direcția Onești–Gherăești în lungime de 104,1 km, construirea unei conducte de transport pe direcția Gherăești–Lețcani în lungime de 61,05 km, construirea a două noi stații de comprimare gaze la Onești și Gherăești	Proceduri achiziție finalizate, contracte execuție încheiate pentru conducta Onești-Gherăești-Lețcani, Lot 1 și 2 și a celor două stații noi de comprimare Onești și Gherăești. Termenul estimat de finalizare este anul 2021
Amplificarea coridorului de transport bidirecțional Bulgaria - Romania - Ungaria - Austria BRUA faza 3 (proiect LA non FID)	Reabilitarea/înlocuirea unor conducte existente ce aparțin SNT; construirea unor conducte noi instalate în paralel cu conductele existente; dezvoltarea a 4 sau 5 stații noi de comprimare cu o putere totală instalată de aprox. 66-82,5MW; Se obține creșterea capacități de transport gaze naturale spre Ungaria cu 4,4 mld. mc/an.	În prezent a fost elaborat studiul de fezabilitate privind dezvoltarea acestui culoar de transport gaze naturale. În vederea optimizării și eficientizării procesului de implementare și de atragere a unor finanțări nerambursabile, culoarul a fost împărțit în două proiecte. 1. Asigurarea curgerii reversibile pe interconectarea România–Ungaria 2. Dezvoltarea SNT între Onești și Băcia: Termenul estimat de finalizare este anul 2026
Noi dezvoltări ale SNT în scopul preluării gazelor de la țărmul Mării Negre Vadu-T1 în dreptul localității Grădina, județul Constanța (proiect FID).	Construirea a 25 km conductă de la țărmul Mării Negre până la conducta de transport internațional T1, cu o capacitate de transport de 1,23 mld. mc/an, conform procesului „Open-Season”.	Proiect tehnic finalizat, s-au obținut autoizațiile de construire și decizia exhaustivă. Termenul de finalizare a fost amânat pentru 2021, în corelare cu realizarea proiectelor offshore și procesul de capacitate incrementală finalizat.
Interconectarea România–Serbia (proiect A non FID)	Construirea unei conducte noi de interconectare pe direcția Receaș–Mokrin în lungime de aprox. 97 km din care aprox. 85 km pe teritoriul României și 12 km pe teritoriul Serbiei. Construirea unei stații de măsurare gaze naturale (amplasată pe teritoriul României).	Au fost finalizate studiul de fezabilitate și proiectul tehnic, fiind în curs de elaborare documentația tehnică pentru obținerea autorizației de construire și demararea procedurii pentru achiziția lucrărilor de execuție. Termenul estimat de finalizare este anul 2023
Modernizarea SMG Isaccea 1 și SMG Negru Vodă 1 (proiect FID).	Modernizarea stațiilor de măsurare gaze în regim bidirecțional SMG Isaccea 1 și SMG Negru Vodă 1.	SMG Isaccea 1 - proiect finalizat, Proiectul SMG Negru Vodă 1 prognozat a se finaliza în cursul anului 2021. Termenul de finalizare depinde de reglementarea juridică a terenului
Interconectarea SNT cu	Construirea unei conducte de transport în	Proiectul se află într-o fază incipientă,

<p><i>Ucraina, pe direcția Gherăești – Siret</i> (proiect LA non FID)</p>	<p>lungime de 146 km și a instalațiilor aferente, pe direcția Gherăești–Siret; Construirea unei stații de măsurare gaze transfrontalieră; Amplificarea stațiilor de comprimare Onești și Gherăești, dacă este cazul.</p>	<p>capacitățile care urmează să fie dezvoltate în cadrul acestui proiect vor fi stabilite ulterior, în prezent fiind finalizat doar studiul de fezabilitate. Toate celelalte etape care vor urma în cadrul dezvoltării acestui proiect depind de stabilirea parametrilor pentru punctul de interconectare și de graficul de implementare a proiectului de pe teritoriul Ucrainei Termen estimat de finalizare - anul 2026</p>
<p><i>Dezvoltarea/Modernizarea Infrastructurii de transport gaze naturale în zona de Nord-Vest a României</i> (proiect LA non FID)</p>	<p>Etapa 1: Construirea conductei de transport și a instalațiilor aferente, pe direcția Horia–Borș. Etapa 2: Construirea conductei de transport și a instalațiilor aferente, pe direcția Borș–Abrămuț; Construirea unei stații de comprimare la Medieșu Aurit; Construirea conductei de transport și a instalațiilor aferente, pe direcția Huedin–Aleșd. Etapa 3: Construirea conductei de transport și a instalațiilor aferente, pe direcția Abrămuț – Medieșu Aurit; Construirea conductei de transport și a instalațiilor aferente, pe direcția Sărmășel–Medieșu Aurit.</p>	<p>Pentru fiecare din cele trei etape au fost finalizate studiile de fezabilitate fiind în curs de finalizare studiile de fezabilitate. Termenul de finalizare este etapizat până în anul 2026</p>
<p><i>Creșterea capacității de transport gaze naturale a interconectării România-Bulgaria pe direcția Giurgiu-Ruse</i> (proiect LA non FID)</p>	<p>Construirea unei conducte noi de transport și a instalațiilor aferente; Construirea unei noi subtraversări la Dunăre; Amplificare SMG Giurgiu.</p>	<p>Termenul estimat de finalizare este anul 2027.</p>
<p><i>Eastring-România</i> (proiect LA non FID)</p>	<p>Construirea unui gazoduct de interconectare cu flux bidirecțional cu o capacitate anuală între 20 mld. mc și 40 mld. mc care să conecteze Slovacia cu granița externă a UE prin Ungaria, România și Bulgaria, conform studiului de fezabilitate finalizat în 2018.</p>	<p>În prezent a fost finalizat studiul de fezabilitate conform căruia implementarea proiectului se va realiza în două faze, după cum urmează: Faza 1 – Capacitate maximă de 20 mld mc/an; termen finalizare 2027, Faza 2 – Capacitate maximă de 40 mld mc/an, termen finalizare 2030.</p>
<p><i>Sistem de monitorizare, control și achiziție de date pentru stațiile de protecție catodică aferente SNT</i> (proiect LA non FID)</p>	<p>Implementarea sistemului centralizat de achiziție, comandă și monitorizare pentru stațiile de protecție catodică.</p>	<p>Termen de finalizare 2023</p>
<p><i>Dezvoltarea sistemului SCADA pentru SNTGN</i></p>	<p>Modernizarea sistemului SCADA în arhitectură descentralizată</p>	<p>Termen de finalizare 2023</p>

(proiect LA non FID)		
Modernizare SMG Isaccea 2 și SMG Negru Voda 2 în vederea realizării curgerii bidirecționale pe conducta T2 (proiect LA non FID)	Modernizarea stațiilor în vederea asigurării curgerii bidirecționale la granița cu Ucraina și Bulgaria pe conducta de tranzit T2.	Proiectul se află în curs de elaborare a studiului de fezabilitate și va fi dezvoltat în funcție de rezultatele evaluării cererii de piață pentru capacitate incrementală pentru punctele de interconectare situate pe conductele T2 și T3 pe direcția de transport Bulgaria – România – Ucraina. Termenul estimat de finalizare - 2024
Modernizare SMG Isaccea 3 și Negru Voda 3 în vederea realizării curgerii bidirecționale pe conducta T3 (proiect LA non FID)	Modernizarea stațiilor în vederea asigurării curgerii bidirecționale la granița cu Ucraina și Bulgaria pe conducta de tranzit T3.	Proiectul se află în fază incipientă și va fi dezvoltat în funcție de rezultatele evaluării cererii de piață pentru capacitate incrementală pentru punctele de interconectare situate pe conductele T2 și T3 pe direcția de transport Bulgaria – România – Ucraina. Termenul estimat de finalizare - 2028
Interconectarea SNT la Terminal GNL amplasat la malul Mării Negre (proiect LA non FID)	Realizarea interconectării SNT la terminalul GNL prin construirea unei conducte de transport, în lungime de cca 25 km, de la țărmul Mării Negre până la conductele T1 și T2.	Proiectul se află în fază incipientă. Termen estimat de finalizare: 2028
Modernizarea sistemului de înmagazinare în depozitul Bilciurești (proiect FID)	Creșterea capacității de livrare zilnică prin modernizarea depozitului Bilciurești, modernizarea stației Butimanu, modernizarea a 39 sonde de injecție/extracție, forajul a 4 sonde noi, 11 km conductă între depozitul Bilciurești și SC Butimanu.	A fost finalizat studiul de fezabilitate și a fost realizată modernizarea parțială a instalațiilor tehnologice de suprafață. În prezent este în curs de realizare construcția stației de uscare. Termenul de finalizare 2025
Creșterea capacității de stocare subterană la depozitul Ghercești (proiect LA non FID)	Creșterea capacității de livrare zilnică prin modernizarea sistemului de înmagazinare Ghercești cu construirea unor noi stații de comprimare, măsurare, uscare, modernizarea a 20 de sonde de injecție - extracție și interconectarea cu SNT.	În curs de elaborare studiul de fezabilitate. Termenul de finalizare 2026
Depozit nou de stocare subterană a gazelor naturale în Fălțiceni (proiect LA non FID)	Creșterea capacității de înmagazinare pentru asigurarea securității aprovizionării cu gaze naturale prin transformarea în depozit subteran a zăcămintelor de producție depletate Pocoleni, Comănești, Todirești sau Devideni, construire stații de comprimare, măsurare, uscare, sonde de injecție-extracție și interconectarea cu SNT.	În prezent este în curs de elaborare studiul de fezabilitate. Termenul estimat de finalizare este 2029.
Creșterea capacității de stocare subterană la depozitul Sărmășel (proiect A non FID).	Dezvoltarea depozitului Sărmășel, creșterea capacității de injecție și de extracție, creșterea capacității de comprimare, prin extinderea instalațiilor	Studiu de fezabilitate finalizat, modernizate 6 sonde de injecție-extracție, în curs de realizare 12 sonde de injecție-extracție.

	existente cu următoarele obiective: <ul style="list-style-type: none"> • forarea a 38 sonde noi; • 48,6 km conducte aducțiune; • 8 Grupuri; • 19,2 km conducte colectoare; • 3 unități de comprimare; • 2 instalații de uscare gaze; • Instalație de separare și măsura (ISM); • Sistem de producere a energiei din surse regenerabile; • Racord la Sistemul National de Transport Gaze Naturale (SNT). 	Termenul de finalizare 2026.
Unitatea de stocare – Depomureș (proiect A non FID)	Retehnologizarea și dezvoltarea depozitului de înmagazinare subterană Târgu-Mureș prin creșterea capacității de la 300 mil. mc. la 600 mil. mc și creșterea capacității zilnice de injecție/extractie de la o medie actuală de cca. 1,7 mil. mc/zi la cca. 5 mil. mc/zi, în două etape.	Conducta colectoare, instalațiile de suprafață, unitatea de comprimare, stația de uscare gaze finalizate. Termen finalizare 2023

Monitorizarea realizării planurilor anuale de investiții ale operatorului de transport și de sistem al gazelor naturale

În tabelul centralizator următor sunt prezentate valorile totale, în lei, ale immobilizărilor corporale și necorporale realizate de operatorul de transport și de sistem în anul 2020 și finanțate din surse proprii, comparativ cu valoarea planului de investiții asumat de OTS pentru anul 2020.

Grupa/ subgr.	Imobilizari corporale și necorporale	Plan investiții 2020	Investiții realizate în anul 2020, conform planului 2020	Investiții realizate în anul 2020, suplimentar față de plan	Investiții realizate în anul 2020, recuperate din anul precedent	TOTAL investiții realizate în anul 2020
Grupa 1	Construcții	1,213,482,984	654,817,647	15,341,860	392,967,452	1,063,126,959
Subgr. 1.1	Clădiri	4,815,107	0	65,495	0	65,495
Subgr. 1.2	Construcții ușoare (barăci, șoproane, etc.)	0	52,800	0	553,141	605,941
Subgr. 1.3	Conducte colectoare și magistrale (inclusiv instalațiile tehnologice, dotările și echipamentele aferente)	1,156,078,774	651,839,183	13,385,193	388,268,643	1,053,493,019
Subgr. 1.5	Conducte de distribuție din oțel	0	0	0	21,382	21,382
Subgr. 1.7	Alte construcții	52,589,103	2,925,664	1,891,172	4,124,285	8,941,121
Grupa 2	Echipamente tehnologice, mașini utilaje și echipamente de lucru	42,484,205	5,125,745	0	767,404	5,893,149
Grupa 3	Aparate și instalații de măsurare, control și reglare	6,494,481	5,901,136	196,563	3,549,619	9,647,318
Subgr. 3.1	Contoare volumetrice cu membrană, contoare cu ultrasunete, alte sisteme cu element deprimogen	190,656	185,170	0	356,236	541,406

Subgr. 3.2	Contoare cu pistoane rotative, contoare cu turbina	3,444,060	467,223	0	136,500	603,723
Subgr. 3.3	Convertoare electronice, calculatoare de debit, alte aparate si instalații de măsurare, control și reglare	2,859,765	5,248,743	196,563	3,056,883	8,502,189
Grupa 4	Mijloace de transport	6,453,018	7,600,390	661,000	0	8,261,390
Grupa 5	Alte imobilizări corporale și necorporale	14,796,179	11,644,086	0	5,325,893	16,969,979
TOTAL, din care:		1,283,710,867	685,089,004	16,199,423	402,610,367	1,103,898,794
In sistem		1,219,525,324	655,875,903	15,498,971	392,371,404	1,063,746,278
In dotări		64,185,543	29,213,101	700,452	10,238,963	40,152,516

Astfel, din valoarea totală a investițiilor realizate în anul 2020 de către SNTGN Transgaz SA, de 1.684.480.872 lei, valoarea finanțată din surse proprii este de 1.103.898.794 lei, iar valoarea finanțată din fonduri europene nerambursabile este de 580.582.078 lei. Din valoarea finanțată din surse proprii:

- cca. 685 milioane lei reprezintă investițiile planificate și realizate în anul 2020;
- cca. 16,2 milioane lei reprezintă investițiile realizate în anul 2020 suplimentar față de plan;
- cca. 402,6 milioane lei reprezintă investițiile nerealizate în anul 2019, care trebuiau să fie recuperate până la data de 31.12.2020, în conformitate cu prevederile art. 37, alin. (4) din *Procedura* aprobată prin Ordinul ANRE nr. 38/2019.

Din această valoare, 1.063.746.278 lei reprezintă valoarea totală a imobilizărilor corporale și necorporale aferente sistemului, respectiv 96% din totalul realizat.

Dintre cele mai însemnate obiective puse în funcțiune în anul 2020 pot fi enumerate următoarele proiecte:

- Dezvoltarea pe teritoriul României a SNT pe coridorul Bulgaria - România - Ungaria - Austria, faza 1 (BRUA - faza 1), având o valoare de aproximativ 1494,2 milioane lei din care 915,6 milioane lei din surse proprii;
- Conducta de transport gaze naturale Craiova - Segarcea - Băilești - Calafat, etapa I, tronsonul Craiova - Segarcea, având o valoare de circa 49,3 milioane lei;
- Retehnologizarea conductelor, bransamentelor, stațiilor de reglare și măsură, în valoare de 34,7 milioane lei.

În ceea ce privește îndeplinirea planului de investiții pentru anul 2019, OTS a realizat în cursul anului 2019 și a recuperat în cursul anului 2020 investiții restante, astfel încât valoarea totală a investițiilor realizate dintre cele incluse în planul de investiții pentru anul 2019 a fost de 445.711.396 lei, din care investiții directe în sistem în valoare de 411.513.006 lei. Prin raportarea acestor valori la valoarea totală de plan de 394.210.519 lei (valoare modificată la data de 1 octombrie 2020 conform prevederilor *Procedurii*), din care valoarea planificată a investițiilor directe în sistem a fost de 346.487.318 lei, rezultă gradul de realizare a planului de investiții pentru anul 2019, stabilit în conformitate cu prevederile art. 34 alin. (2) din *Procedura* aprobată cu Ordinul ANRE nr. 38/2019 de 118,8%, care depășește semnificativ gradul minim obligatoriu, de 95%.

Gradul de realizare a planului anual de investiții pentru 2020, stabilit conform prevederilor art. 34 alin. (2) din *Procedura* aprobată cu Ordinul ANRE nr. 38/2019 prin raportarea valorii realizate a imobilizărilor corporale și necorporale în sistem de 671.374.874 lei la valoarea planificată a acestora de 1.219.525.324 lei, a rezultat de 55,05%.

Conform *Procedurii*, gradul de realizare a planului de investiții aferent anului 2020 se va reanaliza după primele 10 luni ale anului 2021, în care operatorul are dreptul să recupereze investițiile nerealizate în anul precedent, fiind obligatorie realizarea unui grad mai mare de 95 %.

Pentru anul 2021, SNTGN Transgaz SA a prognozat investiții în valoarea totală de 891.645.073 lei, din care investiții în sistem de 804.690.475 lei. De asemenea, OTS a transmis ANRE intenția de a recupera investiții întârziate din anul 2020 în cursul primului semestru al anului 2021, în valoare totală de cca. 737 milioane lei.

Dintre cele mai însemnate obiective planificate a fi puse în funcțiune în anul 2021 pot fi enumerate următoarele proiecte:

- Dezvoltarea pe teritoriul României a SNT pe coridorul Bulgaria - România - Ungaria - Austria, faza 1 (BRUA - faza 1), finalizare lucrări restante din anul 2020, în valoare de 269,4 milioane lei, surse proprii;
- Modernizarea stațiilor de comprimare Siliște și Onești în vederea interconectării cu stația Isaccea, în valoare de 364 milioane lei, surse proprii;
- Modernizarea stației de măsurare Isaccea 1, în valoare de 65,1 milioane lei, surse proprii;
- Conducta de transport gaze naturale Mintia - Brad - Ștei, în valoare de 22,6 milioane lei, surse proprii;
- Dezvoltări ale SNT în zona de Nord – Est a României în scopul îmbunătățirii aprovizionării cu gaze naturale a zonei, precum și a asigurării capacităților de transport spre Republica Moldova, având o valoare estimată de aproximativ 864 milioane lei din care 650 milioane lei din surse proprii ale operatorului;
- Noi dezvoltări ale SNT în scopul preluării gazelor de la țărmul Marii Negre (Vadu-T1), având o valoare estimată de circa 38 milioane lei;
- Conducta de transport gaze naturale Câmpulung Moldovenesc - Vatra Dornei, tronsonul Pojorâta - Vatra Dornei, a cărui valoare estimată se ridică la peste 16 milioane lei;
- Retehnologizarea conductelor, bransamentelor, stațiilor de reglare și măsură, în valoare de 73 milioane lei.

Monitorizarea realizării planurilor anuale de investiții ale operatorilor de înmagazinare a gazelor naturale

Valoarea totală a investițiilor realizate în anul 2020 de către DEPOGAZ S.A. este de 27.022.386 lei. Din această valoare, imobilizările corporale și necorporale aferente sistemului de înmagazinare reprezintă 91,73%, respectiv 24.787.637 lei, restul reprezentând achiziția de dotări. Prin raportarea valorii realizate a imobilizărilor corporale și necorporale în sistem la valoarea planificată a acestora, de 23.576.676 lei, a rezultat un grad de îndeplinire a planului de investiții în anul 2019 de 105,14 %.

Operatorul DEPOGAZ S.A. a solicitat în cursul anului 2020 și a obținut emiterea de către ANRE a Deciziei nr. 838/25.05.2020 pentru aprobarea modalității de alocare transfrontalieră a costurilor aferente proiectului de interes comun nr. 6.20.6 - "Unitate de stocare subterană de gaze de la Sărmășel, România", parte a grupului de proiecte 6.20 – Creșterea capacității de stocare în Europa de sud-est, în conformitate cu prevederile *Regulamentului (UE) nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de abrogare a Deciziei nr. 1364/2006/CE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 713/2009, (CE) nr. 714/2009 și (CE) nr. 715/2009*. Proiectul prezintă beneficii economice pentru SNT și la nivel regional stabilite în conformitate cu principiile de calcul enunțate în metodologia ENTSOG privind analiza cost-beneficiu pentru proiectele de înmagazinare de gaze naturale, dar este fezabil doar în condițiile obținerii unei finanțări nerambursabile prin mecanismul Connecting Europe Facility.

Pentru anul 2020, operatorul sistemului de înmagazinare DEPOMUREȘ S.A. nu a planificat investiții. Operatorul intenționează să realizeze proiectul de interes european "Unitate de stocare Depomureș, România" – faza 1, parte a grupului de proiecte 6.20 – Creșterea capacității de stocare în Europa de sud-est din lista a patra a proiectelor de interes comun a Uniunii Europene aprobată prin *Regulamentul delegat (UE) 2020/389 al Comisiei din 31 octombrie 2019 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește lista proiectelor de interes comun a Uniunii*. Astfel, în cursul anului 2020 acest operator a transmis la ANRE o cerere de investiții în conformitate cu prevederile *Regulamentului (UE) nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de abrogare a Deciziei nr. 1364/2006/CE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 713/2009, (CE) nr. 714/2009 și (CE) nr. 715/2009*, arătând că proiectul este fezabil doar în condițiile obținerii unei finanțări nerambursabile prin mecanismul Connecting Europe Facility. ANRE a aprobat în acest sens Decizia nr. 754/12.05.2020 pentru aprobarea modalității de alocare transfrontalieră a costurilor aferente proiectului.

Pentru anul 2021, DEPOGAZ S.A. a prognozat investiții în valoarea totală de 41.115.104 lei, din care, valoarea alocată imobilizărilor corporale și necorporale destinate sistemului este de 39.868.709 lei, reprezentând 97% din total, în vreme ce DEPOMUREȘ S.A. a prognozat investiții în valoare totală de 160.000 lei din care valoarea alocată imobilizărilor corporale și necorporale destinate sistemului reprezintă 150.000 lei, respectiv 93,75% din total.

Monitorizarea realizării planurilor anuale de investiții pentru sistemele de distribuție a gazelor naturale

Valoarea totală a investițiilor realizate, respectiv valoarea mijloacelor fixe rezultate în urma investițiilor realizate de către operatorii sistemelor de distribuție la nivel național în anul 2020, este de 492,5 milioane lei, înregistrându-se o creștere de aproximativ 105 milioane lei (circa 27%) față de investițiile realizate în anul 2019. Această valoare include investițiile aferente planului propus pentru anul 2019, care au fost recuperate în cursul anului 2020, în perioada legală de 12 luni. Astfel, valoarea netă a investițiilor realizate în anul 2020, corespunzătoare doar celor incluse de operatori în planurile pe care și le-au asumat pentru anul 2020, **este de 453 milioane lei.**

În ceea ce privește investițiile pe care cei doi operatori care distribuie pentru mai mult de 100.000 de utilizatori, respectiv S.C. Delgaz Grid S.A. și S.C. Distrigaz Sud Rețele SRL, le-au realizat în cursul anului 2020, **conform planurilor asumate pentru anul 2020**, valoarea totală realizată însumează aproximativ 381,5 milioane lei, reprezentând un procent de 84,2% din valoarea totală a investițiilor realizate în sistemele de distribuție a gazelor naturale la nivel național.

Din punctul de vedere al structurii valorii investițiilor realizate în anul 2020 de către cei doi mari distribuitori, aproximativ 308,2 milioane lei, respectiv 80,7% din total, reprezintă valoarea mijloacelor corporale și necorporale care aparțin sistemului. Față de prevederile art. 22, alin. (2) al *Procedurii* aprobate prin Ordinul ANRE cu nr. 38/2019, cu modificările și completările ulterioare, conform cărora pentru OD care distribuie gaze naturale pentru mai mult de 100.000 de clienți, valoarea investițiilor care au ca rezultat imobilizări corporale și necorporale aparținând sistemului trebuie să reprezinte cel puțin 85% din valoarea totală a planului anual de investiții, apreciem că procentul menționat urmează să fie atins după ce operatorii vor recupera în termenul legal, respectiv până la data de 31.10.2021, lucrările incluse în planul de investiții aferent anului 2020.

În conformitate cu prevederile art 34, alin (2) din *Procedura* mai sus amintită, operatorul are obligația de a realiza anual din surse proprii investiții care au ca rezultat imobilizări corporale și necorporale aparținând sistemului în valoare de cel puțin 95 % din valoarea totală a acestora cuprinsă în planul anual de investiții aprobat de ANRE pentru anul respectiv. În acest sens, în urma analizei ANRE, a reieșit faptul că, dintre cei 31 de operatori, un număr de 18 au îndeplinit condiția procentuală impusă, restul operatorilor având obligația de a recupera investițiile nerealizate în conformitate cu dispozițiile art. 34 alin (4) ale aceleași *Proceduri*, respectiv în primele 10 luni ale anului 2021. Valoarea cumulată a investițiilor nerealizate și care trebuie recuperate în termenul menționat este de aproximativ 23,2 milioane lei.

Situația care reflectă gradul de realizare din surse proprii a investițiilor asumate de către operatori în planurile aferente anului 2020, este sintetizată în tabelul următor.

Operatorul	Investiții TOTALE planificate	Investiții TOTALE realizate	Grad total de realiz.	Investiții în SISTEM planificate	Investiții în SISTEM realizate	Grad de realiz. a invest. în sistem
	(mil. lei)	(mil. lei)	(%)	(mil. lei)	(mil. lei)	(%)
Distrigaz Sud Rețele	224,95	205,97	91,56	191,86	170,31	88,76
Delgaz Grid	180,30	175,56	97,37	140,18	137,87	98,35
Alții (29 OSD)	77,94	71,53	91,77	71,72	65,36	91,13
TOTAL	483,19	453,06	93,76	403,77	373,54	92,51

În vederea evaluării **gradului de îndeplinire a planurilor de investiții pentru anul 2019**, din valoarea totală a investițiilor realizate de către operatori în cursul anului 2020 au fost extrase lucrările recuperate, respectiv cele care au fost incluse în planul de investiții al anului 2019, dar au avut punerea în funcțiune în 2020, în termenul legal de 12 luni.

Astfel, în ceea ce privește gradul de realizare a planurilor de investiții pentru anul 2019, situația este prezentată în tabelul următor:

Operatorul	Investiții planificate pt. anul 2019	Investiții realizate în anul 2019	Investiții recuperate în anul 2020	Investiții TOTALE aferente anului 2019	Gradul de realizare a investițiilor
	(mil. lei)	(mil. lei)	(mil. lei)	(mil. lei)	(%)
Distrigaz Sud Rețele	178,5	152,5	33,36	185,86	104,1
Delgaz Grid	164,2	162	0	162	98,6
Alții (29 OSD)	78,8	72,15	6,13	78,28	99,3
TOTAL	421,5	386,6	39,49	426,14	101,1

Pentru anul 2021, operatorii sistemelor de distribuție și-au propus să efectueze investiții din surse proprii în valoare totală de circa 727 milioane lei, în creștere cu cca. 50 % față de valoare totală a planurilor pentru anul 2020. Dintre acestea, 646 milioane lei reprezintă investițiile directe în sistem.

Cei doi operatori care distribuie pentru mai mult de 100.000 de clienți, Distrigaz Sud Rețele și Delgaz Grid au programat pentru anul 2021 investiții în valoare de aproximativ 641,7 milioane lei, reprezentând cca. 88 % din valoarea totală programată pentru anul 2021 de către toți operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale din România.

ASPECTE PRIVIND FUNCȚIONAREA TEHNICĂ

(managementul congestiilor de rețea, standarde de performanță, securitatea rețelei, racordarea la rețea, cooperarea tehnică a OTS cu terții, realizarea investițiilor în capacități de producere în raport cu siguranța în funcționare)

Monitorizarea indicatorilor de performanță și a stării tehnice a rețelelor de gaze naturale se prezintă în Raportul privind realizarea indicatorilor de performanță pentru serviciile de transport și de distribuție a gazelor naturale și starea tehnică a rețelelor de gaze naturale - 2020 -, publicat pe site-ul ANRE la adresa: <https://www.anre.ro/ro/gaze-naturale/rapoarte/rapoarte-indicatori-de-performanta>.

Starea tehnică a sistemului național de transport al gazelor naturale

Activitatea de transport al gazelor naturale este desfășurată de S.N.T.G.N. Transgaz S.A. în baza licenței de operare a sistemului de transport gaze naturale nr. 1933/20.12.2013, emisă de ANRE, valabilă până la data de 08.07.2032.

Transportul gazelor naturale este asigurat prin conducte magistrale și racorduri de alimentare, în lungime totală de peste 13.925 km, având diametre cuprinse între 25 mm și 1200 mm, precum și prin instalațiile, echipamentele și dotările aferente acestora, la presiuni cuprinse între 6 bar și 63 bar, prin care se asigură preluarea gazelor naturale extrase din perimetrele de producție, din depozitele de înmagazinare subterană și a celor provenite din import și transportul acestora în vederea livrării către clienții finali din piața internă și externă de gaze naturale. În ceea ce privește presiunea de operare a conductelor de tranzit, aceasta se situează la valoarea de 54 bar.

Principalele componente ale Sistemului Național de Transport (SNT) al gazelor naturale sunt

prezentate în tabelul următor :

Principalele componente ale SNT al gazelor naturale la 31.12.2020
❖ 13.925 km de conducte magistrale și racorduri de alimentare gaze naturale, din care 369 km reprezintă conducte de tranzit, iar 479 km sunt aferenți magistralei BRUA;
❖ 1.128 stații de măsurare gaze / 1.233 direcții de măsurare;
❖ 4 stații de măsurare gaze pentru transport internațional;
❖ 7 stații de măsurare a gazelor naturale din import;
❖ 58 de stații de comandă vane/noduri tehnologice (SCV, NT);
❖ 7 puncte fizice de intrare/ieșire conectate la depozitele de inmagazinare;
❖ 6 stații de comprimare gaze (SCG);
❖ 1.041 de stații de protecție catodică (SPC);
❖ 982 de stații de odorizare gaze (SOG).

Situația duratei de funcționare a componentelor SNT, aflate în utilizare la data de **31.12.2020**, este prezentată în tabelul următor:

Durata de funcționare	Conducte de transport și racorduri de alimentare la 31.12.2020 (km.)	Număr total de direcții de măsurare aferente stațiilor de reglare măsurare (SRM) la 31.12.2020	Număr de stații de reglare măsurare amplaste pe conductele de tranzit gaze (SMG) la 31.12.2020	Număr stații de reglare măsurare a gazelor din import (SMG) la 31.12.2020	Număr stații de protecție catodică (SPC) la 31.12.2020	Număr stații de comanda vane (SCV-NT) la 31.12.2020	Număr stații de comprimare gaze (SCG) la 31.12.2020
≥ 40 ani	7.413	150	0	2	73	13	1
între 30 și 40 ani	1.839	59	0	0	25	2	1
între 20 și 30 ani	1.095	308	2	2	59	2	0
între 10 și 20 ani	2.248	549	2	0	761	14	0
între 5 și 10 ani	679	117	0	1	105	3	0
≤ 5 ani	651	50	0	2	18	24	4
TOTAL	13.925	1.233	4	7	1.041	58	6

Modificările survenite față de anul precedent sunt evidențiate în următorul tabel centralizator:

Nr. crt.	Denumire obiectiv/ componenta SNT	U.M.	Total la data de 31.12.2019	Realizări în anul 2020	Total la data de 31.12.2020	Variația față de anul 2019 (%)
1	Conducte magistrale de transport și racorduri de alimentare, exceptând tranzitul (	km	13.061	495	13.556	+3,8
2	Conducte de tranzit	km	369	0	369	0
3	Număr total de stații de măsurare gaze/direcții de măsurare	buc	1.128/1.233	0	1.128/1.233	0

4	Puncte de interconectare cu depozitele de înmagazinare	buc	7	0	7	0
5	Stații de măsurare gaze amplasate pe conductele de tranzit	buc	4	0	4	0
6	Stații de măsurare gaze – import	buc	7	0	7	0
7	Stații de protecție catodică (SPC)	buc	1.038	+3	1.041	+0,3
8	Stații de comandă vane / noduri tehnologice (SCV-NT)	buc	58	0	58	0
9	Stații de comprimare gaze (SCG)	buc	5	1	6	+20
10	Stații de odorizare gaze (SOG)	buc	902	+80	982	+8,8

În cursul anului 2020, sistemul național de transport a înregistrat următoarele modificări:

- Lungimea totală a conductelor și racordurilor a înregistrat o creștere cu 3,7%, prin realizarea a 497,5 km de noi tronsoane de conducte și racorduri de alimentare și scoaterea din funcțiune a 2,5 km de conducte;
- Au fost modernizate 8 noi stații de reglare-măsurare
- Au fost puse în funcțiune 3 noi stații de protecție catodică, numărul total al acestora ajungând astfel la 1041;
- Conducta de transport internațional T1, respectiv Isaccea 1-Negru Vodă 1 a fost conectată la SNT, astfel încât în prezent SNT are două noi puncte de interconectare cu sistemele de transport învecinate, fapt care duce la creșterea eficienței funcționării SNT prin mărirea capacității de import/export;
- Au fost puse în funcțiune 80 de noi stații de odorizare gaze, numărul total al acestora ajungând astfel la 982 reprezentând o creștere de cca. 9 % față de anul precedent;
- S-a pus în funcțiune o nouă stație de comprimare gaze (SCG), numărul acestora ajungând astfel la 6, în scopul echilibrării presiunii din rețeaua internă cu cea a sistemelor adiacente și pentru a crește cantitatea de gaze naturale transportată în regim intern.

Starea tehnică a sistemelor de distribuție a gazelor naturale

Cei 31 de operatori de distribuție a gazelor naturale, titulari ai licențelor acordate de ANRE, au deținut la data de 31.12.2020 conducte de distribuție a gazelor naturale și racorduri aferente acestora în lungime totală de peste 54.209 km. Dintre acestea, o pondere de 64,10% din total sunt rețele din polietilenă, fiind cele care au cunoscut o dezvoltare accentuată în ultimii 20 de ani.

În tabelul următor se prezintă situația duratei de funcționare a conductelor și racordurilor sistemelor de distribuție a gazelor naturale, din polietilenă și oțel, la sfârșitul anului 2020:

Vechime rețea (ani)	Lungime obiective OL	Lungime obiective PE	Total lungime obiective	
	(km)	(km)	(km)	(%)
≥40	1.626	0	1.626	3,0
[30;40)	2.477	0	2.477	4,6
[20;30)	11.911	1.732	13.643	25,2
[10;20)	3.139	17.821	20.960	38,6

<10	291	15.192	15.483	28,6
Total	19.464	34.745	54.209	100

Astfel, din totalul de 54.209 km o pondere de peste 28% reprezintă rețele care au o vechime mai mică de 10 ani, iar 38,66% dintre acestea au o vechime cuprinsă între 10 și 20 de ani. Pe de altă parte, 25,17% reprezintă conducte și racorduri cu vechimea cuprinsă între 20 și 30 de ani, în timp ce doar 7,61% au o vechime mai mare de 30 de ani.

Prin comparație cu anul gazier precedent, se remarcă extinderea rețelei naționale de distribuție de gaze naturale cu 1.950 km., ceea ce reprezintă o majorare de circa 3,7%.

Se menționează faptul că valoarea totală a rețelei de distribuție a gazelor naturale de 56.694 km la data de 31.12.2019, precizată în cadrul *Raportului de activitate al ANRE aferent anului 2019*, a fost afectată de o eroare materială. Astfel, sistemul de distribuție a gazelor naturale totaliza la sfârșitul anului 2019 o lungime de 52.259 km. Majorarea față de anul 2018 a fost de 1.244 km, ceea ce reprezintă o creștere de 2,44%.

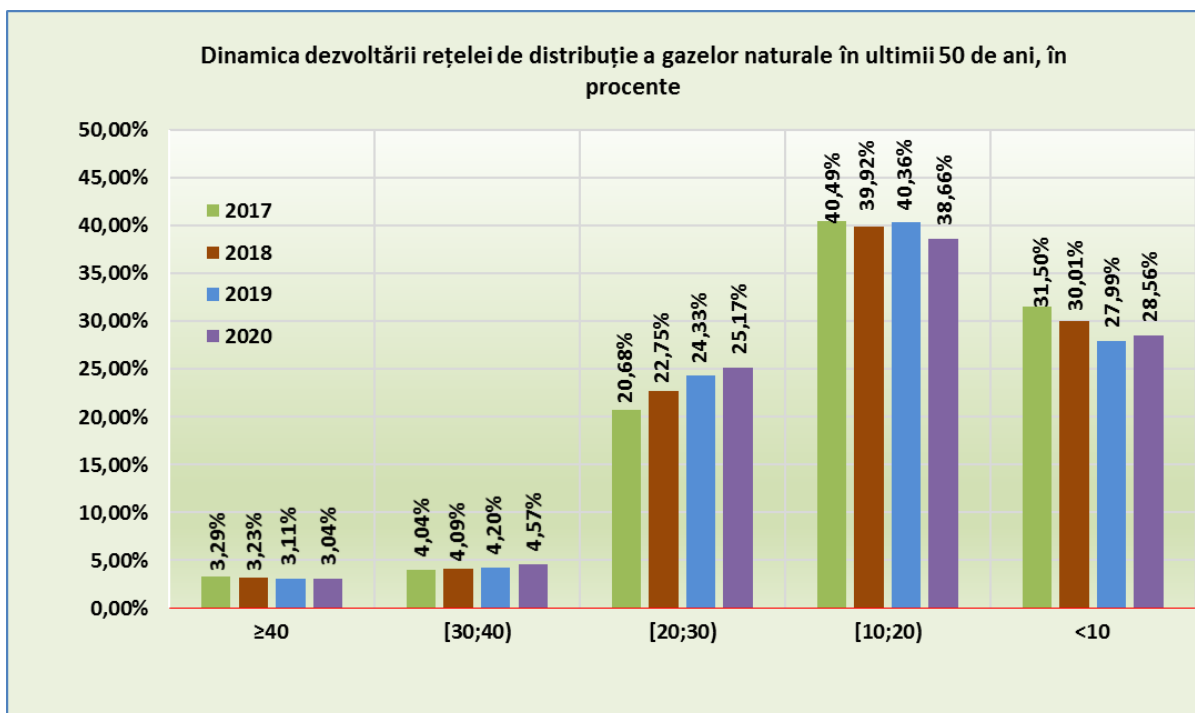
Ponderea conductelor din polietilenă, respectiv din oțel, defalcate pe tranșe de vechime din totalul lungimii conductelor sistemelor de distribuție a gazelor naturale, este prezentată în tabelul următor:

Vechime rețea (ani)	Procent OL (%)	Procent PE (%)
≥40	3	0
[30;40)	4,6	0
[20;30)	22	3,2
[10;20)	5,8	32,8
<10	0,6	28
Pondere din total (%)	36	64

Tabelul următor prezintă dinamica dezvoltării rețelei de distribuție a gazelor naturale în ultimii 3 ani, în funcție de vechimea acesteia:

Vechime rețea (ani)	În anul 2018	În anul 2019	În anul 2020
≥40	3,3%	2,9%	3,0%
[30;40)	4%	3,9%	4,6%
[20;30)	22,7%	23,2%	25,2%
[10;20)	40%	43,5%	38,6%
<10	30%	26,5%	28,6%

Monitorizarea duratelor de timp necesare pentru racordări în sistemul de transport

Standardul de performanță pentru serviciul de transport și de sistem al gazelor naturale, prevede faptul că pentru realizarea unei noi instalații de racordare la ST sau pentru modificarea/reamplasarea uneia existente, OTS are obligația să finalizeze lucrările și să pună în funcțiune instalația de racordare în termenul stabilit în contractul de racordare. Din evidențele transmise, la nivelul Transgaz, în anul gazier 2019-2020, nu a fost executată și pusă în funcțiune nicio instalație de racordare.

Monitorizarea duratelor de timp necesare pentru racordări în sistemele de distribuție

În anul gazier 2019-2020, toți operatorii de distribuție (OD) au înregistrat un număr total de 69.671 cereri de racordare, o valoare apropiată de cea din perioada 01.10.2018-30.09.2019.

În acest context, pentru cele 41.217 racorduri pe care operatorii sistemelor de distribuție le-au pus în funcțiune în perioada 01.10.2019-30.09.2020, a rezultat o durată medie de realizare a acestora de 132 zile, calculată de la data înregistrării cererii solicitantului, însoțită de documentația completă.

Față de anul gazier precedent se evidențiază o majorare a termenului de așteptare a solicitanților de circa 17 zile (durata medie de realizare a racordului în intervalul oct. 2018 - sept. 2019 a fost de 115 zile). Conform justificărilor transmise de operatori, această situație a fost cauzată în principal de creșterea semnificativă a numărului de racorduri executate, în contextul instituirii de

restricții impuse de pandemia de Covid-19. Volumul substanțial de lucrări, generat în principal de dezvoltarea imobiliară, dar și de creșterea consumului prin orientarea clienților către utilizarea gazelor naturale în locul altor combustibili tradiționali, precum și intrarea în vigoare a Legii nr. 155/2020, care prevede finanțarea lucrărilor de racordare a consumatorilor din fonduri proprii ale operatorilor, a avut un impact semnificativ asupra capacității operatorilor economici autorizați de a respecta termenele contractuale.

Pe de altă parte însă, pe parcursul anului gazier precedent (01.10.2018-30.09.2019) se puseseră în funcțiune doar 29.066 racorduri, ceea ce reprezintă o **majorare cu 41,8% a volumului de lucrări** în perioada monitorizată, care au fost executate cu aceeași forță de muncă și în condiții deosebite cauzate de starea de urgență și de cea de alertă.

În ceea ce privește cele 4.098 extinderi/redimensionări ale obiectivelor/conductelor de gaze naturale puse în funcțiune de operatorii sistemelor de distribuție în perioada 01.10.2019-30.09.2020, durata de realizare a acestora a înregistrat un termen mediu de realizare de 217 zile, calculat de la data depunerii de către solicitant a cererii însoțite de documentația completă. Și în acest caz se remarcă faptul că, deși numărul extinderilor de conducte s-a dublat practic față de cele din anul gazier precedent, perioada de execuție a rămas aproximativ aceeași, majorarea fiind de o singură zi (timpul mediu de realizare în intervalul oct. 2018 - sept. 2019 a fost de 216 zile).

Monitorizarea indicatorilor de performanță a serviciului de transport al gazelor naturale

Indicatorii de performanță pentru serviciul de transport și de sistem al gazelor naturale se referă la:

- înregistrarea și soluționarea solicitărilor/sesizărilor/reclamațiilor utilizatorilor privind serviciul de transport și de sistem al gazelor naturale;
- accesul la sistemul de transport al gazelor naturale;
- racordarea la sistemul de transport al gazelor naturale;
- refacerea terenurilor și/sau a bunurilor afectate de lucrări efectuate asupra infrastructurii sistemului de transport al gazelor naturale;
- respectarea condițiilor de predare-preluare a gazelor naturale;
- limitarea/întreruperea prestării serviciului de transport și de sistem al gazelor naturale.

Operatorul de transport și de sistem este exonerat de obligația respectării indicatorilor de performanță impuși prin standard în situații de urgență și în caz de forță majoră, declarate în conformitate cu prevederile legale, precum și la apariția unor restricții tehnice parțiale sau totale ale unui sistem din amonte.

Sinteza indicatorilor specifici de performanță a serviciului de transport și de sistem al gazelor naturale și evoluția acestora prin comparație cu anul gazier precedent, este evidențiată în **tabelul următor**:

Sinteza indicatorilor de performanță a serviciului de transport și de sistem

Indicatorul specific de performanță	Valoarea de referință a indicatorului (%)	Anul gazier de analiză 2019-2020 (%)	Îndeplinirea condiției de performanță %	Anul gazier anterior 2018-2019 (%)	Evoluția indicatorului (±%)
IP ₀ ¹	90	99,58	da	97,15	+2,43
IP ₁ ¹	95	---	-	100	---
IP ₁ ²	95	---	-	100	---
IP ₁ ³	95	100	da	99,38	+0,62
IP ₁ ⁴	95	100	da	---	---
IP ₁ ⁵	95	100	da	---	---
IP ₂ ¹	95	97,37	da	100	-2,63
IP ₂ ²	95	---	-	---	---
IP ₃ ¹	95	100	da	100	0
IP ₃ ²	95	---	-	100	---
IP ₃ ³	95	---	-	100	---
IP ₃ ⁴	95	---	-	100	---
IP ₄ ¹	95	---	-	---	---
IP ₅ ¹	98	100	da	99,61	+0,39
IP ₅ ²	98	100	da	100	0
IP ₆ ¹	98	100	da	100	0
IP ₆ ²	98	100	da	100	0
IP ₇ ¹	80	93,88	da	97,27	-3,39
IP ₈ ¹	98	100	da	100	0
IP ₈ ²	98	---	-	---	---
IP ₉ ¹	90	---	-	---	---

NOTĂ: Rubricile marcate cu (---) sunt cele pentru care indicatorii nu au fost calculați, deoarece nu au existat solicitări sau sesizări pe baza cărora aceștia se determină.

În concluzie, se poate remarca faptul că **toți indicatorii** de performanță a serviciului de transport și de sistem al gazelor naturale aferenți anului gazier 1.10.2019 - 30.09.2020 au valori peste cele de referință și că gradul lor de îndeplinire din punct de vedere al încadrării în nivelurile minime prevăzute în standard este de 100%. Prin comparație cu anul gazier anterior (01.10.2018 - 30.09.2019), se evidențiază menținerea la nivel înalt a valorilor indicatorilor de performanță, ceea ce denotă păstrarea standardului de calitate a serviciilor oferite de S.N.T.G.N. Transgaz S.A.

Monitorizarea indicatorilor de performanță a serviciului de distribuție a gazelor naturale

Indicatorii de performanță pentru serviciul de distribuție și de sistem se referă la:

- înregistrarea și soluționarea sesizărilor/reclamațiilor/solicitărilor utilizatorilor privind serviciul de distribuție și de sistem al gazelor naturale;
- contractarea serviciului de distribuție a gazelor naturale;

- respectarea serviciilor de predare-preluare a gazelor naturale;
- racordarea la sistemul de distribuție a gazelor naturale;
- refacerea terenurilor și/sau a bunurilor afectate de execuția unor lucrări asupra obiectivelor sistemului de distribuție a gazelor naturale;
- limitarea/întreruperea prestării serviciului de distribuție și de sistem al gazelor naturale.

Operatorii de distribuție a gazelor naturale (OD) sunt exonerati de obligația respectării indicatorilor de performanță impuși prin standard în situații de urgență și în caz de forță majoră, declarate în conformitate cu prevederile legale, și la apariția unor restricții tehnice parțiale sau totale ale unui sistem din amonte.

Pentru a pune în evidență calitatea serviciului prestat de operatorii de distribuție în anul gazier analizat, față de anul gazier anterior, în **tabelul următor** sunt prezentate valorile medii înregistrate ale indicatorilor de performanță în acești doi ani gazieri.

Sinteza indicatorilor de performanță a serviciului de distribuție – valori medii ponderate pe țară

Indicatorul specific de performanță	Valoarea de referință a indicatorului (%)	Anul gazier de analiză 1.10.2019 - 30.09.2020 (%)	Îndeplinirea condiției de performanță %	Anul gazier anterior 1.10.2018 - 30.09.2019 (%)	Evoluția indicatorului (±%)
IP ₀ ¹	90	99,92	da	93,49	+6,43
IP ₁ ¹	90	99,96	da	99,34	+0,62
IP ₁ ²	95	97,36	da	98,02	-0,66
IP ₁ ³	95	96,30	da	98,25	-1,95
IP ₁ ⁴	95	99,05	da	95,16	+3,89
IP ₂ ¹	95	Abrogat	----	96,47	----
IP ₂ ²	95	Abrogat	----	90,83	----
IP ₃ ¹	95	95,90	da	86,58	+9,32
IP ₃ ¹⁻¹	95	93,29	nu	89,77	+3,52
IP ₃ ²	95	95,36	da	83,67	+11,69
IP ₃ ³	95	93,87	nu	83,30	+10,57
IP ₃ ⁴	95	97,53	da	94,40	+3,13
IP ₃ ⁵	95	94,46	nu	84,59	+9,87
IP ₃ ⁵⁻¹	95	95,72	da	96,64	-0,92
IP ₃ ⁵⁻²	95	95,42	da	84,35	+11,07
IP ₄ ¹	90	89,40	nu	92,86	-3,46
IP ₅ ¹	95	100	da	99,90	+0,10
IP ₆ ¹	98	100	da	99,97	+0,03
IP ₇ ¹	80	97,58	da	90,46	+7,12
IP ₈ ¹	98	99,10	da	97,71	+1,39
IP ₉ ¹	90	98,19	da	100	-1,81

Situația prezentată relevă faptul că, în general, indicatorii de performanță a serviciului de distribuție a gazelor naturale au fost respectați sau valorile medii se apropie de pragul minim prevăzut în standard. Trei dintre cei opt indicatori care fac parte din indicatorul general IP₃, referitor la racordarea la sistem nu se încadrează în limitele impuse prin standard, dar au valori apropiate de acestea. Deși îmbunătățirea față de anul gazier precedent este una evidentă, prin creșterea nivelurilor înregistrate, există încă dificultăți întâmpinate de operatori în procesul de racordare a solicitanților la sistemele de distribuție a gazelor naturale.

Având în vedere îmbunătățirea indicatorilor față de anul precedent în condițiile dificultăților întâmpinate începând cu luna martie 2020, rezultatele obținute pot fi considerate bune.

Indicatorul IP₃ este un indicator dintre cele mai importante, iar operatorii trebuie să intervină prin măsurile necesare pentru reducerea duratei de racordare și respectarea termenelor reglementate pentru:

- întocmirea documentațiilor necesare;
- depunerea acestora la instituțiile abilitate în vederea obținerii avizelor și autorizațiilor;
- execuția extinderilor de conducte și a racordurilor;
- punerea în funcțiune a obiectivelor realizate.

Implementarea acestor măsuri ar putea conduce la obținerea unor valori superioare celor minime prevăzute în standard pentru toți indicatorii IP₃.

În **tabelul următor** se prezintă situația întreruperilor planificate și neplanificate în prestarea serviciului de distribuție și de sistem al gazelor naturale și indicatorii de performanță privind notificarea utilizatorilor afectați de aceste întreruperi.

Situația întreruperilor planificate și neplanificate în prestarea serviciului de distribuție și de sistem al gazelor naturale

Nr. crt.	OSD	Intr. Planif.	Numar utilizatori afectați intr. planif	Gradul de instiințare în cel mult 12 ore (%)	Intr. Neplanif.	Numar utilizatori afectați intr. neplanif	Gradul de instiințare cu cel puțin 2 zile înainte (%)
1	DELGAZ GRID	2.795	441.278	100	121	12.064	100
2	DISTRIGAZ SUD RETELE	3.308	455.199	100	169	29.789	100
3	Distribuitori pentru mai puțin de 100.000 de utilizatori	805	27.455	100	810	15.584	100
4	TOTAL	6.908	923.932	100	1.100	57.437	100

Concluzia care rezultă este aceea că toți operatorii sistemelor de distribuție au acordat o atenție deosebită notificării clienților afectați atât de întreruperile neplanificate, cât și de cele planificate, reușind înștiințarea integrală a utilizatorilor afectați.

Realizarea planului anual de mentenanță în sistemul de transport al gazelor naturale

Pentru ca operatorul de transport și de sistem al gazelor naturale SNTGN Transgaz S.A. (OTS) să-și poată îndeplini obligațiile legale privind întreținerea și reabilitarea sistemului pe care îl operează, în condiții de eficiență și de protecție a mediului, este obligat să efectueze operațiunile specifice de mentenanță anuală, conform unui plan anual asumat conform prevederilor Procedurii aprobate prin Ordinul ANRE nr. 38/2019. Activitatea de mentenanță se realizează în conformitate cu *Normele tehnice pentru proiectarea și execuția conductelor de transport gaze naturale*, aprobate prin Ordinul ANRE nr. 118/2013, cu modificările și completările ulterioare. În anul 2020 OTS a realizat lucrări de mentenanță conform datelor prezentate în tabelul următor. Gradul de îndeplinire a planului de mentenanță în anul 2020 este de cca. 36%, mult sub pragul minim de 90% impus prin cadrul de reglementare.

Anul 2020		Planificat	Realizat	Grad de îndeplinire
		(lei)	(lei)	(%)
Lucrări mentenanță	Preventivă	20.249.962	6.193.634	30,59
	Corectivă	11.655.438	5.333.069	45,76
	Total	31.905.400	11.526.703	36,13
Servicii mentenanță		32.150.052	11.338.939	35,27
Total mentenanță, din care:		64.055.452	22.865.641	35,70

Printre cauzele care au condus la neîndeplinirea obiectivelor prognozate în planul de mentenanță, raportate de operatorul de transport al gazelor naturale, au fost:

- situațiile generate de starea de urgență/alertă;
- situația epidemiologică a personalului executanților;
- imposibilitatea opririi curgerii gazelor naturale în perioada sezonului rece;
- finalizarea cu întârziere a procedurilor de achiziție pentru o parte din lucrările prognozate;
- problemele legate de întârzierea acordării dreptului de acces în fondul forestier național;
- nefinalizarea proiectării pentru o parte din lucrările prognozate;
- problemele legate de aprovizionarea executanților cu materiale, cauzată în principal de pandemia de Covid-19, care a afectat puternic activitatea multor furnizori.

De asemenea, au fost întâmpinate probleme interne generate de evoluția pandemiei cu virusul SARS COV2: reducerea deplasărilor, efectuarea de la domiciliu (telemuncă) a majorității activităților, infrastructură de comunicare greoaie, reducerea activității partenerilor, etc.

Având în vedere gradul redus de realizare a planului de mentenanță al OTS, ANRE a verificat motivele invocate de operator în scopul de a constata măsura în care acestea sunt obiective sau reprezintă un management intern defectuos și a aplicat sancțiunea contravențională prevăzută de lege pentru neîndeplinirea planului de mentenanță pentru anul 2020.

Pentru anul 2021, SNTGN Transgaz SA a prognozat lucrări și servicii de mentenanță în valoare totală de 19.947.800 lei.

Realizarea planului anual de mentenanță în sistemele de distribuție a gazelor naturale

Operarea, întreținerea, repararea și reabilitarea sistemelor de gaze naturale se realizează cu respectarea *Normelelor tehnice pentru proiectarea, executarea și exploatarea sistemelor de alimentare cu gaze naturale*, aprobate prin Ordinul ANRE nr. 89/2018, cu modificările și completările ulterioare.

În conformitate cu prevederile *Procedurii* aprobate prin Ordinul ANRE nr. 38/2019, cu modificările și completările ulterioare, OD are obligația de a realiza anual lucrări de mentenanță în valoare de cel puțin 90% din valoarea totală a planului anual de mentenanță.

În tabelul următor sunt prezentate valorile lucrărilor de mentenanță totale, preventive și corective realizate în cursul anului 2020 de către cei doi mari operatori naționali ai sistemului de distribuție a gazelor naturale (Delgaz Grid și Distrigaz Sud Rețele), precum și de către ceilalți 29 de operatori (însuși).

Concluzia care se poate extrage din informațiile prezentate este aceea de îndeplinire de către operatorii sistemelor de distribuție a planurilor de mentenanță pe care aceștia și le-au asumat pentru anul 2020, din punct de vedere al gradului minim de îndeplinire.

Operatorul	Mentenanța totală planificată	Mentenanța totală realizată	Grad de realizare	Mentenanța preventivă planificată	Mentenanța preventivă realizată	Grad de realizare	Mentenanță corectivă planificată	Mentenanță corectivă realizată	Grad de realizare
	(lei)	(lei)	(%)	(lei)	(lei)	(%)	(lei)	(lei)	(%)
Distrigaz Sud Rețele	345.394.602	342.282.436	99%	220.907.993	211.437.006	96%	124.486.609	130.845.430	105%
Delgaz Grid	270.600.579	255.259.397	94%	153.482.548	160.786.052	105%	117.118.031	94.473.345	81%
Alții (29 OSD)	18.171.098	19.036.839	105%	13.541.079	14.841.260	110%	4.630.018	4.195.579	91%
TOTAL	634.057.821	616.578.672	97%	387.809.723	387.064.318	99,8%	246.248.097	229.514.354	93%

Realizarea planului anual de mentenanță în sistemele de înmagazinare a gazelor naturale

În tabelul următor sunt prezentate valorile lucrărilor de mentenanță totală, preventivă și corectivă realizate în cursul anului 2020 de către cei doi operatori de înmagazinare a gazelor naturale, cu mențiunea că dintre aceștia doar Depomureș a îndeplinit condiția prevăzută în Procedură, referitoare la gradul minim de 90% de realizare a lucrărilor de mentenanță.

Operatorul	Mentenanța totală planificată	Mentenanță totală realizată	Grad de realizare	Mentenanță preventivă planificată	Mentenanță preventivă realizată	Grad de realizare	Mentenanță corectivă planificată	Mentenanță corectivă realizată	Grad de realizare
	(lei)	(lei)	(%)	(lei)	(lei)	(%)	(lei)	(lei)	(%)
DEPOGAZ	17.619.956	11.665.257	66%	12.289.770	9.383.412	76%	5.330.186	2.281.845	43%
DEPOMUREȘ	1.840.842	1.788.621	97%	432.364	410.168	95%	1.408.478	1.378.453	98%
TOTAL	19.460.798	13.453.878	69%	12.722.134	9.793.580	77%	6.738.664	3.660.298	54%

Întrucât operatorul Depogaz nu a prezentat justificări pentru gradul redus de îndeplinire a lucrărilor de mentenanță, ANRE va lua măsuri similare cu cele pentru operatorul de transport și de sistem.

V. LICENȚE, AUTORIZAȚII ȘI ATESTATE

ENERGIE ELECTRICĂ

Licențe și autorizații de înființare

În cursul anului 2020, ANRE a continuat activitatea de acordare, modificare, retragere sau, după caz, de suspendare de autorizații de înființare și de licențe/confirmări de licențe. La data de 24.07.2020 a intrat în vigoare Legea nr. 155 (*Lege*) de modificare a Legii nr. 123/2012 a energiei electrice și gazelor naturale, cu modificările și completările ulterioare, prin care se acordă dreptul de exploatare comercială a capacităților energetice de producere a energiei electrice, fără a deține licență acordată de ANRE, deținătorului unor capacități de producere a energiei electrice, inclusiv a energiei electrice și termice produse în centrale electrice în cogenerare, conectate la rețeaua electrică, cu o putere electrică totală mai mică de 1 MW. Astfel, 381 de licențe pentru exploatarea comercială a capacităților de producere a energiei electrice și, după caz, a energiei electrice și termice produse în centrale electrice în cogenerare, și-au încetat valabilitatea prin efectul *Legii*.

În conformitate cu *Procedura de confirmare a dreptului de participare la piețele de energie electrică din România a unor persoane juridice străine având sediul social într-un stat membru al Uniunii Europene*, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 91/2015, cu modificările și completările ulterioare, în cursul anului 2020, ANRE a emis și decizii de confirmare pentru operatori economici, având sediul social într-un stat membru al UE, care dețin licențe valabile pentru comercializarea energiei electrice sau documente similare, emise de autoritatea de reglementare în domeniul energiei din statul respectiv, conferind acestora dreptul de a desfășura activitatea de furnizare a energiei electrice sau activitatea traderului de energie electrică și pe piețele de energie electrică din România.

În tabelele următoare este prezentată situația licențelor/autorizațiilor acordate/modificate și retrase sau suspendate în decursul anului 2020. Iar în tabelul nr. 6 este prezentată evoluția puterii electrice instalate în capacitățile de producere a energiei electrice din țara noastră.

Tabelul nr. 1.

Situația autorizațiilor de înființare acordate în anul 2020

Nr. crt.	Centrale electrice autorizate (tip de energie primară)	Nr. de autorizații acordate	Putere electrică instalată a capacităților autorizate [MW]
1	4 (1 Centrală electrică eoliană, 1 Centrală electrică fotovoltaică, 2 Centrale de tehnologie emergentă G2P)	4	13,59
Total	4	4	13,59

Tabelul nr. 2.

Situația licențelor și autorizațiilor de înființare acordate în anul 2020

	Sector	Tip activitate	Nr documente acordate în 2020
Autorizație de înființare	Total		4
	Electric	Total	4
		Exploatare comercială capacități de producere	4
Confirmare Licența *	Total		5
	Electric	Total	5
		Activitate trader	2
		Furnizare	3
Licența	Total		39
	Cogenerare	Total	3
		Exploatare comercială capacități de producere	3
	Electric	Total	36
		Activitate trader	2
		Distributie	1
		Furnizare	20
Exploatare comercială capacități de producere		13	
Licența provizorie	Total		14
	Electric	Total	14
		Exploatare comercială capacități de producere	14
Total acte emise			58 licențe și 4 autorizații de înființare

Din totalul solicitărilor de modificare a licențelor, au avut o pondere însemnată modificările generate de prelungirea duratei de valabilitate a acestora, precum și cele determinate de schimbări ale unor date de identificare ale societăților (denumire, adrese ale sediilor, actualizări ale caracteristicilor tehnice înscrise în condițiile specifice asociate licențelor).

Tabelul nr. 3.

Situația licențelor și autorizațiilor de înființare modificate în anul 2020

Tip document	Sector	Tip activitate	Nr documente modificate în anul 2020
Autorizație de Înființare	Total		2
	Electric	Total	2
		Exploatare comercială capacități de producere	2
Licența	Total		152
	Cogenerare	Total	12
		Exploatare comercială capacități de producere	12
	Electric	Total	140
		Activitate trader	1
		Distributie	13
		Furnizare	39
		Prestarea serviciului de transport al energiei electrice, prestarea serviciului de sistem și administrarea pieței de echilibrare	1
		Exploatare comercială capacități de producere	86
	Licența provizorie	Total	
Electric		Total	1
		Exploatare comercială capacități de producere	1
Total			155

În cursul anului 2020 au fost retrase 46 licențe/licențe provizorii/confirmări licențe, precum și o autorizație de înființare. De asemenea, au fost suspendate 2 licențe pentru exploatarea comercială a capacităților de producere.

Tabelul nr. 4.

Situația autorizațiilor/licențelor retrase/suspendate în anul 2020

Stare autorizație/licența	Tip document	Sector	Tip activitate	Nr documente retrase/suspendate an	
Retrasa	Total			47	
	Autorizație de Inițiere	Total			1
		Electric	Total		1
			Exploatare comercială capacități de producere		1
	Confirmare Licența	Total			4
		Electric	Total		4
			Activitate trader		3
			Furnizare		1
	Licența	Total			39
		Cogenerare	Total		5
			Exploatare comercială capacități de producere		5
		Electric	Total		32
			Activitate trader		3
			Distributie		4
			Furnizare		6
			Exploatare comercială capacități de producere		19
	Licența provizorie	Total			3
Electric		Total		3	
		Exploatare comercială capacități de producere		3	
Suspendata	Total			2	
	Licența	Total		2	
		Electric	Total		2
			Exploatare comercială capacități de producere		2
Total				49	

Tabelul nr. 5.

Situația licențelor și autorizațiilor de înființare în vigoare la data de 31.12.2020

Tip document	Sector	Tip activitate	Nr documente în vigoare la 31.12.2020
Autorizație de înființare	Total		3
	Electric	Total	3
		Înființare capacități de producere	3
Confirmare Licența	Total		17
	Electric	Total	17
		Activitate trader	5
		Furnizare	12
Licența	Total		712
	Electric	Total	712
		Exploatare comercială capacități de producere (inclusiv în cogenerare)	454
		Transport servicii de sistem și operare piață de echilibrare	1
		Administrare piață energie electrică	1
		Activitate trader	34
		Distributie	53
		Furnizare	169
		Stocare	0
		Agregare	0
Licența provizorie	Total		6
	Electric	Total	6
		Exploatare comercială capacități de producere	6
Total licențe și autorizații de înființare			738

La data de 31.12.2020 erau în vigoare un număr de 735 de licențe în domeniul energiei electrice, având ca reprezentare grafică, pe tipuri de activități, graficul de mai jos:

Numărul de licențe în vigoare la 31.12.2020

■ Exploatarea comercială a capacităților de producere a energiei electrice (inclusiv a capacităților de producere a energiei electrice în cogenerare)

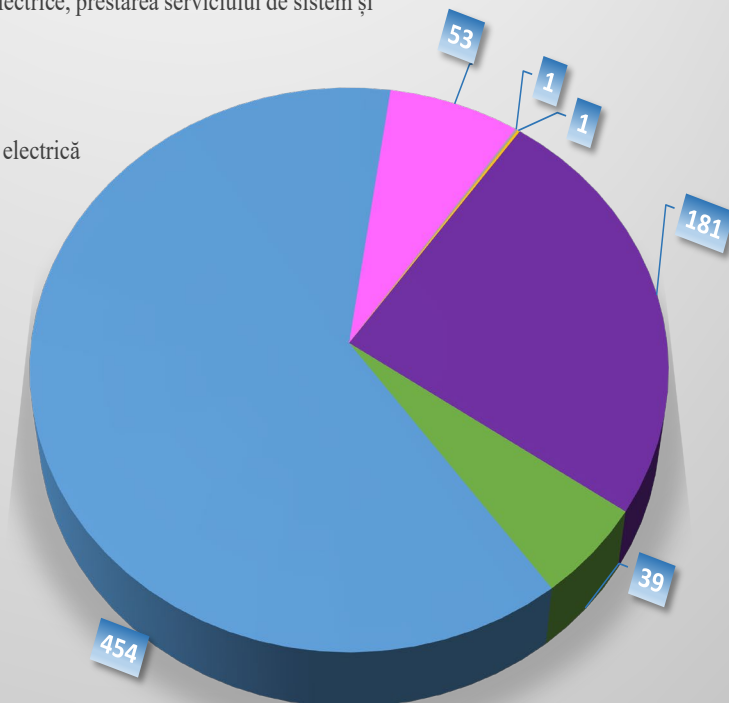
■ Prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice

■ Prestarea serviciului de transport al energiei electrice, prestarea serviciului de sistem și administrarea pieței de echilibrare

■ Administrarea piețelor centralizate de energie electrică

■ Activitatea de furnizare a energiei electrice

■ Activitatea traderului de energie electrică

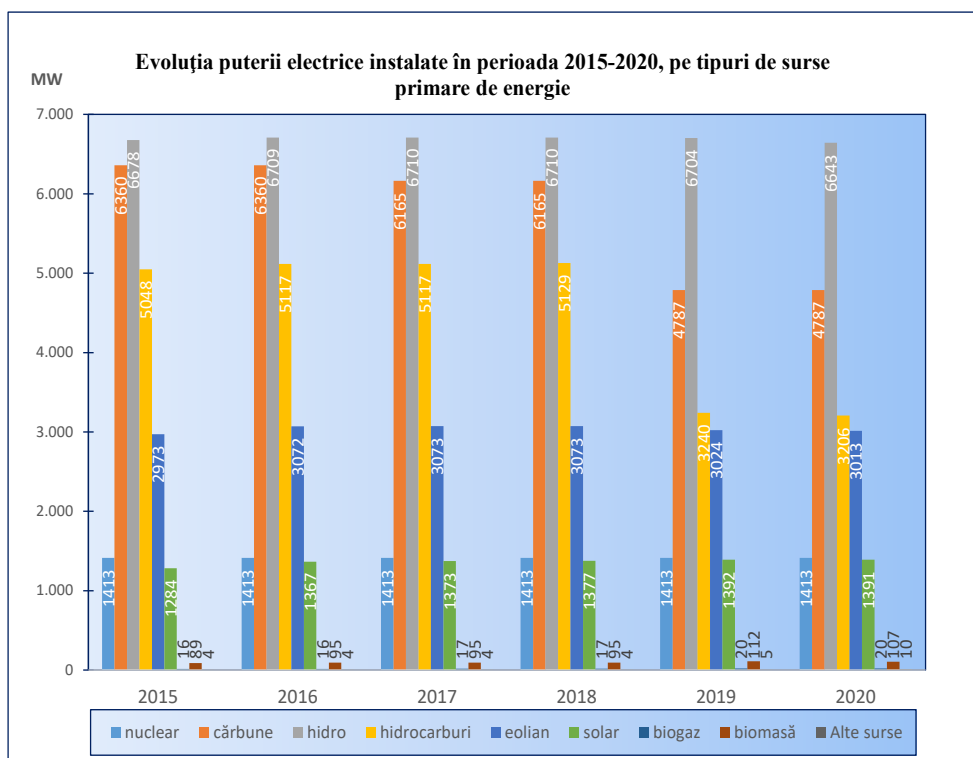

Tabelul nr. 6.

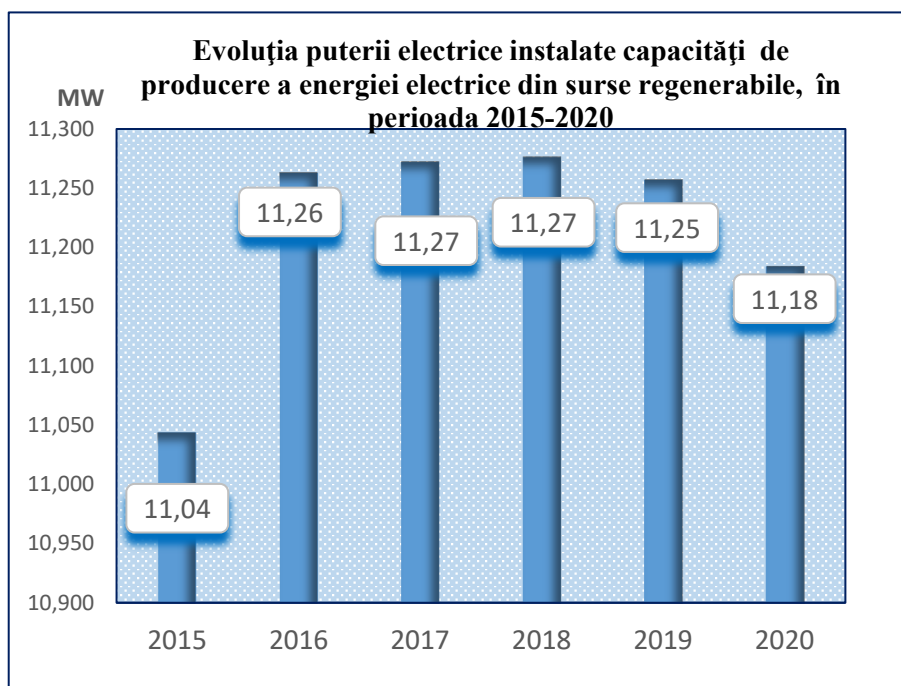
Evoluția puterii electrice instalate în capacitățile de producere a energiei electrice

Tip energie primară	Puterea electrică instalată* (MW)					
	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020
nuclear	1413	1413	1413	1413	1413	1.413
cărbune	6360	6360	6165	6165	4787	4.787
hidro	6678	6709	6710	6710	6704	6.643
hidrocarburi	5048	5117	5117	5129	3240	3.206
eolian	2973	3072	3073	3073	3024	3.013
solar	1284	1367	1373	1377	1392	1.391
biogaz	16	16	17	17	20	20
biomasă	89	95	95	95	112	107
alte surse (deșeuri, geotermală etc.)	4	4	4	4	5	10
Total	23865	24153	23967	23983	20697	20.590

* Prelucrările s-au efectuat pe baza caracteristicilor tehnice înscrise în Condițiile asociate licențelor pentru exploatarea comercială a capacităților de producere a energiei electrice (incluzând energia electrică produsă în cogenerare), în vigoare la finele fiecărui an calendaristic. Analiza nu cuprinde producătorii de energie electrică ce produc exclusiv pentru consumul propriu sau care, conform Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr.123/2012, cu modificările și completările ulterioare, nu sunt supuși regimului autorizării de către ANRE, dar include producătorii care exploatează comercial capacități de producere a energiei electrice cu putere electrică instalată sub 1 MW, care pot desfășura activitatea fără licență acordată de ANRE, în baza Legii.

Se remarcă o reducere a puterii electrice instalate în capacitățile de producere a energiei electrice înregistrate în licențe (de la 20697 MW la 31.12.2019 la 20.590 MW la 31.12.2020), ca urmare a continuării măsurilor întreprinse de ANRE și în cursul anului 2020, de retragere sau, după caz, de modificare a unor licențe ale deținătorilor de capacități energetice indisponibile, pe baza declarațiilor de disponibilitate ale acestora, pentru a reflecta situația reală a puterii electrice instalate și disponibile la nivelul SEN în capacități de producere a energiei electrice (sau a energiei electrice în cogenerare).

Notă: Graficele de mai sus includ și producătorii de energie electrică din România care exploatează capacități energetice cu putere electrică instalată sub 1 MW.

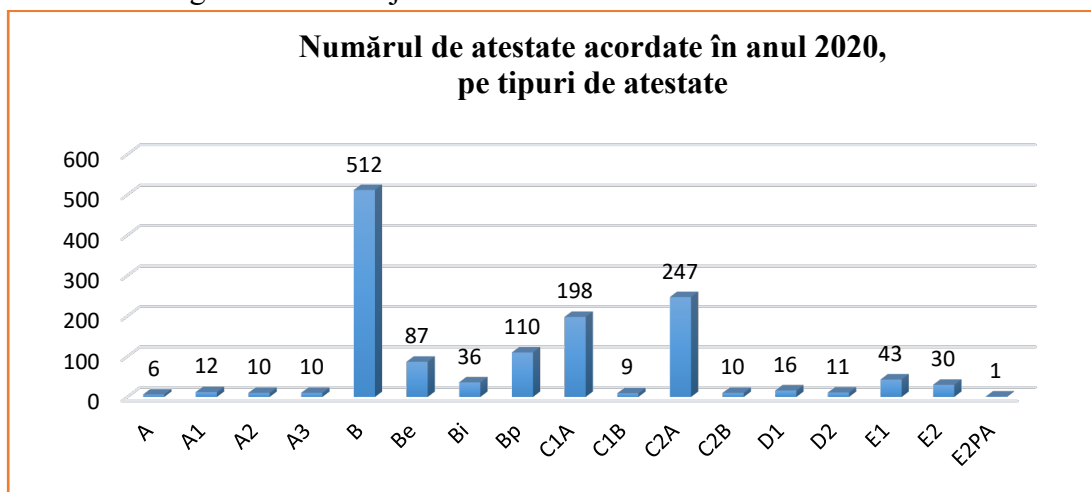
Atestarea operatorilor economici

În ceea ce privește activitatea de atestare, în conformitate cu prevederile *Regulamentului pentru atestarea operatorilor economici care proiectează, execută și verifică instalații electrice*, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 45/2016, cu modificările și completările ulterioare, ANRE a continuat emiterea de atestate operatorilor economici care proiectează, execută și verifică instalații electrice.

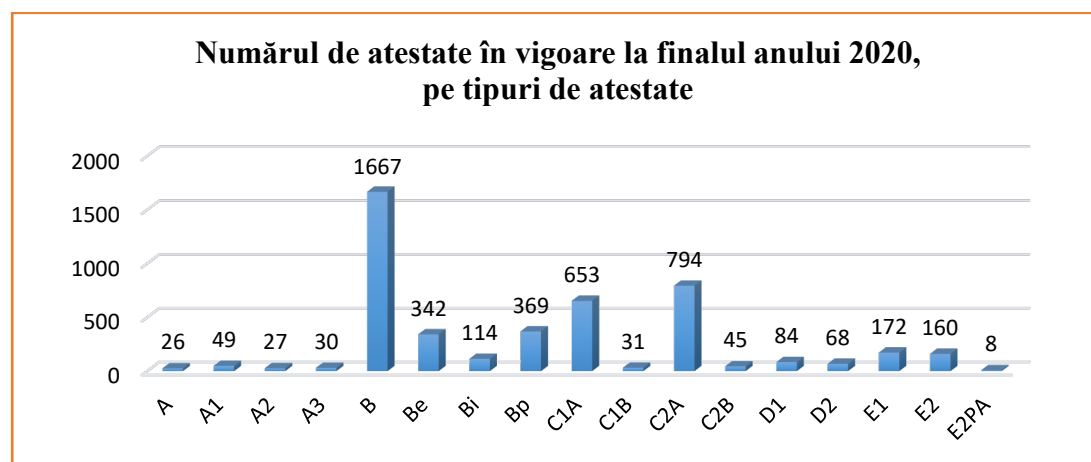
Conform reglementării mai sus-menționate, ANRE emite 17 tipuri de atestate.

În anul 2020, au fost înregistrate la ANRE 1077 de solicitări din partea operatorilor economici din domeniul energiei electrice pentru diferitele tipuri de atestate prevăzute de regulament; în urma analizei documentațiilor anexate cererilor primite și în baza aprobării Comisiei de atestare, ANRE a emis în cursul anului 2020 un număr de 1137 decizii, prin care au fost acordate 1348 de atestate, respectiv au fost modificate/suspendate/retrase 36 de atestate.

Situația atestatelor acordate în anul 2020, defalcată pe tipuri de atestate (definite pentru activități de proiectare/executare de lucrări de instalații electrice și diferite niveluri de tensiune), este prezentată sintetic în graficul de mai jos:

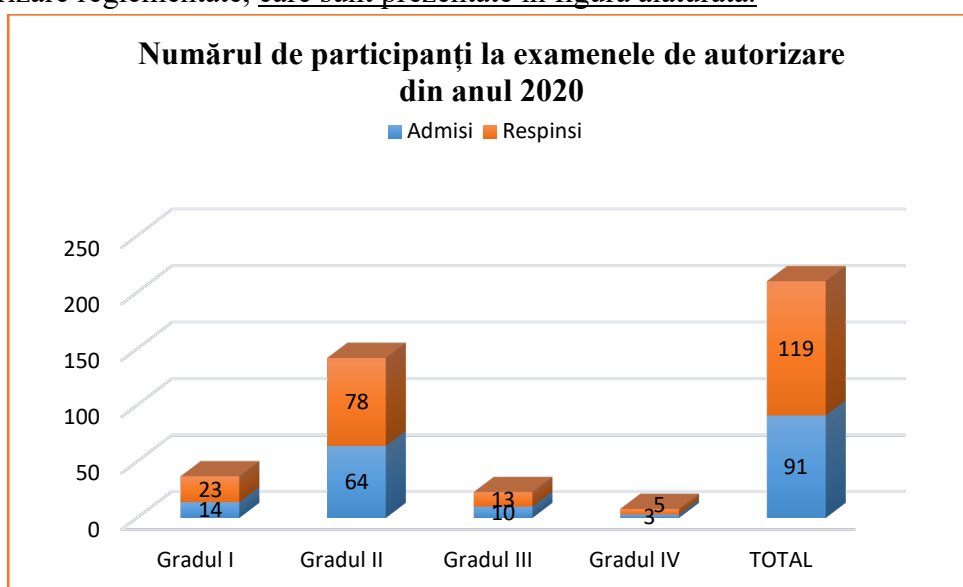

Numărul total al atestatelor acordate de ANRE, în vigoare la finalul anului 2020, este de 4639, fiind reprezentată în graficul următor:

Autorizarea persoanelor fizice

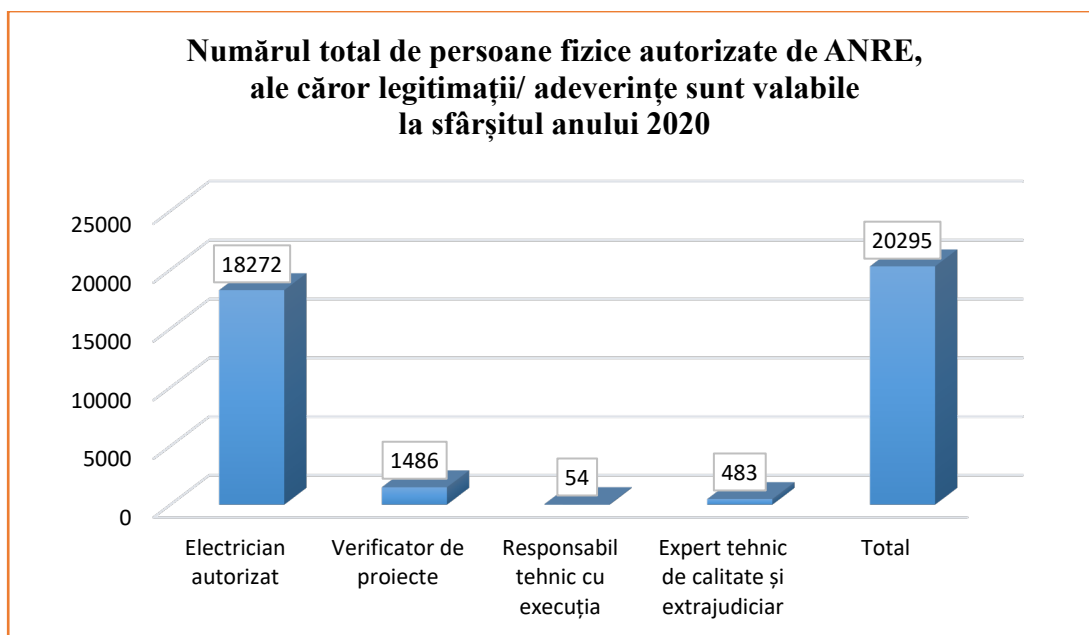
Datorită situației epidemiologice existente în cursul anului 2020, precum și ținând cont de măsurile instituite prin Legea nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, ANRE a prelungit termenul de valabilitate a legitimațiilor de electrician autorizat, verificator de proiecte în domeniul instalațiilor electrice tehnologice și expert tehnic de calitate și extrajudiciar în domeniul instalațiilor electrice tehnologice, obținute în cadrul sesiunii de primăvară 2015, în baza prevederilor Ord. 11/2013 cu modificările și completările ulterioare, pentru o perioadă de 6 luni. Totodată, a amânat procesarea dosarelor depuse în cadrul sesiunii de primăvară 2020 în vederea obținerii calității de electrician autorizat pentru sesiunea de primăvară 2021, conform programului aferent respectivei sesiuni de autorizare. Totuși, având în vedere importanța acestei activități și impactul acesteia pe piața muncii, ANRE a organizat o singură sesiune de autorizare – în toamna anului 2020. În cadrul acestei sesiuni au fost primite, analizate și soluționate 301 de cereri pentru dobândirea calității de electrician autorizat, defalcate pe gradele și tipurile de autorizare reglementate, care sunt prezentate în figura alăturată.

Gradul de promovabilitate la examenul de autorizare a electricienilor organizat în anul 2020 a fost de 43%.

În anul 2020 s-au acordat 2166 de adeverințe de electrician autorizat pentru prelungirea valabilității calității de electrician autorizat, 227 de adeverințe de verificator de proiecte în domeniul instalațiilor electrice tehnologice, respectiv 67 de adeverințe de expert tehnic de calitate și extrajudiciar în domeniul instalațiilor electrice tehnologice.

În ceea ce privește numărul total de persoane fizice autorizate de ANRE, ale căror legitimații/adeverințe sunt valabile la sfârșitul anului 2020, datele se regăsesc în graficul următor:

De menționat este faptul că, odată cu intrarea în vigoare a *Regulamentului pentru autorizarea electricienilor, verificatorilor de proiecte, responsabililor tehnici cu execuția, precum și a experților tehnici de calitate și extrajudiciari în domeniul instalațiilor electrice*, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 11/2013, modificat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 116/2016, legitimațiile de responsabil tehnic cu execuția emise de ANRE, până la data intrării în vigoare a reglementării, rămân valabile până la expirarea lor.

GAZE NATURALE

Autorizații de înființare și licențe

În conformitate cu prevederile *Regulamentului pentru acordarea autorizațiilor de înființare și a licențelor în sectorul gazelor naturale*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 34/2013, cu modificările și completările ulterioare, în cursul anului 2020, la solicitarea operatorilor economici, ANRE a acordat/modificat **autorizații de înființare și licențe în sectorul gazelor naturale**.

Situația autorizațiilor de înființare și licențelor acordate/modificate de ANRE în anul 2020, precum și a autorizațiilor de înființare și licențelor în vigoare la data de 31.12.2020 este prezentată în tabelele și figurile următoare:

Tabelul nr. 1

Autorizațiile de înființare acordate de ANRE în anul 2020 și cele în vigoare la data de 31.12.2020

Nr.crt.	Tipul autorizației	Autorizațiile de înființare acordate în anul 2020	Autorizațiile de înființare în vigoare la data de 31.12.2020
1.	Autorizație de înființare a conductelor de alimentare din amonte aferente acitivității de producție a gazelor naturale	1	10
2.	Autorizatatie de înființare a magistralei directe de gaze naturale	8	6
3.	Autorizatatie de înființare a instalațiilor de producere a biogazului/ biometanului	1	-
4.	Autorizație de înființare a sistemului de distribuție	28	28
5.	Autorizatatie de înființare a sistemului de distribuție închis	-	3
TOTAL		38	47

Tabelul nr. 2

Licențele acordate de ANRE în anul 2020 și cele în vigoare la data de 31.12.2020

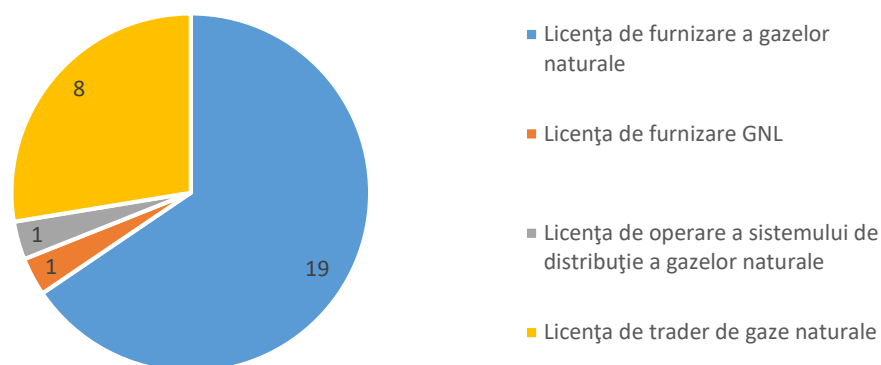
Nr.crt.	Tipul licenței	Licențe acordate în anul 2020	Licențe în vigoare la data de 31.12.2020
1.	Licența de administrare a pieței centralizate de gaze naturale	-	4
2.	Licența de furnizare a gazelor naturale	19	113
3.	Licența de trader de gaze naturale	8	11
4.	Licența de furnizare GNL	1	1
5.	Licența de operare a sistemului de înmagazinare subterana a gazelor naturale	-	2
6.	Licența de operare a conductelor de alimentare din amonte aferente producției de gaze naturale	-	10
7.	Licența de operare a sistemului de distribuție a gazelor naturale	1	31
8.	Licența de operare a sistemelor de transport al gazelor naturale	-	1
TOTAL		29	173

Numărul de confirmări* acordate de ANRE în anul 2020 și cele în vigoare la data de 31.12.2020

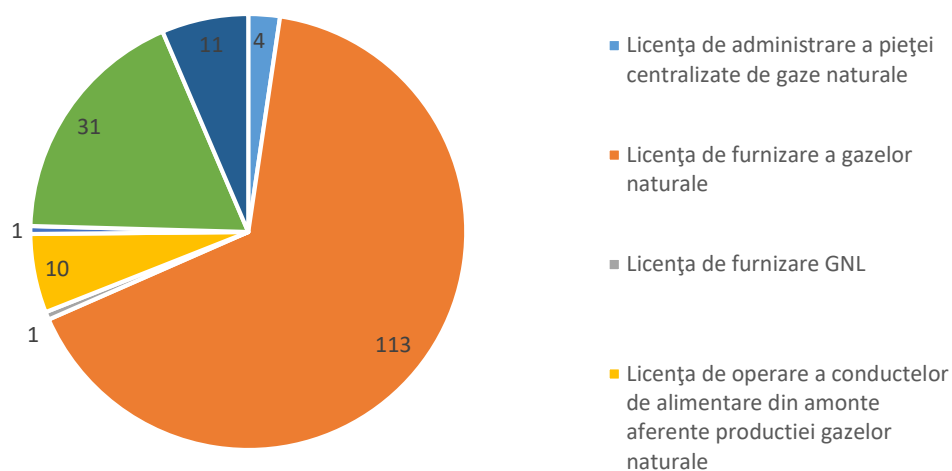
Nr.crt.	Activități desfășurate în România de titulari de licențe acordate de autorități de reglementare/ alte instituții din state membre ale UE pe baza unor confirmării emise de ANRE	Nr. de confirmări acordate în anul 2020	Nr. de confirmări în vigoare la data de 31.12.2020
1.	Confirmare licență de furnizare gaze naturale licențiat UE	4	5
2.	Confirmare licență de trader de gaze naturale licențiat UE	4	5
TOTAL		8	10

*) ANRE a emis confirmări ale dreptului de a desfășura în România activitatea de furnizare a gazelor naturale/activitatea traderului de gaze naturale, în conformitate cu Procedura aprobată prin Ordinul ANRE nr. 91/2015, cu modificările și completările ulterioare, la cererea unor operatori economici cu sediul în alte state membre ale UE, care dețineau o licență pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale/activitatea traderului de gaze naturale acordată de autoritatea de reglementare din statul în care operatorii respectivi au sediul social.

Fig. 1 LICENȚE ACORDATE ÎN ANUL 2020

Fig. 2 NUMĂR TOTAL DE LICENȚE ÎN VIGOARE LA DATA DE 31.12.2020

Tabelul nr. 4
Modificări autorizații de înființare și licențe aprobate de ANRE în anul 2020

Nr. crt.	Tipuri de modificare	Modificări aprobate în anul 2020
I. Prelungiri și modificări caracteristici		
1.	Modificare licență de operare a sistemului de distribuție a gazelor naturale	177
2.	Modificare licență de operare a sistemului de transport al gazelor naturale	1
3.	Modificare licență de operare a conductelor de alimentare din amonte aferente producției de gaze naturale	9
4.	Modificare autorizație de înființare pentru sistemele de distribuție gaze naturale	2
5.	Prelungirea valabilității licenței de furnizare a gazelor naturale	10
6.	Prelungire autorizatie de înființare a sistemului de distribuție	3
II. Modificare sediu/denumire operator economic		
1.	Modificare licență de operare a sistemului de distribuție	2
2.	Modificare licență de furnizare a gazelor naturale	17
3.	Modificare licență de operare a conductelor de alimentare din amonte aferente producției de gaze naturale	1
III. Retragerere licențe		
1.	Retragere licență de furnizare gaze naturale	6
2.	Retragere licență trader gaze naturale	1
IV. Desemnare OSD		
1.	Desemnare OSD	1

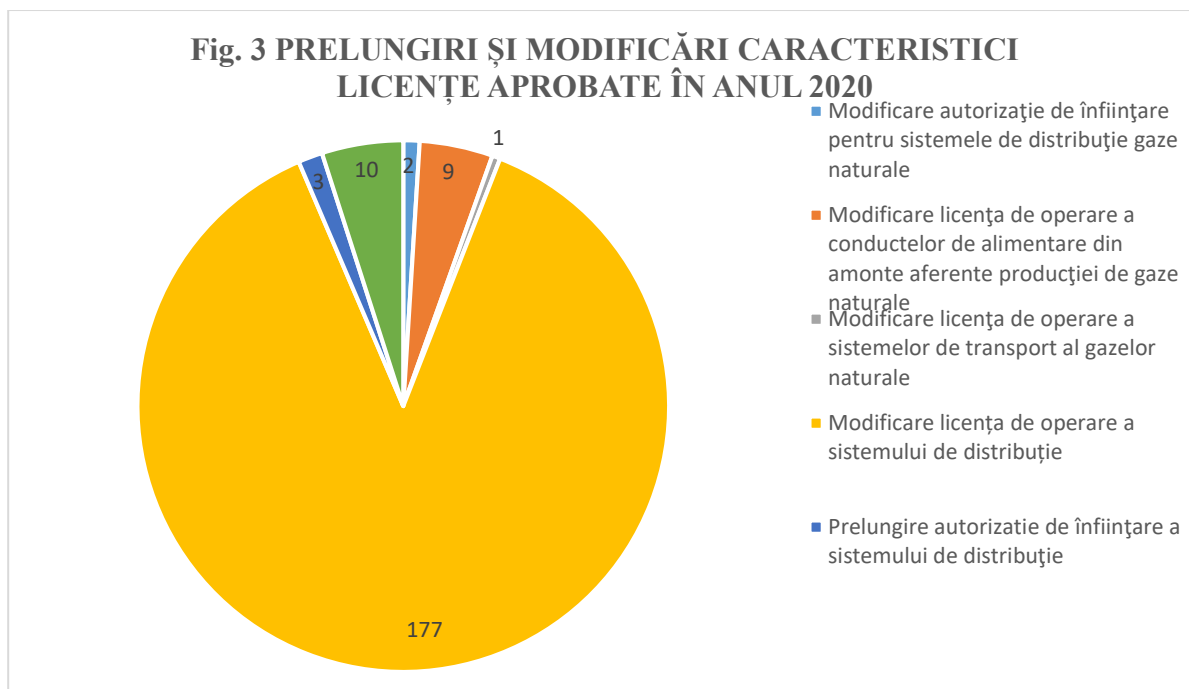
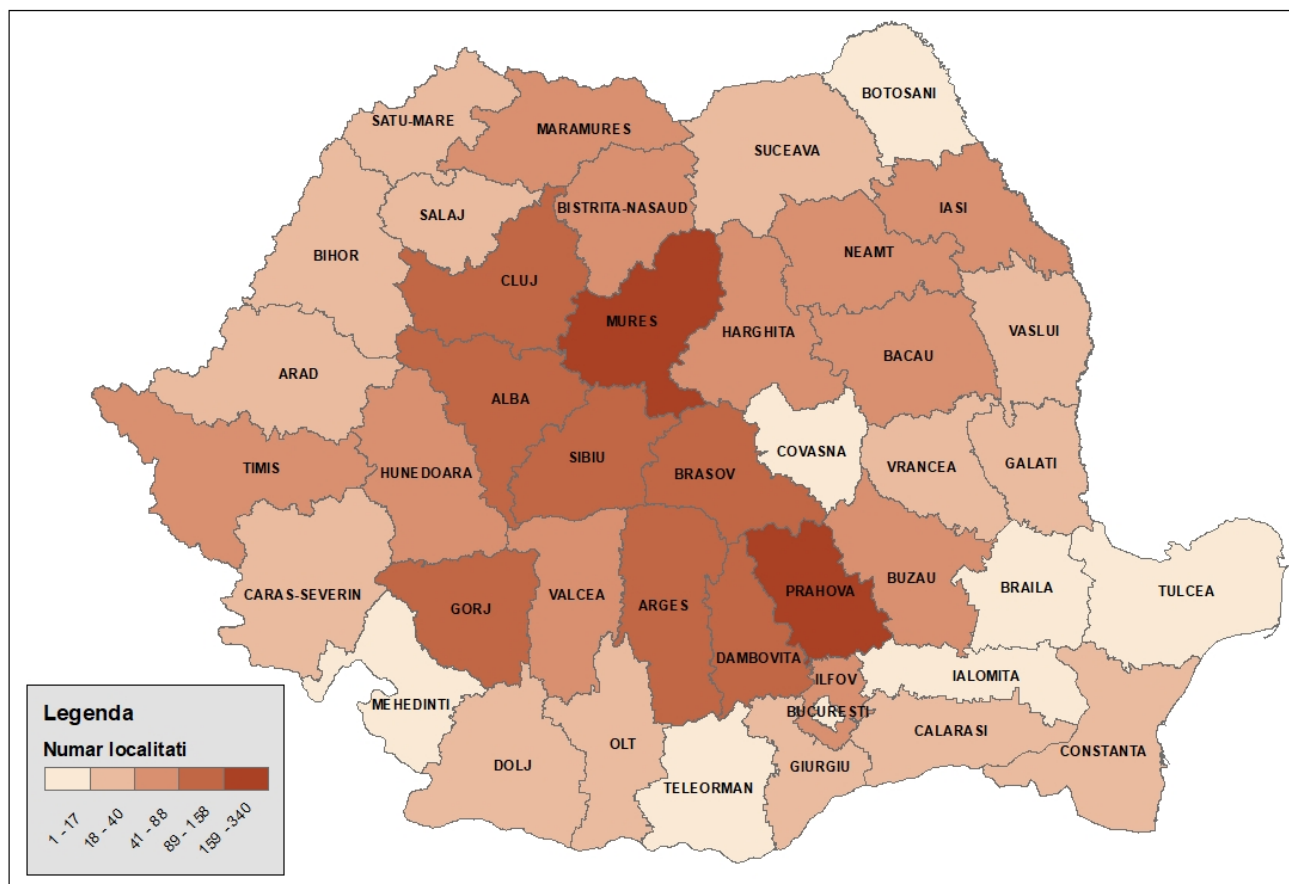

Fig. 4 Numărul de localități, din cadrul fiecărui județ, în care sunt acordate licențe de operare a sistemului de distribuție al gazelor naturale

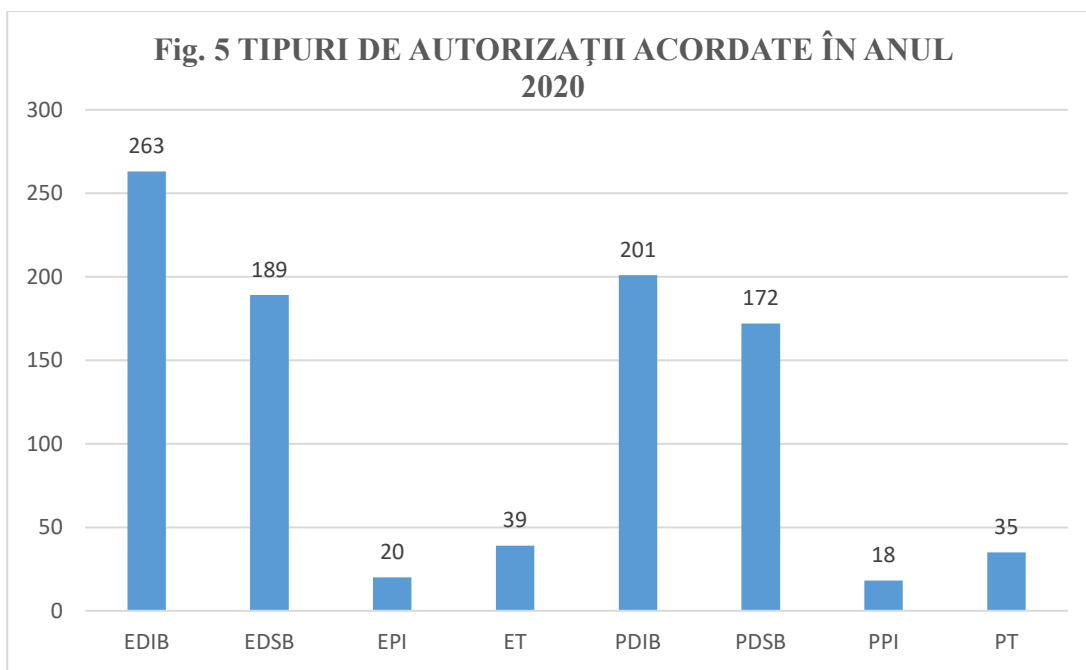

Autorizarea operatorilor economici pentru proiectare/execuție/exploatare

În conformitate cu prevederile *Regulamentului pentru autorizarea operatorilor economici care desfășoară activități în domeniul gazelor naturale și a condițiilor-cadru de valabilitate aferente autorizațiilor*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 98/2015, cu modificările și completările ulterioare, în cursul anului 2020, la solicitarea operatorilor economici, au fost autorizați 416 operatori economici pentru a desfășura una sau mai multe dintre activitățile de proiectare, execuție și exploatare în sectorul gazelor naturale, ANRE acordând acestora un număr de 937 autorizații.

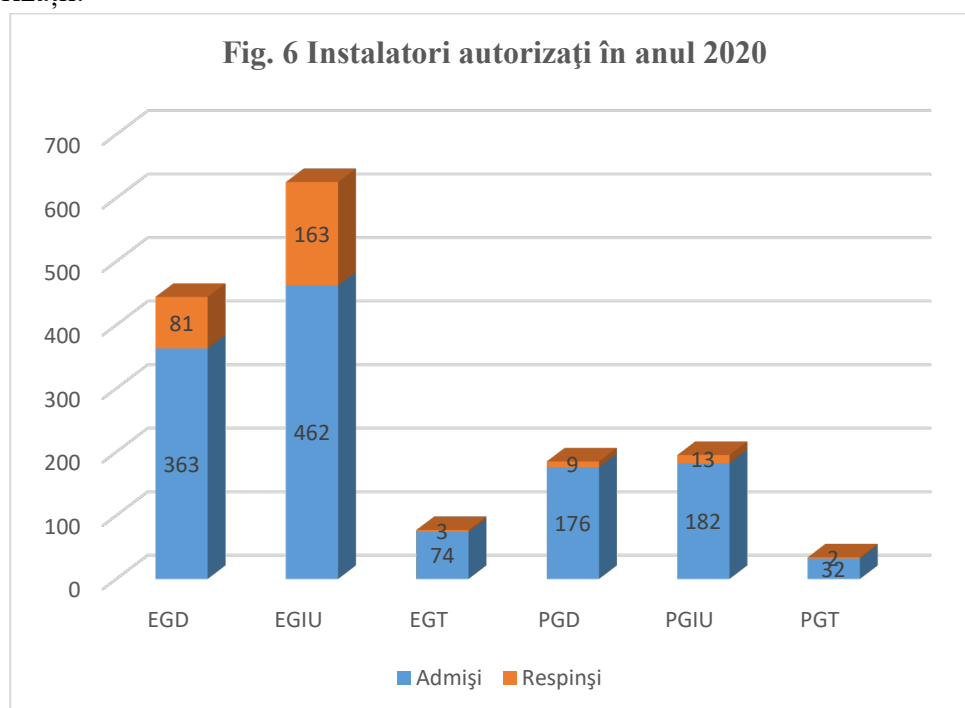
La data de 31.12.2020 erau în vigoare un număr de 3355 de autorizații deținute de un număr de 1322 operatori economici care desfășoară activități în sectorul gazelor naturale.

Situația autorizațiilor acordate în anul 2020, defalcată pe tipuri de autorizații (definite pentru activitățile de proiectare, execuție și exploatare a obiectivelor/sistemelor /instalațiilor din domeniul gazelor naturale), este prezentată sintetic în figura 5:

Autorizarea și atestarea persoanelor fizice

În conformitate cu prevederile *Regulamentului pentru autorizarea persoanelor fizice care desfășoară activități în sectorul gazelor naturale*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 83/2014, cu modificările și completările ulterioare au fost organizate 2 sesiuni de examen în lunile martie și noiembrie 2020. În total, în cadrul celor 2 sesiuni au fost primite, analizate și soluționate cca. 2806 dosare ce cuprind cereri întocmite în vederea dobândirii calității de instalator autorizat în domeniul gazelor naturale pentru un număr de 1293 autorizații, care sunt prezentate în figura 6, defalcate pe tipuri de autorizații.

Gradul de promovabilitate la examenele de autorizare a persoanelor fizice care desfășoară activități în sectorul gazelor naturale organizate în anul 2020 a fost de cca. 65 %.

La data de 31.12.2020 erau în vigoare un număr de 33.710 de autorizații deținute de persoane fizice care desfășoară activități în sectorul gazelor naturale.

În conformitate cu prevederile **Regulamentului pentru atestarea verificatorilor de proiecte și a experților tehnici pentru obiectivele/sistemele din sectorul gazelor naturale**, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 22/2013, cu modificările și completările ulterioare, în cursul anului 2020, ANRE a acordat un număr de 51 atestate pentru verificatori de proiecte, precum și un număr de 27 atestate pentru experți tehnici pentru obiectivele/sistemele din sectorul gazelor naturale.

La data de 31.12.2020 erau în vigoare un număr de 260 de atestate de verificatori de proiecte și un număr de 97 atestate de experți tehnici deținute de persoane fizice care desfășoară activități în sectorul gazelor naturale.

Având în vedere Legea nr. 155 din 24 iulie 2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 și privind modificarea și completarea altor acte normative publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 665 din 27 iulie 2020, ANRE a procedat la punerea în aplicare a prevederilor art. II conform cărora: *”În termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei elaborează cadrul de reglementare aferent în concordanță cu prevederile Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, astfel cum aceasta a fost modificată și completată prin prezenta lege.”*

Astfel, ANRE a elaborat o serie de acte normative noi sau modificat și/sau completat acte normative în vigoare, care au fost aprobate de Comitetul de reglementare al ANRE prin:

- Ordinul ANRE nr. 181/2020 pentru modificarea Condițiilor-cadru de valabilitate a licenței de operare a sistemului de distribuție a gazelor naturale, aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 84/2014 și a Condițiilor-cadru de valabilitate asociate licenței pentru activitatea de furnizare de gaze naturale, aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 64/2018, cu modificările ulterioare,
- Ordinul ANRE nr. 182/2020 pentru aprobarea Regulamentului pentru autorizarea persoanelor fizice care desfășoară activități în sectorul gazelor naturale,
- Ordinul ANRE nr. 195/2020 pentru aprobarea Procedurii privind confirmarea unui sistem de distribuție închis de energie electrică sau de gaze naturale,
- Ordinul ANRE nr. 196/2020 pentru aprobarea Condițiilor generale asociate licenței pentru activitatea de agregare,
- Ordinul ANRE nr. 197/2020 pentru modificarea Regulamentului pentru acordarea licențelor și autorizațiilor în sectorul energiei electrice, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 12/2015, cu modificările și completările ulterioare,
- Ordinul ANRE nr. 198/2020 pentru modificarea și completarea Ordinului președintelui ANRE nr. 80/2013 de aprobare a Condițiilor generale asociate autorizației de înființare, a Condițiilor generale asociate licenței pentru exploatarea comercială a capacităților de producere a energiei electrice și, după caz, a energiei termice produse în cogenerare, inclusiv a instalațiilor

de stocare a energiei adăugate capacităților de producere a energiei electrice, cu modificările și completările ulterioare, precum și pentru aprobarea Condițiilor generale asociate licenței pentru exploatarea comercială a instalațiilor de stocare a energiei,

- Ordinul ANRE nr. 199/2020 pentru aprobarea Regulamentului pentru acordarea autorizațiilor de înființare și licențelor în sectorul gazelor naturale,
- Ordinul ANRE nr. 200/2020 pentru aprobarea Condițiilor-cadru de valabilitate asociate autorizației de înființare pentru noi instalații de producere a hidrogenului,
- Ordinul ANRE nr. 201/2020 pentru aprobarea Condițiilor-cadru de valabilitate asociate licenței de exploatare comercială a noilor instalații de producere a hidrogenului,
- Ordinul ANRE nr. 208/2020 pentru aprobarea Condițiilor-cadru de valabilitate asociate autorizației de înființare a unor noi instalații de producere a biogazului/biometanului,
- Ordinul ANRE nr. 209/2020 pentru aprobarea Condițiilor-cadru de valabilitate asociate autorizației de înființare a unei instalații de GNL,
- Ordinul ANRE nr. 212/2020 pentru aprobarea Condițiilor-cadru de valabilitate asociate licenței pentru desfășurarea activității de furnizare de biogaz/biometan,
- Ordinul ANRE nr. 236/2020 pentru aprobarea Condițiilor-cadru de valabilitate asociate licenței pentru desfășurarea activității de operare a terminalului GNL.

VI. SURSE REGENERABILE DE ENERGIE, COGENERARE DE ÎNALTĂ EFICIENȚĂ ȘI ENERGIE TERMICĂ

PRODUCEREA ENERGIEI ELECTRICE DIN SURSE REGENERABILE

Astăzi, sectorul energetic național din România trebuie să facă față tuturor provocărilor atât la nivel global, cât și local: securitatea aprovizionării cu energie electrică, concurența în creștere și reducerea impactului asupra mediului prin reducerea emisiilor cu efect de seră. România trebuie să acopere decalajul de performanță economică față de țările mai dezvoltate ale UE.

Astfel, una dintre principalele provocări ale UE și implicit a României este modul în care este asigurată energia electrică, folosind energie electrică competitivă și „curată”, având în vedere schimbările climatice, cererea globală în creștere de energie electrică și viitorul incert al surselor tradiționale de energie (electrică).

Creșterea investițiilor în energie electrică verde este globală și spectaculoasă, iar România face parte din această tendință. Pe termen scurt, eforturile financiare pentru dezvoltarea energiei regenerabile sunt încă importante, având în vedere promovarea producerii de energie din surse regenerabile prin schema de promovare prin certificate verzi în desfășurare; pe termen lung, investițiile în cercetare și dezvoltare fac din energia regenerabilă o soluție viabilă pentru furnizarea de energie, cu noua țintă de 30.7% asumată de către România pentru orizontul de timp 2030 în ceea ce privește ponderea energiei din surse regenerabile de energie în consumul final brut de energie.

Sistemul de promovare a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie

Legislația în domeniul promovării energiei electrice produse din surse regenerabile

Producerea de energie electrică din surse regenerabile reprezintă un imperativ, atât pentru perioada actuală, pentru următoarea decadă, dar și în perspectivă, astfel încât producția din surse regenerabile să fie asigurată în proporție de 100 % în anul 2050. Motivația unui astfel de demers este protejarea mediului, reducerea emisiei gazelor cu efect de seră, creșterea independenței energetice, diversificarea surselor de aprovizionare, motive economice și sociale. Prin urmare, în vederea acoperirii costurilor investiționale aferente instalării de noi capacități E-SRE¹, la nivelul UE statele membre au instituit diferite sisteme de sprijin a energiei electrice provenite din surse regenerabile.

Cadrul legislativ european

La nivelul anului 2020, obiectivul național privind ponderea energiei din surse regenerabile de energie în consumul final brut de energie prevăzut în Anexa I la Directiva 2009/28/CE² a fost stabilit la 24%, iar ținta națională privind ponderea energiei electrice produse din surse regenerabile

---

¹ E-SRE energie electrică din surse regenerabile de energie

² Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 *privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile*, de modificare și ulterior de abrogare a Directivelor 2001/77/CE și 2003/30/CE

de energie în consumul final de energie electrică a fost de 38%, conform prevederilor art. 4 alin.(2) din Legea nr. 220/2008.

Începând cu data de 11 decembrie 2018, Parlamentul European a adoptat Directiva 2018/2001/CE privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile. Directiva 2018/2001/CE stabilește pentru anul 2030 un obiectiv obligatoriu privind ponderea energiei din surse regenerabile de energie în consumul final brut de energie al Uniunii Europene de 32%, asigurat în mod colectiv de Statele Membre cu posibilitatea de a fi majorat de către Comisia Europeană în anul 2023.

Cadrul legislativ național

Transpunerea Directivei 2009/28/CE în legislația națională s-a făcut prin adoptarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii E-SRE³, care și-a propus să facă mai atractiv sistemul de promovare prin CV pentru investitori introducând facilități noi, printre care și acordarea unui număr mai mare de CV, diferențiat în funcție de tipul tehnologiei de producere a E-SRE.

În vederea atingerii țintei naționale pentru anul 2020 a fost continuată promovarea energiei electrice produse din surse regenerabile de energie prin sistemul de cote obligatorii combinat cu tranzacționarea de certificate verzi, sistem instituit prin Legea nr. 220/2008, republicată, cu modificările și completările ulterioare, autorizat de către Comisia Europeană în iulie 2011 prin Decizia C (2011) 4938⁴ și modificat în anul 2015 prin Decizia C(2015) 2886, iar în anul 2016 prin Decizia C(2016) 8865/2016.

Pentru promovarea producției de E-SRE, în vederea realizării țăintelor asumate, începând cu anul 2004, România a adoptat sistemul de cote obligatorii combinat cu tranzacționarea de certificate verzi, stabilit prin Hotărârea Guvernului nr. 1892/2004, cu modificările și completările ulterioare, sistem de promovare a producerii E-SRE care a fost îmbunătățit în anul 2008 prin Legea nr. 220/2008⁵, devenind mai atractiv pentru investitori.

De asemenea, în contextul promovării utilizării energiei din surse regenerabile, România și-a asumat prin Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030 obiectivul privind ponderea energiei din surse regenerabile de energie în consumul final brut de energie de 30,7% pentru anul 2030.

A. Legislația primară privind promovarea energiei electrice produse din surse regenerabile de energie

- *Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii E-SRE, republicată, cu modificările și completările ulterioare denumită în continuare (Legea nr. 220/2008),*

---

³ E-SRE energie electrică din surse regenerabile de energie

⁴ Decizia C (2011) 4938 privind ajutorul de stat SA 33134 (20011/N) pentru România – certificate verzi pentru promovarea producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie

⁵ Legea nr. 220/2008, pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile, republicată cu modificările și completările ulterioare

- *Legea nr. 139/2010 privind modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie,*
- *OUG nr. 88/2011 privind modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie,*
- *Legea nr. 134/2012 pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 88/2011 privind modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie,*
- *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2013 privind modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 335 din data de 7 iunie 2013,*
- *Hotărârea Guvernului nr. 994/2013 privind aprobarea măsurilor de reducere a numărului de CV în situațiile prevăzute la art. 6 alin. (2) lit. a), c) și f) din Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie,*
- *Legea nr. 23/2014 pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 57/2013 privind modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie,*
- *Legea nr. 122/2015 pentru aprobarea unor măsuri în domeniul promovării producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie și privind modificarea și completarea unor acte administrative,*
- *OUG nr. 24/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie și pentru modificarea unor acte normative,*
- *Legea nr. 184/2018, pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie și pentru modificarea unor acte normative,*
- *Legea nr. 360/2018, privind modificarea art. 8 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie,*
- *Legea nr. 155/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 și privind modificarea și completarea altor acte normative a condus la modificarea cadrului de reglementare aferent sistemului de promovare a producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie.*

B. Legislația secundară privind promovarea energiei electrice produse din surse regenerabile de energie:

Potrivit prevederilor Legii nr. 220/2008, s-au stabilit cotele anuale obligatorii de certificate verzi, și care, începând cu anul 2018, au în vedere impactul mediu anual al CV în factura de energie electrică a consumatorului final stabilit conform prevederilor art 4 alin.(7) din Legea nr. 220/2008, respectiv de 13 Euro/MWh pentru anul 2020.

Intrarea în vigoare a Legii nr. 184/2018, pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de

promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie și pentru modificarea unor acte normative și a Legii nr. 155/2020⁶ a condus la modificarea cadrului de reglementare aferent sistemului de promovare a producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie astfel că, în vederea realizării activității de monitorizare a sistemului de promovare a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie prin certificate verzi, în cursul anului 2020 au fost aplicabile următoarele reglementări:

- *Regulamentul de modificare, suspendare, întrerupere și retragere a acreditării acordate centralelor electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie, precum și de stabilire a drepturilor și obligațiilor producătorilor de energie electrică acreditați*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 179/2018, cu modificări și completări ulterioare;
- *Regulamentul de emitere a certificatelor verzi*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 4/2015, cu modificările și completările ulterioare;
- *Regulamentul de organizare și funcționare a pieței de certificate verzi*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 77/2017, cu modificările și completările ulterioare;
- *Metodologia de stabilire a cotei anuale obligatorii de achiziție de certificate verzi*, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 157/2018, cu modificările și completările ulterioare;
- *Reguli privind înregistrarea în Registrul Certificatelor verzi a certificatelor verzi consumate pentru îndeplinirea de către operatorii economici a obligației de achiziție de certificate verzi pentru anul de analiză 2018*, aprobate prin Ordinul ANRE nr. 164/2018;
- *Procedura de facturare a certificatelor verzi*, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 187/2018;
- *Regulamentul privind funcționarea pieței centralizate pentru energia electrică din surse regenerabile susținută prin certificate verzi*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 160/2019;
- *Metodologia de monitorizare a sistemului de promovare a producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie*, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 195/2019, cu modificările și completările ulterioare.

Începând cu anul 2018, Romania a început să acorde o atenție⁷ deosebită promovării producerii E-SRE destinată asigurării consumului local prin producerea distribuită a E-SRE de către prosumatori. Astfel că în cazul prosumatorilor, în cursul anului 2020, reglementările aplicabile au fost următoarele:

- **Ordinul ANRE nr. 226/2018** pentru aprobarea regulilor de comercializare a energiei electrice produse în centrale electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 27 kW aparținând prosumatorilor, cu modificările și completările ulterioare;
- **Ordinul ANRE nr. 227/2018** pentru aprobarea Contractului-cadru de vânzare-cumpărare a energiei electrice produse de prosumatorii care dețin centrale electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu puterea instalată de cel mult 27 kW pe loc de consum și

---

⁶ Legii nr. 155/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 și privind modificarea și completarea altor acte normative

⁷ Potrivit prevederilor Legii nr. 184/2018 pentru aprobarea OUG nr. 24/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie și pentru modificarea unor acte normative, prosumatorii care dețin unități de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu puterea instalată de cel mult 27 kW (ulterior crescută la 100 kW prin Legea nr 155/2020) pe loc de consum pot vinde energia electrică produsă și livrată în rețeaua electrică furnizorilor de energie electrică cu care aceștia au încheiate contracte de furnizare a energiei electrice, conform reglementărilor ANRE

pentru modificarea unor reglementări din sectorul energiei electrice, cu modificările și completările;

- **Ordinul ANRE nr. 228/2018** pentru aprobarea Normei tehnice "Condiții tehnice de racordare la rețelele electrice de interes public pentru prosumatorii cu injecție de putere activă în rețea";
- **Ordinul ANRE nr. 195/2020** pentru aprobarea Metodologiei de monitorizare a sistemului de promovare a producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie, cu modificările și completările ulterioare.

Descrierea sistemului de promovare a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie

Sistemul de promovare a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie prin certificate verzi

Sistemul de promovare a energiei electrice produsă din surse regenerabile de energie prin CV instituit prin *Legea nr. 220/2008*, se aplică pentru energia electrică produsă și livrată în rețeaua electrică și/sau direct la consumatori în centrale noi sau modernizate/reutilizate intrate în schema de promovare prin CV, inclusiv pentru cantitatea de energie electrică produsă în perioada de probe a funcționării grupurilor/centralelor electrice, cât și pentru cea utilizată pentru alte locuri proprii de consum racordate la barele centralelor (cu excepția consumului propriu tehnologic) și produsă din următoarele surse regenerabile de energie:

- a) energie hidro utilizată în centrale electrice cu o putere instalată ≤ 10 MW;
- b) energie eoliană;
- c) energie solară;
- d) biomasă (indiferent de forma de agregare) din deșeuri biologice (producere de energie electrică sau producere energie electrică în cogenerare de înaltă eficiență);
- e) biomasă (indiferent de forma de agregare) din culturi energetice (producere exclusivă de energie electrică);
- f) gaz de fermentare a deșeurilor;
- g) gaz de fermentare a nămolurilor din instalațiile de epurare a apelor uzate.

Sistemul de promovare prin CV se aplică și pentru energia electrică produsă în grupuri/centrale eoliene, care au mai fost utilizate pentru producerea energiei electrice pe teritoriul altor state („second-hand”), dacă sunt utilizate în sisteme izolate sau dacă au fost puse în funcțiune pe teritoriul României înainte de data aplicării sistemului de promovare prevăzut de prezenta *Legea nr 220/2008*; perioada de aplicare a sistemului de promovare pentru această energie electrică produsă este de 7 ani.

În conformitate cu prevederile art. 3 alin (6) din *Legea nr 220/2008* sistemul de promovare a producerii E-SRE nu se aplică pentru:

- a) energia electrică produsă din deșeuri industriale și/sau municipale achiziționate din import, indiferent de puterea instalată a centralei electrice;
- b) energia electrică produsă în centrale cu acumulare prin pompaj din apă pompată anterior în bazinul superior;

- c) energia electrică produsă în centrale electrice care utilizează surse regenerabile și convenționale de energie în aceeași instalație de ardere, în situația în care conținutul energetic al combustibilului convențional utilizat depășește 10% din conținutul energetic total;
- d) energia electrică aferentă consumului propriu tehnologic al centralei;
- e) energia electrică produsă în centrale electrice fotovoltaice situate pe terenuri care, după data de 31 decembrie 2013, erau în circuitul agricol în condițiile legii;
- f) energia electrică produsă, inclusiv în perioada de probe, în grupuri sau centrale electrice care utilizează surse regenerabile de energie pentru care numărul redus de CV calculat în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (7) lit. b), corespunzător cumulului de ajutoare, este mai mic sau egal cu zero.
- g) energia electrică produsă în centrale electrice amplasate pe vehicule de orice fel, prin excepție la energia electrică produsă în centrale electrice care utilizează surse regenerabile, racordate la sisteme electroenergetice izolate.

Pentru ca un producător de E-SRE să beneficieze de sistemul de promovare prin CV, acesta trebuie să fi fost acreditat de către ANRE până la 31 decembrie 2016, în conformitate cu prevederile reglementarilor în vigoare, fiindu-i acordată o decizie de acreditare pentru aplicarea sistemului de promovare prin CV.

Certificatele verzi se acordă de către Operatorul de Transport și Sistem (OTS) producătorilor E-SRE în baza Ordinului ANRE nr. 4/2015, cu modificările și completările ulterioare.

În conformitate cu prevederile legale în vigoare la momentul acreditării, numărul de CV primite de producători E-SRE pentru fiecare 1 MWh livrat este între 0,5 CV și 6 CV funcție de tipul sursei regenerabile de energie utilizate și de dată la care centrala a fost acreditată.

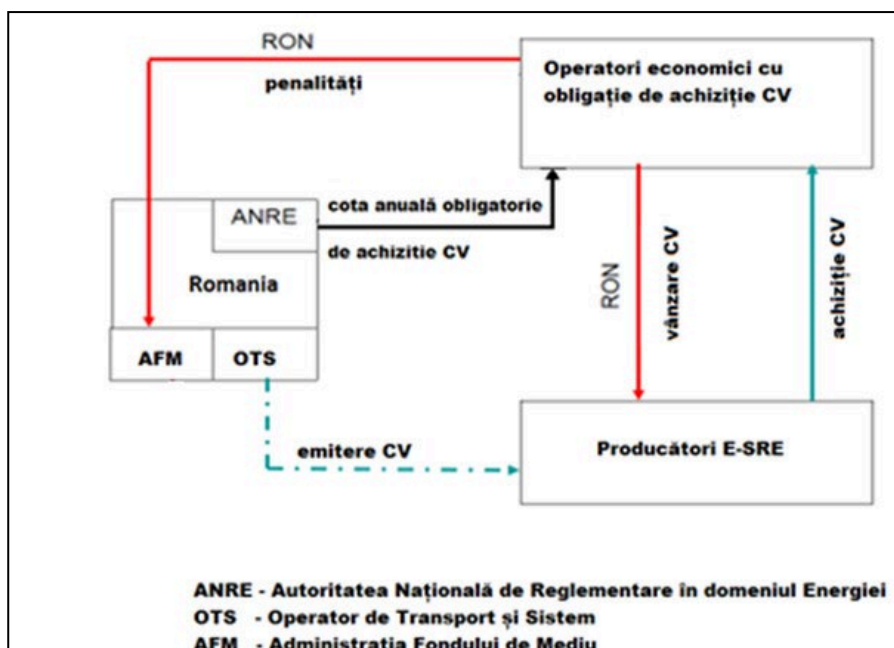
Furnizorii de energie electrică sunt obligați să achiziționeze anual un număr de CV echivalent cu produsul dintre valoarea cotei obligatorii de achiziție de CV stabilite pentru anul respectiv și cantitatea de energie electrică furnizată anual către consumatorii finali.

Cota anuală obligatorie de achiziție de CV stabilită de ANRE reprezintă numărul de CV pe care un furnizor de energie electrică este obligat să le achiziționeze pentru fiecare MWh de energie electrică care este comercializat consumatorilor.

Numărul de CV pe care furnizorii/producătorii de energie electrică sunt obligați să-l achiziționeze anual pentru fiecare 1 MWh de energie electrică vândut consumatorilor finali se determină ca produs dintre valoarea cotei anuale obligatorii de achiziție de CV stabilite pentru anul respectiv și cantitatea de energie electrică facturată anual consumatorilor finali de către fiecare furnizor/producător de energie electrică cu obligația de achiziție de CV. În cazul neachiziționării CV, se aplică penalități furnizorilor/producătorilor de energie electrică cu obligația de achiziție de CV.

Funcționarea sistemului de certificate verzi este redată în figura de mai jos:

Prin intrarea în vigoare a Legii nr. 184/2018, furnizorii de energie electrică sunt obligați să achiziționeze anual un număr de CV echivalent cu produsul dintre valoarea cotei obligatorii de achiziție de CV stabilite pentru anul respectiv, conform art. 4 alin. (9¹) din *Legea nr. 220/2008*, și cantitatea de energie electrică livrată la consumatorii finali, astfel încât impactul mediu la consumatorul final să fie de maximum 11,7 euro/MWh în anul 2018, de 12,5 euro/MWh în anul 2019, de 13 euro/MWh în anii 2020 și 2021 și de 14,5 euro/MWh începând cu anul 2022. Valoarea în lei se calculează în funcție de cursul mediu de schimb stabilit de Banca Națională a României pentru anul precedent, iar prețul certificatelor verzi utilizate pentru anul precedent se calculează ca valoare medie ponderată a prețului certificatelor verzi din tranzacțiile pe piața centralizată anonimă spot de CV din anul precedent.

În cadrul obligației anuale a fost instituită obligația trimestrială de achiziție de CV pentru cantitatea de energie electrică facturată trimestrial consumatorilor finali la care se aplică cota obligatorie estimată de achiziție CV, stabilită conform art. 4 alin. (7) din *Legea nr. 220/2008* așa cum a fost modificată prin prevederile Legii nr. 122/2015.

Prin intrarea în vigoare a Legii nr. 155/2020, prosumatorii, persoane fizice, juridice și autorități ale administrației publice locale care dețin centrale electrice ce produc energie din surse regenerabile, precum și persoanele fizice sau juridice care dețin unități de producere a energiei electrice din surse regenerabile sunt exceptați de la obligația de achiziție anuală și trimestrială de CV prevăzută la art. 8 alin. (2) și (2¹) din (*Legea nr. 220/2008*) pentru energia electrică produsă și utilizată pentru consumul final propriu, altul decât consumul propriu tehnologic al centralei electrice.

Pentru anul 2020, ANRE a stabilit cota obligatorie de achiziție de CV la valoarea de 0,45074 CV/MWh, pe baza numărului de CV susținute prin sistemul de promovare prin CV în perioada menționată și a consumului final de energie electrică diminuat cu consumul final de energie electrică

exceptat de 7 683, 8355 GWh din perioada respectivă, determinat astfel încât impactul mediu la consumator pentru anul 2020 să fie de 13 euro/MWh.

Prin intrarea în vigoare a Regulamentului privind funcționarea pieței centralizate pentru energia electrică din surse regenerabile susținută prin CV, producătorii E-SRE au posibilitatea tranzacționării energiei electrice din surse regenerabile susținută prin CV (PCE-ESRE-CV).

În cadrul pieței centralizată pentru energia electrică din surse regenerabile susținută prin CV se pot înregistra:

- în calitate de vânzători:
  - titularii de licență de producere de E-SRE care beneficiază sau au beneficiat de sistemul de promovare prin CV, inclusiv persoanele fizice sau juridice care, potrivit prevederilor legale, pot desfășura activități în sectorul energiei electrice fără a deține o licență acordată de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei;
- în calitate de cumpărători:
  - furnizorii de energie electrică, inclusiv furnizorii persoane juridice având sediul într-un stat membru UE cărora Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei le-a confirmat dreptul de participare la piețele de energie electrică din România;
  - producătorii de energie electrică care utilizează energia electrică produsă pentru alimentarea cu energie electrică a clienților racordați prin linii directe la centrala electrică și/sau pentru consumul final propriu, altul decât consumul propriu tehnologic, în calitate de cumpărători.

La stabilirea cotelor de achiziție de CV, până la 31 martie 2021 ANRE a avut în vedere numărul de CV emise pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie pentru anul 2020 și consumul final de energie electrică pentru anul 2020, astfel încât impactul mediu la consumatorul final să fie în anul 2020 de 13 euro/MWh.

În privința duratei de valabilitate a CV, în cursul anului 2020 s-au tranzacționat pe PCV, CV permise de producătorii de E-SRE începând cu data de 1 aprilie 2017 și certificatele verzi amânate la tranzacționare începând cu 1 iulie 2013 care se vor putea tranzacționa până la data de 31 martie 2032, în conformitate cu prevederile OUG nr. 24/2017.

Începând cu data intrării în vigoare a OUG nr. 24/2017 un CV are valoarea stabilită în momentul tranzacționării și nu la momentul emiterii, valoarea de tranzacționare a certificatelor verzi pe piața CV a fost stabilită între:

- o valoare minimă de tranzacționare de 29,4 euro/ CV;
- o valoare maximă de tranzacționare de 35 euro/ CV.

Valoarea în lei se calculează la valoarea cursului mediu de schimb stabilit de BNR pentru anul precedent.

În cazul nerealizării cotelor anuale de achiziție, care reprezintă numărul de CV pe care un furnizor de energie electrică este obligat să le achiziționeze pentru fiecare 1 MWh de energie electrică vândut consumatorilor finali, furnizorilor de energie electrică li se aplică penalități, astfel că, aceștia

sunt obligați să plătească contravaloarea CV neachiziționate Administrației Fondului pentru Mediu la o valoare egală cu 70 euro/CV pentru fiecare certificat verde neachiziționat, calculată în lei la valoarea medie a cursului de schimb stabilit de Banca Națională a României pentru anul precedent.

Sistemul de promovare a energiei electrice produse în centrale electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 100 kW aparținând prosumatorilor

Sistemul de promovare a energiei electrice produse în centrale electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 100 kW aparținând prosumatorilor se aplică acestor prosumatori, în condițiile în care aceștia nu beneficiază de sistemul de promovare prin CV. Prosumatorii cu centrale electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 100 kW pot vinde energia electrică produsă și livrată în rețelele electrice furnizorilor de energie electrică cu care aceștia, în calitate de consumatori finali, au încheiat/încheie contracte de furnizare a energiei electrice, la prețul prevăzut de Legea nr. 220/2008.

Conform *Legii nr. 220/2008* “prosumatorul ”este clientul final care deține instalații de producere a energiei electrice, inclusiv în cogenerare, a cărui activitate specifică nu este producerea energiei electrice, care consumă și care poate stoca și vinde E-SRE produsă în clădirea lui, inclusiv un bloc de apartamente, o zonă rezidențială, un amplasament de servicii partajat, comercial sau industrial sau în același sistem de distribuție închis, cu condiția ca, în cazul consumatorilor autonomi necasnici de energie din surse regenerabile, aceste activități să nu constituie activitatea lor comercială sau profesională primară”.

Un prosumator trebuie să respecte toate obligațiile care îi revin unui consumator, dar și pe cele ale unui producător de energie electrică. La data intrării în vigoare a contractului de vânzare-cumpărare a energiei electrice, furnizorii de energie electrică au obligația să achiziționeze energia electrică produsă în centralele electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 100 kW aparținând prosumatorilor și livrată în rețeaua electrică, la un preț egal cu prețul mediu ponderat înregistrat în piața pentru ziua următoare în anul anterior, publicat de către Societatea „Operatorul Pieței de Energie Electrică și de Gaze Naturale OPCOM“ - S.A. pe site-ul propriu în prima zi lucrătoare din luna ianuarie a fiecărui an calendaristic.

Astfel, evoluția prețurilor aplicabile se regăsește mai jos:

- pentru anul 2018: 223,24 lei/MWh,
- pentru anul 2019: 251,21 lei/MWh,
- pentru anul 2020: 196,56 lei/MWh.

De asemenea, prevederile legale în vigoare stipulează obligativitatea operatorilor de distribuție de a asigura racordarea la rețeaua de distribuție, respectiv obligativitatea furnizorilor de energie electrică de a prelua surplusul de energie electrică de la prosumatori.

Prosumatorii care dețin unități de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie cu puterea electrică instalată de cel mult 100 kW pe loc de consum, beneficiază din partea furnizorilor de energie electrică cu care aceștia au încheiate contracte de furnizare a energiei electrice

de serviciul de regularizare (suma algebrică) între valoarea energiei electrice livrate de prosumator în rețea (cu semnul minus) și valoarea energiei electrice consumate din rețea (cu semnul plus).

Valoarea energiei electrice livrate este evidențiată distinct în facturile de energie electrică cu semnul minus și se calculează ca produsul dintre cantitatea de energie electrică produsă și livrată de prosumator în rețeaua electrică și prețul mediu ponderat înregistrat în Piața pentru Ziua Următoare în anul anterior.

Prosumatorii care dețin unități de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie cu putere electrică instalată de cel mult 100 kW pe loc de consum, acreditate pentru a beneficia de sistemul de promovare prin CV pot opta pentru vânzarea energiei electrice produsă în centralele respectiv la prețul legal stabilit. Pe baza datelor transmise de către furnizorii de energie electrică sau de către prosumatori, pe perioada de valabilitate a contractului de vânzare-cumpărare a energiei electrice, ANRE suspendă decizia de acreditare a unității de producere a energiei electrice pentru aplicarea sistemului de promovare prin CV. În cazul în care prosumatorul solicită rezilierea contractului de vânzare – cumpărare a energiei produse încheiat cu furnizorul, prosumatorul poate solicita la ANRE încetarea suspendării deciziei de acreditare, astfel, după încetarea suspendării prosumatorul beneficiază în continuare de sistemul de promovare prin CV.

Pentru energia electrică produsă și livrată în rețeaua electrică și/sau consumul propriu, în perioada de suspendare a acreditării pentru aplicarea sistemului de promovare prin CV a unităților de producere a energiei electrice, prosumatorii nu beneficiază de CV.

De asemenea, energia electrică produsă în centrale electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 100 kW aparținând prosumatorilor este exceptată de la obligația de achiziție anuală și trimestrială de CV prevăzută la art. 8 alin. (2) și (2¹) din Legea nr 220/2008.

În conformitate cu prevederile legislației în vigoare, numai prosumatorii, persoane fizice/persoane juridice, pentru energia electrică produsă în centrale electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 27 kW sunt exceptați de la plata tuturor obligațiilor fiscale aferente producției proprii de energie electrică, indiferent de finalitatea acesteia: autoconsum sau excedent vândut furnizorilor de energie electrică.

MONITORIZAREA FUNCȚIONĂRII SISTEMULUI DE PROMOVARE A E-SRE

Monitorizarea sistemului de promovare a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie prin CV este instituită în baza prevederilor art. 20 din Legea nr. 220/2008, republicată cu modificările și completările ulterioare potrivit căreia: *ANRE monitorizează dezvoltarea și funcționarea pieței de CV, întocmește și face public anual pe site-ul propriu, până la data de 30 iunie, un raport privind modul de funcționare a sistemului de promovare a energiei electrice din surse regenerabile, respectiv ANRE publică anual pe site-ul propriu, ponderea energiei electrice produse din surse regenerabile în consumul final brut de energie electrică, pentru anul precedent.*

Monitorizarea sistemului de promovare a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie prin certificate verzi

Sistemul de promovare a energiei electrice produse din surse regenerabile prin certificate verzi funcționează încă din anul 2005. În cele ce urmează este prezentată evoluția principalilor indicatori ai acestui sector pentru perioada 2005÷2020.

Accesul producătorilor E-SRE în schema de promovare a producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie a avut ca dată limită data de 31 decembrie 2016⁸.

În perioada de aplicare a sistemului de promovare a producerii E-SRE au fost acreditați un număr de 778 de producători. Numărul producătorilor de E-SRE acreditați la sfârșitul anului 2020 era de 762 (dintre care 63 utilizează energie eoliană, 103 utilizează energie hidroelectrică în centrale electrice cu putere instalată de cel mult 10 MW, 568 utilizează energie solară și 28 utilizează biomasă, inclusiv gaz de fermentare a deșeurilor și gaz de fermentare a nămolurilor din instalațiile de epurare a apelor uzate).

În tabelul nr. 1 de mai jos este prezentată evoluția numărului producătorilor E-SRE acreditați și a puterii electrice instalate, pe tipuri de surse regenerabile de energie, în perioada 2013÷2020.

Tabelul nr.1

Surse regenerabile de energie/tehnologie	Producători E-SRE															
	număr								Pi [MW]							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Centrale eoliene	60	64	66	67	67	66	66	63	2593	2810	2932	2963	2962	2961	2961	2960
Centrale hidro, Pi<=10 MW, din care:	69	100	104	103	103	102	103	103	263	295	314	348	342	341	336	321
- Centrale hidro re tehnologizate, Pi<=10 MW	9	15	15	19	19	18	17	17	50	82	88	68	62	61	56	55
Centrale pe bază de biomasă – toate tipurile de tehnologii (inclusiv cogenerare) și gaz de fermentare EE din deșeuri municipale, ape uzate	14	14	25	28	28	28	28	28	66	81	107	124	124	124	124	124
Centrale fotovoltaice	370	403	514	577	576	576	573	568	1124	1217	1296	1360	1359	1359	1358	1358

Situația numărului de producători de E-SRE pentru care au fost modificate/suspendate /retrase deciziile de acreditare, în cursul anului 2020, în conformitate cu prevederile *Regulamentului de modificare, suspendare, întrerupere și retragere a acreditării acordate centralelor electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 179/2018, cu modificări și completări ulterioare*, precum și de stabilire a drepturilor și obligațiilor producătorilor de energie electrică acreditați este prezentată în tabelul de mai jos:

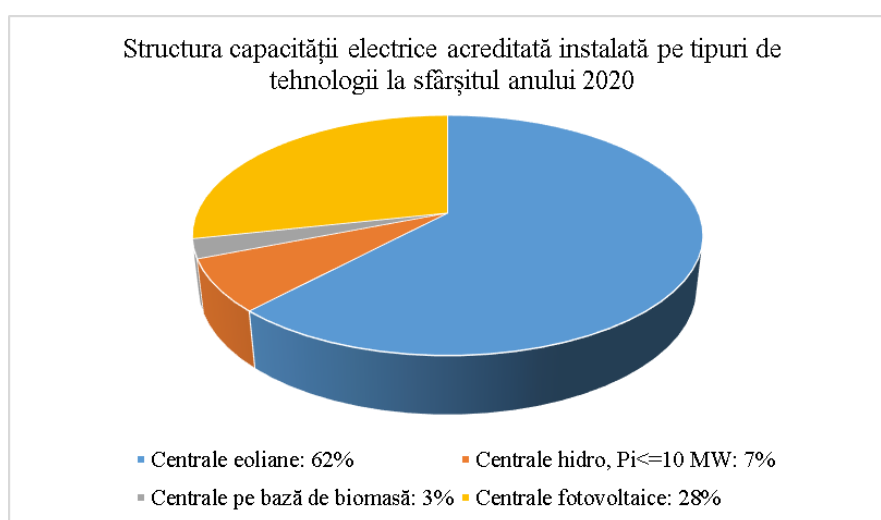
⁸ În condițiile art. 2554 din Noul Cod Civil și ale Regulamentului (CE, Euratom) nr. 1182/71 al Consiliului din 3 iunie 1971, privind stabilirea regulilor care se aplică termenelor, datelor și expirării termenelor

Tabelul nr. 2

Tip decizie ANRE	Nr. producători
Decizie de modificare a acreditării	31
Decizie de acordare a acreditării	12
Decizie de retragere a acreditării	0
Decizie de suspendare a acreditării	14

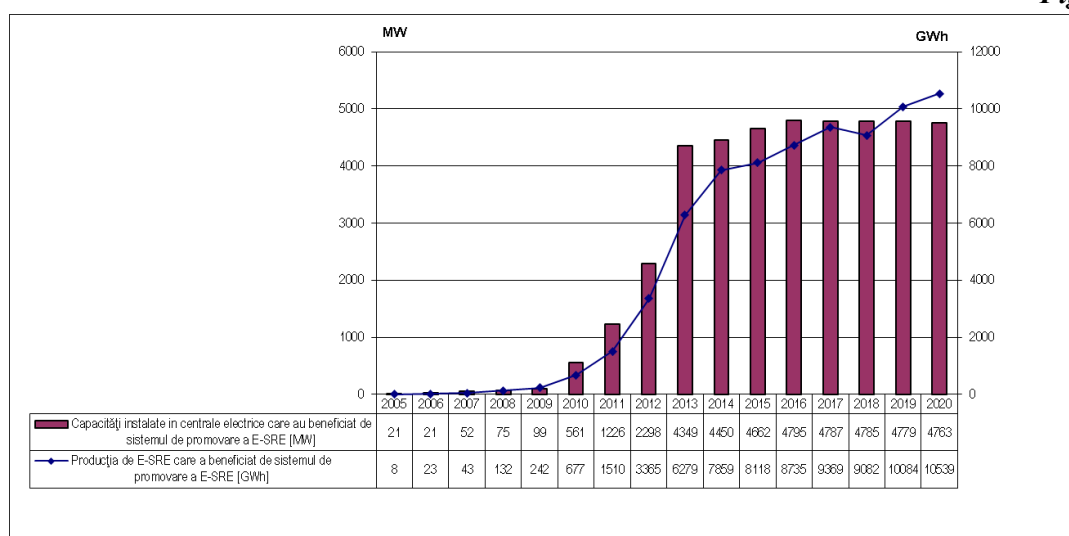
La sfârșitul anului 2020 capacitatea instalată acreditată în unitățile de producție a E-SRE era de 4763 MW, în scădere cu 16 MW față de anul 2019, reprezentând capacitățile electrice pentru care perioada de acreditare a expirat. În figura nr 1 de mai jos este prezentată structura capacității electrice acreditată instalată pe tipuri de tehnologii la sfârșitul anului 2020.

Figura nr. 1

E-SRE care a beneficiat de sistemul de promovare în cursul anului 2020 a fost de 10.539 GWh. În figura nr. 2 este prezentată evoluția capacității electrice instalate în centrale electrice care au beneficiat de sistemul de promovare a E-SRE și a energiei electrice produse în aceste centrale pentru perioada 2005÷2020.

Figura nr. 2

Nota 1: Valorile capacităților instalate în centrale electrice care au beneficiat de sistemul de promovare a E-SRE sunt aferente fiecărui sfârșit de an calendaristic

Pentru energia electrică produsă în centralele electrice acreditate, producătorilor de energie electrică din surse regenerabile de energie le sunt acordate lunar certificate verzi de către Operatorul de Transport și Sistem (OTS). Numărul de certificate verzi primite de producătorii de E-SRE pentru fiecare 1 MWh produs și livrat în rețeaua electrică și/sau la consumatorii finali depinde de tipul sursei regenerabile de energie, iar în cazul energiei hidro și eoliene este dependent și de utilizarea anterioară a echipamentelor (centrale re tehnologizate, respectiv reutilizate).

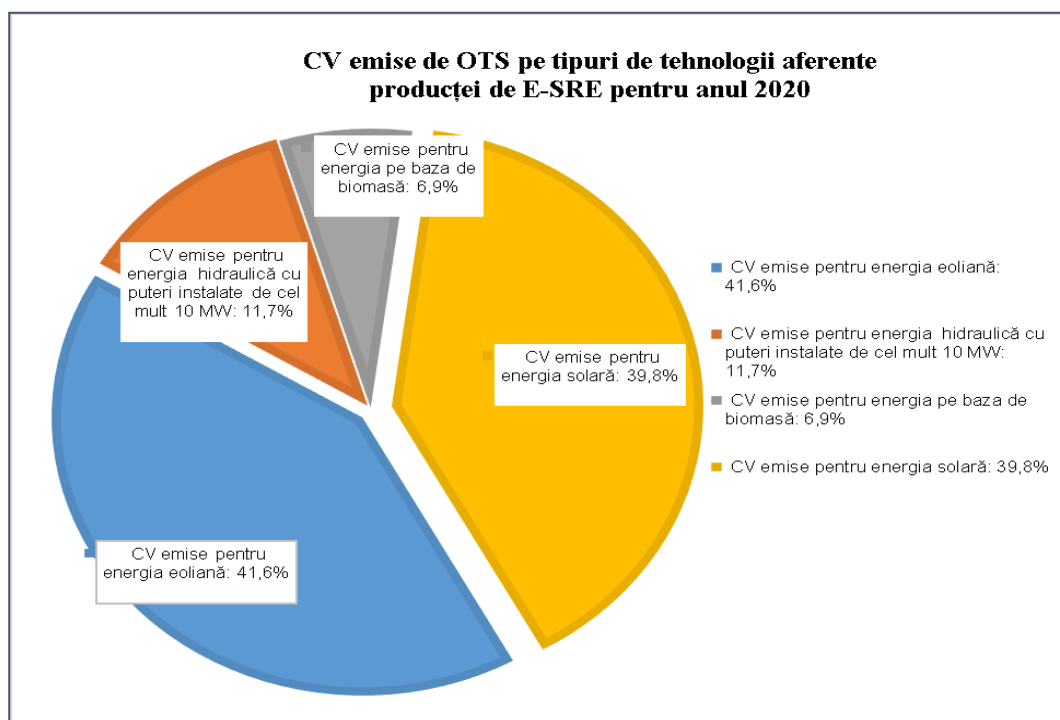
În anul 2020, pentru producția de E-SRE de 10.539 GWh au fost emise un număr de 19.360.068 CV, din care un număr de 16.440.161 CV pentru tranzacționare și un număr de 2.919.907 CV amânate de la tranzacționare pentru centralele fotovoltaice.

Distribuția pe tip de sursă regenerabilă pentru certificatele verzi emise pentru tranzacționare este următoarea:

- 6.836.353 CV pentru energia electrică produsă în centrale electrice care produc energie electrică pe baza de energie eoliană;
- 1.929.021 CV pentru energia electrică produsă în centrale electrice care produc energie electrică pe baza de energie hidroelectrică cu puteri instalate de cel mult 10 MW;
- 1.130.796 CV pentru energie electrică produsă în centrale pe biomasă, inclusiv gaz de fermentare a deșeurilor și gaz de fermentare a nămolurilor din instalațiile de epurare a apelor uzate;
- 6.543.991 CV pentru energie electrică produsă în centrale electrice care produc energie electrică pe baza de energie solară.

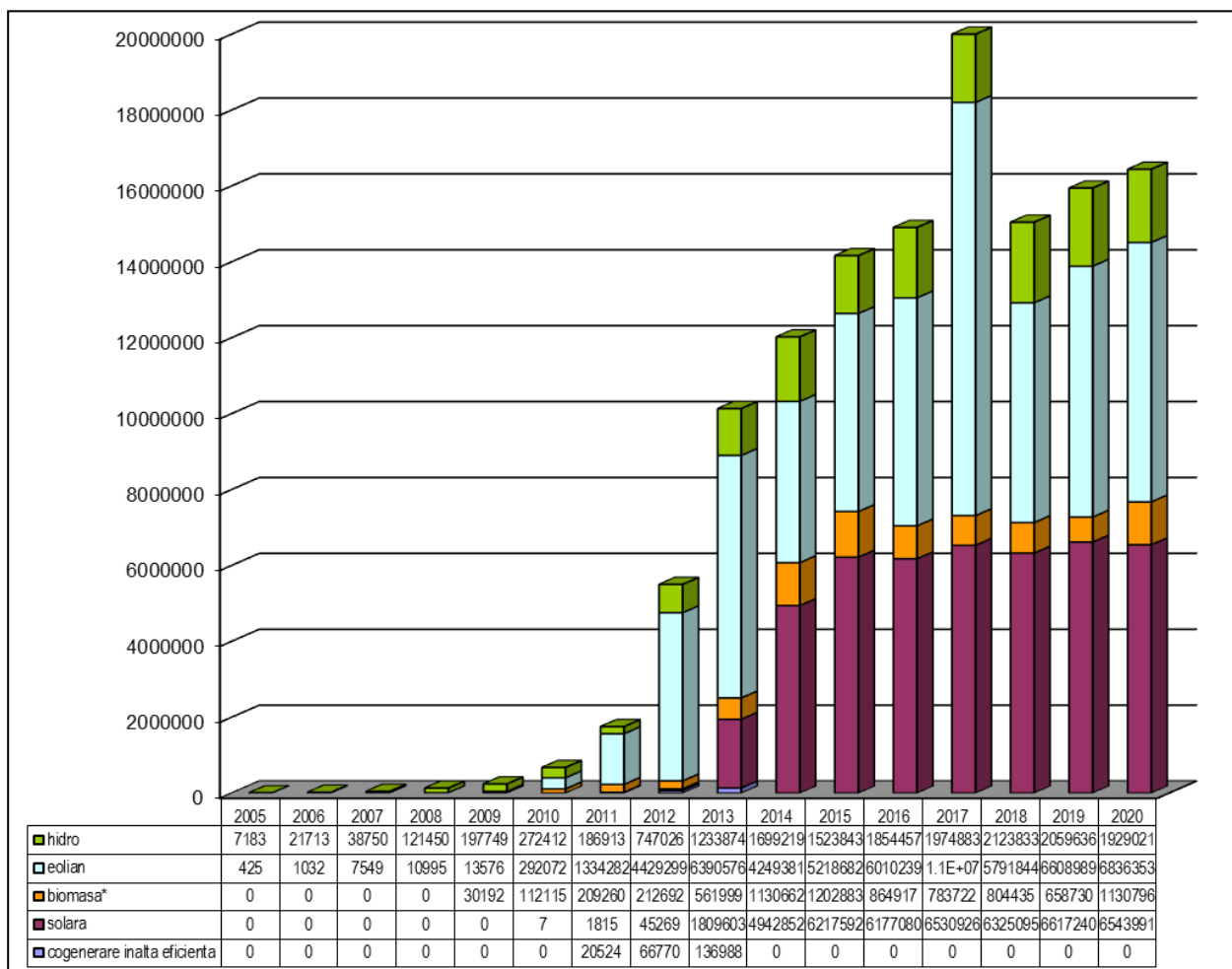
Ponderea CV emise de OTS pentru tranzacționare pe tipuri de tehnologii aferente producției de E-SRE pentru anul 2020 este prezentată în figura nr. 3 de mai jos:

Figura nr. 3

În figura nr. 4 este prezentată evoluția anuală a numărului de CV emise de la momentul aplicării sistemului de promovare a E-SRE până în prezent.

Figura nr. 4

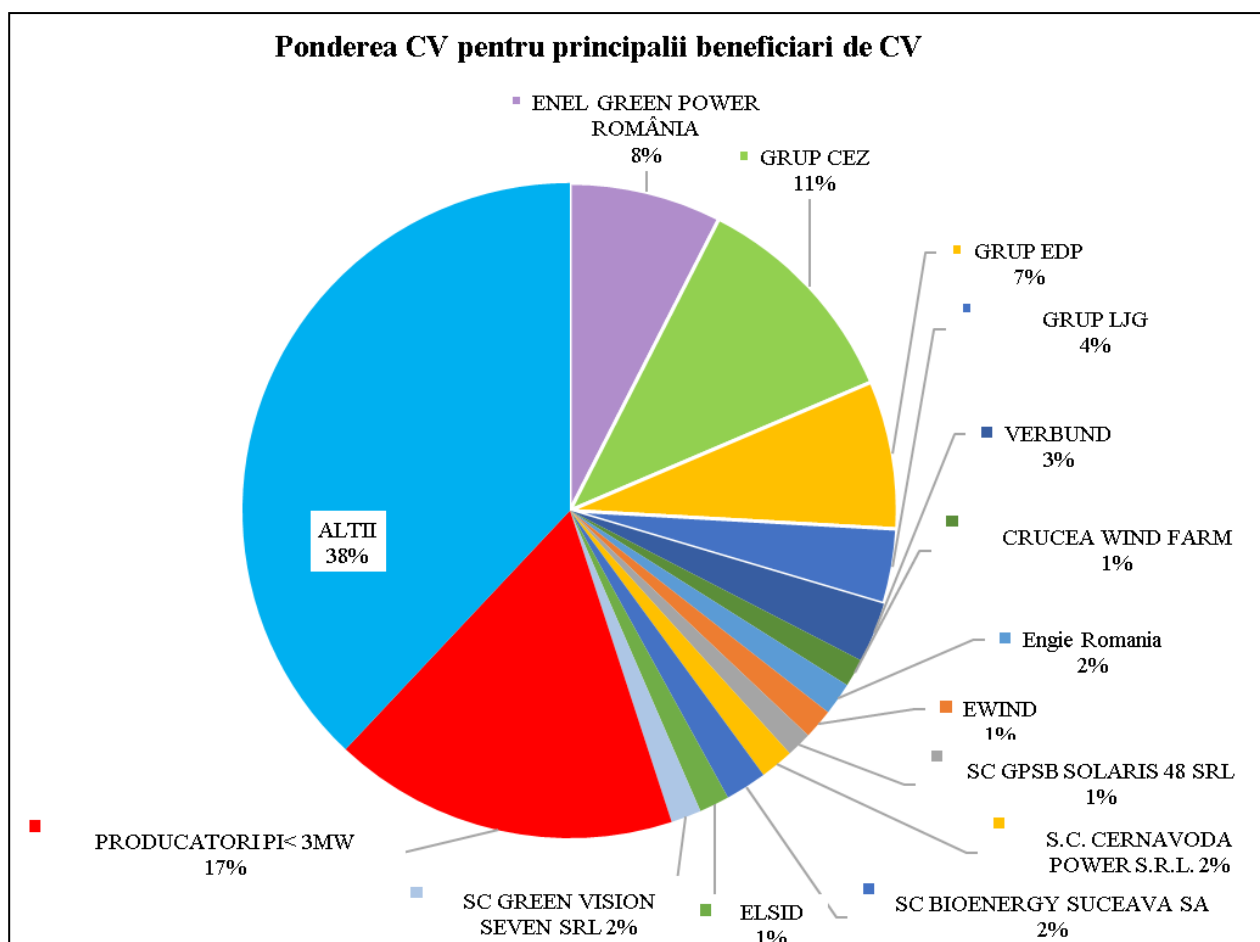

*valoarea pentru biomasa conține și cogenerarea de înaltă eficiență

Din figura nr. 5 se observă că prin însumarea procentelor producătorilor E-SRE beneficiari de CV cu o pondere de peste 4%, un procent de 29,6 % din CV emise în anul 2020 au fost acordate pentru: Enel Green Power Romania, Grup CEZ România, Grup EDP, LIG Grup, iar 17% reprezintă un număr de 549 producători cu putere instalată mai mică de 3 MW. Structura principalilor beneficiari de CV este prezentată în figura de mai jos.

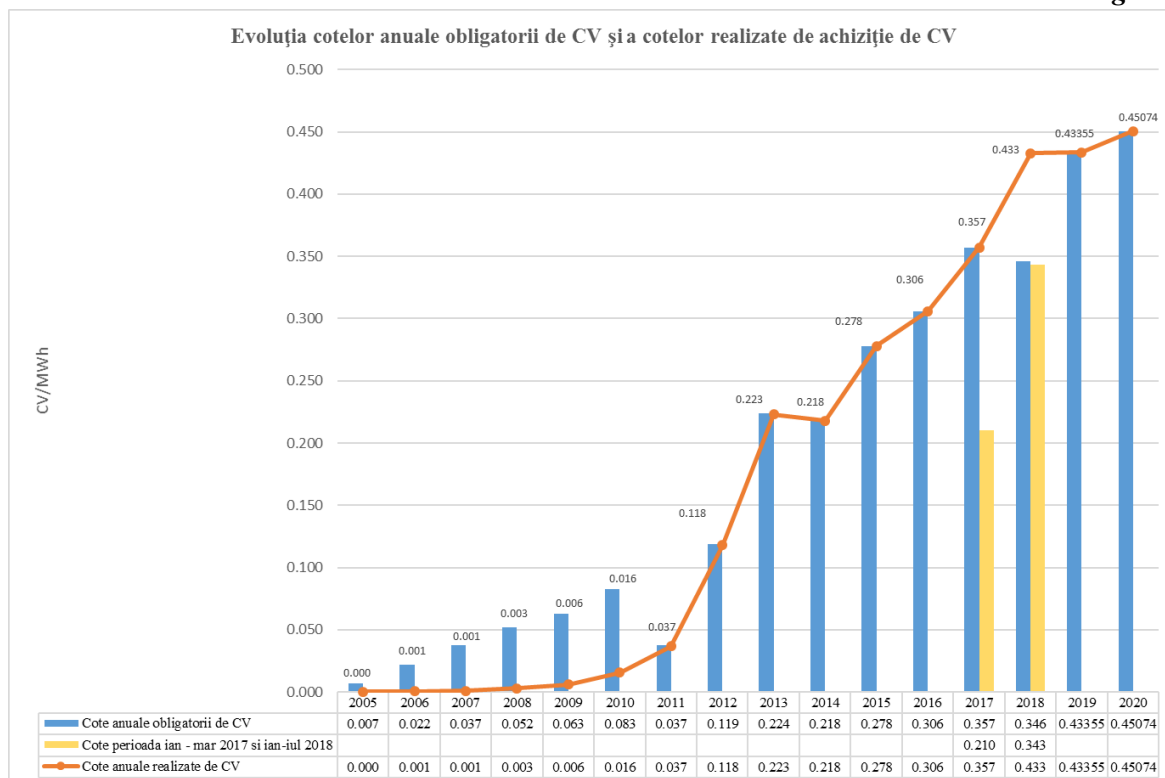
Figura nr.5

Pentru anul 2020, ANRE a stabilit cota obligatorie de achiziție de CV la valoarea de 0,45074 CV/MWh, pe baza numărului de certificate verzi susținute prin sistemul de promovare prin certificate verzi în perioada menționată și a consumului final de energie electrică diminuat cu consumul final de energie electrică exceptat de 7.683,8355 GWh din perioada respectivă, determinat astfel încât impactul mediu la consumator pentru anul 2020 să fie de 13 euro/MWh.

În figura nr. 6 este prezentată evoluția cotelor anuale obligatorii de CV și a cotelor realizate de achiziție de CV de către operatorii economici cu obligație de achiziție de certificate verzi, în perioada 2005÷2020.

Figura nr. 6

Notă: 1) Cota obligatorie de achiziție de CV pentru anul 2017 a fost:

- pentru perioada ianuarie – martie 2017, la valoarea de : 0,210 CV/MWh;
- pentru perioada aprilie – decembrie 2017, la valoarea de: 0,357 CV/MWh.

Cota obligatorie de achiziție de CV pentru anul 2018, a fost:

- pentru perioada ianuarie - iulie 2018 , la valoarea de 0, 0,343 CV/MWh
- pentru perioada august – decembrie 2018, la valoarea de 0,433 CV/MWh

Nota: 2) Începând cu anul 2015 calculul cotei obligatorii de achiziție CV a avut în vedere consumul anual exceptat de energie electrică

Certificatele verzi primite de producătorii de E-SRE de la OTS, se tranzacționează pe piața de CV și pe PCE-ESRE-CV. Odată cu intrarea în vigoare a OUG nr. 24/2017, atât CV emise pentru tranzacționare, cât și CV amânate la tranzacționare începând cu 1 iulie 2013 au valabilitate și se pot tranzacționa până la data de 31 martie 2032.

Tranzacționarea CV emise producătorilor de E-SRE de către OTS se face, în sistem concurențial, pe piața contractelor bilaterale și/sau pe piața centralizată de CV, numai între producătorii de E-SRE în calitate de vânzători și furnizorii consumatorilor finali de energie electrică în calitate de cumpărători și nu este condiționată de tranzacționarea energiei electrice aferente.

În anul 2020, tranzacționarea CV s-a efectuat pe piața certificatelor verzi (PCV), care este o piață concurențială, separată de piața de energie electrică și care are următoarele componente:

a) Piața contractelor bilaterale de certificate verzi (PCBCV), care cuprinde:

- Piața centralizată anonimă la termen de certificate verzi (PCTCV),
- Piața contractelor bilaterale negociate direct de certificate verzi (PCBCV-ND);

b) Piața centralizată anonimă spot de certificate verzi (PCSCV),

c) Piața centralizată pentru energia electrică din surse regenerabile susținută prin certificate verzi (PCE-ESRE-CV);

CV au fost transferate în cursul anului 2020 în baza instrumentelor și a mecanismelor concurențiale specifice piețelor de CV în care sunt încheiate tranzacțiile cu încadrare în scala de preț, detaliate după cum urmează:

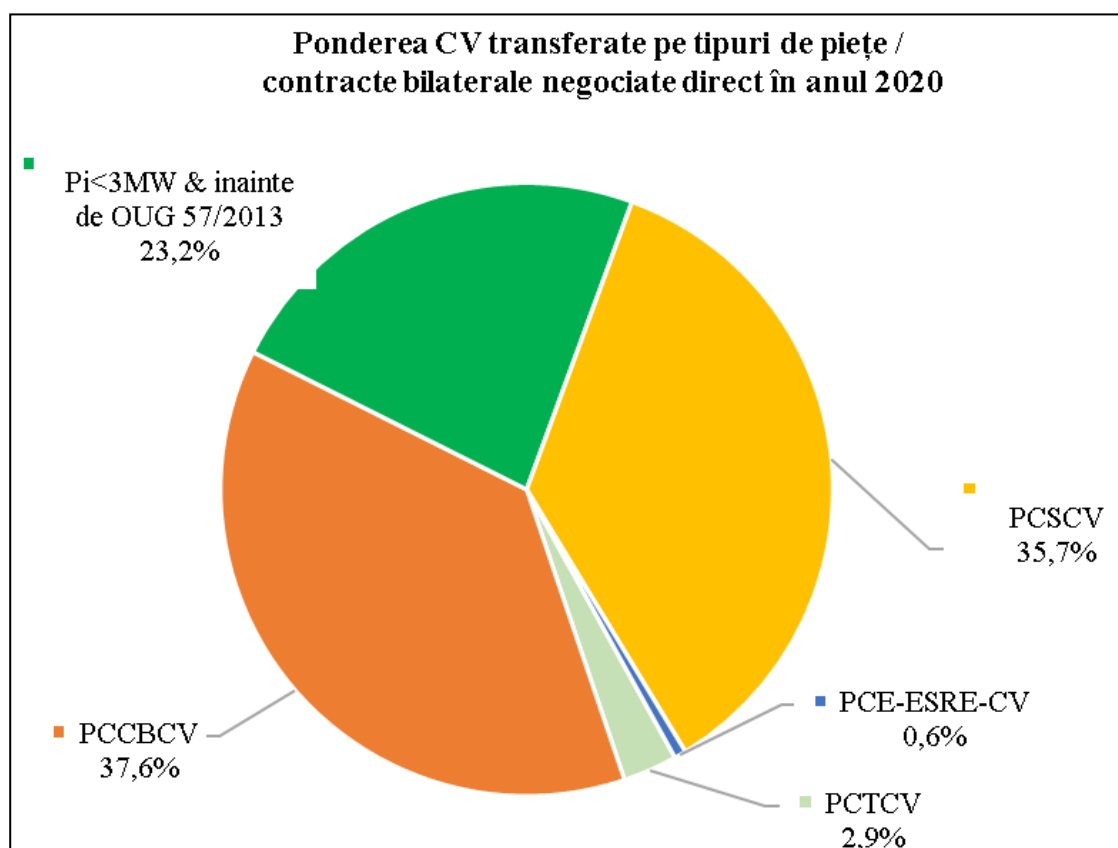
- a) Piața contractelor bilaterale negociate direct de certificate verzi (PCBCV),
- Piața centralizată anonimă la termen de certificate verzi (PCTCV),
  - Piața contractelor bilaterale negociate direct de certificate verzi (PCBCV-ND):
    - Piața Contractelor Bilaterale a Certificatelor Verzi încheiate pe platforma OPCOM înainte de intrarea în vigoare a OUG 24/2017(PCCBCV);
    - Contracte bilaterale de vânzare/cumpărare negociate direct încheiate înainte de intrarea în vigoare a OUG nr. 57/2013(CB ND înainte de OUG 57/2013);
    - Contracte bilaterale de vânzare/cumpărare negociate direct, încheiate în conformitate cu prevederile Legii nr. 23/2014 (CB ND $P_i < 3$ MW).
- b) Piața centralizată anonimă spot de certificate verzi (PCSCV);
- c) Piața centralizată pentru energia electrică din surse regenerabile susținută prin certificate verzi (PCE-ESRE-CV).

Situația certificatelor verzi transferate în cursul anului 2020 este prezentată în tabelul de mai jos:

Tabelul nr.3

Tip piață/contract		CV transferate		
		Număr	%	
PCBCV	PCTCV	529188	2,77%	
	PCBCV ND	PCCBCV	6914725	36,26%
		$P_i < 3$ MW & înainte de OUG 57/2013	4267236	22,38%
PCSCV		6574253	34,47%	
PCE-ESRE-CV		785913	4,12%	
Total 2020		19071315	100,00%	

Conform acestor date, ponderea CV transferate pe tipuri de piețe / contracte bilaterale negociate direct este prezentată în figura nr. 7:

Prețul mediu ponderat la care au fost efectuate transferurile de CV în anul 2020 pe tipuri de piețe a fost:

- PCBCV-ND 139,3485 RON/CV⁹
- PCBCV 139,4521 RON/CV¹⁰
- PCTCV 139,5089 RON/CV¹¹
- PCSCV 139,5089 RON/CV¹²

Obligația anuală de achiziție de CV, pentru anul 2020, a revenit unui număr de 182 operatori economici care au trebuit să achiziționeze un număr de 18 872 493 certificate verzi.

În figura nr. 8 este prezentată ponderea numărului de CV necesar a fi achiziționate de principalii operatori economici cu obligație de achiziție de CV, din totalul numărului de CV aferent obligației anuale de achiziție de CV pentru anul 2020.

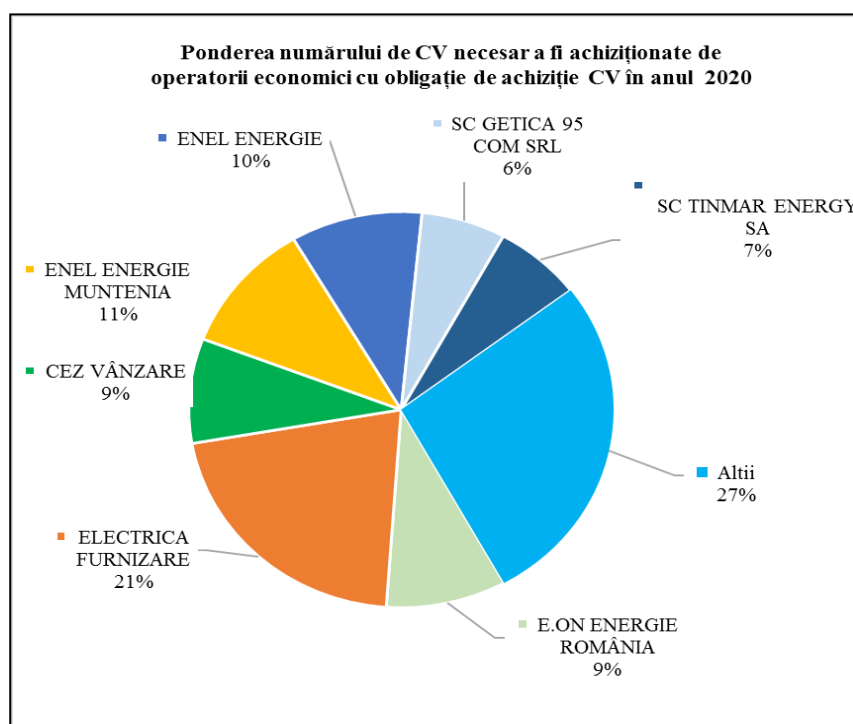
⁹ Valoare rezultată ca medie ponderată a prețului în lei a CV pe PCBCV-ND în anul 2020, din Raportul anual OPCOM pe 2020

¹⁰ Valoare rezultată ca medie ponderată a prețului în lei a CV pe PCBCV în anul 2020, din Raportul anual OPCOM pe 2020

¹¹ valoarea este reținută din Raportul anual OPCOM pe 2020

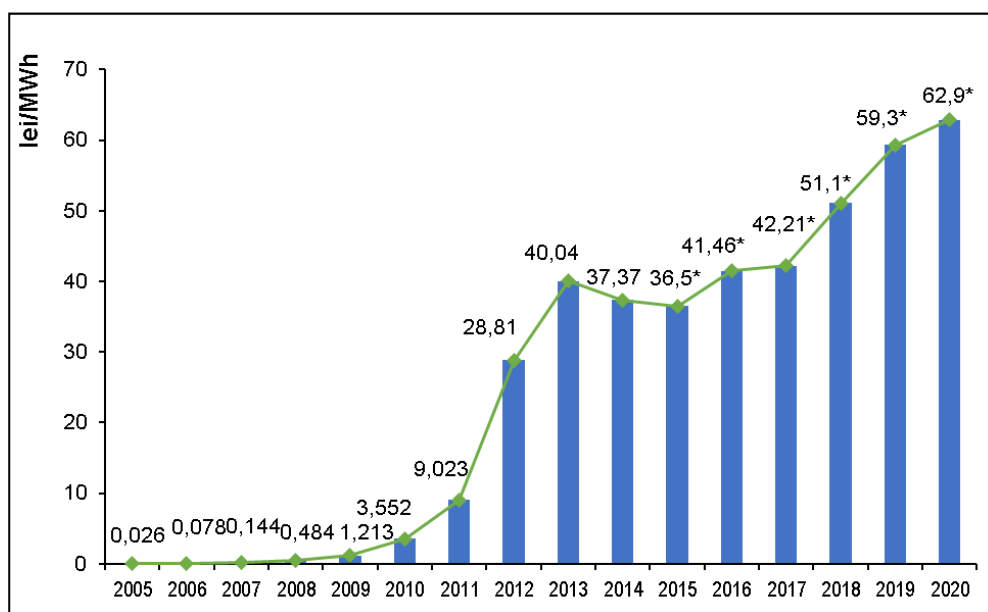
¹² valoarea este reținută din Raportul anual OPCOM pe 2020

Figura nr. 8

Prin aplicarea cotei obligatorii de achiziție de CV, impactul mediu al certificatelor verzi în factura consumatorului final de energie electrică, pentru anul 2020 a fost de 62,8823 lei/MWh (13 euro/MWh), evoluția acestuia în perioada 2005÷2010 fiind prezentată în figura nr. 9:

Figura nr. 9

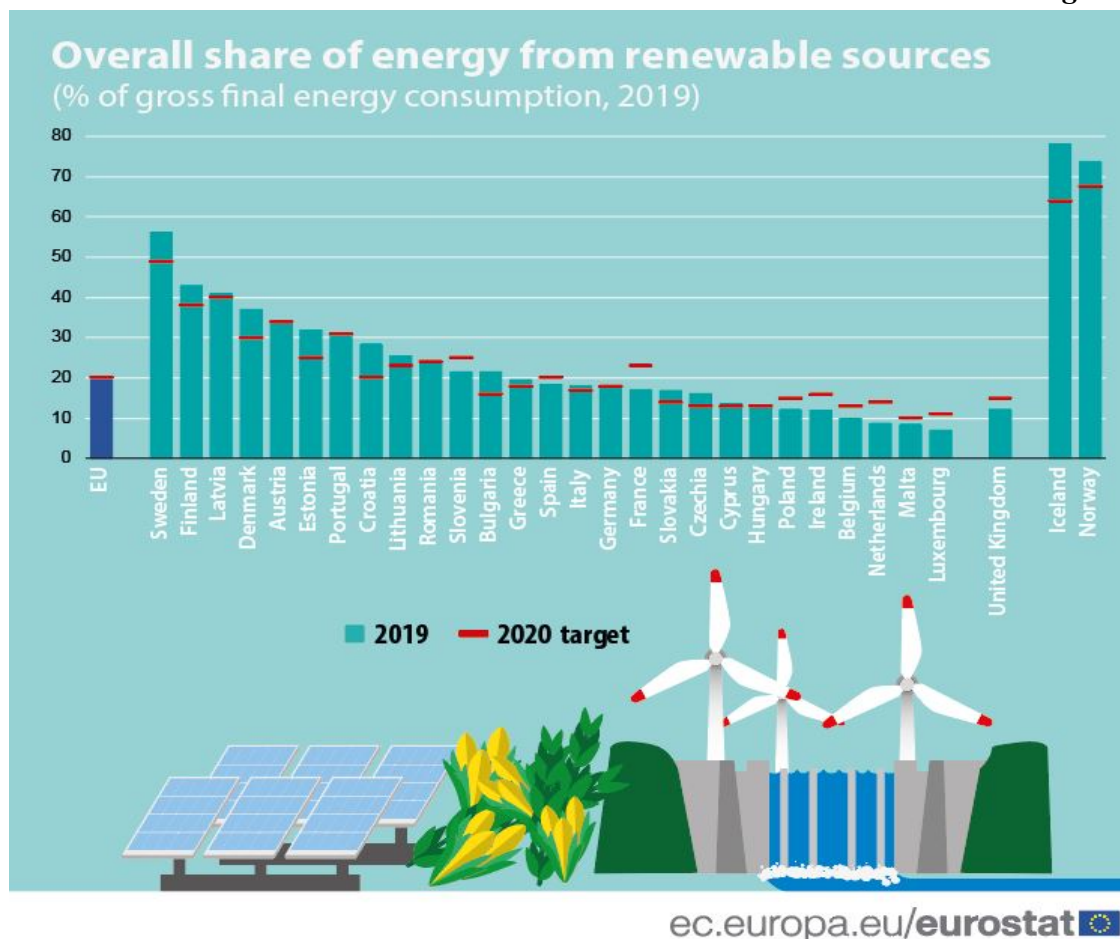
Nota*:

- 2015 - impactul tine seama de un consum exceptat in anul 2015 de cca 3,45 TWh
- 2016 - impactul tine seama de un consum exceptat in anul 2016 de cca. 6,85 TWh
- 2017 - impactul tine seama de un consum exceptat in anul 2017 de cca. 7,208 TWh
- 2018 - impactul tine seama de un consum exceptat in anul 2018 de cca. 7,496 TWh
- 2019 - impactul tine seama de un consum exceptat in anul 2019 de cca. 7,598 TWh
- 2020 - impactul tine seama de un consum exceptat in anul 2020 de cca. 7,684 TWh

Gradul de îndeplinire a țintei naționale privind ponderea de E-SRE în consumul final brut de energie electrică

Obiectivul pentru România privind promovarea producerii ESRE este de 24% pentru 2020 privind ponderea energiei din surse regenerabile de energie în consumul final brut de energie. Această țintă pentru anul 2020 a fost 24,29 %, conform datelor europene oficiale publicate de Eurostat:

Figura nr. 10

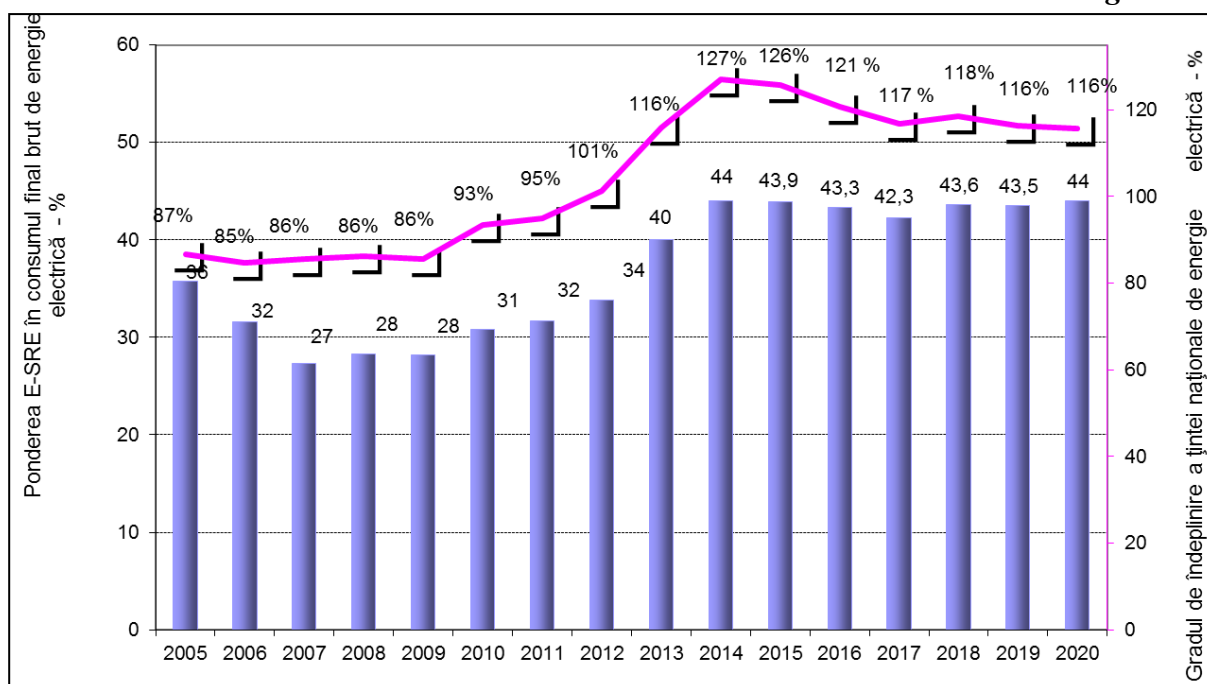
Sursa: Eurostat, februarie 2021

În contextul prevederii de la art. 4 din *Legea nr 220/2008*, nivelul țintelor naționale privind ponderea energiei electrice produse din surse regenerabile de energie în consumul final brut de energie electrică în perspectiva anilor 2010, 2015 și 2020 este de 33%, 35% și, respectiv, 38%, ANRE prezintă în figura nr. 10 gradul de îndeplinire a țintei naționale pentru perioada 2005÷2010 comparând valoarea realizată în anul de analiză cu cea a țintei naționale legal stabilită, pentru ca ulterior începând cu anul 2010 gradul de îndeplinire a țintelor a fost evaluat comparând ponderea realizată a energiei electrice produse din surse regenerabile în consumul final brut de energie electrică al României, cu valorile anuale rezultate prin interpolare între țintele naționale legal stabilite pentru perioada 2010 ÷ 2020.

Pentru anul 2020, gradul de îndeplinire a țintei naționale privind ponderea energiei electrice produse din surse regenerabile de energie în consumul final brut de energie electrică a fost de 116%.

În figura de mai jos este prezentată evoluția gradului de îndeplinire a țintei naționale privind ponderea de E-SRE în consumul final brut de energie electrică în perioada 2005÷2020:

Figura nr. 11

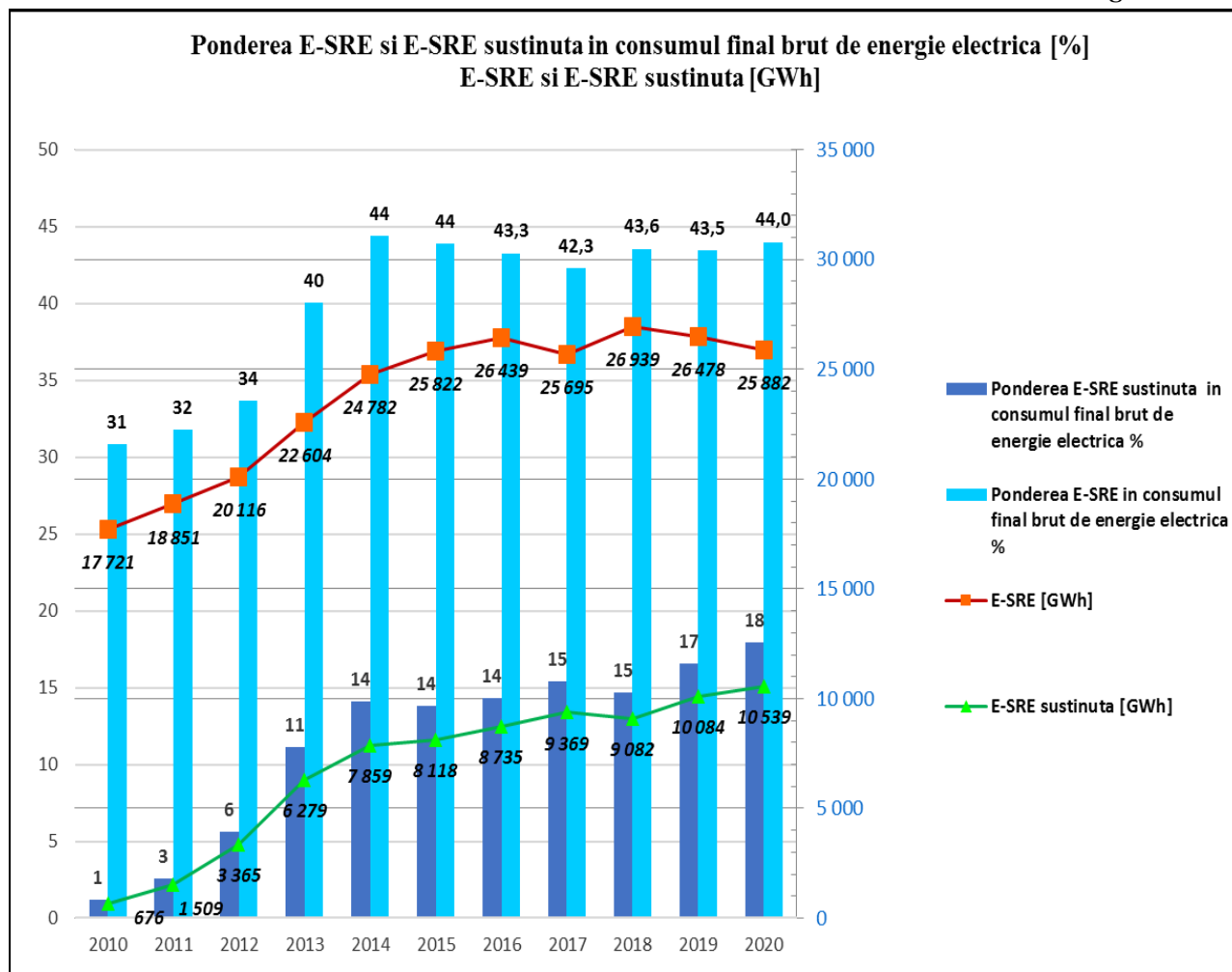
Din analiza evoluției ponderii energiei electrice produse din surse regenerabile în consumul final brut de energie electrică, se constată că începând cu anul 2014, valorile realizate ale țintei se situează la aproximativ 44%, depășind valoarea de 38%, stabilită pentru anul 2020.

În contextul prevederii de la art. 20 alin. (2) din *Legea nr 220/2008*, ANRE a calculat pe baza rezultatelor aferente anului 2020 ponderea energiei electrice produse din surse regenerabile în consumul final brut de energie electrică, pentru anul precedent, astfel:

Energia electrică realizată în anul 2020 în unitățile de producere a E-SRE a fost de 25.882 GWh (valoare normalizată), din care 10.539 GWh a beneficiat de sistemul de promovare prin CV, restul de 15.343 GWh a fost produs în centrale hidroelectrice cu putere instalată mai mare de 10 MW, alte unități de producere a E-SRE care nu beneficiază de schema de sprijin și în centrale electrice din surse regenerabile aparținând prosumatorilor și a condus la realizarea unei ponderi de E-SRE în totalul consumului final brut de energie electrică al României de 44%.

De asemenea, cantitatea de energie electrică de 10.539 GWh care a beneficiat de sistemul de promovare prin CV a condus la realizarea unei ponderi de 18% în totalul consumului final brut de energie electrică al României.

Evoluția ponderii energiei electrice produse din surse regenerabile în consumul final brut de energie electrică al României în perioada 2005÷2020 este prezentată în figura următoare:

Notă: 1) În calculele privind determinarea ponderii E-SRE în consumul final brut de energie electrică au fost utilizate, pentru perioada 2010 ÷ 2020, valori normalizate ale producției de energie electrică din centrale hidroelectrice, respectiv centrale eoliene, în conformitate cu prevederile Directivei 2009/28/CE;

2) Ponderea E-SRE în consumul final brut de energie electrică anul 2020 a fost de 44 %, utilizând valori normalizate ale producției de energie electrică din centrale hidroelectrice, respectiv centrale eoliene

În conformitate cu prevederile *Metodologiei de monitorizare a sistemului de promovare a producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie*, ANRE a analizat situația costurilor și veniturilor producătorilor de energie electrică din surse regenerabile care beneficiază de sistemul de promovare prin certificate verzi, pe baza datelor transmise de producătorii acreditați.

Datele transmise de către producătorii acreditați au fost prelucrate în conformitate cu modelul de calcul utilizat în cadrul notificării schemei de sprijin autorizată prin Decizia Comisiei Europene C (2011) 4938 din 13.07.2011: Ajutorul de stat SA 33134 – România – „Certificate verzi pentru promovarea producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie”.

Sistemul de promovare prin certificate verzi stabilit prin Legea nr. 220/2008 a fost aplicat producătorilor pentru energia electrică produsă din surse regenerabile, în baza deciziei de acreditare

emise de ANRE, pentru punerile în funcțiune, respectiv retehnologizările de grupuri/centrale realizate până la data de 31 decembrie 2016.

Din analiza cost-beneficiu, cu actualizare efectuată pentru anul de analiză 2020 la nivel agregat pentru fiecare categorie de tehnologie de producere a E-SRE, cu luarea în considerare a indicatorilor rezultați din medierea costurilor și conform cu capacitățile puse în funcțiune până la finalul anului 2016¹³, nu a fost identificat un risc de supracompensare.

În cadrul Raportului cu privire la analiza de supracompensare a sistemului de promovare prin certificate verzi a energiei electrice din surse regenerabile de energie pentru anul 2020, se remarcă valori ale ratei interne a rentabilității comparabile sau sub valoarea de referință din decizia CE C(2015) 2886.

Rezultatele analizei de supracompensare efectuate în anul de analiză se consemnează într-un raport care se publică pe pagina de internet a ANRE.

Bugetul estimativ al schemei de sprijin prin certificate verzi prevăzut în Decizia CE nr. 4938/2011, reprezintă cumulul ajutorului acordat pe parcursul a 15 ani pentru noile capacități de producție intrate în schema de sprijin prin CV la nivelul fiecărui an, începând cu 2011 și până în 2016, este prezentat în tabelul de mai jos:

Tabelul nr. 4

Anul	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Total
Buget Estimat Decizia CE nr.4938/2011 [mil. RON]	23305*	13902	14504	10666	9322	9015	80713

*Calculul pentru 2011 au fost efectuate având în vedere aplicarea sistemului de promovare de la 1 ianuarie 2011.

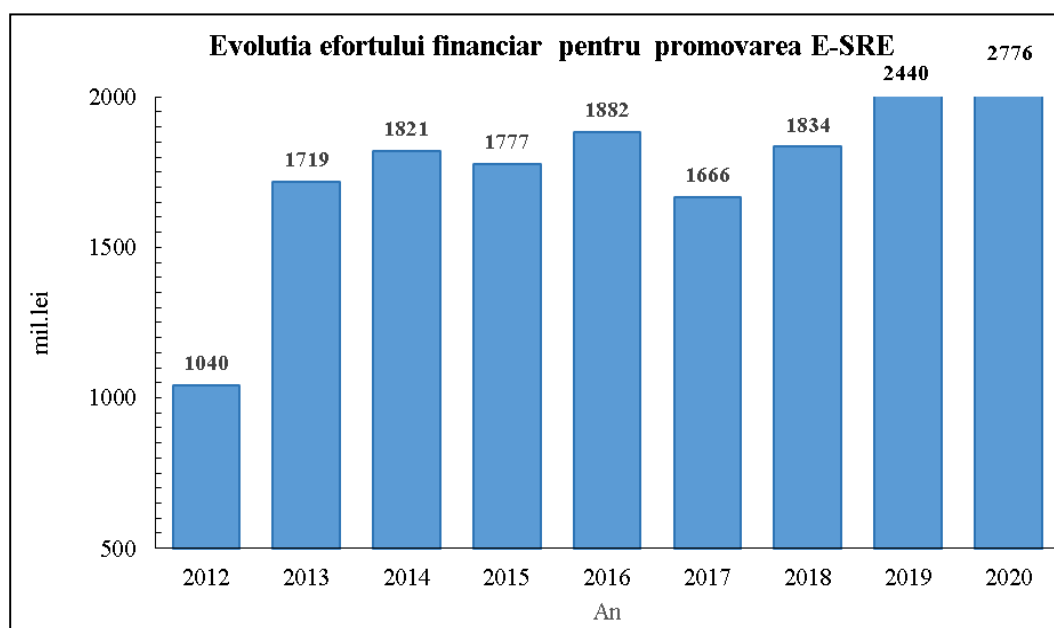
Nivelurile preconizate pentru bugetele anuale estimate reprezintă proiecția pe 15 ani a bugetului aferent centralelor instalate acreditate într-un an de analiză și cuprind valoarea totală a certificatelor verzi emise pentru întreaga perioadă de acreditare.

Ulterior, bugetul estimativ al schemei de sprijin prin certificate verzi a fost revizuit prin Decizia CE nr. 2886/2015, modificările introduse vizează reducerea sprijinului pe MWh și, astfel, reducerea bugetului de la 19,5 miliarde EUR (estimare inițială) la 17,4 miliarde EUR.

Evoluția efortului financiar pentru promovarea E-SRE este exprimat prin valoarea ajutorului de stat raportat de producătorii de E-SRE din vânzarea certificatelor verzi, în perioada 2012÷2020:

¹³ sistemul de promovare prin certificate verzi stabilit prin *Legea nr. 220/2008* a fost aplicat producătorilor pentru energia electrică produsă din surse regenerabile, inclusiv pentru energia electrică produsă pe perioada de probă, în baza deciziei de acreditare emise de ANRE, pentru punerile în funcțiune, respectiv retehnologizările de grupuri/centrale realizate până la data de 31.12.2016

Figura nr. 13

Monitorizarea sistemului de promovare a energiei electrice produse în centrale electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 100 kW aparținând prosumatorilor

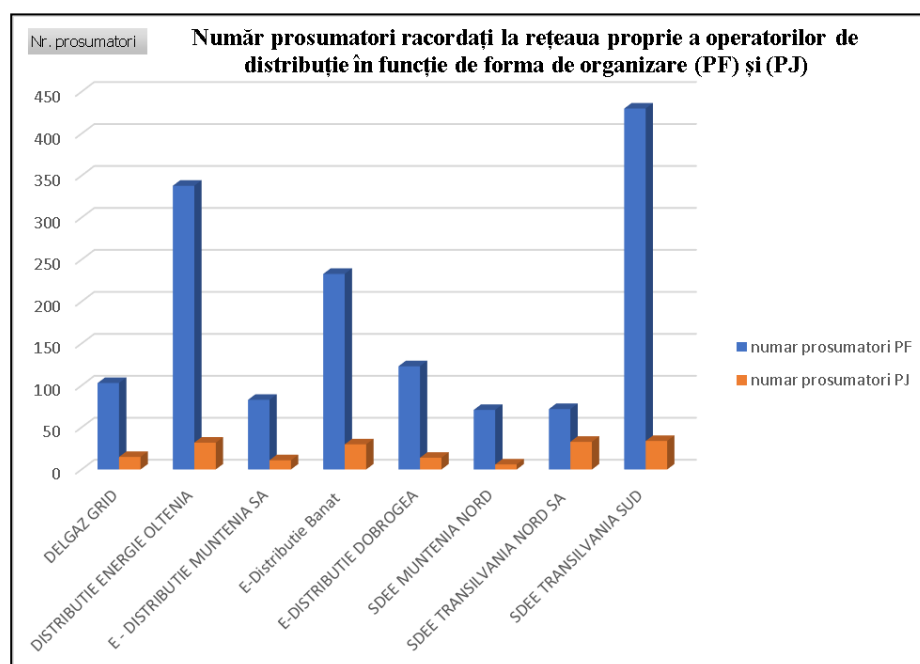
Numărul de deținători de unități de producere a energiei electrice produse în centrale electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 100 kW aparținând prosumatorilor, defalcat pe persoane fizice și persoane juridice la data de 31.12.2020 este prezentat în tabelul de mai jos:

Tabelul nr. 5

Nr.crt	Operator de distribuție	Număr prosumatori persoane fizice (PF)	Număr prosumatori persoane juridice (PJ)	Total
1	Delgaz Grid	103	15	118
2	Distribuție Energie Oltenia	338	32	370
3	E-Distribuție Dobrogea	83	11	94
4	E-Distribuție Muntenia	233	30	263
5	E-Distribuție Banat	123	14	136
6	SDEE Muntenia Nord	71	6	77
7	SDEE Transilvania Nord	72	33	105
8	SDEE Transilvania Sud	430	34	464
Total an 2020		1453	173	1625

De asemenea, repartizarea grafică privind numărul de deținători de unități de producere a energiei electrice produse în centrale electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 100 kW aparținând prosumatorilor, defalcat pe persoane fizice și persoane juridice la data de 31.12.2020 este prezentată în figura de mai jos:

Figura nr. 14

Repartizarea prosumatorilor pe operatorii de distribuție la rețelele cărora sunt racordate centralele electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie cu puteri electrice instalate de cel mult 100 kW pe loc de consum și cantitatea de energie electrică care a beneficiat de prețul prevăzut în Legea nr. 220/2008 este prezentată în tabelul de mai jos.

Tabelul nr. 6

Nr.crt	Operator de distribuție	Număr prosumatori cu Pi 100kW	Puterea electrică instalată Pi (kW)	Cantitatea de energie electrică livrată (kWh) care a beneficiat de prețul prevăzut în lege
1	Delgaz Grid	118	752	230656
2	Distributie Energie Oltenia	370	2348	507840
3	E-Distribuție Dobrogea	94	785	177977
4	E-Distribuție Muntenia	263	2311	343024
5	E-Distribuție Banat	136	952	157621
6	SDEE Muntenia Nord	77	605	68161
7	SDEE Transilvania Nord	105	1309	461106
8	SDEE Transilvania Sud	464	2627	588312
Total an 2020		1625	11689	2 534 696

Pentru numărul total de 1.625 de capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie cu puteri electrice instalate de cel mult 100 kW pe loc de consum aparținând prosumatorilor, la data 31.12.2020, puterea electrică instalată a fost de 11.689 kW, iar cantitatea de energie electrică care a beneficiat de prețul prevăzut în lege, de 0,19656 lei/kWh, a fost de 2.534.696 kWh.

Situația numărului total al prosumatorilor pe operatorii de distribuție la rețelele cărora sunt racordate centralele electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie indiferent de puterea electrică instalată și a puterii instalate a capacităților de producere, aferentă anului 2020 este prezentată în tabelul de mai jos.

Tabelul nr. 7

Nr.crt	Operator de distribuție	Număr total prosumatori	Puterea electrică instalată Pi (kW)
1	SDEE Muntenia Nord	118	752
2	Distribuție Energie Oltenia	370	2348
3	Delgaz Grid	96	2516
4	E-Distribuție Muntenia	268	3776
5	E-Distribuție Banat	140	2281
6	E-Distribuție Dobrogea	77	605
7	SDEE Transilvania Sud	105	1309
8	SDEE Transilvania Nord	464	2627
Total an 2020		1634	16214

Din analiza datelor se constată că există un număr de 9 prosumatori cu capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie cu puteri electrice instalate de peste 100 kW pe loc de consum, totalizând o puterea electrică total instalată de 4.525 kW.

Repartizarea numărului total de prosumatori și a puterii instalate a capacităților de producere a prosumatorilor pe harta României pe zona de concesiune a operatorilor de distribuție la rețelele cărora sunt racordate centralele electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie, la data 31.12.2020 este prezentată în figura de mai jos:

Figura nr. 15

Numărul de prosumatori și puterea instalată a capacităților de producere a prosumatorilor pe zona de concesiune a operatorilor de distribuție a energiei electrice, la data 31.12.2020

În cursul anului 2020, în contextul modificărilor legislative privind creșterea puterii electrice instalate, până la care prosumatorii pot beneficia de prețul prevăzut de Legea nr. 220/2008, de la 27 kW la 100 kW pe loc de consum aparținând prosumatorilor racordați la rețelele de distribuție ale operatorilor de distribuție concesionari, ținând cond de volumul de date raportate și îmbunătățirea

modului de colectare a acestora de la operatorii de distribuție, la nivelul ANRE a fost dezvoltată intern o aplicație informatică accesibilă direct din site-ul ANRE (Portal ANRE), care a funcționat în regim de test, în paralel cu raportarea datelor conform reglementărilor în vigoare.

Aplicația astfel dezvoltată își propune eficientizarea modului de transmitere a datelor, asigurarea integrității, corectitudinii, securității datelor raportate prin transmiterea seturilor de date aferente informațiilor solicitate conform Anexei nr. 8 din Metodologie atât pentru fiecare prosumator, cât și pentru o listă de prosumatori aflați în portofoliu (fișier de tip XML).

De asemenea, aplicația informatică are în vedere vizualizarea în timp real a datelor transmise de către operatorii de distribuție și monitorizarea informațiilor și datelor transmise prin crearea unui dashboard interactiv care să includă principalii indicatori necesari a fi evaluați prin reglementările proprii în vigoare.

Garanții de origine

Referitor la conformarea cu cerințele referitoare la certificarea originii E-SRE ale Uniunii Europene a fost promovat Regulamentul de certificare a originii energiei electrice produse din surse regenerabile de energie, în baza căruia ANRE a emis **Procedura de supraveghere a emiterii garanțiilor de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 23/2004**. Ca urmare, ANRE a înființat Registrul unic al garanțiilor de origine și, în perioada 2005 – 2010, semestrial, a emis garanții de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie, actualizând în permanență datele din acest registru.

În urma modificării legislației europene în domeniu, prin promovarea **Directivei 2009/28/CE**¹⁴, a fost necesară reconsiderarea regulilor privind certificarea originii energiei electrice produse din surse regenerabile de energie, fiind aprobat un **Regulament**¹⁵.

Sistemul de certificare a originii E-SRE își propune creșterea gradului de transparență față de client prin diferențierea dintre energia electrică provenită din surse regenerabile de energie și energia electrică provenită din surse convenționale și se concretizează prin acordarea de garanții de origine producătorilor de E-SRE.

Regulamentul instituie cadrul de organizare și funcționare a sistemului garanțiilor de origine a producției de energie electrică din surse regenerabile, pentru a dovedi că energia electrică sau o pondere din aceasta, livrată unui consumator final de furnizorul acestuia, este produsă din surse regenerabile de energie.

---

¹⁴ Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, de modificare și ulterior de abrogare a Directivelor 2001/77/CE și 2003/30/CE

¹⁵ Regulamentul de emiterie și urmărire a garanțiilor de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie, aprobat prin H.G. nr. 1232/2011

Garanțiile de origine emise în baza prezentului regulament se utilizează de furnizorul de energie electrică, la cererea unui consumator final, pentru a proba corectitudinea informațiilor conținute în eticheta energiei electrice.

În vederea punerii în aplicare a prevederilor **H.G. nr. 1232/2011**, **ANRE a implementat aplicația web pentru emiterea și urmărirea garanțiilor de origine, pe o pagină de internet securizată**, dezvoltată special în acest scop. Odată cu dezvoltarea aplicației, începând din februarie 2013, a devenit funcțional un nou registrul unic al garanțiilor de origine, în format electronic, care conține informații referitoare la garanțiile de origine emise, transferate sau retrase.

Totodată, ANRE monitorizează situația garanțiilor de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie, rezultatele obținute fiind cuprinse într-un raport anual.

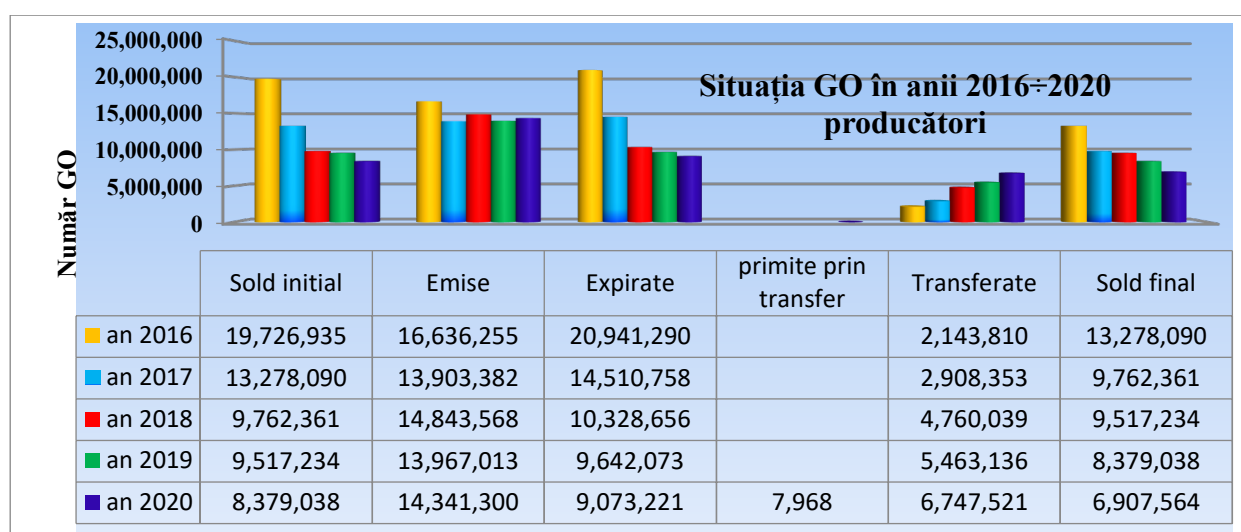
În figura următoare este prezentată situația garanțiilor de origine din contul producătorilor de E-SRE în perioada 2016 ÷ 2020, astfel:

- emise către producătorii de E-SRE;
- transferate de producătorii E-SRE către furnizorii de energie electrică/producători de E-SRE;
- expirate în contul producătorilor E-SRE.

Comparativ cu anii 2016 ÷ 2019, în anul 2020, se observă o îmbunătățire a operațiunilor de transfer a garanțiilor de origine, astfel, având în vedere creșterea de 23,5% față de anul precedent, se păstrează trendul ascendent al ultimilor ani, în timp ce numărul garanțiilor de origine expirate în portofoliul producătorilor, cu o scădere de 5,9% față de anul precedent, rămâne pe un trend descendent.

Se remarcă o îmbunătățire a conștientizării producătorilor E-SRE de solicitare a emiterii de GO, corelat cu transferul de GO, în sensul în care acestea să fie solicitate în măsura în care urmează a fi transferate.

Figura nr. 16

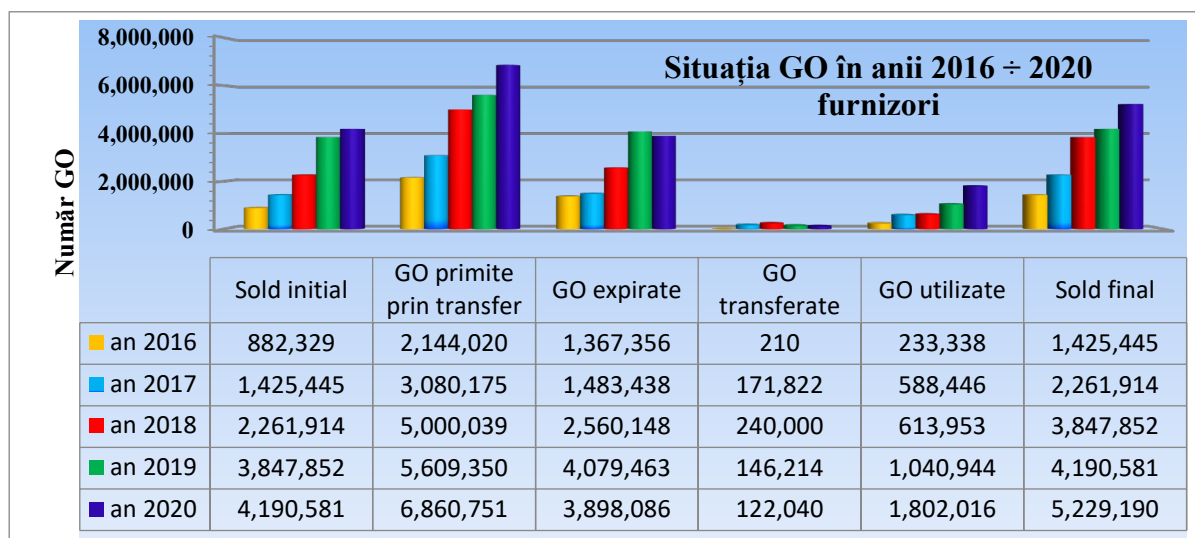
În figura următoare este prezentată situația garanțiilor de origine din contul furnizorilor de energie electrică în perioada 2016 ÷ 2020, astfel:

- primite prin transfer de către furnizorii de energie electrică;

- utilizate de furnizorii de energie electrică către consumatorii finali;
- transferate de furnizorii de energie electrică către un alt furnizor de energie electrică;
- expirate în contul furnizorilor.

În anul 2020 se remarcă o creștere semnificativă de 73,11% față de anul precedent a numărului de garanții de origine utilizate către clienții finali. Cu toate că se observă o creștere cu 22,31% a garanțiilor de origine primite prin transfer de către furnizorii de energie electrică, asistăm pentru prima oară la o scădere a numărului garanțiilor de origine expirate, cu 4,45 % față de anul precedent.

Figura nr. 17

Începând cu anul 2013, Rapoartele privind monitorizarea garanțiilor de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie și livrată în rețelele electrice se regăsesc pe pagina de internet a ANRE.

Facturarea certificatelor verzi la consumatorii finali

Activitățile de achiziție/tranzacționare/facturare și regularizare a CV la consumatorii finali sunt realizate de furnizorii de energie electrică în baza prevederilor specifice din *Legea nr. 220/2008*, cât și în conformitate cu reglementările ANRE în vigoare.

În conformitate cu prevederile art. 8 alin. (6) și (6¹) din *Legea nr. 220/2008*, a fost elaborată *Procedura*¹⁶ care stabilește următoarele:

- modul de facturare a certificatelor verzi la consumatorii finali;
- modul de regularizare a certificatelor verzi la consumatorii finali;
- obligațiile de raportare privind facturarea/regularizarea CV aferente energiei electrice facturate/furnizate consumatorilor finali de către furnizorii de energie electrică, operatorii de distribuție, alții decât operatorii de distribuție concesionari, care realizează revânzarea energiei electrice achiziționate de la unul sau mai mulți furnizori de energie electrică către consumatori finali

¹⁶ *Procedura de facturare a certificatelor verzi*, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 187 din 7 noiembrie 2018, publicat în Monitorul Oficial nr. 953 din 12.11.2018

de energie electrică racordați la rețelele acestora de distribuție a energiei electrice și de către producătorii de energie electrică care alimentează cu energie electrică consumatorii racordați prin linii directe de centralele electrice pe care le dețin.

Furnizorii de energie electrică au obligația ca, în facturile de energie electrică emise consumatorilor finali de energie electrică, să factureze CV aferente energiei electrice consumate, separat față de tarifele/prețurile pentru energia electrică, în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (4) din *Legea nr. 220/2008*. Ca urmare, contravaloarea CV se facturează consumatorilor finali de către furnizorul de energie electrică pentru energia electrică facturată acestora în intervalul de facturare, evidențiată distinct în cadrul facturii emise pentru energie electrică, intervalul de facturare a contravalorii CV fiind același cu cel de facturare a energiei electrice.

Conform prevederilor art. 15 din *Procedură* furnizorii de energie electrică transmit la ANRE următoarele date:

a) până la data de 31 martie a fiecărui an, date privind facturarea lunară a contravalorii CV pentru anul anterior aferente energiei electrice facturate, prin completarea machetei prevăzute în anexa nr. 1 pentru operatorii economici prevăzuți la art. 2 alin. (1) lit. a) și b), respectiv a machetei prevăzute în anexa nr. 2 pentru operatorii economici prevăzuți la art. 2 alin. (1) lit. c) din *Procedură*. În situația în care pentru un interval de facturare sunt emise facturi de regularizare a energiei electrice facturate inițial, la completarea machetei prevăzute în anexa nr. 1 sau nr. 2, după caz, se utilizează datele din facturile de regularizare a energiei electrice.

b) până la data de 30 septembrie a fiecărui an, date privind regularizarea anuală a contravalorii CV aferente anului anterior, prin completarea machetei prevăzute în anexa nr. 3 pentru operatorii economici prevăzuți la art. 2 alin. (1) lit. a) și b), respectiv a machetei prevăzute în anexa nr. 4 pentru operatorii economici prevăzuți la art. 2 alin. (1) lit. c).

În conformitate cu prevederile art. 6) din *Procedură*, furnizorul de energie electrică facturează contravaloarea CV către consumatorii finali ca produs între următoarele:

- cantitatea de energie electrică facturată în fiecare interval de facturare al anului 2020,
- cota anuală obligatorie estimată de achiziție de certificate verzi stabilită la valoarea de 0,45061 CV/MWh prin Ordinul ANRE nr. 238/20.12.2019¹⁷.
- prețul mediu ponderat al CV de 139,5089 lei/CV, stabilit și publicat de OPCV¹⁸ pe pagina proprie de internet: https://www.opcom.ro/anunturi_stiri/anunturi_pcv.php?lang=ro&id_piata=4

Prețul unitar al CV aferente cantității de energie electrică consumată în intervalul de facturare în anul 2020 se calculează, conform prevederilor art. 9 alin. (4) lit. b) din *Procedură*, ca produs dintre cota anuală obligatorie estimată de achiziție CV în valoare de 0,45061 CV/MWh și prețul mediu ponderat al CV de 139,5089 Lei/CV. Astfel, prețul unitar al CV în anul 2020 este 62,8641 lei/MWh.

---

¹⁷ Ordinul ANRE nr. 238/20.12.2019 privind stabilirea cotei obligatorii estimate de achiziție de CV aferentă anului 2020, publicat în Monitorul Oficial nr. 1034/23.12.2019.

¹⁸ OPCV – OPCOM operatorul pieței de energie electrică și de gaze naturale din România

În vederea analizei machetelor privind facturarea lunară a CV transmise de furnizorii de energie electrică s-a avut în vedere ca la facturarea CV în anul 2020 să fie respectate următoarele aspecte:

- Utilizarea cotei anuale obligatorii estimată de achiziție de CV la valoarea de 0,45061 CV/MWh;
- Prețul mediu ponderat (PMP¹⁹) al CV utilizate de furnizorul de energie electrică pentru îndeplinirea cotei obligatorii de achiziție de CV pentru anul anterior, care nu poate fi mai mare decât prețul mediu ponderat al tranzacțiilor din piață centralizată anonimă spot a CV din anul anterior. PMP al tranzacțiilor din sesiunile de tranzacționare pe piața centralizată de CV din perioada 1 ianuarie - 31 decembrie 2020 este calculat de Operatorul Pieței de Energie Electrică și Gaze Naturale, OPCOM S.A, cu patru zecimale, ca valoare medie ponderată a prețurilor de închidere din sesiunile de tranzacționare din piață centralizată anonimă spot de CV pentru fiecare perioadă, și publicat de acesta pe site-ul propriu. Valoarea calculată pentru anul 2020 este de 139,5089 lei/CV.

Sursa: https://www.opcom.ro/opcom/uploads/doc/PCBCV/Rapoarte/raport_PCBCV_2020_RO.pdf

În anul 2020, un număr de 120 furnizori de energie electrică au facturat energie electrică la consumatorii finali. Dintre aceștia un număr de 63 operatori economici, reprezentând 52,5% din numărul de 120 operatori economici cu obligație de achiziție de CV în anul 2020 au transmis machetele conform cu Anexele 1 și 2 la *Procedură*.

Un număr de 57 operatori economici, reprezentând 47,5% din numărul de 120 operatori economici cu obligație de achiziție de CV care au facturat energie electrică la consumatorii finali în anul 2020, nu au transmis la ANRE machetele privind facturarea lunară a certificatelor verzi la consumatorii finali, astfel nerespectând prevederile art. 15 din *Procedură*.

Un număr de 50 operatori economici (79,37% din 63 furnizori care au transmis machetele de facturare lunară a CV analizate) au respectat și utilizat la facturarea CV în anul 2020 elementele de calcul prevăzute de legislația în vigoare.

Un număr de 13 operatori economici (20,63% din 63 furnizori care au transmis machetele de facturare lunară a CV analizate) au utilizat la facturarea CV cote de achiziție a CV și preț mediu ponderat diferite de cele reglementate de către ANRE prin Ordinul nr. 238/2019 și de către OPCOM pentru anul 2020.

PRODUCEREA ENERGIEI ELECTRICE ȘI A ENERGIEI TERMICE ÎN COGENERARE

Promovarea energiei electrice produse în cogenerare de înaltă eficiență

Legislația în domeniul promovării energiei electrice produse în cogenerare de înaltă eficiență

Cogenerarea de înaltă eficiență reprezintă un obiectiv strategic la nivelul Uniunii Europene, datorită economiilor de energie primară și, implicit a reducerilor de emisii, în special a emisiilor de

---

¹⁹ PMP - Prețul mediu ponderat

CO₂, pe care producerea în cogenerare le realizează comparativ cu producerea separată de energie electrică și respectiv termică.

Costurile de operare ridicate ale centralelor de cogenerare au condus, în majoritatea țărilor europene la necesitatea aplicării unor facilități pentru susținerea sistemelor de producere a energie electrice și termice în cogenerare, în vederea asigurării competitivității în piața a energiei electrice și respectiv a energiei termice produse în astfel de centrale.

Având în vedere potențialul important al cogenerării de înaltă eficiență pentru economisirea energiei primare și implicit a emisiilor de gaze cu efect de seră, a fost adoptată *Directiva 2004/8/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 februarie 2004 privind promovarea cogenerării pe baza cererii de energie termică utilă pe piața internă a energiei și de modificare a Directivei 92/42/CEE*.

Schema de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență a fost instituită în România prin H.G. nr. 219/2007 *privind promovarea cogenerării bazate pe energia termică utilă* (transpunere la nivel național a Directivei 2004/8/CE, care începând cu 5 iunie 2014 s-a înlocuit cu prevederile Directivei 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului *privind eficiența energetică*) și implementată prin H.G. nr. 1215/2009 *privind stabilirea criteriilor și a condițiilor necesare implementării schemei de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență pe baza cererii de energie termică utilă*.

Schema de sprijin de tip bonus reprezintă ajutor de stat (N 437/2009 - România), autorizat de Comisia Europeană ca fiind compatibil cu piața comună, în conformitate cu prevederile Art. 87 alin. (3) lit. (c) din Tratatul CE, prin Decizia C(2009)7085, modificată prin Decizia C (2016) 7522 final. Ajutorul de stat este de tip ajutor de operare. Schema se aplică în perioada 2010-2023, dar nu mai mult de 11 ani consecutivi pentru un producător. Intrarea în aplicare efectivă a schemei de sprijin de tip bonus a avut loc la 1 aprilie 2011.

Prin H.G. nr. 494/2014 pentru modificarea H.G. nr. 1215/2009 *privind stabilirea criteriilor și a condițiilor necesare implementării schemei de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență pe baza cererii de energie termică* se prevede scutirea de la plata contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență, respectiv a tarifului unitar, plătit lunar, exprimat în lei/kWh, a furnizorilor care livrează energie electrică la export.

Prin H.G. nr. 925/2016 de modificare și completare a H.G. nr. 1215/2009 și H.G. nr. 129/2017 pentru completarea art. 8 din H.G. 1215/2009 se asigură completarea cadrului legal pentru aplicarea și implementarea schemei de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență pe baza cererii de energie termică utilă, în vederea armonizării cu prevederile specifice din *Orientările privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie pentru perioada 2014-2020 (OAME)* și *Regulamentul (UE) 2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene*. În acest sens, s-au inclus în schema de tip bonus centralele cu unități de microcogenerare și/sau cogenerare de mică putere totalizând o capacitate electrică instalată mai mică de 1 MW. Conform H.G. nr. 925/2016 schema de sprijin se aplică numai producătorilor de energie electrică și termică în cogenerare care solicită ANRE

acordarea acestui sprijin pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență, pentru capacitățile de cogenerare înscrise în Lista specificată la art. 9 alin. (4) până la data de 31.12.2016, precum și pentru capacitățile de cogenerare noi care înlocuiesc ulterior datei de 31.12.2016 capacități de cogenerare existente care au beneficiat de bonus pentru energia electrică de înaltă eficiență, în limita capacității electrice instalate înscrise la data de 31.12.2016 în Lista specificată la art. 9 alin. (4), pentru fiecare producător beneficiar al schemei de sprijin.

Prin H.G. nr. 846/2018 pentru modificarea și completarea H.G. nr. 1215/2009 se prevede ca ajustarea valorilor bonusurilor și a prețurilor energiei termice acordate producătorilor de energie electrică în cogenerare de înaltă eficiență, precum și determinarea prețului de vânzare al energiei electrice produse în cogenerare de înaltă eficiență să fie realizate semestrial, în loc de anual, iar prețurile energiei termice și bonusurile determinate pentru anul următor să se aplice și în lunile noiembrie și decembrie din anul curent. De asemenea, H.G. nr. 846/2018 prevede modalitatea de aplicare a unor reduceri a bonusurilor pentru lunile noiembrie și decembrie din anul curent, în conformitate cu analiza costurilor și veniturilor estimate de fiecare producător în trimestrul IV al anului precedent, precum și modalitatea de diminuare a bonusurilor stabilite pentru semestrul II conform rezultatelor analizei de ante-supracompensare efectuate pentru anul respectiv.

Totodată, în H.G. nr. 846/2018 se prevede că, pentru asigurarea fondurilor necesare plății bonusurilor aplicabile în perioada noiembrie-decembrie, ANRE stabilește contribuția pentru cogenerare de înaltă eficiență aplicabilă în perioada noiembrie-decembrie a anului curent, prin considerarea necesarului de venituri pentru plata bonusului pentru aceasta perioadă.

OUG nr. 1/2020 privind unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative, la art. XIII, pct. 3 modifică și completează Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, prin modificarea lit. b¹) la art. 28 în sensul stabilirii obligației pentru producători de a livra furnizorilor de ultimă instanță, până la 31 decembrie 2020, energia electrică necesară asigurării consumului clienților casnici pentru care se aplică tarife reglementate, în conformitate cu reglementările elaborate de ANRE.

OUG nr. 1/2020 privind unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative, la art. XIII, pct. 8, modifică art.124, alin. (1¹) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, după cum urmează: *“(1¹) Până la 30 iunie 2020, producătorii, inclusiv filialele acestora și/sau afiliații aparținând aceleiași grup de interes economic, care desfășoară atât activități de extracție, cât și activități de vânzare a gazelor naturale extrase de pe teritoriul României, au obligația să vândă cu prețul de 68 lei/MWh, în condițiile reglementate de ANRE, cantitățile de gaze naturale rezultate din activitatea de producție internă curentă și/sau din depozitele de înmagazinare, către furnizorii clienților casnici și ai producătorilor de energie termică, numai pentru cantitatea de gaze naturale utilizată la producerea de energie termică în centralele de cogenerare și în centralele termice destinată consumului populației. Măsura se aplică doar dacă prețul mediu de piață, monitorizat de ANRE, luând în calcul cantitățile și prețurile înregistrate pe fiecare segment de piață, se situează peste valoarea de 68 lei/MWh.”*

Având în vedere aceste prevederi din legislația primară, doar pentru perioada 01.01.2020-30.06.2020 prețul de referință/prețul reglementat pentru energia termică a fost aprobat diferențiat, pentru consumatori casnici (populație), respectiv pentru consumatori noncasnici.

OUG nr. 74/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, la art. II stabilește că, pentru perioada 1 iulie 2020-31 decembrie 2020, obligația prevăzută la art. 28 lit. b¹) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, se aplică producătorilor care exploatează unități de producție dispecherizabile, doar pentru unitățile care nu beneficiază de scheme de sprijin, în ordinea crescătoare a prețurilor stabilite de autoritatea competentă, pentru întreaga cantitate de energie electrică necesară consumatorilor casnici pentru care se aplică tarife reglementate, astfel încât acestea să nu fie majorate peste nivelul practicat la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, acestea putând fi ajustate în funcție de evoluția pieței, fără a putea depăși nivelul menționat anterior.

Direcțiile de activitate în promovarea energiei electrice produse în cogenerare de înaltă eficiență

În anul 2020, principalele direcții ale activității de reglementare în domeniul promovării energiei electrice produse în cogenerare de înaltă eficiență au fost următoarele:

a) elaborarea de reglementări care să permită aplicarea schemei de promovare de tip bonus instituită prin *H.G. nr. 219/2007 privind promovarea cogenerării bazate pe cererea de energie termică utilă*, precum și implementarea în legislația secundară a prevederilor OUG nr. 1/2020 privind unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative precum și ale OUG nr. 74/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012.

b) emiterea deciziilor de aprobare și respectiv de modificare a Listei capacităților de producere de energie electrică și termică în cogenerare, cu acreditare finală;

c) emiterea deciziilor lunare de aprobare a cantităților de energie electrică produse în cogenerare de înaltă eficiență care beneficiază de bonus;

d) emiterea deciziilor anuale de calificare a cantităților de energie electrică produse în cogenerare de înaltă eficiență care beneficiază de schema de sprijin;

e) emiterea deciziilor privind supracompensarea activității de producere a energiei electrice și termice în cogenerare de înaltă eficiență aferente perioadei de evaluare 01.01.2020- 31.12.2020;

f) emiterea ordinelor de aprobare a valorilor bonusurilor de referință pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență, ale prețurilor de referință pentru energia termică produsă în cogenerare și ale prețurilor de referință pentru energia electrică, aplicabile în anul 2021 – perioada iulie-octombrie;

g) emiterea deciziilor de aprobare a valorilor bonusurilor și prețurilor reglementate pentru energia electrică, pentru producătorii care au accesa schema de sprijin, pentru perioada iulie-octombrie

h) emiterea ordinelor de aprobare a valorilor bonusurilor de referință pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență, ale prețurilor de referință pentru energia termică produsă în cogenerare și ale prețurilor de referință pentru energia electrică, aplicabile în noiembrie-decembrie 2020 și în anul 2021;

i) realizarea analizei de ante-supracompensare pentru perioada de evaluare 01.01.2021 – 31.12.2021 - ANRE analizează costurile și veniturile aferente activității de producere a energiei electrice în cogenerare de înaltă eficiență, respectiv a energiei termice produse în cogenerare, estimate pe anul următor pentru fiecare producător care beneficiază de schemă de sprijin și, în conformitate cu rezultatele obținute, se aprobă bonusurile pentru fiecare producător, pentru anul următor;

j) emiterea deciziilor de aprobare a bonusului pentru energia electrică și a prețurilor reglementate pentru energia electrică și energia termică produse în cogenerare de înaltă eficiență, pentru perioadele iulie-octombrie și noiembrie – decembrie ale anului 2020 și pentru anul 2021;

k) emiterea avizelor pentru aprobarea prețurilor pentru energia termică pe baza formulelor de determinare/ajustare a prețului pentru energia termică produsă și livrată din centrale de cogenerare în cazul în care operatorii și administrația publică locală au optat pentru stabilirea prețului energiei termice pe bază de formule precum și emiterea avizelor pentru aprobarea prețurilor reglementate pentru energia termică în cogenerare determinate pe baza acestor formule;

l) analizele de ajustare a contribuției pentru perioada iulie-octombrie 2020, perioada noiembrie-decembrie 2020 și, respectiv, stabilirea valorii contribuției pentru cogenerare, începând cu 1 ianuarie 2021 și emiterea ordinelor de aprobare a contribuției pentru cogenerare.

Activitatea în domeniul promovării energiei electrice produse în cogenerare de înaltă eficiență pentru anul 2020, pe direcțiile de reglementare a) ÷ l), s-a materializat în:

- **Elaborarea de reglementări care să permită aplicarea schemei de promovare de tip bonus**

În anul 2020 au fost aprobate următoarele reglementări:

1. Ordinul ANRE nr. 89 din 12.06.2020 privind aprobarea unor dispoziții tranzitorii pentru aplicarea prevederilor Metodologiei de stabilire și ajustare a prețurilor pentru energia electrică și termică produsă și livrată din centrale de cogenerare ce beneficiază de schema de sprijin, respectiv a bonusului pentru cogenerarea de înaltă eficiență, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 15/2015;
2. Ordinul ANRE nr. 91 din 12.06.2020 privind aprobarea prețului de referință al energiei electrice produse în cogenerare de înaltă eficiență, care beneficiază de bonus;
3. Ordinul ANRE nr. 93 din 17.06.2020 privind aprobarea valorilor bonusurilor de referință pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și ale prețurilor de referință pentru energia termică produsă în cogenerare, aplicabile în anul 2020;
4. Ordinul ANRE nr. 131 din 24.06.2021 pentru modificarea Ordinului președintelui ANRE nr. 123/2017 privind aprobarea contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență și a unor prevederi privind modul de facturare al acesteia;
5. Ordinul ANRE nr. 175 din 07.10.2020 privind aprobarea prețului de referință al energiei electrice produse în cogenerare de înaltă eficiență care beneficiază de bonus;
6. Ordinul ANRE nr. 176 din 07.10.2020 privind aprobarea valorilor bonusurilor de referință pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și ale prețurilor de referință pentru energia termică produsă în cogenerare, aplicabile în anul 2021;
7. Ordinul ANRE nr. 189 din 21.10.2020 pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 123/2017 privind aprobarea contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență și a unor prevederi privind modul de facturare al acesteia;

8. Ordinul ANRE nr. 239 din 16.12.2020 pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 123/2017 privind aprobarea contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență și a unor prevederi privind modul de facturare al acesteia.

De asemenea, au fost emise reglementări aplicabile producătorilor în cogenerare care nu au accesat schema de sprijin de tip bonus, și anume:

1. Ordinul ANRE nr. 90 din 12.06.2020 privind aprobarea unor dispoziții tranzitorii pentru aplicarea prevederilor Metodologiei de stabilire a prețurilor pentru energia termică livrată în SACET din centrale cu unități de cogenerare care nu beneficiază de scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență, aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 111/2014;
  2. Ordinul ANRE nr. 94 din 17.06.2020 privind aprobarea valorilor prețurilor de referință pentru energia termică livrată în SACET din centrale cu unități de cogenerare care nu beneficiază de scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență, aplicabile în semestrul II al anului 2020;
  3. Ordinul ANRE nr. 210 din 11.11.2020 privind aprobarea valorilor prețurilor de referință pentru energia termică livrată în SACET din centrale cu unități de cogenerare care nu beneficiază de scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență, aplicabile în semestrul I al anului 2021;
  4. Ordinul ANRE nr. 238 din 16.12.2020 pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 111/2014 privind aprobarea Metodologiei de stabilire a prețurilor pentru energia termică livrată în SACET din centrale cu unități de cogenerare care nu beneficiază de scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență.
- **Actualizarea Listei capacităților de producere de energie electrică și termică în cogenerare, cu acreditare finală.** În anul 2020 a fost emisă **1 decizie** de aprobare a „Listei capacităților de producere de energie electrică și termică în cogenerare, cu acreditare finală”.
  - **Emiterea deciziilor lunare de aprobare a cantităților de energie electrică produse în cogenerare de înaltă eficiență care beneficiază de bonus.** În lunile ianuarie – decembrie 2020 au fost emise **12 decizii** de aprobare a cantităților **lunare** de energie electrică produse în cogenerare de înaltă eficiență care beneficiază de bonus.

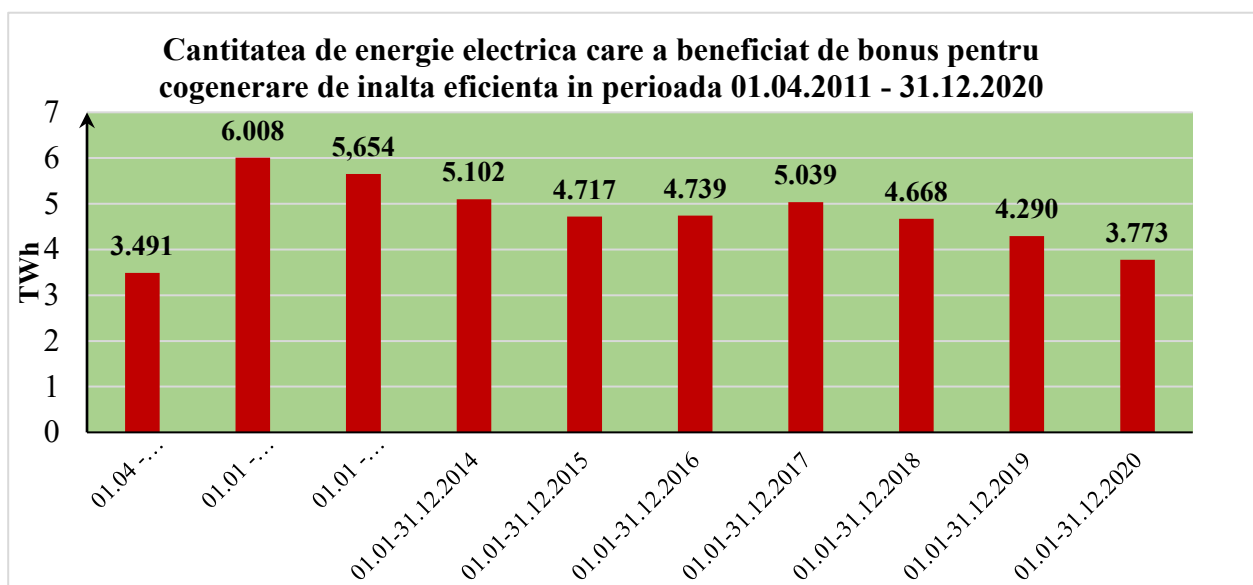
Deciziile sunt destinate beneficiarului C.N. Transelectrica S.A. în calitate de Administrator al schemei de sprijin de tip bonus și reprezintă temeiul de stabilire, de către acesta, a drepturilor lunare de încasare ale producătorilor de energie electrică și termică în cogenerare conform prevederilor art. 10 alin. (2) și art. 16 din H.G. nr. 1215/2009 privind stabilirea criteriilor și a condițiilor necesare implementării schemei de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență pe baza cererii de energie termică utilă, cu modificările și completările ulterioare.

Cantitățile lunare de energie electrică produse în cogenerare de înaltă eficiență care beneficiază de bonus sunt determinate conform prevederilor art. 31 - 34 din *Regulamentul de calificare*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 114/2013, cu modificările și completările ulterioare.

Cantitatea totală de energie electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență care a beneficiat de bonus pentru perioada ianuarie – decembrie 2020 în cazul celor 33 de producători vizați, a fost de 3,638 TWh, înainte de regularizarea care se efectuează în luna martie 2021, respectiv de 3,773 TWh după regularizarea efectuată în luna martie 2021, în scădere cu cca. 12,05% față de valoarea corespunzătoare anului 2019.

- **Emiterea deciziilor anuale de calificare a cantităților de energie electrică produse în cogenerare de înaltă eficiență care beneficiază de schema de sprijin.** În luna martie 2020 au fost emise **30 de decizii** privind calificarea cantității de energie electrică produse în cogenerare de înaltă eficiență și livrate din centralele care au beneficiat de schema de sprijin pentru perioada ianuarie-decembrie 2019.

Deciziile au stat la baza regularizării plăților corespunzătoare bonusului pe perioada ianuarie-decembrie 2019, de către C.N. Transelectrica S.A. Cantitatea calificată pentru anul 2019, cumulată pentru cei 30 de producători, a fost de 4,29 TWh.

- **Emiterea deciziilor privind supracompensarea activității de producere a energiei electrice și termice în cogenerare de înaltă eficiență aferente perioadei de evaluare 01.01.2019-31.12.2019**

În luna martie 2020 a fost emisă **o decizie** privind supracompensarea activității de producere a energiei electrice și termice în cogenerare de înaltă eficiență aferente perioadei de evaluare 01.01.2019-31.12.2019.

În urma realizării analizei privind supracompensarea activității de producere a energiei electrice și termice în cogenerare de înaltă eficiență aferente perioadei de evaluare 01.01.2019-31.12.2019, s-a constatat că, din aplicarea schemei de sprijin pentru perioada menționată pentru 40 de centrale de producere a energiei electrice și termice în cogenerare (aflate în exploatarea comercială a 30 de producători), la 3 centrale (un producător) s-a înregistrat supracompensarea activității de producere a energiei electrice și termice în cogenerare, într-un quantum total de 32.339.739 lei. Decizia președintelui ANRE referitoare la quantumul supracompensării a stat la baza deciziei și

facturii emise de către C.N. Transelectrica S.A. pentru recuperarea valorii supracompensării constatate cu privire la activitatea de producere a energiei electrice și termice în cogenerare de înaltă eficiență aferente perioadei de evaluare 01.01.2019-31.12.2019.

- **Emiterea deciziilor de aprobare a valorii bonusului pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență, a valorilor prețurilor reglementate pentru energia electrică și pentru energia termică livrată sub formă de apă fierbinte din centralele de cogenerare pentru perioada iulie-octombrie 2020, perioada noiembrie – decembrie 2020 și anul 2021, precum și la realizarea analizei de ante-supracompensare pentru perioada de evaluare 01.01.2021 – 31.12.2021.**

În luna iunie 2020, au fost emise **21 decizii** de aprobare care stabilesc valoarea bonusului pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și valoarea prețului reglementat pentru energia termică livrată din centralele de cogenerare care accesează schema de sprijin în perioada iulie - octombrie 2020, **11 decizii** de aprobare care stabilesc valoarea bonusului pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și livrată în SEN din centrale de cogenerare care accesează schema de sprijin în perioada iulie - octombrie 2020, **2 decizii** de aprobare care stabilesc valoarea prețurilor reglementate pentru energia termică livrată din centrale de cogenerare care nu accesează schema de sprijin, pentru semestrul II al anului 2020. Bonusurile stabilite pentru perioada iulie-octombrie 2020 au fost diminuate după caz, conform rezultatelor analizei de ante-supracompensare realizate în anul 2019 pentru anul 2020.

În luna octombrie 2020, au fost emise **20 decizii** de aprobare care stabilesc valoarea bonusului pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și valorile prețurilor reglementate pentru energia termică livrată din centralele de cogenerare care accesează schema de sprijin pentru anul 2021 și perioada noiembrie-decembrie 2020, **9 decizii** de aprobare care stabilesc valoarea bonusului pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și livrată în SEN din centrale de cogenerare care accesează schema de sprijin pentru anul 2021 și perioada noiembrie-decembrie 2020, **2 decizii** de aprobare care stabilesc valoarea bonusului pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și valoarea prețului reglementat pentru energia termică livrată din centrale de cogenerare care accesează schema de sprijin în perioada noiembrie - decembrie 2020, **2 decizii** de aprobare care stabilesc valoarea bonusului pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și livrată în SEN din centrale de cogenerare care au accesat schema de sprijin în perioada noiembrie - decembrie 2020, **3 decizii** de aprobare care stabilesc valoarea prețurilor reglementate pentru energia termică livrată din centrale de cogenerare care nu accesează schema de sprijin, pentru semestrul I al anului 2021. Bonusurile stabilite pentru perioada noiembrie-decembrie 2020 au fost diminuate după caz, conform rezultatelor analizei de ante-supracompensare realizate în anul 2019 pentru anul 2020. Trei producători nu au solicitat acordarea bonusului pentru anul 2021, iar un producător nu a solicitat bonus pentru 1 centrală.

În anul 2020, 5 producători nu au produs energie electrică în cogenerare de înaltă eficiență, cu toate că aveau decizie de bonus cogenerare.

În luna martie 2020, a fost aprobată o decizie privind bonusul pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și livrată în SEN în 2020 pentru o centrală nouă, pentru care au fost

îndeplinite condițiile prevăzute la art. 7 alin (1) și alin. (1¹) din H.G. nr. 1215/2009, cu modificările și completările ulterioare.

În urma realizării analizei de ante-supracompensare în trimestrul IV al anului 2020, s-a constatat că, din aplicarea schemei de sprijin pe anul 2021, pentru 29 de producători de energie electrică și termică în cogenerare, nu se estimează înregistrarea unei supracompensări a activității de producere a energiei electrice și termice în cogenerare. În cazul unui producător s-a aplicat diminuarea de bonus pentru perioada noiembrie-decembrie 2020. Prin celelalte decizii emise s-a aprobat bonusul la nivelul bonusului de referință.

- **Emiterea avizelor pentru aprobarea prețurilor pentru energia termică pe baza formulelor de determinare/ajustare a prețului pentru energia termică produsă și livrată din centrale de cogenerare**, în cazul în care operatorii și administrația publică locală au optat pentru stabilirea prețului energiei termice pe bază de formule precum și emiterea avizelor pentru aprobarea prețurilor reglementate pentru energia termică în cogenerare determinate pe baza acestor formule.

Au fost emise **2 avize** pentru 2 producători pentru avizarea prețurilor reglementate pentru energia termică în cogenerare determinate pe baza formulelor avizate de ANRE.

- **Emiterea avizelor pentru acreditarea finală a proiectelor noi sau de rețehnologizare ale centralelor de cogenerare** conform *Procedurii de avizare a proiectelor noi sau de rețehnologizare ale centralelor de cogenerare*, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 115/2013, cu modificările și completările ulterioare. În anul 2020 nu a fost emis niciun aviz de acreditare.
- **Stabilirea contribuției pentru cogenerare** pentru semestrul II din anul 2020, pentru perioada noiembrie-decembrie 2020 și pentru anul 2021. ANRE aprobă anual, prin ordin, valoarea contribuției pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență. În cazul unor variații mai mari de $\pm 2,5 \%$, prin ordin ANRE, această valoare poate fi modificată semestrial.

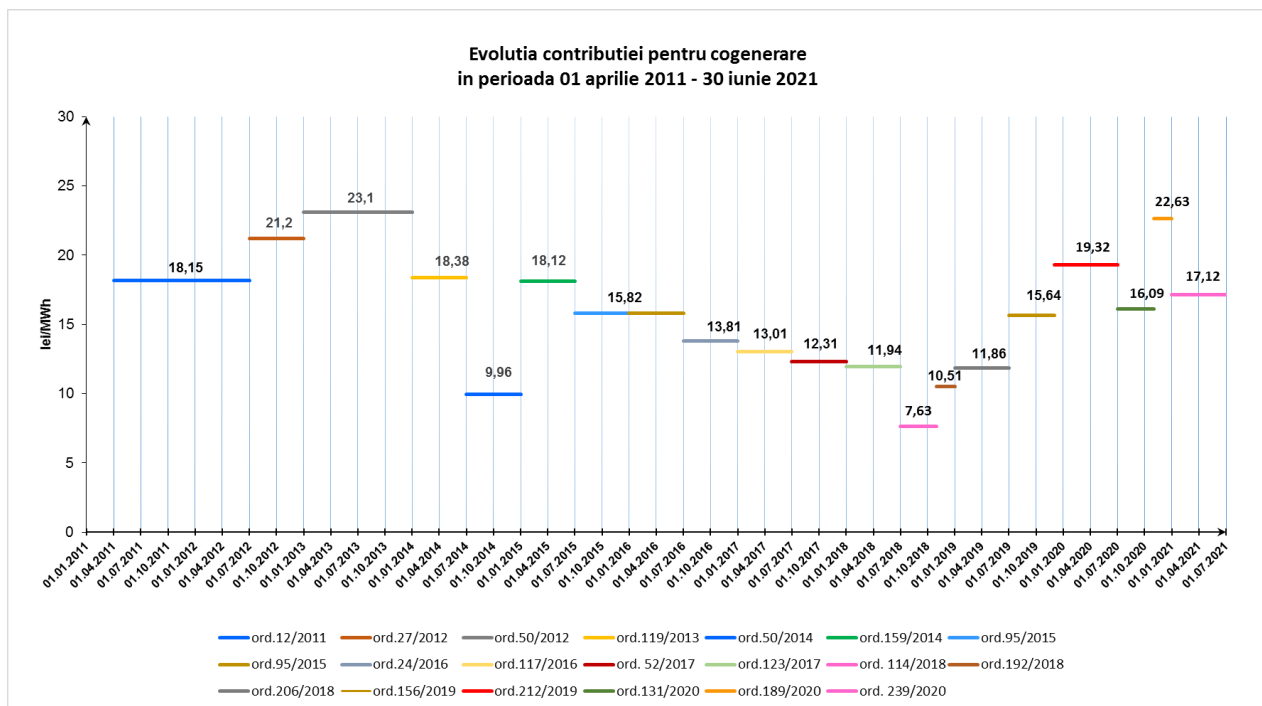
Valoarea contribuției pentru semestrul II din anul 2020 s-a modificat, prin evaluarea din luna iunie 2020 a costurilor și veniturilor schemei de sprijin realizate precum și a celor prognozate pentru semestrul II 2020 la valoarea de 16,09 lei/MWh, exclusiv TVA, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 131/2020.

Valoarea contribuției începând cu 1 noiembrie 2020 a fost 22,63 lei/MWh, exclusiv TVA, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 189/2020. Creșterea s-a datorat creșterii necesarului de venituri pentru plata bonusului ca urmare a creșterii nivelurilor bonusurilor aplicabile în perioada 01.11-31.12.2020.

Începând cu 1 ianuarie 2021, sunt valabile prevederile Ordinului ANRE nr. 239/2020, iar valoarea contribuției pentru cogenerare este 17,12 lei/MWh, exclusiv TVA. În baza prevederilor art. 12 din H.G. nr. 1215/2009 privind stabilirea criteriilor și a condițiilor necesare implementării schemei de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență pe baza cererii de energie termică utilă, cu modificările și completările ulterioare, și prin aplicarea prevederilor Metodologiei de determinare și monitorizare a contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență, aprobate prin

Ordinul ANRE nr. 117/2013, cu modificările și completările ulterioare, a rezultat că valoarea contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență începând cu data de 1 ianuarie 2021 a scăzut față de valoarea aprobată prin Ordinul ANRE nr. 189/2020.

Evoluția contribuției pentru cogenerare de înaltă eficiență de la intrarea efectivă în aplicare a schemei de sprijin și până la 30 iunie 2021 este prezentată în diagrama de mai jos.

Datele aferente monitorizării schemei de sprijin pentru cogenerare pentru anii 2011÷2020 sunt prezentate în tabelul I.

Tabelul I - Rezultate sintetice ale aplicării schemei de sprijin pentru perioada 2011-2020

Indicatorul	UM	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Valoarea totală a contribuției facturată consumatorilor și furnizorilor exportatori ¹⁾	mii lei	690931	928877	1072840	770626	757447	708194	624519	519931	649543	876398
Cantitatea de energie electrică facturată consumatorilor finali (inclusiv cea consumată de furnizori și producători în regim de autofurnizare/autoconsum) la care s-a aplicat contribuția de cogenerare	GWh	32639	46450	44930	45457	46476	47103	48669	50145	49488	47923
Cantitatea de energie electrică exportată la care s-a aplicat contribuția de cogenerare	GWh	1465	1108	1959	3310 ¹⁾	0 ¹⁾	0 ¹⁾	0 ¹⁾	0 ¹⁾	0 ¹⁾	0 ¹⁾
Cantitatea de energie electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență care a beneficiat de schema de sprijin	GWh	3491	6008	5654	5102	4717	4739	5039	4668	4290	3773

Valoarea totală a bonusurilor datorate producătorilor în cogenerare beneficiari ai schemei tip bonus ²⁾	mii lei	594473	978098	1098112	927234	896796	887761	842872	611658	734643	745657
Cantitatea de energie electrică importată cu garanții de origine pentru producția de energie electrică în cogenerare de înaltă eficiență, pentru care s-a solicitat returnarea contribuției	GWh	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Economia de combustibil realizată în procesele de cogenerare de înaltă eficiență beneficiare de bonus, în conformitate cu prevederile Regulamentului de calificare	GWh	2131	3498	3430	3016	2623	2751	2864	2702	2438	2094

¹⁾ Conform H.G. nr. 494/2014 pentru modificarea H.G. nr.1215/2009 privind stabilirea criteriilor și a condițiilor necesare implementării schemei de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență pe baza cererii de energie termică se prevede scutirea de la plata contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență, respectiv a tarifului unitar, plătit lunar, exprimat în lei/kWh, a furnizorilor care livrează energie electrică la export.

²⁾ Valoarea totală a bonusurilor datorate producătorilor în cogenerare beneficiari ai schemei tip bonus include bonusurile neacordate/necuvenite, dar nu include cuantumul supracompensării/regularizării antesupracompensării

Valoarea sumei necesar a fi acoperită într-un an din plata contribuției pentru cogenerare se stabilește ținând cont de costurile cu plata bonusurilor datorate producătorilor, de costurile cu administrarea schemei de sprijin, precum și de veniturile realizate din analiza de supracompensare aferentă anului anterior (diferență dintre bonusul încasat și cel cuvenit), de veniturile financiare (dobânzi, penalități) și corecțiile aferente anului anterior, înregistrate de administratorul schemei de sprijin, Transelectrica S.A.

Bugetul estimat al schemei de sprijin este de 10,7 miliarde lei conform Deciziei Comisiei Europene C(2009)7085, modificată prin Decizia C(2016) 7522 final.

Deși cantitatea de energie electrică la care s-a aplicat contribuția pentru cogenerare a înregistrat o ușoară scădere (de aprox. 3,16%), valoarea totală a contribuției facturate consumatorilor a crescut în anul 2020 față de anul 2019 ca urmare a creșterii valorii unitare a contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență (lei/MWh), așa cum rezultă din graficul "Evoluția contribuției pentru cogenerare 01 aprilie 2011-30 iunie 2021".

Valoarea totală a bonusului plătit de la începutul aplicării schemei de sprijin la 1.04.2011 și până la 31.12.2020 producătorilor beneficiari ai schemei de sprijin pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență (inclusiv valoarea bonusului necuvenit sau neacordat) este de circa 8,32 miliarde lei, valoarea regularizării antesupracompensării este de 0,03 miliarde lei, iar cuantumul supracompensării calculate pentru aceasta perioadă este de 0,93 miliarde lei, rezultând circa 7,41 miliarde lei bonus cuvenit producătorilor beneficiari ai schemei de sprijin.

Chiar în condițiile scăderii cantității de energie electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență, valoarea totală a bonusurilor datorate producătorilor în cogenerare beneficiari ai schemei tip bonus înregistrează o creștere, ca urmare a creșterii bonusurilor de referință aprobate prin Ordinul ANRE nr. 211/2019 (aplicat în perioada 01 ianuarie 2020 - 30 iunie 2020), Ordinul ANRE nr.

93/2020 (aplicat în perioada 01 iulie – 30 octombrie 2020 și de cele aprobate prin Ordinul ANRE nr. 176/2020 (aplicat în perioada 01 noiembrie – 31 decembrie 2020) față de cele aprobate prin Ordinul ANRE nr. 183/2018, cu modificările și completările ulterioare (aplicat în perioada 01 ianuarie – 28 noiembrie 2019), respectiv Ordinul ANRE nr. 211/2019 (aplicat în 29 noiembrie 2019 – 31 decembrie 2019), ca urmare a creșterii prețurilor la combustibil, a prețului certificatului de CO₂ și a inflației.

Prin Ordinul ANRE nr. 211/2019, au fost aprobate pentru anul 2020, următoarele bonusuri de referință, aferente anului al X-lea de acordare a schemei de sprijin:

- **193,69 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaze naturale din rețeaua de transport, cu punere în funcțiune până la data de 01.01.2016;
- **197,00 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaze naturale din rețeaua de transport, cu punere în funcțiune după data de 01.01.2016;
- **196,56 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaze naturale din rețeaua de distribuție, cu punere în funcțiune până la data de 01.01.2016;
- **200,09 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaze naturale din rețeaua de distribuție, cu punere în funcțiune după data de 01.01.2016;
- **266,27 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent combustibil solid.

În conformitate cu prevederile art. 25 alin. (3) din HG nr. 1215/2009 *privind stabilirea criteriilor și a condițiilor necesare implementării schemei de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență pe baza cererii de energie termică utilă*, cu modificările și completările ulterioare, aceste valori ale bonusurilor au fost aplicate în semestrul I 2020 și în perioada 29 noiembrie -31 decembrie 2019.

Pentru anul 2020 prin Ordinul ANRE nr. 93/2020 au fost aprobate următoarele valori ale bonusurilor de referință, aferente anului al X-lea de acordare a schemei de sprijin:

- **124,38 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaze naturale din rețeaua de transport, cu punere în funcțiune până la data de 01.01.2016;
- **127,48 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaze naturale din rețeaua de transport, cu punere în funcțiune după data de 01.01.2016;
- **132,81 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaze naturale din rețeaua de distribuție, cu punere în funcțiune până la data de 01.01.2016;
- **136,25 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaze naturale din rețeaua de distribuție, cu punere în funcțiune după data de 01.01.2016;
- **213,42 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent combustibil solid.

În conformitate cu prevederile art. 10 alin. (5¹) din HG nr. 1215/2009 *privind stabilirea criteriilor și a condițiilor necesare implementării schemei de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență pe baza cererii de energie termică utilă*, cu modificările și completările ulterioare, aceste valori ale bonusurilor, au fost aplicate în perioada 01 iulie-30 octombrie 2020.

Prin Ordinul ANRE nr. 176/2020 *privind aprobarea valorilor bonusurilor de referință pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și ale prețurilor de referință pentru energia termică produsă în cogenerare, aplicabile în anul 2021*, au fost aprobate următoarele valori ale bonusurilor de referință aferente anului al XI-lea de acordare a schemei de sprijin:

- **174,19 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaze naturale din rețeaua de transport, cu punere în funcțiune până la data de 01.01.2016;
- **177,05 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaze naturale din rețeaua de transport, cu punere în funcțiune după data de 01.01.2016;
- **184,65 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaze naturale din rețeaua de distribuție, cu punere în funcțiune până la data de 01.01.2016;
- **187,88 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaze naturale din rețeaua de distribuție, cu punere în funcțiune după data de 01.01.2016;
- **309,73 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent combustibil solid.

În conformitate cu prevederile art. 25 alin. (3) din HG nr. 1215/2009, aceste valori s-au aplicat și în perioada 01 noiembrie - 31 decembrie 2020.

Având în vedere faptul că OUG nr. 114/2018 *privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene*, la art. 61 pct. 3 modifică și completează Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 prin introducerea lit. b¹) la art. 28 în sensul stabilirii obligației pentru producători de a livra furnizorilor de ultimă instanță, în perioada 1 martie 2019-28 februarie 2022, energia electrică necesară asigurării consumului clienților casnici pentru care aplică tarife reglementate, în conformitate cu reglementările elaborate de ANRE, a fost emis următorul ordin:

- *Ordinul ANRE nr. 196/2019 privind aprobarea prețului reglementat pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență care beneficiază de bonus, vândută pe bază de contracte reglementate de către producătorii de energie electrică și termică în cogenerare și a prețului de referință al energiei electrice produse în cogenerare de înaltă eficiență, care beneficiază de bonus*, prin care s-a aprobat prețul reglementat de **239,21 lei/MWh**, exclusiv TVA, pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență care beneficiază de bonus, vândută pe bază de contracte reglementate de către producătorii de energie electrică și termică în cogenerare, **aplicabil în semestrul I 2020**.

Prin OUG nr. 1/2020 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, la art. XIII pct. 3, s-a modificat și completat Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, prin modificarea lit. b1) la art. 28, în sensul stabilirii obligației pentru producători de a livra furnizorilor de ultimă instanță, până la 31 decembrie 2020, energia electrică necesară asigurării consumului clienților casnici pentru care se aplică tarife reglementate, în conformitate cu reglementările elaborate de ANRE. De asemenea, prin prevederile art. II din OUG nr. 74/2020 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, se stabilește că, pentru perioada 1 iulie 2020-31 decembrie 2020, obligația prevăzută la art. 28 lit. b1) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, se aplică producătorilor care exploatează unități de producție dispecerizabile, doar pentru unitățile care nu beneficiază de scheme de sprijin. Coroborând aceste prevederi, **pentru semestrul II 2020, nu s-a mai aprobat preț reglementat pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență** care beneficiază de bonus, vândută pe bază de contracte reglementate de către producătorii de energie electrică și termică în cogenerare.

Considerații asupra aplicării până în prezent și asupra perspectivei de prelungire a actualului sistem de promovare a cogenerării

Pe perioada schemei de sprijin începând cu anul 2011, au fost realizate investiții în unități noi de cogenerare care însumează o capacitate electrică instalată de 196 MW. Dintre acestea 153 MW sunt investiții noi în unități de cogenerare care alimentează SACET și 43 MW sunt investiții noi în unități de cogenerare aparținând autoproducătorilor.

Se constată un interes scăzut din partea investitorilor pentru realizarea de investiții în instalații de cogenerare, cauzele identificate fiind următoarele:

- bonusul este un ajutor de operare fără a impune obligativitatea investițiilor;
- producătorii în cogenerare de înaltă eficiență beneficiază de o rentabilitate a BAR, de 9%, considerată de investitori insuficientă pentru noi investiții;
- ajutorul de stat pentru promovarea producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie a fost mult mai atractiv și a fost promovat aproximativ în aceeași perioadă, concentrând investitorii noi în direcția energiei verzi;
- în cazul SACET există situații în care consiliile locale nu și-au respectat angajamentele privind plata subvenției pentru acoperirea diferenței dintre prețul de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice și prețul energiei termice facturate populației. Prin urmare, există o incertitudine cu privire la încasările aferente energiei termice livrate, având în vedere debransările în continuă creștere, gradul de încasare de la consumatori, plata cu întârziere a subvențiilor de la primării;
- starea tehnică a rețelelor de transport și distribuție din cadrul SACET este în general precară, fapt care, din cauza nivelului ridicat al pierderilor, conduce la prețuri mari pentru energia termică livrată prin SACET, încurajând opțiunile de încălzire cu surse alternative;
- unii furnizori de gaze naturale solicită plata în avans a facturilor;
- starea financiară precară a producătorilor nu permite accesarea de credite pentru dezvoltarea/modernizare/înlocuirea echipamentelor, fapt care ar putea avea ca efect majorarea cantităților de energie electrică calificate ca fiind de înaltă eficiență și implicit încasarea unui bonus mai mare decât în cazul actualelor instalații.

Din punctul de vedere al realizării investițiilor necesare pentru înlocuirea capacităților de cogenerare neperformante, cu o eficiență energetică globală nesatisfăcătoare, se observă că în timp ce unii producători noi sau existenți, cu capital privat, mixt sau de stat au reușit să identifice resurse pentru investiții, iar bonusul facilitează plata creditelor pentru aceste investiții, alți producători, din ce ce în ce mai puțini, în special cei cu capital de stat, din cauza unor fluxuri de numerar deficitar, marcate de existența unui volum mare de creanțe sau din motive de management, nu au reușit să realizeze investiții care să conducă la înlocuirea capacităților neperformante. O parte dintre acești producători fie și-au încetat activitatea, fie au intrat în insolvență sau se află sub amenințarea acesteia. În aceste cazuri, bonusul asigură doar un minim de resurse financiare pentru asigurarea continuității serviciului public, fără întreruperi, până la identificarea de către proprietari a unor soluții de finanțare pentru proiectele de investiții necesare.

Precizăm că, în opinia ANRE, prevederile din decizia Comisiei Europene C (2009)7085 de acordare a ajutorului de stat nr. 437/2009 România și cele din H.G. nr. 1215/2009, stabilesc fără

echivoc că bonusul este un ajutor de operare, având scopul de a suplini diferențele între costurile și veniturile producătorilor în cogenerare, asociate strict energiei produse în cogenerare de înaltă eficiență. Acest tip de ajutor de stat nu impune obligativitatea investițiilor, dar creează premisele de recuperare a costurilor cu investițiile făcute dacă activitatea operatorilor nu este grevată de fluxuri de numerar deficitare cauzate de neîncasări, sau menținerea unor tarife de vânzare a energiei termice care nu acoperă costurile.

Se reiterează că, în conformitate cu prevederile art. 7 alin (1) și alin. (1^{^1}) din H.G. nr. 1215/2009, cu modificările și completările ulterioare, "schema de sprijin se aplică numai producătorilor de energie electrică și termică în cogenerare care solicită ANRE acordarea acestui sprijin pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență, pentru capacitățile de cogenerare înscrise în Lista specificată la art. 9 alin. (4) până la data de 31.12.2016", precum și pentru capacitățile de cogenerare noi care înlocuiesc ulterior datei de 31.12.2016 capacități de cogenerare existente care au beneficiat de bonus pentru energia electrică de înaltă eficiență, în limita capacității electrice instalate înscrise la data de 31.12.2016 în Lista specificată la art. 9 alin. (4), pentru fiecare producător beneficiar al schemei de sprijin.

În anul 2020 s-a inițiat de către Ministerul Energiei prenotificarea la Comisia Europeană a prelungirii cu 10 ani a actualului ajutor de stat pentru cogenerarea de înaltă eficiență, activitate în care au fost cooptați și specialiști din ANRE, ca membrii ai unui grup de lucru. Cu această ocazie reprezentanții Comisiei Europene au reiterat prevederea legislației europene, inclusă și în HG nr. 1215/2009, cu modificările și completările ulterioare, prin care se interzice acordarea ajutorului de stat întreprinderilor aflate în dificultate financiară la data acordării acestuia. În această situație se află mai mult de jumătate din producătorii de energie termică în cogenerare care livrează căldură în marile centre urbane, printre care și S.C. Electrocentrale București S.A.

Actuala schemă de sprijin se încheie pentru marea majoritate a producătorilor în luna aprilie a anului 2022.

Date privind capacitățile, producțiile de energie, consumurile de combustibil și economiile de energie primară, pentru producerea energiei electrice și termice în cogenerare în România

În conformitate cu prevederilor art. 13 alin. (3) și (4) din *H.G. nr. 219/2007 privind promovarea cogenerării bazate pe cererea de energie termică utilă*, cu modificările și completările ulterioare, ANRE centralizează și raportează anual date statistice privind capacitățile, producțiile de energie, consumurile de combustibil și economiile de energie primară, aferente producerii energiei electrice și termice în cogenerare, în România.

Prin urmare, pe baza datelor de exploatare aferente anului 2019 transmise în anul 2020 de producătorii care exploatează unități de cogenerare (indiferent dacă unitățile respective beneficiază sau nu de schema de sprijin pentru cogenerare), au fost evaluate următoarele:

- *producțiile de energie electrică și termică* în cogenerare, pe baza metodei de calcul prevăzută în Anexa II din Directiva 2004/8/CE (înlocuită în prezent prin Anexa I – D2012/27/UE) – (Tabelul II);

- *capacitățile (electrice/ termice) de cogenerare* (Tabelul III);
- *cantitățile de combustibil* (Tabelul IV) și
- *cantitățile de energie electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și economiile de energie primară obținute prin utilizarea cogenerării de înaltă eficiență, determinate conform Anexei III din Directiva 2004/8/CE (înlocuită în prezent prin Anexa II – D2012/27/UE) –* (Tabelul V).

Tabelul II - Producția națională de energie electrică și termică în cogenerare

Anul	Energie electrică total produsă în unități de cogenerare	Energie electrică produsă în cogenerare (Anexa II- D2004/8/EC înlocuită prin Anexa I – D2012/27/UE)		Energie electrică produsă în cogenerare din total producție națională	Energie termică utilă produsă în unități de cogenerare (Anexa II- D2004/8/EC înlocuită prin Anexa I – D2012/27/UE)	
		Total	din care Autoproducători		Total	din care Autoproducători
	TWh	TWh	%	%	PJ	%
2007	14,23	6,62	14,65	10,7	73,2	15,85
2008	14,06	6,21	15,62	9,6	71,5	18,04
2009	12,33	6,26	13,74	10,8	66,3	17,50
2010	11,93	6,54	17,74	10,8	69,0	22,46
2011	13,47	7,28	17,45	11,9	71,9	23,50
2012	12,54	6,72	16,07	11,4	66,1	22,37
2013	11,1	6,6	18,78	11,3	57,9	21,99
2014	10,7	6,1	19,38	9,4	55,4	21,86
2015	9,2	5,6	16,07	8,5	51,0	18,43
2016	8,9	5,29	10,78	8,2	45,9	13,07
2017	8,91	5,79	12,96	9,1	47,0	11,17
2018	7,91	5,39	13,92	8,4	42,2	10,80
2019	7,29	5,11	16,79	8,6	39,2	17,07

Tabelul III - Capacitățile electrice și termice de cogenerare din România în anul 2019

Tehnologia de cogenerare	Capacitate maximă	
	Electrică	Termică
	Brut	Net
	MW	MW
TG în ciclu combinat, cu recuperare de energie termică	283	313
TG prevăzută cu recuperarea de energie termică	135	188
Motoare cu combustie internă	187	165
TA de contrapresiune	700	2898
TA de condensare cu prize de cogenerare	2815	5226
Alte tehnologii de cogenerare	3	10
TOTAL	4123	8800

Tabelul IV - Cantitățile de combustibil utilizate pentru producerea de energie electrică și termică în cogenerare

Anul	Combustibil total utilizat de unitatile de cogenerare	Combustibil utilizat pentru cogenerare (Anexa II-D2004/8/EC înlocuită prin Anexa I – D2012/27/UE)	din care:				
			Combustibil Fosil Solid	Pacura	Gaze Naturale	Regenerabile și deșeuri	Alti combustibili
	PJ	PJ	%	%	%	%	%
2007	221,4	122,8	38,2	8,3	52,8	0,0	0,7
2008	216,8	118,1	39,5	6,3	52,8	0,0	1,4
2009	188,6	112,4	39,8	6,9	49,7	0,5	3,1
2010	186,1	117,3	38,6	3,8	50,8	1,9	4,9
2011	200,3	124,3	38,2	3,5	52,4	2,0	3,9
2012	188,5	114,5	38,4	3,3	53,7	2,0	2,7
2013	159,7	103,6	37,4	0,6	54,6	3,6	3,8
2014	154,1	97,7	36,0	0,5	54,4	5,4	3,7
2015	135,0	90,3	34,9	0,8	54,8	6,4	3,1
2016	128,0	82,2	28,5	1,4	59,8	6,4	3,9
2017	122,9	85,3	24,6	0,3	66,1	5,6	3,4
2018	108,7	77,4	23,4	0,2	67,5	5,7	3,2
2019	100,3	72,6	22,4	0,1	69,2	6,2	2,1

Tabelul V - Producția de energie electrică în cogenerare de înaltă eficiență și economiile de energie primară obținute prin utilizarea cogenerării de înaltă eficiență

Anul	Energie electrică în cogenerare de înaltă eficiență (Anexa III-D 2004/8/EC înlocuită prin Anexa II – D2012/27/UE)	Consum de combustibil în cogenerare de înaltă eficiență (Anexa III-D 2004/8/EC înlocuită prin Anexa II – D2012/27/UE)	PES în valoare absolută (Anexa III-D 2004/8/EC înlocuită prin Anexa II – D2012/27/UE)	PES (Anexa III-D 2004/8/EC înlocuită prin Anexa II – D2012/27/UE)
	TWh	PJ	PJ	%
2007	4,4	67,9	10,5	13,4
2008	3,7	62,4	9,2	12,8
2009	3,5	49,6	8,2	14,2
2010	3,3	47,5	8,0	14,5
2011	3,4	43,3	8,3	16,0
2012	3,0	36,7	7,2	16,4
2013	4,4	56,9	10,5	15,5
2014	3,3	39,7	8,7	18,0
2015	2,9	34,4	7,7	18,3
2016	2,9	35,1	8,3	19,1
2017	3,5	42,3	9,6	18,5
2018	3,4	39,7	9,3	18,9
2019	3,2	37,0	8,8	19,1

PES – economia de energie primară față de producerea separată a energiei (Primary Energy Savings)

Cogenerare de înaltă eficiență din surse regenerabile de energie

Aplicând prevederile Regulamentului de emitere a certificatelor verzi, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 4/2015, cu modificările și completările ulterioare, în anul 2020, au fost emise 14 decizii privind calificarea cantităților de energie electrică produse în cogenerare de înaltă eficiență din surse regenerabile de energie, care beneficiază de certificate verzi suplimentare conform prevederilor art. 6 alin. (4) din Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

ACTIVITATEA ANRE ÎN DOMENIUL ENERGIEI TERMICE

În conformitate cu prevederile Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, activitățile de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice sunt supuse licențierii, reglementării și controlului ANRE, de la data intrării în vigoare a Legii nr. 225/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 51/2006.

Totodată, potrivit art. V alin. (4) din Legea nr. 225/2016:

„(4) Până la elaborarea și aprobarea prin ordin al președintelui ANRE a reglementărilor prevăzute de dispozițiile art. 14 din Legea serviciului public de alimentare cu energie termică nr. 325/2006, cu modificările ulterioare, sunt aplicabile prevederile din reglementările tehnice și comerciale emise de A.N.R.S.C. în domeniul serviciului public de alimentare cu energie termică”.

Astfel, ANRE are calitatea de autoritate de reglementare în sensul Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, coroborată cu prevederile legilor speciale corespunzătoare fiecărui serviciu de utilități publice în parte, însă, până la momentul elaborării prezentului raport, Legea serviciului public de alimentare cu energie termică nr. 325/2006 (legea specială aplicabilă în speță) nu a fost modificată/completată în consens cu Legea nr. 51/2006.

Acordarea licențelor și autorizațiilor în domeniul energiei termice

Acordarea, modificarea, suspendarea sau retragerea de licențe în domeniul serviciului de alimentare cu energie termică

Activitățile specifice serviciului public de alimentare cu energie termică, pentru care ANRE acordă licențe sunt: producerea, transportul, distribuția și furnizarea energiei termice. Activitatea privind acordarea, modificarea, suspendarea sau retragerea de licențe în domeniul serviciului de alimentare cu energie termică, activități ce se desfășoară în baza Regulamentului pentru acordarea licențelor în domeniul serviciului de alimentare centralizată cu energie termică aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 28/2017.

Conform acestei reglementări, ANRE emite 2 tipuri de licențe aferente serviciului public de alimentare centralizată cu energie termică: licența pentru prestarea serviciului de alimentare centralizată cu energie termică (licența SACET) și licența pentru exploatarea comercială a capacităților de producere a energiei termice.

La începutul anului 2020 erau înregistrați în baza de date a ANRE un număr de 46 operatori economici titulari de licența SACET.

În cursul anului 2020 activitatea de acordare/modificare/retragere a tipurilor de licențe enumerate mai sus este prezentată statistic în următorul tabel:

Nr. crt.	Obiectul licenței	Nr. licențe acordate	Nr. modificări de licențe aprobate	Nr. licențe retrase
1	Serviciul de alimentare centralizată cu energie termică	5	-	2
2	Exploatarea comercială a capacităților de producere de energie termică	2	1	-
TOTAL		7	1	2

Un număr de 4 solicitări de acordare a licenței au fost clasate astfel:

- 3 solicitări datorită faptului că solicitanții nu au prezentat, în termen de 10 zile de la înregistrarea cererii, dovada plății tarifului de analiză a documentației;

- 1 solicitare datorită neprezentării documentației complete, prevăzute de Regulament, în termen de 6 luni de la data înregistrării cererii.

Acordarea, modificarea, suspendarea sau retragerea de autorizații pentru desfășurarea activităților de montare și exploatare a sistemelor de repartizare a costurilor pentru încălzire și apă caldă de consum în imobile de tip condominiu

Conform prevederilor *Legii 121/2014 privind eficiența energetică*, cu modificările și completările ulterioare, "în imobilele de tip condominiu racordate la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică este obligatorie montarea contoarelor până la 31 decembrie 2016, pentru individualizarea consumurilor de energie pentru încălzire/răcire și apă caldă la nivelul fiecărui apartament sau spațiu cu altă destinație". Totuși, dacă folosirea contoarelor individuale **nu** este fezabilă din punct de vedere tehnic sau **nu** este eficientă din punct de vedere financiar, legea prevede **obligativitatea montării repartitoarelor individuale de costuri "pe toate corpurile de încălzire din fiecare unitate imobiliară în parte"**.

Potrivit prevederilor art. V alin. (4) din *Legea nr. 225/2016* pentru modificarea și completarea *Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006*, cu completările ulterioare, coroborate cu prevederile art. 14 din *Legea serviciului public de alimentare cu energie termică nr. 325/2006*, cu modificările ulterioare, începând cu luna decembrie 2016, activitatea de autorizare a persoanelor juridice care montează și exploatează sisteme de repartizare a costurilor în imobile tip condominiu a fost preluată de către ANRE.

Până la data intrării în vigoare a *Legii nr. 225/2016* pentru modificarea și completarea *Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006*, cu completările ulterioare, această activitate a fost desfășurată de către *Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Serviciilor Comunitare de Utilități Publice (ANRSC)* conform prevederilor *Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Publice de Gospodărie Comunală nr. 259/2004* pentru aprobarea

Normelor privind autorizarea în domeniul montării și exploatării sistemelor de repartizare a costurilor pentru încălzire și apă caldă de consum în imobile de tip condominiu, cu modificările și completările ulterioare.

Cadrul legal de reglementare privind acordarea autorizațiilor pentru desfășurarea activităților de montare și/sau exploatare a sistemelor de repartizare a costurilor pentru încălzire și apă caldă de consum în imobile de tip condominiu este reprezentat de Ordinul președintelui ANRE nr. 53/2017, modificat și completat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 23/2021.

Conform acestei reglementări, ANRE eliberează următoarele tipuri de autorizații:

- tip I - pentru desfășurarea activității de montare a sistemelor de repartizare a costurilor pentru încălzire;
- tip II - pentru desfășurarea activității de exploatare a sistemelor de repartizare a costurilor pentru încălzire;
- tip III - pentru desfășurarea activității de montare a contoarelor de apă caldă utilizate ca repartitoare de costuri;
- tip IV - pentru desfășurarea activității de exploatare a contoarelor de apă caldă utilizate ca repartitoare de costuri.

Pentru anul 2020, situația acordării/retragerii tipurilor de autorizații enumerate mai sus se prezintă statistic astfel:

Tip document	Acordate	Retrase	Total documentații analizate
Autorizații	12	2	14

În cadrul *Registrului de evidență al persoanelor juridice* care desfășoară activități de montare și exploatare a sistemelor de repartizare a costurilor pentru încălzire și apă caldă de consum în imobile de tip condominiu, publicat pe site-ul ANRE în secțiunea *Eficiență Energetică/Informații de interes public*, se regăsesc informații utile privind tipul autorizațiilor deținute de către aceste persoane juridice, tipul repartitoarelor montate/exploatate, date aferente autorizațiilor (data emiterii, data expirării), date de contact.

La sfârșitul anului 2020, erau înregistrate în baza de date a ANRE 20 persoane juridice, din care 6 societăți dețineau autorizații emise de ANRE, valabile pe întreg teritoriul României (pentru tipul de activități precizate în registru). Restul de 14 persoane juridice își desfășoară activitatea în baza autorizațiilor emise de ANRSC care sunt valabile pe diferite puncte de lucru (conform registrului). Numărul total de 60 de autorizații valabile la 31.12.2020 era repartizat pe tipuri de activități astfel: 20 autorizații tip I, 23 autorizații tip II, 8 autorizații tip III, 9 autorizații tip IV.

Lista operatorilor economici autorizați care desfășoară activități de montare și exploatare a sistemelor de repartizare a costurilor poate fi consultată pe pagina de internet a ANRE la secțiunea *Energie termică/Informații de interes public/Lista operatorilor economici care desfășoară activități de montare și exploatare a sistemelor de repartizare a costurilor pentru încălzire și apă caldă de consum*.

În conformitate cu prevederile Ordinului ANRE nr. 53/2017 de aprobare a Regulamentului pentru autorizarea persoanelor juridice care desfășoară activități de montare și exploatare a sistemelor de repartizare a costurilor pentru încălzire și apă caldă de consum în imobilele de tip condominiu, persoanele juridice autorizate au avut obligații de raportare după cum urmează:

- 15 aprilie, pentru activitatea desfășurată în perioada 1 octombrie - 31 martie;
- 15 octombrie, pentru activitatea desfășurată în perioada 1 aprilie - 30 septembrie.

Rezultatele consolidate la nivel național, la data de 30.10.2020, în baza rapoartelor primite din partea persoanelor juridice autorizate, sunt prezentate alăturat sub formă tabelară și grafică, astfel:

Sisteme de repartizare a costurilor pentru încălzire în imobilele de tip condominiu, aflate în exploatarea persoanelor juridice autorizate:

Repartitoare de costuri pentru încălzire, în cazul distribuției verticale, aflate în exploatare la data de 30.10.2020							
Nr. crt.	Localitatea	Nr. total de condominii contorizate	Nr. total al asoc. de proprietari beneficiare de repartitoare	Total ap. în condominiile în care au fost instalate repartitoare	Total ap. bransate la SACET sau alimentate de la o sursă proprie locală de producere a energiei termice la nivel de scară/bloc	Nr. total al ap. în care sunt montate repartitoare de costuri pentru încălzire	Total repartitoare încălzire exploatare
1.	Arad	626	582	16.406	10.030	9.987	33.757
2.	Bacău	920	305	22.271	10.255	8.624	27.066
3.	Bârlad	5	5	245	241	241	786
4.	Botoșani	346	82	7.283	3.538	3.482	9.174
5.	Brad	12	12	278	142	142	366
6.	Brașov	47	47	2.613	1.260	1.260	2.339
7.	Brăila	1	1	100	100	100	108
8.	București	5.775	4.566	225.887	203.038	200.765	768.124
9.	Buzău	54	46	1.025	988	879	2.363
10.	Cluj Napoca	318	318	11.126	5.926	5.926	19.480
11.	Constanța	548	389	18.470	15.833	13.158	48.601
12.	Craiova	1.280	776	28.366	20.594	19.670	72.722
13.	Deva	121	121	3.124	1.537	1.537	4.340
14.	Drobeta Turnu Severin	760	424	14.304	11.415	10.820	39.114
15.	Fieni	1	1	32	30	30	126
16.	Focșani	154	135	3.260	1.396	1.379	5.221
17.	Galați	17	17	1.283	891	891	1.372
18.	Gheorgheni	21	21	393	322	322	1.333
19.	Giurgiu	33	28	614	339	334	1.157
20.	Iași	924	652	26.160	12.680	12.603	37.801
21.	Luduș	2	2	34	33	33	118

Repartitoare de costuri pentru încălzire, în cazul distribuției verticale, aflate în exploatare la data de 30.10.2020							
Nr. crt.	Localitatea	Nr. total de condominii contorizate	Nr. total al asoc. de proprietari beneficiare de repartitoare	Total ap. în condominiile în care au fost instalate repartitoare	Total ap. bransate la SACET sau alimentate de la o sursă proprie locală de producere a energiei termice la nivel de scară/bloc	Nr. total al ap. în care sunt montate repartitoare de costuri pentru încălzire	Total repartitoare încălzire exploatare
22.	Mangalia	8	8	195	137	137	549
23.	Miercurea Ciuc	1	1	46	35	35	150
24.	Nădlac	8	7	124	124	71	289
25.	Odorheiu Secuiesc	27	27	369	363	363	1.453
26.	Oradea	403	334	9.305	8.901	8.895	36.424
27.	Pitești	94	71	3.346	1.883	1.864	6.420
28.	Ploiești	615	598	20.104	16.585	16.459	61.485
29.	Predeal	2	2	75	71	71	429
30.	Rădăuți	254	44	4.780	3.366	3.211	11.127
31.	Râmnicu Vâlcea	51	25	1.350	1.046	1.024	3.652
32.	Sinaia	2	2	40	40	40	176
33.	Suceava	627	154	13.007	5.866	5.812	20.515
34.	Târgu Mureș	1	1	25	24	24	102
35.	Timișoara	297	291	7.408	5.208	5.126	18.110
36.	Tulcea	94	74	2.068	1.514	1.184	4.921
TOTAL		14.449	10.169	445.516	345.751	336.499	1.241.270

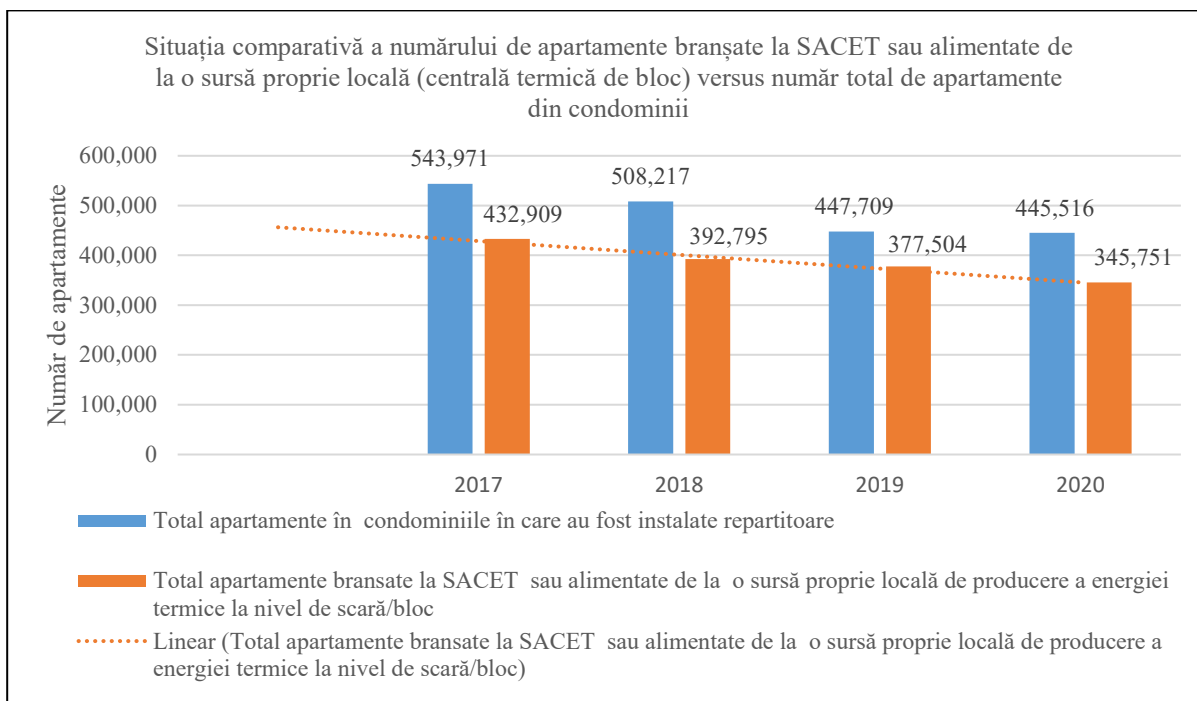
2. Contoare pentru încălzire aflate în exploatare, în cazul distribuției orizontale

Contoare pentru încălzire aflate în exploatare, în cazul distribuției orizontale, la data de 15.10.2020							
Nr. crt.	Localitatea	Numărul total de condominii contorizate	Numărul total al asociațiilor de proprietari beneficiare de contoare pentru încălzire	Total apartamente în condominii	Total apartamente bransate la SACET sau alimentate de la o sursă proprie locală de producere a energiei termice la nivel de scară/bloc	Numărul total al ap. în care sunt montate contoare pentru încălzire	Total contoare pentru încălzire exploatare
1	Brașov	1	1	48	46	46	46
2	București	12	8	261	254	224	227

3	Cluj Napoca	7	7	76	73	73	73
4	Giurgiu	3	3	59	26	26	27
5	Iași	1	1	19	10	10	10
6	Odorheiul Secuiesc	2	2	48	48	48	48
7	Oradea	19	19	1.599	1.599	1.599	1.604
8	Ploiești	1	1	14	14	14	16
9	Râmnicu-Vâlcea	11	7	214	109	109	114
10	Timișoara	2	2	69	66	66	68
11	Voluntari	1	1	7	7	7	8
TOTAL		60	52	2.414	2.252	2.222	2.241

3. Contoare de apă caldă utilizate ca repartitoare de costuri în imobilele de tip condominiu, aflate în exploatarea persoanelor juridice autorizate

Contoare de apă caldă utilizate ca repartitoare de costuri, aflate în exploatare, la data de 30.10.2020							
Nr. crt.	Localitatea	Nr. total de condominii contorizate	Nr. total al asociațiilor de proprietari beneficiare de contoare de apă caldă	Nr. total al asociațiilor de proprietari beneficiare de contoare de apă caldă	Total ap. în condominii	Total ap. bransate la SACET sau alimentate de la o sursă proprie locală de producere a energiei termice la nivel de scară/bloc	Nr. total al ap. în care sunt montate contoare de apă caldă
1.	Arad	613	569	16.044	9.776	9.733	32.761
2.	Bragadiru	1	1	40	40	39	39
3.	Brașov	10	10	537	537	354	458
4.	București	5.357	4.320	210.125	188.892	187.290	714.977
5.	Cluj Napoca	318	318	11.126	5.926	5.926	19.480
6.	Constanța	386	281	12.791	11.672	9.287	34.048
7.	Craiova	773	585	17.175	12.329	11.580	43.275
8.	Fieni	1	1	32	32	31	62
9.	Focșani	1	1	20	20	20	20
10.	Iași	735	598	19.766	9.826	9.783	28.912
11.	Mangalia	1	1	20	20	1	2
12.	Miercurea Ciuc	1	1	46	46	44	48
13.	Oradea	403	334	9.305	8.901	8.895	36.424
14.	Pitești	3	3	144	144	94	187
15.	Ploiești	524	519	17.348	14.242	14.119	51.926
16.	Predeal	1	1	14	14	10	19
17.	Timișoara	127	123	4437	4422	3001	4645
18.	Tulcea	17	17	150	150	94	139
19.	Voluntari	1	1	7	7	7	7
TOTAL		9.273	7.684	319.127	266.996	260.308	967.429

Din graficul de mai sus rezultă că în anul 2020, numărul apartamentelor branșate la SACET sau alimentate de la o sursă proprie locală de producere a energiei termice la nivel de scară/bloc înregistrează o scădere față de 2019, într-un procent de aproximativ 10%, păstrând trendul descrescător al numărului de apartamente branșate la SACET.

Având în vedere prevederile art. 10 alin. (5) și alin. (6) din Legea nr. 121/2014 privind eficiența energetică, cu modificările și completările ulterioare:

“(5) În imobilele de tip condominiu racordate la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică este obligatorie montarea contoarelor până la 31 decembrie 2016 pentru individualizarea consumurilor de energie pentru încălzire/răcire și apă caldă la nivelul fiecărui apartament sau spațiu cu altă destinație. În cazul în care utilizarea de contoare individuale nu este fezabilă din punct de vedere tehnic sau nu este eficientă din punctul de vedere al costurilor este obligatorie montarea repartitoarelor individuale de costuri pe toate corpurile de încălzire din fiecare unitate imobiliară în parte.

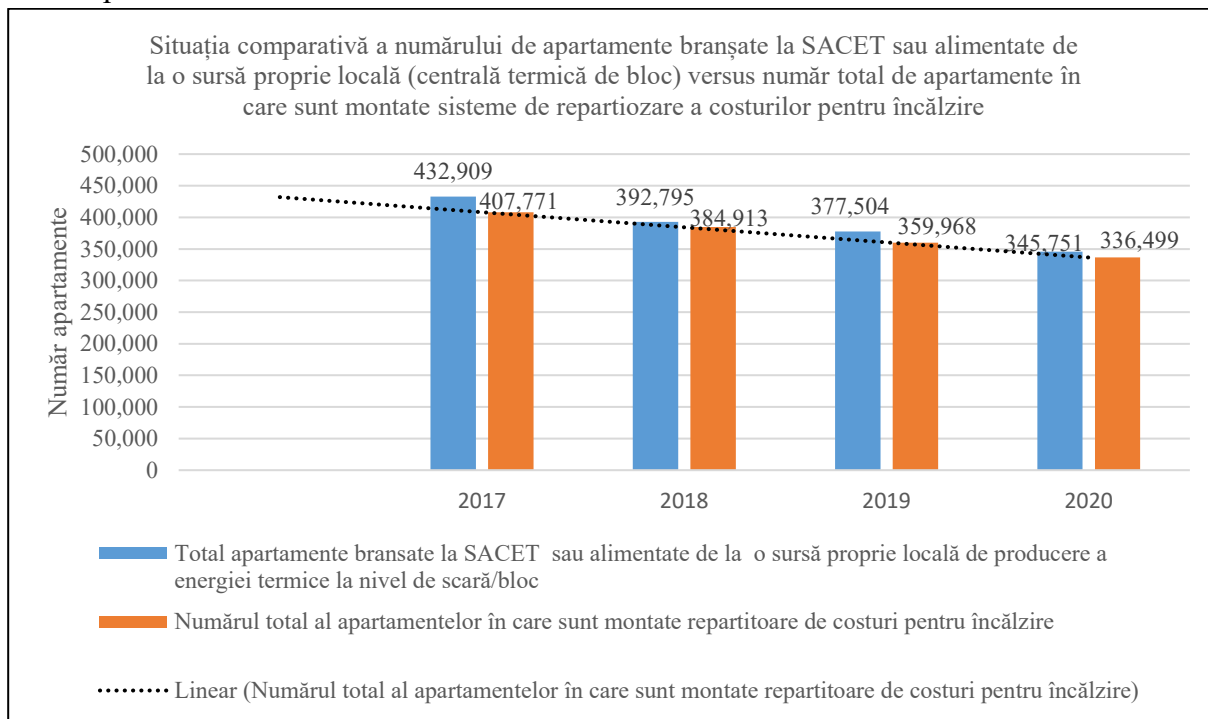
(6) În imobilele de tip condominiu racordate la sistemul centralizat sau dotate cu o sursă proprie locală de producere a energiei termice la nivel de scară/bloc, repartizarea consumului de energie termică pentru încălzire/răcire și/sau apă caldă se face în baza normelor tehnice elaborate de autoritatea competentă. Normele includ modalități de repartizare a consumului de energie termică aferent:

- a) apei calde de consum;
- b) încălzirii spațiilor comune;
- c) încălzirii apartamentelor și spațiilor cu altă destinație din condominiu.”

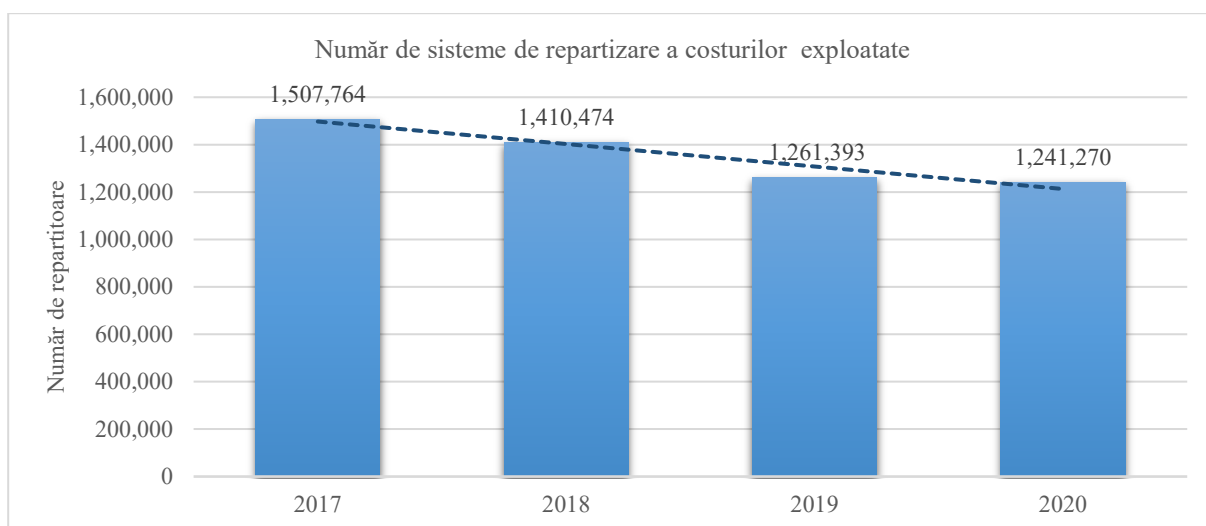
Deși există legislație care instituie obligația introducerii contorizării, respectiv subcontorizării (Legea nr. 121/2014 privind eficiența energetică, cu modificările și completările ulterioare), cât și legislație pentru aplicarea de sancțiuni pentru nerespectarea de către utilizatori a termenelor pentru

încheierea acțiunii de contorizare individuală la nivel de apartament (Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51 din 8 martie 2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare), acțiunea de contorizare individuală nu a înregistrat un progres semnificativ. Alături este prezentată, în forma grafică, evoluția numărului de apartamente în care au fost montate sisteme de repartizare a costurilor pentru încălzire.

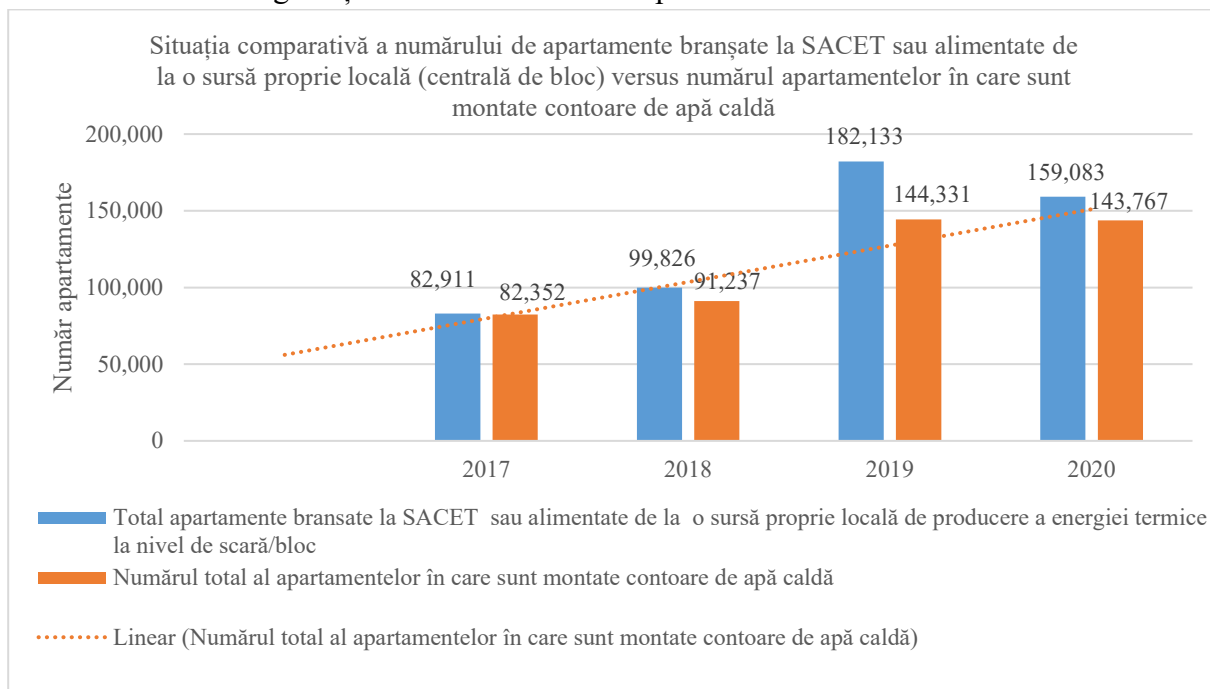
În anul 2020, un procent de aproximativ 97% din numărul total al apartamentelor branșate la SACET sau alimentate de la o sursă proprie locală au fost dotate cu sisteme de repartizare a costurilor pentru încălzire.

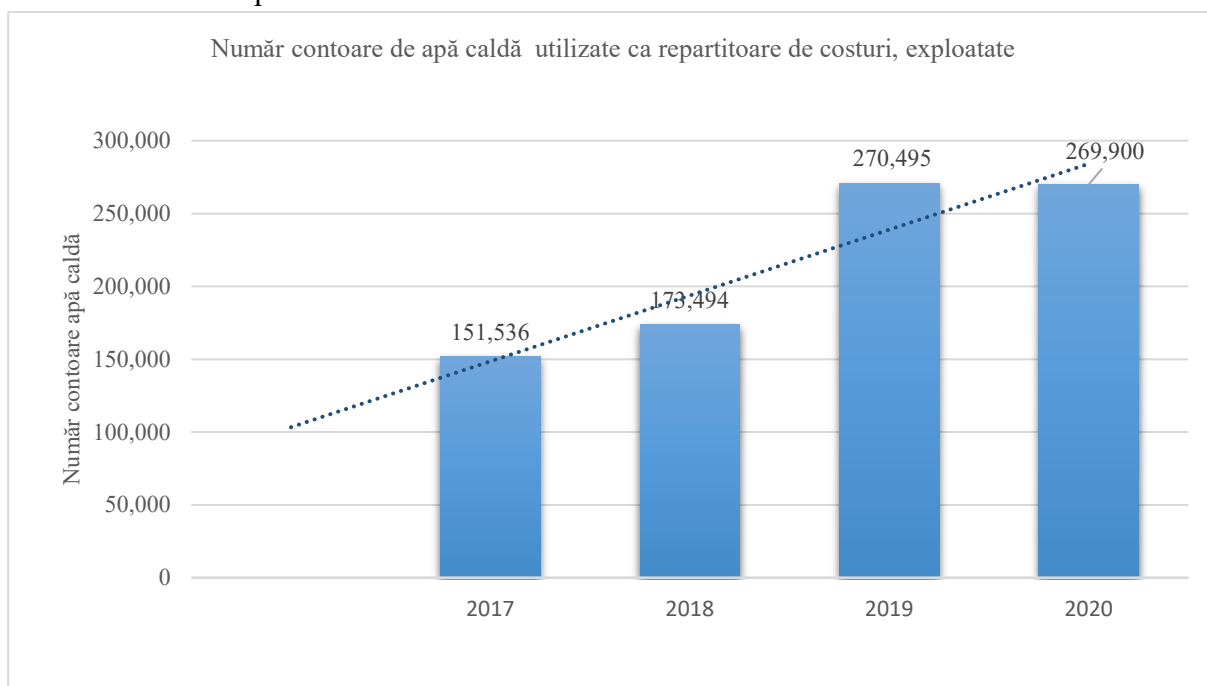
Din graficul de mai sus se observă că în perioada 2017-2020 se menține tendința de scădere a numărului de sisteme de repartizare a costurilor de încălzire aflate în exploatare, datorate, desigur, debransării apartamentelor de la SACET și alegerii unor alte surse de alimentare cu energie termică

sau chiar, în situația menținerii racordării la SACET, unii consumatori au ales repartizarea costurilor cu energia termică în regim pașal.

În ceea ce privește situația contoarelor de apă caldă se observă un trend ascendent al consumatorilor care aleg să își monteze astfel de echipamente.

În anul 2020, din totalul apartamentelor bransate la SACET un procent de 90% din acestea au montate contoare de apă caldă.

Activitatea de montare și respectiv exploatare a contoarelor de apă caldă a înregistrat un trend ascendent în perioada 2017-2020.

Elaborarea punctelor de vedere de specialitate privind prețurile/tarifele locale pentru producerea transportul/distribuția/furnizarea energiei termice, respectiv privind avizarea documentațiilor de bilanț energetic, în vederea aprobării pierderilor tehnologice de energie termică

Conform prevederilor art. 8 alin. (3) lit. k) din Legea nr. 51/2006, prețurile/tarifele locale aferente serviciilor de utilități publice sunt aprobate de autoritățile administrației publice locale, în condițiile legii speciale și cu respectarea metodologiilor emise de autoritatea de reglementare competentă.

Conform prevederilor art. 40 alin. (3) din Legea serviciului public de alimentare cu energie termică nr. 325/2006 (Legea specială, aplicabilă în speță), pierderile tehnologice sunt, de asemenea, aprobate de autoritățile administrației publice locale, pe baza documentațiilor de bilanț energetic.

Pentru activitatea desfășurată în anul 2020 nu au existat prevederi exprese în legislație referitoare la:

- atribuția/competența ANRE de avizare a prețurilor/tarifelor locale pentru producerea/transportul/distribuția/furnizarea energiei termice;
- atribuția/competența ANRE de avizare a documentațiilor menționate la Art. 35 alin. (1) lit. e) și la Art. 40 alin. (3) din Legea nr. 325/2006;
- atribuția/competența ANRE, în calitate de autoritate de reglementare, în ceea ce privește aprobarea/modificarea reglementărilor tehnice și comerciale din domeniul serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat, prevăzute de Legea nr. 325/2006.

În aceste condiții, în anul 2020:

- în domeniul serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat au fost aplicabile prevederile din reglementările tehnice și comerciale emise de A.N.R.S.C.;
- la cerere și pentru a susține procesul decizional desfășurat la nivelul autorităților administrației publice locale implicate, ANRE a transmis puncte de vedere de specialitate referitor la solicitările operatorilor de:
  - stabilire/ajustare/modificare a prețurilor/tarifelor locale aferente serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat;
  - avizare a documentației de bilanț energetic, în vederea aprobării pierderilor tehnologice de energie termică.

Astfel, în anul 2020 ANRE a transmis:

- 3 puncte de vedere de specialitate și 33 de adrese privind clarificări și solicitări de completare a documentației, ca urmare a cererilor transmise de către 12 operatori de sisteme de alimentare centralizată cu energie termică (SACET) pentru stabilirea/ajustarea/modificarea prețurilor/tarifelor locale aferente serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat (în baza Metodologiei de stabilire, ajustare sau modificare a prețurilor și tarifelor locale pentru serviciile publice de alimentare cu energie termică produsă centralizat, exclusiv energia termică produsă în cogenerare, aprobate prin Ordinul ANRSC nr. 66/2007);

- 6 puncte de vedere de specialitate și 13 adrese de completare a documentației cu privire la 9 solicitări ale operatorilor SACET de avizare a documentației de bilanț energetic, în vederea aprobării pierderilor tehnologice de energie termică.

Emiterea avizelor tehnice privind eficiența energetică în cadrul programului termoficare

Baza legală aplicabilă:

- Ordonanța de urgență nr. 53/2019 privind aprobarea Programului multianual de finanțare a investițiilor pentru modernizarea, reabilitarea, retehnologizarea și extinderea sau înființarea sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică a localităților și pentru modificarea și completarea Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006 (în continuare, OUG nr. 53/2019);
- Ordinul ANRE nr. 188/2019 pentru aprobarea Regulamentului de emitere a avizelor tehnice privind eficiența energetică în cadrul Programului multianual de finanțare a investițiilor pentru modernizarea, reabilitarea, retehnologizarea și extinderea sau înființarea sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică a localităților (01.01.2020-04.02.2020);
- Ordinul ANRE nr. 13/2020 pentru aprobarea Regulamentului de emitere a avizelor tehnice privind eficiența energetică în cadrul Programului Termoficare (de la 05.02.2020)

Ca urmare a abrogării articolului 3, alineatele (2)-(6) din Legea nr. 121/2014 privind eficiența energetică, cu modificările și completările ulterioare, prevăzută la art. XVI din OUG nr. 1/2020 privind unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative, s-a elaborat și aprobat prin Ordinul ANRE nr. 13/2020, noul regulament de emitere a avizelor tehnice privind eficiența energetică în cadrul Programului Termoficare, Ordinul ANRE nr. 188/2019 fiind abrogat.

Pe parcursul anului 2020, Comisia de avizare tehnică și-a desfășurat activitatea în baza deciziilor emise de Vicepreședintele ANRE, Șef al Departamentului de Eficiență Energetică/Coordonator al Direcției Generale Surse Regenerabile Cogenerare și Energie Termică.

În temeiul OUG nr. 53/2019, în cursul anului 2020 au fost emise următoarele avize tehnice:

Avize tehnice

Nr. crt.	Beneficiarul avizului tehnic	Denumirea proiectului	Nr. aviz ANRE
1.	Primăria Municipiului Oradea	Modernizare rețele de distribuție a energiei termice aferente PT 104	41/2020
2.	Primăria Municipiului Oradea	Modernizare rețele de distribuție a energiei termice aferente PT 610	42/2020
3.	Primăria Municipiului Oradea	Dezafectare PT 855 și alimentarea consumatorilor prin intermediul mini punctelor termice	43/2020
4.	Primăria Municipiului Oradea	Modernizare rețele de distribuție a energiei termice aferente PT 872	44/2020
5.	Primăria Municipiului Oradea	Modernizare rețele de distribuție a energiei termice aferente PT 871	45/2020

Nr. crt.	Beneficiarul avizului tehnic	Denumirea proiectului	Nr. aviz ANRE
6.	Primăria Municipiului Arad	Modernizare rețele termice aferente punctelor termice PT 5 Grădiște, PT 2 Lac, PT 4 Macul Roșu, PT Pasaj, PT 6V, PT Ocsko Terezia - Punct Termic P.T. 2 Lac	48/2020
7.	Primăria Municipiului Arad	Modernizare rețele termice aferente punctelor termice PT 5 Grădiște, PT 2 Lac, PT 4 Macul Roșu, PT Pasaj, PT 6V, PT Ocsko Terezia - Punct Termic P.T. 4 Macul Roșu	49/2020
8.	Primăria Municipiului Arad	Modernizare rețele termice aferente punctelor termice PT 5 Grădiște, PT 2 Lac, PT 4 Macul Roșu, PT Pasaj, PT 6V, PT Ocsko Terezia - Punct Termic P.T. 5 Grădiște	50/2020
9.	Primăria Municipiului Arad	Modernizare rețele termice aferente punctelor termice PT 5 Grădiște, PT 2 Lac, PT 4 Macul Roșu, PT Pasaj, PT 6V, PT Ocsko Terezia - Punct Termic P.T. 6V	51/2020
10.	Primăria Municipiului Arad	Modernizare rețele termice aferente punctelor termice PT 5 Grădiște, PT 2 Lac, PT 4 Macul Roșu, PT Pasaj, PT 6V, PT Ocsko Terezia - Punct Termic P.T. Ocsko Terezia	52/2020
11.	Primăria Municipiului Arad	Modernizare rețele termice aferente punctelor termice PT 5 Grădiște, PT 2 Lac, PT 4 Macul Roșu, PT Pasaj, PT 6V, PT Ocsko Terezia - Punct Termic P.T. Pasaj	53/2020
12.	Primăria Municipiului Suceava	Reabilitarea sistemului de distribuție a energiei termice din municipiul Suceava, rețele de transport la PT Gară și PT ANL Burdujeni și rețele de distribuție și instalații interioare punct termic Gară	88/2020
13.	Primăria Municipiului Gheorgheni	Modernizarea sistemului de alimentare cu energie termică a Municipiului Gheorgheni	90/2020
14.	Primăria Municipiului Bacău	Dezvoltarea pieței de energie termică - etapa a III a- racordarea la SACET Bacău a Spitalului Județean și a Colegiului Economic Ion Ghica	107/2020
15.	Primăria Municipiului Vatra Dornei	Reabilitarea sistemului de alimentare centralizată cu căldură în municipiul Vatra Dornei - etapa II	108/2020
16.	Primăria Municipiului Oradea	Unitate de producție cogenerare de înaltă eficiență pentru înlocuirea blocului 1 existent	110/2020

Valoarea totală a investițiilor, aferentă celor 16 proiecte noi avizate de ANRE în anul 2020, este de 308.178.341,62 lei, iar economia de energie primară, respectiv economia de CO₂, estimată a se obține prin implementarea acestor proiecte, este de 11.778,19 tep/an, respectiv de 26.076,01 tCO₂/an.

Nu s-au soluționat favorabil cererile de emitere aviz tehnic pentru 2 proiecte transmise de Primăria Municipiului Craiova și Primăria Municipiului Galați, deoarece acestea nu au răspuns solicitărilor ANRE de corectare/completare/modificare a documentației tehnice, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Avize pentru modificarea anexei la avizele tehnice emise

Nr. crt.	Beneficiarul avizului	Denumirea proiectului	Nr. aviz ANRE
1.	Primăria Municipiului Oradea	Dezafectare PT 413 și alimentarea consumatorilor prin intermediul mini punctelor termice	60/2020
2.	Primăria Municipiului Oradea	Dezafectare PT 722 și alimentarea consumatorilor prin intermediul mini punctelor termice	61/2020
3.	Primăria Municipiului Oradea	Reabilitarea sistemului de termoficare Magistrala termică M2, pe str. Cicero – Piața Cetății, respectiv renunțarea la PT 806 și PT 810 și alimentarea consumatorilor de la aceste puncte termice prin intermediul unor mini puncte termice	62/2020
4.	Primăria Municipiului Oradea	Dezafectare PT 850 și alimentarea consumatorilor prin intermediul mini punctelor termice	63/2020
5.	Primăria Municipiului Oradea	Modernizarea sistemului de termoficare pe str. Libertății, între str. Iosif Vulcan și Parcul Traian	64/2020

Avize de completare a avizelor tehnice emise

Nr. crt.	Beneficiarul avizului	Denumirea proiectului	Nr. aviz ANRE
1.	Primăria Municipiului Giurgiu	Centrala termică zona Giurgiu Nord	1/2020
2.	Primăria Municipiului Giurgiu	Centrala termică zona Istru	2/2020
3.	Primăria Municipiului Giurgiu	Rețea de transport agent termic primar tronson F56-Strada Gloriei	3/2020
4.	Primăria Municipiului Giurgiu	Rețea termică Bretea de legătură Nord-Centru	4/2020
5.	Primăria Municipiului Oradea	Modernizarea rețelei termice de distribuție, a instalațiilor interioare, monitorizarea parametrilor și automatizarea din dispecerat a punctului termic 119	65/2020
6.	Primăria Municipiului Oradea	Modernizarea instalațiilor interioare, monitorizarea parametrilor și automatizarea din dispecerat a punctului termic 130	66/2020
7.	Primăria Municipiului Oradea	Reabilitarea rețelelor secundare de termoficare PT 136	67/2020

Nr. crt.	Beneficiarul avizului	Denumirea proiectului	Nr. aviz ANRE
8.	Primăria Municipiului Oradea	Modernizarea instalațiilor interioare, monitorizarea parametrilor și automatizarea din dispecerat a punctului termic 604	68/2020
9.	Primăria Municipiului Oradea	Modernizarea instalațiilor interioare, monitorizarea parametrilor și automatizarea din dispecerat a punctului termic 820	69/2020
10.	Primăria Municipiului Oradea	Modernizarea instalațiilor interioare, monitorizarea parametrilor și automatizarea din dispecerat a punctului termic 849	70/2020
11.	Primăria Municipiului Oradea	Modernizarea rețelei termice de distribuție, a instalațiilor interioare, monitorizarea parametrilor și automatizarea din dispecerat a punctului termic 875	71/2020
12.	Primăria Municipiului Brad	Modernizare Punct Termic nr. 4 și a rețelelor aferente în municipiul Brad, județul Hunedoara	72/2020
13.	Primăria Municipiului Brad	Adaptarea și optimizarea rețelei de transport agent termic pentru centrala termică cu funcționare pe biomasă, în Municipiul Brad, județul Hunedoara. Etapa II - tronson între punctele de racord la rețeaua existentă C-F1	73/2020
14.	Primăria Municipiului Motru	Achiziție, montaj și punere în funcțiune cazan de apă caldă cu anexe având putere termică de 3-4 Gcal/h din producția de serie echipat cu arzător pe C.L.U. și cu posibilitatea de trecere pe gaze naturale	74/2020
15.	Primăria Municipiului Motru	Modernizarea instalației de evacuare a zgurii și cenușii din cazanul CR 0102 din cadrul SC U.A.T.A.A. Motru SA	75/2020

Monitorizarea serviciilor publice de alimentare cu energie termică în sistem centralizat

Prin Ordinul ANRE nr. 193/2019, a fost aprobată *Metodologia de monitorizare a serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat și a sistemelor de încălzire și/sau răcire urbană* (în continuare, Metodologia).

Metodologia stabilește parametrii utilizați în monitorizarea serviciului public de alimentare cu energie termică (SPAET) și a sistemelor de încălzire și/sau răcire urbană, precum și obligațiile care revin operatorilor economici din sectorul energiei termice în ceea ce privește raportarea datelor de monitorizare, prezentând, de asemenea, principial, analizele și rapoartele realizate de ANRE în baza datelor de monitorizare primite din partea operatorilor economici.

Prin activitatea de monitorizare a SPAET, ANRE își propune realizarea următoarelor obiective:

- analizarea evoluției SACET la nivel local, regional și național;
- evaluarea rezultatelor obținute de operatorii serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat și a modului de îndeplinire a obligațiilor/atribuțiilor specifice;

- dezvoltarea bazei de date specifice serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat;
- realizarea rapoartelor referitoare la starea serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat.

În cursul anului 2020, au fost monitorizați operatorii SACET și producătorii independenți de energie termică aferenți; aceștia au transmis la ANRE datele privind activitatea desfășurată la nivelul anului 2019, conform prevederilor *Metodologiei*.

Pe baza datelor colectate în urma acestei monitorizări, a fost elaborat „Raportul privind starea serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat pentru anul 2019” (Raport), conform art. 14 alin. (2) din *Metodologie*. Raportul poate fi vizualizat/descărcat la/de la următoarea adresă: <https://www.anre.ro/ro/energie-electrica/legislatie/serviciul-public-de-alimentare-cu-energie-termica/raportul-privind-starea-serviciului-public-de-alimentare-cu-energie-termica-in-sistem-centralizat-pentru-anul-2019>.

În tabelul de mai jos se prezintă operatorii economici monitorizați în anul 2020:

Regiunea	Județul	Localitatea	Operatori SACET	Producători independenți
Regiunea Nord- Est	Suceava	Suceava	Thermonet SRL	Bioenergy Suceava SA
		Rădăuți	Servicii Comunale SA	
		Vatra Dornei	Municipiul Vatra Dornei	
	Bacău	Bacău	Thermoenergy Group SA	
	Botoșani	Botoșani	Modern Calor SA	
	Iași	Iași	Veolia Energie Iași SA	
		Pașcani	RAGCL Pașcani	
	Vaslui	Vaslui		Termprod Vaslui SA Goscom Vaslui SA – la finalul anului 2019 a preluat serviciul de alimentare centralizată cu energie termică din Municipiul Vaslui
Bârlad			S.C. Compania de Utilitati Publice SA	
Regiunea Nord- Vest	Bihor	Oradea	Termoficare Oradea SA	Transgex SA
		Beiuș	Transgex SA	
	Cluj	Cluj-Napoca	Termoficare Napoca SA	Colonia Cluj-Napoca Energie
		Huedin	Paulownia Green International SRL	
Regiunea Sud - Vest	Dolj	Craiova	Termo Craiova SRL	Complexul Energetic Oltenia SA CET Craiova II
	Mehedinți	Drobeta Turnu Severin	SPAET Drobeta Turnu Severin	

Regiunea	Județul	Localitatea	Operatori SACET	Producători independenți
	Gorj	Motru	UATAA Motru SA	
	Vâlcea	Râmnicu Vâlcea	CET Govora SA	
		Olănești		
		Călimănești		
	Horezu	Reimar Construct SRL		
Regiunea Sud - Est	Buzău	Buzău	Regia Autonomă Municipală RAM Buzău	Ecogen Energy SA Ecogen Therm SRL
		Nehoiu	Termo Prest Pon Nehoiu SRL	
	Constanța	Constanța	R.A.D.E.T. Constanța	Societatea Electrocentrale Constanța SA
		Mangalia	Goldterm Mangalia SA	
		Cernavodă	Utilități Publice Cernavodă SRL	Nuclearelectrica SA
		Năvodari	Termica Distribuție Năvodari SRL	UT MIDIA SA
	Galați	Galați	Calorgal SA	
	Tulcea	Tulcea	Energoterm SA	
	Vrancea	Focșani	ENET SA	
		Panciu	D.U.S.P.I. SERV PANCIU	
Regiunea Sud	Prahova	Ploiești	Veolia Energie Prahova SRL	
	Giurgiu	Giurgiu	Global Energy Production Giurgiu SA Uzina Termoelectrica Production Giurgiu SA – din sem II 2019 a preluat serviciul de alimentare centralizată cu energie termică din Municipiul Giurgiu	SC Electro Energy Sud SRL
	Călărași	Călărași	SPCTAFL	
		Lehliu Gară	D.G.C.L.	
	Argeș	Pitești	Termo Calor Confort SA	
		Mărăcineni		
Teleorman	Alexandria	Termic Calor Serv SRL		
Regiunea Vest	Hunedoara	Brad	Termica Brad SA	
		Deva	Complexul Energetic Hunedoara S.A. - Sucursala Electrocentrale Deva	
		Petroșani	Termoficare SA	Complexul Energetic Hunedoara S.A - Sucursala Electrocentrale Paroșeni

Regiunea	Județul	Localitatea	Operatori SACET	Producători independenți
	Arad	Arad	CET Hidrocarburi SA	S.C. CET ARAD SA
		Nădlac	Apoterm Nădlac SA	
	Timiș	Timișoara	Compania Locală de Termoficare Colterm SA	
Regiunea Centru	Brașov	Brașov	SPLT Brașov	Bepco SRL
		Făgăraș	Ecoterm SA	
	Sibiu	Sibiu	Urbana SA	
	Covasna	Întorsura Buzăului	Termo - Întorsura SRL	
		Sfântu-Gheorghe	Urban-Locato	
	Harghita	Odorheiu Secuiesc	Urbana SA	
		Miercurea Ciuc	Goscom SA	Poligen Power Energy S.R.L.
Gheorgheni		SPLT Gheorgheni		
Regiunea București-Ilfov	București	București	R.A.D.E.T. București	CET Grivița SRL
				Vest - Energo SA
				Electrocentrale București S.A
	Ilfov	Otopeni	Veolia Energie România SA	

La sfârșitul anului 2019, erau activi 46 de operatori ai sistemelor de alimentare centralizată de energie termică în 51 de localități, aflate în 29 de județe și municipiul București. În cursul anului 2019, un număr de 4 operatori și-au încetat activitatea, respectiv: RAGCL Pașcani, S.C. Termic Calor Serv SRL Alexandria, S.C. Termoficare SA Petroșani, S.C. Termo-Întorsura Buzăului.

La nivelul anului 2019, din datele raportate de operatorii SACET au rezultat următorii indicatori:

- **capacitatea termică totală instalată în centrale aparținând SACET:** 7.737,22 MW, din care 4.058,02 MW reprezintă capacitatea de producere în cogenerare și 3.679,20 MW capacitatea termică de producere separată a energiei termice. Aceste date nu cuprind capacitățile de producere energie termică ale producătorilor independenți de la care operatorii SACET au cumpărat energie termică în anul 2019;

- **numărul de centrale termice aparținând SACET:** 15 centrale de cogenerare (CET) și 633 centrale termice (CT) proprii, dintre care 81 CT de zonă, 290 CT de cvartal și 262 CT de bloc/de scară;

- **numărul de brașamente termice:** serviciul public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat a însumat 110.069 de brașamente termice existente (brașamente termice de apă fierbinte din sistemul de transport, brașamente termice de încălzire, de apă caldă de consum și de abur), din care 100.326 în funcțiune;

- **numărul de consumatori alimentați din SACET:** 1.156.202, din care 13.520 sunt operatori economici, 2.361 instituții publice și 1.140.321 locuințe (apartamente și/sau case);
- **numărul de locuințe debransate, respectiv rebransate:** în anul 2019, în 13 din cele 55 de localități au avut loc debransări semnificative (peste 5%) ale locuințelor de la SACET. Cea mai mare rată a debransărilor s-a înregistrat în Galați (61,87%), unde autoritatea locală a sprijinit financiar trecerea consumatorilor de energie termică de la SACET la utilizarea centralelor termice individuale. În același timp, în 28 din cele 55 de localități cu SACET s-au înregistrat rebransări ale locuințelor la sistemul centralizat, în general de valori mici;
- **valoarea reviziilor și reparațiilor:** 75.386,23 mii lei, reprezentând cca. 55% din valoarea planificată;
- **situația investițiilor realizate în infrastructura SACET în anul 2019:** sumele atrase provin atât de la bugetul statului, bugetele locale, cât și din sursele proprii ale operatorilor (cota de dezvoltare/modernizare). Valorile planificate, respectiv realizate în fiecare regiune sunt prezentate în graficele din Raport;
- **prețul local de furnizare energie termică:** prețurile/tarifele locale aferente serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat sunt aprobate de autoritățile administrației publice locale, în condițiile legii speciale și cu respectarea metodologiilor emise de autoritatea de reglementare competentă.

În urma prelucrării datelor și informațiilor raportate de operatorii SACET, în figurile din Raport este prezentată, pe fiecare regiune, respectiv localitate (operator SACET), evoluția prețului local pentru populație în perioada 2017-2019.

Din datele și informațiile obținute de ANRE în procesul de monitorizare, s-au evidențiat situații critice în unele localități, situații care reflectă neconformități în îndeplinirea atribuțiilor legale de asigurare a serviciului public de alimentare cu energie termică de către autoritățile administrației publice locale. Unele dintre aceste situații se referă la:

- valori semnificative de creanțe/datorii aferente prestării serviciului public de alimentare cu energie termică;
- desființarea/dispariția serviciului public de alimentare cu energie termică;
- neasigurarea preluării bazei de date privind serviciul prestat, la încetarea contractului de delegare.

De asemenea, în urma procesului de monitorizare desfășurat de către ANRE, se disting următoarele probleme generale aferente SPAET:

- numărul în scădere al consumatorilor alimentați determină diminuarea eficienței SACET. Din cauza numărului mare de debransări/deconectări, multe societăți de termoficare și-au încetat pur și simplu activitatea sau au dat faliment, aceasta fiind cauza reducerii semnificative a numărului de operatori SACET;
- pierderile substanțiale din rețelele de transport și distribuție (a se vedea diferența dintre energia termică produsă și/sau cumpărată - 14.080.217 MWh și energia termică vândută - 9.887.516 MWh) conduc la prețuri de furnizare mari;
- volumul redus de investiții și reparații în infrastructura SACET conduce la lipsa continuității în furnizarea energiei termice și la nerespectarea parametrilor de calitate a agentului

termic furnizat. De exemplu, pierderile de căldură/apă și numărul avariilor tehnice înregistrează un nivel ridicat în raport cu SACET-uri similare ca dimensiune din alte țări europene;

- numărul mic de centrale în cogenerare existent relevă necesitatea unei informări adecvate la nivelul Unității Administrativ Teritoriale cu privire la avantajele acestor surse de producere și a utilizării surselor financiare puse la dispoziție de Guvern prin Programul Termoficare în acest scop. Utilizarea la scară mai largă a tehnologiilor de cogenerare și a sistemelor centralizate de producere a energiei termice aduce beneficii nete de mediu, datorită conversiei mărite a energiei, a utilizării energiei termice reziduale și a surselor regenerabile de energie. Cogenerarea și sistemele centralizate pot servi, de asemenea, ca instrumente flexibile pentru construirea unor sisteme electrice și termice ce vor juca un rol esențial în obținerea unor rețele integrate sustenabile în viitor. Astfel, aceste tehnologii pot fi o parte importantă a strategiei privind reducerea emisiilor și securitatea energetică.

Pe parcursul anului 2020, au fost aduse modificări și completări Metodologiei, în contextul necesității simplificării reglementărilor ANRE, precum și a necesității susținerii operatorilor economici, avându-se în vedere măsurile fiscal-bugetare aplicate ca urmare a crizei epidemiologice, după cum urmează:

- raportările operatorilor nu vor mai conține date semestriale, ci numai date anuale, aferente anului de raportare;
- introducerea unor definiții care să permită raportarea în mod unitar, de către toți operatorii economici, a datelor și informațiilor solicitate în procesul de monitorizare;
- eliminarea unor indicatori care creează interpretări sau sunt colectați ca urmare a prevederilor altor reglementari;
- introducerea unui/unei model/structuri minimal/minimale pentru Raportul anual privind starea serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat;
- modificarea unor articole pentru clarificarea condițiilor și a modului de transmitere a datelor de monitorizare;
- introducerea unor note cu referire la modul de completare a unor date și informații.

Astfel, noul Ordin al ANRE nr. 11 din 03.03.2021 pentru aprobarea Metodologiei de monitorizare a serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat și a sistemelor de încălzire și/sau răcire urbană, a fost publicat în Monitorul Oficial nr. 242/10.03.2021 cu intrare în vigoare la data de 1 iulie 2021.

Soluționarea petițiilor în domeniul energiei termice

Începând cu intrarea în vigoare a Legii nr. 225/2006, ANRE soluționează petițiile din sectorul activităților de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice, precum și cele din domeniul montării și exploatarei sistemelor de repartizare a costurilor pentru încălzire și apă caldă de consum.

Analiza și formularea răspunsurilor cu privire la aspectele prezentate în petiții, se realizează în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, cu modificările și completările ulterioare.

În anul 2020, au fost înregistrate și soluționate un număr de 317 petiții, formulate de către persoane fizice și juridice beneficiare/solicitante a serviciilor prestate de către operatorii economici din sectoarele energiei termice.

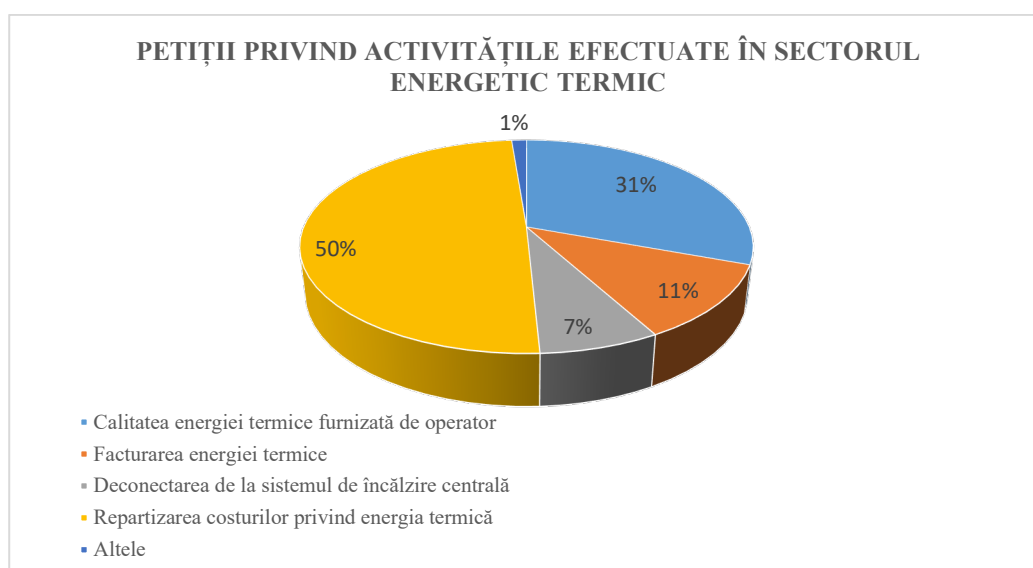
Petițiile au fost transmise spre analiză și soluționare pe adresa ANRE în mod direct, în număr de 272 și în mod indirect, redirectionate prin intermediul altor instituții publice, în număr de 45.

Situația petițiilor adresate indirect se prezintă astfel:

SITUAȚIA PETIȚIILOR REDIRECȚIONATE DE ALTE INSTITUȚII PUBLICE CĂTRE ANRE		
NR. CRT	INSTITUȚIA	ENERGIE TERMICĂ
1	Administrația prezidențială	1
2	Autoritatea pentru protecția consumatorilor	11
3	Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice	29
4	Ministerul Energiei	1
5	Primăria Sectorului 6	3

Pentru identificarea principalelor probleme care sunt prezentate de petenți, a fost întocmită o clasificare a petițiilor, în vederea identificării prevederilor legislative care sunt necesar a fi modificate, dacă este cazul și îmbunătățirea serviciilor furnizate către clienți, în scopul creșterii satisfacției acestora.

PRINCIPALELE CATEGORII DE PROBLEME IDENTIFICATE ÎN PETIȚIILE SOLUȚIONATE, ÎN SECTORUL ENERGIEI TERMICE			
NR. CRT.	PRINCIPALELE PROBLEME SEMNALATE	NUMĂR PETIȚII	[%]
1	Calitatea energiei termice furnizată de operator	97	31%
2	Facturarea energiei termice	36	11%
3	Deconectarea de la sistemul de încălzire centrală	23	7%
4	Repartizarea costurilor privind energia termică	157	50%
5	Altele	4	1%

Participări la evenimente internaționale

- Continuarea cooperării cu Agenția pentru Energie din Austria (AEA) și organizarea, în luna noiembrie 2020, a unei întâlniri de lucru privind schimbul de experiență între ANRE și AEA în domeniul energiei termice și surselor regenerabile de energie.
- Participare, în luna iulie 2020, la videoconferința „Romania Energy Financing Workshop”, organizată de MEEMA și reprezentării Băncii Europene de Investiții (BEI), pe tema posibilităților de finanțare a proiectelor de investiții din sectorul energiei termice care pot contribui la îndeplinirea obiectivelor asumate de România, prin PNIESC și prin intermediul instrumentelor/mecanismelor de finanțare europene.

Predarea activității în domeniul eficienței energetice

Având în vedere prevederile art. XVI ale *Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 1/2020*, privind unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative, începând cu data de 9 ianuarie 2020, **atribuțiile ANRE privind eficiența energetică au fost preluate de către Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri.**

În acest sens, ANRE a asigurat transferul activităților din domeniul eficienței energetice către Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, inclusiv contribuția ANRE pentru elaborarea *Raportului anului 2019 privind progresul înregistrat în îndeplinirea obiectivelor naționale de eficiență energetică și Raportului anului 2019 de monitorizare a implementării Planului Național de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice (PNAEE IV).*

Totodată, ANRE a inițiat procedura de retragere din cadrul proiectelor finanțate prin programul Horizon 2020 la care a participat prin prisma activității de reglementare în domeniul eficienței energetice, respectiv proiectele **CA EED, Odyssee Mure, ENSMOV și LABEL 2020.**

În anul 2020, a fost finalizată procedura de retragere pentru proiectul CA EED și a fost asigurată continuitatea comunicării cu ceilalți coordonatori de proiect, urmând ca în anul 2021 să se definitiveze formalitățile pentru proiectele Odyssee Mure, ENSMOV și LABEL 2020.

VII. ACTIVITATEA DE CONTROL ȘI SOLUȚIONAREA PLÂNGERILOR

Activitatea de soluționare a petițiilor/reclamațiilor

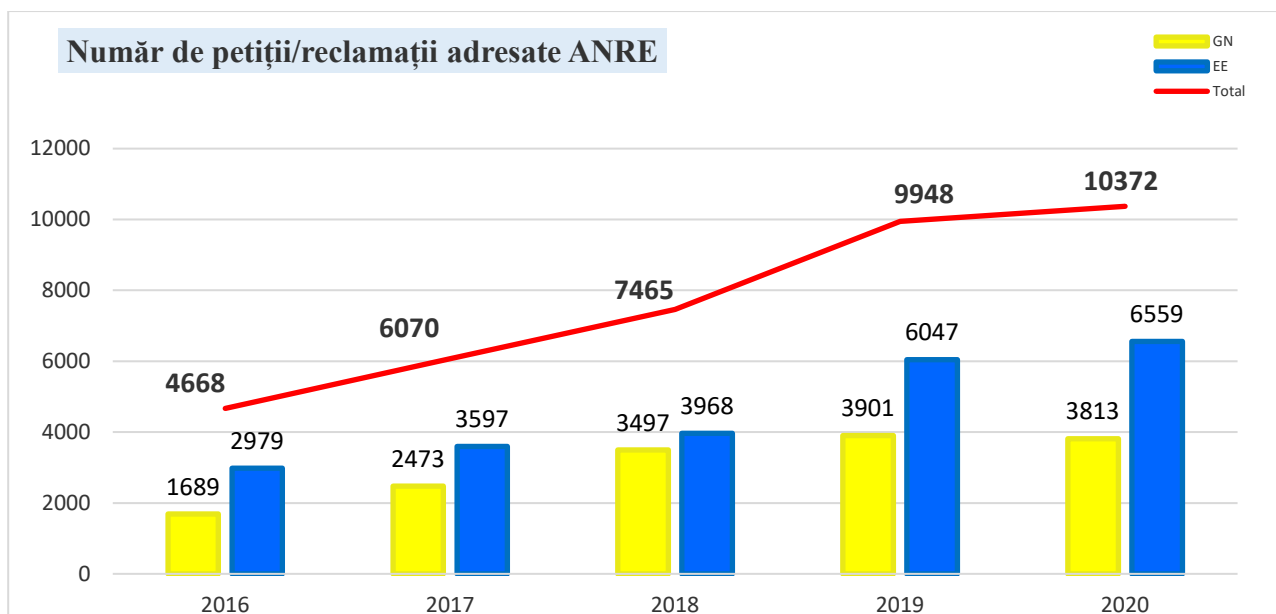
Activitatea de soluționare a petițiilor/reclamațiilor, a neînțelegerilor precontractuale apărute la încheierea contractelor, precum și a plângerilor împotriva operatorilor de rețea, formulate de participanții la piața de energie electrică și la piața de gaze naturale transmise la Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE), este efectuată prin intermediul *Serviciului soluționare plângeri în domeniul energiei electrice (SSPEE)* și a *Serviciului soluționare plângeri în domeniul gazelor naturale (SSPGN)*, aflate în subordinea **Direcției Soluționare Petiții (DSP) din cadrul Direcției Generale Control (DGC)**.

Analiza și formularea răspunsurilor cu privire la aspectele prezentate în petiții/reclamații, s-a efectuat în temeiul prevederilor Ordonanței nr. 27 din 30 ianuarie 2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, cu modificările și completările ulterioare, a Procedurii privind soluționarea reclamațiilor părților interesate în sectorul energiei, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 194/2020 și a legislației aplicabile sectoarelor energiei electrice și gazelor naturale.

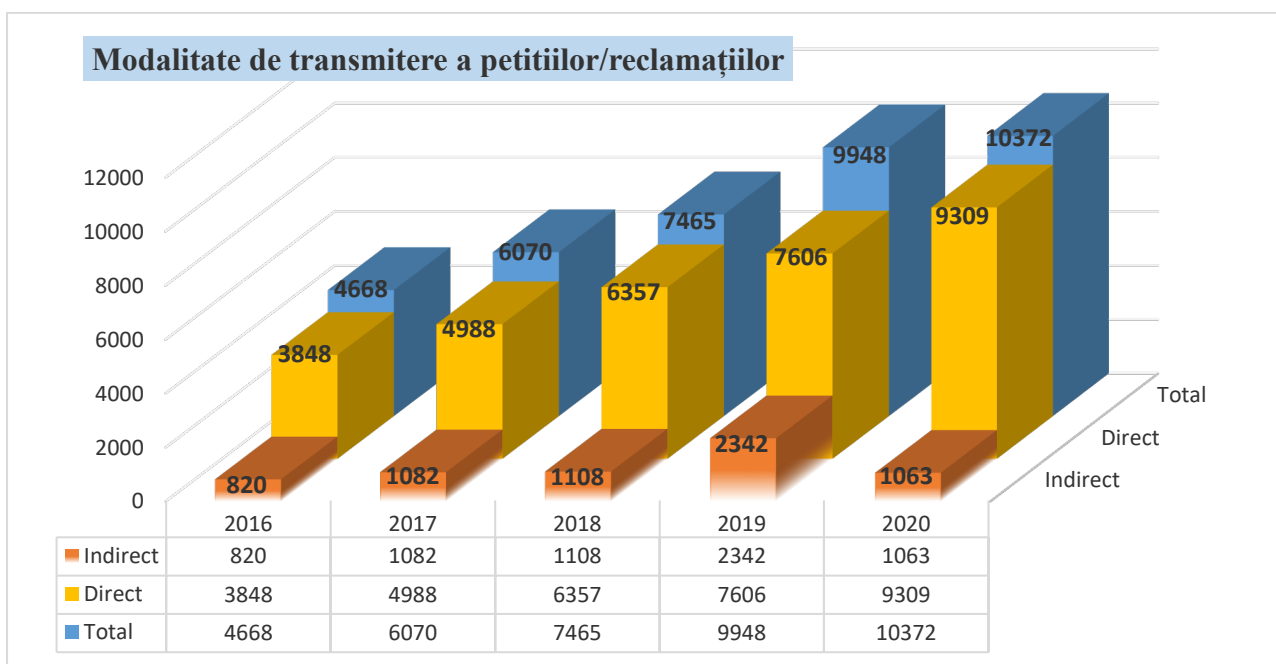
Modul de soluționare a petițiilor/reclamațiilor a fost diferit, în funcție de problemele abordate: de la răspunsuri în scris cuprinzând lămuriri, explicații și referiri la legislația în vigoare, verificări la fața locului, până la discuții directe cu părțile implicate.

În cazul când problemele sesizate în petiții/reclamații, referitoare la nerespectarea unor prevederi legale de către participanții la piața de energie electrică s-au dovedit îndreptățite, ANRE a transmis acestora scrisori de atenționare prin care s-au stabilit măsuri de conformare față de prevederile legale în vigoare și/sau au fost luate măsurile legale de aplicare a unor sancțiuni contravenționale.

În anul 2020, au fost înregistrate și soluționate un număr de **10372** petiții/reclamații formulate de persoane fizice și juridice beneficiare a serviciilor prestate de operatorii economici din sectoarele energiei electrice și gazelor naturale. În sectorul energiei electrice au fost înregistrate **6559** petiții/reclamații iar în sectorul gazelor naturale **3813** petiții/reclamații. Prin comparație cu anul 2019, s-a înregistrat o creștere a numărului de petiții de **4%**, generată de problemele întâmpinate de consumatorii de energie electrică în piața concurențială de energie electrică, cel mai adesea fiind semnalate aspecte legate de contractarea și facturarea energiei electrice, de problemele apărute la racordarea la sistemele/rețelele de gaze naturale/energie electrică, precum și de modul în care au fost puse în practică prevederile legislative noi.

Petițiile/Reclamațiile au fost transmise pe adresa ANRE în mod direct - **9309** și indirect, redirecționate prin intermediul altor instituții publice – **1063**.

Situația petițiilor adresate indirect se prezintă astfel:

SITUAȚIE PETIȚII REDIRECȚIONATE DE ALTE INSTITUȚII PUBLICE CĂTRE ANRE		
NR. CRT	INSTITUȚIA	NUMĂR
1	Administrația Prezidențială/Presedintie	7
2	Guvernul României	64
3	Secretariatul General al Guvernului (SGG)	30
4	Parlamentul României - Camera Deputaților	3
5	Parlamentul României - Senat	6
6	Ministere	81
7	Consiliul Concurenței	7
8	Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM)	4
9	Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (ANPC)	803
10	Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC)	8
11	Avocatul poporului	7
12	Asociația pentru Protecția Cetățeanului (APPC)	1
13	Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (ISU)	12
14	Prefecturi, Consilii Județene, Primării	15
15	Altele	15
	Total	1063

Principalele probleme semnalate de petenți/reclamanți, sunt prezentate în tabelele următoare și se află în atenție pentru identificarea, dacă este cazul, a prevederilor legislative care ar trebui fi modificate în vederea îmbunătățirii serviciilor furnizate către clienți, în scopul creșterii satisfacției acestora.

Principalele categorii de probleme identificate în petițiile/reclamațiile soluționate sunt:

PRINCIPALELE CATEGORII DE PROBLEME IDENTIFICATE ÎN PETIȚIILE SOLUȚIONATE, ÎN SECTORUL ENERGIEI ELECTRICE			
NR. CRT	PRINCIPALELE PROBLEME SEMNALATE	NUMĂR	PROCENT
1	Facturare energie electrică piata libera	1387	19.43%
2	Continuitatea în alimentarea cu energie electrică	842	11.79%
3	Facturare energie electrică piata reglementata	753	10.55%
4	Contractare energie electrică piata libera	631	8.84%
5	Calitatea energiei electrice	376	5.27%
6	Despagubiri receptoare deteriorate, daune	241	3.38%
7	Grup de măsurare defect	225	3.15%
8	Montare grup de măsurare	223	3.12%
9	Deconectare / Sistare / Reziliere / Debranșare / Preaviz / Reconectare	203	2.84%
10	Realizare branșament pentru racordare la rețea	201	2.82%

**PRINCIPALELE CATEGORII DE PROBLEME IDENTIFICATE ÎN PETIȚIILE
SOLUȚIONATE, ÎN SECTORUL GAZELOR NATURALE**

NR. CRT	PRINCIPALELE PROBLEME SEMNALATE	NUMĂR	PROCENT
1	Racordare la sistem	1427	25%
2	Contractare, facturare, calitate	1014	23%
3	Instalații de utilizare (verificări/revizii, detectoare)	921	8,6%
4	Schimbare furnizor	352	2,67%
5	Măsurare	109	35%
6	Servicii de distribuție/transport gaze naturale	89	2,18%

Activitatea de soluționare a neînțelegerilor precontractuale

Prin activitatea specifică desfășurată de ANRE, în anul 2020, a fost înregistrată o singură cerere de soluționare a unor neînțelegeri apărute la încheierea contractelor de furnizare a energiei electrice, fiind soluționată conform prevederilor *Procedurii privind soluționarea neînțelegerilor apărute la încheierea contractelor în domeniul energiei electrice și termice produse în cogenerare de înaltă eficiență*, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 35/2013.

Activitatea de soluționare a plângerilor împotriva operatorilor de rețea

Prin activitatea specifică desfășurată de ANRE, în anul 2020, au fost înregistrate și soluționate 3 plângeri împotriva unor operatori de rețea, în conformitate cu prevederile *Regulamentului privind soluționarea plângerilor împotriva operatorilor de rețea/sistem din domeniul energiei*, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 150/2015.

Alte activități - Emiterea de acte normative

ANRE elaborat un număr de 4 (patru) acte normative, care au fost aprobate de Comitetul de reglementare al ANRE prin:

- Ordinul ANRE nr. 193/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind soluționarea plângerilor în sectorul energiei, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1049 din 9 noiembrie 2020;
- Ordinul ANRE nr. 194/2020 pentru aprobarea Procedurii privind soluționarea reclamațiilor părților interesate în sectorul energiei, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1033 din 05 noiembrie 2020;
- Ordinul ANRE nr. 226/2020 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea comisiei pentru soluționarea disputelor pe piața angro și cu amănuntul apărute între participanții la piața de energie electrică și gaze naturale aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 61/2013, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1237 din 16 decembrie 2020;
- Ordinul ANRE nr. 227/2020 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea comisiilor pentru soluționarea disputelor/divergențelor privind accesul la rețelele/sistemele din domeniul energiei, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității

Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 85/2014, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1237 din 16 decembrie 2020.”

Activitatea de control

Activitatea de control a Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE) este efectuată prin intermediul **Direcției Control Teritorial (DCT), din cadrul Direcției Generale Control (DGC).**

Această activitate a fost desfășurată în baza atribuțiilor stabilite de legislația în vigoare și a fost realizată în conformitate cu programul anual de control, aprobat de președintele ANRE, prin acțiunile de control de tip inspecție și, suplimentar, prin acțiuni de control de tip verificare și supraveghere, rezultate din activitățile curente ale compartimentelor de specialitate din cadrul ANRE.

În anul **2020**, s-au efectuat **512** acțiuni de control de tip inspecție.

Activitatea de control a fost realizată conform programului anual de control și a fost desfășurată în baza atribuțiilor stabilite de legislația în vigoare.

În afara acțiunilor de control de tip inspecție, prevăzute în programul de control aferent anului 2020, au fost efectuate suplimentar: **120** acțiuni de control de tip verificare și **470** de acțiuni de control de tip supraveghere.

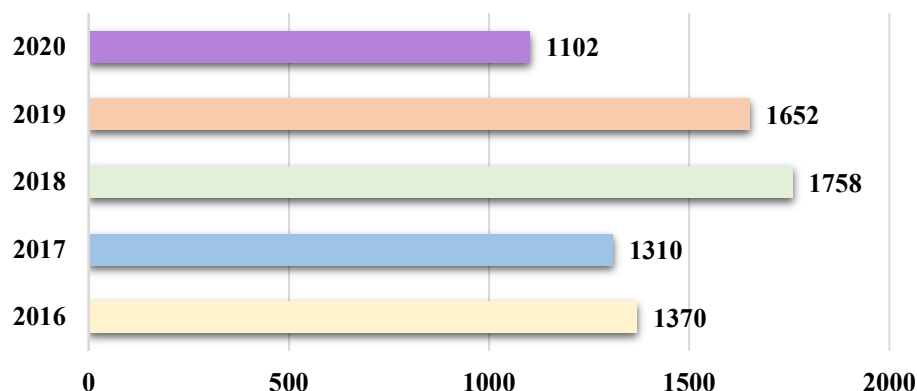
Acțiunile de control au vizat cu preponderență titularii de licențe/autorizații/atestare emise de către ANRE.

Situația acțiunilor de control, pe categorii de operatori economici supuși controlului este redată în tabelul următor:

Tip acțiune de control	Licențiați		Atestați/ Autorizați		Energie regenerabilă		Eficiență energetică	Alții	
	Energie Electrică	Gaze Naturale	Energie Electrică	Gaze Naturale	Licențiați (Acreditare CV)	Licențiați (Obligații CV)		Energie Electrică	Gaze Naturale
Inspecție 512	42	6	251	177	33	0	3	0	0
Verificare 120	48	24	9	12	17	2	0	7	1
Supraveghere 470	213	153	0	14	66	24	0	0	0
Subtotal	303	183	260	203	116	26	3	7	1
Total	486		463		142		3	8	

Evoluția numărului total al acțiunilor de control efectuate de către ANRE în ultimii cinci ani este redată în graficul următor:

**Acțiuni de control
(Inspecții+Verificări+Supraveghere)**

Tematicile acțiunilor de control, desfășurate la titularii de licențe în domeniul energiei electrice și în domeniul gazelor naturale, au constat în principal în verificarea modului în care au fost respectate dispozițiile legale în vigoare privind:

- efectuarea verificării metrologice periodice a mijloacelor de măsurare a energiei electrice și gazelor naturale;
- acordarea de compensații clienților finali pentru nerespectarea indicatorilor standardului de performanță în domeniul energiei electrice;
- acordarea de compensații clienților finali pentru nerespectarea indicatorilor standardului de performanță în domeniul gazelor naturale;
- schimbarea furnizorului de energie electrică;
- încheierea contractelor de furnizare a energiei electrice;
- asigurarea calității serviciului de distribuție în domeniul energiei electrice;
- montarea detectoarelor de gaze naturale;
- respectarea indicatorilor de performanță stabiliți prin standardele de performanță pentru serviciile de distribuție energiei electrice și a gazelor naturale, pentru activitățile de furnizare a energiei electrice și a gazelor naturale, pentru serviciul de transport și de sistem al energiei electrice și al gazelor naturale și plata compensațiilor aferente pentru nerespectarea acestora;
- actualizarea caracteristicilor tehnice ale licențelor de operare a conductelor alimentare din amonte aferente producției gazelor naturale;
- actualizarea caracteristicilor tehnice ale sistemelor de distribuție a gazelor naturale;
- racordarea la rețelele electrice de interes public, inclusiv a prosumatorilor;
- racordarea la sistemul de distribuție al gazelor naturale;
- accesul la sistemul de distribuție și de transport a gazelor naturale;
- asigurarea independenței decizionale a operatorilor de distribuție a energiei electrice și raport cu societatea integrată pe verticală și excluderea practicilor discriminatorii;
- obligația de achiziție a certificatelor verzi;
- certificarea conformității centralelor electrice fotovoltaice și/sau eoliene;
- concordanța între caracteristicile tehnice existente în teren ale echipamentelor principale care intră în componența centralelor electrice acreditate pentru producerea energiei electrice din surse regenerabile de energie;

- proiectarea, verificarea, execuția, recepția și punerea în funcțiune a instalațiilor de utilizare a gazelor naturale;
- proiectarea, verificarea, execuția, recepția și punerea în funcțiune a instalațiilor electrice;
- respectarea condițiilor de valabilitate ale atestatelor și autorizațiilor deținute;

În urma acțiunilor de control efectuate, în anul 2020, au fost întocmite 489 procese-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor (222 în domeniul energiei electrice, 176 în domeniul gazelor naturale, 90 în domeniul energiei regenerabile și 3 în domeniul eficienței energetice) fiind aplicate pentru neregulile constatate un număr de **1963** sancțiuni contravenționale, repartizate astfel:

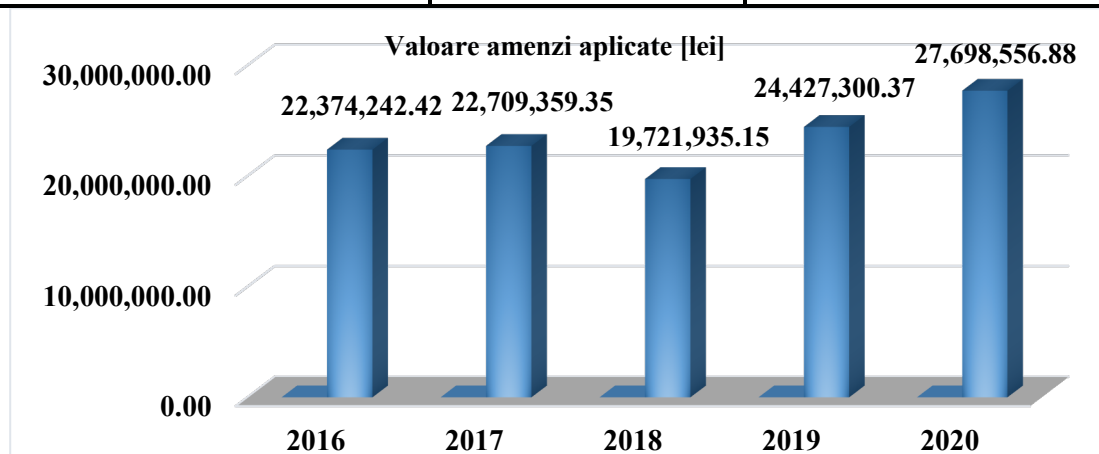
- **1407** în domeniul energiei electrice;
- **444** în domeniul gazelor naturale;
- **109** în domeniul energiei regenerabile;
- **3** în domeniul eficienței energetice.

Prin procesele – verbale de constatare și sancționare a contravențiilor, au fost aplicate amenzi în cuantum total de 27.698.556,88 lei.

Din totalul de 489 procese-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor, 2 au fost aplicate unor persoane fizice și 487 au fost aplicate agenților economici.

Modul de repartizare a sancțiunilor contravenționale și cuantumul amenzilor aplicate este evidențiat în tabelul următor:

Repartizarea sancțiunilor pe tipuri de operatori economici		
Tip Operator Economic	Nr. total sancțiuni aplicate	Sumă totală amenzi aplicate (lei)
Licențiați EE	1389	8.425.000,00
Licențiați GN	396	6.013.523,99
Atestați EE	12	75.000,00
Autorizați GN	48	211.000,00
Licențiat EE - Acreditat CV	81	228.923,79
Licențiat EE – Obligatii achiziție CV	28	12.720.109,10
Eficiență Energetică	3	5.000,00
Alții EE (PF, PFA, Dezvoltatori, OD)	6	20.000,00
Total	1963	27.698.556,88

VIII. INVESTIGAȚII

Activitatea de investigații se desfășoară în baza prevederilor art. 9, alin. (1) lit. y) și lit. z) precum și ale art. 10 alin. (1) lit. b) și alin. (6) lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007, privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare, respectiv ale prevederilor art. 84 și art. 183 din *Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012*, cu modificările și completările ulterioare.

Totodată, activitatea de investigații din cadrul ANRE se realizează în conformitate cu prevederile *Regulamentului pentru organizarea și desfășurarea activității de investigație în domeniul energiei privind funcționarea pieței angro de energie*, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 25/2017, cu modificările și completările ulterioare.

La nivel european, normele care interzic practicile abuzive ce afectează piețele angro de energie sunt coerente cu normele aplicabile piețelor financiare și cu funcționarea corespunzătoare a piețelor angro de energie, sunt stabilite în *Regulamentul (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25.10.2011, privind integritatea și transparența pieței angro de energie (REMIT)*.

Pornind de la baza legală prezentată anterior, structura de investigații din cadrul ANRE asigură:

a) Efectuarea de investigații, în condițiile legii, din oficiu, ca răspuns la o plângere înregistrată, formulată de către o persoană fizică ori juridică afectată în mod real și direct de o potențială încălcare a prevederilor legale privind buna funcționare a pieței angro de energie electrică și gaze naturale, precum și la solicitarea ACER, numai în domeniile în care ANRE are competență de investigare potrivit legii.

b) Urmărirea respectării regulilor de piață și promovarea unei concurențe deschise și echitabile pe piața angro de energie electrică și gaze naturale în beneficiul consumatorilor finali și înlăturarea și/sau eliminarea comportamentelor care afectează integritatea și transparența pieței angro de energie.

c) Corespondența directă cu ACER privind investigațiile declanșate, aflate în curs de desfășurare și/sau finalizate pe piețele angro de energie electrică și gaze naturale ca urmare a cazurilor notificate în Platforma de Notificare ACER referitoare la încălcarea prevederilor REMIT.

În anul 2020, ANRE a finalizat un număr de 10 (zece) investigații la producătorii și furnizorii de energie electrică și gaze naturale, titulari de licență, care desfășoară activități pe piața angro de energie, 6 (șase) dintre acestea fiind declanșate în anul 2019. Scopul investigațiilor efectuate de ANRE, constă în verificarea respectării de către participanții la piața angro de energie a prevederilor *Regulamentului (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie (REMIT)*, precum și a altor regulamente europene specifice.

Ca urmare a celor 10 (zece) acțiuni de investigație finalizate, ANRE a sancționat contravențional 5 (cinci) participanți la piața angro de energie (trei participanți la piața angro de

energie electrică și doi participanți la piața angro de gaze naturale), cu amenzi în cuantum total de 2.200.000 lei (3 sancțiuni de 400 000 lei pentru participanții la piața de energie electrică și 2 sancțiuni de 500 000 lei pentru participanții la piața de gaze naturale). Acești operatori economici au fost sancționați pentru încălcarea prevederilor art. 5 din *REMIT*. Operatorii economici investigați au efectuat pe piața angro de energie electrică, tranzacții calificate ca „*manipulare de piață*”, acestea fiind de natură a oferi indicații false sau înșelătoare privind „*oferta, cererea sau prețul produselor energetice angro*”, conform prevederilor art. 2 pct. 2 lit. a) subpct. (i) din actul normativ antemenționat.

De asemenea, ANRE a declanșat în anul 2020 alte 15 (cincisprezece) investigații la participanții angro la piața de energie, care, în prezent, sunt în curs de finalizare.

Începând cu data de 25.09.2020, sancțiunile contravenționale aplicate participanților la piața angro de energie au fost majorate, astfel că participanții la piața angro de energie care vor manipula sau vor încerca să manipuleze piața angro de energie, vor putea fi sancționați cu amendă în cuantum de 5-10 % din cifra de afaceri a anului anterior aplicării sancționării, fără a mai avea astfel posibilitatea achitării a jumătate din minimul amenzii. Scopul majorării cuantumului amenzii a fost acela de a descuraja și preîntâmpina acțiunile prin care sunt încălcate cerințele privind transparența și manipularea pieței de energie, de a fi proporțional cu prejudiciile create de către participanții la piața angro de energie.

Activitatea de reglementare

În anul 2020, Direcția investigații, alături de alte compartimente din cadrul ANRE, a participat la finalizarea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare.

Relația cu Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei

Ca urmare a modificării **Regulamentului privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei**, începând cu luna decembrie a anului 2020, Direcția investigații asigură corespondența permanentă cu Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER) privind investigațiile declanșate, aflate în curs de desfășurare și/sau finalizate pe piețele angro de energie electrică și gaze naturale ca urmare a cazurilor notificate în Platforma de Notificare ACER referitoare la încălcarea prevederilor *REMIT*, stabilind în acest sens o interfață directă cu ACER. Totodată, au fost nominalizate persoane din cadrul Direcției investigații în diferite grupuri de lucru organizate la nivelul ACER, persoane care au participat activ la sesiunile de lucru ACER realizate în luna decembrie 2020.

IX. DIRECTIA GENERALĂ ACTIVITĂȚI SUPORT

Cooperare internațională

În decursul anului 2020, ANRE a continuat menținerea și dezvoltarea relațiilor bilaterale optime și a comunicării corespunzătoare cu instituțiile Uniunii Europene și organismele naționale care coordonează transpunerea și implementarea acquis-ului comunitar. Scopul acestor activități l-a constituit participarea la procesul decizional european, consolidarea responsabilității democratice și implementarea strategiei uniunii energetice care să garanteze, din punctul de vedere al reglementatorului, o energie accesibilă, suportabilă, sigură, competitivă și durabilă. Totodată, s-a urmărit reprezentarea corespunzătoare a instituției în cadrul structurilor naționale și a grupurilor/atelierelor de lucru organizate la nivel european, în domeniul energiei, pentru realizarea cadrului de reglementare necesar unei tranziții energetice optime, cu implicarea tuturor sectoarelor economice și sociale în vederea realizării, până în 2050, a neutralității climatice.

Apariția valurilor succesive de pandemie COVID-19 și adoptarea măsurilor corespunzătoare la nivel național și internațional au avut un impact major asupra activităților din domeniul relațiilor internaționale (întâlniri cu participare fizică), deoarece pandemia COVID-19 a necesitat o abordare cuprinzătoare și coordonată atât la nivelul statelor membre UE, cât și la nivelul organizațiilor internaționale. În contextul pandemiei COVID-19, ANRE a răspuns prompt solicitărilor ACER, CEER, Comisiei Europene și celorlalte instituții și/sau organizații europene. Mai precis, conform priorităților strategice ale ANRE, a fost acordată atenție maximă participării la întâlnirile virtuale organizate în sistem teleconferință sau videoconferință de către aceste instituții, în vederea unei cooperări solide în materie de securitate energetică, respectare a legislației comunitare, interconectare și liberalizare a piețelor de energie, convergență și transparență a prețurilor, mecanisme de capacitate și adecvanță la nivel regional și european.

În contextul exprimării unor solicitări de către comunitatea energetică europeană și internațională au fost inițiate și purtate discuții ample, în plan bilateral și multilateral, în special cu țările vecine, care au vizat atât analiza și soluționarea unor probleme comune cât și întreprinderea unor programe de asistență tehnică în domeniul reglementării sectorului energetic.

ANRE a asigurat menținerea și dezvoltarea unor legături permanente cu reglementatorii naționali din domeniu, în scopul susținerii cooperării bilaterale și multilaterale, a schimbului de informații și bune practici în domeniul reglementării piețelor de energie electrică și de gaze naturale, de armonizare a legislației naționale în conformitate cu evoluția acquis-ului comunitar și de reconfigurare a piețelor de energie în concordanță cu prevederile legislative cuprinse în cadrul pachetului legislativ al Comisiei Europene „Energie curată pentru toți europenii“.

În contextul cooperării internaționale, ANRE a continuat să-și exercite mandatul de membru cu drepturi depline al Consiliului Reglementatorilor Europeni din Domeniul Energiei - CEER și al Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei – ACER, participând, prin reprezentanții săi, la adunările generale ale CEER, la grupurile de lucru constituite în cadrul CEER și ACER, la reuniunile Consiliului Autorităților de Reglementare (BoR) din cadrul ACER, la elaborarea documentelor propuse în planul de activități al CEER și ACER pentru

anul 2020 și/sau perioada următoare. În perioada de referință, ANRE a candidat la participarea în Consiliul de administrație al ACER și a avut un reprezentant în Comisia de apel a ACER – organism cu rol în rezolvarea disputelor la nivel european. De asemenea, ANRE a participat la evenimentele tip videoconferință organizate pentru Grupurile de experți în Sisteme electrice mai curate, Energii regenerabile și Gaze naturale ale Comisiei Economice pentru Europa - Comitetul pentru Energie Durabilă, având contribuții proprii la documentele și rapoartele prezentate.

Conform prevederilor legislative în vigoare, ANRE a elaborat și transmis raportările naționale cu privire la evoluția pieței naționale de energie electrică și gaze naturale și liberalizarea sectorului în conformitate cu cerințele legislației europene, cu prevederile legislației naționale și recomandărilor CEER /ACER, contribuind la realizarea raportului de monitorizare al ACER privind evoluția piețelor de energie prin furnizarea de date și elaborarea capitolului privind gestionarea plângerilor din cadrul volumului dedicat consumatorilor. Totodată, ANRE a contribuit conform cerințelor cuprinse în cadrul pachetului legislativ al Comisiei Europene „Energie curată pentru toți europenii” la actualizarea și realizarea documentelor ACER și CEER (metodologii, decizii, rapoarte, opinii, recomandări), furnizând informații privind evoluțiile la nivel național în domeniul reglementării.

În vederea elaborării de către CEER a studiului de analiză comparativă a eficienței operatorilor de transport și de sistem pentru energie electrică și gaze - TCB21 și a deciziei CEER adoptată la nivelul Consiliului autorităților de reglementare, ANRE a considerat benefică includerea României în zona de referință pentru Uniunea Europeană pentru domeniul gaze naturale și electricitate.

ANRE a continuat, în anul 2020, direct sau prin intermediul Ambasadei României la Baku, dezvoltarea relațiilor de cooperare instituțională cu Agenția de Reglementare a Energiei din Azerbaidjan – AERA oferind în nenumărate rânduri răspunsuri concrete cu privire la reglementarea, dezvoltarea și funcționarea pieței de energie din România și propuneri de soluționare a problemelor asupra cărora i s-a cerut ajutorul.

În baza Protocolului de colaborare și a Programului de cooperare și asistență semnat anterior în vederea consolidării dialogului și a dezvoltării eficiente a schimbului de experiență, a continuat cooperarea cu ANRE Moldova. Până la declanșarea situației sanitare și a impunerii restricțiilor de călătorie, directorul general al ANRE Moldova a răspuns invitației de a continua dialogul inițiat pe aceste subiecte și a efectuat o vizită de lucru la ANRE, în luna februarie 2020.

Conform Protocolului de colaborare încheiat anterior cu autoritatea de reglementare din Bulgaria – EWRC, au fost purtate discuții asupra aspectelor tehnice privind reglementările din sectorul energiei electrice și al gazelor naturale vis-a-vis de obligativitatea aplicării prevederilor reglementărilor europene în domeniu, asupra experienței și a bunelor practici în activitatea curentă de reglementare.

De câte ori s-a ivit prilejul, opiniile, activitatea de reglementare și preocupările ANRE, au fost prezentate pe plan extern cu ocazia participării virtuale la reuniuni internaționale, seminarii și conferințe pe teme de interes profesional.

Surse de finanțare și execuție bugetară

Situațiile financiare la data de 31.12.2020 au fost întocmite pe modelele aprobate prin:

- Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 79/2010 *pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la 31 decembrie 2009.*
- Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 629/2009 *pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare trimestriale ale instituțiilor publice, precum și a unor raportări financiare lunare în anul 2009.*
- Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 82/2016 *pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la 31 decembrie 2015, pentru modificarea și completarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.917/2005, precum și pentru modificarea și completarea altor norme metodologice în domeniul contabilității publice;*
- Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 28/06.01.2021 *privind transmiterea situațiilor financiare anuale centralizate întocmite de instituțiile publice la 31 decembrie 2020 și pentru modificarea și completarea unor ordine ale ministrului finanțelor publice în domeniul contabilității instituțiilor publice.*

Situațiile financiare au fost întocmite după bilanța de verificare a conturilor sintetice la data de 31 decembrie 2020 pusă de acord cu bilanțele de verificare ale conturilor analitice și în urma analizei soldurilor conturilor contabile. Inventarierea anuală a patrimoniului s-a desfășurat în perioada 01.10.2020 - 31.10.2020, și a avut ca scop principal stabilirea situației reale a tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor, precum și a bunurilor și valorilor deținute cu orice titlu. Conform procesului verbal de inventariere nr. 92751/19.11.2020 nu au fost constatate plusuri sau minusuri în gestiune.

NOTE EXPLICATIVE

1. ANALIZA POSTURILOR BILANȚIERE

Bilanțul contabil la 31.12.2020 ca document de sinteză a elementelor patrimoniale de activ și de pasiv, prezintă următoarea structură:

DENUMIREA INDICATORILOR	Sold la 31.12.2020 (lei)
I. Active necurente, din care :	19.352.425
1. Active fixe necorporale	966.932
2. Active fixe corporale	4.682.927
3. Terenuri și clădiri	13.702.566
II. Active curente, din care :	175.134.643
1. Stocuri	2.449.194

2. Creanțe curente	7.902.349
3. Creante bugetare	512.662
4. Disponibilități banești	164.131.436
5. Cheltuieli în avans	139.002
6. Împrumuturi pe termen scurt	0
A. TOTAL ACTIVE (I+II)	194.487.068
III. Datorii necurente	28.839
IV. Datorii curente, din care :	40.237.756
1. Datorii comerciale și avansuri	30.067.447
2. Datorii către buget	4.476.247
3. Salariile angajaților	4.565.865
4. Datorii din operațiuni cu fonduri externe	1.128.197
5. Împrumuturi pe termen scurt	0
B. TOTAL DATORII (III+IV)	40.266.595
ACTIVE NETE (A-B)	154.220.473
V. Capitaluri proprii, din care :	154.220.473
1. Rezerve și fonduri	10.296.639
2. Rezultat reportat	75.899.458
3. Rezultat patrimonial al perioadei de raportare - excedent	68.024.376

I. Active necurente

Active fixe necorporale

Finanțarea cheltuielilor de capital ale ANRE se asigură integral din venituri proprii.

În bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2020 au fost prevăzute cheltuielile de capital în sumă de **3.742.550 lei**, din care active necorporale **1.433.474 lei**.

Active fixe corporale

Sunt evidențiate în contabilitate pe conturile din grupa 21 după cum urmează:

- 211 terenuri și amenajări la terenuri,
- 212 construcții,
- 213 instalații tehnice, mijloace de transport, animale și plantații,
- 214 mobilier, aparatura birotică, echipamente de protecție a valorilor umane și materiale și alte active corporale.

Activele fixe sunt prezentate în bilanț la valoarea netă, respectiv la valoarea de intrare mai puțin ajustările cumulate aferente amortizării.

-lei-

Elemente de active	Valoare contabilă				Amortizare				Valoare netă
	Sold la 01.01.2020	Creșteri	Reduceri	Sold la 31.12.2020	Sold la 01.01.2020	Creșteri	Reduceri	Sold la 31.12.2020	
	1	2	3	4=1+2-3	5	6	7	8=5+6-7	9=4-8
Alte imobilizări necorporale	5.353.172	540.219	0	5.893.391	4.445.905	480.554	0	4.926.459	966.932

Construcții domeniul privat	9.385.167	347.305	347.305	9.385.167	6.149	277.051	0	283.200	9.101.967
Instalații tehnice, mijloace de transport	7.833.101	2.310.493	1.582.558	8.561.036	4.529.252	993.995	640.160	4.883.087	3.677.949
Mobilier, birotică, echipamente de protecție	2.497.045	311.599	130.784	2.677.880	1.374.750	310.745	12.613	1.672.882	1.004.978
TOTAL	25.068.485	3.509.616	2.060.647	26.517.454	10.356.056	2.062.345	652.773	11.765.628	14.751.826

Modificări în structura activelor corporale

Elemente de activ	Valoare contabilă (lei)			
	Sold la 01.01.2020	Creșteri	Reduceri	Sold la 31.12.2020
	1	2	3	4=1+2-3
Terenuri	927.732	0	0	927.732
Construcții din domeniul public	3.672.867	0	0	3.672.867
TOTAL	4.600.599	0	0	4.600.599

Structura activelor necorporale și corporale neamortizabile

Activele fixe corporale și necorporale sunt prezentate în bilanț la valoarea netă contabilă obținută prin deducerea amortizării cumulate din valoarea de inventar.

La data de 31.12.2020 valoarea netă contabilă a activelor fixe este de **19.352.425 lei**.

II. Active curente

Stocurile sunt bunuri materiale destinate să fie utilizate la prima lor utilizare, alcătuite din materiale consumabile, rechizite și alte bunuri necesare desfășurării activității instituției.

Evaluarea la intrare a stocurilor se realizează la costul de achiziție, care cuprinde prețul de cumpărare, inclusiv taxele de import și celelalte taxe de cumpărare nerecuperabile, costurile de transport și de manipulare și alte costuri accesorii de achiziție imputabile direct, cu excepția rabaturilor, risturnurilor și remiselor primite de la furnizori.

Evaluarea la ieșire a stocurilor se realizează conform metodei FIFO ‘primul intrat - primul ieșit’.

Bunurile ieșite din gestiune se evaluează la costul de achiziție al primei intrări (lot), pe măsura epuizării lotului, stocurile ieșite se evaluează la costul de achiziție al lotului următor, în ordine cronologică.

În sfera stocurilor se includ și materialele de natura obiectelor de inventar, bunuri cu o valoare mai mică decât limita prevăzută de lege pentru a fi considerate imobilizări corporale, sau cu durata mai mică de un an, indiferent de valoarea lor. Evidența materialelor de natura obiectelor de inventar se ține pe două conturi : materiale de natura obiectelor de inventar în magazie (cont 303 01) și materiale de natura obiectelor de inventar în folosință (cont 303 02).

Înregistrarea trecerii pe cheltuieli a consumului acestora se realizează la momentul în care sunt date în consum, cu excepția materialelor de natura obiectelor de inventar al căror cost se recunoaște în momentul scoaterii din folosință al acestora.

La data de 31.12.2020 ANRE înregistrează stocuri în valoare de **2.449.194 lei**, având următoarea componență:

-lei-

	Sold la 01.01.2020	Intrări	Ieșiri	Sold la 31.12.2020
Combustibili (cont 30202)	5.217	111.940	112.743	4.414
Piese de schimb(cont 30204)	174	1.150	1.324	0
Alte materiale consumabile (cont 30208)	138.181	474.127	443.032	169.276
Total cont 302	143.572	587.217	557.099	173.690
Cont 303				
Materiale de natura obiectelor de inventar în magazie (cont 303 01)	388	250.666	228.862	22.192
Materiale de natura obiectelor de inventar în folosință (cont 303 02)	2.115.650	715.331	577.669	2.253.312
Total cont 303	2.116.038	965.997	806.531	2.275.504
Total stocuri	2.259.610	1.553.214	1.363.630	2.449.194

Creanțe curente aflate în sold la sfârșitul perioadei de raportare sunt în valoare de **8.415.011 lei** și reprezintă:

-lei-

Creanțe din operațiuni comerciale, avansuri	7.902.349
Creanțe bugetare	512.662

Soldul contului 411 *Clienți* în valoare de **11.315.757 lei** reprezintă creanțele neîncasate aferente obiectului de activitate al ANRE, respectiv facturi tarife și contribuții emise operatorilor economici, cu termen de încasare sub un an.

Soldul creditor al contului 491 *Ajustări pentru deprecierea creanțelor* în valoare de **3.621.305 lei**, reprezintă creanțe cu probabilitate scăzută de încasare de la operatorii economici în litigiu și în insolvență.

Soldul contului 461 01 01 *Debitori sub 1 an – creanțe comerciale* este în valoare de **81.174 lei** și reprezintă dobânzi și penalități pentru nerespectarea clauzelor contractuale, pentru recuperarea cărora ANRE a formulat acțiune în instanță ce face obiectul Dosarului nr.5488/300/2019.

Soldul contului 473 01 09 *Decontări din operațiuni în curs de clarificare* în valoare de **126.725 lei** reprezintă sume plătite în baza unor sentințe judecătorești care nu pot fi trecute pe cheltuieli decât după clarificarea lor.

Soldul contului 461 01 02 04 *Debitori sub 1 an* este în valoare de **512.662 lei** și reprezintă sume ce urmează a fi încasate de la Casa de Asigurări de Sănătate București.

Analiza creanțelor reflectate în conturile de creanțe comerciale și avansuri

Potrivit contabilității de angajamente, înregistrarea în contabilitate a creanțelor se efectuează în momentul constatării drepturilor reprezentate de obiectul de activitate al instituției, respectiv din tarife percepute pentru acordarea de licențe, autorizații și atestări, pentru prestări de servicii, precum și din contribuțiile operatorilor economici din sectorul energiei, gazelor naturale și eficienței energetice sau din fonduri acordate de organismele internaționale. Prezentăm mai jos situația creanțelor comerciale:

- lei-

Creante	Sold la 01.01.2020	Creanțe constatate	Creanțe încasate	Stingeri prin alte căi	Sold la 31.12.2020
0	1	2	3	4	
Clienți cu vechime sub 1 an	3.735.211	169.542.286	169.157.558		4.119.939
Clienți incerti sau în litigiu	10.697.193	-1.167.798	2.333.577		7.195.818
Creanțe comerciale	81.174				81.174
Ajustări pentru deprecierea creanțelor	6.705.444	2.191.942	5.276.080	0	3.621.306
Total creanțe	7.808.134	166.182.546	166.215.055		7.775.625

Creanțele comerciale și avansurile sunt în valoare de **7.775.625 lei** și corespund cu soldurile conturilor de clienți la data de 31.12.2020.

Pentru clienții incerti sau în litigiu au fost constituite provizioane pentru deprecierea creanțelor în valoare de **3.621.306 lei**.

Disponibilități bănești și alte valori

Disponibilitățile bănești existente în sold la sfârșitul perioadei de raportare sunt în valoare de **164.131.436 lei**, după cum urmează :

-lei-

Conturi de trezorerie, din care :	
- Cont disponibil garanții de participare la licitații	28.967
- Disponibil din fonduri externe	690.935
- Disponibil al instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii	163.382.695
-Imprumuturi pe termen scurt	0
-Avansuri de trezorerie	0
Disponibil la bănci comerciale din care:	28.839
- Disponibil din fonduri cu destinație specială (garanții gestionare)	28.839
Total disponibilități	164.131.436

Așa cum rezultă din prezentarea analitică a sumelor existente în conturile deschise la trezorerie și la instituțiile de credit pe numele ANRE, la data de 31.12.2020 disponibilitățile bănești sunt în valoare de **164.131.436 lei**.

Ordonanță de urgență nr. 1 din 6 ianuarie 2020 privind unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative stipulează la articolul XVII alin (1):
Sumele rămase necheltuite din bugetul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei constituit în anul 2019, în baza prevederilor art. 2 alin. (3¹) și (3²) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare, se transferă până la data de 31 martie 2020 Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri.

Conform prevederilor art.XVII alin (1) din OUG nr.1/2020 cu ordinul de plată nr.513/31.03.2020 a fost transferată sumei de 533.503.254,94 lei la Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri.

Cheltuieli înregistrate în avans

La data de 31.12.2020 soldul contului 471 *Cheltuieli înregistrate în avans* în valoare de **139.002 lei** din care:

- **34.531 lei** asigurări anuale RCA și CASCO plătite de instituție pentru autoturismele din dotare, care în perioada următoare vor fi înregistrate treptat pe cheltuiala aferentă;
- **94.971 lei** contravaloare taxă membru CEER semestrul I 2021;
- **9.500 lei** contravaloare abonament pe anul 2021 la Buletinul Insolvenței.

III. Datorii necurente reprezintă sume ce urmează a fi plătite după o perioadă mai mare de 1 an. La data de 31.12.2020 ANRE înregistrează datorii necurente în valoare de **28.839 lei** reprezentând garanțiile gestionare constituite conform Legii nr. 29/1969 prin reținerea lunară din salariu de la salariații care au ca atribuții principale de serviciu primirea, păstrarea și eliberarea de bunuri aflate în administrarea, folosința sau deținerea instituției.

Menționăm că ANRE nu are *Datorii contingente*, prin urmare nu au fost înregistrate sume pe debitul sau creditul contului în afara bilanțului 8082.

IV. Datorii curente

ANRE înregistrează la 31.12.2020 datorii curente în valoare de **40.237.756 lei**, din care:

- **datorii către furnizorii** de bunuri și servicii sunt în valoare de **841.165 lei** reprezentând obligațiile neachitate de ANRE pentru bunurile achiziționate, lucrările executate și serviciile prestate, care au fost înregistrat în evidența contabilă prin intermediul contului 401 “Furnizori”. ANRE înregistrează în soldul contul 419 “**Clienți - creditori**” suma de **29.193.904 lei** reprezentând sume plătite în avans de către diverși agenți economici, sume pentru care, ulterior, vor fi întocmite facturi sau vor fi restituite în cazul în care depășesc valoarea obligațiilor agenților economici reglementați de autoritate.
- soldul contului 462 “*Creditori*” în valoare de **32.378 lei** reprezintă contravaloarea garanțiilor de participare la licitație.
- **datoria către bugete** în valoare de **4.476.247 lei** cuprinde:
  - ✓ contribuțiile salariaților către bugetul de stat și bugetul asigurărilor sociale aferente fondului de salarii pe luna decembrie 2020, respectiv CAS, CASS precum și contribuția asiguratorie pentru muncă datorată de angajator în sumă de **2.898.970 lei**;
  - ✓ impozitul pe venituri din salarii în valoare de **507.255 lei**;
  - ✓ taxe și vărsăminte asimilate în sumă de **26.336 lei**;
  - ✓ alte datorii față de buget în valoare de **1.043.686 lei**.
- **salariile angajaților** în valoare de **4.565.865 lei** reprezintă drepturi salariale și alte rețineri aferente lunii decembrie 2020 care vor fi achitate în data de 10 ianuarie 2021.
- A.N.R.E. înregistrează în soldul contului 450 06 “*Sume avansate de Comisia Europeană /alți donatori-Fonduri externe nerambursabile postaderare*” suma de **1.128.197 lei** reprezentând sume primite de la finanțatorii externi pentru derularea programelor finanțate integral din fonduri externe nerambursabile.

Menționăm că la data de 31 decembrie 2020 ANRE nu înregistrează plăți restante.

V. Capitaluri proprii

1. Rezerve și fonduri

Conform situației financiare la data de 31.12.2020 rezervele și fondurile sunt în valoare de **10.296.639 lei**, din care:

- rezervele din reevaluare în sumă de **5.696.040 lei**, reprezentând valoarea rezultată din reevaluarea activelor fixe corporale;
- fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului în valoare de **3.672.867 lei**, reprezentând clădirea dată în administrarea instituției;
- fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul privat al statului, în valoare de **927.732 lei**, reprezentând terenul clădirii din domeniul privat care nu se supune amortizării.

Rezultatul reportat – soldul creditor al contului 117 la data de 31.12.2020 este în valoare de **75.899.458 lei** și reprezintă excedentul patrimonial al exercițiilor bugetare precedente.

Rezultatul patrimonial al perioadei de raportare

La data 31.12.2020 contul 121 "*Rezultatul patrimonial*" prezintă sold creditor și exprimă excedentul patrimonial în valoare **68.024.376 lei**.

2. Creșteri semnificative ale sumelor raportate în bilanț

În conformitate cu prevederile OMFP nr. 629/2009 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare trimestriale ale instituțiilor publice, precum și a unor raportări financiare lunare în anul 2009, vă prezentăm explicațiile privind creșterile/descreșterile semnificative ale sumelor raportate în bilanțul încheiat la finele anului 2020 comparativ cu începutul anului la următorii indicatori:

La începutul anului 2020 *Creanțele comerciale și avansurile* raportate la **rândul 22** din bilanț au fost în valoare de **7.808.134.lei**, iar la finele lunii decembrie 2020 au înregistrat o valoare mai mică comparativ cu valoarea de la începutul anului, respectiv de **7.775.625 lei**.

Din datele prezentate în bilanț la **rândul 61 Datorii comerciale și avansuri** se constată faptul că ANRE înregistrează la finele lunii decembrie 2020 o creștere cu 28.438.950 lei comparativ cu nivelul înregistrat la începutul anului, ca urmare a creșterii sumelor înregistrate în contul 419 *Clienți creditori* rezultate din regularizarea contribuției percepută titularilor de licență din domeniul energiei și gazelor naturale. Datele raportate la rândul 61 în bilanț diferă față de datele raportate la rândul 61 din raportarea lunară, aceasta fiind o situație operativă.

Sumele datorate de ANRE la bugetul asigurărilor sociale, evidențiate în bilanț pe **rândul 63.1 Contribuțiile sociale** sunt mai mari cu 37.657 lei decât cele datorate la începutul anului ca urmare a creșterii fondului de salarii.

Din datele prezentate în bilanț la **rândul 72 Salariile angajaților** se constată faptul că ANRE înregistrează la finele lunii decembrie 2020 o creștere cu 47.544 lei față de soldul de la începutul anului, ca urmare a scăderii fondului de salarii.

Contul de rezultat patrimonial

În contul de rezultat patrimonial la data de 31.12.2020 se înregistrează un excedent **în valoare de 68.024.376 lei** care a rezultat prin deducerea cheltuielilor din venituri.

Veniturile din activitatea operațională realizate în perioada ianuarie – decembrie 2020 sunt în valoare de **175.448.062 lei**.

Cheltuielile aferente activității operaționale în perioada ianuarie – decembrie 2020 sunt în valoare **107.482.506 lei**.

Veniturile din activitatea financiară realizate în perioada ianuarie - decembrie 2020 sunt în valoare de **63.972 lei**.

Cheltuielile financiare în perioada ianuarie – decembrie 2020 sunt în valoare **de 5.152 lei**.

3. Execuția bugetului de venituri și cheltuieli

Din contul de execuție al bugetului de venituri și cheltuieli al ANRE încheiat la 31 decembrie 2020 rezultă următoarele:

- **încasările realizate sunt în valoare de 198.164.299 lei;**
- **plățile nete efectuate sunt în valoare de 104.930.671 lei.**

Nu s-au efectuat plăți direct din încasări și nu s-a schimbat destinația legală între finanțare și decontarea legal condiționată a cheltuielilor bugetare, angajamentele bugetare au fost supuse controlului financiar preventiv înainte de a produce consecințe sau a fi decontate ca plăți bugetare. Acest fapt presupune că s-a efectuat verificarea sistematică a proiectelor de operațiuni pentru legalitate, regularitate și încadrare în limita creditelor bugetare. Cheltuielile efectuate au avut la bază documente justificative, legal întocmite, aprobate și controlate ori confirmate prin competențe legale. Execuția de casă a bugetului s-a făcut prin decontarea, confirmarea și plata angajamentelor prin Trezoreria publică. Contabilitatea ANRE a asigurat înregistrarea plăților de casă și a cheltuielilor efective, pe subdiviziunile clasificăției bugetare, potrivit bugetului aprobat.

Răspunderea pentru concordanța datelor transmise pe suport electronic și cele raportate în format letric în situațiile financiare la 31.12.2020 revine ordonatorului principal de credite.

4. Organizarea evidenței angajamentelor bugetare

Evidența angajamentelor bugetare și legale este ținută în cadrul serviciului financiar contabilitate, în conformitate cu Ordinul 1.792/2002 al Ministerului Economiei și Finanțelor, cu modificările și completările ulterioare.

Evidența angajamentelor bugetare și legale deschise pentru fiecare subdiviziune a bugetului aprobat, oferă informații după cum urmează :

- în contul 8060 «**Credite bugetare aprobate**» s-au înregistrat creditele aprobate pentru efectuarea cheltuielilor aprobate prin buget, cu defalcare pe trimestre, pentru fiecare titlu, articol și alineat de cheltuieli;
- în contul 8066 «**Angajamente bugetare**» s-au înregistrat sumele rezervate în vederea efectuării unor cheltuieli, în limita prevederilor bugetului de venituri și cheltuieli aprobat ;
- în contul 8067 «**Angajamente legale**» s-au înregistrat sumele aferente drepturilor salariale ale personalului și obligațiilor aferente, angajamente legale individuale aferente bunurilor și serviciilor, încheiate cu furnizori și alți creditori, în limita creditelor bugetare aprobate.

Pe baza datelor furnizate din evidența analitică a prevederilor bugetului aprobat și al angajamentelor bugetare și legale, s-a întocmit «Situația privind execuția cheltuielilor bugetare angajate», pe titluri de cheltuieli, articole și alineate.

Achiziții publice și IT

În conformitate cu prevederile legale stipulate în H.G. nr. 395/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice cu modificările și completările ulterioare, **Serviciul Achiziții Publice** este *compartimentul intern specializat în domeniul achizițiilor*, acesta fiind organizat în conformitate cu prevederile art. 2 alin. (1) din H.G. nr. 395/2016 cu modificările și completările ulterioare.

În cursul anului 2020 au fost realizate următoarele activități principale:

1. întocmirea Programului Anual al Achizițiilor Publice/2020 pe baza referatelor de necesitate întocmite de compartimentele beneficiare din ANRE, coroborat cu Bugetul de Venituri și Cheltuieli și a Listei de investiții aprobate pentru anul 2020;
2. atribuirea unui număr de 265 contracte/comenzi de achiziție publică de produse/servicii, astfel:
3. organizarea de proceduri de achiziție publică, din care:
  - un număr de 2 (două) proceduri de licitație deschisă online finalizate pentru achiziție Sistem software integrat și Servicii de asigurări voluntare de sănătate;
  - o procedură de achiziție publică de licitație deschisă online demarata pentru furnizare autoturisme electrice hibride 9 buc ;
  - un număr de 4 (patru) proceduri simplificate online finalizate, astfel:
  - contract de furnizare Statii de lucru formate din laptop (tip A) și monitor cu sistem de andocare – 80 bucati și laptopuri tip B - 4 bucăți
  - contract de servicii de furnizare de informații de tip Call Center ;
  - contract de furnizare autoturisme electrice hibride 4 buc ;
  - contract de furnizare produse birotică;
  - o procedura simplificata demarata pentru atribuirea contractului de servicii de curățenie;
  - a inițiat și finalizat procedurile de achiziție prin norme procedurale interne, pentru atribuirea contractelor de prestări de servicii de pază, servicii de medicina muncii, servicii poștale și servicii de arhivare.

Serviciul IT asigură buna funcționare a sistemului informatic al ANRE, alcătuit din infrastructura de procesare și de comunicații, aplicațiile software și bazele de date necesare desfășurării activității instituției.

Anul 2020, am continuat procesul de transformare digitală cu scopul de a eficientiza procesele interne având ca rezultat servicii mai bune oferite cetățenilor și pieței reglementate.

Am reușit să implementăm și să administrăm în siguranță aplicații scalabile, atât pe infrastructura locală, cât și în cloud. Chiar în luna martie, la începutul pandemiei, am reușit să implementăm soluții colaborative pentru toți utilizatorii din cadrul instituției într-o singură zi.

Gradul de adopție a soluției de către utilizatori a fost unul ridicat. S-au creat echipe, au început să lucreze colaborativ, chiar înainte ca noi, cei de la IT, să avem timp să explicăm toate aceste funcționalități.

Respectând cuintetele de securitate a datelor, am creat un sistem pentru gestionarea telemuncii astfel încât toți angajații au reușit să își desfășoare activitatea de acasă.

Principalele proiecte, din zona digitalizării ANRE, din anul 2020 au fost:

- Implementarea unui sistem de ServiceDesk la nivelul ANRE, aplicație a fost pusă la dispoziția tuturor celor interesați cu scopul rezolvării cât mai rapide a problemelor de ordin tehnic sau a disfuncționalităților sistemelor destinată atât angajaților ANRE, dar și în relația cu operatorii sau unii furnizori din zona IT;
- Reînnoirea parcului de calculatoare prin achiziționarea de stații de lucru formate din laptop-uri și monitor cu docking station – în acest fel s-a facilitat un regim hibrid de muncă (telemunca și munca de birou);
- Dezvoltarea unei aplicații interne pentru gestionarea punctelor de vedere aferente Petitiilor (digitalizarea completă a fluxului);
- Implementarea unui sistem pentru facilitarea telemuncii:
  - Integrare soluție management al identității cu soluția de VPN astfel încât angajații ANRE să poată accesa resurse interne, de acasă, în condiții de siguranță;
  - Implementarea și integrarea cu soluția de e-mail a unei soluții de lucru colaborativ Microsoft (Teams, Sharepoint, Forms);
  - Configurarea semnăturii electronice extinse pentru toate persoanele cu funcție de conducere din ANRE;
- Semnarea contractului pentru ”Implementarea unui Sistem Software Integrat la nivelul ANRE”;
- Actualizarea și dezvoltarea mai multor aplicații importante:
  - Comparatoarele de oferte tip pentru energie electrică și gaze naturale;
  - Zona de portal intern;
  - Adaptarea aplicațiilor curente la schimbările legislative.
- Participarea în proiectul finanțat din fonduri europene, ”Dezvoltarea capacității instituționale a Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei pentru simplificarea procesului de schimbare a furnizorului de energie electrică și de gaze naturale” (SMIS 129990).
- Eficientizarea și automatizarea proceselor, integrarea cu servicii online oferite de alte instituții din România și oferirea de servicii digitale cetățenilor rămân priorități pentru noi.

Aspecte juridice, ordine și decizii ale ANRE

Pe parcursul anului 2020, ca urmare a pachetului legislativ adoptat la nivel european și a dinamicii constante a sectorului, activitatea de reglementare a ANRE s-a intensificat substanțial, în exercitarea atribuțiilor și competențelor statuate expres prin OUG nr. 33/2007 fiind adoptate numeroase acte normative aplicabile piețelor de energie electrică, energie termică și gaze naturale. Totodată, în baza prerogativelor prevăzute de lege, ANRE a emis și acte administrative cu caracter individual, care vizează, spre exemplu emiterea/modificarea/retragerea de licențe, autorizații și atestate, aprobarea prețurilor și tarifelor aplicabile de operatorii economici, aplicarea schemei de sprijin de tip bonus și sistemului de promovare prin certificate verzi etc.

Pentru a facilita implementarea, la nivel național, a legislației europene actuale, în cursul anului 2020 ANRE a întreprins demersuri concrete în vederea modificării cu celeritate a cadrului național de reglementare în domeniul energetic, în acord cu schimbările instituite la nivel european.

De asemenea, în sfera priorităților autorității se regăsește în continuare obiectivul privind uniformizarea reglementărilor ANRE, prin implementarea unei abordări unitare a domeniilor de activitate din sfera de competență a acesteia.

În concret, în considerarea prerogativelor de aprobare a reglementărilor în sectorul energiei electrice, termice și al gazelor naturale, la nivelul anului 2020 au avut loc 56 de ședințe ale Comitetului de reglementare, fiind emis un număr de 241 de Ordine ale președintelui ANRE, publicate în Monitorul Oficial al României, conform **Anexei 1**.

Referitor la situația gestionării dosarelor în instanță, în cursul anului 2020, la nivelul ANRE au fost instrumentate 1104 dosare, astfel:

- 288 dosare contravenționale / din care 9 dosare au fost pierdute definitiv;
- 552 dosare contencios / 1 singur dosar pierdut definitiv;
- 216 dosare debite (insolvență);
- 48 alte cauze (civil, obligații) / 8 dosare pierdute definitiv.

Managementul resurselor umane

În cursul anului 2020, în vederea asigurării necesarului de personal de specialitate pentru îndeplinirea obiectivelor specifice stabilite la nivelul compartimentelor, au fost organizate trei concursuri, în urma cărora s-au efectuat patru angajări. De asemenea, au fost organizate trei concursuri prin care au fost promovați în funcții de conducere trei salariați și două examene prin care doi salariați au fost promovați în funcții de execuție superioare.

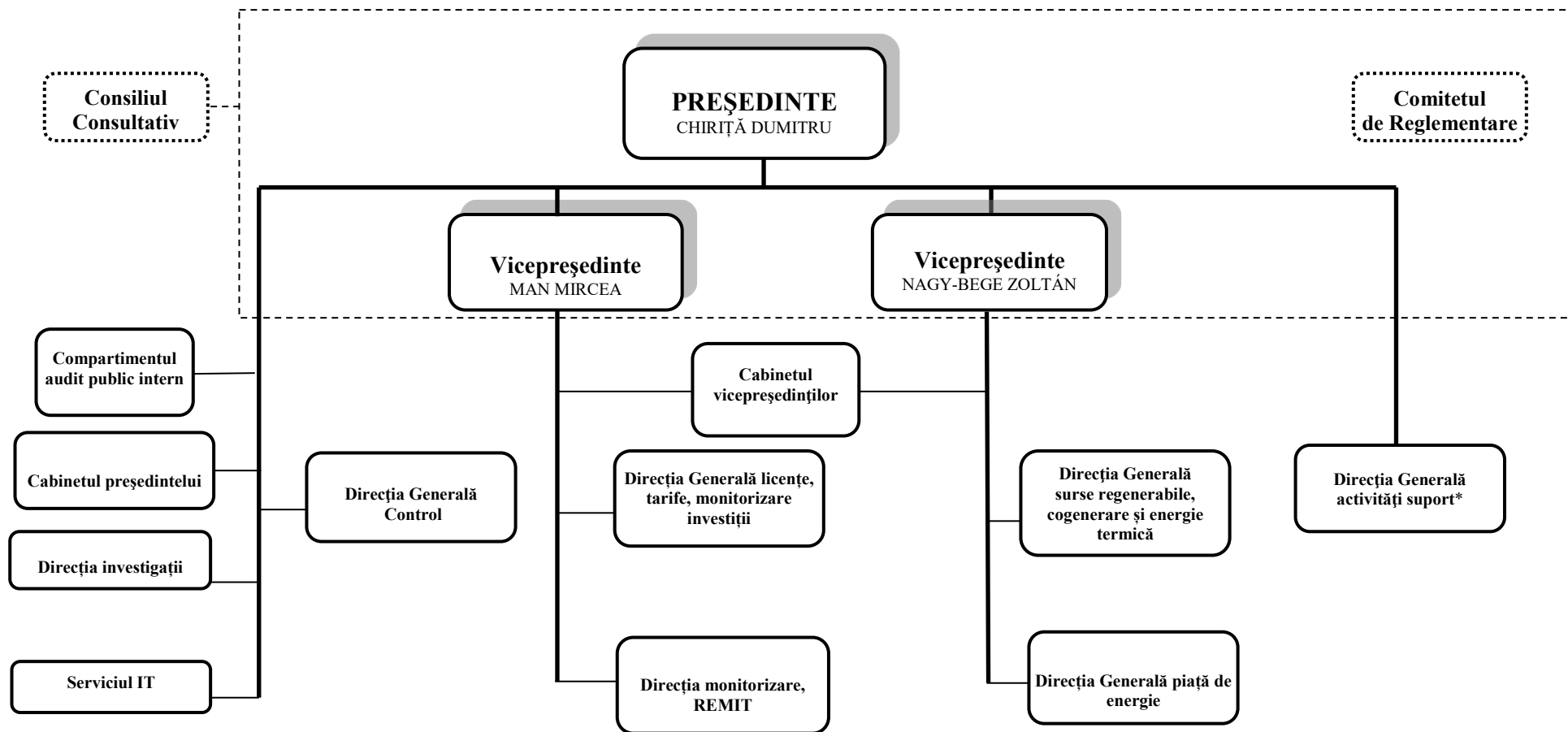
Având în vedere contextul pandemic, ca urmare a stării de urgență instituită la nivel național, începând cu data de 11.03.2020 și, ulterior, ca urmare a emiterii Legii nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, cu modificările și completările ulterioare, a fost suspendată organizarea oricărui tip de concurs pentru ocuparea posturilor vacante și temporar vacante, pe durata stării de alertă.

De asemenea, în anul 2020, pandemia de coronavirus SARS COV 2, a condus la organizarea unui număr redus de cursuri de formare profesională, astfel că doar 19 salariați au participat la programe de formare profesională cu următoarele teme: *”Tarife de rețea transport și distribuție”*, *”Utilizare soft PLEXOS”*, *”Metodologia AGILE”*. În vederea evitării îmbolnăvirii cu virusul SARS CoV-2, *Responsabilul desemnat cu problemele de sănătate și securitate în muncă* a participat la programul online de pregătire profesională cu tema *“Prevenirea și controlul infecției COVID-19 în spațiile cu risc de contaminare”*.

Performanțele profesionale ale salariaților, așa cum rezultă din Fișele de evaluare a performanțelor profesionale individuale pentru perioada 01.11.2019-31.10.2020, au fost evaluate cu calificativul „FOARTE BINE”, cu excepția a doi salariați care au primit calificativul „BINE”.

STRUCTURA ORGANIZATORICĂ
a Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei
 Număr posturi aprobate: 350 (exclusiv membrii Comitetului de Reglementare)

Anexă la Ordinul nr. 18/14.12.2020

* Asigură și relația cu Comitetul de Reglementare și Consiliul Consultativ

Transparența decizională și informarea consumatorilor

Creșterea capacității de comunicare în scopul consolidării poziției instituției ca sursă de informații credibilă, sigură și transparentă cu privire la drepturile consumatorilor de energie prevăzute în legislația europeană, națională și în reglementările emise a reprezentat și în cursul anului 2020 obiectivul principal al activității de comunicare, iar informarea promptă a opiniei publice și partenerilor de dialog cu privire la realizările în domeniul protecției consumatorilor și la acțiunile întreprinse în vederea responsabilizării operatorilor economici în sectorul energiei a constituit o componentă esențială a acestei activități.

Astfel, activitatea de informare în anul de referință s-a concentrat, în principal, pe furnizarea de informații solicitate în scris, în format electronic, telefonic și pe suport de hârtie.

În aplicarea prevederilor legale privind accesul la informațiile de interes public, ANRE a răspuns unui număr de **2181** de solicitări de informații. Dintre acestea **372** au reprezentat solicitări adresate de persoane juridice, române și străine și **1809** au reprezentat solicitări adresate de persoane fizice, române și străine. Din totalul solicitărilor de informații transmise, **1694** au fost transmise pe suport electronic și **5** pe suport hârtie, iar **482** au reprezentat informațiile solicitate verbal de persoane fizice/juridice, române și străine.

Deși majoritatea solicitărilor de informații s-au referit la aspecte specifice domeniului consultanței, ANRE a răspuns **în termenul minim legal de 10 zile la peste 98%** dintre solicitările de informații primite în anul 2020. Raportul privind rezultatele evaluării implementării **Legii nr. 544/2001** privind accesul la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare, este prezentat în **Anexa 2** la prezentul raport.

O altă modalitate eficientă de diseminare a informațiilor și realizată prin implementarea prevederilor privind transparența decizională a reprezentat-o pagina de internet a instituției, care a fost permanent actualizată cu date și informații atât privind reglementările emise, cât și privind proiectele de reglementări – **216** la număr - care au fost supuse proceselor de consultare publică lansate de ANRE în anul 2020. Raportul privind evaluarea implementării **Legii nr. 52/2003** privind transparența decizională este prezentat în **Anexa 3** la prezentul raport.

În vederea creșterii gradului de informare și de conștientizare a drepturilor clienților finali de energie electrică și gaze naturale în relația cu operatorii economici participanți la piața și pentru asigurarea unui cadru adecvat de comunicare, ANRE a continuat și îmbunătățit activitatea de informare prin intermediul serviciului de tip Call-Center, extinzând aria de informații oferite în funcție de modificările legislative apărute în cursul anului. Ca urmare a acestui fapt, numărul de utilizatori ai serviciului de informare de tip Call-Center care au solicitat informații cu privire la drepturile consumatorilor în condițiile unei piețe de energie liberalizate și la cadrul de reglementare emis s-a ridicat la 3.669.

De asemenea, un alt canal important de comunicare cu publicul a fost în continuare aplicația mobilă care permite accesul la comparatoarele de oferte-tip de furnizare a energiei electrice și gazelor naturale și la informații din domeniul energiei. Aplicația mobilă este disponibilă pentru orice

utilizator care are acces la magazinele Google Play și Apple Store și a fost gestionată, cu succes inclusiv pentru respectarea prevederilor legale privind transparența decizională.

În contextul liberalizării pieței de gaze naturale de la 1 iulie 2020, respectiv a pieței de energie electrică de la 1 ianuarie 2021 și în vederea punerii la dispoziția clienților casnici a unor mijloace de informare în legătură cu opțiunile pe care le au în procesul trecerii lor de pe piața reglementată pe piața concurențială și pentru realizarea unei comunicări rapide și eficiente, ANRE a elaborat materialele informative “*Liberalizarea pieței de gaze naturale – Recomandări pentru clientul casnic*” și “*Liberalizarea pieței de energie electrică – Recomandări pentru clientul casnic*”, afișate pe pagina principală a site-ului. În plus, ANRE a încheiat un parteneriat cu Asociația Națională de Protecția Consumatorilor – INFOCONS în vederea diseminării materialelor sub formă de pliante printate și afișarea acestora la punctele de contact ale instituțiilor de interes major de pe întreg teritoriul țării. De asemenea, pentru construirea unei percepții corecte asupra tuturor aspectelor legate de procesul de liberalizare, ANRE a solicitat furnizorilor să distribuie clienților casnici materialul informativ cu recomandări elaborat de ANRE și să îl afișeze la punctul unic de contact, în centrele de relații cu clienții și pe pagina principală a propriilor pagini de internet.

Informarea opiniei publice s-a realizat și prin intermediul mass-media, prin comunicatele și informările de presă transmise ziarelor cotidiene, posturilor de televiziune și de radio (în număr de **63**), interviuri și răspunsuri la întrebările adresate direct de către jurnaliști. Ca urmare a informării mass-media, în presa scrisă, on-line, tv și radio, în anul 2020 au apărut **1774** de articole și informații în care au fost menționate acțiuni, realizări, evenimente, obiective și planuri de perspectivă ale ANRE, principalele teme abordate referindu-se, în principal, la obligațiile ce derivă din legislația primară și cea europeană cuprinse în programul de reglementări, ca de exemplu: *liberalizarea piețelor interne de gaze naturale și energie electrică pentru clienții casnici; prețurile pentru furnizarea gazelor naturale la clienții casnici, respectiv a energiei electrice până la data liberalizării piețelor, 1 iulie 2020, respectiv 1 ianuarie 2021 și după; funcționalitatea aplicației web pentru compararea ofertelor-tip de furnizare a gazelor naturale/energiei electrice; stadiul liberalizării piețelor de gaze naturale și energie electrică și situația încheierii contractelor în regim concurențial; obligația ofertării gazelor naturale pe piețele centralizate; obligația furnizorilor de ultimă instanță de informare a clienților casnici cu privire la furnizarea energiei electrice; furnizarea de ultimă instanță a gazelor naturale; noile reguli privind racordarea clienților casnici și noncasnici la rețelele electrice de interes public, la sistemul de distribuție a gazelor naturale, respectiv sistemul de transport al gazelor naturale; lansarea proiectului „Dezvoltarea capacității instituționale a Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei pentru simplificarea procesului de schimbare a furnizorului de energie electrică și de gaze naturale” finanțat prin Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA); modificarea regulilor de comercializare a energiei electrice produse în centrale electrice din surse regenerabile aparținând prosumatorilor; noile reguli de funcționare a piețelor de energie electrică în contextul aplicării prevederilor Regulamentului (UE) nr. 2019/943; îndeplinirea de către ANRE a cerințelor de securitate a datelor REMIT; rezultatele investigațiilor efectuate de ANRE pe piețele angro de energie electrică și gaze naturale. Toate informările, comunicatele, materialele elaborate și publicate pe pagina oficială de internet a Autorității, www.anre.ro, au fost preluate în presa locală și centrală în proporție de 100%.*

ANRE a recurs la pârghiile puse la dispoziție de lege și a diseminat informații practice pentru clienții finali cu privire la efectele liberalizării pieței de energie electrică, alegerea unei oferte de furnizare optime, soluții în privința semnării noilor contracte etc. Totodată, conform prerogativelor de reglementare prevăzute de lege, ANRE a statuat, prin legislația secundară incidentă în domeniu, obligații concrete de informare în sarcina operatorilor și de raportare către ANRE a modalităților și gradului de îndeplinire a acestora.

În completarea măsurilor menționate anterior și în contextul în care intenția ANRE a fost de a mijloci accesul la informările legate de liberalizarea piețelor unui număr cât mai crescut de clienți finali, în anul 2020, ANRE a demarat procesul de obținere a aprobării Consiliului Național al Audiovizualului (CNA) cu privire la difuzarea, gratuită, prin mijloacele audiovizuale, a unui mesaj de interes public pe tema liberalizării piețelor de energie.

Având în vedere interesul mare al publicului de a afla cât mai multe detalii despre liberalizarea pieței de energie electrică, precum și necesitatea diseminării informațiilor necesare consumatorilor casnici din surse autorizate, în mod constant, ANRE, pe parcursul anului 2020, a diseminat prin intermediul conturilor oficiale pe canalele de socializare Facebook, LinkedIn și Youtube, materiale informative, informări și comunicate de presă conexe subiectului liberalizării piețelor, precum și altor rezultate ale activității de reglementare desfășurate în cadrul autorității.

Audit

Organizarea și independența auditului public intern

Activitatea de audit public intern în cadrul ANRE este organizată la nivel de compartiment și are ca obiectiv îmbunătățirea proceselor de management al riscurilor, de control și guvernanță, prin oferirea de consiliere și asigurări rezonabile că acestea se desfășoară economic, eficace și eficient și permit realizarea obiectivelor propuse și formularea de propuneri de soluții și recomandări de îmbunătățire a activităților instituției, a cadrului de reglementare și a sistemului de control intern.

Realizarea misiunilor de audit public intern

În anul 2020, la nivelul ANRE, s-au realizat 5 misiuni de audit public intern, din care:

- 3 misiuni de asigurare planificate care au avut ca temă: elaborarea reglementărilor tehnice și comerciale în sectorul energiei, determinarea contribuțiilor bănești percepute titularilor de licențe din sectorul energiei și implementarea și menținerea sistemelor de management la nivelul ANRE;
- 2 misiuni de consiliere/consultanță formalizate privind procesul de management al documentelor și procesul de raportare a informațiilor și datelor la nivelul ANRE.

Auditul intern al sistemului de management al calității

În anul 2020 s-au realizat 7 audituri interne ale sistemului de management al calității. Cu ocazia auditului nu s-au identificat cerințe legale, procedurale și de reglementare aplicabile și care să nu fi fost luate în considerare la planificarea proceselor și nu au fost identificate neconformități de natură să afecteze procesele și să influențeze produsele furnizate de ANRE prin structurile auditate.

S-au formulat recomandări de îmbunătățire a SMC în special pentru asigurarea continuității activității în contextul Pandemiei de COVID-19 în care angajații își desfășoară activitatea în regim de telemuncă.

Concluzia auditului a fost că s-au atins toate obiectivele stabilite în Planurile de audit și conform Programului de audit intern al SMC, iar cerințele SR EN ISO 9001:2015 supuse auditului au fost îndeplinite la nivelul compartimentelor auditate, ceea ce demonstrează că SMC este menținut și este eficient.

X. ANEXE

Anexa 1

ORDINE ȘI DECIZII EMISE DE ANRE²⁰ ULTERIOR DATEI DE 01.01.2020,
PUBLICATE ÎN MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI, PARTEA I

Nr. crt.	Act normativ	Publicat
1.	Ordinul ANRE nr. 1/2020 privind aprobarea tarifelor și contribuțiilor bănești percepute de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei în anul 2020	M.O. nr. 27 din 15 ianuarie 2020
2.	Ordinul ANRE nr. 2/2020 pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 222/2019 privind aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică reactivă, pentru Societatea Distribuție Energie Oltenia - S.A.	M.O. nr. 28 din 16 ianuarie 2020
3.	Ordinul ANRE nr. 3/2020 pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 223/2019 privind aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică reactivă, pentru Societatea Delgaz Grid -SA	M.O. nr. 28 din 16 ianuarie 2020
4.	Ordinul ANRE nr. 4/2020 pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 224/2019 privind aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică reactivă, pentru Societatea E-Distribuție Banat -SA	M.O. nr. 28 din 16 ianuarie 2020
5.	Ordinul ANRE nr. 5/2020 pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 225/2019 privind aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică reactivă, pentru Societatea E-Distribuție Dobrogea -SA	M.O. nr. 28 din 16 ianuarie 2020
6.	Ordinul ANRE nr. 6/2020 pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 226/2019 privind aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică reactivă, pentru Societatea E- Distribuție Energie Muntenia -SA	M.O. nr. 28 din 16 ianuarie 2020

²⁰ Ordinele și deciziile ANRE sunt prezentate în ordinea publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

7.	Ordinul ANRE nr. 7/2020 pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 227/2019 privind aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică reactivă, pentru Societatea de Distribuție a Energiei Electrice Muntenia Nord -SA	M.O. nr. 28 din 16 ianuarie 2020
8.	Ordinul ANRE nr. 8/2020 pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 228/2019 privind aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică reactivă, pentru Societatea de Distribuție a Energiei Electrice Transilvania Nord - SA	M.O. nr. 28 din 16 ianuarie 2020
9.	Ordinul ANRE nr. 9/2020 pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 229/2019 privind aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică reactivă, pentru Societatea de Distribuție a Energiei Electrice Transilvania Sud - SA	M.O. nr. 28 din 16 ianuarie 2020
10.	Ordinul ANRE nr. 10/2020 pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 218/2019 privind aprobarea tarifului mediu pentru serviciul de transport, a componentelor tarifului de transport de introducere a energiei electrice în rețea (T_G) și de extragere a energiei electrice din rețea (T_L), a tarifelor pentru serviciul de sistem și a prețului reglementat pentru energia electrică reactivă, practicate de Compania Națională de Transport al Energiei Electrice "Transelectrica" - S.A.	M.O. nr. 28 din 16 ianuarie 2020
11.	Ordinul ANRE nr. 11/2020 privind modificarea și completarea Metodologiei de stabilire a cotei anuale obligatorii de achiziție de certificate verzi, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 157/2018	M.O. nr. 68 din 31 ianuarie 2020
12.	Ordinul ANRE nr.12/2020 pentru modificarea și completarea Regulamentului de selecție concurențială în vederea desemnării furnizorilor de ultimă instanță, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 26/2018	M.O. nr. 68 din 31 ianuarie 2020
13.	Ordinul ANRE nr. 13/2020 pentru aprobarea Regulamentului de emiteră a avizelor tehnice privind eficiența energetică în cadrul Programului Termoficare	M.O. nr. 91 din 7 februarie 2020
14.	Ordinul ANRE nr. 14/2020 privind aprobarea Metodologiei pentru stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată și de aprobare a prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale	M.O. nr. 92 din 7 februarie 2020
15.	Ordinul ANRE nr. 15/2020 privind modificarea Metodologiei de calculare a tarifelor de neutralitate pentru echilibrare, inclusiv repartizarea lor în rândul	M.O. nr. 92 din 7 februarie 2020

	utilizatorilor rețelei de transport al gazelor naturale, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 85/2017, și a Codului rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 16/2013	
16.	Ordinul ANRE nr. 16/2020 pentru aprobarea Metodologiei de regularizare a diferențelor dintre alocări și cantitățile de gaze naturale distribuite	M.O. nr. 92 din 7 februarie 2020
17.	Ordinul ANRE nr. 17/2020 pentru abrogarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 95/2014 privind înființarea Departamentului pentru eficiență energetică în cadrul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei și numirea șefului acestuia	M.O. nr. 112 din 13 februarie 2020
18.	Ordinul ANRE nr. 18/2020 privind stabilirea cotei obligatorii de achiziție de certificate verzi aferentă anului 2019	M.O. nr. 158 din 27 februarie 2020
19.	Ordinul ANRE nr. 20/2020 privind aprobarea Regulamentului de programare, funcționare și dispecerizare a depozitelor de înmagazinare subterană a gazelor naturale	M.O. nr. 171 din 2 martie 2020
20.	Ordinul ANRE nr. 21/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind separarea contabilă a activităților desfășurate de către titularii de licențe din sectorul gazelor naturale	M.O. nr. 183 din 6 martie 2020
21.	Ordinul ANRE nr. 22/2020 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 59/2013	M.O. nr. 203 din 13 martie 2020
22.	Ordinul ANRE nr. 23/2020 privind modificarea și completarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 52/2019 pentru aprobarea Metodologiei de stabilire a cantităților de gaze naturale pe care producătorii au obligația să le vândă cu prioritate pentru asigurarea întregului necesar de consum al clienților casnici și al producătorilor de energie termică, numai pentru cantitatea de gaze naturale utilizată la producerea de energie termică în centralele de cogenerare și în centralele termice destinată consumului populației, din producția internă curentă și/sau din depozitele de înmagazinare și de modificare și completare a Codului rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 16/2013, pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 40/2019 pentru aprobarea Contractului-cadru de vânzare-cumpărare a gazelor naturale, încheiat între producătorii de gaze naturale și furnizorii de gaze naturale sau clienții finali eligibili, precum și pentru	M.O. nr. 225 din 20 martie 2020

	modificarea Codului rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 16/2013	
23.	Ordinul ANRE nr. 24/2020 privind aprobarea tarifelor de înmagazinare subterană aferente activității de înmagazinare subterană a gazelor naturale desfășurate de către Societatea Națională de Gaze Naturale Romgaz - S.A. - Filiala de Înmagazinare Gaze Naturale DEPOGAZ PLOIEȘTI - S.R.L.	M.O. nr. 243 din 25 martie 2020
24.	Ordinul ANRE nr. 25/2020 privind aprobarea tarifelor de înmagazinare subterană aferente activității de înmagazinare subterană a gazelor naturale desfășurate de către Societatea „Depomureș” Târgu Mureș - S.A.	M.O. nr. 243 din 25 martie 2020
25.	Ordinul ANRE nr. 26/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru operarea sistemului de distribuție preluat, realizată de Societatea PREMIER ENERGY - S.R.L. în calitate de operator desemnat să preia operarea sistemului de distribuție a gazelor naturale din localitatea Otopeni, aparținătoare orașului Otopeni, județul Ilfov	M.O. nr. 243 din 25 martie 2020
26.	Ordinul ANRE nr. 27/2020 pentru stabilirea unor măsuri privind furnizarea gazelor naturale la clienții casnici în perspectiva eliminării prețurilor reglementate	M.O. nr. 243 din 25 martie 2020
27.	Ordinul ANRE nr. 56/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru Societatea Națională de Gaze Naturale „ROMGAZ” - S.A.	M.O. nr. 243 din 25 martie 2020
28.	Ordinul ANRE nr. 57/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea SALGAZ - S.A.	M.O. nr. 243 din 25 martie 2020
29.	Ordinul ANRE nr. 58/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea TEHNOLOGICA RADION - S.R.L.	M.O. nr. 243 din 25 martie 2020
30.	Ordinul ANRE nr. 59/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea TULCEA GAZ - S.A.	M.O. nr. 243 din 25 martie 2020
31.	Ordinul ANRE nr. 60/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea VEGA 93 - S.R.L.	M.O. nr. 243 din 25 martie 2020
32.	Ordinul ANRE nr. 28/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru	M.O. nr. 245 din 25 martie 2020

	aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea AMARAD DISTRIBUȚIE - S.R.L.	
33.	Ordinul ANRE nr. 29/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea B.E.R.G. SISTEM GAZ - S.A.	M.O. nr. 245 din 25 martie 2020
34.	Ordinul ANRE nr. 30/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea CPL CONCORDIA FILIALA CLUJ ROMÂNIA - S.R.L.	M.O. nr. 245 din 25 martie 2020
35.	Ordinul ANRE nr. 31/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea CORDUN GAZ -S.A.	M.O. nr. 245 din 25 martie 2020
36.	Ordinul ANRE nr. 32/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea DESIGN PROIECT - S.R.L.	M.O. nr. din nr. 245 din 25 martie 2020
37.	Ordinul ANRE nr. 33/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea DISTRIGAZ VEST - S.A.	M.O. nr. 245 din 25 martie 2020
38.	Ordinul ANRE nr. 34/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea E.ON GAZ FURNIZARE - S.A.	M.O. nr. 245 din 25 martie 2020
39.	Ordinul ANRE nr. 35/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea ENGIE ROMÂNIA - S.A.	M.O. nr. 245 din 25 martie 2020
40.	Ordinul ANRE nr. 36/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea EURO SEVEN INDUSTRY - S.R.L.	M.O. nr. 245 din 25 martie 2020
41.	Ordinul ANRE nr. 37/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea GAZ EST - S.A.	M.O. nr. 245 din 25 martie 2020
42.	Ordinul ANRE nr. 38/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată	M.O. nr. 245 din 25 martie 2020

	pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea GAZ NORD EST - S.A.	
43.	Ordinul ANRE nr. 39/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea GAZ VEST - S.A.	M.O. nr. 245 din 25 martie 2020
44.	Ordinul ANRE nr. 40/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea GAZMIR IAȘI - S.R.L.	M.O. nr. 245 din 25 martie 2020
45.	Ordinul ANRE nr. 41/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie - 30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea HARGAZ HARGHITA GAZ - S.A.	M.O. nr. 245 din 25 martie 2020
46.	Ordinul ANRE nr. 42/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea INSTANT CONSTRUCT COMPANY - S.A.	M.O. nr. 246 din 25 martie 2020
47.	Ordinul ANRE nr. 43/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea MĂCIN GAZ - S.R.L.	M.O. nr. 246 din 25 martie 2020
48.	Ordinul ANRE nr. 44/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea MEGA CONSTRUCT - S.A.	M.O. nr. 246 din 25 martie 2020
49.	Ordinul ANRE nr. 45/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea MEHEDINȚI GAZ - S.A.	M.O. nr. 246 din 25 martie 2020
50.	Ordinul ANRE nr. 46/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea MIHOC OIL - S.R.L.	M.O. nr. 246 din 25 martie 2020
51.	Ordinul ANRE nr. 47/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea M.M. DATA - S.R.L.	M.O. nr. 246 din 25 martie 2020
52.	Ordinul ANRE nr. 48/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru	M.O. nr. 246 din 25 martie 2020

	aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea NORD GAZ - S.R.L.	
53.	Ordinul ANRE nr. 49/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea NOVA POWER & GAS - S.R.L.	M.O. nr. 246 din 25 martie 2020
54.	Ordinul ANRE nr. 50/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea OLIGOPOL - S.R.L.	M.O. nr. 246 din 25 martie 2020
55.	Ordinul ANRE nr. 51/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea PREMIER ENERGY - S.R.L.	M.O. nr. 246 din 25 martie 2020
56.	Ordinul ANRE nr. 52/2020 privind aprobarea prețurilor reglementate pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale în regim reglementat, realizată de Societatea PREMIER ENERGY - S.R.L. în calitate de operator desemnat să preia operarea sistemului de distribuție a gazelor naturale din localitatea Zimnicea, aparținătoare municipiului Zimnicea, județul Teleorman	M.O. nr. 246 din 25 martie 2020
57.	Ordinul ANRE nr. 53/2020 privind aprobarea prețurilor reglementate pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale în regim reglementat, realizată de Societatea PREMIER ENERGY - S.R.L. în calitate de operator desemnat să preia operarea sistemului de distribuție a gazelor naturale din localitatea Otopeni, aparținătoare orașului Otopeni, județul Ilfov	M.O. nr. 246 din 25 martie 2020
58.	Ordinul ANRE nr. 54/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea PRISMA SERV COMPANY - S.R.L.	M.O. nr. 246 din 25 martie 2020
59.	Ordinul ANRE nr. 55/2020 privind stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată pentru perioada 1 ianuarie-30 iunie 2020 și pentru aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale pentru Societatea PROGAZ P&D S.A.	M.O. nr. 246 din 25 martie 2020
60.	Ordinul ANRE nr. 63/2020 privind aprobarea programului de implementare a măsurilor necesare în scopul asigurării condițiilor de decontare la un interval de 15 minute	M.O. nr. 269 din 31 martie 2020
61.	Ordinul ANRE nr. 62/2020 pentru aprobarea Regulilor comerciale privind colectarea, prelucrarea și transmiterea valorilor măsurate de energie electrică	M.O. nr. 271 din 1 aprilie 2020
62.	Ordinul ANRE nr. 64/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de încheiere a contractelor bilaterale de energie electrică prin licitație	M.O. nr. 272 din 1 aprilie 2020

	extinsă și utilizarea produselor care să asigure flexibilitatea tranzacționării	
63.	Ordinul ANRE nr. 65/2020 privind modificarea și completarea unor ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei	M.O. nr. 274 din 1 aprilie 2020
64.	Ordinul ANRE nr. 61/2020 pentru aprobarea Regulamentului de programare a unităților de producție dispecerizabile, a consumatorilor dispecerizabili și a instalațiilor de stocare dispecerizabile, a Regulamentului de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare și a Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea	M.O. nr. 287 și 287 bis din 6 aprilie 2020
65.	Ordinul ANRE nr. 66/2020 privind modificarea și completarea Metodologiei de calcul al consumului tehnologic din sistemele de distribuție a gazelor naturale, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 18/2014 .	M.O. nr. 308 din 13 aprilie 2020
66.	Ordinul ANRE nr. 67/2020 pentru modificarea Normei tehnice privind delimitarea zonelor de protecție și de siguranță aferente capacităților energetice, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 239/2019	M.O. nr. 318 din 16 aprilie 2020
67.	Ordinul ANRE nr. 68/2020 pentru modificarea Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 59/2013	M.O. nr. 318 din 16 aprilie 2020
68.	Ordinul ANRE nr. 69/2020 pentru aprobarea Procedurii privind racordarea la rețelele electrice de interes public a locurilor de consum și de producere aparținând prosumatorilor care dețin instalații de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu puterea instalată de cel mult 27 kW pe loc de consum	M.O. nr. 330 din 23 aprilie 2020
69.	Ordinul ANRE nr. 71/2020 pentru modificarea și completarea Procedurii privind verificările și reviziile tehnice ale instalațiilor de utilizare a gazelor naturale, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 179/2015	M.O. nr. 341 din 28 aprilie 2020
70.	Ordinul ANRE nr. 70/2020 privind modificarea anexei la Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 12/2017 pentru aprobarea Regulamentului de preluare de către furnizorii de ultimă instanță a locurilor de consum ale clienților finali care nu au asigurată furnizarea energiei electrice din nicio altă sursă și pentru modificarea unor reglementări din sectorul energiei electrice	M.O. nr. 344 din 28 aprilie 2020
71.	Ordinul ANRE nr. 74/2020 privind aprobarea tarifului reglementat pentru schimburile de energie electrică cu	M.O. nr. 347 din 29 aprilie 2020

	țările perimetrice, practicat de Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica“ - S.A.	
72.	Ordinul ANRE nr. 19/2020 privind modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 162/2014 pentru aprobarea punctelor relevante ale Sistemului național de transport al gazelor naturale	M.O. nr. 348 din 30 aprilie 2020
73.	Ordinul ANRE nr. 72/2020 pentru modificarea Metodologiei de stabilire a tarifelor reglementate pentru serviciile de distribuție în sectorul gazelor naturale, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 217/2018	M.O. nr. 357 din 5 mai 2020
74.	Ordinul ANRE nr. 73/2020 pentru modificarea anexei la Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 189/2018 privind obligația de informare a clienților finali prin intermediul aplicației informatice „Comparator al ofertelor-tip de furnizare a energiei electrice“;	M.O. nr. 384 din 13 mai 2020
75.	Ordinul ANRE nr. 75/2020 privind stabilirea ratei reglementate a rentabilității capitalului investit aplicate la stabilirea tarifelor pentru serviciile de distribuție, de transport și de sistem a energiei electrice și gazelor naturale până la sfârșitul perioadei a patra de reglementare și de modificare a unor acte normative emise de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei	M.O. nr. 386 din 13 mai 2020
76.	Decizia ANRE nr. 754/2020 pentru aprobarea modalității de alocare transfrontalieră a costurilor aferente proiectului de interes comun nr. 6.20.4 - „Unitate de stocare Depomureș, România“ - faza 1, parte a grupului de proiecte 6.20 - Creșterea capacității de stocare în Europa de Sud-Est, inițiat de S.C. DEPOMUREȘ - S.A	M.O. nr. 390 din 14 mai 2020
77.	Ordinul ANRE nr. 79/2020 privind obligația de a oferta gaze naturale pe piețele centralizate din România	M.O. nr. 409 din 18 mai 2020
78.	Ordinul ANRE nr. 76/2020 pentru modificarea și completarea Procedurii privind desemnarea unui operator de distribuție a gazelor naturale pentru preluarea operării unui sistem de distribuție a gazelor naturale, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 2/2017	M.O. nr. 414 din 19 mai 2020
79.	Ordinul ANRE nr. 77/2020 privind modificarea și completarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 226/2018 pentru aprobarea regulilor de comercializare a energiei electrice produse în centrale electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 27 kW aparținând prosumatorilor	M.O. nr. 414 din 19 mai 2020
80.	Ordinul ANRE nr. 80/2020 pentru modificarea și completarea Regulamentului de măsurare a cantităților de gaze naturale tranzacționate în România, aprobat prin	M.O. nr. 424 din 21 mai 2020

	Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 62/2008	
81.	Ordinul ANRE nr. 78/2020 privind aprobarea Contractului-cadru de distribuție a gazelor naturale și a Condițiilor generale de contractare pentru prestarea serviciului de distribuție a gazelor naturale	M.O. nr. 430 din 22 mai 2020
82.	Ordinul ANRE nr. 81/2020 pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 79/2020 privind obligația de a oferta gaze naturale pe piețele centralizate din România	M.O. nr. 441 din 26 mai 2020
83.	Decizia ANRE nr. 838/2020 pentru aprobarea modalității de alocare transfrontalieră a costurilor aferente proiectului de interes comun nr. 6.20.6 - „Unitate de stocare subterană de gaze de la Sărmășel, România“, parte a grupului de proiecte 6.20 - Creșterea capacității de stocare în Europa de Sud-Est, inițiat de S.N.G.N. ROMGAZ - S.A. - Filiala de Înmagazinare Gaze Naturale DEPOGAZ Ploiești - S.R.L.	M.O. nr. 441 din 26 mai 2020
84.	Ordinul ANRE nr. 82/2020 pentru modificarea și completarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 41/2019 privind aprobarea Metodologiei de stabilire a tarifelor reglementate pentru serviciile de transport al gazelor naturale	M.O. nr. 450 din 28 mai 2020
85.	Ordinul ANRE nr. 83/2020 privind aprobarea venitului reglementat, a venitului reglementat corectat și a tarifelor de transport pentru activitatea de transport al gazelor naturale prin Sistemul național de transport	M.O. nr. 450 din 28 mai 2020
86.	Ordinul ANRE nr. 85/2020 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind racordarea la sistemul de distribuție a gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 32/2017	M.O. nr. 490 din 10 iunie 2020
87.	Ordinul ANRE nr. 84/2020 pentru modificarea Regulilor generale privind piețele centralizate de gaze naturale, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 105/2018	M.O. nr. 495 din 11 iunie 2020
88.	Ordinul ANRE nr. 88/2020 pentru aprobarea Metodologiei de stabilire a tarifelor reglementate și a prețurilor aplicate de furnizorii de ultimă instanță clienților finali pentru perioada 1 iulie-31 decembrie 2020 și pentru modificarea și completarea Contractului-cadru de vânzare-cumpărare a energiei electrice încheiat între producătorii de energie electrică și furnizorii de ultimă instanță, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 34/2019	M.O. nr. 501 din 12 iunie 2020
89.	Ordinul ANRE nr. 89/2020 privind aprobarea unor dispoziții tranzitorii pentru aplicarea prevederilor Metodologiei de stabilire și ajustare a prețurilor pentru energia electrică și termică produsă și livrată din centrale de cogenerare ce beneficiază de schema de	M.O. nr. 501 din 12 iunie 2020

	sprijin, respectiv a bonusului pentru cogenerarea de înaltă eficiență, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 15/2015	
90.	Ordinul ANRE nr. 90/2020 privind aprobarea unor dispoziții tranzitorii pentru aplicarea prevederilor Metodologiei de stabilire a prețurilor pentru energia termică livrată în SACET din centrale cu unități de cogenerare care nu beneficiază de scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 111/2014	M.O. nr. 501 din 12 iunie 2020
91.	Ordinul ANRE nr. 91/2020 privind aprobarea prețului de referință al energiei electrice produse în cogenerare de înaltă eficiență, care beneficiază de bonus	M.O. nr. 501 din 12 iunie 2020
92.	Ordinul ANRE nr. 86/2020 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind racordarea la sistemul de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 82/2017	M.O. nr. 504 din 12 iunie 2020
93.	Ordinul ANRE nr. 87/2020 privind modificarea și completarea Metodologiei de calcul al consumului tehnologic din sistemul de transport al gazelor naturale, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 115/2018	M.O. nr. 511 din 16 iunie 2020
94.	Ordinul ANRE nr. 93/2020 privind aprobarea valorilor bonusurilor de referință pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și ale prețurilor de referință pentru energia termică produsă în cogenerare, aplicabile în anul 2020	M.O. nr. 521 din 18 iunie 2020
95.	Ordinul ANRE nr. 94/2020 privind aprobarea valorilor prețurilor de referință pentru energia termică livrată în SACET din centrale cu unități de cogenerare care nu beneficiază de scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență, aplicabile în semestrul II al anului 2020	M.O. nr. 521 din 18 iunie 2020
96.	Ordinul ANRE nr. 92/2020 privind modificarea și completarea Regulamentului de modificare, suspendare, întrerupere și retragere a acreditării acordate centralelor electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie, precum și de stabilire a drepturilor și obligațiilor producătorilor de energie electrică acreditați, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 179/2018	M.O. nr. 529 din 19 iunie 2020
97.	Ordinul ANRE nr. 95/2020 pentru modificarea și completarea Procedurii privind fundamentarea și criteriile de aprobare a planurilor de investiții ale operatorilor de transport și de sistem, de distribuție și de înmagazinare a gazelor naturale, precum și ai terminalelor GNL, aprobată prin Ordinul președintelui	M.O. nr. 549 din 25 iunie 2020

	Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 38/2019	
98.	Ordinul ANRE nr. 96/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea B.E.R.G. SISTEM GAZ - S.A.	M.O. nr. 549 din 25 iunie 2020
99.	Ordinul ANRE nr. 97/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea CORDUN GAZ - S.A.;	M.O. nr. 549 din 25 iunie 2020
100.	Ordinul ANRE nr. 98/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea DESIGN PROIECT - S.R.L.;	M.O. nr. 549 din 25 iunie 2020
101.	Ordinul ANRE nr. 99/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea EURO SEVEN INDUSTRY - S.R.L.;	M.O. nr. 549 din 25 iunie 2020
102.	Ordinul ANRE nr. 100/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea GAZ EST - S.A.;	M.O. nr. 549 din 25 iunie 2020
103.	Ordinul ANRE nr.101/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea GAZ NORD EST - S.A.;	M.O. nr. 549 din 25 iunie 2020
104.	Ordinul ANRE nr. 102/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea GAZMIR IAȘI - S.R.L.;	M.O. nr. 549 din 25 iunie 2020
105.	Ordinul ANRE nr. 103/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea HARGAZ HARGHITA GAZ - S.A.;	M.O. nr. 549 din 25 iunie 2020
106.	Ordinul ANRE nr. 104/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea MĂCIN GAZ - S.R.L.;	M.O. nr. 549 din 25 iunie 2020
107.	Ordinul ANRE nr. 105/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea MEHEDINȚI GAZ - S.A.;	M.O. nr. 549 din 25 iunie 2020
108.	Ordinul ANRE nr. 106/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea MIHOC OIL - S.R.L.;	M.O. nr. 549 din 25 iunie 2020
109.	Ordinul ANRE nr. 107/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea M.M. DATA - S.R.L.;	M.O. nr. 549 din 25 iunie 2020
110.	Ordinul ANRE nr. 108/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea NORD GAZ - S.R.L.	M.O. nr. 549 din 25 iunie 2020
111.	Ordinul ANRE nr. 109/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea NOVA POWER & GAS - S.R.L.;	M.O. nr. 549 din 25 iunie 2020

112.	Ordinul ANRE nr. 110/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea OLIGOPOL - S.R.L.;	M.O. nr. 549 din 25 iunie 2020
113.	Ordinul ANRE nr. 111/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea PREMIER ENERGY - S.R.L.	M.O. nr. 549 din 25 iunie 2020
114.	Ordinul ANRE nr. 112/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru operarea sistemului de distribuție preluat, realizată de Societatea PREMIER ENERGY - S.R.L. în calitate de operator desemnat să preia operarea sistemului de distribuție a gazelor naturale din localitatea Zimnicea, aparținătoare municipiului Zimnicea, județul Teleorman	M.O. nr. 549 din 25 iunie 2020
115.	Ordinul ANRE nr. 113/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea PRISMA SERV COMPANY - S.R.L.	M.O. nr. 549 din 25 iunie 2020
116.	Ordinul ANRE nr. 114/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea PROGAZ P&D - S.A.	M.O. nr. 549 din 25 iunie 2020
117.	Ordinul ANRE nr. 115/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea SALGAZ - S.A.;	M.O. nr. 550 din 25 iunie 2020
118.	Ordinul ANRE nr. 116/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea TULCEA GAZ - S.A.;	M.O. nr. 550 din 25 iunie 2020
119.	Ordinul ANRE nr. 117/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea VEGA 93 - S.R.L.	M.O. nr. 550 din 25 iunie 2020
120.	Ordinul ANRE nr. 118/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea CPL CONCORDIA FILIALA CLUJ ROMÂNIA - S.R.L.;	M.O. nr. 550 din 25 iunie 2020
121.	Ordinul ANRE nr. 119/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea DISTRIGAZ VEST - S.A.;	M.O. nr. 550 din 25 iunie 2020
122.	Ordinul ANRE nr. 120/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea GAZ VEST - S.A.;	M.O. nr. 550 din 25 iunie 2020
123.	Ordinul ANRE nr. 121/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea INSTANT CONSTRUCT COMPANY - S.A.;	M.O. nr. 550 din 25 iunie 2020
124.	Ordinul ANRE nr. 122/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea Națională de Gaze Naturale „ROMGAZ“ - S.A.;	M.O. nr. 550 din 25 iunie 2020
125.	Ordinul ANRE nr. 123/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea TEHNOLOGICA RADION - S.R.L.;	M.O. nr. 550 din 25 iunie 2020

126.	Ordinul ANRE nr. 124/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea DELGAZ GRID - S.A.;	M.O. nr. 550 din 25 iunie 2020
127.	Ordinul ANRE nr. 125/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea DISTRIGAZ SUD REȚELE - S.R.L.;	M.O. nr. 550 din 25 iunie 2020
128.	Ordinul ANRE nr. 126/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea MEGA CONSTRUCT - S.A.;	M.O. nr. 550 din 25 iunie 2020
129.	Ordinul ANRE nr. 127/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea AMARAD DISTRIBUTIE - S.R.L.	M.O. nr. 550 din 25 iunie 2020
130.	Ordinul ANRE nr. 131/2020 pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 123/2017 privind aprobarea contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență și a unor prevederi privind modul de facturare al acesteia	M.O. nr. 550 din 25 iunie 2020
131.	Ordinul ANRE nr. 133/2020 pentru aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli al Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei rectificat pe anul 2020, a bugetului acțiunilor multianuale finanțate din fonduri proprii, a bugetului acțiunilor multianuale finanțate din Programul Fondul Social European (FSE), precum și a bugetului rectificat al proiectelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	M.O. nr. 555 din 26 iunie 2020
132.	Ordinul ANRE nr. 129/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind cadrul organizat de tranzacționare pe piața centralizată destinată atribuirii contractelor de energie electrică pentru perioade lungi de livrare	M.O. nr. 562 din 29 iunie 2020
133.	Ordinul ANRE nr. 130/2020 privind stabilirea unor măsuri pentru rezervarea capacității de transport în punctele de interconectare a Sistemului național de transport al gazelor naturale din România cu sistemele de transport al gazelor naturale din statele membre ale Uniunii Europene învecinate României	M.O. nr. 562 din 29 iunie 2020
134.	Ordinul ANRE nr. 134/2020 pentru aprobarea tarifelor reglementate de energie electrică aplicate clienților casnici de către furnizorul de ultimă instanță CEZ Vânzare - S.A.;	M.O. nr. 567 din 30 iunie 2020
135.	Ordinul ANRE nr. 135/2020 pentru aprobarea tarifelor reglementate de energie electrică aplicate clienților casnici de către furnizorul de ultimă instanță Enel Energie - S.A.;	M.O. nr. 567 din 30 iunie 2020
136.	Ordinul ANRE nr. 136/2020 pentru aprobarea tarifelor reglementate de energie electrică aplicate clienților casnici de către furnizorul de ultimă instanță Enel Energie Muntenia - S.A.;	M.O. nr. 567 din 30 iunie 2020

137.	Ordinul ANRE nr. 137/2020 pentru aprobarea tarifelor reglementate de energie electrică aplicate clienților casnici de către furnizorul de ultimă instanță E.ON Energie România - S.A.;	M.O. nr. 567 din 30 iunie 2020
138.	Ordinul ANRE nr. 138/2020 pentru aprobarea tarifelor reglementate de energie electrică aplicate clienților casnici de către furnizorul de ultimă instanță Electrica Furnizare - S.A.;	M.O. nr. 567 din 30 iunie 2020
139.	Ordinul ANRE nr. 139/2020 pentru aprobarea tarifelor reglementate de energie electrică aplicate clienților casnici de către furnizorul de ultimă instanță Engie România - S.A.;	M.O. nr. 567 din 30 iunie 2020
140.	Ordinul ANRE nr. 140/2020 pentru aprobarea tarifelor reglementate de energie electrică aplicate clienților casnici de către furnizorul de ultimă instanță Tinmar Energy - S.A.;	M.O. nr. 567 din 30 iunie 2020
141.	Ordinul ANRE nr. 141/2020 pentru aprobarea tarifelor generice pentru energie electrică aplicate începând cu data de 1 iulie 2020	M.O. nr. 567 din 30 iunie 2020
142.	Ordinul ANRE nr. 142/2020 pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 218/2019 privind aprobarea tarifului mediu pentru serviciul de transport, a componentelor tarifului de transport de introducere a energiei electrice în rețea (TG) și de extragere a energiei electrice din rețea (TL), a tarifelor pentru serviciul de sistem și a prețului reglementat pentru energia electrică reactivă, practicate de Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” - S.A.	M.O. nr. 567 din 30 iunie 2020
143.	Ordinul ANRE nr. 132/2020 privind modificarea și completarea Normei tehnice „Condiții tehnice de racordare la rețelele electrice de interes public pentru prosumatorii cu injecție de putere activă în rețea”, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 228/2018	M.O. nr. 568 din 30 iunie 2020
144.	Ordinul ANRE nr. 128/2020 pentru aprobarea Procedurii privind soluționarea neînțelegerilor apărute la încheierea contractelor în sectorul energiei;	M.O. nr. 575 din 1 iulie 2020
145.	Ordinul ANRE nr. 143/2020 privind obligația de a oferta gaze naturale pe piețele centralizate a producătorilor de gaze naturale a căror producție anuală realizată în anul anterior depășește 3.000.000 MWh	M.O. nr. 631 din 17 iulie 2020
146.	Ordinul ANRE nr. 144/2020 privind obligația participanților la piața de gaze naturale de a oferta pe piețele centralizate	M.O. nr. 635 din 20 iulie 2020
147.	Ordinul ANRE nr. 145/2020 privind modificarea anexei la Ordinul președintelui A.N.R.E. nr. 16/2020 pentru aprobarea Metodologiei de regularizare a diferențelor dintre alocări și cantitățile de gaze natural distribuite, modificarea și completarea Ordinului	M.O. nr. 637 din 20 iulie 2020

	președintelui ANRE nr. 78/2020 privind aprobarea Contractului-cadru de distribuție a gazelor naturale și a Condițiilor generale de contractare pentru prestarea serviciului de distribuție a gazelor naturale, precum și modificarea Codului rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, parohat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 16/2013	
148.	Ordinul ANRE nr. 147/2020 pentru abrogarea art. 40 din Norma tehnică energetică privind determinarea consumului propriu tehnologic în rețelele electrice de interes public - NTE 013/16/00, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 26/2016	M.O. nr. 645 din 22 iulie 2020
149.	Ordinul ANRE nr. 146/2020 privind aprobarea Metodologiei de stabilire a curbelor consumurilor de referință pentru clienții finali care participă activ la piața de energie electrică	M.O. nr. 654 din 24 iulie 2020
150.	Ordinul ANRE nr.148/2020 pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 34/2016 privind aprobarea Metodologiei de rezervare a capacității de transport și de stabilire a tarifelor pentru activitatea de prestare a serviciilor de transport al gazelor naturale prin conductele de transport Isaccea-Negru Vodă	M.O. nr. 680 din 30 iulie 2020
151.	Ordinul ANRE nr.149/2020 privind aprobarea venitului total și a tarifelor de transport pentru activitatea de transport al gazelor naturale pe conducta de transport gaze naturale Isaccea 2-Negru Vodă 2	M.O. nr. 680 din 30 iulie 2020
152.	Ordinul ANRE nr.151/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind cadrul organizat de tranzacționare pe piața centralizată de gaze naturale administrată de TRADEX PLATFORM - S.R.L.	M.O. nr. 691 din 3 august 2020
153.	Ordinul ANRE nr.150/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind cadrul organizat de tranzacționare pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de Operatorul Pieței de Energie Electrică și Gaze Naturale OPCOM - S.A.	M.O. nr. 701 din 5 august 2020
154.	Ordinul ANRE nr. 152/2020 pentru aprobarea regulilor de compensare financiară a resurselor dispecerizabile angajate în scopul redispecerizării sau comercializării în contrapartidă coordonată care nu se bazează pe piață și pentru modificarea unor reguli din domeniul energiei electrice	M.O. nr. 779 din 26 august 2020
155.	Ordinul ANRE nr. 153/2020 privind modificarea și completarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 171/2019	M.O. nr. 786 din 28 august 2020
156.	Ordinul ANRE nr. 154/2020 pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 126/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea MEGACONSTRUCT - S.A.;	M.O. nr. 789 din 28 august 2020

157.	Ordinul ANRE nr. 156/2020 pentru aprobarea Procedurii privind proiectarea, verificarea proiectului tehnic, execuția, recepția tehnică și punerea în funcțiune a instalației de utilizare a gazelor naturale	M.O. nr. 799 din 1 septembrie 2020
158.	Ordinul ANRE nr. 155/2020 pentru modificarea și completarea Procedurii privind fundamentarea și criteriile de aprobare a planurilor de investiții ale operatorului de transport și de sistem și ale operatorilor de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 204/2019	M.O. nr. 805 din 2 septembrie 2020
159.	Ordinul ANRE nr. 157/2020 privind aprobarea Regulamentului de stabilire a cerințelor minime de realizare și exploatare a instalațiilor de utilizare a gazelor naturale de înaltă presiune	M.O. nr. 812 din 3 septembrie 2020
160.	Ordinul ANRE nr. 159/2020 privind modificarea și completarea Metodologiei pentru evaluarea condițiilor de finanțare a investițiilor pentru electrificarea localităților ori pentru extinderea rețelelor de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 36/2019	M.O. nr. 829 din 9 septembrie 2020
161.	Ordinul ANRE nr. 160/2020 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 59/2013	M.O. nr. 831 din 10 septembrie 2020
162.	Ordinul ANRE nr. 161/2020 pentru modificarea Regulamentului privind modalitatea de încheiere a contractelor bilaterale de energie electrică prin licitație extinsă și utilizarea produselor care să asigure flexibilitatea tranzacționării, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 64/2020	M.O. nr. 834 din 11 septembrie 2020
163.	Ordinul ANRE nr. 163/2020 pentru modificarea și completarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 5/2014 pentru aprobarea conținutului-cadru al certificatelor de racordare	M.O. nr. 835 din 11 septembrie 2020
164.	Ordinul ANRE nr. 166/2020 privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție realizat de Societatea DORNACOR INVEST - S.R.L.	M.O. nr. 851 din 17 septembrie 2020
165.	Ordinul ANRE nr. 162/2020 privind modificarea și completarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 74/2014 pentru aprobarea conținutului-cadru al avizelor tehnice de racordare	M.O. nr. 857 din 18 septembrie 2020
166.	Ordinul ANRE nr. 164/2020 pentru aprobarea contractelor-cadru de racordare la rețelele electrice de interes public	M.O. nr. 859 din 21 septembrie 2020
167.	Ordinul ANRE nr. 168/2020 privind abrogarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de	M.O. nr. 876 din 25 septembrie 2020

	Reglementare în Domeniul Energiei nr. 37/2013 pentru aprobarea Metodologiei privind elaborarea studiilor de fezabilitate și solicitarea avizului Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei în vederea inițierii procesului de atribuire a concesiunii serviciului public de distribuție a gazelor naturale	
168.	Ordinul ANRE nr. 169/2020 privind abrogarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 104/2015 pentru aprobarea Procedurii privind elaborarea studiului tehnico-economic în vederea realizării obiectivelor din sectorul gazelor naturale	M.O. nr. 876 din 25 septembrie 2020
169.	Ordinul ANRE nr. 170/2020 pentru aprobarea Metodologiei de stabilire a prețului de vânzare a energiei electrice livrate clienților racordați într-un sistem electroenergetic izolat	M.O. nr. 876 din 25 septembrie 2020
170.	Ordinul ANRE nr. 171/2020 pentru aprobarea Condițiilor de furnizare a energiei electrice de către furnizorii de ultimă instanță	M.O. nr. 876 din 25 septembrie 2020
171.	Ordinul ANRE nr. 167/2020 privind abrogarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 44/2013 pentru aprobarea Procedurii privind alimentarea cu gaze naturale a consumatorului izolat tip B	M.O. nr. 878 din 25 septembrie 2020
172.	Ordinul ANRE nr. 172/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind racordarea la sistemul de transport al gazelor naturale	M.O. nr. 879 din 25 septembrie 2020
173.	Ordinul ANRE nr. 165/2020 pentru modificarea și completarea unor ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei din domeniul promovării energiei electrice din surse regenerabile de energie	M.O. nr. 885 din 29 septembrie 2020
174.	Ordinul ANRE nr. 174/2020 pentru modificarea Procedurii privind soluționarea neînțelegerilor apărute la încheierea contractelor în sectorul energiei, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 128/2020	M.O. nr. 900 din 5 octombrie 2020
175.	Ordinul ANRE nr. 173/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind furnizarea de ultimă instanță a gazelor naturale	M.O. nr. 909 din 7 octombrie 2020
176.	Ordinul ANRE nr. 175/2020 privind aprobarea prețului de referință al energiei electrice produse în cogenerare de înaltă eficiență care beneficiază de bonus	M.O. nr. 916 din 8 octombrie 2020
177.	Ordinul ANRE nr. 176/2020 privind aprobarea valorilor bonusurilor de referință pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și ale prețurilor de referință pentru energia termică produsă în cogenerare, aplicabile în anul 2021	M.O. nr. 916 din 8 octombrie 2020
178.	Ordinul ANRE nr. 177/2020 privind modificarea și completarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice de operatori, alții decât operatorii de distribuție concesionari, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității	M.O. nr. 921 din 9 octombrie 2020

	Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 102/2016	
179.	Ordinul ANRE nr. 178/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind racordarea la sistemul de distribuție a gazelor naturale	M.O. nr. 942 din 14 octombrie 2020
180.	Ordinul ANRE nr. 179/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind stabilirea informațiilor confidențiale la nivelul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei	M.O. nr. 957 din 19 octombrie 2020
181.	Ordinul ANRE nr. 180/2020 privind modificarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de sistem, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 45/2017	M.O. nr. 958 din 19 octombrie 2020
182.	Ordinul ANRE nr. 189/2020 pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 123/2017 privind aprobarea contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență și a unor prevederi privind modul de facturare al acesteia	M.O. nr. 973 din 22 octombrie 2020
183.	Ordinul ANRE nr. 207/2020 privind modificarea și completarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 169/2018	M.O. nr. 1004 din 29 octombrie 2020
184.	Decizia ANRE nr. 1988/2020 de desemnare a societății CEZ VÂNZARE S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță de gaze naturale	M.O. nr. 1006 din 29 octombrie 2020
185.	Decizia ANRE nr. 1989/2020 de desemnare a societății CIS GAZ S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță de gaze naturale	M.O. nr. 1006 din 29 octombrie 2020
186.	Decizia ANRE nr. 1990/2020 de desemnare a societății ELECTRICA FURNIZARE S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță de gaze naturale	M.O. nr. 1006 din 29 octombrie 2020
187.	Decizia ANRE nr. 1991/2020 de desemnare a societății ENGIE ROMÂNIA S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță de gaze naturale	M.O. nr. 1006 din 29 octombrie 2020
188.	Decizia ANRE nr. 1992/2020 de desemnare a societății PREMIER ENERGY S.R.L. în calitate de furnizor de ultimă instanță de gaze naturale	M.O. nr. 1006 din 29 octombrie 2020
189.	Decizia ANRE nr. 1993/2020 de respingere a solicitării de desemnare în calitate de furnizor de ultimă instanță de gaze naturale a societății GAZ EST S.A.	M.O. nr. 1006 din 29 octombrie 2020
190.	Decizia ANRE nr. 1994/2020 de respingere a solicitării de desemnare în calitate de furnizor de ultimă instanță de gaze naturale a societății TINMAR ENERGY S.A.	M.O. nr. 1006 din 29 octombrie 2020
191.	Ordinul ANRE nr. 185/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind accesul la conductele de alimentare din amonte	M.O. nr. 1008 din 30 octombrie 2020
192.	Ordinul ANRE nr. 188/2020 pentru aprobarea Regulamentului de desemnare a furnizorilor de ultimă instanță de energie electrică	M.O. nr. 1008 din 30 octombrie 2020

193.	Ordinul ANRE nr. 182/2020 privind aprobarea Regulamentului pentru autorizarea persoanelor fizice care desfășoară activități în sectorul gazelor naturale	M.O. nr. 1012 din 30 octombrie 2020
194.	Ordinul ANRE nr. 183/2020 pentru aprobarea Procedurii privind racordarea la rețelele electrice de interes public a locurilor de consum aparținând utilizatorilor de tip clienți finali noncasnici prin instalații de racordare cu lungimi de până la 2.500 metri	M.O. nr. 1022 din 3 noiembrie 2020
195.	Ordinul ANRE nr. 184/2020 privind modificarea și completarea Metodologiei pentru emiterea avizelor de amplasament de către operatorii de rețea, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 25/2016	M.O. nr. 1024 din 3 noiembrie 2020
196.	Ordinul ANRE nr. 186/2020 pentru modificarea Regulamentului privind racordarea la conducta de alimentare din amonte, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 60/2016	M.O. nr. 1024 din 3 noiembrie 2020
197.	Ordinul ANRE nr. 187/2020 pentru modificarea și completarea unor ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei și de abrogare a Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 14/2020 privind aprobarea Metodologiei pentru stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată și de aprobare a prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale	M.O. nr. 1024 din 3 noiembrie 2020
198.	Ordinul ANRE nr. 190/2020 pentru aprobarea Procedurii privind stabilirea consumului de energie electrică în sistem pașal	M.O. nr. 1030 din 4 noiembrie 2020
199.	Ordinul ANRE nr. 206/2020 pentru completarea Procedurii privind fundamentarea și criteriile de aprobare a planurilor de investiții ale operatorului de transport și de sistem și ale operatorilor de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 204/2019	M.O. nr. 1032 din 5 noiembrie 2020
200.	Ordinul ANRE nr. 191/2020 pentru modificarea și completarea Procedurii privind desemnarea unui operator de distribuție a gazelor naturale pentru preluarea operării unui sistem de distribuție a gazelor naturale, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 2/2017	M.O. nr. 1033 din 5 noiembrie 2020
201.	Ordinul ANRE nr. 192/2020 pentru modificarea unor ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei	M.O. nr. 1033 din 5 noiembrie 2020
202.	Ordinul ANRE nr. 194/2020 pentru aprobarea Procedurii privind soluționarea reclamațiilor părților interesate în sectorul energiei	M.O. nr. 1033 din 5 noiembrie 2020
203.	Ordinul ANRE nr. 197/2020 privind modificarea și completarea Regulamentului pentru acordarea licențelor și autorizațiilor în sectorul energiei electrice,	M.O. nr. 1037 din 6 noiembrie 2020

	aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 12/2015	
204.	Ordinul ANRE nr. 204/2020 pentru aprobarea Procedurii privind preluarea în proprietate a bunurilor din sectorul gazelor naturale	M.O. nr. 1037 din 6 noiembrie 2020
205.	Ordinul ANRE nr. 205/2020 pentru aprobarea Metodologiei privind reglementarea condițiilor pentru preluarea în proprietate de capacități energetice de distribuție a energiei electrice	M.O. nr.1037 din 6 noiembrie 2020
206.	Ordinul ANRE nr. 203/2020 privind modificarea Metodologiei de stabilire a tarifelor reglementate pentru serviciile de transport al gazelor naturale, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 41/2019	M.O. nr. 1039 din 6 noiembrie 2020
207.	Ordinul ANRE nr. 198/2020 privind modificarea și completarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 80/2013 pentru aprobarea Condițiilor generale asociate autorizației de înființare și a Condițiilor generale asociate licenței pentru exploatarea comercială a capacităților de producere a energiei electrice și, după caz, a energiei termice produse în cogenerare	M.O. nr. 1043 din 7 noiembrie 2020
208.	Ordinul ANRE nr. 181/2020 pentru modificarea unor ordine emise de președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei	M.O. nr. 1045 din 9 noiembrie 2020
209.	Ordinul ANRE nr. 200/2020 privind aprobarea Condițiilor-cadru de valabilitate asociate autorizației de înființare pentru noi instalații de producere a hidrogenului	M.O. nr. 1045 din 9 noiembrie 2020
210.	Ordinul ANRE nr. 193/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind soluționarea plângerilor în sectorul energiei	M.O. nr. 1049 din 9 noiembrie 2020
211.	Ordinul ANRE nr. 195/2020 pentru aprobarea Procedurii privind confirmarea unui sistem de distribuție închis de energie electrică sau de gaze naturale	M.O. nr. 1051 din 10 noiembrie 2020
212.	Ordinul ANREnr. 201/2020 privind aprobarea Condițiilor-cadru de valabilitate asociate licenței de exploatare comercială a noilor instalații de producere a hidrogenului	M.O. nr. 1053 din 10 noiembrie 2020
213.	Ordinul ANRE nr. 202/2020 privind modificarea și completarea Metodologiei de stabilire a tarifelor reglementate pentru serviciile de distribuție în sectorul gazelor naturale, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 217/2018	M.O. nr. 1054 din 10 noiembrie 2020
214.	Ordinul ANRE nr. 196/2020 privind aprobarea Condițiilor generale asociate licenței pentru activitatea de agregare	M.O. nr. 1055 din 10 noiembrie 2020
215.	Ordinul ANRE nr. 199/2020 privind aprobarea Regulamentului pentru acordarea autorizațiilor de înființare și a licențelor în sectorul gazelor naturale	M.O. nr. 1067 din 12 noiembrie 2020
216.	Ordinul ANRE nr. 210/2020 privind aprobarea valorilor prețurilor de referință pentru energia termică	M.O. nr. 1070 din 12 noiembrie 2020

	livrată în SACET din centrale cu unități de cogenerare care nu beneficiază de scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență, aplicabile în semestrul I al anului 2021	
217.	Ordinul ANRE nr. 208/2020 privind aprobarea Condițiilor-cadru de valabilitate asociate autorizației de înființare a unor noi instalații de producere a biogazului/biometanului	M.O. nr. 1090 din 17 noiembrie 2020
218.	Ordinul ANRE nr. 209/2020 privind aprobarea Condițiilor-cadru de valabilitate asociate autorizației de înființare a unei instalații de GNL	M.O. nr. 1090 din 17 noiembrie 2020
219.	Decizia ANRE nr. 2.062/2020 de desemnare a Societății TINMAR ENERGY - S.A. în calitate de furnizor de ultimă instanță de gaze naturale	M.O. nr. 1096 din 18 noiembrie 2020
220.	Ordinul ANRE nr. 212/2020 privind aprobarea Condițiilor-cadru de valabilitate asociate licenței pentru desfășurarea activității de furnizare de biogaz/biometan	M.O. nr. 1137 din 26 noiembrie 2020
221.	Ordinul ANRE nr. 211/2020 privind aprobarea numărului de autoturisme necesare desfășurării activităților specifice Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei	M.O. nr. 1143 din 26 noiembrie 2020
222.	Ordinul ANRE nr. 213/2020 pentru aprobarea Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea - preț unic de dezechilibru și pentru modificarea unor ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei	M.O. nr. 1201 si 1201 bis din 9 decembrie 2020
223.	Ordinul ANRE nr. 224/2020 privind modificarea Ordinului președintelui ANRE nr. 88/2015 pentru aprobarea contractelor-cadru de furnizare a energiei electrice la clienții casnici și noncasnici ai furnizorilor de ultimă instanță, a condițiilor generale pentru furnizarea energiei electrice la clienții finali ai furnizorilor de ultimă instanță, a modelului facturii de energie electrică și a modelului convenției de consum energie electrică, utilizate de furnizorii de ultimă instanță	M.O. nr. 1208 din 10 decembrie 2020
224.	Ordinul ANRE nr. 214/2020 privind aprobarea tarifului mediu pentru serviciul de transport, a componentelor tarifului de transport de introducere a energiei electrice în rețea (T_G) și de extragere a energiei electrice din rețea (T_L), a tarifului pentru serviciul de sistem și a prețului reglementat pentru energia electrică reactivă, practicate de Compania Națională de Transport al Energiei Electrice "Transelectrica" - S.A.	M.O. nr. 1213 din 11 decembrie 2020
225.	Ordinul ANRE nr. 222/2020 privind aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică reactivă, pentru Societatea de Distribuție a Energiei Electrice Transilvania Sud S.A	M.O. nr. 1213 din 11 decembrie 2020
226.	Ordinul ANRE nr. 215/2020 privind aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică	M.O. nr. 1216 din 11 decembrie 2020

	reactivă, pentru Societatea Distribuție Energie Oltenia - S.A.	
227.	Ordinul ANRE nr. 216/2020 privind aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică reactivă, pentru Societatea Delgaz Grid - S.A.	M.O. nr. 1216 din 11 decembrie 2020
228.	Ordinul ANRE nr. 217/2020 privind aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică reactivă, pentru Societatea E-Distribuție Banat - S.A.	M.O. nr. 1216 din 11 decembrie 2020
229.	Ordinul ANRE nr. 218/2020 privind aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică reactivă, pentru Societatea E-Distribuție Dobrogea - S.A.	M.O. nr. 1216 din 11 decembrie 2020
230.	Ordinul ANRE nr. 219/2020 privind aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică reactivă, pentru Societatea E-Distribuție Muntenia - S.A.	M.O. nr. 1216 din 11 decembrie 2020
231.	Ordinul ANRE nr. 220/2020 privind aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică reactivă, pentru Societatea de Distribuție a Energiei Electrice Muntenia Nord - S.A.	M.O. nr. 1216 din 11 decembrie 2020
232.	Ordinul ANRE nr. 221/2020 privind aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică reactivă, pentru Societatea de Distribuție a Energiei Electrice Transilvania Nord - S.A.	M.O. nr. 1216 din 11 decembrie 2020
233.	Ordinul ANRE nr. 228/2020 pentru aprobarea Procedurii de anulare a obligațiilor de plată accesorii datorate bugetului Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei	M.O. nr. 1226 și nr. 1226 bis din 14 decembrie 2020
234.	Ordinul ANRE nr. 223/2020 privind aprobarea tarifelor și contribuțiilor bănești percepute de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei în anul 2021	M.O. nr. 1233 din 15 decembrie 2020
235.	Ordinul ANRE nr. 225/2020 pentru modificarea și completarea Normei tehnice privind delimitarea zonelor de protecție și de siguranță aferente capacităților energetice, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 239/2019	M.O. nr. 1237 din 16 decembrie 2020
236.	Ordinul ANRE nr. 226/2020 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea comisiei pentru soluționarea disputelor pe piața angro și cu amănuntul apărute între participanții la piața de energie electrică și gaze naturale, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 61/2013	M.O. nr. 1237 din 16 decembrie 2020
237.	Ordinul ANRE nr. 227/2020 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea comisiilor pentru soluționarea	M.O. nr. 1237 din 16 decembrie 2020

	disputelor/divergențelor privind accesul la rețelele/sistemele din domeniul energiei, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 85/2014	
238.	Ordinul ANRE nr. 234/2020 pentru aprobarea venitului reglementat aferent activității reglementate desfășurate de către operatorul pieței de energie electrică	M.O. nr. 1241 din 16 decembrie 2020
239.	Ordinul ANRE nr. 230/2020 privind prorogarea unor termene prevăzute în ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei	M.O. nr. 1.255 din 18 decembrie 2020
240.	Ordinul ANRE nr. 231/2020 privind modificarea și completarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 213/2020 pentru aprobarea Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea - preț unic de dezechilibru și pentru modificarea unor ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei și pentru modificarea Regulamentului de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 61/2020	M.O. nr. 1.255 din 18 decembrie 2020
241.	Ordinul ANRE nr. 237/2020 privind stabilirea cotei obligatorii estimate de achiziție de certificate verzi aferentă anului 2021	M.O. nr. 1.255 din 18 decembrie 2020
242.	Ordinul ANRE nr. 238/2020 pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 111/2014 privind aprobarea Metodologiei de stabilire a prețurilor pentru energia termică livrată în SACET din centrale cu unități de cogenerare care nu beneficiază de scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență	M.O. nr. 1.255 din 18 decembrie 2020
243.	Ordinul ANRE nr. 239/2020 pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 123/2017 privind aprobarea contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență și a unor prevederi privind modul de facturare al acesteia	M.O. nr. 1.255 din 18 decembrie 2020
244.	Ordinul ANRE nr. 240/2020 pentru aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli al Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei rectificat pe anul 2020, a bugetului acțiunilor multianuale finanțate din fonduri proprii, a bugetului acțiunilor multianuale finanțate din Programul Fondul Social European (FSE), precum și a bugetului rectificat al proiectelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	M.O. nr. 1.258 din 18 decembrie 2020
245.	Ordinul ANRE nr. 241/2020 privind modificarea și completarea Ordinului președintelui ANRE nr. 171/2020 pentru aprobarea Condițiilor de furnizare a energiei electrice de către furnizorii de ultimă instanță	M.O. nr. 1288 din 24 decembrie 2020
246.	Ordinul ANRE nr. 229/2020 pentru aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli al Autorității	M.O. nr. 1292 din 24 decembrie 2020

	Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei pe anul 2021 și a bugetului acțiunilor multianuale finanțate din Programul Fondul Social European (FSE)	
247.	Ordinul ANRE nr. 242/2020 pentru aprobarea Regulamentului de preluare de către furnizorii de ultimă instanță a locurilor de consum ale clienților finali care nu au asigurată furnizarea energiei electrice din nicio altă sursă	M.O. nr. 1.297 din 28 decembrie 2020
248.	Ordinul ANRE nr. 235/2020 privind abrogarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 35/2016 pentru aprobarea Metodologiei privind determinarea anuală a nivelului stocului minim de gaze naturale pentru titularii licențelor de furnizare a gazelor naturale	M.O. nr. 1.301 din 29 decembrie 2020
249.	Ordinul ANRE nr. 236/2020 privind aprobarea Condițiilor-cadru de valabilitate asociate licenței pentru desfășurarea activității de operare a terminalului GNL	M.O. nr. 1.301 din 29 decembrie 2020
250.	Ordinul ANRE nr. 232/2020 privind aprobarea Procedurii pentru determinarea și utilizarea profilului rezidual de consum	M.O. nr. 1.304 din 29 decembrie 2020
251.	Ordinul ANRE nr. 233/2020 privind aprobarea Procedurii pentru determinarea valorilor măsurate pe interval de decontare ale consumului propriu tehnologic în rețelele electrice de distribuție	M.O. nr. 1.304 din 29 decembrie 2020

Total: Ordine: 241

Decizii: 10

Numărul 158 a fost anulat

RAPORT DE EVALUARE A IMPLEMENTĂRII LEGII NR. 544/2001 ÎN ANUL 2020

Numărul total de solicitări de informații de interes public:		2181
În funcție de solicitant	de la persoane fizice	1809
	de la persoane juridice	372
După modalitatea de adresare	pe suport hârtie	5
	pe suport electronic	1694
	verbal	482
Departajare pe domenii de interes		
Utilizarea banilor publici (contracte, investiții, cheltuieli etc.)		-
Modul de îndeplinire a atribuțiilor instituției publice		5
Acte normative, reglementări		962
Activitatea liderilor instituției		-
Informații privind modul de aplicare a Legii nr. 544/2001, cu modificările și completările ulterioare		0
Altele, cu menționarea acestora: (examene autorizare electricieni/instalatori gaze, autorizare/atestare operatori economici, autorizare/atestare auditori/manageri energetici, eliberare autorizații/atestare, liste operatori economici atestați/autorizați, societăți atestate/autorizate, deținători licențe, date bancare, utilizare comparator oferte-tip de furnizare a energiei electrice/gazelor naturale)		1214
Număr total de solicitări soluționate favorabil		2174
Termen de răspuns	Soluționate favorabil în termen de 10 zile	2153
	Soluționate favorabil în termen de 30 zile	21
	Solicitări pentru care termenul a fost depășit	0
Modul de comunicare	Comunicare electronică	1694
	Comunicare în format hârtie	5
	Comunicare verbală	482
Departajate pe domenii de interes	Utilizarea banilor publici (contracte, investiții, cheltuieli etc.)	0
	Modul de îndeplinire a atribuțiilor instituției publice	5
	Acte normative, reglementări	962
	Activitatea liderilor instituției	0
	Informații privind modul de aplicare a Legii nr. 544/2001, cu modificările și completările ulterioare	0
	Altele	1214
Număr total de solicitări respinse		7
Motivul respingerii	Exceptate, conform legii	1
	Informații inexistente	0
	Alte motive: informații ce nu fac parte din domeniul de activitate al instituției	6
Departajate pe domenii de interes	Utilizarea banilor publici (contracte, investiții, cheltuieli etc.)	0
	Modul de îndeplinire a atribuțiilor instituției publice	1
	Acte normative, reglementări	0
	Activitatea liderilor instituției	0
	Informații privind modul de aplicare a Legii nr. 544/2001, cu modificările și completările ulterioare	0
	Altele: informații ce nu fac parte din domeniul de activitate al instituției	6
Reclamații administrative și plângeri în instanță		
Numărul de reclamații administrative la adresa instituției publice în baza Legii nr. 544/2001, cu modificările și completările ulterioare	Soluționate favorabil	0
	Respinse	0
	În curs de soluționare	0
	Total	0
Numărul de plângeri în instanță la adresa instituției în baza Legii nr. 544/2001, cu modificările și completările ulterioare	Soluționate favorabil	0
	Respinse	0
	În curs de soluționare	0
	Total	0
Managementul procesului de comunicare a informațiilor de interes public		
Costuri	Costuri totale de funcționare ale compartimentului	-
	Sume încasate din serviciul de copiere	-
	Contravaloarea serviciului de copiere (lei/pagină)	-
	Care este documentul care stă la baza stabilirii contravalorii serviciului de copiere?	-

RAPORT DE EVALUARE A IMPLEMENTĂRII LEGII NR. 52/2003 ÎN ANUL 2020

INDICATORI	cod	RASPUNS
A. Procesul de elaborare a actelor normative		
1. Numărul proiectelor de acte normative adoptate în 2020	A1	242
2. Numărul proiectelor de acte normative care au fost anunțate în mod public*	A2	216
Dintre acestea, au fost anunțate în mod public:		
pe site-ul propriu	A2_1	216
prin afișare la sediul propriu	A2_2	-
prin mass-media	A2_3	-
3. Numărul de cereri primite pentru furnizarea de informații referitoare la proiecte de acte normative	A3	34
Din care, solicitate de:		
a. persoane fizice	A3_1	32
b. asociații de afaceri sau alte asociații legal constituite	A3_2	2
4. Numărul proiectelor transmise asociațiilor de afaceri și altor asociații legal constituite	A4	65
5. Numărul ședințelor Consiliului Consultativ	A5	2
6. Numărul total al recomandărilor primite	A6	3320
7. Numărul total al recomandărilor incluse în proiectele de acte normative	A7	1375
8. Numărul întâlnirilor organizate la cererea asociațiilor legal constituite	A8	-
9. Numărul persoanelor responsabile pentru relația cu societatea civilă	A9	2
10. Numărul proiectelor de acte normative adoptate în anul 2020 în procedura de urgență		46
B. Procesul de luare a deciziilor		
1. Numărul total al ședințelor publice**	B1	56
2. Numărul ședințelor publice anunțate prin:		
a. afișare la sediul propriu	B2_1	-
b. publicare pe site-ul propriu	B2_2	56
c. mass-media	B2_3	-
3. Numărul persoanelor care au participat efectiv la ședințele publice (exclusiv funcționarii)	B3	-
Nr. persoanelor care au participat efectiv la ședințele publice (exclusiv funcționarii)		-
4. Numărul ședințelor publice desfășurate în prezența mass-media	B4	0
5. Numărul ședințelor care nu au fost publice, cu motivația restricționării accesului:		
a. informații exceptate	B7_1	-
b. vot secret	B7_2	-
c. alte motive (care ?)	B7_3	-
6. Numărul total al proceselor verbale (minuta) ședințe publice	B8	56
7. Numărul proceselor verbale (minuta) făcute publice	B9	-
C. Cazurile în care autoritatea publică a fost acționată în justiție		
1. Numărul acțiunilor în justiție pentru nerespectarea prevederilor legii privind transparența decizională intentate***:		0
a. rezolvate favorabil reclamantului	C1_1	-
b. rezolvate favorabil instituției	C1_2	-
c. în curs de soluționare	C1_3	-

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE
ÎN DOMENIUL ENERGIEI**

Str. Constantin Nacu, nr.3, Cod poștal: 020995
București, Sector 2, România

Tel: (021) 327 8174
Fax: (021) 312 4365

www.anre.ro
anre@anre.ro

